

שׁוֹתֵי יְהוָה לְנֶגְדֵי תְמִיד

נְנַחֵם נַחֲמֵן מְאוּמָן

סֵפֶר

הַמִּדּוֹת

The Book of
Traits

(Sefer Hamidot)

מהדורה מיוחדת

אנגלית עם לשון הקודש

הוצאת

אב"י העת

לעלוי נשמת הרה"ח ישראל בער אודסר זצ"ל

תלמיד הרב ישראל קרדונר זצ"ל

תלמידו של הרב משה ברסלבר זצ"ל

תלמיד מוהרנ"ת זיע"א

תלמידו המובהק של רביה"ק מוהר"ן מברסלב

נְנַחְ נְחָמְ נְחָמְן מְאוּמָן זי"ע ועכי"א

ולעלוי נשמת

עמרם יוסף ב"ר משה נחום הלוי הורביץ זצ"ל

מאיר עקביא בן יעקב ימיני זצ"ל

אהרון בן יעקב פיץ זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

ניתן להשיג את כל ספרי רבי נחמן מברסלב

במחיר עלות ו/או להורדה בחינם

באתר www.BreslovBooks.com

התשע"ד

נא לשמור על קדושת הספר

סֵפֶר הַמִּדּוֹת

The Book of Traits (Sefer HaMidot)

סֵפֶר הַמִּדּוֹת הַנִּקְרָא הַנְּהַגוֹת יִשְׂרָאֵל מְסֻדָּר עַל-פִּי
אֱלֹהֵי-בֵית מִרְבְּנו הַגָּדוֹל וְהַקְּדוֹשׁ, צַדִּיק הָאֱמֵת
אוֹר יִשְׂרָאֵל וְקְדוֹשׁוֹ, לוֹ דוֹמְיָה תְהִלָּה, גִּיחַל נִזְבַּע
מִקּוֹר חַיְבָמָה, רַבְּנוּ נַחְמֵנו, זְכַר צַדִּיק וְקְדוֹשׁ
לְבָרְכָה, נִנְחַ נַחֵמָּנוּ נַחְמֵנוּ מְאוּמָּן, נִכְדַּד הַבַּעַל שֵׁם
טוֹב, זְכַר צַדִּיק וְקְדוֹשׁ לְבָרְכָה, בַּעַל מַחְפָּר סֵפֶר
לְקוּטֵי מוֹהַר"ן וְעוֹד שְׂאֵר חַבּוּרִים.

בְּרֵאשׁ הוֹמִיּוֹת יִקְרָא מַעֲשֵׂה אִישׁ וּפְקָדָתוֹ, בְּמָה
יִזְכֶּה נַעַר אֶת אֲרָחוֹ לְהִיטִיב אַחֲרֵיתוֹ, יִרְיעַ אֶף
יִצְרִיחַ מַעֲלַת קְדֻשַׁת כָּל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת, יִקְרָא
תַּפְאֵרַת גְּדֻלָּתָם, וְלַעֲמַת זֶה פָּנִים הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא
שֶׁל כָּל מִדָּה רָעָה, רַחֲמָנָא לְעֻלָּן, עֵצִים גְּנוּת
חֲרַפְתָּם, שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחַק מֵהֶם לְבַל יִלְכַד
בְּרַשְׁתָּם. פָּקַח עֵינָיִךְ וּרְאֵה, כַּמָּה גְּדוֹל כַּחַ הַמִּדּוֹת
וּסְגָלָתָם יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שִׂימָם וְאַחִיזָתָם, אִם בַּעַל
נַפְשׁ אֶתְּהָ תִמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשׁוֹ, אֲשֶׁר יִיטֵב לְךָ
לַעֲד, לְמַעַן תִּלְכֵּךְ לְבִטָּח וְרַכֵּךְ וְאַשׁוּרְךָ לֹא תִמְעַד.

Table of Contents / מִפְתַּח הָעֲנִינִים

8	(INTRODUCTION)	הַקִּדְמָה
24	(TRUTH)	אֱמֶת
36	(HOSPITALITY)	הַכְּנָסֶת-אֹרְחִים
38	(LOVE)	אֲהָבָה
42	(FAITH)	אֱמוּנָה
62	(EATING)	אֲכִילָה
70	(WIDOWER)	אֶלְמָן
70	(ISRAEL, LAND OF)	אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל
74	(LOST ARTICLE)	אֲבֵדָה
74	(CHILDREN)	בָּנִים
106	(HOUSE)	בַּיִת
112	(SHAME)	בוּשָׁה
120	(CLOTHES)	בְּגָדִים
124	(TRUST)	בְּטַחֲוֹן
130	(TIDING)	בְּשׂוּרָה
130	(BLESSING)	בְּרָכָה
132	(CRYING)	בְּכִיָּה

132	(ARROGANCE)	גְּאוּוּנָה
142	(THEFT)	גְּנֵבָה וְגִזְלוּלָה
146	(COGNIZANCE)	דַּעַת
162	(TRAVEL)	דֶּרֶךְ
166	(JUDGE)	דִּין
168	(SWEETENING OF JUDGMENTS)	הַמְתַּקַּת דִּין
196	(SECLUSION)	הַתְּבוּדוּת
196	(THOUGHTS)	הֲרָוּרִים
216	(SUPERIORITY)	הַתְּנַשְׂאוֹת
228	(SUCCESS)	הַצְּלָחָה
232	(PREGNANCY)	הַרְיוֹן
234	(INSTRUCTION)	הוֹרָאָה
236	(CONFESSION)	וְדוּיֵי דְבָרִים
238	(DEFERS)	וּתְרֵן
238	(FORGER)	זִפְןָּ
238	(ANCESTRAL MERIT)	זְכוּת אֲבוֹת
240	(MEMORY)	זְכוּרָה
242	(THE ELDERLY)	זְקֵנִים
242	(ZEAL)	זְרִיזוּת

244	(DREAM)	חֲלוֹם
244	(GRACE)	חֵן
248	(ADULATION)	חֲנֻפָּה
250	(PHILOSOPHY)	חֲקִירָה
250	(NOVELTIES OF TORAH)	חֲדוּשֵׁי־תּוֹרָה
256	(MARRIAGE)	חֲתוּן
258	(NATURE)	מַבֵּעַ
260	(WANDERING)	מְלָטוּל
260	(PURITY)	מְהֻרָּה
262	(SALVATION)	יְשׁוּעָה
266	(FEAR OF G-D)	יִרְאָה
276	(LINEAGE)	יְחוּס
276	(HONOR)	כְּבוֹד
284	(ANGER)	כַּעַס
290	(SORCERY)	כַּשּׁוּף
290	(LEARNING)	לְמוּד
318	(SLANDER)	לְשׁוֹן־הָרַע
322	(MOCKERY)	לִיצְנוּת
324	(CONTENTION)	מְרִיבָה

358	(MONEY)	מָמוֹן
386	(MISCARRIAGE)	מַפְלֵת
388	(INFORMER)	מָסוֹר
388	(BEVERAGES)	מִשְׁקָה
388	(MASHIACH (MESSIAH))	מָשִׁיחַ
390	(MOHEL (Circumcision))	מוֹהֵל
392	(FAMED)	מְפָרָסִם
392	(SEXUAL IMMORALITY)	נְאוּף
408	(MENSTRUAL IMPURITY)	נִדָּה
412	(FALLING)	נִפְלָה
416	(FOUL LANGUAGE)	נְבוּל־פֶּה
418	(BENEFIT FROM OTHERS)	נִהְנֵה־מֵאַחֵרִים
422	(MUSIC)	נְגִינָה
424	(TEST)	נִסְיוֹן
424	(MEMORIAL (lit: CONSTANT) LIGHT)	נֶר־תָּמִיד
426	(COUNTING OF THE OMER)	סְפִירַת־הָעֹמֶר
426	(SECRET)	סוֹד
426	(BOOK)	סֵפֶר
430	(SEGULAH)	סְגֻלָּה

436	(HUMILITY)	עֲנָוָה
440	(DEPRESSION)	עֲצִבוּת
448	(CONSTIPATION)	עֲצִירוֹת
448	(SIN)	עֲבָרָה
448	(LAZINESS)	עֲצָלוּת
448	(PUNISHMENT)	עֲנָשׁ
450	(ADVICE)	עֲצָה
452	(BRAZENNESS)	עֲזוּת
456	(FEAR)	פְּחָד
462	(REDEEMING PRISONERS)	פְּדִיּוֹן־שְׁבוּיִים
468	(ABSTINENCE)	פְּרִישׁוּת
468	(CODIFIERS OF THE LAW)	פּוֹסְקִים
470	(CHARITY)	צְדָקָה
488	(TZADDIK)	צַדִּיק
544	(CURSE)	קְלָלָה
548	(HUSKS (EVIL FORCES))	קִלְפָּה
552	(JEALOUSY)	קִנְיָאָה
552	(WANTON EMISSION OF SEED)	קָרִי
556	(DIFFICULTY IN CHILDBIRTH)	קְשׁוּי־לֵילֵד

558	(DISTANCING THE WICKED)	הַרְחַקְתֵּי רָשָׁעִים
564	(MERCY)	רַחֲמָנוּת
568	(VISION)	רְאִיָּה
572	(HEALING)	רְפוּאָה
574	(JOY)	שְׂמֵחָה
578	(DRUNKENNESS)	שְׂכָרוֹת
582	(MINISTERS)	שָׂרִים
584	(BRIBERY)	שֹׁחַד
584	(PEACE)	שְׁלוֹם
588	(OATH)	שְׁבוּעָה
590	(SHABBAT)	שַׁבָּת
592	(SLEEP)	שְׁנָה
592	(BUTCHER)	שׁוֹחֵט
594	(REPENTANCE)	תְּשׁוּבָה
618	(CHASTISEMENT)	תּוֹכָחָה
624	(PRAYER)	תְּפִלָּה

הקדמה

בזה הספר מבארים כל המדות והנהגות על סדר אלה-בית, ונחלק לשני חלקים, והם מכנים אצלנו בשם אלה-בית ישן ואלה-בית חדש. החלק הראשון הם לקוטים נפלאים, אשר לקט רבנו הטאהור והקדוש בימי ילדותו, כל אשר השיגה יד חכמתו הגדולה להבין דבר מתוך דבר, ואסף מכל ספרי קדש, כל אשר מצא בהם, מה שנוגע למוסר ולהנהגות ומדות ישראל, וכתבם אצלו לזכרון. הן מה שמצא מבאר בדברי רבותינו, וזכרונם לברכה, איזה מעלה של מדה טובה או להפך גנות מדה רעה, הכל באשר לכל היה מאסף על-יד על-יד והעתיקם אצלו על סדר אלה-בית אצל כל מדה ומדה, למען יהיה לו לזכרון לראות בעיניו מעלת כל מדה ומדה והפוכה, למען לכת בדרך טובים וארחות צדיקים לשמור ונוסף לזה, השיגה חכמתו הרמה דברים רבים יקרים ונפלאים, אשר אינם מבארים בפרוש בדברי חכמינו, וזכרונם לברכה, אך ברב עצם השגתו הבין דבר מתוך דבר והשיג חדושים יקרים בעניני המדות

מתוך הפסוקים ומתוך דברי רבותינו, זכרונם לברכה, אשר אינם מבארים בדבריהם בפרוש, כי אם ברמז למשכיל כמותו.

והכל אסף וקבץ ביחד על סדר אלה-בית, וברבות הימים נמצא אצלו חבור שלם על כל המדות, וצוה להעתיק הכל, ומפיו יקרא אלי, ואני כותב על הספר, למען לא ימוש ספר הזה מפנינו להגות בו תמיד, למען נהדל ממדות רעות. כי כל אחד בראותו מסדר עצם גנות מדה רעה וגדל הפסדה והפגם הנורא המגיע על-ידה, יחוס על נפשו ויאזר מתנניו לעמד בנגדה ויבקש ממי שהרחמים שלו למלט נפשו מני שחת להצילו מאותן המדות רעות או תאוות רעות וכיוצא בהן, וכן להפוך במדות טובות.

גם משכיל על דבר ימצא טוב, עצות נכונות איך להתזהר מאיזה מדה, על-ידי שיהיה נשמר מהמדה הסמוכה אליה, כי הם שכנים זו לזו וכל אחד שומרת חברתה, כמבאר בסמוך בהקדמה ששמעתי מפיו הקדוש. ומעלת ספר זה אין מן הצורך לבאר לכל בעל אמת, החפץ באמת ומתגעגע לאהוז בדרך ישר

בּוֹדָאֵי יִמְצָא בּוֹ מְרֻגָע לְנַפְשׁוֹ. אֲשֶׁרֵי שְׂיֵאָחֲזוּ בּוֹ, אִזּוֹ
טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבָא, כִּי כָל הַסֵּפֶר הַזֶּה מֵיִסֵּד עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל דְּבָרֵי חֲכָמֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבִרְכָה, כִּלְמַסּוֹ נְכוּחִים
לְמַבִּין וַיִּשְׁרִים לְמוֹצְאֵי דַעַת.

הַחֶלֶק הַשְּׁנִי הוּא גַם־כֵּן כְּעֵין הַחֶלֶק הָרִאשׁוֹן בְּצִלְמוֹ
וְתַבְנִיתוֹ, אִין בֵּינֵיהֶם הַבְּדֵל כִּי הוּא גַם־כֵּן בְּאוֹר מַעֲלַת
מִדּוֹת טוֹבוֹת וְנִגּוֹת מִדּוֹת רָעוֹת וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה.

אוֹלָם הַהִפְרָשׁ בֵּינֵיהֶם, כִּי הָעֲנִינִים הַמְּבֹאָרִים בַּחֶלֶק
הָרִאשׁוֹן עַל כָּל מִדָּה וּמִדָּה הֵם דְּבָרִים הַמְּבֹאָרִים
בְּסִפְרִים בְּפְרוּשׁ אוֹ עַל־כָּל־פָּנִים בְּרִמּוֹז, וּמִשְׁכִּיל עַל
דָּבָר, וְהַרוֹצֵה לְהַעֲמִיק עֵינָיו לְהַבִּין דָּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר,
יֻכַל לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג מֵהֵיכָן הוֹצִיא הָרַב עֲנִין זֶה,
מֵאִיזָה פְּסוּק אוֹ מֵאִיזָה מֵאָמֵר חֲכָמֵינוּ, וְכְרוֹנָם
לְבִרְכָה. כִּי כָל הַדְּבָרִים הַמְּבֹאָרִים בְּאֶלֶף־בֵּית הַיְשָׁן,
לֹא נִפְלְאוֹת הֵינָם וְלֹא רְחוּקָה הֵינָם מֵהַמְּעִין לְבּוֹא עַד
תְּכוּנָתוֹ, לְהַבִּין וּלְהַשִּׁיג מֵהֵיכָן הָעֲנִין נּוֹבֵעַ. אִם
אָמְנָם, לוֹלֵא הָרַב אֲשֶׁר הָאִיר עֵינָיו בְּדְבָרִים אֵלּוּ,
לֹא הָיָה בָּא עַל לֵב הַמְּעִין לְהוֹצִיא דְבָרִים אֵלּוּ מִתּוֹךְ
הַסֵּפֶר־קִדְשׁ אֶדְךָ אַחַר אֲשֶׁר כָּבַר גְּלָה לְעֵינָיו דְּבָרִים

אלו, יוכל המשכיל, אשר לבו שלם בספרי קדש, בספרי תנ"ך ואגדות רבותינו, וזכרונם לברכה, ושאר מפרשים, להבין ולהשיג מקור הדברים.

אולם הענינים המבארים בחלק השני הם עניני השגות גבוהות ונוראות, אשר השיג המתבר, וזכר צדיק לברכה, בימי גדלותו, וכל הדברים האלה גבהו משכל האנושי ונעלמו מעין כל, כי כל ענין וענין יש בו טעם נפלא ונורא מאד ונסמך על איזה מקרא או מאמר חכמינו וזכרונם לברכה, ברמז נפלא ונעלה מאד בדרך הנפלא באשר יראה הרואה בעיניו, כי יש כמה וכמה ענינים המבארים כאן בלי שום טעם וראיה, ובתוך החבור הגדול של דרושים מבאר שם ענין שלם ודרוש נפלא ונורא על ענין זה באריכות גדול, וזה תמצא בכמה מקומות. כמו כן ילמד סתום מן המפרש, כי גם במקום אשר לא באר הענין בפרוש, גם שם השיגה ידו הגדולה השגה שלמה על זה, אך לא רצה לבאר כל הענין מטעם הכמוס אתו.

כי כל הדברים האלה, כלם הם דברים עליונים
 וממקום קדוש יתהלכו, ממקור עליון ונורא מאד
 מאד, ואין בהם דבר אשר לא יהיה בו דרוש נפלא
 ונורא על מה אדני הענין הטבעו, טעמו של דבר
 וענינו וסמיכות נפלא ועמק ונסתר מאד מתוך תורה
 שבכתב או שבעל-פה, ולא עלינו להרבות בעצם
 שבה דברים אלו, כי כל המוסיף גורע. כי לא נעלים
 מענינו שפלות ערבנו ונגדלת אדונינו הרב הקדוש
 בוצינא עלאה, וקר צדיק לברכה, ועצם העלמו
 והסתרתו מעיני העולם, אי לזאת עלינו לשום לפנינו
 מהסום, הם כי לא להזכיר, לבלי לספר בעצם שבחו
 הקדוש לא דבר ולא חצי דבר, והמשכיל בעת ידם,
 אל אלקים ה' הוא יודע וישראל הוא ידע. אשרי
 המחכה ויגיע לימים אשר יש בהם חפץ, בעת אשר
 תצמח קרן ישראל אמת מארץ תצמח וכו' שפת
 אמת תבון לעד. כוננת לא כתיב אלא תבון. סמא
 דמלתא – משתוקא, כל חד לפום דמשער בלבה יבין
 וישכיל עד היכן הדברים מגיעים.

אוֹלָם בָּאנוּ בְּדְבָרִים הָאֵלֶּה לְהַעִיר לֵב הַמַּעֲיִינִים לְהוֹדִיעַם מֵהוּת הַסֵּפֶר וּמַעֲשֵׂהוּ, וְחַל עֲלֵינוּ לְהוֹדִיעַ לְגִלּוֹת אֲזַנֵּי אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֲשֶׁר כְּבוֹד רַבֵּנוּ אֹר הַנֶּעֱלָם, זְכַר צַדִּיק וְקָדוֹשׁ לְבִרְכָה, הַזֹּהִיר מְאֹד לְעַסֵּק בְּזֶה הַסֵּפֶר, וְשֵׁלָא יְמוּשׁ מִפִּינוּ כִּי הוּא חַיֵּינוּ. וּכְתָבוּ בְּעֲצֻמוֹ בְּכִרְדָּ קָטָן מְאֹד וְאָמַר שְׂכֻנָּתוֹ – כְּדֵי שְׂיֻכַּל כָּל אֶחָד לְשִׂאתוֹ אֲצִלוֹ תְּמִיד, כִּי הַמְדוּת הֵם יְסוּד כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה – וּבְזֶה יִזְכֶּה נַעַר אֶת אֲרָחוֹ לְשֹׁמֵר כְּכֹל הַכְּתוּב בְּזֶה הַסֵּפֶר, אִזּוּ יַצְלִיחַ אֶת דְּרָכָיו וְאִזּוּ יִשְׁכִּיל. כִּי זֶה עֵקֶר עֲבוֹדַת הָאָדָם כָּל יְמֵי חַלְדוֹ; לְבָרַח מִמְדוּת רַעוּת וּמִתְאַוּוֹת רַעוּת וּלְאַחֲזוֹ בְּמְדוּת טוֹבוֹת וְהַנְּהֻגוֹת יִשְׁרוּת, הַמְּבֹאָרִים בְּזֶה הַסֵּפֶר.

אַשְׁרֵי אִישׁ שִׁישְׁמַע לְדְבָרִים הָאֵלֶּה לְקַיֵּם כְּכֹל הַכְּתוּב בּוֹ. לְעוֹלָם לֹא יִמוּט, וְעֲנִתָּהּ בּוֹ צְדָקְתוֹ בַּיּוֹם מִחֵר כִּי יָבוֹא עַל שְׂכָרוֹ, בְּמִדָּה שְׂאָדָם מוֹדֵד – בְּה מוֹדְדִים לוֹ. אַשְׁרֵי הַבּוֹחֵר בַּחַיִּים – יִשְׁלַם ה' פְּעֻלוֹ, אִם לְלִצִּים הוּא יְלִיץ, לֹא יַעֲשֶׂר וְלֹא יִקּוּם חֵילוֹ, אִזּוּ לְנַפְשׁוֹ, כִּי גִמּוּל יִדְּיוֹ יַעֲשֶׂה לוֹ, וְלֹא יִטֶּה לְאַרְצָן מִנְּגֹלָם, טוֹב לְפָנָי הָאֱלֹקִים יִמְלֹט מִמֶּנּוּ. מֵה רַב טוֹב הַצְּפוּן

למולו, בשמחתו לא יתערב זר, נפש עמל עמלה לו, תשתפך נפשנו אל ה' לשום חלקנו עמו, להסתופף בצלו, ולא יאשמו כל החוסים בו, עין לא ראתה אלקים זולתך, יעשה למחכה לו.

דברי המעתיק הנאמח והנדרה על הסתלקות פאר ראשנו, גאון עזנו, מחמד עינינו, מה נדרר; המקום ינחם אותנו בקרוב; הקטן נתן בן אדוני אבי מורנו הרב נפתלי הירץ, גרו יאיר, מנעמראב רבתי. חתן הרב הגאון המפרסם הצדיק, מורנו הרב דוד צבי זכר צדיק לברכה, אב בית דין דקהלת מאהלוב.

והנה כבר נדפס פעם אחת זה הספר הקדוש, ואידי דחביבא קפצו עליהו זביני ולא נשאר מהם עד אחד, כי רבו העם המתאווים לספר זה. לאשר בכרך קטן כזה כלולים כל המדות וכמה דברים ועצות בדרכים ישרים לעבודת הבורא, אין דבר בעולם נמנע ממך שלא ידבר ממנו בספר הזה, באשר יראה הקורא בעניו, ויסודתו בהררי קדש על פסוקי תורה נביאים וכתובים ודברי רבותינו זכרונם לברכה בגמרא ומדרשים ובזהר הקדוש ושאר ספרי הקדש, על פן

אמרנו להדפיסם שנית בכמה תקונים והוספות
חדשות ונפלאות.

וזאת לדעת, כי זה הספר העתקתי אות באות מפיו
הקדוש, כי אצלו, וזכרוננו לברכה, היו פתובים על
דפין קטנים כל הדברים האלה ויותר מזה אפלו
בפלים, ומחמת שלא היה רצונו למסר להעולם
להעתיק כל דבריו, שהיו פתובים אצלו בדרכים
באלה, על-כן לא רצה למסר לי כתביו בהיותן
להעתיקם, רק טרח בעצמו ובכבודו וקרא לפני בפיו
הקדוש מלה במלה מתוך כתביו הנ"ל, ומפיו יקרא
אלי, ואני כותב על הספר. ונשמע מפיו שאמר, שעל
אות רפואה לבר היו אצלו כמה וכמה בויגין
כתובים, כמדמה שאמר מאתים בויגין, אך לא רצה
למסרם להעולם.

וגם אנכי שמעתי מפיו הקדוש, שספר לפני, זמן רב
קדם שסר לי להעתיק זה הספר האלף-בית, שיש
אצלו כתבים באלו על כל המדות ושאר ענינים והם
דברי הספר הזה. ואז אמר לי, שהשיג כל הרפואות
שבועולם בתוך גבולי ארץ-ישראל שבספר יהושע כי

שמות כל הערים הכתובים שם אצל כל גבול וגבול הם צרופי שמות של כל הרפואות שבעולם, איך הם נקראים בכל הלשונות. בי ארץ-ישראל היא קומה שלמה, וחלוקת ארץ-ישראל היא כפי קומת אדם, הינו שחלק וגבול זה הוא בחינת ראש, וחלק וגבול זה הוא בחינת יד ימין, וכיוצא בזה כל השנים עשר גבולים של ארץ-ישראל, שנתחלקה לשבטים, שכלם הם כפי חלקי קומת אדם, כמובא מזה בספרים. ואמר שאצל כל גבול של ארץ-ישראל כתובים שם הרפואות השייכים לאותו האיבר שמכון כנגד זה הגבול כנ"ל.

כל זה שמעתי מפיו הקדוש כבר, והבנתי מדבריו הקדושים, שכל זה השיג בימי ילדותו ממש, אבל לא זכינו לקבל ממנו כי אם דברי הספר הזה, אשר ראה והביט והיה מפלס הדברים במאזני שכלו הקדוש, מה שצריך למסר להעולם, שהם הדברים האלה שמסר להעתיקם כנ"ל, ומה שצריכין להעלים מהעולם שהטענים שרפה (כמבאר במקום אחר).

והנה אצלו, זכרונו לברכה, היו כתובים כל הדברים

האלה שבספר הזה עם ציון המקומות, שהוציא מהם השגות אלו. אבל כשהעתקתים מפיו הקדוש, לא נתן לי להעתיק כִּי־אם אלו הדברים לְבַד כִּהְיוּתָן ולא הודיע מקומם אִיה. אבל מִבְּתְּלֵי דְבוּרֵי הַקְּדוּשִׁים הַבְּנֵתִי, שִׁיכּוֹל כָּל אָדָם לְמַצֵּא אִיזָה מְרֵאָה מְקוּם וְרֵמֵז לְאֵלוֹ הַדְּבָרִים, מֵהֵיכָן הֵם נוֹבְעִים; מֵאִיזָה מְקָרָא אוּ מֵאֵמֶר רְבוּתֵינוּ, וְכְרוֹנָם לְבָרְכָה, וְקִצְתָם הֵם מֵאֵמֶרִים מְפָרְשִׁים בְּדַבְרֵי רְבוּתֵינוּ, וְכְרוֹנָם לְבָרְכָה, כַּאֲשֶׁר יֵרָאֶה הַרְוָאָה בְּעֵינָיו. וְכִבֵּר יִגְעוּ וּמַצְאוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים דְּבָרִים הַרְבֵּה מִסְפָּר הַזֶּה, הֵיכָן הֵם רְמוּזִים.

וְכַעַת, בְּעַת עֶסְקָנוּ לְהַדְפִּיסוֹ שְׁנִית, הָעוֹלָה עַל רוּחֵי הָיָה לְבָלִי לְהַעֲתִיק מֵאֵלוֹ הַרְמוּזִים וְהַמְרֵאָה מְקוּמוֹת לֹא דָבָר וְלֹא חֲצִי דְבָר מִכַּמָּה טַעְמִים, וְגַם מִחֲמַת שְׁעָדִין לֹא יִצְאָנוּ יְדֵי חוּבוֹתֵינוּ לְמַצֵּא רְמוּזֵי כָּל הַדְּבָרִים, עַל־כֵּן הָיָה בְּרַעְתִּי לְבָלְתִי לְהַצִּיג שׁוּם דְּבָר מֵהֵם. אֲךְ אַחֲרֵי שׁוּבִי נַחְמַתִּי, כִּי אִטּוּ מָאן דְּלֹא יְכוּל לְמַעֲבַד כְּלָא מַצְוָה וְכוּ' וְכָל אֲשֶׁר תִּמְצָא יְדָךְ לַעֲשׂוֹת בְּכַחַד עֲשֵׂה, עַל־כֵּן נִמְלַכְתִּי לְהַצִּיג כַּמָּה רְמוּזִים אֲצֵל

כמה דברים, אשר כבר מצאה ידי ויד בני-גילי
למצא רמז המראה מקום, היכא רמיזא מלתא דנא
באורייתא דבכתב או בעל-פה, ומעט מזער ששמעתי
מפיו הקדוש בעצמו, באשר יבאר במקומו. כי יש
דברים הרבה הפתוכים כאן בקצור, ובאמת גלה על
ענין זה תורה ארבה בבאור נפלא ונורא בדרך
הנפלא מאד. והמעין באמת, יבין מאליו כי אחרי כל
אלה, אפלו במקום שמצאנו הרמז הוא רק רמז
ואסמכתא בעלמא, אבל גוף עצם הענין באיזה דרך
השיגו נעלם מעינינו, כי כל דבריו הם דברי אלקים
חיים, שהשיג כל דבר ודבר במקום שהשיג, וקרא
אסמכתא בעלמא הוא, כי ליכא מלתא דלא רמיזא
באורייתא, ועל-כן אי לאו דדלא חספא והסיר מסוה
הערוז, החופף על עינינו וגלה השגות הללו לא
אשכחינן מרגניתא, כי אין בכחנו לדון וללמד
בעצמנו דברים כאלה מפסוקים ודברי רבותינו,
זכרונם לברכה, כִּי-אם מי שזוכה לקדש עצמו
באמת עד שיזכה להשיג השגות מלמעלה, והחכם
יבין מדעתו כל זה.

גם תקנתני עכשו הסדר של הדברים הקדושים האלה. כי ספר האלף-בית הראשון נדפס שלא בפני ועות המדפוס, שהדפוס האלף-בית השני בפני-עצמו וחלקו לגמרי מן הראשון, ולא בן אנכי עמדי, כי האף אמנם חלוקים הם בכמה חלוקים כאשר מבאר למעלה, אך אף-על-פי-כן אין להרחיקם זה מזה כי מאחר ששניהם באחד טובים ושניהם מדברים ממהות המדות, מעלתם ופחיתותם וכו', בודאי ראוי להציג ביחד כל הדברים המדברים ממדה אחת, כגון אות א' אמת, טוב אשר יפה שיהיו מחברים יחד כל הדברים המדברים ממעלת האמת ונגות השקר, אף-על-פי שההשגות של האלף-בית השני שגבו ועצמו מאד מאד מן הראשון כגיל, אף-על-פי-כן פנימיות פונתם אחד ושניהם לדבר אחד נתכוננו, לגלות נגות השקר ומעלת האמת כדי שנתחזק בכל כחנו לבלי לדבר שקר, רק אמת בשם ה'. ובשביל זה גלה לנו כל התועלות המגיעים על-ידי האמת ולהפך, כל ההפסדים הבאים על-ידי השקר, ובאיזה דרך זוכין לאמת וכיצא בזה. הן כל הדברים האלה, אם מקור חצבם ממקום שנובעים המה, משנים זה מזה כי

גְבוּהָ עַל גְבוּהָ שׁוֹמֵר וְכוּ', עִם-כָּל-זֶה כָּלֵם שְׂבִים
לְמָקוֹם אֶחָד, כְּדֵי שְׁנַזְכֶּה לְאַמֶּת.

עַל-כֵּן אָמַרְתִּי לְהַצִּיג הַכֹּל כַּסְדָּר, וְכֹל הַדְּבָרִים יִחָדוּ
יִהְיוּ תַמִּים בַּסְדָּר אֶחָד עַל-פִּי אֱלֹהֵי-בַיִת. רַק נְטִיטִי
כִּן בֵּין הַדְּבָרִים שֶׁל הָאֱלֹהֵי-בַיִת הָרֵאשׁוֹן וּבֵין
הַהֲשָׁנוֹת שֶׁל הָאֱלֹהֵי-בַיִת הַשֵּׁנִי, וְהַצְּנִיטִי הָאֱלֹהֵי-בַיִת
הַשֵּׁנִי בְּאוֹתִיּוֹת קַטְנוֹת, לְמַעַן יֵדַע הַקּוֹרֵא לְהַבְדִּיל
בֵּינוֹ וּבֵין הָאֱלֹהֵי-בַיִת הָרֵאשׁוֹן. כִּי כָּכָר גְּלִיתִי,
שֶׁשָּׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְּדוֹשׁ, שֶׁדְּבָרָיו הָאֲחֵרוֹנִים
שֶׁבְּאֱלֹהֵי-בַיִת הַשֵּׁנִי גָּבְרוּ וְנִבְהוּ מְאֹד מְאֹד
מִהָרֵאשׁוֹנִים, עַל-כֵּן גְּבוּל שְׁמִתִּי בִּינִיהֶם לְהַבְחִין
וְלִידַע. וְהַשֵּׁם הַטּוֹב יִנְחֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר וְהָאֱמֶת, וְנִזְכֶּה
לְלַמֵּד וּלְלַמֵּד, לְשׁוֹר וּלְעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל הַדְּבָרִים
הָאֵלֶּה הַכְּתוּבִים כָּאֵן, וּלְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל אֶת כָּל דְּרָכֵי
הָעֲצוֹת הַמְּבֹאָרִים כָּאֵן אֲצֵל כָּל מִדָּה וּמִדָּה, אֲזִי נַעֲלִיחַ
אֶת דְּרָכֵנוּ וְאֲזִי נַשְׁכִּיל.

גַּם זֹאת לְדַעַת, שֶׁכַּמָּה דְּבָרִים נִמְצְאוּ כְּפוּלִים
בְּהָאֱלֹהֵי-בַיִת הַשֵּׁנִי. וְהַטַּעַם, כִּי דַע אַחֵי, שֶׁסֵּפֶר הַשֵּׁנִי
מְסַר לָנוּ רַבְּנוֹ, וְזָכְרוֹנוּ לְבָרְכָהּ, בְּכַתִּיבַת יְדוֹ הַקְּדוֹשָׁה

ואצלו לא היו כתובים הדברים על סדר האלף-בית
 רק כפי סדר ההשגות, כפי מה שהשיג כל דבר ודבר
 במקומו וזמנו, וצוה עלינו להעתיק הדברים ולסדרם
 כל דבר ודבר למדה השייכה לזה על-פי סדר
 האלף-בית, וגם פקד עלינו בפרוש, שכל השייך
 לשנים או לשלושה דברים, שנרשם אותו שתים או
 שלש פעמים אצל כל מדה ומדה, וכן עשינו, כגון
 למשל באות ל' למוד (סימן ה): מי שלמודו בתורה וכו',
 שאכילתו וכו', על-ידי זה שונאיו נהוגין וכו', זה
 הענין שייך ללמוד וגם שייך למריבה וכן לאות א'
 אכילה, על-בן נרשם בכל אלו המקומות ומזה תקיש
 על השאר. כי כוננתו הקדושה היתה כדי שיקל על
 המעין החפץ לקדש עצמו למצא מבקשו בנקל. שאם
 ירצה לידע הסגלה והענין של איזה מדה, שיוכל
 בנקל למצא על-פי סדר האלף-בית באיזה ענין
 שיעלה על דעתו, כגון במשל הנ"ל. לפעמים האדם
 רוצה לחפש למצא ענין למוד ולפעמים ירצה למצא
 מענין קדשת האכילה וכו', ועל-בן טוב שיהיה נרשם
 בשני המקומות כדי שיוכל למצא מבקשו בנקל
 במקום שירצה וכן בשאר המדות, ומחמת זה

הדברים כפולים בכמה מקומות. והשם יתברך ינחנו
 בדרך אמת, וכאשר זכינו לסדר אותם בן נזכה
 לעשותם, עד ישובו ישראל לגויהם פיונים אל
 ארבותיהם במהרה בימינו אמן בן יהי רצון.

הקדמה שניה מה ששמעתי מפיו הקדוש בענין המדות

דע, הנה בכל מדה ומדה יש בה כמה וכמה בחינות
 וענינים, וכל מדה היא בחינת קומה שלמה. ועל-כן
 בשחסר לאדם בחינה אחת מהמדה, אף שכל המדה
 היא שלמה אצלו, אף-על-פי-כן מחמת החסרון אחד
 שיש לאדם בהמדה, אזי נראה לו, כאלו כל המדה
 חסרה אצלו. כמו אצל האדם כשיש לו חסרון באיבר
 אחד, אזי כל גופו מבלבל ומרגיש החסרון בכל
 הגוף, כמו-כן בשחסר לאדם
 אינה חסרון בהמדה נראה לו, כאלו חסר כל המדה.

והנה המדות הם שכנים אלו לאלו, על-כן יכולה מדה
 אחת לעזר למדה אחרת שהיא שכנה אצלה, כדגמת
 שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: איבר מחזיק איבר,
 דהינו כשאוכל זה האיבר מהבהמה יתחזק איבר

האדם, בן אצל המדות יוכל לסייע חלק מדה זו, שהיא בחינת איבר המדה לאיבר מדה השכנה אצלה. ועל-כן בשאדם רוצה לילך בדרך הקדש, צריך לשבר כל המדות רעות ולזכות למדות טובות וצריך לבקש ולחפש עצמו תמיד ולחפש בכל מדה ומדה אם היא שלמה אצלו, ובשרואה איזה חסרון באיזה מדה, אזי יבקש עזר וסיוע מהמדה השכנה.

וזהו ענין הנאמרים באותיות הללו, ובענין, למשל, בשחסר לו ענוה, ויש מדה אחרת המסגלת לענוה כגון בטחון, אז צריך לסייע לו על-ידי בטחון לבוא לענוה, דהינו לפעמים הבטחון הוא בקל לו יותר להשיגו מענוה, ואזי יעשה הקל, ועל-ידי זה יבוא להמדה, שהיא כבדה יותר אצלו. ולפעמים יש לו מדה האחרת, אלא שאינו משתמש עמה, וכשצריך לסייע לו מזו המדה למדה אחרת, צריך להתחיל להשתמש עמה. (פרוש, על-פי משל הנז"ל, הינו למשל מי שרוצה לבוא לענוה ורואה שבטחון מסגל לענוה, ובאמת כבר יש לו מדת הבטחון, רק שאינו משתמש עם זאת המדה של בטחון, אזי כשרוצים לזכות לענוה, צריך להתחיל להשתמש עם מדת הבטחון וכן כל כיוצא בזה בשאר המדות והבין.)

אֱמֶת

- א. מִי שְׁרוּצָה לְדַבֵּק אֶת עַצְמוֹ בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שְׁיִלֵּךְ בְּמַחְשַׁבְתּוֹ מֵהִיכַל אֶל הִיכַל וַיֵּרְאֶה אֶת הַהִיכָלוֹת בְּעֵינָי הַשְּׂכָל, וַיִּשְׁמַר אֶת עַצְמוֹ מִלּוֹמַר שְׂקֵר אֶפְלוּ בְּמַעוֹת.
- ב. מִתֵּר לְשָׁנוֹת בְּדַבַּר הַשְּׁלוֹם.
- ג. כֵּת שְׂקָרִים אֵינָם מְקַבְּלִים פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.
- ד. שָׂרֵי לְהוֹ לְצַדִּיקָיָא לְסִגְוֵיָא בְּרַמְאוֹתָא עִם רַמְאֵי.
- ה. כָּל הַמוֹסִיף גּוֹרַע.
- ו. עַל יְדֵי שְׂקֵר בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.
- ז. עַל-יְדֵי אֱמֶת לֹא יָמוּת קֶדֶם זְמַנּוֹ הַקָּצוּב.
- ח. מֵרוּחַ פִּיּוֹ שֶׁל הַשְּׂקָרָן נַעֲשֶׂה הַיֵּצֵר הָרַע, וּכְשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ אֵז לֹא יִהְיֶה שְׂקֵר, וּבְשִׁבִיל זֶה לֹא יִהְיֶה יֵצֵר הָרַע בְּעוֹלָם.
- ט. מִי שֶׁהוּא אִישׁ אֱמֶת, אֵזִי הוּא מְכִיר בְּאַחֵר, אִם אַחֵר דּוֹבֵר שְׂקֵר אִם לֹא.

TRUTH

1. One who wants to attach himself to the Blessed G-d, to the extent that he can traverse with his thoughts from *Heichal* to *Heichal* (chamber to chamber), and to see the heichalos (chambers) with the eyes of intellect, must guard himself from saying falsehood, even by mistake.
2. It is permissible to alter the truth for the sake of peace.
3. The grouping of liars cannot receive the Divine Presence.
4. It is permissible for the tzadikim to act with conniving with a swindler.
5. All who add, detract.
6. Through falsehood come thoughts of idolatry.
7. Through truth, one will not die before his allotted time.
8. From the breath (of the mouth) of a liar, the evil inclination is created, and when the Messiah comes, (then) there will be no falsehood. Consequently, there will be no evil inclination in the world.
9. Someone who is a person of truth (then he) can discern in another, whether the other is lying or not.

- י. הַסִּימָן שֶׁל הַשֶּׁקֶר - בְּשֵׁלֹא יִסְכִּימוּ עָלָיו רַבִּים, וְהוּא מְשֻׁלָּשָׁה שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹנֵאֵן.
- יא. עֲשִׂיר מְכַחֵשׁ - אֵין הַדַּעַת סוֹבְלוֹ וְהוּא נִבְזָה בְּעֵינֵי עֲצָמוֹ.
- יב. תִּקּוֹן לִפְהָ - שִׁיתֵן צְדָקָה.
- יג. עַל-יְדֵי אֱמֶת הָעוֹלָם נִשְׁמָר מִכָּל הַזְּקוּת.
- יד. עַל-יְדֵי חֲנֻפָה בָּא לְשֶׁקֶר.
- טו. מִי שֶׁנֹּתֵן צְדָקָה שֶׁכֵּרוּ שִׁיזְכָּה לְאֱמֶת.
- טז. הַשֶּׁקֶרֶן שׁוֹנֵא עֲנִיוּת.
- יז. אָדָם נִכָּר עַל-יְדֵי מְשָׁרְתִיו, אִם הוּא אוֹהֵב שֶׁקֶר כִּי זֶה בְּזָה תְּלוּי. לַפְּעָמִים מְשָׁרְתִיו נוֹפְלִים לַעֲבֵרוֹת עַל-יְדֵי שֶׁהוּא שֶׁקֶרֶן, וְלַפְּעָמִים הוּא נוֹפֵל לְשֶׁקֶר עַל-יְדֵי מְשָׁרְתִיו, שְׂאִינָם הַגּוֹנִים.
- יח. כְּשִׂאֵן אֱמֶת אֵין חֶסֶד. גַּם אֵינּוּ יְכוּלִּים לַעֲשׂוֹת (חֶסֶד) עִם בְּנֵי-אָדָם.
- יט. הַשֶּׁקֶר מְעַכֵּב אֶת הַיְשׁוּעָה, כִּי הַשֶּׁקֶר מְנַלֵּה עוֹנְוֹתָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יוֹשִׁיעוּ לוֹ.

10. The indication of falsehood - when the many do not agree with it. It is one of the three things that the Holy One Blessed be He hates.

11. A rich man who denies (having the possessions of others) the conscience cannot bear it, and he becomes despicable in his own eyes.

12. A rectification for the mouth – that he should give charity.

13. Through truth, the world is protected from all harm.

14. Through adulation, one comes to falsehood.

15. One who gives charity his reward is that he will merit to truth.

16. A liar hates humility.

17. A person is recognized through his servants, whether he loves falsehood, for each is dependent on the other. Sometimes his servants fall into sin through that which he is a liar, and sometimes he falls into falsehood through his servants, that aren't proper.

18. When there is no truth, there is no kindness, also he cannot do (kindness) with people.

19. Falsehood forestalls salvation, for falsehood exposes one's sins, in order that he not be saved.

- ב. הָאֵמֶת הִיא פּוֹדָה מִכָּל הַצָּרוֹת.
- כא. טוֹב לָאָדָם שְׂיָמוּת, מִשְׂיָחִיָּה וְיִהְיֶה שֶׁקָּרַן בְּעֵינָיו בְּנֵי-אָדָם.
- כב. כְּשֵׁישׁ אֵמֶת יֵשׁ שְׁלוֹם.
- כג. מִי שֶׁרְחוּק מֵאֵמֶת, רְחוּק מִצְדָּקָה.
- כד. עַל-יְדֵי אֵמֶת נִשְׁמַר אוֹת בְּרִית.
- כה. עַל-יְדֵי אֵמֶת יִזְכֶּה לְשֵׁם עוֹלָם.
- כו. אִישׁ וְאִשָּׁה שֶׁרְגִילִין לֹאמַר שֶׁקֶר, הַבְּנִים שֶׁלָּהֶם יִהְיוּ מִתְנַגְּדִים גַּם יִהְיוּ פּוֹגְמִים בְּבְרִית.
- כז. הַשֶּׁקֶר בָּא עַל-יְדֵי שֶׁמִּקְבֵּל עַל עֲצָמוֹ פֶּחַד מִבְּנֵי-אָדָם.
- כח. עַל-יְדֵי הַשֶּׁקֶר שׁוֹכְחִין אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
- כט. מִי שֶׁאִין לוֹ בְּטָחוֹן, הוּא דוֹבֵר שֶׁקְרִים, וְעַל-יְדֵי שֶׁקְרִים אִין יְכוּל לְבַטֵּחַ בְּאֵמֶת.
- ל. לְפִי הַרְחוּק מֵאֵמֶת בֵּן מַחְזִיק אֶת הַסּוּר-מֶרַע לְשׁוֹמְטָה.
- לא. מִי שֶׁרוֹצֵה לְסוּר מֶרַע, וְרוֹאֵה שֶׁאִין אֵמֶת בְּעוֹלָם, עוֹשֶׂה עֲצָמוֹ כְּשׁוֹמְטָה.

20. The truth redeems from all troubles.
21. It is better for a man to die, than to live and be [considered] a deceiver in peoples' eyes.
22. When there is truth, there is peace.
23. Someone who is far from truth is far from charity.
24. Through truth, the sign of the covenant (referring primarily to sexual purity. t.n.) is guarded.
25. Through truth, one merits to an everlasting name.
26. A husband and wife who are accustomed to saying lies, their children will be opposers, and also will violators of the covenant (referring primarily to sexual infractions. t.n.).
27. Falsehood comes through accepting upon one's self fear of people.
28. Through falsehood, one forgets the Holy One, Blessed be He.
29. Someone who does not have trust (in G-d), he speaks lies, and through his falsehood, he cannot have real trust.
30. According to one's distance from truth, so one perceives a person who shuns evil, as a fool.
31. One who wants to turn away from evil, and sees that there is no truth in the world, makes himself as a fool.

לב. מי שאינו אומר שקר, הקדוש-ברוך-הוא מושיע לו

בעת צרתו גם בנים יהיו לו.

לג. על-ידי דבור שוא בא מכות בנים.

לד. מי שמקשר לשוא, בא לשכחה.

לה. על-ידי שקר בא לגאוף, ומחזיק ידי מרעים, שלא

יחזרו בתשובה.

לו. על-ידי שקרים אין לו רפואה אפלו בהרבה

רפואות.

לז. מי שדובר בזבים נופל בהרב. גם נעשה שוטה.

לח. על-ידי יראה בא לאמת.

לט. מי ששומר את עצמו משקר, הוא מנצח תמיד.

מ. מתר לשנות, כדי להציל את עצמו.

מא. מי שאוהב בזבים, הוא מבזה את הצדיק גם הוא

בעצמו נתבזה.

מב. מי שדובר בזבים, הוא אוהב.

32. Someone who does not lie, the Holy One Blessed be He saves him in the time of his trouble. Also he will have children.

33. Through pointless speech, comes a smiting of the children.

34. One who is connected to aimlessness, comes to forgetfulness.

35. Through falsehood one comes to promiscuity, and strengthens the hand of evildoers, not to repent.

36. Through falsehood, one will not be able to receive healing, even from many varied treatments.

37. One who speaks falsehood (t.n. there is a slight connotation of hollowness and non continuance) falls by the sword, also he becomes a fool.

38. Through fear (of G-d), one comes to truth.

39. One who guards himself from falsehood, he is always victorious.

40. It is permissible to alter the truth in order to save oneself.

41. One who loves falsehood, he disgraces the *Tzaddik*, and he also becomes disgraced.

42. One who speaks falsehood, he is lost.

מג. על־ידי אַמֶּת נִצּוּל מִלְשׁוֹן־הָרַע גַּם תִּפְלְתוּ נִתְקַבֵּל.
גַּם כְּשֶׁדְּנִים אוֹתוֹ לְמַעֲלָה, דְּנִים אוֹתוֹ לְפִי זְכוּיֹת
שָׁלוּ.

מד. על־ידי חֲלוּמוֹת יַדַּע אָדָם אִם לְבוֹ אַמֶּת עִם אֱלֻקִּיו.

מה. מִי שֶׁמְקַיֵּם דְּבוּרוֹ, יָכוֹל לַעֲשׂוֹת פְּעֻלוֹת.

מו. מִי שֶׁאֵין לוֹ גְּאוּנָה נִצּוּל מִשֶּׁקֶר.

מז. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצֻמוֹ מִשְׁחֹק שֶׁל הַתּוֹל, בְּיָדוּעַ
שֶׁהוּא אִישׁ אַמֶּת.

מח. מִי שֶׁהִיָּה שֶׁקֶרֶן מִגִּלְגוּל הָעֶבֶר, עַל־יְדֵי־וָה
כְּשֶׁנִּתְגַּלְגַּל, נַעֲשֶׂה אִטְר־יָד.

מט. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצֻמוֹ וְדוֹבֵר תְּמִיד אַמֶּת, כְּאֵלוֹ עֲשֶׂה
שָׁמַיִם וָאָרֶץ וְאֵת הַיָּם וְאֵת כָּל אֲשֶׁר בָּם.

נ. הַשֶּׁקֶר אֵינּוֹ אֱלֹא בְּפִיו, אֲבָל לֹא בְּכַתָּב.

נא. דְּבָרוֹ תוֹרָה וּנְבִיאִים וְחֻכְמַיִם בְּלִשׁוֹן הַבְּאִי.

43. Through truth, one is guarded from evil speech (*lshon hora*), and his prayer is accepted. Also, when he is judged above, he is judged according to his merits.
44. Through dreams, a person can know if his heart is true with his G-d.
45. Someone who keeps his word can be enterprising.
46. Someone who doesn't have arrogance is saved from falsehood.
47. Someone who guards himself from laughter of ridicule, it is certain that he is a person of truth.
48. One who was a liar in a previous incarnation, through this, when he was reincarnated he was made to be left-handed.
49. One who guards himself and speaks truth at all times, it is as if he made the heavens and earth, and the sea and all that is in them.
50. Falsehood is only with one's mouth, but not in writing.
51. The Torah, the Prophets and the Sages spoke in the vernacular.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל-יְדֵי שְׁקָר דְּבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים. גַּם עַל-יְדֵי שְׁקָר מְאֻלָּמָן, חֵם וְשָׁלוֹם, כַּמָּה נָשִׁים.
- ב. עַל-יְדֵי אֵמֶת נִתְנַגְּלָה יְחוּדוֹ בְּעוֹלָם.
- ג. כְּשֵׁאתָה רוֹאֵה שְׁקָרָן, תִּדְעֵה, שְׁגָם הַמְנַהֵיג שֶׁל הָאִישׁ הַזֶּה שְׁקָרָן.
- ד. עַל-יְדֵי שְׁקָר בָּא לְיַדֵּי גְלוּי-עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיכוֹת-דָּמִים, וְגַם מִכְּשִׁיל אֶת הַכְּשָׁרִים בְּגְלוּי-עֲרִיּוֹת וְשִׁפְיכוֹת-דָּמִים, וּמֵרֵאָה הֵתֵר מִן הַתּוֹרָה.
- ה. מִי שְׁאֵינֹו מְשַׁנֵּה בְּדַבּוּרוֹ, הוּא יָכוֹל לְהִשְׁפִּיל הַגְּבוּהִים וּלְהַגְבִּיחַ הַשְּׁפָלִים.
- ו. מִי שְׁאֵינֹו מְדַבֵּר אֶחָד בְּפִה וְאֶחָד בְּלֵב, אֵינֹו מִתְיָרָא מִטְּבִיעֵת מַיִם.
- ז. הָאֵמֶת מְבִיא שְׂבַע.
- ח. הַשְּׁלֵשׁוּל וְהַעֲצִירוֹת בָּא עַל-יְדֵי שְׁקָר.
- ט. עַל-יְדֵי אֵמֶת בָּא הַקִּיץ.

SECOND PART:

1. Through falsehood, one's words are not heard. Also through falsehood, several women can become widowed, G-d forbid.
2. Through truth, His unity is revealed in the world.
3. When you see a liar, know that the leader of this person is also a liar.
4. Through falsehood, one comes to sexual immorality and spilling of blood, and also causes the upright people to fail in sexual immorality and spilling blood, and he shows permissibility from the Torah.
5. Someone who does not alter the truth with his words, he is able to humble the high and raise up the lowly.
6. one who does not speak one thing in his speech and another (while having a different) in his heart does not fear from drowning.
7. The truth brings contentment (abundance).
8. Diarrhea and constipation come as a result of falsehood.
9. Through truth comes the Redemption.

הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים

- א. מִי שְׂאִין מְכַנִּים אֹרְחִים, בְּזֶה מַחְזִיק יְדֵי מְרַעִים, שְׁלֹא יִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה.
- ב. עִיר שְׂאִין בָּהּ הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים בָּאִים לְיְדֵי גְלוּי־עֲרִיזוֹת, וְעַל־יְדֵי גְלוּי־עֲרִיזוֹת בָּא עֲלֵיהֶם הַרְיָגָה.
- ג. הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים מְזַכֶּה אֶת הָאִשָּׁה לְבָנִים.
- ד. הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים כְּהַכְּנֶסֶת שַׁבָּת.
- ה. הַמְּאַרְחַ תְּלַמֵּיד־חֶכֶם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ – מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב תַּמִּידִין.
- ו. גְּדוּלָה הַכְּנֶסֶת אֹרְחִים מֵהַשְּׂכֵמֶת בֵּית־הַמְּדָרָשׁ וְהַקְּבֵלֶת פְּנֵי שְׂכִינָה.
- ז. כִּי־וַיִּדְלָא שְׂכִיחֵי רַבָּנָן גַּבְיָהוּ כַּכּוֹתֵי־דְמִי.

חֶלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי הַכְּנֶסֶת־אֹרְחִים אֵימָתוֹ מְשַׁלֵּת עַל הַבְּרִיּוֹת.
- ב. סְגָלָה לְהַחְזִיר לְאִשָּׁה וְסִתָּה עַל־יְדֵי הַכְּנֶסֶת־אֹרְחִים.

HOSPITALITY

1. One who does not take in guests strengthens the hand of evildoers, that they will not return in repentance.
2. A city that does not practice hospitality comes to sexual immorality, and through that it comes to murder.
3. Hospitality gives merits to a woman to have sons.
4. Receiving guests is comparable to receiving the Shabbat.
5. One who hosts a Torah scholar in his home, it is considered as if he had offered the daily burnt offerings.
6. Receiving guests is greater than coming early to the house of worship or welcoming the Divine Presence.
7. Those who have no rabbis in their surroundings are comparable to Cuthites (Samaritans?)

SECOND PART:

1. Through practicing hospitality, fear of G-d rests upon all beings.
2. Receiving guests is a *segulah* for returning a woman to her fertility cycle.

ג. עַל־יְדֵי קַדְשֵׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַהִתְנַשְּׂאוֹת שֶׁל
 רֵאשֵׁי־הַדּוֹר בְּתַקְפָּה וְעוֹ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נֶחְשָׁב בְּעֵינֵי
 כָּל הַמַּצְוָה שֶׁל הַכְּנֶסֶת־אֲוֶרְחִים, וְעַל־יְדֵי־זֶה
 הַלּוֹמְדִים זּוֹכִים שֶׁהִלְכָה כְּמוֹתָם.

אֱהָבָה

א. כְּשֶׁאִין אֱהָבָה בֵּין בְּנֵי אָדָם, עַל־יְדֵי־זֶה הֵם הוֹלְכֵי
 רְכִיל, וְעַל־יְדֵי רְכִילוֹת בָּאִים לְלִיצְנוֹת, וְעַל־יְדֵי
 לִיצְנוֹת הֵם דּוֹבְרִים שָׁקֶר.

ב. עַל־יְדֵי שִׁנְאָה בָּא בְּהִלּוֹת, וְעַל־יְדֵי שִׁנְאָה בָּא
 שְׂרָפָה.

ג. עַל־יְדֵי אֱהָבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ נִשְׁמָר הַנֶּפֶשׁ מִכָּל
 פְּגָעִים רָעִים.

ד. כְּשֶׁתְּשׁוּב בְּתַהֲלָה עַל עֲוֹנוֹתֶיךָ, תּוֹכֵל לָבוֹא
 לְאֱהָבַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

ה. מִי שֶׁמֵּתְפַלֵּל עַל יִשְׂרָאֵל בְּמִסִּיר־נַפְשׁ, הַכֵּל
 אוֹהֵבִין אוֹתוֹ.

ו. עַל־יְדֵי אֱהָבָה בָּא הַתְּחִיָּקוֹת.

3. Through sanctifying G-d's name, the leadership of the heads of the generation gains power and might. Through this, the commandment of hospitality gains importance in the eyes of all, and through this the scholars merit that the law is decided according to their opinion.

LOVE

1. When there is no love between people, they go about gossiping. Through gossip, they come to mockery, and through mockery, they speak falsehood.

2. Through hatred comes upheaval, and through hatred come fires (lit: things get burned).

3. Through the love of the L-rd, may He be blessed, the soul is guarded from all evil calamities.

4. If you first repent from your sins, you can come to love of the L-rd, Blessed be He.

5. One who prays with self-sacrifice for the people of Israel is loved by all.

6. Through love, one is strengthened.

- ו. כְּשֶׁתִּחַזַּק אֶת הָאָדָם בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הוּא יֵאָהֵב אוֹתָךְ.
- ז. עַל-יְדֵי אֲמִירַת הַלֵּל בְּקוֹל גָּדוֹל, זוֹכִים לְאֶהְבֶּת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
- ח. כְּשֶׁתִּהְיֶה נִזְהָר מִשְׁנֵאת הַנֶּסֶם, אָזִי כְּשִׁיחִיָּה לְךָ אֵיזוּהוּ מִשְׁפָּט עִם אֵלִים שְׂאִינוּ רוֹצֵה לְפַשֵּׁר עִמָּךְ, עַל-יְדֵי-זֶה יִתְפָּשֵׁר עִמָּךְ.
- ט. מִי שֶׁנִּזְהָר מִשְׁבּוֹעַת שְׂקָרָה, בְּוַדַּאי לֹא יַעֲבֹר עַל "לֹא תִקֵּם וְלֹא תִטּוֹר".
- י. הַשּׁוֹם מִסָּגֵל לְאֶהְבֶּה.
- יא. הָעוֹבֵד מֵאֶהְבֶּה - זְכוּתוֹ מִגֵּן עַד אֲלֵפִים דוֹר.
- יב. בְּמָקוֹם שֶׁעוֹשִׂין תְּנָאִים (תְּנַאִי) אוֹ אֵיזוּהַ כְּרִיתוֹת כְּרִית, הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שָׂם הוּא.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. כְּשֶׁהַצְּמִחִים גָּדְלִים בְּמִלּוֹאֵם, עַל-יְדֵי-זֶה אֶהְבֶּה בְּעוֹלָם.

7. If you strengthen a person in his service of G-d, blessed-be-He, he will love you.

8. Through saying *Hallel* in a loud voice, one merits to love of G-d, blessed-be-He.

9. If you will be careful to avoid needless hatred, then when you have a legal case with a strongman who isn't willing to settle with you, through this he will settle with you.

10. One who is careful to avoid making a false oath, he certainly will not transgress the commandments not to take revenge and not to bear a grudge.

11. Garlic is conducive (*segulah*) to love.

12. One who serves out of love - his merit protects for two thousand generations.

13. In the place where an agreement or a covenant is made, the L-rd, blessed is He, is present there.

SECOND PART:

1. When plants grow to completeness, through this there is love in the world

ב. אהבת אשה לבעלה נכר בזבובים ויתושים שפכית גם על-ידי אהבתם יכולין לידע פח היצר הרע אם כפר נחלש אם לאו.

ג. חכמי הדור שיש ביניהם אהבה, שרואים זה עם זה לפרקים, אזי יש פח בידם לדון את כל העולם ודיניהם דין, ואין מי שישנה ויבטל דינם, פי הקדוש-ברוך-הוא אב-בית-דין שלהם.

ד. על-ידי שנאת-חנם נכשל במטרפות.

ה. על-ידי תאות אכילה הוא אוהב בן אחד יותר משאר בניו.

אמונה

א. צריך להאמין בהשם יתברך בדרך אמונה ולא בדרך מופת.

ב. על-ידי ענוה תזכה לאמונה.

ג. בראותך שנוי מעשה, אל תאמר מקרה הוא, אלא תאמין כי זה השגחת השם יתברך.

2. The love of a woman for her husband can be discerned by the flies and mosquitoes in the house. Also, through their love, it is possible to know the power of the evil inclination, whether it has been weakened or not.

3. Sages of the generation with love between them, that they see each other occasionally, then they have the power to judge the whole world, and their judgment stands, and no one can change or annul their judgment, for the Holy One Blessed be He is their Supreme Judge of their court.

4. Through needless hatred, one comes to eat non-kosher food (lit: stumbles regarding meat that was not prepared kosher).

5. Through lust of eating, one comes to love one of his sons more than the others.

FAITH

1. It is necessary to believe in Hashem, may He be Blessed, by way of faith and not by way of proof.

2. Through humility, you merit faith.

3. When you see something unusual happen, do not say it happened by chance. Rather, believe that this is the providence of Hashem, may He be Blessed.

ה. יֵשׁ דְּבָרִים שֶׁהֵם מְבִיאִים הַזֶּקֶן גְּדוֹל לְעוֹלָם. וְהַדְּבָר
קָשָׁה: לָמָּה נִבְרָאוּ? תִּדְעֵ, שֶׁבְּיַד אֱלֹהִים יֵשׁ בָּהֶם צַד אַחַד
לְטוֹבָה.

ה. מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ הַנְּאִי מִדְּבוּר שֶׁל אֶפִיקוֹרוֹס אֶפְלוּ
שֶׁאֵינֶוּ מִדְּבָרֵי אֶפִיקוֹרְסוֹת, עַל־יְדֵי זֶה בָּא לְהַרְהוּרֵי
עֲבוֹדַת־זָרָה.

ו. עַל־יְדֵי אֱמוּנָה הָאָדָם חָבִיב לְהַשִּׁיב יְתִבְרָךְ בְּאִשָּׁה
לְבַעֲלָהּ.

ז. מִי שֶׁאֵינֶוּ מַכִּין אֶת לְבוֹ, אֵינֶוּ יָכוֹל לָבוֹא לְאֱמוּנָה.

ח. מִי שֶׁנֶּאֱבָד לוֹ אֵיזֶהוּ דְּבָר, בְּיָדוֹעַ שֶׁנֶּפֶל מֵאֱמוּנָתוֹ.

ט. מִי שֶׁנֶּאֱבָד אֱמוּנָתוֹ מִמֶּנּוּ, יִלְךְ עַל קַבְרֵי יִשְׂרָאֵל
וַיִּסְפֹּר הַחֲסָדִים, שֶׁעָשָׂה לוֹ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

י. אֱמוּנָה תוֹלָה בְּפֶה שֶׁל אָדָם.

יא. עַל־יְדֵי הַלְמוּד נִשְׁבְּרִים כָּל הַכְּפִירוֹת.

יב. עַל־יְדֵי אֱמוּנָה נִתְבָּרַךְ.

יג. עַל־יְדֵי רַבּוּי אֲכִילָה נּוֹפְלִים מֵאֱמוּנָה.

4. There are things that cause great damage to the world. This is a difficult matter - why were they created? You should know that, certainly, they have one good aspect in them.

5. Someone who enjoys the words of a heretic, even if the words are not heretical, through this, he comes to thoughts of idol worship.

6. Through faith, a person is beloved to Hashem, may He be Blessed, as a wife is to her husband.

7. Someone who does not prepare his heart, is not able to come to faith.

8. Someone who has lost something, it is certain that he fell from his faith.

9. Someone who lost his faith, should go to Jewish graves and tell over the loving-kindnesses that the Holy One, Blessed be He, did for him.

10. Faith depends on a person's mouth.

11. Through learning [Torah], all the heresies are broken.

12. Through faith, one is blessed.

13. Through excessive eating, one fall from faith.

יג. כְּשֶׁתִּסְתַּכַּל בַּשָּׁמַיִם כְּשֶׁהֵם זָכִים וּבְהִירִים, תִּזְכֶּה לְאֱמוּנַת הַכְּמִים.

יד. כְּשֶׁנוֹפֵל אִיזָה קִשְׁיָא עַל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, אֲזִי תִשְׁתַּק, וְעַל־יְדֵי הַשְּׁתִיקָה מַחֲשִׁבוֹתֶיךָ בְּעֶצְמָם יָשִׁיבוּ לְךָ תְרוּץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ.

טו. כְּשֶׁמְחַרְפֵּין אוֹתְךָ, וְאִתָּה שׁוֹתֵק, תִּזְכֶּה לְהִבִּין תְרוּץ עַל קִשְׁיוֹתֶיךָ וְתִזְכֶּה לְרוּחַ בִּינָה.

טז. כְּשֶׁיֵּשׁ לְאָדָם מִתְנַגְדִּים לוֹמְדִים וְעֹשִׂירִים גְּדוֹלִים, דַּע, שְׂזִיחַ נַעֲשֶׂה מִחֲמַת שְׁנַפֵּל כַּמָּה פְּעָמִים מֵאֱמוּנָה. ית. אֱמוּנָה חָשׁוּב בְּצַדִּיקָה.

יז. עַל־יְדֵי אֱמוּנָה נִתְחַבֵּם.

יח. מִתְחַלֵּה צָרִיךְ לְהֶאֱמִין בַּהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְאַחֲר־כֵּן יִזְכֶּה לְהִבִּין אוֹתוֹ בְּשִׁכּוֹל.

יט. זְוֹנָא דְקִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַל־יְדֵי נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

כ. הַפֶּשַׁע שֶׁל אָדָם מְכַנֵּים כְּפִירָה לְאָדָם.

כא. כְּשֶׁנוֹפֵל מֵאֱמוּנָתוֹ יִבְכֶה.

14. When you gaze at the skies when they are clear and bright, you merit faith in the sages.

15. When some difficulty about Hashem, may He be Blessed, befalls [you], then be silent. Through the silence, your thoughts will themselves provide you the answer to your question.

16. When they insult you, and you [remain] silent, you merit to understand an answer to your problem, and you merit the spirit of understanding.

17. When a person has learned and very wealthy opposers, know that this happened because he fell many times from faith.

18. Faith is considered like charity.

19. Through faith, one become wise.

20. At first, one needs to believe in Hashem, may He be Blessed, and afterwards, he merits to understand Him intellectually.

21. The mating of the Holy One, Blessed be He, is through the souls of Israel.

22. A person's intentional sin brings heresy in to a person.

23. When one falls from his faith, he shuld (will) weep.

- כד. אֱמוּנָה בָּא עַל־יַדֵּי שְׁתִּיקָה.
- כה. עַל־יַדֵּי קִנְיָאָה אָדָם נוֹפֵל מֵאֱמוּנָתוֹ.
- כו. מִי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, בְּיָדוּעַ שְׁמוֹזְזֵל בְּדַבְרֵי־תוֹרָה.
- כז. מִי שֶׁמְנַקֵּה בְּכָל עֵת יַדָּיו, עַל־יַדֵּי זֶה מְזַכֵּה אֶת לְבוֹ.
- כח. בְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מֵאֱמוּנָה, יַדַּע שֶׁדָּגִין אוֹתוֹ לְמַעְלָה.
- כט. בְּשֶׁנוֹפֵל מֵאֱמוּנָתוֹ בָּא לִידֵי קָרִי וְלִידֵי הִרְהוּרֵי אִשָּׁה וְלִידֵי הִרְהוּרֵי עֲבוּדַה־זָּרָה.
- ל. אֱמוּנָה בָּא עַל־יַדֵּי צְדָקָה.
- לא. עַל־יַדֵּי אֱמוּנָה יָכוֹל לְהִבִּין אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
- לב. עַל־יַדֵּי אֱמוּנָה יָכוֹל לְבֹא לְבִטְחוֹן.
- לג. עַל־יַדֵּי אֱמוּנָה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ הוּא יִסְלַח לָךְ [עַל] כָּל עֲוֹנוֹתֶיךָ.
- לד. לְפַעֲמִים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח צַעַר לְאָדָם וּמַכֵּה אוֹתוֹ וְאֵין מִפִּיל אוֹתוֹ לְחִלְשָׁה, אֵין זֶה כִּי אִם בְּשֶׁבִיל אֱמוּנָה.

24. Faith comes through silence.
25. Through jealousy, a person falls from his faith.
26. Someone who does not have faith, it is certain that he belittles words of Torah.
27. Someone who is constantly cleaning his hands, through this, he cleans his heart.
28. When a person falls from faith, he should know that they are judging him Above.
29. When one falls from his faith, he comes into the grip of an accidental emission, into the grip of thoughts of women, and into the grip of idolatrous thoughts.
30. Faith comes through charity.
31. Through faith, it is possible to understand Hashem, may He be Blessed.
32. Through faith, it is possible to come to trust.
33. Through faith, the Holy One Blessed be He will forgive you for all of your sins.
34. Sometimes, the Holy One Blessed be He sends suffering to a person and smites him, but does not cast him down into weakness. This is only for the sake of faith.

- לה. על-ידי שְׁבוּעַת שֶׁקֶר נֹפֵל מֵאֱמוּנָה.
 לו. מי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה אֵינוֹ מְקַבֵּל מוֹסֵר.
 לז. מי שֶׁאֵין מֵאֲמִין בְּדַבְרֵי הַצַּדִּיק לְסוֹף – שֶׁאֵין נִהְנֶה מִהַדְּבָר אֲף-עַל-פִּי שֶׁהוּא רוֹאֶה.
 לח. מי שֶׁאֵין לוֹ אֱמוּנָה, בְּנִדְאֵי חֲקוֹת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא אֶצְלוֹ נִמְאָס.
 לט. מְשִׁיחַ יָבוֹא בְּפֶתַע פְּתֹאוֹם, וְעַל-יְדֵי זֶה מַחֲמַת שְׂמִיחָה יִפְחָדוּ יִשְׂרָאֵל.
 מ. בְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ, אֲזִי כָּל הַשָּׁרִים שָׁל מַעֲלָה וְשָׁל מַטָּה יִחְלוּ, אֲבָל עֲכָשׁוּ בְּשִׁישׁ עֲלֶיהָ לְאִיזָה שֶׁר, אֲזִי יִשְׂרָאֵל הֵם חוֹלִים.
 מא. לְעֵתִיד לָבוֹא כָּל אֶחָד הַזְּעִיר מִחֲבָרוֹ בְּשָׁנִים יִהְיֶה יוֹתֵר לְמַעֲלָה.
 מב. לֹא חֲרָבָה יְרוּשָׁלַיִם אֲלָא בְּשָׁבִיל שְׁחַלְלוּ אֶת הַשָּׁבֶת, וּבִטְלוּ קְרִיאַת שְׁמַע שְׁחָרִית וְעֶרְבִית, וּבִטְלוּ תִינּוּקוֹת שָׁל בֵּית-רַבָּן, וְלֹא הָיָה לָהֶם בְּשֶׁת-פָּנִים זֶה מְזֶה, וְהִשְׁווּ קָמָן וְגִדּוֹל, גַּם לֹא הוֹכִיחוּ זֶה אֶת זֶה,

35. Through a false oath, one falls from faith.
36. Someone who lacks faith does not accept moral criticism.
37. Someone who does not believe in the words of the Tzadik, ultimately, he will have no benefit from the matter, even though he sees [the matter come to pass].
38. Someone who lacks faith, it is certain that the decrees of the Holy One Blessed be He are despised by him.
39. The Messiah will come quite suddenly. As a result, because of joy, Israel will be frightened.
40. When the Messiah comes, then all the ministers above and below will get sick. But now, when a minister ascends, Jews are sickened.
41. In the time to come, each one who is younger in years than his fellow, will be higher.
42. Jerusalem was only destroyed because they profaned the Sabbath, nullified the recital of the Shema in the morning and evening, nullified [the Torah learning and prayer of the] young children (*tinokos shel bais rabban*), were not ashamed one from another, made the small and the great equal, and also did not rebuke each other, (and) also humiliated Torah

- ג. גם בזו תלמידי חכמים, גם פסקו ממנה אנשי-אמנה.
- מג. אין ירושלים נפרדת אלא בעדקה.
- מד. מלחמה אתחלתא הנאלה היא.
- מה. מי שמגדל חזירים, הוא מעבב את הנאלה.
- מו. לא תבנה ירושלים, עד שיהיה שלום בין ישראל.
- מז. מה שישראל הולכים בגלות מאמה לאמה, הוא סימן שיבוא משיח.
- מח. בשאמות מחרפין אותנו ביותר זה סימן על משיח.
- מט. אין בית המקדש נבנה, עד שיכלה גאולה.
- נ. על-ידי אחדות שיהיה בישראל, יבוא משיח.
- נא. משיח יבוא בשנת ברכה.
- נב. אין משיח בא, עד שיכלו כל הנשמות שבגוף.
- נג. המשיח בתו לתלמיד-חכם, והמהגהו מנכסיו, והעושה פרקמטיא לתלמיד-חכם, זוכה לתחית המתים.

scholars, (and) also men of faith desisted from her.

43. Jerusalem will only be redeemed through charity.

44. War is the beginning of the redemption.

45. Someone who raises pigs, he holds back the redemption.

46. Jerusalem will not be rebuilt until there is peace among Israel.

47. The fact that Israel goes in exile from nation to nation is a sign that the Messiah will come.

48. When the nations exceedingly disgrace us, this is a sign of the Messiah.

49. The Holy Temple will not be built until arrogance ceases.

50. Through the unity that will exist in Israel, the Messiah will come.

51. The Messiah will come in a year of blessing.

52. The Messiah will not come until all the souls have left the [supernal] body.

53. Someone who marries off his daughter to a Torah scholar, gives him to benefit from his wealth, and does business for a Torah scholar, merits the Resurrection of the Dead.

גה. מרוח פיו של השקרן נעשה יצר-הרע, וכשיבוא
 משיח אזי לא יהיה שקר, בשביל זה לא יהיה
 יצר-הרע בעולם.

גה. מי שהוא איש אמת, הוא יכול להכיר באחר, אם
 אחר דובר אמת אם לאו.

גו. השקר – לא יסכימו עליו רבים.

גו. הקדוש-ברוך-הוא שונא לזה האיש, המדבר אחד
 בפיה ואחד בלב.

גה. עשיר מכחש – אין הדעת סובלו, וגם הוא נבזה
 בעיני עצמו.

גט. תקון לפה – שיתן צדקה.

ס. על-ידי האמת העולם נשמר מכל הזקות.

סא. על-ידי חנפה בא לשקר.

סב. מי שנותן צדקה – שכרו שיזכה לאמת.

סג. על-ידי שקר בודאי תשנא הענוים.

סד. אדם נכר על-ידי משרתיו, אם הוא אוהב שקר אם
 לאו.

54. From the breath of the mouth of the liar, the Evil Inclination is created. So when the Messiah comes, then there will be no falsehood. As a result, there will be no Evil Inclination in the world.

55. Someone who is a man of truth, he can recognize in another person if the other person speaks truth or not.

56. Falsehood -- the majority will not agree to (upon) it.

57. The Holy One Blessed be He hates the man who says one thing with his mouth and other in his heart.

58. A rich man who denies (having the possessions of others) the conscience cannot bear it, and he is despicable in his own eyes.

59. To repair the mouth -- give charity.

60. Through truth, the world is protected from all damages.

61. Through adulation, one comes to falsehood.

62. Someone who gives charity -- his reward is that he will merit truth.

63. Through falsehood, you will certainly hate the humble.

64. A person can be recognized through his servants whether he loves falsehood or not. (t.n. see Truth item 17).

סה. כְּשֵׁאִין אֲמַת אֵין חֶסֶד.

סו. כְּשֵׁיִשׁ לָךְ שֶׁקָּר, אֲזִי כְּשֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוּעָה
לַעֲשׂוֹת לָךְ אֵיזָה יְשׁוּעָה, אֲזִי הַשֶּׁקֶר מְנַלָּה עֲוֹנוֹתֶיךָ,
כְּדִי שְׁלֹא יוֹשִׁיעַ לָךְ.

סז. עַל-יְדֵי אֲמַת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פּוֹדֶה אוֹתָךְ מִכָּל
הַצָּרוֹת.

סח. טוֹב לְאָדָם שְׂיָמוֹת, מִשְׂיִתִּיה וְיִהְיֶה שֶׁקָּרן בְּעֵינֵי
בְּנֵי-אָדָם.

חֶלֶק שְׁנֵי

א. לַפְּעָמִים אָדָם בָּא לְאֵיזָהוּ מְקוֹם, וַיֵּשׁ לוֹ צַעַר בְּזָה
הַמְּקוֹם, יָדַע שְׂזָה הַמְּקוֹם הָיָו בּוֹ אֲבוֹתָיו וְנָפַל לָהֶם
אֵיזָה כְּפִירָה, אוֹ בְּנָיו יְבוֹאוּ בַּמְּקוֹם הַזֶּה לְאֵיזָה
כְּפִירָה, וְעַל-יְדֵי זֶה הוּא סוֹבֵל עִבְשׁוֹ צַעַר בַּמְּקוֹם
הַזֶּה.

ב. עַל-יְדֵי חֲנֻפָה בָּא לִיְדֵי כְּפִירָה.

ג. אֵין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה מוֹפְתִים אֲלָא לָזָה
שֶׁהוּא מְאָמִין בְּשְׁנֵי עוֹלָמוֹת.

ד. עַל-יְדֵי אֲמוּנָה נִתְבַּטְּלִין הַגְּזֵרוֹת, שְׁאֵמוֹת גּוֹזְרִין
עָלֵינוּ.

65. When there is no truth, there is no kindness.

66. When you have falsehood, when the Holy One Blessed be He wants to perform some salvation for you, then the falsehood reveals your sins, so that He will not save you.

67. Through truth, the Holy One Blessed be He redeems you from all suffering.

68. Better for a person to die, then to live and be considered a liar in the peoples' eyes.

SECOND PART:

1. Sometimes, a person comes to a certain place, and he suffers in that place. He should know that his forefathers were in this place, and some heresy befell them. Or, his children will come at this place to some heresy. Because of this, he bears suffering now in this place.

2. Through adulation, one comes to heresy.

3. The Holy One Blessed be He does not perform wonders except for one who believes in two worlds.

4. Through faith, the decrees that the nations decree upon us are nullified.

ה. דַּע, שְׁיִישׁ לְכָל עֹשֶׁב וְעֵשֶׂב כַּח מִיחָד לְרִפְאוֹת אֵינָה חוֹלְאוֹת מִיחָדָת, וְכָל זֶה אֵינוֹ אֱלֹא לְמִי שֶׁלֹּא שָׁמַר אֱמוּנָתוֹ וּבְרִיתוֹ, וְלֹא שָׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּעֵבֵר עַל "אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם". אֲכַל מִי שְׁיִישׁ לוֹ אֱמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְהוּא גַם-בֶּן שׁוֹמֵר הַבְּרִית וּמְקִיָּים "אֵל תְּהִי בּוֹ לְכָל אָדָם", אֵין רְפוּאוֹתוֹ תּוֹלָה בְּחֻלְקֵי עֹשְׂבִים הַמִּיחָדִים לְחוֹלְאוֹתוֹ, אֱלֹא נִתְרַפָּא בְּכָל מֵאֲכָל וּמִשְׁקָה בְּבַחֲיִנַת "וּבִרְךָ אֶת לַחֲמֶד" וְכוּ, וְאֵין צָרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שְׁיִתְרַמּוּ עֹשְׂבִים הַמִּיחָדִים לְרִפְאוֹתוֹ.

ו. עַקֵּר הַיְשׁוּעָה הַבָּאָה אֵינָה אֱלֹא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה, וּמְדַת אֱמוּנָה הִיא לְפִי מְנַהֲיְנֵי הַדּוֹר.

ז. בְּשִׁהוּלְךָ מֵרַב לְרַב, אִזּוֹ צָרִיךְ לְחַזֵּק אֱמוּנָתוֹ בְּאַחֲדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַלְמוּד מִהַרְבֵּה מְלַמְדִים מְזִיק לְאֱמוּנַת הַיְחוּד. וְכֵן הָרַב שְׁיִישׁ לוֹ אֱמוּנַת הַיְחוּד, הוּא יָכוֹל לְהֵאִיר לְכָל תַּלְמִיד וְתַלְמִיד לְפִי בַחוּ, וְכָל תַּלְמִיד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֱלֹא מִה שֶׁצָּרִיךְ לוֹ וְלֹא יוֹתֵר.

ח. הַנְּחֻמָּה בָּא עַל-יְדֵי אֱמוּנָה.

5. Know, that each and every grass has a specific power to heal some specific sickness. This is only for someone who does not guard his faith and his [organ of the] covenant, and does not guard himself from transgressing "do not disdain anyone". But someone who has perfect faith, and he also guards his [organ of the] covenant and fulfills "do not disdain anyone", his healing does not depend on types of grasses which are specific to his illness. Rather, he is healed by all food and drink, in the aspect of "He will bless your bread ...", and he does not need to wait until they provide specific grasses for his healing.

6. The main salvation which is coming, is only through faith. And the attribute of faith is according to the leaders of the generation.

7. When one goes from master to master, then he needs to strengthen his faith in the Unity of Hashem, may He be Blessed. Because learning from many teachers damages faith in the Unity. So too, the master who has faith in the Unity, he is able to illuminate to each and every student according to his ability, and each student only hears what he needs, and no more.

8. Consolation comes through faith.

- ט. עַל-יְדֵי מַעוֹט אֱמוּנָה נִתְרַבּוּ הַזְּבוּכִים בְּעוֹלָם.
- י. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּעֵבֵר עַל "לֹא תַחְמֹד", עַל-יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִכַּעֵס וְנִגְאָה וּמִחֶסְרוֹן אֱמוּנָה, הַבָּאָה עַל-יְדֵי כַעַס וְנִגְאָה.
- יא. עַל-יְדֵי שְׂאִין מוֹדִיעִין אֱלֻקוֹתוֹ לְאַמּוֹת הָעוֹלָם, עַל-יְדֵי זֶה אַמּוֹת הָעוֹלָם מְסִיתִין וּמְדִיחִין אֶת יִשְׂרָאֵל לִילָךְ בְּחֻכְמוֹת חִיצוֹנִיּוֹת.
- יב. עַל-יְדֵי קְלָקוֹל אֱמוּנָה נִתְעוֹרְרִין הַיְגִים, וְעַל-יְדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה נִתְעוֹרְרִין הַיְגֵי הַיְגִים, הַיְגוֹ שֶׁדְּנִים אֶת הַדִּינִים שֶׁנִּדּוֹן כְּכֹר, אִם נִדּוֹן כְּרָאוּי כְּלִי וְתַרְנוֹת.
- יג. שְׂכוֹל בְּנִים כָּא, חֵס וְשָׁלוֹם, עַל מִי שֶׁמְפִיל אֶת חֲבֵרוֹ מֵאֱמוּנָה.
- יד. אֲשֶׁה הַזְּהִירָה בְּחֻלָּה – בְּנִיָּה בְּעַלִּי אֱמוּנָה.
- טו. עַל-יְדֵי אֱמוּנָה נִתְיָשֵׁב הַדַּעַת.
- טז. עַל-יְדֵי תוֹרָה כָּא לְאֱמוּנָה, וְעַל-יְדֵי אֱמוּנָה כָּא לְקַדוּשׁ הַשֵּׁם.

9. Through the diminishment of faith, flies increase in the world.

10. Someone who guards himself from transgressing "do not covet", through this, he is saved from anger, and arrogance, and from a lack of faith which comes through anger and arrogance.

11. By not making G-dliness known to the nations of the world, through this, the nations of the world incite and seduce Israel to follow superficial sciences.

12. Through spoiling of faith, judgments are aroused. And through thoughts of idol worship, judgments of judgments are aroused. That is, they judge the judgments that were judged already, as to whether they were judged properly and without leniency.

13. Bereavement of children comes, G-d forbid, to someone who cast down his fellow from faith.

14. A woman who is careful about challah [piece taken from dough] -- her children are faithful.

15. Through faith, the mind is settled.

16. Through Torah one comes to faith, and through faith, one comes to sanctify Hashem.

י. מי שאינו יכול לישון, יעלה על מחשבתו אמונת תחית-המתים.

ית. קמני אמנה – קשה להם להשיג חדושין דאורייתא.

אכילה

א. ממה שאתה אוכל תשיר, כדי שיחול ברפת השם במזונותיך.

ב. שלחנו של אדם מטהר לו מכל עוונותיו.

ג. שלחנו של אדם מזכה לו לעלמא דאתי ומזכה לפרנסה, והוא רשום לטוב לעלא ולעלא, ומזכה לה לאתוספא לה כח ונבורה בשעה שאצטריך לה.

ד. בעוון ענוי הדין ועוות וקלקול הדין ובטול תורה – בעצרת בא, ובגיי-אדם אוכלים ואינם שבעים ואוכלים לחמם במשקל.

ה. כשאוכל קצת, לבו נמשך יותר אחר אכילה, ממי שלא אכל כלל ונתיאש מלאכל.

ו. מפני מה נתחייבו ישראל בליה? מפני שנהנו מסעדה של אותו רשע.

17. Someone who is not able to sleep, should arouse in his thought faith in the Resurrection of the Dead.

18. Those of little faith -- it is difficult for them to conceive original Torah ideas.

EATING

1. From what you eat, leave over, so that G-d's blessing may imbue your food.

2. A man's [proper conduct at his] table purifies him from all his sins.

3. A man's [proper conduct at his] table merits him the World to Come, and merits livelihood, and that he is inscribed for good in the highest heights; and it merits him additional strength and might at the time he needs it.

4. Due to the sin of procrastinating justice, and distorting, and ruining judgment, and for neglect of Torah [study], drought comes, and people eat without being satiated, and they eat their bread in measured rations.

5. When one a little, his heart is drawn more after food than one who has not eaten at all and has already given up on eating.

6. Why did the Jews become liable to annihilation? Because they took part in the feast of that evil person.

- ו. מִזְבַּח מִזִּיחַ גְּזֵרוֹת רָעוֹת וּמִכֶּפֶר עֲוֹנוֹת וּמִזִּין וּמִחֶבֶב. וְהִשְׁלַחַן הַדּוֹמָה לַמִּזְבֵּחַ.
- ז. הָאוֹכֵל בְּלֹא נְטִילַת יָדַיִם, כְּאִלּוּ בָּא עַל אִשָּׁה זוֹנָה, וְהַמְזוּלָל בְּנְטִילַת יָדַיִם, נֶעְקָר מִן הָעוֹלָם.
- ח. אֵין שׁוֹתִין מֵיַם בְּפָנֵי רַבִּים.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. מִי שֵׁישׁ לוֹ עֲלֵם-אֱלֹקִים, עַל-יָדֵי אֲכִילָתוֹ דְּבָר מִן הַחַי נִתְעַלָּה וְכֵן לְהַפְדָּה.
- ב. אֲכִילַת הַדָּגִים מְעוֹרְרִין תַּאֲוֹת הַזּוּגָה.
- ג. עַל-יָדֵי בְּרֵכַת-הַמְּזוּן נִתְּוֹדַע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.
- ד. עַל-יָדֵי בְּרֵכַת-הַמְּזוּן נִתְּיָשֵׁב הַמְּלָכוֹת מִן הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת.
- ה. מִי שֶׁלְּמוּדוֹ בַּתּוֹרָה בְּמַחִין וּפְיָם, שֶׁאֲכִילָתוֹ כָּל-כֶּף בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזּוֹן מִמְּזוּן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזּוֹנִין מִמֶּנּוּ, עַל-יָדֵי זֶה שׁוֹנְאֵיו נִדּוֹנִין בְּחֶנֶק. וְסִמָּן לְדָבָר: "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַּהֵיּוֹת הַבְּקָר", "וּבִבְקָר הָיְתָה שִׁכְבַּת

7. The Altar of the Holy Temple dispels evil decrees, atones sins, nourishes and gives love. And the table (on which one eats) is similar to the Altar.

8. One who eats without first washing his hands (in the way prescribed by *halacha*) is as if he had relations with a prostitute. And one who trivializes the ritual hand-washing is uprooted from the world.

9. One should not drink water in front of many people.

SECOND PART :

1. . One who manifests the Image of G-d; through eating something that had life (like meat or fish) he elevates it (he himself is elevated), and so too the reverse.

2. Eating fish arouses sexual desire.

3. By saying *Birkat HaMazon* (the grace after the meal), the Blessed G-d becomes known in the world.

4. By saying *Birkat HaMazon* (grace after meal), the government is settled from strife and wars.

5. One who learns Torah with a clear mind, that his eating is so holy that he is nourished from the [same] food from which the angels are nourished, causes that his enemies be punished with strangulation. This is learned from Torah

הַטָּל", "וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר". (פְּרוּשׁ סִימָן זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקָּדוֹשׁ, כִּי "וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בְּהִיּוֹת הַבֶּקֶר" נֶאֱמַר בְּמִתְנֵי-תוֹרָה, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַה שְׁמֵבֵאֵר לְעֵיל, מִי שֶׁלְמוּדוֹ בְּמַחִין זָכִים. "וּבַבֶּקֶר הִיָּתָה שִׁכְבַּת הַטָּל" נֶאֱמַר בַּפֶּן, שֶׁהוּא מְזוּן שֶׁהַמְּלָאכִים נִזְוָנִין מִמֶּנּוּ, כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, וְכֹרֶנָם לְבִרְכָה. "וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבֶּקֶר" נֶאֱמַר בְּקִרְיַת יַם-סוּף, שֶׁנִּטְבְּעוּ הַמַּצֵּרִים בָּיָם, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת הַנֶּקֶב כְּמוֹ שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ, וְכֹרֶנָם לְבִרְכָה. וְלִמַּד בְּקֶרֶב מִבֶּקֶר, עַל-יְדֵי זֶה מִצָּא [הַשְּׁנֵי] הַנֶּ"ל בְּתוֹךְ הַתּוֹרָה).

ו. מִי שֶׁאִינוּ מְרַגֵּשׁ טַעַם בְּאֲכִילָתוֹ, יֵדַע שֶׁנִּתְקַם מִמֶּנּוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

ז. אֲכִילַת הַצְּדִיקִים גְּדוּלָה יוֹתֵר מִהַקֶּרֶבָּנוֹת וּמִזְוָנִין.

ח. הַדָּגִים שְׂמֵנִים בְּזִכּוֹת הַקֶּרֶבָּנוֹת.

ט. מִי שֶׁפֶּלֶב נִשְׁכּוֹ, בְּיָדוּעַ שֶׁרַחֲמֵי שָׁמַיִם מְסַלְקִין מִמֶּנּוּ, גַּם בְּיָדוּעַ שֶׁנִּכְשַׁל בְּמֵאֲכָלוֹת אִסּוּרוֹת.

י. מִי שֶׁנִּזְהָר מִמֵּאֲכָלוֹת אִסּוּרוֹת, הוּא נִצּוֹל מִחַיּוֹת רַעוֹת.

passages: "And it was on the third day, when it became morning..." (Shemot 19:16), "And in the morning there was a layer of dew..." (Shemot 16:13)" "And it was in the watch of the morning..." (Shemot 14:24)

[Rabbi Nosson states]: ("I heard an explanation of this article directly from his (Rabbi Nachman) holy mouth. For the (first) passage, "And it was on the third day, at the beginning of the morning...", was said in reference to the giving of the Torah, the aspect of what was said above, "One who learns with a pure mind..." The second quote, "And in the morning there was a layer of dew...", refers to the manna, which is the food by which the angels are nourished, as the Sages ob"m said. The third quote, "And it was in the watch of the morning...", refers to the splitting of the Red Sea, wherein the Egyptians were drowned in the sea, which is the aspect of strangulation, as the Sages ob"m said. Rabbi Nachman drew a connection between these passages through the word "morning" that appears in all three, through this he found the above hasaga in the Torah).

6. One who does not taste anything when he eats, should know that the Blessed G-d has separated Himself from him.
7. Tzaddikim's eating is higher than the sacrifices, and higher than their conjugal relations.
8. The fish are fat in the merit of the sacrifices.
9. One who was bitten by a dog, it is certain that the mercies of Heaven are removed from him, and it is also certain that he has erred with (eating) forbidden foods.
10. One who guards himself from forbidden foods, he is saved from wild animals.

א. מי ששונאיו נתרוממים, הוא נופל לתאות אכילה.
 ב. על-ידי תאות אכילה הוא אוהב בן אחד יותר
 משאר בניו.

ג. "ליבו לחמו ב'לחמי וישתו", ראשי-תבות לולב,
 "בניין" עם האותיות – גימטריא ראשי-תבות של
 א'תרוג ה'דם ע'רבה "מסכת", ב'חינת סבות.
 על-ידי מצות נטילת ארבעה מינים ועל-ידי סבה –
 אדם זוכה לאכילה ושתיה ומלבושים, וגם לחיות
 הנשמה; על-ידי סבה זוכה למלבושים, ב'חינת
 "בשומי ענן לבושו". על-ידי ערבי נחל זוכה
 לשתיה, על-ידי הדם זוכה לחיות הנשמה ועל-ידי
 לולב ואתרוג זוכה לאכילה, כי יש בהם פרי, שהם
 מיני מאכל.

ד. אכילה ושתיה בא על-ידי חק ומשפט.
 ט. מה בשאדם שותה מתחיל לזמר ולנגן ולא בן
 באכילתו, מחמת שאמרו שירה על הבאר, ולא
 אמרו שירה על הפון.

11. One whose enemies are on the rise, he falls into the desires of food.
12. Through desires of food, one comes to love one of his children more than the others.
13. "Come eat my food (bread) and drink..." (Proverbs 9:5). the initials of the Hebrew words in this verse spell Lulav (palm branch taken on Succos). "...with wine..." with the four letters of the word, has the same *Gematria* (numerical value) as the initials of *Etrog, Hadas, Arava* (citron, myrtle, willow). [The word] "Masachti—I mixed..." – is an aspect of Sukkot (in that the words share the same root letters). [Thus we derive that] through the *Mitzvah* of taking the Four Species and through [dwelling in] the Sukkah, a man merits to have food, drink, and clothing, and also that his soul will receive life-force. Through the sukkah one merits to have clothing, an aspect of "When I placed clouds as his garment." (Job 38:9) Through the willow one merits drinking, through the myrtle one merits to vitalize the soul, and through the lulav and the *Etrog* one merits eating, for they have fruits, which are types of food.
14. Food and drink come through law and justice.
15. That when a man drinks, he begins to sing and play music, which is not so with eating, is because they sang (praise to G-d) about the [miraculous] well, but they did not say songs of praise about the manna.

אלמן

א. מי שמתה אשתו, יאמר בכל יום פְּרַשְׁתָּ אִשִּׁים, עד שִׁישָׂא אִשָּׁה אַחֶרֶת.

חלק שני

א. על־ידי שֶׁקֶר דְּבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים, גַּם על־ידי שֶׁקֶר מְאֻלְמָן, חֵם וְשָׁלוֹם, כַּמָּה נָשִׁים.

ב. כְּשִׁמְתָה אִשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם, אָזִי כָּאֵלֹו נֶחְסֵר לוֹ עֵצִים מֵעֵצָמוֹ, אֲבָל הַצַּדִּיק, אֶף־עַל־פִּי שִׁאִשְׁתּוֹ מָתָה, אֵינוֹ נֶחְסֵר לוֹ עֵצִים. וְזֶהוּ: אֲלֻמָּן – אוֹתִיּוֹת אִחַת מ'הִנָּה ל'א נִשְׁבָּרָה.

אַרְצ־יִשְׂרָאֵל

חלק שני

א. על־ידי יְשִׁיבַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל מִשִּׁיגִין הַשְּׂנֵחַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ עַל הָעוֹלָם.

ב. לְפִי הַחֲדוּשׁ שֶׁאָדָם מְחַדֵּשׁ בַּתּוֹרָה, בֵּן נִמְשָׁךְ לוֹ הָאָרֶז מִקִּנְשַׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.

WIDOWER

1. One whose wife has died should recite daily the Torah passage describing the Guilt Offering (*Usham*), until he marries a different woman.

SECOND PART:

1. Through falsehood, one's words are not heard. Also through falsehood, one becomes a widower G-d forbid, from several women.

2. When a man's wife dies, it is as if he is missing one of his bones. But the *Tzaddik*, even though his wife passed away, he is not deficient a bone. This is (hinted at in the word) *Alman* <widower>, the acronym for (psalms 34:21) : "Not one of them is broken." (*a'chat m'ayhem l'oe n'ishbara*).

ISRAEL, LAND OF

SECOND PART:

1. Through settling the Land of Israel, one perceives Divine Providence over the world.

2. According to the novelties a man derives from the Torah, he draws an aura from the holiness of the Land of Israel.

- ג. עַל־יְדֵי הַשְּׂתוֹקְקוֹת שֶׁאָדָם מִשְׂתוֹקֵק לְבִיאַת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה נִשְׁפָּע פְּרֻנְסָה גְדוֹלָה.
- ד. מִי שֶׁהוּא מִפְּרֻנָּם אֶת הַרְבִּים, עַל־יְדֵי זֶה מִמְּשִׁיךְ הַבְּרָכָה מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לְאֶרֶץ.
- ה. מִי שֶׁמִּשְׂתוֹקֵק לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה מְעוֹרֵר הַשְּׂתוֹקְקוֹת אֶצֶל אָבִיו וְאִמּוֹ, הֵינּוּ נִשְׁמוֹתִיהֶם, וְבָאִים לְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בָּא עִמָּם וּמְצַפִּים וּמִשְׂתוֹקְקִים אֵלָיו.
- ו. עַל־יְדֵי הַמָּמוֹן שֶׁנּוֹתֵן לְעַנְיֵי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה מְמוֹנָו נִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ.
- ז. מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מֵאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שֶׁטַּעַם בְּאֵמַת טַעַם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, הוּא יָכוֹל לְהַפִּיר בְּאַחֵר, אִם הָיָה אֶצֶל צְדִיק אֵמַתִּי עַל רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה אִם לֹא. כִּי מִי שֶׁזוֹכֵה לְהִיּוֹת אֶצֶל צְדִיק אֵמַתִּי עַל רֵאשֵׁי־הַשָּׁנָה, אָזִי בְּכָל מְקוֹם שֶׁהָאִישׁ הַזֶּה מְסַתְּבֵל, נַעֲשֶׂה אוֹתוֹ הָאִוִּיר בְּחִינַת אוֹרֵא דְאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ מִטַּעַם אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כָּל אֶחָד כְּפִי עֶרְפוֹ, הוּא מְחַיֵּב לְהַרְגִּישׁ אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, כְּשֶׁפּוֹנֵעַ וּמִתְנַעַד יַחַד

3. According to the longing one has to come to the Land of Israel, through this there is bountiful large income.

4. One who supports many people, through this he draws blessing from Israel to the rest of the world.

5. One who longs for the Land of Israel arouses longing in his mother and father—meaning, in their souls—so they come to Israel, and the Holy One, Blessed be He comes with them, and they wait and long for him (t.n. to come to the Holy Land).

6. Through the money one gives to the poor people that live in the Land of Israel, through this his wealth is maintained.

7. One who knows about the Land of Israel, who has truly tasted the taste of the Land of Israel, can recognize in another if he had been by a true *Tzaddik* on *Rosh HaShana* (Jewish New Years) or not. For one whom merited being by a true *Tzaddik* on *Rosh HaShana*, wherever he looks, the air of that place gains the aspect of the air of Israel. Therefore, anyone who knows the taste of the Land of Israel, each person according to his level, will without question, sense the Land of Israel when he chances upon and meets with a man who had been by a true *Tzaddik* on *Rosh HaShana*. For through such a man the air

עם זה האיש, שהיה אצל צדיק אמתו על ראש השנה, כי על-ידו נעשה האויר בבחינת ארץ-ישראל בנ"ל.

אבדה

חלק שני

« מי שמחזיר אבדה לבעלים, בכת הזה מנייר גרים.

בנים

- « כל הבוכה ומתאבל על אדם פשר, זוכה לגדל את בנ"ו.
- ב. צריך לשמור את התינוק, שלא ילך בגלוי הראש.
- ג. אין צריך לאדם לדאוג על פרנסת בנ"ו, כי בשמים גדלים – גדלה פרנסתם עמם.
- ה. מי שמבטל את חברו מפריה ורביה, הולך לשאול בלא ולד.
- ה. כל הכופה אשתו לדבר מצוה, הוי לה בנים שאינם מהגנים.

becomes the aspect of the air of the Land of Israel, as explained above.

LOST ARTICLE

SECOND PART:

1. Someone who returns a lost article to its owner, with this strength he makes converts.

CHILDREN

1. Anyone who cries and mourns over an upright man merits to raise his children.

2. One must guard a baby that it should not go [about] with an uncovered head.

3. A man does not need to worry about the income of his children. For, as they grow, their income grows with them.

4. One who causes his friend to abstain (translator's note: even temporarily) from (the commandment of) be fruitful and multiply (i.e. to engage in kosher relations with his wife, to bring children into the world), will go to Sheol childless.

5. One who forces his wife to have relations with him (even when it is a *mitzva*), will have children that are not proper (upstanding).

- ו. אִשָּׁה שְׂדֵמְיָה מְרַבִּים – צַעַר גְּדוֹל בְּנֵים שְׁלָה יוֹתֵר בְּעֶצְבוֹן.
- ז. בַּת כַּהֵן לְיִשְׂרָאֵל, בַּת תַּלְמִיד־חֶכֶם לְעַם־הָאָרֶץ – יָרַע אֵין לָהּ.
- ח. הַתַּעֲנִית שֶׁל חֲמִישֵׁי בְּשַׁבַּת מְסַגֵּל לְגְדוֹל בְּנֵים.
- ט. צְנִיעוּת שְׂבֵאָשָׁה מְזַכָּה לָהּ לְבְנֵים הַגּוֹנִים.
- י. עַל־יְדֵי שְׂמַחַת יוֹם־טוֹב וְעַל־יְדֵי הַנְּחַת תַּפְלִין בְּרֵאוֹי, תֵּלֵד אִשְׁתּוֹ בְּנֵים זְכָרִים.
- יא. לְפַעֲמִים מִי שְׂאִין לוֹ בְּנֵים, וְכִשְׂמַתְּפִלִין עָלָיו שְׂיִהְיֶה לוֹ בְּנֵים, הוּא מֵת.
- יב. בְּעוֹזן נְדָרִים בְּנֵים מֵתִים.
- יג. שְׁנׁוֹי מְקוֹם גֹּרֵם לְבְנֵים.
- יד. בְּנֵים גְּדוֹלִים אֵינָם מֵתִים בְּעוֹזן אֲבוֹתֵיהֶם, אֲבָל בְּמְקוֹם שְׂיִשׁ חֲלוּל הַשֵּׁם אֲפֵלוֹ גְּדוֹלִים מֵתִים.
- טו. דְּאֲכָלָא בְּשָׂרָא וְשִׁתְיָא חֲמָרָא, הָנִי לָהּ בְּנֵים בְּרִיאִים.

6. A woman who bleeds (menstrual blood) excessively, her pain in bringing children into the world is greater.
7. A daughter of a *Cohen* (Priestly class) who marries an Israel (common class), and a daughter of a Torah scholar who marries one without education (lit. a person of the land), will not have children (lit. seed).
8. Fasting on Thursdays is auspicious (*segulah*) against the pain of having children.
9. The modesty of a woman merits her to have upstanding children.
10. Through the joy of the festivals, and through the proper donning of *Tefillin*, one's wife will give birth to sons.
11. Sometimes, when one does not have children, and others pray for him that he should have, he dies.
12. For the sin of (not upholding one's) vows, children die.
13. Change of habitat causes (the ability) to have children.
14. Grown children do not die for the sins of their fathers. But in a place where the Name of G-d is profaned, even grown children die.
15. One who eats meat and drinks wine will have healthy children.

טו. הַמִּסְתַּכֵּל בַּעֲקֵבָהּ שֶׁל אִשָּׁה וּבְאִשְׁתּוֹ נִדְּהָ, הָיָה לָהּ בְּנֵים שְׂאִינָם מִהַנְּגִינִים.

יז. הַדָּר עֵשֶׂר שָׁנִים בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל וְאִין לוֹ בְּנֵים, יוֹצֵיא, שָׂמָא לֹא זָכָה לְהַבְנֹת מִמֶּנָּה.

יח. מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם, וַיְהִיָּה לוֹ בְּנֵים זְכָרִים? יִשָּׂא אִשָּׁה הַהוֹנְנָת לוֹ, וַיְקַדֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בַּשָּׁעַת תַּשְׁמִישׁ, וַיִּבְקֹשׁ מִמִּי שֶׁהַבְּנִים שְׁלוֹ.

יט. כָּל הַמּוֹלִיד – בְּדוֹמָה לוֹ הוּא מוֹלִיד.

כ. יִשְׁמַר אָדָם אֶת עַצְמוֹ, מִלְּקַץ אִיזָה אֵילָן בְּלֹא זְמַנָּה, כִּי זֶה מַזִּיק לְגִדּוֹל בְּנֵים.

כא. כָּל הַרוֹדֵף צָדָקָה, זוֹכֵה לְבָנִים בְּעָלֵי עֵשֶׂר, בְּעָלֵי חֲכָמָה, בְּעָלֵי אֲנָדָה.

כב. מַה יַּעֲשֶׂה אָדָם וַיְהִיָּה לוֹ בְּנֵים? יִפְזֹר מְעוֹתָיו לְעַנְיִים, וַיִּשְׁמַח אֶת אִשְׁתּוֹ לְפָנֵי תַשְׁמִישׁ.

כג. כְּשֵׁם שֶׁאִסּוּר לְהַרְגַּ אָדָם, בֶּן אִסּוּר לְקַץ אֵילָן מֵאֲכָל קֶדֶם זְמַנּוֹ.

6. One who looks at the heel of a woman, or at his wife when she is in her days of impurity, will have improper children.

17. One who lives ten years in the land of Israel and does not have children should divorce his wife, lest he did not merit to [have his lineage] built by her.

18. What should a man do to have male children? He should marry a woman who is fitting to him, sanctify himself at the time of marital relations, and ask [for sons] from the One to whom all sons belong.

19. Anyone who begets a child, brings forth a child similar to himself.

20. A man should beware not to cut down a tree before its time, for this harms the raising of his children.

21. All who pursue (giving) charity, merit to have sons who are wealthy, wise, and proficient in the homiletic section of the Torah.

22. What should a man do to have children? He should spread his wealth to the poor, and cheer his wife before relations with her.

23. Just as it is forbidden to murder a man, so it is forbidden to cut down a fruit tree before its time.

- כד. יוֹאב, שְׁלֵא הִנִּיחַ בֵּן כְּמוֹתוֹ – נֹאמֵר בּוֹ מִיִּתְּהָ, דָּוִד,
שֶׁהִנִּיחַ בֵּן כְּמוֹתוֹ – נֹאמֵר בּוֹ שְׂכִיבָה.
- כה. בַּת תַּחֲלָה – לֹא שְׁלֵטָה בָּהּ עֵינָא בִישָׂא.
- כו. כָּל הַמְּגִדֵל יְתוּם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ, כְּאֵלּוֹ יִלְדוּ.
- כז. כָּל הַמְּלַמֵּד בֶּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה, כְּאֵלּוֹ יִלְדוּ.
- כח. אַרְבָּעִים יוֹם קִדְּם יְצִירַת הַזָּלָד יִתְפַּלֵּל עַל אִשְׁתּוֹ,
שֶׁתֵּלֵד זָכָר.
- כט. מִי שֶׁמְהַרְהֵר בְּזִנוּת, גַּם אִשְׁתּוֹ בָּאָה לְיַדֵּי הַרְהוּרִים,
וּכְשֶׁאִשְׁתּוֹ מְהַרְהֵרַת, עַל־יַדֵּי זֶה הַקְּלָפוֹת בָּאִין
עָלֶיהָ בַּחֲלוּם, וְעַל־יַדֵּי זֶה הַבְּנִים שְׁלָה מֵתִים.
- ל. מִי שֶׁמְזַנֶּה, אִשְׁתּוֹ מְזַנֶּה עָלָיו.
- לא. כָּל הַשׁוֹרֵף תְּבוּאָתוֹ שֶׁל חֲבֵרוֹ, אֵינּוּ מֵנִיחַ בֵּן לְיָרֵשׁוֹ.
- לב. אִשָּׁה שֶׁמְשַׁכֶּלֶת בְּנֵיהָ, בְּשַׁעַת לֵדָה תִּנְיִחַ עַל רֵאשָׁה
תְּפוּחַ.
- לג. כָּל הָעוֹשֶׂה דְּבַר־מִצְוָה וְלֹא גָמְרוֹ, קוֹבֵר אִשְׁתּוֹ
וּבָנָיו.

24. Yoav, who did not leave a son similar to him (in his stead), it is said of him that he died. David, who did leave a son similar to him (in his stead), it is said of him that he layed [to rest].

25. One who has a daughter first, the evil eye will not have power over him.

26. One who raises an orphan in his home is as if he gave birth to him.

27. One who teaches his friend's son Torah is as if he gave birth to him.

28. Forty days (of the beginning of a pregnancy, which is) before the creation of the fetus, one should pray that his wife will give birth to a son.

29. One who thinks about promiscuity, his wife also comes to have such thoughts. And when his wife has promiscuous thoughts, the husks (evil forces) come to her (have relations with her) in a dream, and through this her children die.

30. One who is promiscuous causes that his wife will commit adultery on him.

31. One who burns his friend's crops will not leave a son to inherit him.

32. woman who miscarries her children; at the time of birth - place an apple on her head.

33. One who does a *Mitzvah* (commandment or good deed) and does not finish it, buries his wife and children.

לד. הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם מָמוֹן – הוֹיֵן לָהּ בְּנִים שְׂאִינָם מִהַנָּגִים, וּמִפְסִיד אֶת הַמָּמוֹן בְּזִמְן קָצֵר.

לה. הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבְגִמְלוֹת־חֲסָדִים, זוֹכֵה לְהִרְבֵּה בְּנִים.

לו. אִין הַבְּנִים מֵתִים בְּעוֹזֵן הָאֲבוֹת, אֲלֵא כְּשִׂאוּחֵזִים מַעֲשֵׂה אֲבוֹתֵיהֶם בִּידֵיהֶם.

לז. הַתְּשֻׁמִּישׁ יִפֶּה לְוָלֵד, לְלִבְנוֹ וּלְזָרוֹ וְלֵהִיּוֹת בְּעַל־צוּרָה וּבְעַל־כַּח.

לח. מִי שְׂאִין לוֹ בְּנִים, יִקְבֵּל עַל עֲצֻמוֹ נָלוֹת.

לט. הַיּוֹרֵד לְאֲמָנוֹת חֲבֵרוֹ, כְּאֵלוֹ כָּאֵל אֶת רַעְהוֹ.

מ. כְּשִׁנְמָסֵר אָדָם בֶּיַד שׁוֹנְאָיו, הָיוּ כְּמוֹ שִׁבּוֹל בְּנִים.

מא. מִי שֶׁבָּא עַל הַכּוֹתֵיִת אוֹ זָכָר, אוֹ הִרְהַר בְּעִבּוּדָה זָרָה, לֹא יִהְיֶה לוֹ בֶּן תְּלִמִיד־חֶכֶם, וְאִם יִלְמַד בְּנוֹ תוֹרָה יִהְיֶה שִׁכְחָן.

מב. בְּנִים הַטּוֹבִים – רְפוּאָה גְּדוֹלָה לְאֲבוֹת.

מג. עַל־יְדֵי שִׁקָּר הַבְּנִים מֵתִים.

34. One who marries a woman for the sake of money will have improper children, and will lose the money in a short time.

35. One who is involved in learning Torah and acts of kindness will merit to have many children.

36. Children do not die for the sins of their fathers, unless they grasp the deeds of their father's in their hands (i.e. continue in their path of sin).

37. Marital relations during pregnancy are beneficial to the fetus to beautify it (literally: lighten it), make it more agile, and possessor of fine form and strength.

38. One who does not have children should accept upon himself (to go into) exile.

39. One who goes down into his fellow's business (i.e. begins to compete with him) is as if he committed adultery with his friend's wife.

40. When a man is delivered into the hands of his enemies, it is as if he lost his children.

41. Someone who had sexual relations with a Kutaite woman (this was a large group that converted to Judaism, but in reality kept serving idolatry), or a male, or had idolatrous contemplations, will not have a son who is a Torah scholar, and if his son does learn Torah, he will be forgetful.

42. Good children are a great healing for their fathers.

43. Through falsehood, the children die.

מד. כָּל שְׂאֵינוּ פּוֹרֵשׁ מֵאִשְׁתּוֹ סָמוּךְ לְוִסְתָּהּ, אֶפְלוּ הוּי
 לָהּ בְּנִים בְּבְנֵי אַהֲרֹן – מֵתִים. וְכָל הַפּוֹרֵשׁ, הוֹיֵן לָהּ
 בְּנִים זְכָרִים וְרֵאוּיִן לְהוֹרָאָה.

מה. כָּל הַמְּבַדִּיל עַל הַיַּיִן בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת, הוֹיֵן לָהּ בְּנִים
 זְכָרִים וְרֵאוּיִן לְהוֹרָאָה.

מו. הַמְּקַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ דְּרָךְ צְנִיעוּת,
 הוֹיֵן לָהּ בְּנִים זְכָרִים.

מז. יוֹהֵר מְאֹד שְׁלֵא יִינַק הַוֹּלֵד מֵאִשָּׁה רָעָה, כִּי חֶלֶב
 מְטֵמָא וְחֶלֶב מְטַהֵר.

מח. חֲמִין וְשֶׁמֶן מְבָרִין אֶת הַוֹּלֵד.

מט. מִי שְׂאֵינוּ עוֹצֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּהַטִּיל מַיִם, תְּפַלְתּוֹ
 שְׂמֵת פֶּלֶל עַל בְּנָיו נִשְׁמַעַת.

נ. הַוֹּלֵד הוֹלֵךְ אַחֵר עוֹרֵת אָב וְאִם.

נא. קָשָׁה תְּרַבּוֹת רָעָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹתֵר
 מִמְּלַחְמַת גּוֹג־וּמִגּוֹג.

נב. יְקָדִים וַיַּחֲשִׁיךְ לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, עַל־יְדֵי־זֶה יֵאָרִיךְ יְמֵי
 בְּנָיו.

44. One who does not separate from his wife close to her period, even if he has children like those of Aharon, they will die. (In contrast,) one who does separate from his wife at that time, he will have sons who are fitting to be legal deciders.

45. One who does *Havdalah* on wine at the closing of the Shabbat will have male children who are fitting to be legal deciders.

46. One who sanctifies himself in marital relations through conducting himself modestly will have sons.

47. One should be very careful that one's child is not nursed by an evil woman. For milk contaminates and milk purifies.

48. (Bathing in) hot water and (anointing one's self with) oil give health to the fetus.

49. One who does not hold himself back from urinating, his prayers on behalf of his children will be heard.

50. The fetus develops according to the form of the father and mother.

51. Bad mannerism in a person's house is worse than the War of Gog and Magog (a war of immense proportions that, according to prophecy, will take place right before the Redemption).

52. One should come to synagogue early and stay late, and his children will have longevity (lit. his children's days will be lengthened.)

- גג. אַל יִשְׁנֶה אָדָם בְּנוֹ בֵּין הַבָּנִים.
- גד. עַל־יְדֵי חֲנֻכָּה וְנֵר שִׁבְתָּ הָיִי לָהּ בְּנִים תִּלְמִידֵי־חֻכְמִים.
- גה. דְּרָחִים רַבָּנָן הָיִי לָהּ בְּנֵין רַבָּנָן, דְּמוֹקִיר רַבָּנָן הָיִי לָהּ חֲתָנוּתָא רַבָּנָן.
- גו. בַּעֲוֹן נְדָרִים גַּם בַּעֲוֹן בְּטוֹל תּוֹרָה גַּם בַּעֲוֹן מְזוּזָה גַּם בַּעֲוֹן צִיצִית גַּם בַּעֲוֹן שְׁנֵאת חֲנָם בְּנִים מֵתִים בְּשָׂהִם קָטְנִים.
- גז. מִי שֶׁנִּזְתֵּן מֵעֶשֶׂר מִן מְעוֹתָיו, בְּנָיו נְצוּלִים מֵהַחַיִּי הַנִּקְרָא סְמָקָא.
- גח. תִּינוּקוֹת שֶׁל בַּיִת רַבָּן נִתְפָּסִין עַל הַדּוֹר.
- גט. עַל־יְדֵי הַדְּסִים בְּשִׁבְתָּ זוֹכָה לְבָנִים תִּלְמִידֵי־חֻכְמִים.
- ס. אִשָּׁה שֶׁמְשַׁכֶּלֶת אֶת בְּנֵיהָ, הַסְּגָלָה לָזֶה, שֶׁתִּרְחֹץ אֶת הַכֶּלֶה קִדָּם הַחֻפָּה.
- סא. לְפִי אֲכִילוֹתָיו שֶׁל אָדָם בֶּן בְּנָיו וּבְנוֹתָיו.

53. One should not treat one son differently than his other sons.

54. Through *Channukah* and the candles of Shabbat, one will have sons who will be Torah scholars.

55. Whoever loves the sages will be given sons who become sages. Whoever honors sages is given sages as sons-in-law.

56. Through the sins of (not fulfilling) oaths, also for the sin of desisting from Torah study, also for the sin of (faulty or lacking of) mezuzot, also for the sin of (faulty or lacking of) *Tzitzit*, also for the sin of causeless hatred, children die when they are young.

57. One who gives ma'aser (tithes) of his money, his children are saved from the sickness of *Samkah* .

58. Small children (lit. infants of the house of their rabbi), retribution is exacted upon them, for the (sins of the) generation.

59. Through (smelling) myrtle on Shabbat, one merits having children who will be Torah scholars.

60. A woman who miscarries her children, a *segulah* (spiritual benefit/protection) for this is for her to bathe a bride before the wedding ceremony.

61. According to how a man eats, so will be his sons and daughters.

סב. מי שֶׁבָּנָיו מֵתִים – אֵל יִשְׁמַשׁ מִמֶּתוֹ בַּחַל, כִּי־אֵם
מִשָּׁבֶת לְשָׁבֶת.

סג. דְּרִיבַת הַקֶּשֶׁת בְּל"ג בְּעֵמֶר הִיא סִגְלָה לְבָנִים. גַּם
הַתְּפִלָּה שְׁמֵת־פְּלִיז לְפָנָיו הָעֲמוּד בְּנִגְיָנָה הִיא סִגְלָה
לְבָנִים.

סד. צָרִיד לְלַמֵּד אֶת הַתִּינוּק דְּרָד־אֶרֶץ מִנְעוּרָיו.

סה. הַשִּׁירוֹת וְהַתְּשֻׁבּוֹת, שְׁאוּמְרֵי קָדָם אֹרֵחַ הַיּוֹם, הוּא
סִגְלָה לְבָנִים. גַּם לְאִשָּׁה שְׁנַחֲסָר חֶלְבָּהּ. גַּם לְאִשָּׁה
רָעָה שֶׁהִיא כְּעֶסְנִית.

סו. מִי שֶׁהוּא מִקְטִינֵן אֶת עֲצָמוֹ בְּפָנָיו רַבּוֹ וְשׂוֹאֵל מִמֶּנּוּ כָּל
הַסְּפָקוֹת, אַף־עַל־פִּי שֶׁרַבּוֹ מְבִישׁ אוֹתוֹ, עַל־יְדֵי זֶה
זוֹכֶה, שִׁיּוּצֵא מִמֶּנּוּ בֵּן שֶׁהוּא גָּדוֹל בַּתּוֹרָה יוֹתֵר
מֵרַבּוֹ.

סז. מִי שֶׁמִּקְבֵּל אֶת הַיִּסּוּרִים בְּאַהֲבָה, זוֹכֶה לְזֹרַע
שִׁי־אֲרִיכוֹ יְמֵיהֶם.

סח. פְּעֻלוֹת הַשֵּׁם נִמְשָׁכִין אַחַר הַשֵּׁם שֶׁל אָדָם, כִּי שְׁמָא
גָּרִים.

סט. מִי שֶׁמְגַבֵּיהַ קוֹלוֹ כְּדֵי לְהַתְּפָאֵר בּוֹ, בָּאִים בְּנָיו
לְשִׁבְיָהּ.

62. One whose sons die should not have marital relations during the week, only from Shabbat to Shabbat.

63. The drawing of a bow on Lag b'Omer is a *segulah* (spiritual benefit) for children. Also, praying before the pulpit with melody is a *segulah* for children.

64. One must teach a child proper behavior (“*derech eretz*”) from a young age.

65. The songs and praises that are said before dawn are a *segulah* for children. It is also helpful for a woman deficient in her milk, and for an evil woman who is bad-tempered.

66. One who belittles himself before his rabbi by asking about all his doubts, even though his rabbi embarrasses him (for it) -- through this, he will merit to have a child who is greater in Torah than his rabbi.

67. One who accepts suffering with love will merit to have children who will live long.

68. The acts of G-d (lit. Hashem—the Name) follow after the name of a man, for a name has causative [power].

69. One who raises his voice in order to glorify himself, his children will be brought into captivity.

- ע. מי שאין לו בָּנִים, יְהֵא רְגִיל בְּשִׁמּוֹן.
- עא. וְלַפְעָמִים יַעֲקֹר דִּירָה וַיַּחֲיוּ בָּנָיו.
- עב. עַל־יְדֵי רְדִיפַת שְׁלוֹם מַצִּיל אֶת בָּנָיו מִמִּיתָה וּמַגְלוֹת.
- עג. מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֵיזָה דָּבָר, וְהַדָּבָר הוּא אַחֲר־כֵּךְ מְכַשׁוֹל לְבְנֵי־אָדָם, עַל־יְדֵי זֶה הַטּוֹבָה נִפְסַק מִזֶּרְעוֹ.
- עד. לַפְעָמִים מַחֲמַת אֲהָבָה גְּדוֹלָה שֶׁבֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ אֵינָה מוֹלְדֶת.
- עה. לְרַב הַעֲקָרוֹת כְּשֶׁהֵם נִפְקָרוֹת, מוֹלִידוֹת זָכָר.
- עו. עַל־יְדֵי אוֹנָאת דְּבָרִים הַבְּנִים מֵתִים.
- עז. יֵשׁ כַּח בֵּיַד הַצַּדִּיק לְקַלֵּל אֶת הָאָדָם, שֶׁלֹּא יִהְיוּ לוֹ בָּנִים הַגּוֹנִים.
- עה. מִי שֶׁהַצַּדִּיק נֶעֱשֶׂה אַכְסֵנְיָה אֶצְלוֹ, נִתְבָּרַךְ בְּבָנִים.
- עט. מִי שֶׁמִּשְׁתַּוְּקֵק לַעֲשׂוֹת אֵיזָה מַצָּוָה וְאִין זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת אוֹתָהּ, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְבָנִים, וְגִדְלָתוֹ מוֹרִישׁ לְבָנָיו, וּבָנָיו יִזְכּוּ לַעֲשׂוֹת הַמַּצָּוָה הַזֹּאת.

70. One who doesn't have children should [use] oil regularly.

71. - And sometimes one should uproot his dwelling, and his children will live .

72. Through pursuing peace, one saves his children from death and exile.

73. Someone who does something, and afterwards it becomes a stumbling block for others, good is denied to his children.

74. Sometimes, because of the great love between a man and his wife, she does not conceive.

75. Usually, when barren women conceive, they give birth to a son.

76. Through verbal abuse, children die.

77. A *Tzaddik* possesses the power to curse a man, that his children will not be proper.

78. One who has the *Tzaddik* as a guest by him, is blessed with children.

79. One who longs to do a *Mitzvah* (commandment or good deed), but does not merit to do it, through this (longing) he will merit having children who inherit his greatness, and eventually will do that *Mitzvah*.

- פ. מי שֶׁמְקַפֵּחַ פְּרִנְסָה, לְסוֹף שֶׁבָּנָיו מֵתִים.
- פא. מֵאֲנִינֵט סִגְלָה לְבָנִים.
- פב. בָּנָיו שֶׁל אָדָם מֵתִים, כְּשֶׁעוֹסֵק בְּשִׁמּוֹת הַטְּמֵאָה אוֹ בְּכִשְׁפִים אוֹ שֶׁמֵּאֲמִין בָּהֶם.
- פג. כְּשֶׁאִישׁ וְאִשָּׁה רוֹחֲצִים יְדֵיהֶם וְנוֹתְנִים צָדָקָה קֶדֶם הַתְּשׁוּמִישׁ, בָּזָה הֵם מְסִירִים אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה מֵהִלְדִים, שֶׁהֵם מוֹלִידִים.
- פד. יֵשׁ אִשָּׁה שֶׁמְנַדְלֶת נְקֻבוֹת, וְאִינָה מְנַדְלֶת זְכָרִים.
- פה. אֲמִירַת פְּרִשֶׁת צִיצִית בְּמִסִּירוֹתֶינָפֶשׁ וּבִירְאָה גְדוֹלָה, גַּם הִלְבִּשְׁת עֲרוּמִים, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכָה לְבָנִים זְכָרִים.
- פו. שָׁנָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ בְּרָכָה, סִמּוֹן שָׁנָם יִשְׂרָאֵל יִפְרוּ וְיִרְבוּ.
- פז. אִשָּׁה שֶׁעוֹסֶקֶת בְּכִשְׁפִים, בְּנִיָּה מֵתִים וְנִעֲשִׂית אֶלְמָנָה.
- פח. מִיִּנְקַת שֶׁנְחָסֵר הַלְבָּה – הַסְּגָלָה לָזֶה שִׁיתְאֵבֵל בַּעֲלָהּ עַל יְרוּשָׁלַיִם.

80. One who deprives someone's livelihood, his children will eventually die.

81. A magnet is a *segulah* (spiritual benefit) for children.

82. One's children die as a result of working with impure names, or sorcery, or believing in them.

83. When a man and his wife wash their hands and give charity before relations, through this they remove the spirit of impurity from the children they conceive.

84. There is woman who raise only girls and not boys.

85. Saying the scriptural passages about *Tzitzit* with self sacrifice, and with great awe, and also clothing the naked, though this one merits to have male children.

86. A year in which there is blessing (in the produce), this is an indication that the Jews will be fruitful and have many children.

87. A woman who deals in witchcraft, her children die and she becomes a widow.

88. A nursing woman who's milk is deficient, the *segulah* (auspicious act) for this is for her husband to mourn over Jerusalem.

- כט. מִכּוֹת בְּנֵי בָא עַל-יְדֵי שׂוֹא, גַּם הַמָּקוֹם גּוֹרֵם.
- צ. מִי שֶׁמְשַׁמֵּחַ חֶתֶן וּבָלָה, יִזְכֶּה שֶׁתֵּלֵד אִשְׁתּוֹ זְכָרִים.
- צא. גַּם עַל-יְדֵי הַזְּהָרוֹת גֵּרוֹת.
- צב. שָׁנָה שֵׁשׁ הַרְבֵּה גְשָׁמִים, סִימָן שֶׁנּוֹלָדִים בְּזֶה הַשָּׁנָה הַרְבֵּה זְכָרִים.
- צג. אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ יִשְׁהוּ מְקַלְלִים אֶת עַצְמָם, אִין מְגַדְלִין אֶת בְּנֵיהֶם.
- צד. סִגְלָה לְגִדּוֹל בְּנֵים: תִּזְרַע אֵיזָה מִין תְּבוּאָה, וּכְשֶׁתִּקְצֹר אוֹתָהּ, תִּתֵּן אוֹתָהּ לְעֲנָיִים, וְאִתָּהּ לֹא תִהְיֶה מִמָּנָה.
- צה. מִי שֶׁמְטִיל אֵימָה יִתְרָה עַל דּוֹרוֹ, אִין מְתַקְיָמִין לוֹ בְּנֵים חֲכָמֵי לֵב.
- צו. מִי שֶׁאִין לוֹ רַחֲמָנוֹת עַל בְּנָיו, בְּיָדוּעַ שֶׁאִין לוֹ חֵלֶק בְּשֶׁכֶל דִּקְדָּשָׁה.
- צז. כְּשֶׁאִינוֹ חוֹזֵר עַל לְמוּדוֹ [וְשׁוֹכֵחַ] עַל-יְדֵי זֶה הַבְּנֵים מֵתִים.

89. Violence (lit. beatings) comes upon one's sons through falsehood. Location can also be a cause.

90. One who gives joy to a bride and groom will merit that his wife will birth sons.

91. Also through being careful with candles.

92. A year with abundant rain is a sign that in that year, many sons will be born.

93. A man and his wife who curse each other will not raise their children.

94. A *segulah* for raising children: Plant any type of crop, and when you harvest it, give it to the poor—do not benefit from it yourself.

95. One who casts excessive fear upon his generation, will not uphold wise (literally: wise of heart) children.

96. One who does not have mercy on his children, it is certain (known) that he does not possess a portion of (the) holy intelligence.

97. When he does not review his learning [and forgets it], through this the children die.

- צח. על־יְדֵי זְנוּת אֵין מְגַדְלִים בְּנִים.
- צט. שֵׁם אֱלוֹהַּ – שְׁמִירָה לְבָנִים.
- ק. מִי שְׁמַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה פְּרָנְסָה לְדוֹרֵשֵׁי הַשֵּׁם, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה שְׁלֹא יֵצְאוּ בָּנָיו לְתַרְבוֹת רָעָה.
- קא. עַל־יְדֵי אֲמוּנַת צַדִּיקִים הַבָּנִים תִּימִם וְקַיָּמִים.
- קב. כְּשׁוֹכֵר בָּא לְעוֹלָם – חֶסֶד בָּא לְעוֹלָם.
- קג. מִי שְׁמַצְעֵר אֶת אָבִיו וְאִמּוֹ – עַל־יְדֵי זֶה אֵינוֹ זוֹכֵה לְגַדֵּל זְכָרִים.
- קד. מִי שְׁרוֹדֵף שְׁלוֹם – עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְרְאוֹת בְּנִים לְבָנָיו.
- קה. קִלְקוּל הַדָּלַת אוֹ הַחֲלוּן זֶה סִימָן לְחֲלָשֶׁת בְּנִים.
- קי. הַמְחַלֶּקֶת זֶה סִימָן רָע לְבָנִים, וְשְׁלוֹם זֶה סִימָן טוֹב לְבָנִים.
- קי. הַבָּנִים שׁוֹטִים, כְּשֶׁאֲבִיהֶם כְּעָסָן.
- קכ. עַל־יְדֵי כְּבוֹד אָב תִּזְכֶּה לְבָנִים זְכָרִים.

98. Through sexual immorality, one will not raise children.
99. The name *Elo-kah* (a name of G-d), gives protection to children.
100. One who strives to assure an income to people who seek G-d, will merit that his children not go off (develop, turn out) into bad ways.
101. Through faith in the *Tzaddikim*, one's children live and prosper.
102. When a male child comes into the world, kindness comes to the world .
103. One who causes his father and mother pain will not merit to raise sons.
104. One who pursues peace, through this he will merit seeing his children's children.
105. Breakage to a door or a window is a sign of weakness in one's children.
106. Contention is a bad sign for [having] children and peace is a good sign.
107. Children will be fools when their father is bad tempered.
108. Through respecting [your] father, you will merit having male children.

חֵלֶק שְׁנִי

א. מִי שֵׁישׁ לוֹ צַעַר גָּדוֹל בְּנִים, יִקְרָא בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה
בְּרֵאשִׁית. גַּם עַל־יְדֵי הַקְּרִיאָה נִצּוֹל מֵעַלְלֵלוֹת שֶׁל
גְּזֵלָה.

ב. סִגְלָה לְבָנִים, לְהַקְטִין אֶת עֲצָמוֹ.

ג. מִטַּע הַכָּרֶם מִזִּיק לְגָדוֹל וְלָדוֹת.

ד. הַשְּׁתַדְלוֹת בְּפִדְיוֹן־שָׁבוּיִים מְסַגֵּל לְהוֹלָדָה.

ה. אֲמִירַת הַמַּעֲמָדוֹת טוֹב לְבָנִים.

ו. אִשָּׁה שֶׁבָנְיָה מֵתִים בַּחֲלֵי הַנִּקְרָא סְמָקָא, הֵינּוּ
זְדוּשִׁין, תִּרְחֵץ אוֹתָם בְּשֶׁמֶן, וְהִשְׁמֵן הַזֶּה תִּדְלִיק
אוֹתוֹ אַחֲר־כֵּן בְּטַבִּילַת מִצְוָה.

ז. מִי שֶׁקָּמִים עָלָיו רַבִּים וְחוֹלְקִים עָלָיו עַל אַמוּנָתוֹ
וְהוּא עוֹמֵד בְּנִגְדָם וְטוֹעֵן בְּנִגְדָם דְּבָרִים הַנִּתְקַבְּלִים,
עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְבָנִים רַבִּים, וְהָעוֹלָם נִתְמַלֵּא
מִזְרַעוֹ.

ח. הֵא הַנַּעֲשֵׂה מְכַסֶּף, מְסַגֵּל לַפְרִיָה וּרְבִיָה.

SECOND PART :

1. One who suffers in the raising of his children (this includes having children), should read the Biblical passages describing the Creation, everyday. Also, through this reading, one is saved from the accusations of being a thief.

2. A *segulah* for having children is humbling oneself.

3. Planting a vineyard is damaging to the growth of fetuses.

4. Endeavoring to free captives is a *segulah* for giving birth.

5. The saying of the *Ma'amadot* is helpful for [having] children.

6. A woman whose children die from the disease called *Samkah* - that is, *Zedushin*— should wash them in oil, and then burn this oil afterwards (to heat the water) for a ritual immersion.

7. One against whom many arise to challenge him on account of his faith; and he stands up against them and makes well-received counter-claims, through this he will merit having many children, and the world will be filled with his seed.

8. The letter hey (fifth letter of the Hebrew alphabet) made out of silver, is a *segulah* for propagation .

ט. לַפְעָמִים בְּנֵי הַבַּיִת גִּזְרָם לְאִשָּׁה שְׂלֵא תִלְדַּה, כְּשֶׁהַעֲצִים שֶׁבְּבְנֵי אֵינָם מִנְחִים כַּסֵּדֶר הַנֶּתֵן לָהֶם מִשֵּׁשֶׁת יָמֵי בְרֵאשִׁית, וְאִזּוּ הַבַּיִת נִקְרָא הָרוֹם אֲפֹלוּ בְּבְנֵינוּ, וְהַהָרוֹם הַזֶּה בָּא וּמִזִּיק לְאִשָּׁה וְאִינָה מוֹלְדֵת.

י. צָרִיךְ לְחֹזֵר אַחַר מוֹהֵל צָדִיק וִירֵא־שָׁמַיִם, כִּי כְּשֶׁהַמוֹהֵל אֵינּוּ טוֹב, יָכוֹל לְהִיּוֹת שְׂלֵא יִהְיֶה מוֹלֵד, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, הַנִּמּוֹל עַל־יָדוֹ. גַּם עַל־יָדֵי שְׁהַמוֹהֵל אֵינּוּ טוֹב, עַל־יָדֵי זֶה בָּא הַתִּינּוֹק, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, לִיָּדֵי חֲלֵי נוֹפֵל.

יא. מִי שֵׁשׁ לוֹ בֶּן עוֹסֵק בַּתּוֹרָה, כְּאֵלוֹ לֹא מֵת.

יב. הַחֶלֶב שֶׁל צַדִּיקָה הוּא טוֹב לְתִינּוֹק לְיִרְאַת־שָׁמַיִם וְגַם נוֹתֵנֹת לוֹ מִמְּשָׁלָה בְּעוֹלָם הַזֶּה.

יג. שְׂכוֹל בְּנֵי בָּא, חֶסֶד וְשָׁלוֹם, עַל מִי שֶׁמִּפִּיל אֶת חֲבֵרוֹ מֵאֲמוּנָה.

יד. כְּשֵׁשׁ שְׁלוֹם מְלָכוֹת, עַל־יָדֵי זֶה נוֹלְדִים בְּיִשְׂרָאֵל בְּעֵלֵי הוֹרָאָה.

9. Sometimes the construction of the house prevents a woman from birthing, as when the beams are not placed according to their order from the Six Days of Creation. In such a case, the house is as if it were destroyed, even though it is standing. This destruction comes and harms the woman, and she does not give birth.

10. One must look for a *Mohel* who is righteous and G-d fearing. For when the *Mohel* is not fitting, it can happen that the child, [when he is grown,] will not be able to have children (lit. cause birth). Also, when the *Mohel* is not fitting, the child can, G-d forbid, come to suffer from "falling disease" (often translated as epilepsy).

11. [A deceased person] who has a son involved in studying the Torah, is as if he never died.

12. The milk of a righteous woman is good for the baby to have fear of Heaven, and also gives him dominion over this world.

13. Death of one's children, G-d forbid, comes through causing one's friend to fall away from his faith.

14. When there is peace in a country's government, the Jews give birth to master teachers.

טו. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצֻמוֹ גַם אֶת הָעֵת וְהַזְמַן שְׁמוֹנִי, שְׁלֵא יִהְיֶה לֹא הוּא וְלֹא הָעֵת וְהַזְמַן חֵם בְּיֹתֵר וְלֹא קָר בְּיֹתֵר, עַל־יָדַי זֶה בְּנֵי הַנּוֹלָדִים יִהְיוּ חֲכָמִים גְּדוֹלִים.

טז. מִי שֶׁהוּא שׁוֹלֵט בְּיָצְרוֹ, בְּנֵי אֵינָם יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת רַעָה, וְעַל־יָדַי זֶה מְמוֹנֵי נְתִיבָה, וְעַל־יָדַי זֶה לֹא יָבוֹא לְיָדַי נְסִיוֹן.

יז. אֶפְלוֹ אִשָּׁה צְדָקָת כְּשֶׁהִיא אֵינָה מִיַּחֲסֵת, עַל־יָדַי זֶה מוֹלֶדֶת בְּנִים שְׂאֵינָם הַנּוֹנִים.

יח. בְּזִמַּן שֶׁהַדָּגָן רַב בְּעוֹלָם, זֶה סִימָן לְלֵדֶת זְכָרִים, וּבְזִמַּן שֶׁהֵיזָן רַב בְּעוֹלָם, זֶה סִימָן לְלֵדֶת נְקִיבוֹת.

יט. מִי שֶׁאֵין לוֹ בֵּן זָכָר, יִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ לְהַבִּיא מִתְנַנּוֹת לְתַלְמִידֵי־חֲכָמִים, וַיֹּאמֶר פְּרָשָׁה שֶׁל בַּפּוֹרִים וְגַם יִלְמַד גְּמָרָא הַרְבֵּה וַיִּמְעַט בְּלַמּוּד אַגְדָּה, כִּי לַמּוֹד אַגְדָּה הוּא מְסַגֵּל לְבָנוֹת.

כ. עַל־יָדַי לַמּוֹד פּוֹסְקִים, עַד שֶׁיִּדְעַ לְהוֹרוֹת הוֹרָאוֹת, עַל־יָדַי זֶה גּוֹרֵם פְּקִידָה לְכַמָּה עֲקָרוֹת.

15. One who guards himself in, as well as the season and time of, conjugal relations, that they are balanced - that is to say, that neither he nor the season is too hot or too cold through this, the children born to him will be great sages.

16. One who has control over his desires causes that his children will not be drawn to evil ways, that his money is blessed, and that he will not be put to a test.

17. Even a woman who is righteous, but not of respected lineage, will have unworthy children.

18. In a time of abundant grain in the world, it is a sign that males will be born. In a time of abundant wine, it is a sign for the birth of females.

19. One who does not have a son should accustom himself to bring gifts to Torah scholars, and say the section of Torah verses about the first-fruit offering (*bikkurim*). Also, he should increase his study of Talmud, and minimize his study of *Aggadah*, for studying *Aggadah* is a *segulah* for having girls.

20. By learning the codes of Jewish law until one is able to render halachic decisions, one causes a number of barren women to conceive.

- כא. לַפְעָמַיִם עַל־יַדֵּי תַפְיִסָּה נִצּוֹל מִכְּלִיזוֹן בְּנִיִּים.
- כב. עַל־יַדֵּי צְדָקָה זֹכָה לְבָנִים.
- כג. סִגְלָה לְמִקְשָׁה לִילָד, שֶׁתִּתְּלָה עַל צוּאָרָה מִפֶּתַח שַׁל הַבַּיִת־עֶלְמִין. גַּם הַמִּפְתָּח הַזֶּה מְסַגֵּל לַעֲקָרָה.
- כד. הַבָּנִים מֵתִים, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל־יַדֵּי רֵאֵית קָרִי.
- כה. יֵשׁ עֵצִים הַמוֹנְעִים הַהוֹלְדָה וְהַגְּדוֹל בְּנִים כְּשֶׁעוֹשִׁין מִטָּה, וְיֵשׁ עֵצִים הַגּוֹרְמִין הַהוֹלְדָה וְהַגְּדוֹל בְּנִים.
- כו. מִי שֶׁבָּנָיו מֵתִים כְּשֶׁהֵם קְטַנִּים, תַּעֲשֶׂה לוֹ אָמוּ בַתְּנָת, וְהוּא יֵלֵךְ בּוֹ תְּמִיד עַד שֶׁיִּגְדֵּל.
- כז. כְּשֶׁיִּשְׂרָאֵל פָּרִים וְרִבִּים, אָזִי הָאֲמוֹת מְחַדְּשִׁין עָלֵינוּ גְזֵרוֹת.
- כח. הַסְּגוּפִים מוֹעִילִים לְהוֹלְדָה.
- כט. הַקּוֹצִים מְסַגְּלִים [מוֹעִילִים] לְהוֹלְדָה.
- ל. מִי שֶׁנּוֹלַד מֵהוּל, בְּיָדוּעַ שֶׁכַּח הַמְּדַמָּה שָׁלוֹ טוֹב וְיָפָה.

21. Sometimes, through being held in prison, one is saved from being barren of children.
22. Through charity one merits to have children.
23. A *segulah* for a woman who is having difficulty giving birth is to hang the keys to the cemetery from her neck. This is also a *segulah* for becoming pregnant.
24. Children die, G-d forbid, by (the father) seeing (having) a wanton seminal emission.
25. There are trees which, when their wood is used to make one's bed, hinder birth and raising children. Conversely, there are trees which promote birth and raising children.
26. One who has had children die at a young age should have his [living] child's mother make a coat that he should wear always, until he matures.
27. When the Jews are fruitful and multiply, the non-Jewish nations make new harsh decrees upon us.
28. Self-mortification is helpful for giving birth.
29. Thorns are fortuitous for giving birth.
30. Someone who is born circumcised, it is certain that his imagination is good and pleasant.

בית

- א. בית שאין דָּרִין בוֹ – יִזְהַר מִלְהַכְנִיס בְּתוֹכוֹ, כִּי הוּא
מְקוֹם שְׂדִים.
- ב. מָאֵן דְּבִישׁ לֵיה בְּמִתָּא דָּא יֵלֵךְ לְמִתָּא אַחֲרִיתָא.
- ג. כְּשֶׁהַבַּיִת מְזֻמָּן לְבִרְכָה, אֵיזִי כְּשֶׁהַצַּדִּיק בָּא לַבַּיִת
הַזֶּה גַם הַבִּרְכָה בָּאָה.
- ד. יֵשׁ מְקוֹם מְזֻמָּן לְטוֹבָה וְהוּא הַדִּין לְהַפְדֵּי.
- ה. לְעֲנִין טוֹבוֹת וְרַעוֹת הַבָּאוֹת לְאָדָם קָרוֹב לְדַרְדֵּךְ
הַטָּבַע, הַכֹּל לְפִי הַזְּמַן וּלְפִי הַמְּקוֹם.
- ו. דְּפָרַע קִנְיָה מִחֲרִיב בֵּיתוֹ.
- ז. מְקוֹם שְׂאָדָם יוֹצֵא מִמֶּנּוּ אֵינּוּ מִתְּאוּהָ לְאוֹתוֹ מְקוֹם
לְהִנּוֹת מִמֶּנּוּ.
- ח. אִם עִם־הָאָרֶץ חָסִיד, אֵל תְּדוֹר בְּשִׁכּוֹנָתוֹ.
- ט. כָּל בַּיִת שֶׁנִּשְׁמָעִין בוֹ דְּבַר־תּוֹרָה, שׁוֹב אֵינּוּ
נִחָרֵב.

HOUSE

1. A house that is uninhabited – beware of entering it, for it is a place of demons.
2. One who has negative experiences in one place should go to another.
3. When a house is fit to be blessed, then when the *Tzaddik* comes to the house, the blessing comes as well.
4. There are places that are conducive to good fortune, and the opposite is true as well.
5. Relating to the issue of the good and bad that comes to a person in a fashion proximate to natural events, it is all according to the time and place.
6. One who takes revenge out of jealousy destroys his house.
7. The place from where a man exited, he does not have desire for that place - to get from it pleasure.
8. If there is an uneducated *hassid* (-one who is overly pious), do not dwell in his neighborhood.
9. Any house in which words of Torah are heard will not be destroyed.

- א. עיר שיש בה מעלות ומורדות מזקינין פתצי ימיהם.
 יא. אם נשפך בבית זין פמים איכא ברכה.
 יב. אל תכנס לבית שיש בו צלמים.
 יג. מי שרוצה להכנס לבית לדור בתוכו, יאמר התורה
 בלה ואחר-כך יכנס לדור בתוכו.
 יד. מי שאין לו קרקע, אינו אדם.
 טו. יש מקום הגורם לעבר עברות.
 טז. כעס וזנות של אשה מחריב את הבית.
 יז. כשנחרב אסקפת הבית או פתחיה הוא סימן רע
 לבית.

חלק שני

- א. לדור בעליה הוא טוב יותר לעבודת הבורא מלדור
 בבית תחתון.
 ב. לפעמים בגן הבית גורם לאשה שלא תלד,
 כשהעצים שבגן אינם מנחים בסדר הנתן להם
 מששת ימי בראשית, ואז הבית נקרא הרום אפלו
 בגנינו, וההרום הזה בא ומזיק לאשה ואינה
 מולדת.

10. A city which has major ascents and descents (in its topography) its inhabitants grow old halfway through their lives.

11. If wine is poured out like water in a house, there is blessing.

12. Do not enter a house with idols in it.

13. Someone who wants to enter a house to live in it, he should recite the Torah in it's entirety, and afterwards he can enter to live in it.

14. Someone without land is not a man.

15. There are places which cause one to commit transgressions.

16. Anger and adultery of a woman destroy the house.

17. When the threshold of a house, or its entrances are destroyed, it is an evil omen for the house.

SECOND PART:

1. Living on the upper floor of a house is more conducive to serving G-d than living in the bottom floor.

2. Sometimes the construction of the house prevents a woman from conceiving, as when the beams are not placed according to their order from the Six Days of Creation. In such a case, the house is as if it were destroyed, even though it is standing. This destruction comes and harms the woman, and she does not conceive.

- ג. בַּפֶּתַח בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם נָפַר, אִם תָּמוּ זְכוֹת אֲבוֹתָיו
 אוֹ אִם חָלָה זְכוֹת אֲבוֹתָיו.
- ד. צָרִיךְ לְהִזְהָר בְּבִנְיַת הַבַּיִת, שֶׁלֹּא יִהְיֶה בְּבִנְיָנוּ עֵץ
 מֵאֵילָנוֹת הָעוֹשִׂין פְּרוֹת.
- ה. הַעֲצִים שֶׁבְּבִנְיָן, זָכָה אָדָם הֵם בְּבַחֲיַת "שָׂרְפִים
 עוֹמְדִים", וְעוֹמֵד הַבְּנִין זְמַן רַב, לֹא זָכָה – הַשָּׂרְפִים
 נִשְׂרָפִים, וְזֶהוּ הַשָּׂרְפוֹת דְּשִׁכְיָחִי.
- ו. בְּשֵׂאדָם בּוֹנֵה חוֹמָה וְנוֹפֵל בַּפֶּתַח, יֵדַע שֶׁזֶה סִימָן
 רַע, חֵם וְשָׁלוֹם, לְזָרְעוֹ.
- ז. אִין אָדָם נִהְנֶה אֶלָּא בְּשִׂדְרָא בְּמָקוֹם שִׂדְרוֹ אֲבוֹתָיו.
- ח. סָגְלָה בְּשִׁנְכָנְס לְבַיִת חֲדָשׁ לְגוֹר, יִכְנִים לְשֵׁם חֶרֶב
 אוֹ סַבִּין אוֹ שָׂאָר כְּלִי-זֶיַן. וְסִימָן לְדַבָּר: בְּחֻכְמָה
 יִבְנֶה בַּיִת. כְּלִי חַ'מָּס מְכֻרָתִיהֶם; חֲרֻבוֹתִיהֶם,
 מְגוֹרוֹתִיהֶם.
- ט. הַכֶּפֶה שֶׁל בַּיִת הוּא סִימָן לְחֻבּוּרָה אוֹ מְשַׁפָּחָה מֵהַ
 שְׂיֻקְרָה לָהֶם.

3. At the entrance to a man's house it is discernible if his ancestral merit has finished, or if his ancestral merit is effective.
4. One needs to be careful, in the building of a house, that it should not have in its construction, wood from trees that produce fruit.
5. The lumber that is in a structure, if a man merits, it will be in the aspect of "fiery angels standing" (Isaiah 6:2), and the structure will stand for a long time. If he does not merit – the fiery angels are burned, and thus, the fires that abound.
6. When a man builds a wall, and its capstone falls, he should know that this is an evil omen for his progeny.
7. A man does not find satisfaction (lit. enjoy or benefit) unless he dwells in a place where his forefathers dwelled.
8. It is a *segulah* (-auspicious), when one moves into a new house to live, to bring in a sword, knife, or other weapon. A sign for this: "With wisdom the house will be built. (Mishlei - Proverbs 24:3)" "Wisdom" is the acronym for the passage, "Extorted trade are their weapons." (Bereshit 49:5)." The word "their trade" from this passage shares two definitions, "their swords" and "their dwellings" (-as both variations are explained in Rashi there, t.n.).
9. The cap of a house is a sign for the group or family, concerning what will happen to them.

בושה

- א. מי שֶׁמְבִישׁ פְּנֵי חֵבְרוֹ, נִתְאַלֵּם וְשׁוֹכֵחַ.
- ב. מִתֵּר לְבִישׁ אֶת הַרְבָּנִים, שִׁשׁוֹכְרִין אֶת הַרְבָּנוֹת לְשֵׁם גְּאוּהַ, וְרֵאוּי לְבִזּוֹתָן וּלְהַקְל בְּכַבּוּדָן, וְאִין עוֹמְדִין בְּפָנֵיהֶם, וְאִין קוֹרִין אוֹתָן רַבִּי, וְהַטְלִית שְׁעָלָיו כְּמִרְדַּעַת שֶׁל חֲמוֹר.
- ג. טוֹב לְבַטֵּל תּוֹרָה מִלְּבִישׁ בֶּן יִשְׂרָאֵל.
- ד. הַמְּבֹזֵה תִלְמִיד־חֶכֶם אוֹ חֵבְרוֹ בְּפָנָיו תִּלְמִיד־חֶכֶם הוּא אֶפִיקוֹרוֹס, גַּם נִקְרָא מְגַלֵּה פָּנִים בַּתּוֹרָה.
- ה. בַּתְּנֵת שֶׁל צְדִיקִים מְכַפֶּרֶת עַל שְׁפִיכוֹת־דָּמִים.
- ו. כְּשֶׁבִנִי־אָדָם מְחַרְפִּין אוֹתָהּ, תִּתְעַנֶּה וְתִבְכֶּה.
- ז. כְּשֶׁבוֹשָׁה בָּא עָלֶיךָ, אִין זֶה אֶלָּא בְּשָׂבִיל שְׁתַּעֲשֶׂה תְּשׁוּבָה עַל הָעוֹנוֹת, שְׂאֵתָה דָּשׁ בְּעֵקֶב.
- ח. גַּם בּוֹשָׁה בָּא, כְּשֶׁאֵתָה מְשַׁמַּח בְּצַרַת חֲבֵרֶיךָ.
- ט. תְּצִיר לְפָנֶיךָ אוֹתִיוֹת אֲמוּנָה, וּבִזָּה לֹא יָבוֹא עָלֶיךָ שׁוֹם בּוֹשָׁה.

SHAME

1. One who humiliates his friend becomes mute and forgets .
2. It is permitted to embarrass the rabbis who lease the rabbinate for the sake of conceit, and it is appropriate to disgrace them, and to make light of their honor, and one should not stand for them, and they should not be called "Rabbi", and the prayer shawl on them is like a mule's saddle.
3. It is better to annul one's Torah study than to humiliate a Jew.
4. One who humiliates a Torah scholar, or one's friend in front of a Torah scholar, is an '*apikohrus*' [apostate]. He is also called one who is brazen faced against the Torah.
5. The garment of a righteous man atones for the spilling of blood.
6. When people insult you, fast and weep.
7. When shame comes to you, it is only that you should repent for the sins that you commit carelessly.
8. Also, shame comes when you rejoice in the pain of your friend.
9. Envision the letters of "Belief" (in Hebrew, *Emanah*, spelled אמונה) and through this there will not come upon you any shame.

- י. מִי שֶׁנִּצְרָךְ לְלוֹת עַל הַמִּשְׁכּוֹן, בְּיָדוֹעַ שְׂאֵלוֹ
הַדְּבָרִים הַמְּשַׁכְּנִים הָיוּ נִבְזִים בְּעֵינָיו בְּגִלְגּוֹל אַחֵר.
- יא. כְּשֶׁבָא עַל אָדָם אֵיזָה בּוֹשָׁה, יִצְפֶּה לְיִשׁוּעָה.
- יב. מִי שֶׁרוּצֶה לְהִתְבַּיֵּשׁ, יִצִּיר דְמוּת שֶׁל אָמוֹ.
- יג. עַל-יְדֵי צְדָקָה לְשֵׁם שָׁמַיִם תָּבֵא לְמִדַּת בּוֹשָׁה.
- יד. כְּשֶׁבָא עַל אָדָם אֵיזָה בּוֹשָׁה, בְּיָדוֹעַ שְׂאֵין לוֹ בְּטָחוֹן.
- טו. מִי שֶׁכוֹרֶה בּוֹר, סוֹף שֶׁבָא לְיָדֵי אֵיזָה בְּזִיוֹן,
וְלִפְעָמִים הַדְּבָר גּוֹרֵם שֶׁנַּעֲשֶׂה שִׁיחָה בְּפִי בְּנֵי-אָדָם.
- טז. עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן לֹא יָבוֹא עָלָיו בּוֹשָׁה.
- יז. מִי שֶׁגּוֹזֵל אֶת הָעֵנִי, בּוֹשָׁה בָּאָה עָלָיו.
- יח. כְּשֶׁאָדָם מִתְרַף וּמְבַיֵּשׁ אוֹתָךְ, וְהוּא אֵינּוֹ אוֹיֵב לְךָ,
תִּשָּׂא וְתִסְבֵּל אֶת הַבוֹשָׁה, כִּי זֶה מִן הַשָּׁמַיִם שִׁיחֲרַף
אוֹתָךְ. וּבְזֶה הַבְּזִיוֹן תִּהְיֶה נִסְתָּר וְנִחָבָא מִן הַשָּׁמַיִם,
שֶׁהוּא שׁוֹנֵא אוֹתָךְ וְהוּא מַגְדִּיל אֶת עַצְמוֹ תָּמִיד
עָלֶיךָ וּמְקַמְרַג עָלֶיךָ, וְעַל-יְדֵי זֹאת הַבוֹשָׁה שֶׁתִּסְבֵּל

10. Someone who needs to give over a collateral to procure a loan, it is certain that these items which were pledged were contemptible in his eyes in another life.

11. When some shame comes upon a person, he should expect a salvation.

12. One who wants to be shamed (t.n. or feel ashamed) should envision the image of his mother.

13. Through giving charity for the sake of Heaven, you will come to the trait of abashment.

14. When shame comes upon a person, it is certain that he does not have the quality of trust (in G-d).

15. One who digs a pit, in the end he will be shamed (to whatever degree), and sometimes the matter causes him to become the subject of gossip among people.

16. Through having trust (in G-d), shame will not come upon him.

17. One who steals from the poor, shame comes upon him.

18. When a person cusses and embarrasses you, and he is not your enemy, carry and bear the shame, for it is certainly from Heaven that he should berate you. And by this shame, you will be hidden and concealed from the satan, who hates you and is always overbearing upon you, and accusing you.

מִמִּי שְׂאִינּוּ אוֹיֵב לְךָ, עַל־יְדֵי זֶה לֹא יִגְדִיל עִלְיָךְ
הַשּׁוֹנֵא הַשְּׁטָן.

יט. עַל־יְדֵי חֲנֻפָה תִהְיֶה בְּזוּי בֵּין הָאָמוֹת, וְהָאָמוֹת
יִקְלְלוּ אוֹתְךָ וְיִקְצְפוּ עִלְיָךְ.

כ. כְּשֶׁאֲחַד מִבְּזֵה אוֹתְךָ אוֹ שׁוֹחֵק מִמֶּךָ, בְּיָדוּעַ שְׂאֲתָה
בַּיִשָּׁת אֶת אֲבוֹתָיו.

כא. כְּשֶׁהֵבֵל מִבְּזִין אוֹתְךָ וְעוֹשִׂין לְךָ צַעַר, תִּדְּם וְלֹא
תֵצֵא מִפֶּתַח בֵּיתְךָ.

כב. כְּשֶׁמִּבְּיָשִׁין אוֹתְךָ, תִּתֵּן צְדָקָה.

כג. עַל־יְדֵי צְדָקָה תִּזְכֶּה לְמִדַּת בּוֹשָׁה.

כד. בְּזִיּוֹן הַמֶּלֶךְ, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוא נִפְרָע, אֶפְלוּ אִמָּה
שְׂבֻזָּה מֶלֶךְ אַחֵר שְׂלֵא מֵאֲמָתָה.

כה. הַחֹטֵא יִתְבַּיֵּשׁ בְּעוֹלָם הֵבֵא בְּפָנָי רַבּוֹתָיו [אֲבוֹתָיו].

כו. הַמִּבְּזֵה תִלְמִיד־חָכָם, אֵין לוֹ רְפוּאָה לְמִכְתּוֹ.

כז. נָכוֹן כַּאֲשֶׁר יִשְׁמַע מִרְעֵהוּ דְּבַר בְּזֵב אֵל יִקְפֹּץ
וַיִּבְיִשְׁהוּ, אֶלָּא יִרְמוֹז לוֹ בַּתְּנוּעָה, כִּדִּי שְׂיִכְבִּיר כִּי לֹא

כֵּן הוּא.

Through this shame that you bear from one who is not your enemy, through this the enemy, the satan, will not be overbearing on you.

19. Through adulation, you will become an object of derision amongst the (gentile) nations, and the (gentile) nations will curse you and be enraged at you.

20. When someone humiliates you or laughs at you, it is certain that you humiliated his forefathers.

21. When everyone is humiliating you and causing you pain, be silent and do not leave your house (lit. from the entrance of your house).

22. When you are being humiliated, give charity.

23. Through charity, you will merit to the quality of abashment.

24. Humiliation of a king: The Holy One Blessed be He punishes even a nation that humiliates a different king of a foreign nation.

25. A sinner will be humiliated in the World to Come before his teachers (/rabbis. alternate text: forefathers).

26. One who humiliates a Torah scholar will have no healing for his wounds.

27. It is proper that when hearing from a friend a falsehood not to jump and embarrass him, rather hint to him with a motion, so that he will recognize that it is not so.

כח. מִצְוָה לְפָרֶסֶם אֶת הָרָשָׁעִים.

כט. הַמֵּת בַּיֵּשׁ לֹא בְמִהְרָה הוּא חוֹטֵא.

ל. מִי שֶׁאֵין לוֹ בּוֹשָׁה, בְּיָדוֹעַ שֶׁלֹּא עָמְדוּ רַגְלֵי אֲבוֹתָיו
עַל הַר־סִינַי.

לא. נָח לוֹ לְאָדָם שִׁיפִיל עֲצָמוֹ לְתוֹךְ כִּבְשָׁן הָאֵשׁ וְאֵל
יִלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים.

לב. כְּשֶׁחֲבִירָךְ מְבִיֵּשֶׁךָ, תוֹרֵה לְדַבְּרוֹ.

לג. הַמְּלַבֵּין פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים, כְּאִלוֹ שׁוֹפֵף דָּמִים וְיוֹרֵד
לְגִיהֲנוּם וְאֵינוֹ עוֹלָה.

לד. נָח לוֹ לְאָדָם שִׁיבּוֹא עַל סֶפֶק אִשֶׁת אִישׁ וְאֵל יִלְבִּין
פְּנֵי חֲבֵרוֹ בְּרָבִים, וְאֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.

לה. אֵל תְּבִישׁ עִם שְׂאֵתָךְ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, אֲכַל
לְבַעַל-עֵבִירָה מִתֵּר לְבִישׁוֹ וְלִהְיוֹנוּ בְּדַבְּרִים.

לו. כָּל הַשְּׁעָרִים נִנְעָלוּ חוּץ מִשְׁעָרֵי אוֹנָאָה.

לז. הַכֹּל נִפְרָע בְּיַד שְׁלִיחַ חוּץ מֵאוֹנָאָה, וְאֵין הַפְּרָגֵד
נִנְעָל בְּפָנָיו.

28. It is a *Mitzvah* to publicize evildoers.
29. One who is abashed will not readily sin.
30. One who does not have the quality of abashment, it is certain that his forefathers did not stand on Mount Sinai.
31. It is better (lit. easier or more comfortable) for a man to throw himself into a fiery furnace so as not to humiliate his fellowman in public.
32. When your friend humiliates you, agree with his words.
33. One who embarrasses (lit. whitens – because when a person is embarrassed the blood rushes out of his face) his fellowman in public, it is as if he spilled blood, and he descends to Hell and will not rise.
34. It is better (lit. easier or more comfortable) for a man to have relations with a woman who might be married than to humiliate his fellowman.
35. Do not embarrass one of the nation who is committed as you are to the Torah and Commandments. However, it is permitted to humiliate a sinner, and to verbally abuse him.
36. All the gates (t.n. of prayer) are closed, save the gate of one verbally abused.
37. All things are punished by a messenger, except for verbal abuse, and the Curtain is not locked before it .

בְּגָדִים

- א. בְּגֵדֵי אָדָם מְרַמְזִים עַל מְדוּתוֹ שֶׁל אָדָם.
- ב. מִי שֶׁהוֹלֵךְ יַחַף, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא חוֹטֵא.
- ג. עַל-יְדֵי עֲזוּת-מִצַּח נֶעֱנָשׁ בְּבְגָדִים גַּם עַל-יְדֵי שְׁבוּעוֹת.
- ד. מִי שֶׁאֵינּוּ נֹזֶהֶר לְהִסְתַּכֵּל בְּעֵרוֹת אָבִיו, לְסוֹף שֶׁיִּלְכּוּ בְּנָיו "עֵרוֹם וַיַּחַף".
- ה. מִי שֶׁאֹכֵל קָדָם, הַתְּפִלָּה הוּא נֶעֱנָשׁ בְּבְגָדִים.
- ו. עַל-יְדֵי גְאוּה נֶעֱנָשׁ בְּבְגָדִים.
- ז. מִי שֶׁמְסִית אֶת חֲבֵרוֹ מִדֶּרֶךְ הַשּׁוֹבָה לְדֶרֶךְ הָרָעָה, עַל-יְדֵי זֶה אֵין לוֹ בְּמָה לְלַבֵּשׁ.
- ח. מִי שֶׁהוּא עָרֵב בְּעַד עֲבוֹ"ם, הוּא נֶעֱנָשׁ בְּבְגָדִים.
- ט. לְעֵתִיד הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִהְיֶה נִפְרָע מֵאוֹתָם הַמְּלַבָּשִׁים מְלִבוּשׁ עֲבוֹ"ם.
- י. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּבְגָדִים קְרוּעִים מַחֲמַת עֲנִיוֹת, תִּקְנָתוֹ – הַבְּכִיָּה לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

CLOTHES

1. A persons clothes hint at his character traits.
2. One who goes barefoot, it is certain that he sins.
3. As a result of brazenness, one is punished through his clothes, also due to [false] oaths.
4. One who is not careful not to look at his father's nakedness, in the end his children will go naked and barefoot.
5. One who eats before the prayer is punished through his clothes.
6. Due to arrogance, one is punished through his clothes.
7. One who seduces his friend away from the right path to the wrong one, will consequently not have with what to clothe himself.
8. One who is a guarantor for a non-Jew is punished through his clothing.
9. In the future, the Holy One Blessed be He will be avenged from those who dressed in the clothing of non-Jews.
10. One who goes in torn clothing due to poverty, his rectification is (through) weeping before the Blessed L-rd.

- יא. כָּל הַמְבוּזָה בְּגָדִים, לְסוּף אֵינוֹ נֶהְנֶה מֵהֶם.
 יב. מִי שֶׁעוֹשֶׂה מִלְבוּשׁ לְעֵנִי, עַל־יְדֵי זֶה נִצּוּל מִבְּזִיוּנוֹת.
 יג. מִי שֶׁהוּא נִזְהָר מִלְבִּישׁ שׁוֹם אָדָם, זוֹכֶה לְמִלְבוּשִׁים.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי סְפוּרֵי־מַעֲשִׂיֹת שֶׁל צְדִיקִים מִמְּשִׁיבֵין אֹרוֹן שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וְרוּחַה הַרְבֵּה חוֹשֵׁף וְצָרוֹת מִן הָעוֹלָם גַּם זוֹכֶה לְבְּגָדִים נְאִים.
 ב. הַרְגִּיל בְּקִלְלָה, עַל־יְדֵי זֶה לֹא יִהְיֶה לוֹ בְּגָדִים עַל שַׁבָּת.
 ג. מִי שֶׁמִּיָּפֶה תְּמִיד אֶת רִגְלָיו בְּלְבוּשֵׁינֵי נְאִים, לְמַשָּׁל בְּמַנְעָעִלִים יָפִים בְּיוֹתֵר אֹו בְּמַכְנָסִים, עַל־יְדֵי זֶה בָּא לְגַנְבַת הַדָּעַת.
 ד. הַמְזוֹלֵל בְּמַצּוֹת צִיצִית, אֵינוֹ זוֹכֶה לְקַבְּרָה.
 ה. הָעוֹשֶׂה בְּגָדִים לְחֻבְרוֹ, יְכוּל לְשַׁנּוֹת רְצוֹן חֻבְרוֹ לְכָל מָה שִׁירְצָה, הֵן בְּגִשְׁמֵי הַיָּם בְּרוּחָנִי.

11. All who treat clothes with disrespect will end up not benefiting from them.
12. One who makes a garment for a poor person will be saved from humiliations.
13. One who is wary not to embarrass any man merits garments.

SECOND PART :

1. Through [telling] stories of *Tzaddikim*, the light of Massiah is drawn into the world, much darkness and troubles are dispelled from the world, and one also merits having attractive clothing.
2. One who is accustomed to cursing, through this he will not have clothes for Shabbat.
3. One who always beautifies his legs with fine garments, for example, wearing ostentatious shoes or pants, through this he comes to deceive others.
4. One who is negligent (disrespectful) in the commandment of *Tzitzit* does not merit burial.
5. One who makes clothing for his friend can change his friend's will in any way he wants, both materially and spiritually.

- א. כְּשֶׁאָדָם לּוֹבֵשׁ לְבוּשׁ שֶׁל אָבִיו, עַל-יְדֵי זֶה בְּנִקֵּל לוֹ לִילֵךְ בְּמַדּוּתוֹ שֶׁל אָבִיו.
- ב. לָבוֹ ל'חֲמוֹ ב'לְחָמִי וּישָׁתוּ – רְאִישֵׁי-תְבוּת לּוֹלָב; "בְּיַיִן" עִם הָאוֹתִיּוֹת – גִּימַטְרִיא רְאִישֵׁי-תְבוּת שֶׁל אֲתֵרוּג ה'דָּם עֲרָבָה; "מְסַכְתִּי" זֶה בְּחִינַת סְכוּת. עַל-יְדֵי מַצּוֹת נְטִילַת אֲרָבָעָה מִיָּנַיִם וְעַל-יְדֵי סְכָה, אָדָם זּוֹכֵה לְאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה וּמְלַבּוֹשִׁים וְגַם לְחִיּוּת הַנְּשָׁמָה; עַל-יְדֵי סְכָה זּוֹכֵה לְמְלַבּוֹשִׁים, בְּחִינַת "בְּשׂוּמֵי עֵנָן לְבוֹשׁוּ" עַל-יְדֵי עֲרָבֵי נַחַל זּוֹכֵה לְשְׁתִּיָּה, עַל-יְדֵי הַדָּם זּוֹכֵה לְחִיּוּת הַנְּשָׁמָה וְעַל-יְדֵי לּוֹלָב וְאֲתֵרוּג זּוֹכֵה לְאֲכִילָה, כִּי יֵשׁ בָּהֶם פָּרִי, שֶׁהֵם מִיָּנַיִ מְאֹכֵל.

בטחון

- א. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּטַחּוֹן, אֵינֶן לוֹ שׁוֹם פֶּחַד.
- ב. עַל-יְדֵי בְּטַחּוֹן בָּא שְׁלוֹם.
- ג. בְּטַחּוֹן בָּא עַל-יְדֵי יְרֵאת-שָׁמַיִם.

6. When a man dresses in his father's clothes, through this it is easy for him to practice his father's traits.

7. "Come eat my food and drink" (Mishlei 9:5) the initials of the Hebrew words in this verse spell Lulav (palm branch). "from the wine" (adding four for the letters of the word) has the same *Gematria* (numerical value) as the initials of *Etrog, Hadas, Arava* (citron, myrtle, willow). [The word] "*Masachti*" "I mixed" – is an aspect of *Sukkot* (in that the words share the same root letters). [Thus we derive that] through the *Mitzvah* of taking the Four Species and through [dwelling in] the Sukkah, a man merits to have food, drink and clothing, and also that his soul will receive life-force. Through the sukkah one merits to have clothing, an aspect of "When I put clouds as his garment." (Iyov 38:9) Through the willow one merits beverage, through the myrtle one merits to vitalize the soul, and through the lulav and the *Etrog* one merits eating, for they have fruits, which are types of food.

TRUST (in G-d)

1. One who has trust (in G-d) does not have any fear.
2. Through trust (in G-d) comes peace.
3. Trust (in G-d) comes through fear of Heaven.

- ד. על־ידי אמונה יבא לְבִטְחוֹן.
- ה. מי שאין לו בְּטָחוֹן, הוא דוֹבֵר שְׁקָרִים.
- ו. על־ידי שְׁקָרִים אינו יכול לְבַטֵּחַ בְּאַמֶּת.
- ז. מי שְׁבִטְחוֹת בְּהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוא מְצִילוֹ מִכָּל צָרוֹת וּבִפְרָט מִהַרְיָגָה.
- ח. על־ידי בְּטָחוֹן אין אָדָם צָרִיךְ לְחַבְרוֹ גַּם אִין אָדָם מִכְּלִימוֹ.
- ט. על־ידי בְּטָחוֹן אָדָם נִצּוֹל מִדְּאָגָה.
- י. על־ידי בְּטָחוֹן יִזְכֶּה לִידַע שְׁמוֹת הַקִּדְּשׁ.
- יא. מי שאין לו מִדַּת הַבְּטָחוֹן, יִשְׁמַר אֶת עַצְמוֹ שְׁלֵא לְבִישׁ שׁוֹם אָדָם גַּם יִזְהַר לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵת הַלֵּב.
- יב. מי שְׁיִישׁ לוֹ בְּטָחוֹן, לֹא יִתְקַצְרוּ יָמָיו.
- יג. מי שאין לו בְּטָחוֹן, יָקוּם קִדְּם אֹר הַבְּקָר וַיֹּאמֶר בְּקִשׁוֹת בְּקוֹל רָם.
- יד. על־ידי שְׁתִּיקָה יִזְכֶּה לְבִטְחוֹן.
- טו. על־ידי זְהִירוֹת מִלִּתֵּן תְּקִיעַת־כַּף יִזְכֶּה לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן. גַּם עַל־ידי שְׁלֵא יִתְחַבֵּר עִם רְשָׁעִים.

4. Through faith, one will come to trust (in G-d).
5. One who doesn't have trust (in G-d), he tells lies.
6. Through lies, one cannot have real trust (in G-d).
7. One who is confident in the blessed G-d, the Holy One Blessed be He saves him from all troubles, and especially from being murdered.
8. Through trust (in G-d), a person does not need to come onto his friend. Also, no person will (can) embarrass him.
9. Through trust (in G-d), a person is saved from worry.
10. Through trust (in G-d), one merits to know holy names.
11. One who does not possess the trait of trust (in G-d), should guard himself not to embarrass any man, also he should be careful to pray with intention (of the heart).
12. One who has trust (in G-d) will not die before his time.
13. One who does not have trust (in G-d) should rise before the dawn and say supplications aloud.
14. Through being silent, one will merit to trust (in G-d).
15. Through being careful not to shake hands (to seal an agreement), one merits to the attribute of trust (in G-d). Also through not associating with the wicked.

- טו. על-ידי הנפה נאבד הבטחון.
 יז. מי תירדן הם סגלה לבטחון.
 יח. על-ידי הבטחון האדם נתקרב להשם יתברך.
 יט. מי שבוטח בעבו"ם, דילה דילהו.

חלק שני

- א. כשעושה אדם איזהו דבר באמונה ונכשל באיזה מכשול, יבטח שהקדוש-ברוך-הוא יצילו, ותקדוש-ברוך-הוא הזמין לו את המכשול כדי שיעשה דרך כבושה לבניו בזאת המכשול, שינצלו ממנו.
- ב. מי שנשמר מהרהורי עבודה זרה, זוכה בכל פעם לבטחון עד שאינו דואג מה יאכל למחר, והוא במדרגת "ברוך ה' יום יום", ועל-ידי זה [הקדוש-ברוך-הוא] לא הביט און ולא ראה עמל בו, וכל הנוגע בו פאלו נוגע בבת-עינו.

16. Through adulation, trust (in G-d) is lost.

17. The waters of the Jordan are a *segulah* (-propitious) for trust (in G-d).

18. Through trust (in G-d), a person comes close to the blessed G-d.

19. One who trusts in gentiles, what is his - is (will be) theirs .

SECOND PART:

1. When a person carries out an act with faith, and is ensnared by some type of hitch (or violation of the Torah), he should trust that the Holy One, Blessed be He will save him, (and) the Holy One Blessed He set this pitfall for him, so that he would blaze a path for his descendents in this trapping, that they will be saved from it.

2. One who guards himself from thoughts of idolatry, merits every time to (attain) trust (in G-d), until he (attains such trust that he) does not worry what he will eat tomorrow (even though he has nothing for the next day, he trusts the G-d will provide. t.n.). This is the level of "Blessed is the L-rd, day by day" (Psalms 68:20). Through this, the Holy One, Blessed be He does not see wrongdoing or evil in him, and all who harm (lit. touch) him, it is as if they harm (lit. touch) the pupil of G-d's eye (so to speak).

בְּשׁוּרָה

א. מי שֶׁהוא רָגִיל לומר בְּשׁוּרוֹת מוֹבוֹת, הוא נִתְּלַבֵּשׁ מִבְּחִינַת אֱלֹהִים.

ב. אֵל תְּבַשֵּׁר בְּשׁוּרָה רָעָה, כִּי מִחֲמַת בְּשׁוּרָה רָעָה יָמְתוּ כָּמָה נְפָשׁוֹת.

ג. הָעוֹשֶׂה מִצְוָה כְּמֵאֲמָרָה – אֵין מְבַשְּׂרִין אוֹתוֹ בְּשׁוּרוֹת רָעוֹת, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוא גּוֹזֵר וְהוא מְבַטֵּל.

ד. הַמְבַשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת רָעוֹת, נוֹפֵל לְמַחִין דְּקַטְנוֹת.

חֵלֶק שֵׁנִי

א. מי שֶׁהוא רָגִיל לְבַשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת מוֹבוֹת, עַל־יְדֵי זֶה לֹא יִכָּאֲבוּ לוֹ רַגְלָיו.

בְּרָכָה

חֵלֶק שֵׁנִי

א. הַמֵּתְבַרֵּךְ צָרִיךְ לִתֵּן לְמִבְרָךְ אֵינְזָה מִתְנָה.

ב. אֵל תְּהִי בְּרַכְתְּ גּוֹי קָלָה בְּעֵינֶיךָ.

TIDING

1. One who is accustomed to saying good tidings, he is en clothed with an aspect of Eliyahu (Elijah).
2. Do not bear bad tidings, for due to bad tidings numerous people have passed away.
3. One who fulfills a commandment 'as it was said' (t.n. There are different interpretations as to what this demands. The Maharsha explains that it means – for the sake of Heaven. The Maharal explains it means – in completion, exactly as it was commanded), evil tidings do not come to him, and the Holy One, Blessed be He, decrees, and he annuls.
4. One who bears evil tidings falls into small-mindedness.

SECOND PART:

1. One who is accustomed to bear good tidings, through this his feet will not hurt him.

BLESSING

SECOND PART :

1. The one who is blessed should give the one who blessed him a gift.
2. The blessing of a non-Jew should not be insignificant in your eyes.

ג. מי שמקרב את הרחוקים לעבודת השם יתברך
הברכות מסורים בידו.

בכיה

חלק שני

א. מי שאינו יכול לבכות, יסתכל על הרקיע, כי הוא
גַרם בכיה למים.
ב. הבכיה מבטל הרחורי זנות.
ג. סגלה לחולי הצנאר, שיבכה על הרבן
הבית המקדש.

גאונה

א. אין משיח בא, עד שיבכה גאונה מן העולם.
ב. על ידי גאונה בא לידי תאוות משכב־זכר, גם בא
לידי כעס, גם לפעמים אין אישה מתעפרת מחמת
שהיא מקשטת והיא בעלת־גאונה.
ג. על ידי גאונה בא רעב לעולם.

3. One who brings those who are far, close to the service of the Blessed L-rd, the blessings are given over to his hands. is empowered to grant blessings.

CRYING

SECOND PART :

1. Someone who cannot cry should look at the sky, for it caused the water to cry .
2. Crying annuls promiscuous thoughts.
3. A *segulah* for healing sicknesses of the neck is to cry over the destruction of the Temple.

ARROGANCE

1. The Messiah will not come until all the arrogance in the world ceases.
2. Through arrogance, one comes to homosexual desires, also one comes to anger. Also, sometimes a woman cannot conceive because she (overly) adorns herself and is arrogant.
3. Through arrogance, famine comes to the world.

- ה. עַל־יְדֵי גְּאֹוָה בָּא לְשִׁכְרוֹת וְהוּא הַדִּין לְהַפְּךָ.
- ה. עַל־יְדֵי גְּאֹוָה בָּא לְפַחַד.
- ו. סִגְלָה לְבַטֵּל גְּאֹוָה, לְתַן עֲדָקָה.
- ז. מִי שְׁנוּהֵג רַבְּנוֹת בְּעַל־כְּרָחַם בְּגְּאֹוָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא מְעוֹרֵר עָלָיו שׁוֹנְאִים.
- ח. מִי שְׁלָבוּ רָם עָלָיו, יִדַע שֶׁהַשָּׁעָה מִצְּלַחַת עָלָיו.
- ט. מִי שְׁמוֹשִׁיעַ לְעַנְיִים, יֵשׁ בּוֹ כַח בְּהַסְתַּכְּלוֹת עַל בְּעַל־גְּאֹוָה לְהַשְׁפִּיל אוֹתָם.
- י. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשׁוֹק וְנוֹפֵל, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא גָּדֵלָן.
- יא. סִגְלָה לְבַטֵּל גְּאֹוָה, שִׁישְׁתַּתֵּף בְּעֲצָרְתָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל.
- יב. עָנִי – שֶׁהָרָשָׁע רוֹדֵף אוֹתוֹ תִּדַע שֶׁהָעָנִי הוּא בְּעַל־גְּאֹוָה.
- יג. עַל־יְדֵי גְּאֹוָה נוֹפֵל מֵאֲמוּנָתוֹ.
- יד. עַל־יְדֵי גְּאֹוָה נִסְגָּר הַלֵּב וְעֵינֵי הָאָדָם מִלְּהַבִּישׁ בְּפִלְאוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לִירְאָה מִלְּפָנָיו.

4. Through arrogance, one comes to drunkenness and vice-versa.
5. Through arrogance, one comes to be frightened.
6. A *segulah* (auspicious) to annul arrogance, is to give charity.
7. One who arrogantly imposes rabbinical authority, God arouses enemies against him.
8. One who experiences an uplifted heart, should know that the hour (time) is successful for him.
9. One who saves poor people has power in his gaze on arrogant people to humble them.
10. One who walks in a public marketplace and falls, for certain he has a large ego.
11. Conducive to overcoming arrogance: to take part in the suffering of the Jews .
12. A poor man who is pursued by a wicked man; know that the poor man is haughty.
13. Pride causes a loss of faith.
14. Pride blocks one's heart and eyes from perceiving the Blessed God's wonders and from experiencing awe before Him.

טו. אֵין לְהַתְּנָאוֹת בְּהַשְׁגוֹת גְּדוּלוֹת אוֹ בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
כִּי הַכֹּל עַל־יְדֵי הַצַּדִּיק שֶׁבְּדוֹר, וְהוּא אֵצֶל הַצַּדִּיק
כְּעֵט אֵצֶל סוֹפֵר.

טז. אֲכִילָה וְשִׁתְּיָה מְבִיא לְגֵאוֹה.

יז. תִּקּוּן לְגֵאוֹה – שִׁיתְּעֵנָה.

יח. סִגְלָה לְגֵאוֹה – שִׁיסְתַּכֵּל עַל הַשָּׁמַיִם.

יט. מִבְּהִילִין אֵת הָאָדָם בְּחִלּוּמוֹת, כְּדֵי לְהַסִּיר מִמֶּנּוּ
גֵּאוֹה שְׁקוּעָה, שֶׁהִיא מְכַסֶּה מִמֶּנּוּ, שְׂאִינוֹ מְכִיר בָּהּ.

כ. כָּל הַמְתִּיהֵר – חֲכָמָתוֹ וְנִבּוּאוֹתוֹ מְסִתְּלָקֶת.

כא. דֵּל גֵּאוֹה – אֵין הַדַּעַת סוֹבְלוֹ. גַּם הוּא בְּעֵצְמוֹ מִתְּחַרֵּט
לְאַחַר זְמַן וְנִבְזָה בְּעֵינֵי עֵצְמוֹ.

כב. אֵי אֶפְשָׁר לְגֵאוֹה לְהַשְׁפִּיל דַּעַתוֹ וּבֹא לְיַדֵּי שְׂכֵחָה.

כג. יְהִיר – בְּעַל־מוֹם הוּא.

כד. לְפִי צַרְדֵּי הָעֵנָן יֵשׁ הַתֵּר בְּדָבָר לַעֲשׂוֹת דָּבָר,
הַנִּרְאָה כְּאִלוֹ מִתְּנָאוֹה.

כה. מִי שֵׁשׁ בּוֹ גִּסּוֹת, לְסוֹף נִכְשָׁל בְּאַשְׁת־אִישׁ; וְהוּא

15. One should not find cause to be haughty due to brilliant perceptions or good deeds, for it all comes by way of the tzadik of the generation and one is merely by the tzadik like a pen by a scribe.
16. Eating and drinking bring to arrogance.
17. A rectification for arrogance is that one should fast.
18. Conducive to (overcoming) arrogance; to look at the sky.
19. A person is spooked by nightmares in order to remove embedded arrogance, which is concealed from him, which he doesn't discern.
20. Anyone who is conceited; his wisdom and prophecy (possibly: intuition) depart.
21. An arrogant pauper is unbearable (to the intellect). He, too, eventually has regret and is despised in his own eyes.
22. An egotist [alternate text: someone beautiful] is unable to humble his self-regard and will come to forgetfulness.
23. A conceited person is (considered physically) handicapped.
24. Depending upon the necessity of the matter, it may be permissible to act in a way which appears arrogant.
25. An arrogant person will eventually commit adultery. He

כְּעוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה; וּכְאֵלוֹ כּוֹפֵר בְּעֶקְרָר; וּכְאֵלוֹ בָּא
עַל עֲרִיזוֹת כְּלָם; וּכְאֵלוֹ בָּנָה בְּמָה; וּמִתְמַעֵט
מִחֲשִׁיבוֹתָו וְאִינְנוּ; וְרֵאוּי לְגִדְעוֹ כְּאַשְׁרָה; גַּם אֵין
עֲפָרוֹ נִנְעֶרֶת; וּשְׂכִינָה מִלְּלֶת עָלָיו.

- כז. הַכּוֹבֵעַ שֶׁל צְדִיק – סִגְלָה לְהַסִּיר הַגֵּאוֹה.
- כח. עַל־יְדֵי אַמוּנָה יִהְיֶה לָּךְ כַּח לְשֹׁבֵר אֶת עֲצָמֶיךָ
מִגֵּאוֹה, וְתִמְשַׁל עַל מִדַּת גֵּאוֹה.
- כט. בְּעַל־גֵּאוֹה – מִחֲשִׁבוֹתָיו אֵין מְצַלִּיחִין.
- ל. כְּשֶׁנִּדְמֶנּוּ לָּךְ עֲבָרָה בְּלִי דַעַת – בְּוֹדֵאֵי יֵשׁ לָּךְ גֵּאוֹה,
וּבְזֶה מֵרֵאִין לָּךְ, שְׁעֵדִין אֵין אַתָּה צְדִיק.
- לא. כְּשֶׁבֵּא לָּךְ אֵיזָה גִּדְלוֹת, תִּדְאָג מִפְּרַעְנוֹת.
- לב. עָנִי שֶׁהוּא שְׁפַל־רוּחַ, אַף־עַל־פִּי שְׂאִינֹו נוֹתֵן צְדָקָה,
הוּא טוֹב מֵעֹשִׂיר בְּעַל־גֵּאוֹה, אַף־עַל־פִּי שְׁנוֹתֵן
צְדָקָה.
- לג. כְּשֶׁנּוֹפֵל לָּךְ גִּדְלוֹת, תִּצְיֵר לְפָנֶיךָ דְמוֹת אָבִיךָ.
- לד. גֵּאוֹה הוּא סִמָּן עַל שֹׁבֵר, חֵם וְשָׁלוֹם.

is like an idolater, like one who denies the essentials of faith, like one who committed all forms of incest, and like one who built an alter for idolatry. His importance diminishes to nothing, he deserves to be chopped down like the idolatrous Asherah tree. His remains will not be stirred for the resurrection and the Shechinah wails over him.

26. A Tzaddik's hat is conducive to removing arrogance.

27. Through faith, you will be able to break yourself from pride, and rule over the vice of arrogance.

28. An arrogant person, his thoughts (plans) are unsuccessful.

29. When you happen upon a transgression without awareness, it is certain that you have arrogance, and through this (accidental sin, Heaven) is showing you that you are not yet a *Tzaddik*.

30. When any conceit comes to you, be concerned from calamity (befalling you).

31. A poor man of humble spirit, even though he doesn't give charity, he is better than a prideful rich man, even though he gives charity.

32. When pride falls upon you, visualize before you your father's image.

33. Arrogance is a sign of (or for) downfall, God forbid.

לד. גְּאוּהָה בָּא עַל־יַדֵּי שְׁלֵא תִקְנֶת חֲטָאת נְעוּרִים.

לה. מִי שֵׁינּוּ מִחֲמִיץ, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא בְּעַל־גְּאוּהָה.

לו. מִי שֵׁישׁ לוֹ גְּאוּהָה, מְדוּרוֹ אֵינוֹ מִתְקִים.

לז. מִי שֵׁישׁ בּוֹ גְּאוּהָה, אֵין אָנִי וְהוּא יְכוּלִין לְדוֹר בְּעוֹלָם.

וּאֶפְלוּ רוּחַ קִמְעָא עוֹכְרָתוֹ; וְאֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמַעַת;

וְאֵין לוֹ רְפוּאָה; וְכֹא לִידֵי עֲנִיּוֹת שֶׁל תּוֹרָה; וְאִשְׁתּוֹ

מְבֹזָה אוֹתוֹ.

לח. מִי שֶׁמְלַבֵּישׁ אֶת עַצְמוֹ בְּמַלְבוּשׁ שֶׁל תְּלַמִּיד־חֶכֶם

וְהוּא אֵינוֹ תְּלַמִּיד־חֶכֶם, אֵין מְכַנְיָסִין אוֹתוֹ בְּמַחְצָתוֹ

שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא.

לט. גְּאוּהָה מְעַכְבֶּת אֶת מְשִׁיחַ וּמְטָרִיד אֶת הָאָדָם מִן

הָעוֹלָם.

מ. הַפְּסוּק: "אִם יַעֲלֶה לְשָׁמַיִם שִׂיאֹו" (איוב כ, ו) וְהַפְּסוּק –

"כִּי לֹא לְעוֹלָם חֶסֶן" (משלי כו, כד), הֵם מְסַגְּלִים לְשִׁבְר

אֶת הַגְּאוּהָה.

34. Arrogance is a result of your not having rectified the sins of youth.

35. One who's wine sours, it is certain that he is haughty.

36. One who is haughty, his dwelling place will not endure.

37. One who has arrogance, I (God) and he cannot dwell (together) in the world. Even a slight breeze troubles him. His prayer goes unheeded. He does not have healing. He becomes impoverished in Torah, and his wife denigrates him.

38. One who dons the garb of a Torah scholar and he is not a Torah scholar, will not be brought into God's partition.

39. Pride holds back (the coming of) Messiah, and confounds a person from the world.

40. The verse (Job 20:6): "If his height rises to the sky, and his head reaches the cloud(s) [he will be eternally destroyed like dung, those that look upon him will say, where is he?]" . And the verse (Proverbs 27:24): "For refuge is not forever, and is the crown (of wealth) lasting for generations?" are conducive to breaking haughtiness.

גִּנְבָה וּגְזֵלָה

- א. מי שִׁנְפְּתָה לְבוֹ לְגֵזֵל וּכְיֵן שֶׁהִתִּיר לְעַצְמוֹ גְּזֵלַת חֵבְרוֹ, הֵרִי הוּא מוֹכֵן לְכָל חֲטָא וְעוֹן, וְאִין תִּקְנָה לְהַסִּירוֹ מִדְּרַבּוֹ הָרָעָה.
- ב. בְּעוֹן הַגְּזֵל הַגּוֹבֵאֵי עוֹלָה וְרָעַב הָיָה וּבְנֵי-אָדָם אוֹכְלִין בְּשֵׁר-בְּנֵיהֶם.
- ג. מִי שֶׁאִינוֹ מְהַנֶּה אֶת אַחֲרִים מִמְּמוֹנוֹ, עַל-יְדֵי זֶה גְּזֵלִים בָּאִים עָלָיו.
- ד. הַגְּזֵל אֶת חֵבְרוֹ שְׂוֵה פְּרוּטָה, בְּאֵלוֹ נוֹטֵל נִשְׁמָתוֹ וְנִשְׁמַת בְּנָיו וּבְנוֹתָיו, וְאֶפְלוֹ גְּרָמָא.
- ה. מִי שֶׁלֹּא חָס עַל מְמוֹן חֵבְרוֹ, בְּיָדוֹעַ שֶׁהוּא גִּנְבֵי אוֹנָאֵת מְמוֹן מִתֵּר לְהִנְאֹת אֶת עוֹבְדֵי-אֱלִילִים.
- ו. מִי שֶׁקּוֹפֵץ יָדוֹ מִצְדָּקָה, גְּזֵלִים בָּאִים עָלָיו.
- ז. מִי שֶׁשָּׂם בְּטַחֲוֹנוֹ עַל הַגּוֹיִים לְסוֹף לִזְקָחִין מִשְׁלֹו בְּעַל-כְּרַחוּ.
- ח. עַל-יְדֵי הַדִּינִים וְהַמְּלַמְדִים שֶׁאִינֶם מוֹבִים גַּם שׁוֹחֲטִים, עַל-יְדֵי זֶה הַשּׁוֹנְאִים אוֹכְלִים פְּרִנְסָתָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל.

THEFT (secretly and openly)

1. One whose heart is tempted to steal (openly), since he has permitted himself to steal from his fellow, he is poised to commit any sin, and there is no remedy to turn him away from his evil way.
2. Through the sin of stealing, the locusts arise, and there is famine, and people eat the flesh of their children.
3. Someone who does not benefit others with his money, through this robbers come upon him.
4. One who steals the worth of a penny from his fellow, it is as if he takes away his soul, and the soul of his sons and daughters, and even (if he stole) indirectly.
5. Someone who does not have regard for his friend's money, it is certain that he is a thief.
6. Overpricing is permissible to charge non-Jews.
7. Someone who clenches his hand shut from (giving) charity, robbers come upon him.
8. One who puts his trust in gentiles, in the end they take from him by force.
9. Through judges and teachers (of children) that aren't good, also butchers, through this the enemies consume the livelihood of the Jewish people.

- י. מִי שֶׁמָּעַרַב מִשְׁקָיו בְּמַיִם, גִּנְבִים בָּאִים עָלָיו.
 יא. מִי שֶׁנּוֹטֵל חֶלֶק מִגִּנְבָה, לְסוֹף שְׂוִיתֵנָּלָה הַדָּבָר.
 יב. עִיר שִׁישׁ בָּהּ גִּנְבִים, בְּיָדוֹעַ שֶׁהָרַב אוֹהֵב שְׂחָד.
 יג. עַל־יְדֵי דְבָרִים בְּטָלִים בָּאִים גִּנְבִים.
 יד. מִתָּר לְגִנֵּב דַּעַת הַבְּרִיּוֹת, כְּדֵי לְהַצִּיל נַפֶּשׁ מִיִּשְׂרָאֵל.

- טו. מִי שֶׁמְבַיֵּשׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, לְסוֹף שֶׁמְקִים עֵדוֹת שֶׁקֶר, כְּדֵי שְׂוִיגֹל מָמוֹן.
 טז. מִי שִׁישׁ לוֹ בְּטַחֲוֹן מִנְעוּרָיו, הוּא נִצּוֹל מִגְּזֵלָנִים.
 יז. עַל־יְדֵי שְׂמִיעַת דְּבָרֵי שְׂטוֹת, הַגִּנְבִים בָּאִים.
 יח. עַל־יְדֵי שֶׁקֶר גִּנְבִים בָּאִים.

חֶלֶק שְׂנִי

- א. עַל־יְדֵי גִנְבַת דַּעַת, בָּא חַס וְשְׁלוֹם, חָלִי הָרָאָה וְחֻזָּה.
 ב. עַל־יְדֵי גִנְבַת דַּעַת בָּא לִיְדֵי הַרְהוּרֵי זְנוּת עִם גּוֹיָה.

10. One who dilutes his beverage with water, thieves come upon him. (t.n. This refers to a shopkeeper who has the beverage for sale)
11. Someone who takes a portion from a robbery, in the end the matter will be exposed.
12. A city in which there are thieves, it is certain that the Rabbi likes bribery.
13. Through empty words (conversation), thieves come.
14. It is permissible to deceive others in order to save a Jewish soul.
15. Concerning one who humiliates his friend, in the end he will give false testimony, in order to steal money.
16. One who has trust (in G-d) from his early years is saved from robbers.
17. Through hearing foolish words, thieves come.
18. Through falsehood, thieves come.

SECOND PART:

1. Through deception, comes – G-d forbid - sickness of the lungs and chest.
2. Through deception, come thoughts of promiscuity with a gentile woman.

- ג. על-ידי גנבה מפסיד את הדעת.
 ד. הגנבה מזיק לעינים.
 ה. על-ידי אמירת תקוון-הצות נצול מנגנבים.
 ו. מי שיש לו צער גדול בנים, יקרא בכל יום מעשה
 בראשית, גם על-ידי הקריאה נצול מעלילות של
 גולה.

דעת

- א. פעמים הקדוש-ברוך-הוא מביא על האדם
 דברים, כדי שִׁיבִין מהדברים רחמנותו ואלקותו
 יתברך.
 ב. מי שמוחו מבלבל, יהיה רגיל בתפלת חבקוק
 הנביא.
 ג. גם למוד ש"ך (שפתי-כהן) סגלה לזה, גם אכילת
 חטים.
 ד. מזונותיו של אדם מולידין טבע באדם לפי טבעם.
 ה. טעם דגן מביא דעת לאדם.

3. Through theft, one loses cognizance.
4. Theft harms the eyes.
5. Through saying *Tikkun Chatzot* (midnight rectification) one is saved from thieves.
6. Someone who has pain raising children should read the (passage in the Torah describing the) Story of Creation (Bereshit, Chapter 1) every day. Also through this reading he is saved from being accused of stealing.

COGNIZANCE

1. Sometimes G-d brings things upon a person, so that through them the person will understand His mercy and G-dliness.
2. Someone whose mind is confused should frequently say the prayer of the Prophet Chabakuk.
3. Also, learning “*Sifsay Cohen*” (lit. Cohen's lips, this is the name of a super-commentary on the *Shulchan Aruch* — Code of Jew Law) is a *segulah* for this (for a confused mind), and also eating wheat.
4. People's food conceive character in a person according to their (the food's) character.
5. The taste of wheat brings cognizance (da'as) to man.

- ו. חֲמָרָא וְרִיחָנִי פְקַחִין.
- ז. עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקֶת אֵין הַדַּעַת מִישָׁבֶת.
- ח. אָדָם מְצַטְעֵר מְדַבֵּר הַנֶּרְאָה לְעֵינַיִם, יוֹתֵר מֵהַצֵּעַר שְׂמֻצְעֵר מֵהִידִיעָה.
- ט. הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה וּבְגִמְלוֹת־חֲסָדִים, זוֹכֵה לְהִבְנָה.
- י. עַל־יְדֵי פֶת שְׁחָרִית נִתְחַבֵּם.
- יא. הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁרְה נְבוֹאָתוֹ עַל נְבִיא שֶׁל שְׁלִיחוֹת בְּהַפְסֵק, אֶפְלוּ אֵינּוּ חֲכָם.
- יב. הַחֲכָמִים יְכוּלִים לְהַשִּׁיג בְּחֲכָמָה דְּבָרִים הַרְבֵּה שְׂאִין בְּשֶׁבֶל הַטָּבַע לְהַשִּׁיג.
- יג. הַרוֹצֵה לְהַחֲכִים יְדָרִים.
- יד. כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לִידַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג בְּאֵיזָה דְּבָר, יִפְתַּח סֵפֶר וַיְבִין אֵיךְ לְהִתְנַהֵג.
- טו. שְׂמֻן־נֵית מִפְּקַח הַלֵּב.
- טז. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּתַמִּימוֹת, נַעֲשֶׂה מְשֻׁכֵּל.

6. Wine and fragrance tune up one's cognizance.
7. Dissension causes the mind to be unsettled.
8. A person suffers more from what he sees with his eyes than the pain that he feels from information.
9. One who engages in the study of Torah and doing of kindness merits understanding.
10. Through eating bread in the morning (*pas shacharis*), one becomes wise.
11. The Holy One, Blessed be He, emanates temporary prophecy to a prophet sent on a mission, even if he is not a sage.
12. The sages can grasp with wisdom many concepts that natural intelligence cannot conceive.
13. One who wants to become wise should turn south (when praying - Rash"i).
14. When a person wants to know what to do in a given situation, he should open up a (holy) book, and he will understand what to do.
15. Olive oil tunes up the (cognizance of the) heart.
16. One who goes in simplicity becomes intelligent.

יז. מִי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, זֹכֶה אַחֲר־כֵּן לְעַבְדֵי אֵת הַשֵּׁם
בְּדַעַת גָּדוֹל.

יח. עַל־יְדֵי יִרְאָה תִּזְכֶּה לְדַעַת.

יט. עַל־יְדֵי הַכֶּרֶת צַדִּיקִים תִּזְכֶּה לְבִינָה וְדַעַת.

כ. מִי שֶׁהוּא הַצְּנִיעַ לְכַת – מִחֲשֻׁבוֹתָיו צְלוּלִים.

כא. מִה שֶׁרֹּאֶה עֵינָיו, יוֹתֵר נִקְלָ לְהִבִּין אוֹתוֹ הַדָּבָר.

כב. מִי שֶׁשָּׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִבְּשׁוּלֵי עֲבוּרִים וּמִנְסָךְ, זֹכֶה
לְחֻכְמָה וּמִבֵּין בְּכָל סֵפֶר.

כג. מִי שֵׁשׁ לוֹ גְּאוּנָה, לֹא יִזְכֶּה לְהִבִּין מִמְּשַׁלַּת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ עַל הַכֹּל.

כד. כִּשְׂאִין אֶתְּהָ עוֹשֶׂה חֶסֶד, עַל־יְדֵי זֶה אֵין לָךְ דַּעַת.

כה. כִּשְׂאֶתְהָ עוֹשֶׂה שׁוֹם הַזֶּקֶן, יִדְעֵ לְהִוִּי לָךְ שֶׁפְּגַמָּת
בְּדַעַת.

כו. מִי שֶׁנִּתְגַּלָּה לוֹ אֵיזְהוֹ שְׁכָל, בְּיָדוֹעַ שִׁתְרוּמִם
בְּמִהְרָה אֵיזְהוֹ הַתְּרוּמֹת.

17. One who has faith, merits afterward to serve G-d with great cognizance.
18. Through awe, one merits to cognizance.
19. Through being acquainted with righteous people, one merits to understanding and cognizance.
20. One who conducts himself with modesty has mental clarity.
21. What is seen with the eye, that thing is easier to understand .
22. One who guards himself from food cooked by a non-Jew and wine poured by a non-Jew, merits wisdom, and understands every book he studies.
23. One who is arrogant does not merit to understand G-d's dominion over everything.
24. When you don't do kindness, through this you don't have cognizance.
25. If you do any damage, you should know that you violated your cognizance.
26. When a certain understanding is revealed to a person, it is certain that he will soon be raised some height.

כו. כְּשֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּכָל לַב, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן
לְבוֹ לְדַעַת תְּאֵאוֹתוֹ וּרְצוֹנוֹ.

כז. מִי שֶׁלֹּא תִקַּן עֲוֹנוֹתָיו, אֵינּוּ יָכוֹל לִידַע אֶת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כח. עַל-יְדֵי אַמֶּת תִּזְכֶּה לְדַעַת דְּרֵךְ הַשֵּׁם.

כט. גַּם עַל-יְדֵי הַכְּנַסַּת-אוֹרְחִים.

ל. כְּשֶׁתַּעֲשֶׂה חֶסֶד שֶׁל אַמֶּת עִם צַדִּיקִים, תִּזְכֶּה לְדַעַת,
שֶׁכֵּל הַדְּרָכִים הֵן תִּפְלָה הֵן אֲכִילָה הֵן שְׂאֵר
תַּעֲנוּגִים, כֻּלָּם הֵם דְּרֵךְ הַשֵּׁם.

לב. עַל-יְדֵי רְנָה שֶׁל שְׂמֵחָה תִּהְיֶה בְּרִדְעַת.

לג. מִי שֶׁמְשַׁלְּמִין לוֹ רָעָה תַּחַת טוֹבָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְרַחֵם עָלָיו וְנוֹתֵן לוֹ שֶׁכֵּל גָּדוֹל בְּעִבּוֹדַת
הַבּוֹרָא.

לד. לְפִי הַגְּדֵלַת מַעֲשִׂים טוֹבִים שֶׁל אָדָם כֵּן
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲמִיק מַחְשְׁבוֹתָיו שֶׁל אָדָם,
הֵינּוּ שְׂנוֹתֵן לוֹ מַח גָּדוֹל.

27. When one repents with all his heart, G-d grants his heart to know His desire and will.

28. One who has not rectified his sins, cannot have a relationship with G-d (know G-d).

29. Through truth, you merit to know the ways of G-d.

30. Also through hosting guests.

31. When you do kindness of truth (truthful kindness) to the righteous, you merit to know that all the ways -- of prayer, of eating, and of all the other pleasures - are all the Way of G-d.

32. Through joyous singing, one will be a cognizant person.

33. One who is repaid with evil for the good he did, the Holy One, Blessed is He, has mercy on him and grants him great intelligence in the service of the Creator.

34. According to the measure a man increases doing good deeds, so the Holy One, blessed is He, deepens his intelligence, that is, he gives him a great mind.

חלק שני

א. דע, כי לְכָל הָעוֹלָמוֹת וּלְכָל נִבְרָא יֵשׁ לוֹ קוֹמָה מִיַּחַד וּבְנִיָּן מִיַּחַד. לְמַשָּׁל: מִיַּן הָאָרֶיָה – קוֹמָתוֹ נִבְדָּל מִמִּין הַצֵּאֵן הֵן בְּכַחוֹ וְהֵן בְּבִגְדֵי אֵיבָרָיו, וְהֵן בְּקוֹלוֹ וְכֵן בְּמִין הָאָרֶיָה [בְּעֵצָמוֹ] יֵשׁ הַבְּדֵל בֵּין כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְכֵן בְּכָל הַנִּבְרָאִים הַהַבְּדֵלִים הֵן בְּלִם רְמוּזִים בְּתַמוּנַת הָאוֹתִיוֹת וּבְצַרְפֵּיהֶם. וְהַזִּוְכָה לְהַבִּין אֶת הַתּוֹרָה, יוּכַל לְהַבִּין רְמִיזוֹת כָּל הַהַבְּדֵלִים שֶׁבֵּין כָּל הַנִּבְרָאִים וְגַם יַדַּע הַתְּאֻחָדוּתָם, הֵינּוּ רֵאשִׁיתָם וְתַכְלִיתָם, כִּי בְּרֵאשִׁית וּבְתַכְלִית הֵם בְּאַחָדוֹת בְּלֵי הַבְּדֵל.

ב. דע, לְפִי גִדָּל יְדִיעַת הַתּוֹרָה וְטַבְעֵי הָעוֹלָם בֵּן נִמְסַר וְנִשְׁתַּעֲבַד הָעוֹלָם תַּחְתָּיו. וּלְפִיכֵךְ הָיוּ נִכְנָעִים הָאָרִיוֹת תַּחַת דְּנִיָּאֵל, כִּי דְנִיָּאֵל הָיָה חָכֵם גְּדוֹל, וְכָל רֵז לֹא אָנִים לָהּ, וְהָיָה יוֹדַע טַבַּע הָאָרֶיָה, וְהַטַּבַּע מִתְנַהֶגֶת בִּידִיעַת הַתּוֹרָה, וְהִיא תַּחַת יַד הַיְדִיעָה. (אָמַר הַמַּעֲתִיק: שְׁמַעְתִּי מִפִּי מוֹרְנוֹ וְרַבְּנוּ הָרַב רַבִּי נָתָן, זְכַר צַדִּיק לְבָרְכָה, שָׁזָה הָאוֹת ב' שִׁנְיָ לְאוֹת א' הַקְּרוּם לוֹ, לְמַה

SECOND PART:

1. Know, that every world and every creation has its own unique structure and unique construction. For example, the lion's profile is different than that of the sheep; in its strength, and in the structure of its limbs, (and its voice). Also, within the species of the lion itself, there is a distinction between each one. Further, in all the created beings, their differences are all encoded in the image of the letters and their permutations. One who merits understanding the Torah, can understand the code of all the differences between the creations, and will also know their unification, that is, their origins and purposes (beginnings and endings). For in origin and purpose (beginning and end), they are united without differentiation.

2. Know, that according to greatness of one's knowledge of the Torah and of the natural world, so the world is placed and committed in his charge. Thus, the lions were subdued under Daniel, for Daniel was a great sage, and no secret was concealed from him (Daniel 4:6), and he knew the nature of the lion. Nature acts according to the wisdom of the Torah, and it is under the power of that wisdom.

(Transcriber's note: I heard from our Teacher, Rabbi Natan, may the memory of the tzadik be for blessing, that this paragraph – 2, is connected

שְׁמִבְאָר שָׁם: "וְהוֹצֵחַ לְהַבִּין אֶת הַתּוֹרָה – יוּכַל לְהַבִּין רְמִיזוֹת כָּל הַהֶבְדְּלִים וְכוּ', שְׂוָה הוּא בְּחִינַת כָּל טַבְעֵי הָעוֹלָם", וְעַל זֶה סוֹבֵב הוֹלֵךְ סִימָן ב': "דַּע, לְפִי גִדּוֹל יָדִיעַת הַתּוֹרָה וְטַבְעֵי הָעוֹלָם", הֵינּוּ כְּפִי שְׂוֹכְחַ לְהַבִּין צְרוּפֵי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה; כִּי כְּפִי גִדּוֹל הִבְנָתוֹ בְּאוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה וּבְצְרוּפֵיהֶם וְכוּ' כְּמוֹ כֵּן גִּדּוֹלָה יָדִיעַתוֹ בְּטַבְעֵי הָעוֹלָם וְהִבְנָתוֹ וְעֵינַי בְּלִקּוּטֵי הַלְכוּת "יִוְרֶה-דָּעָה" הַלְכוּת מִלֵּלָה הַלְכָה ה' אוֹת כ"ג וְאוֹת כ"ד מִשָּׁם עַד גָּמַר הַהֶלְכָה, עֵינַי שָׁם בְּאוֹר נִפְלָא בְּזוֹהַ, וַיִּנְעַם לָךְ לְעַד. וְהָאֲמַת, שְׁמִי שְׁמִבֵּיט בְּעֵינַי טוֹבָה, בְּעֵינַי אֲמַתִּי, בְּלֵב יִשְׂרָאֵל, אֵינִי קָשָׁה לוֹ כְּלָל; אֲדַרְבָּא, רוּחָה מְזַה נִפְלְאוֹת גִּדּוֹלַת הַשָּׁם וְצַדִּיקוֹ הָאֲמַתִּיִּים. וְלִהְמַתְנַגְדִּים הַדּוֹבְרִים עַל צַדִּיק עֲתָק, הַמְּבִיטִים מַעֲקָרָא בְּסִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים בְּרַע עֵינַי לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ עֲלִילָה, לֹא יִסְפִּיק שׁוֹם בְּאוֹר. כִּי אַחַר כָּל הַדְּבָרִים וְהָאֲמַת הָאֵלֶּה יִחַפְּשׁ וַיִּבְקֵשׁ תּוֹאנָה וְעֲלִילָה, לְדַבֵּר עַל הַצַּדִּיק הַנִּזְכָּר וְתַלְמִידָיו, זְכוּתָם יִגַּן עֲלֵינוּ, עֲתָק בְּנִיאוֹה וְכוּ', אִךְ אִף-עַל-פִּי-כֵּן לֹא יִכְלָתִי לְהַתְּאֵפֵק מִלְּהַצִּיג מַה שְׁשִׁמְעֵתִי מֵעַט בְּזוֹהַ, וְקִשְׁטָא קֵאִי, וְעַד אֲרַגִּיעָה לְשׁוֹן שְׁקָר וְאֲמַת ה' לְעוֹלָם, וַיִּצִּילֵנוּ מִחֶרֶב פִּיפּוּיֹת; כְּאֲשֶׁר עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ, כֵּן אֵל יִעֲזָבֵנוּ לְנִצָּחַת, אֲמֵן כֵּן יִהְיֶה רִצּוֹן. וְעֵינַי גַּם-כֵּן בְּלִקּוּטֵי א' סִימָן יט בְּהַתּוֹרָה "תְּפִלָּה לְחַבְּקוֹק" וְתַבִּין קִצֵּת וְעֵינַי שָׁם גַּם-כֵּן סִימָן יז).

to the one above it – 1, to what is explained there, “One who merits understanding the Torah, can understand the code of all the differences between the creations etc.” because this is the aspect of all the natural phenomena of the world, and building on this comes article 2, “Know, that according to the greatness of one's knowledge of the Torah and of the natural world,” i.e. according to how much one merits to understand the permutations of the letters of the Torah, because according to the greatness of his understanding of the letters of the Torah and their permutations etc. so too will be the greatness of his knowledge of the nature of the world, understand this. Refer to *Likutey Halachot, Yoreh Deah*, Laws of Circumcision, Law 5, article 23 and 24, until the end of the chapter. See there a wondrous explanation of this, and it will forever be pleasant for you. The truth is, whoever looks with a good eye, with a true eye, with a straight heart, does not have any problems with this (t.n. The opposers somehow took this entry and tried to use it for bad ends), on the contrary, from here can be seen the wondrous greatness of G-d and his true tzadikim. The opposers who speak against the venerated tzadik, who from the start look at his books with a bad eye, seeking and searching to make a libel, no explanation would be sufficient. For after all these words and truth, he will search and seek to accuse and wrong, to speak against the above mentioned tzadik and his students, may their merit protect us, venerated, with haughtiness and scoffing. Even still I was unable to hold back from presenting what I heard a little about this, and the truth endures, whereas lies are ephemeral, and G-d is forever true, and will save us from double edged sword, just like His Mercy, Blessed is He, helped us until now, amen so should be His Will. Also see *Likutey Moharan*, I:19 in the Teaching of “The Prayer of Chabakuk”, and you will understand a little, and also see teaching 17).

- ג. על-ידי החשנה שהאדם משיג, שהקדוש ברוך-הוא הוא אחד ואין שני לו, על-ידי זה מכריח את מלאכי מרום, שיגלמו בגלם ולילה בשליחותו.
- ד. כשפא לאדם הרהורי עבודה זרה והוא מבטל אותם במחשבת אמונתו, אזי נעשה מהרהוריו בחינת טל של ברכה. גם על-ידי זה המח שלו נתקנים ואין נתבלבל לעולם, אפלו בשנתנגע המח על-ידי שמשוטט באיזה עיון עמק, אזי הקדוש-ברוך-הוא מזמין לו מחשבות הנותנים נוחא למחז.
- ה. על-ידי מפרנסי עניים נצולין המון-עם מן המגפה בזכותם, גם בזכותם מחזין דנדלות קודמין למחזין דקטנות.
- ו. אפלו בהוללות וסכלות יש חכמה.
- ז. הקול היוצא מבר-דעת שבקדשה מסגל ליראה.
- ח. על-ידי בלבול הדעת נתקלקל היראה. גם על-ידי בלבול הדעת ממשלתו נופלת.
- ט. חכמי הדור הם פנפי הדור, לפי חכמתם פן

3. Through the comprehension a person reaches, that the Holy One, Blessed is He, is One, and that there is no other beside Him, through this he forces the angels of heaven to form into a golem and embark to do his bidding.

4. When thoughts of idol worship come to a person, and he nullifies them by thinking of his faith in [G-d], then his thoughts become an aspect of dew of blessing. Also, through this, his mind has fortitude and does not ever become confused; even when the mind becomes tired from pondering some deep concept, then the Holy One, Blessed be He, arranges for him thoughts which relax his mind.

5. Through the merit of those who sustain the poor, the masses are saved from plagues. Also in their merit, expanded consciousness precedes constricted consciousness.

6. Even in wantonness and foolishness there is wisdom.

7. The voice that emanates from a holy intelligent person is a *segulah* (conductive) to awe.

8. Through confusion of the mind, one's sense of awe is damaged. Also through confusion of the mind, one's dominion falters.

9. The sages of the generation are the clothing of the generation. According to their wisdom, so too will be the

הַתְּקַרְבוֹת הַדּוֹר וְהַשָּׁנָתָם אוֹ לְהַפְּךָ, הֵינּוּ
 הַתְּרַחֲקוֹת, חֵם וְשִׁלּוּם, מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ. וְלַעֲתִיד לֹא
 יִצְמָרְכוּ לְהַשִּׁיג אֱלֻקוֹתָיו עַל־יְדֵי חֲכָמוֹת, כִּי יִקְיָם
 בָּנוּ: "וְלֹא יִכְנַף עוֹד מוֹרֵךְ" וְכוּ'.

י. מִי שְׂרוּצָה לְהַעֲמִיךְ וּלְעִין בְּשִׁכְלוֹ בְּאִיזָה עֲנִיָּן, צָרִיךְ
 לְקַשֵּׁר אֶת שִׁכְלוֹ לְבֵית־הַמִּקְדָּשׁ. וְסִימָן לְדַבָּר:
 "אֲשָׁא דְעֵי לְמַרְחוֹק" "וַיֵּרָא אֶת הַמָּקוֹם מְרַחוֹק".

יא. עַל־יְדֵי אֱמוּנָה נִתְיָשֵׁב הַדַּעַת.

יב. עַל־יְדֵי גֵרִים נִתְנוֹסֵף הַדַּעַת בְּעוֹלָם.

יג. אֲפֵלוּ הַנְּבִיאִים אֵינָם יוֹדְעִים אֵלֶּא כִּי
 שֶׁהַקְּדוֹשׁ־שׁ בְּרוּךְ־הוּא מְנַלֶּה לָהֶם.

יד. מִי שֶׁהוּא גְבוּר, אֵינּוּ בּוֹ כָּל־כֶּף דַּעַת.

טו. הַפְּסִיעָה נֶסֶה מְבַלְבֵּלֵת אֶת הַמַּחְשָׁבָה מְלַעֲזֵן.

טז. עַל־יְדֵי גְנֻבָה מִפְּסִיד אֶת הַדַּעַת.

יז. כְּשֶׁעֲבִיּוֹת שָׁל זֶה בָּא לְתוֹךְ מַחְשַׁבַת חֵבְרוֹ וְעֲבִיּוֹת

שָׁל חֵבְרוֹ לְתוֹךְ מַחְשַׁבָתוֹ שָׁל זֶה, מִזֶּה נַעֲשֶׂה תַקְרַת

הָעוֹלָם.

drawing close (to G-d) and the (spiritual) perception of the generation. Or the opposite -- that is, becoming distanced from G-d, Blessed is He, G-d forbid. In the future, there will be no need to attain G-dliness through smarts, for there will be the fulfillment of the verse "your teachers will no longer enclothe ..." (Yeshiyahu 30:20).

10. One who wants to have deep comprehension and contemplate some issue, needs to attach his intellect to the Holy Temple. A sign for this can be learned from the verses, "I raise my cognizance to the the distance" (Iyov 36:3), and "and he saw the place (meaning the site of the Temple) in the distance." (Bereshit 22:4)

11. Through faith, the mind is settled.

12. Through converts, cognizance is increased in the world.

13. Even the prophets only know what the Holy One, Blessed is He, reveals to them.

14. One who is a man of great physical might does not have much cognizance.

15. Large steps confuse the mind from in-depth study.

16. Through stealing, one loses cognizance.

17. When the coarseness of one comes into the thoughts of his friend, and the coarseness of the friend come into his thoughts, from this is created the ceiling of the world.

דִּרְךְ

- א. מי שרוצה לעבר על הים, יוליך עמו איזה צפור ואיזה דג הים, וזה סגלה לעבר את הים בשלום.
- ב. ומי שמשמח את עצמו בשמחת חתן וכלה, בשיוצאין מן החפה, אינו נזוק בדרך.
- ג. בשעה שבעלי-עגלה מטריחין את עצמן בעגלה ובסוסים, תתפלל תפלת הדרך.
- ד. סגלה למי שהולך על הים, ישא עמו סיד וינצל.
- ה. מי שמכין פרנסה לצדיקים, מבטח שישמר אותו השם הן בדרך הן בים.
- ו. מי שרוכב על סוס, יוליך עמו "הושענות".
- ז. בשתרצה לילך בדרך, תקשר את עצמך קדם במדת הבטחון, ועל-ידי זה לא יגף רגלך.
- ח. בשתלך בדרך, תתן קדם לצדקה.

TRAVEL (a way)

1. One who wants to cross the sea, should take with him a bird and an ocean fish, and this is propitious (*segulah*) to cross the sea peacefully (/safely).
2. One who cheers himself with the joy of a groom and bride as they exit the marriage canopy, will not be hurt on the way (-his travels).
3. In the hour that the wagon drivers busy themselves with the carriage and with the horses, say the Wayfarer's Prayer.
4. A *segulahh* (propitious) for someone who is traveling on the sea, he should take plaster (lime) with him, and he will be saved.
5. Someone who arranges *Parnassa* (income or livelihood) for the tzadikim is assured that G-d will protect him, both on the road and on the sea.
6. Someone riding on a horse should take with him *Hoshanot* (one of the four species taken on Succot).
7. When you want to travel, bind yourself first with the trait of trust (in G-d), and through this, you will not stumble (lit. your feet will not be smitten).
8. When you set out on a journey, give first to charity.

- ט. כָּל הַדְּרָכִים שְׁאָדָם הוֹלֵךְ בָּהֶן הַכֹּל מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
וְהֵם רְצוֹן הַשֵּׁם. אָבֵל אֵין לָךְ אָדָם שְׂיָבִין אֶת דְּרָכֹו
אֵלָא מִי שְׁהוּא עֵנֹו.
- י. כְּשֶׁתִּשָּׂא אֶצְלֶךָ אֲבָנִים הַנִּמְצָאִים עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה,
תִּנְצֵל מֵחַיּוֹת רְעוֹת.
- יא. תִּפְלֶה שֶׁל יוֹנָה הַנְּבִיא הִיא סְגֻלָּה לּוֹמֵר עַל הַיָּם.
- יב. עַל-יְדֵי לְוִיָּה הָאָדָם נִשְׁמַר מִכָּל הַזֶּזֶק בְּדָרָךְ.
- יג. מִי שְׂאִין לוֹ לְוִיָּה, יַעֲסֵק בַּתּוֹרָה.
- יד. הָאָדָם קוֹנֶה מְקוֹם הַלּוֹכֹו.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל-יְדֵי וְדוּי דְבָרִים גּוֹרְמִין, שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מְזַמֵּין מְלַמְדֵי תִינּוּקוֹת שְׁלוּמְדִים בְּאַמוּנָה.
- ב. גַּם גּוֹרְמִין שְׁנַתִּתְקַנִּים הַדְּרָכִים מִמְכָּשׁוּלוֹת.
- ג. סְפֵנַת הַדְּרָכִים בָּא עַל-יְדֵי פְּנֵם הַבְּרִית, וְסִמָּן
לְדָבָר: "אֲרַחֲי וְרַבְעֵי זְרִית" וְכוּ'.

9. All the ways that a person traverses, it is all from the blessed G-d and they are the will of G-d. However, there is no one who can understand his way except for someone who is humble.

10. When you carry with you stones that are found across the field, you will be saved from wild animals.

11. The prayer of Yonah the Prophet is propitious (*segulahh*) to say on the sea.

12. Through accompanying a guest on his way out, the person (the guest) is protected from all harm on the way.

13. One who has no one to accompany him (on his journey) should engage in Torah.

14. A person acquires the place where he goes.

SECOND PART:

1. Through confession, one cause that the Holy One Blessed is He brings teachers of small children that teach faithfully.

2. Also one causes the roads to be repaired from stumbling blocks.

3. Danger on the roads comes as a result of sexual impurity (lit. violation of the covenant). A hint for this from the Torah: "my going and resting you have encompassed etc." (*Tehillim* 139:3).

- ד. על־ידי נְסִיעַת הַדְרָכִים הָאָדָם נַעֲשֶׂה מִבֵּין.
- ה. בְּלִילָה שְׁיִישׁ לָךְ פֶּחַד בְּשַׁעַת יְשָׁנָה, אֵל תִּלְךָ בַּדֶּרֶךְ בַּיּוֹם.
- ו. הַדְרָכִים מְבִיאִים אֶת הָאָדָם לְלִשׁוֹן הָרַע, עֲבוּדָה זָרָה, גְּלוּי־עֲרִיזוֹת וְשִׁפּוּכֵת־דָּמִים, וְאֵלוֹ הָעֲבָרוֹת מִפְּסִידֵיךָ אֶת הַפְּרָנְסָה.
- ז. הַפְּסִיעָה נֶסֶה מִבְּלִבְלֵת אֶת הַמַּחְשָׁבָה מְלַעֵין.

דִּין

- א. כָּל דִּין שֶׁדָּן אָמַת – דִּינָיו אֵינָם בְּטָלִים וְנִתְקַיְּמִים אֲפִלּוֹ שְׁלֹא בְּרִצּוֹן בְּעֲלֵי הַדִּינִים.
- ב. עַל־יְדֵי שְׁתֵּדִיין־תּוֹרָה הוֹלֵךְ וְנִתְמַעֵט, עַל־יְדֵי זֶה הַפְּרָנְסָה נִתְמַעֵטָה, וְכֵן לְהַפְּךָ.
- ג. עַל־יְדֵי הָעֲמֻדַת דִּינִים שְׂאִינָם הַגּוֹנִים בָּאִים הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.
- ד. עַל־יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלֻמִּיד־חֶכֶם עַל־יְדֵי זֶה נִתְמַנִּים דִּינִים כְּשָׂרִים.

4. Through traveling the ways, a man becomes a person of expert understanding.
5. On a night that you have a nightmare (lit. fear at the time of sleep), do not travel in the day.
6. (Traveling) The roads brings a person to evil speech (*lushon hora*), idolatry, promiscuity, and spilling blood, and these sins diminish one's livelihood.
7. Broad steps confuse the intellect from in depth study.

JUDGE

1. Any judge who judges truthfully—his judgments will not be annulled, and they prevail even against the will of the litigants.
2. As a result of Torah law (resolutions of a Torah court) weakening, through this livelihood shrinks, also the opposite is true.
3. Through the appointment of judges who are unworthy, come idolatrous thoughts.
4. Through marrying a Torah sage, worthy judges are appointed.

- ה. עַל־יְדֵי דִינִים כְּשֵׁרִים הַתּוֹרָה חִבְּיָהּ בְּעוֹלָם.
- ו. עַל־יְדֵי הַבְּזוּיוֹנוֹת שְׂמֵבִיזִין אֶת הַדִּינִים, הַתְּבוּאָה – נִשְׁתַּלַּח בָּהּ מֵאֲרֶה.
- ז. עַל־יְדֵי הַבְּזוּיוֹנוֹת שְׂמֵבִיזִין דִּינֵי יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה הַיִּקָּר הָיָה בְּעוֹלָם.
- ח. כְּשֵׁאִיזְהוּ רָשָׁע נִתְנַדָּל, אָזִי קָשָׁה לְחַדֵּשׁ אִיזְהוּ סִבְרָה בְּפוֹסְקִים. גַּם דְּבָרֵי הַדִּינִים אֵינָם נִשְׁמָעִים בְּאִזְנֵי הַבְּעֵלֵי־דִינִים.
- ט. הַתְּחִדְשׁוֹת הַמָּסִים וְאֶרְנוּנוֹת הוּא עַל־יְדֵי הַדִּינִים.

הַמִּתְקַת דִּין

- א. בְּשָׁעָה שְׂמִשְׁגָּרִין עַל הָאָדָם אֶת הַיְסוּרִין, מִשְׁבִּיעִין עֲלֵיהֶם שְׁלֵא יִלְכוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי וְלֹא יֵצְאוּ אֶלָּא בְּיוֹם פְּלוֹנִי וּבְשָׁעָה פְּלוֹנִית וְעַל־יְדֵי סֵם פְּלוֹנִי. אֲבָל "תְּשׁוּבָה תִּפְלָה וְצַדִּיקָה" מִבְּטָלִין הַשְּׁבוּעָה.
- ב. חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, הֵינּוּ עֲצָבוֹת עַל־יְדֵי זֶה בָּא רַע מְזוּל, וְעַל־יְדֵי רַע מְזוּל מֵדַת הַדִּין שׁוֹלֵט.

5. Through proper judges, the Torah is beloved in the world.
6. Due to the insults with which the judges are insulted, the crops – plagues (curse) fall upon it.
7. Through the insults which judges of Israel are insulted, through this inflation occurs in the world.
8. When an evil person becomes great, it becomes hard to deduce novel reasoning in Torah law, and also the words of judges are not accepted by the litigants.
9. The renewal of national and local taxes is through (on account of) the judges.

SWEETENING OF JUDGMENTS

(*Dinim* – lit. this means judgments, and it refers to when things are going wrong or to any hardship or difficulty. *Din* – is singular, *Dinim* - plural):

1. At the time when suffering is sent upon a person, it is sworn not to commence (lit. go or embark) except on a specific day, and not to desist (lit. leave) except on a specific day and a specific hour, and through a specific medication. However, repentance, prayer and charity annul the oath.
2. Being disheartened (lit. weakness of the mind), that is to say, depression, draws bad fortune, and when one's fortune is bad, the attribute of harsh judgment dominates.

- ג. פְּרִשְׁת חֲשׂוֹן – תִּקְוֹן לְדִינִים.
- ד. כְּשֵׁיִשׁ לְאָדָם צַעַר, יִתֵּן צְדָקָה, וְהִצְדָּקָה הָיָה כְּמוֹ שְׁנוֹתַי שֶׁכָּר לְדוֹן, וְעַל־יְדֵי זֶה הַדִּינִים נִמְתָּקִים, כִּי הַנּוֹטֵל שֶׁכָּר לְדוֹן – דִּינָיו בְּטָלִים.
- ה. עַד הֵיכֵן תִּכְלִית הַיִּסּוּרִין.
- ו. כֹּל שֶׁעָבְרוּ עָלָיו אַרְבָּעִים יוֹם בְּלֹא יִסּוּרִין, קִבֵּל עוֹלָמוֹ וּפְרָעָנוּת מְזַמֶּנֶת לוֹ.
- ז. הַמּוֹכִיחַ אֶת חֲבֵרוֹ לְשֵׁם שָׁמַיִם, מוֹשִׁבִין עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד.
- ח. שְׁלֹשָׁה דְבָרִים מְזַכְרִין עוֹנוֹתָיו שֶׁל אָדָם: קִיר נְטוּי וְעִיּוֹן תִּפְלָה וּמוֹסֵר דִּין עַל חֲבֵרוֹ.
- ט. אַרְבָּעָה דְבָרִים מְקַרְעִין גְּזֵר־דִּינֵוֹ שֶׁל אָדָם: צְדָקָה, צַעֲקָה, שְׁנוּי־הַשֵּׁם, שְׁנוּי־מַעֲשֵׂה.
- י. צַעֲקָה מוֹעִיל לְיַחִיד דוֹקָא קָדָם גְּזֵר־דִּין.
- יא. גְּזֵר־דִּין שֵׁשׁ עֲמוֹ שְׁבוּעָה אֶפְלוֹ לְצַבּוֹר אֵינּוּ מִתְקַרְעֵ.

3. The scriptural verses about the Choshen (breast plate worn by the high priest) is a tikun (rectification or remedy) for *Dinim*.
4. When a person has pain, he should give charity. For the charity is like he's paying for the judgment, and through this the *Dinim* (defined at the beginning of this entry) are lightened (lit. sweetened). Because someone who takes payment to judge, his rulings are void.
5. What is the extent of suffering?!
6. Anyone who has gone forty days without suffering, he has received his world, and disasters are prepared for him.
7. One who chastises his fellow for the sake of Heaven, a thread of kindness is extended upon him.
8. Three things call attention to one's sins: A leaning wall, prayer with concentration (with anticipation and examination to see its fulfillment), and one who brings prosecution on his friend.
9. Four things tear up the (bad) edict on a man: Charity, crying out, changing one's name, and changing one's deeds.
10. Crying out helps an individual specifically before the edict.
11. A (Heavenly) decree that is accompanied by an oath, even for a group, cannot be torn.

- יב. על-ידי התענית שבשני רעבון נצול ממיתה משנה.
- יג. בשנגזר על אדם איזהו דין, נגזר הדין עליו דוקא במקום מסים, ועל-ידי זה יכול להציל עצמו בשנוי מקום.
- יד. מי שיש לו כאב עינים או כאב מעים, בידוע שדינין שורין עליו.
- טו. צריך להודיע צערו לרבים, ורבים יבקשו עליו רחמים.
- טז. בשיש איזהו דין על ישראל, חס ושלום, אזי הקדוש-ברוך-הוא מודיע לצדיקים, כדי שיתפללו על ישראל, ומי שאינו מתפלל עליהם, הקדוש-ברוך-הוא כועס עליו.
- יז. בשרואה אדם, שדינין שורין עליו, יספר משונאיו ויצדיק אותם.
- יח. על-ידי העמדת דינים בשרים נתבטל הצרות.
- יט. מי שגדר, ולא שלם גדרו, הקדוש-ברוך-הוא מביא עליו יסורין. וכששותק נחשב לו, כאלו שלם גדר.

12. Through fasting in years of famine, one is saved from a grotesque death.

13. When some decree is decreed on a person, it is decreed on him specifically for a certain place. Through this he can save [himself] with a change of place.

14. One who has pain in his eyes or stomach pains, it is certain that *Dinim* (see title of this entry) rest upon him.

15. One should make his suffering known to the public, and the public will ask (in prayer) for mercy on his behalf.

16. When there is some *Din* (judgement or contention) on the Jewish People, G-d forbid, the Holy One Blessed He notifies the tzadikim, so that they should pray for Israel, and whomever does not pray for them, the Holy One Blessed He is angry with them.

17. When a man sees that *Dinim* are weighing on him, he should talk about his enemies and justify them.

18. Through the appointing of kosher judges, hardships are annulled.

19. One who made a vow and did not fulfill his vow, the Holy One Blessed He brings suffering upon him. When he is silent (in response), it is considered as if he has fulfilled his vow.

- ב. הַמִּקְבֵּל יִסּוּרִים בְּאַהֲבָה – בְּאֵלוֹ הַקָּרִיב קָרְבָּן.
- בא. בְּשֹׂאדָם הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל, סִימָן שֶׁנִּפְקַד לְמַעַלָּה לְאִיזָה בְּשֵׁלוֹן.
- בב. עַל־יְדֵי טְבִילַת מְקוּהָ נִתְבַטַּל הַצָּרוֹת וַיִּשׁוּעָה בָּאָה.
- בג. בְּשִׁגְזוּרֵינָא אִיזָה גָזַר דִּין עַל הָאָדָם, קָדָם שִׁיּוּדְעִין מְזַה בְּנֵי־אָדָם הוּא בְּנִקְל לְהַתְּהַפֵּךְ.
- כד. מִי שֶׁנּוֹפֵל מֵאֲמוּנָתוֹ, יַדַּע שֶׁדִּינֵי אֹתוֹ לְמַעַלָּה
- כה. מִי שֶׁדִּינֵינָא שׁוֹרִינָא עָלָיו, יִסְתַּכֵּל בְּכָל פַּעַם עַל הַשָּׁמַיִם.
- כו. מִי שֶׁמּוֹרָה דְרַךְ הַטּוֹב לְרִשְׁעִים, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מַצְדִּיק אֹתוֹ בְּדִין.
- כז. עַל־יְדֵי אֲמַת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ חֶסֶד, שְׂאִינּוּ מְלַבֵּשׁ בְּדִין.
- כח. מִהַ שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַתֵּיר פָּנָיו מִמֶּךָ, הוּא מִחַמֵּת בְּפִירוֹת שְׂיִשׁ בָּךְ.
- כט. עַל־יְדֵי בְטָחוֹן נִמְתַּק הַדִּין וְנִמְשָׁךְ הַחֶסֶד.

20. One who accepts suffering with love, it is considered as if he offered a sacrifice.
21. When a man is walking and falls, it is a sign that he was met out from Above for a failure (he had coming to him).
22. Through immersing in a *Mikveh*, suffering is annulled and salvation comes.
23. When some harsh decree is passed on a man, before people know about it, it is easily overturned.
24. One who falls from his faith should know that he is being judged from Above.
25. One who has *Dinim* upon him should look frequently (lit. every time) upon the heavens.
26. One who shows the good path to evildoers, the Holy One Blessed He justifies him in judgment.
27. Through Truth, the Holy One Blessed He does with him kindness that is not dressed in *Din* (judgement).
28. That which the Holy One Blessed He hides His Countenance from you, it is because of the blasphemy that is within you.
29. Through trust (in G-d), the judgment is sweetened and kindness is drawn forth.

ל. על־ידי אַמוּנָה תוּכַל לְדַבֵּר וּלְהִנְהִיג אֶת הַשָּׁם יתְבַרַךְ לְרִצּוֹנָהּ.

לא. על־ידי צְדָקָה מְהַפֵּךְ הַמִּשְׁפָּט וְהַדִּין לְמִדַּת חֶסֶד.

לב. מִי שֶׁאֵין לוֹ אַמוּנָה, בְּיָדוּעַ שֶׁהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא סֹלֵךְ חֶסֶדוֹ מִמֶּנּוּ.

לג. בְּשִׁדְיָנִים שׁוֹרִין וְהַחֶסֶד יָקָר וְאֵינוֹ בְּנִמְצָא, תִּדַע שֶׁבְכֵיהָ מוֹעִיל לָזֶה. (שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְדוּשׁ בְּשַׁעַת כְּתִיבְתִי זֹאת לְפָנָיו, שְׁרָמֹז דְּבַר זֶה הוּא בְּפָסוּק "מִה יָקָר חֶסֶדְךָ אֱלֹקִים", פְּרוּשׁ – מִה יָקָר חֶסֶדְךָ; הֵינּוּ בְּשֶׁהַחֶסֶד יָקָר וְאֵינוֹ בְּנִמְצָא, דִּהֵינּוּ שִׁדְיָנִין שׁוֹרִין, חֶסֶם וְשָׁלוֹם, אֲזִי הִפְעַלְהָ לָזֶה – וּבְנֵי אָדָם בְּעַל בְּנִפְיָהּ יַחֲסִיוּ, רֵאשֵׁי־תִבּוֹת בְּכִי, כִּי בְכֵיהָ מוֹעִיל לָזֶה בְּנ"ל).

לד. על־ידי דַּעַת נִמְשָׁךְ חֶסֶד.

לה. על־ידי צְדָקָה שְׁנוֹתְנִין לְאָדָם הַגּוֹן, תִּזְכֶּה לְהַמְשִׁיךְ חֶסֶד גַּם לְאוֹהֲבֶךָ.

לו. מִי שֶׁאֵינוֹ מְקַבֵּל תּוֹכָחָה, יִסּוּרִין בָּאֵין עָלָיו.

לז. לְהַמְתִּיקַת הַדִּינִין תֵּאמַר קַפִּיטָל ל"ט וְלִמְנַצֵּחַ לִידוּתוֹן.

30. Through faith, you can direct the blessed G-d to do your will.

31. Through charity, one transforms judgment and *Din* to the attribute of kindness.

32. Someone who does not have faith, it is certain that the Holy One Blessed He has removed His kindness from him.

33. When harsh decrees prevail, and kindness is rare (lit. precious) and not found, know that crying is helpful for this.

(I heard from his holy mouth, at the time when I transcribed this before him, that a hint for this is in the verse: "How precious is Your kindness, G-d (*Tehillim* 36:8)" – Explaining as follows, when kindness is rare (precious), and unavailable, that is *dinim* prevail G-d forbid, then the action to be taken for this: (the continuation of the verse) "And people in the shadow of Your wings take refuge." The initials (of the last three words) spell out "crying", because crying helps for this, as previously stated).

34. Through cognizance, kindness is drawn forth.

35. Through giving charity to an upright man, you will merit to draw kindness also to your friends.

36. Someone who does not accept rebuke, suffering comes upon him.

37. To sweeten *Dinim*, recite *Tehillim* (Psalms), Chapter 39. [*Lamnatzayach Al Yidusun* (starting words)].

לח. מִי שֶׁמְחִזֵּק אֶת עֲצָמוֹ קֹדֶם הַתְּפִלָּה וְעוֹשֶׂה הַכְּנָה גְדוֹלָה, אַף־עַל־פִּי שְׂאֵחֶר־כָּף אֵינּוֹ מִתְפַּלֵּל כְּרֵאוּי, עַל־יְדֵי זֶה יִסּוּרִין בְּדִלִין מִמֶּנּוּ.

לט. לְהַמְתִּיקַת הַדִּינִין, תִּגִּיד מְשָׁנִיּוֹת "זָרְעִים".

מ. לְפַעֲמִים הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְכַלֵּה הַצָּרוֹת עַל הָאָב, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם לְבָנוּ.

מא. עַל־יְדֵי גֶדֶר נִתְעַכֵּב הַחֲמָה שֶׁל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

מב. לְהַמְתִּיקַת הַדִּינִין תֹּאמַר קַפִּיטֵל ע"ז.

מג. מִי שֶׁמְקַשֵּׁר אֶת עֲצָמוֹ בְּלִילָה לְמִדַּת אֱמוּנָה, נִמְתָּק מֵעָלְיוֹ הַדִּין.

מד. עַל־יְדֵי גְאוּה נִסְתַּלַּק הַחֶסֶד לְמַעְלָה.

מה. עַל־יְדֵי תִקּוּן הַצּוֹת נִמְתָּק הַדִּין.

מו. כְּשֶׁתִּהְיֶה נְעוּר כָּל הַלֵּילָה, בְּזֶה אֶתָּה נִצּוֹל מִדִּינִים.

מז. עַל־יְדֵי הַצָּרוֹת שֶׁבָּאִין עַל אָדָם, יָכוֹל לְהַשִּׁיג וּלְהִבִּין אֶת עוֹנוֹתָיו.

38. Someone who strengthens himself before prayer and prepares himself thoroughly (lit. greatly), even if afterwards he does not pray appropriately, through this suffering separates from him.

39. To sweeten *Dinim*, say (learn) *Mishnayot* of Zeraim.

40. Sometimes the Holy One Blessed He expends all the suffering on the father, so that his son will have peace.

41. Through (making) a vow, the fury of the blessed G-d is forestalled.

42. To sweeten *Dinim*, say *Tehillim* (Psalms) Chapter 77.

43. Someone who attaches himself at night to the quality of faith, the *Din* (judgement) upon him is sweetened.

44. Through arrogance, kindness departs rising above (to the heaven).

45. Through saying *Tikkun Chatzot* (Midnight Rectification – special regiment of prayers said at midnight), the judgment is sweetened.

46. When you stay awake the whole night, by this you are saved from *Dinim*.

47. Through troubles that come upon a man, he can grasp and understand his sins.

מח. על-ידי שפא אל הצדיק, ביאתו בעצמה יכולה להמתיק הדינין.

מט. גם המעות שנותנין לצדיק, הנתינה בעצמה ממתיק הדין.

נ. על-ידי עצבות חושבים עליו למעלה לרע לו.

נא. על-ידי למוד תורה ישובו המקטרגים אחרו.

נב. כשהולך ונופל, לפעמים נגזר עליו למות, ועכשו נתבטל על-ידי הנפילה.

נד. על הגזרות רעות, שאמות גוזרין על ישראל, יאמרו קפיטל ס"ב.

נה. על-ידי ישיבה במקוה תחת המים, עד שלא יוכל להחזיק בעצמו הרוח והנשימה, נמתיק הדין. לפעמים היין מעורר דין.

נו. הנותן פתו למי שאין בו דעה יסורין באין עליו.

נז. מי שאין בו דעה, לסוף גולה.

נח. בת דינא בטל דינא.

נט. הלומד תורה לשמה, משים שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה.

48. Through that which one comes to the *Tzaddik*, the coming in its own right can sweeten the *Dinim*.

49. Also the money that is given to the *Tzaddik*, the giving itself sweetens the *Din*(judgement).

50. Due to depression, thoughts are aligned in Heaven for his detriment.

51. Through learning the Torah, accusers will retreat.

52. When one who goes and falls occasionally, he had been decreed to die, and now it is annulled through the falling.

53. For the evil decrees that the nations decree on Israel, they should say *Tehillim* (Psalms) Chapter 62.

54. Through staying in a *Mikveh* under the water, until one can no longer hold his breath, the *Din* is sweetened.

55. Sometimes wine arouses *Din*(judgement).

56. One who gives his bread to someone lacking cognizance, suffering comes upon him.

57. Someone without cognizance eventually is exiled.

58. A judgment that was forestalled overnight, the judgment is annulled.

59. One who learns Torah for the sake of Heaven, sets peace in the Upper Tribunal and in the Lower Tribunal.

- ס. הַקּוֹרָא פָּסוּק בְּזַמְנוֹ, מִבֵּיא טוֹבָה לְעוֹלָם.
- סא. יֵשׁ עֵתִים וּמְקוֹמוֹת מְזַמְנִים לְטוֹבָה וְהוּא הַדִּין לְהַפְדֵּי.
- סב. לְפַעְמִים מִתְעַכֵּב הַדִּין עַל־יְדֵי רֹאשׁ הַדּוֹר וְלְפַעְמִים עַל־יְדֵי הַדּוֹר.
- סג. עַל־יְדֵי הַשּׁוֹנְאִים יָכוֹל לִידַע הַדִּין שְׁלֹמֶעָלָה.
- סד. בְּשֵׁאֲדָם מִסְפֵּר לְחִבְרוֹ צִעְרוֹ, צָרִיף הַשּׁוֹמֵעַ לְהַחֲכִים בְּשַׁעַת הַשְּׂמִיעָה, שְׁלֵא יָבוֹא עָלָיו הַצַּעַר הַזֶּה.
- סה. הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָהּ, הַקְּרוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹשֵׁף עָלָיו חוֹט שֶׁל חֶסֶד בַּיּוֹם.
- סו. צָרִיף לַתֵּן מָמוֹן עַל פְּדִיוֹן.
- סז. כָּל זְמַן שֶׁתּוֹכַל לְהַנְצִיל עַל־יְדֵי מָמוֹן, אַל תִּשְׁמַשׁ בַּתְּפִלוֹת.
- סח. כְּשֵׁי שׁ פְּלִגְתָּא לְמַעְלָה בְּאַיְזָה דְּכָר, הֵם סוֹמְכִין אֶת עַצְמָן עַל הַצְּדִיק שֶׁבְּעוֹלָם הַזֶּה.

60. One who reads a scriptural verse in its time, brings good to the world.

61. There are times and places destined for good, and the opposite is also true.

62. Sometimes a decree is forestalled by the Leader of the Generation, and sometimes by the people of the generation.

63. Through one's enemies, one can know the decree of Above.

64. When a man tells his suffering to a friend, the listener must act wisely at the time of hearing, so that the same suffering will not come upon him.

65. One who studies Torah in the night, the Holy One Blessed He draws upon him a thread of kindness in the day.

66. One must give money for a *Pidyon* (lit. redemption. Money is given to a *tzaddik* who redeems the contributor from any judgments).

67. As long as you can be saved through money, do not use prayers.

68. When there is a disagreement Above on some matter, they rely (lit. support themselves) on the (opinion of the) *Tzaddik* in this world.

ס. בַּשָּׁעָה שֶׁדָּנִים אֶת הָאָדָם לְמַעַלָּה, דָּנִין שְׁמוֹ,
וְלַפְעָמִים הַשְּׁלוּחִים מִחֲלִיפִין בְּשֵׁם אַחֵר, וְעַל־יְדֵי זֶה
בָּא הַמּוֹת אוֹ הַצָּרָה עַל אָדָם אַחֵר.

ע. מִי שֶׁאִינוֹ מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים עַל דּוֹרוֹ, עַל־יְדֵי זֶה נֶעְנֶשׁ.

עא. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חוֹלָה אוֹ צַעַר בְּבֵיתוֹ, יִלְךְ אֶצֶל הַחֶכֶם
וַיִּבְקֹשׁ עָלָיו רַחֲמִים אוֹ שִׁבְרֵךְ אוֹתוֹ.

עב. בַּשְּׁשׁוֹמְעִין שֶׁאֶחָד מִקְטָרָג עַל יִשְׂרָאֵל צָרִיכִין
הַשׁוֹמְעִין לְלַמֵּד בְּפִיהֶם זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל וְצָרִיכִין
לְטַרַח כְּדֵי לְמַצֵּא זְכוֹת.

עג. בַּשֶּׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רוֹאֵה, שֶׁמִּקְנָאִין לְכַבּוֹדוֹ,
עַל־יְדֵי זֶה מְשִׁיב חֲרוֹן אַפּוֹ.

עד. עֵקֶר הַפְּדִיּוֹן אוֹ הַתְּפִלָּה אִינוֹ אֶלָּא בַּיּוֹם.

עה. אִין הַכֹּל כְּשֶׁרִינִין לַעֲשׂוֹת פְּדִיּוֹן.

עו. מִי שֶׁרוֹצֵה לְהַמְתִּיק דִּינָיִם, אֵל יִשְׁתָּה יַיִן כָּל הַיּוֹם.

עז. בַּעֲנָוָה מְרַצִּין אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

69. In the moment when a person is being judged above, they judge his name. Sometimes the messengers switch it with another name, and through this the decree of death or hardship comes on someone else.

70. Someone who does not pray (lit. ask) for mercy for his generation, through this he is punished.

71. Someone who has a sick person or pain in his house should go to a Torah sage, that he should pray (lit. ask) for mercy on his behalf, or that he (the Torah sage) should bless him.

72. When it is heard that someone is making accusations on the Jewish people, those who hear should speak aloud of the merits of Israel (show a meritorious interpretation of the actions that brought on the accusation), and it is necessary to strive to find merit.

73. When the Holy One Blessed He sees that people are zealous for His honor, through this He retracts His anger.

74. The primary *Pidyon* (redemption, see above 66) or prayer is only in the the day.

75. Not everyone is fitting to make a *Pidyon* (redemption, see above 66).

76. One who wants to sweeten *Dinim* should not drink any wine the whole day.

77. With humility, one can find favor with the Holy One Blessed He.

- עח. כְּשֵׁישׁ דִּין יִתְפַּלֵּל בְּהִתְלַהּבוֹת.
- עט. בְּנִין הַבֵּית שֶׁל אֲבָנִים הוּא סִכַּנַת מִיתָה.
- פ. הַצְדָּקָה מִמְּתִיק הַדִּין.
- פא. הַמְקוּה מִמְּתִיק הַדִּין.
- פב. אַחַר הַגְּזֵרַת דִּין צָרִיךְ לְהִלְבִּישׁ אֶת הַתְּפִלָּה בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂוֹת.
- פג. עַל־יְדֵי פְּתִיחַת סֵפֶר תּוֹרָה נִמְתָּק הַדִּין וְנִתְיַשֵּׁב עַל מְקוֹמוֹ.
- פד. עַל־יְדֵי הַשְּׁתִיקָה נִמְתָּק הַדִּין.
- פה. הַצּוּם וְשֵׁק הֵם סִגְלָה לְבִטּוֹל גְּזֵרָה.
- פו. לְהַמְתִּיק הַדִּין תּוֹאמֵר הַפְּרָשָׁה שֶׁל אַחַת־עֶשְׂרֵה יְרִיעוֹת עֲזִים (שְׁמוֹת כו, לו), וְקַמָּרֵת (שְׁמוֹת ל') וְאַחַת־עֶשְׂרֵה בְּרֻכּוֹת שֶׁבִרְדָּ מִשָּׁה אֶת הַשְּׂבָטִים (דְּבָרִים לג) וּמְרַכְּבָה שֶׁל יַחֲזַקְאֵל (יַחֲזַקְאֵל א').
- פז. וּפְרָשַׁת נְדָרִים (בַּמִּדְבָּר ל') וּמִשְׁנֵיּוֹת שֶׁל מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת.
- פח. עַל־יְדֵי הַכְּנָעָה מְבַטֵּל הַדִּין.
- פט. עַל־יְדֵי שִׁיר־הַשִּׁירִים נִמְתָּקִים הַדִּינִים.

78. When there is a *Din*(judgement), pray with fervor.
79. Building a stone house entails danger of death.
80. Charity sweetens harsh judgment.
81. The (immersing in a) *Mikveh* sweetens harsh judgment.
82. After a decree has been passed, one needs to enclothe the prayer within stories (t.n. explained in Likutay Moharan, Torah 5).
83. Through the opening of a Torah scroll, judgment is sweetened, and it is settled in its place.
84. Through silence, the judgment is sweetened.
85. Fasting and sackcloth are conducive to annul an edict.
86. To sweeten the judgment, say the Torah portion concerning the eleven goatskin curtains (that served as roof for the Tabernacles - Shemot 26:7-14, 36:14-19), and the Ketroress (incense, Shemot 30:34-38), the eleven blessings that Moshe gave to the tribes (Devarim 33:6-25), and the Chariot of Yehezkel (Yehezkel 1).
87. And the portion about vows (Bamidbar 30) and *Mishnayot* of the Tractate of *Shavuot*.
88. Through submission (-before G-d), a decree is annulled.
89. Through the Song of Songs, decrees are annulled.

צ. מי שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה, וְאֵינוֹ עוֹסֵק, יִסּוּרֵין בְּאֵין עָלָיו.

צא. מִסְכַּת אֶהְלוֹת מְסַנֵּל לְהַמְתִּיק הַדִּין.

צב. מי שֶׁמְגַדֵּל כְּלָב, מְעוֹרֵר דִּין.

צג. לַפְעָמַיִם הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא מְפִיל אֶת הַרְשָׁע לְאֵינוֹהוּ צָרָה, שְׂיִלֵּךְ אֶצֶל הַצַּדִּיק וַיִּבְקָשׁוּ לְהַתְפַּלֵּל עָלָיו.

צד. הַמְתַּקַּת הַדִּינִים הוּא עַל־יְדֵי הַגּוֹרֵל כְּמוֹ לַעֲזֹאזֵל.

(פרוש דְּבַר זֶה שְׁמַעְתִּי מִפִּי הַקְדוּשׁ בְּשַׁעַת כְּתִיבְתִי לְפָנָיו, שְׂיִקַּח שְׁנֵי מַטְבְּעוֹת וַיִּפִּיל עֲלֵיהֶם גּוֹרֵל, גּוֹרֵל אֶחָד לַה' וְגּוֹרֵל אֶחָד לַעֲזֹאזֵל. וְהַמַּטְבֵּעַ שֶׁעָלָה עָלֶיהָ הַגּוֹרֵל לַה' יִתֵּן אוֹתָהּ לְצַדִּיקָה, וְהַשְּׁנֵיָה שֶׁעָלָה עָלֶיהָ הַגּוֹרֵל לַעֲזֹאזֵל יִשְׁלִיךְ אוֹתָהּ לְאִבּוֹד, וְעַל־יְדֵי זֶה נִמְתַּק הַדִּינִים)

צה. לַפְעָמַיִם צַדִּיק הַדּוֹר בְּכַעֲסוֹ, שְׂיִכְעֵם עָלָיֶךָ מִמְתִּיק דִּינִים.

צו. כְּשֶׁקָם מִלֶּךְ חָדָשׁ בְּאֲמוֹת אוֹ שֶׁר חָדָשׁ, אָזִי הַדִּין נִתְעוֹרֵר.

צז. עַל־יְדֵי קִשְׁיוֹת עֵרֶף כְּנֶגֶד הַתְּשׁוּבָה, מְבִיא עַל עַצְמוֹ שָׂבֵר גָּדוֹל בְּאֵין מִרְפָּא.

צח. לֹא טוֹב לְשַׁנֵּי בְּנֵי־אָדָם שֶׁשְׂמוֹתֵיהֶן שְׂוִים, שְׂיִדּוּרוֹ בְּדִרָה אֶחָת.

90. One who is able to engage in Torah, and does not, suffering comes upon him.

91. The Tractate Ohalot (Tents - dealing with the parameters of impurity) is conducive to annulling decrees.

92. One who raises a dog arouses *Din*(judgement).

93. Sometimes, the Holy One Blessed be He pushes a wicked person down into some hardship, in order that he go to the *Tzaddik* and ask that he (the Tzadik) pray on his behalf.

94. Sweetening the *Dinim* is through casting lots, as with (the goat sent) to *Azazel* (on *Yom Kippur*).

(The explanation of this matter I heard from his (Rabbi Nachman) holy mouth, at the time when I wrote this before him: That one should take two coins, and cast upon them lots -- one lot "to G-d", and one lot "to *Azazel*". The coin that on it came up the lot "to G-d" should be given to charity, and the second one that on it came up "to *Azazel*" should be thrown away (destroyed), and through this the judgment is sweetened.)

95. Sometimes when the *Tzaddik* of the Generation with his anger that he is angry at you, he sweetens judgments.

96. When a new king arises among the nations or a new minister, then the *Din*(judgement) is aroused.

97. Through being stiff-necked against repentance, one brings on himself a great breakdown which has no healing.

98. It is not good for two people with the same name to dwell in the same home (lit. in one home).

- צט. על־ידי עצבות מעורר הדין.
- ק. על־ידי הבושה נמתק הדין.
- קא. צריף להודיע צערו לרבים.
- קב. בשנתן רשות למשחית, אין מבחין בין צדיק לרשע, ולא עוד אלא שמתחיל מהצדיק.
- קג. שנוי מקום קורע גזר־דין.
- קד. על־ידי הרחמנות ממתיק הדין.
- קה. לפעמים אדם מת מחמת פחד או מיתה אחרת פתאומית, תאמין שזה העת והזמן שלו.
- קי. על־ידי השפלות יוכל לבטל גזר־דין.
- קי. על־ידי שמוש צדיקים נמתק הדין.
- קת. בזכות בקור־חולים אין מת מתוך יסורין.
- קכ. כיון שהגיע מדת־הדין של מעלה על האדם, אף־על־פי שעדין אינם שולטין עליו, יכול להרגיש את מדת־הדין על־ידי הזבובים שפבית.

99. Through depression, one arouses harsh judgment.
100. Through abashment the *Din*(judgement) is sweetened.
101. One should make known his suffering to the public.
102. When authority is given to a destructive angel, he doesn't differentiate between the righteous and the evil. Furthermore, he even starts with the righteous.
103. A change of place tears up an edict.
104. Through having mercy one sweetens the *Din*(judgement).
105. Sometimes a man dies from fear or some other sudden death, believe that this was his appointed time.
106. Through a lowly bearing, one can annul a harsh decree.
107. Through attending to *tzaddikim*, the judgment is sweetened.
108. In the merit of visiting the sick, one will not have a painful death.
109. When the measure (attribute) of *Din*(judgement) of Above reaches a man, even if it has not begun to prevail over him, one can sense the measure (attribute) of *Din* through the flies that are in the house.

חלק שני

- א. מי שעוסק להמתיק דינים, על-ידי זה בנקל לו לקדש השם בלי מונע גם עיניו אינם כהות.
- ב. על-ידי הצרות נעשו עמרות.
- ג. מי שמקבל יסורים בשביל להקל יסורים מעל ישראל, על-ידי זה יזכה לרוח-הקדש.
- ד. פרשיות המועדים הכתובים בפרשת פינחס – מסגלים בקריאתם לבטל דינים, ומסגלים לזכות בדיני עכו"ם.
- ה. על-ידי צדקה ממתיק הדין של לעתיד לבוא, הינו יום הדין של עתיד לבוא.
- ו. מי שיודע, בשרואה איזהו דין על ישראל, להפך את הדין על אחד מאמות בבחינת "ואתן אדם תחתך", על-ידי זה [כל] הנבראים מחזירים כחם ונכללים בו בזה האיש, כדי לחדש כחם, גם על-ידי זה נפתח השער של מיני משלים בעולם.

SECOND PART:

1. One who works to sweeten judgments, through this it will be easy for him to sanctify G-d's name, without prevention. Also, his eyes will not become dim.
2. Through suffering, crowns are made.
3. One who accepts suffering in order to lessen the suffering of the Jewish people, through this he will merit Divine Inspiration.
4. The portions on the festivals written in the (Torah) portion of Pinchas are conducive (*segulahh*) through reading them to annul *Dinim*, and they are conducive to triumph under the gentile legislation.
5. Through charity, one sweetens the judgments of the Time to Come, that is, of the Day of Judgment in the Time to Come.
6. One who knows, when he sees a *Din* (judgement) on Israel, to flip the *Din* onto another nation, in the aspect of "and I will put a man in your place"(Isaiah 43:4), through this all the creations return their power and become included in him – in this man, in order to renew their power. Also through this the gate of various parables is opened in the world.

ו. אלו גומלי-חסדים, העושים חסד ולפעמים גורמים עם החסד לרעה ועושים עצמן כאלו אינם רואים הרעה הצומחת מחסדם, וזהו בחינת האזהרה שהזהיר לכהנים בחינת חסד "שלא יפסיעו פסיעה גסה", על-ידי זה גורמים שהדין שלמעלה, חס ושלום, אינו במתינות. וכן להפך, בשמדקדקים בחסדם, שלא יצמיח רעה, על-ידי זה הדין במתינות.

ח. מי שבועט ביסורין, כאלו אומר לאל: סור ממני.
 ט. בשאדם לומר עד שנתנגע, בזה ממתיק דינים ומעורר רחמים, גם על-ידי זה מעורר רחמים אצל אביו בקבר.

י. לפי מדת הדין אינו בידים ריקניות.
 יא. מי שפלב נשכו, בידוע שרחמי השם מסלקים ממנו, גם בידוע שנכשל במאכלות אסורות.
 יב. לפעמים מסתירין את האדם ממדת-הדין, בזה שהצדיק מגביה ומתפאר את עצמו על וּמְשָׁפִיל אֶת [זה האדם].

7. Those benefactors of kindness, who do kindness and sometimes cause - through the kindness they do – something bad, and they pretend they do not see the bad which resulted from their kindness. This is the aspect of the warning given to the *Cohanim* (priests), who are the aspect of kindness, not to take large steps (end of the portion of Yisro, Shemos). Through this, they cause the Judgment Above to be without deliberation. Also the opposite: When they take particular care in their kindness, that evil should not result from it, through this the Judgment Above is with deliberation.

8. One who rebels (lit. kicks) against suffering is as if he says to G-d, "Leave me!"

9. When a man learns until he is exhausted, through this he sweetens judgments and arouses mercy. Also through this, he arouses mercy for (lit. by) his father in the grave.

10. Appeasement of the Measure (attribute) of Judgment is not (can not be accomplished) with empty hands.

11. One who was bitten by a dog, it is certain that G-d's mercy has been withdrawn from him. Also, it is certain that he has transgressed with (eating) forbidden foods.

12. Sometimes a man is hidden from the Measure (attribute) of Judgment, with this that the *Tzaddik* exalts and glorifies himself over the man and casts him down.

הַתְּבוּדוֹת

- א. מִי שֶׁמֵתְבוּדַר אֶת עֲצָמוֹ וּבּוֹדֵל אֶת עֲצָמוֹ
מִבְּנֵי-אָדָם, מַזְדַּקְקִין עָלָיו מִלְמַעְלָה.
ב. עַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת וּמִפְּנֵה לְבוֹ לְבַטְלָה בָּא לְכַעַם.

חֵלֶק שְׁנִי

- א. הַשִּׁיחָה שֶׁאָדָם מַשִּׁיחַ בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, הַשִּׁיחָה הַזֹּאת
נַעֲשִׂית אַחֲר־כֵּן גְּאֻלָּה וַיִּשׁוּעָה לְבָנָיו.

הַרְהוּרִים

- א. עַל-יְדֵי עֲנֻה יִנָּצֵל מִהַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.
ב. בְּשִׂאתָה מִתְפַּלֵּל וְנוֹפֵל לְךָ הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה תִּכְוֶן
בְּשֵׁם "אֱלֹהֵינוּ".
ג. מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת בָּאִים עַל-יְדֵי וְדוּי, שֶׁמֵתְוַדִּים לְפָנָי
הַתְּלִמִּיד-הַחָכֵם.
ד. מִי שֶׁמִּסְפָּר מַעֲשִׂוֹת שֶׁאֲרָעוּ לְצַדִּיקִים, עַל-יְדֵי זֶה
נִמְשָׁכִין לוֹ מִחֲשָׁבוֹת טוֹבוֹת.

SECLUSION (HISBODIDUS)

(seclusion – often inferring to be alone in communion with the Lord):

1. One who isolates himself and separates himself from others, they attend to him (to redress him for his sins) from Above.
2. Through isolating oneself and setting one's heart wantonly, one comes to anger.

SECOND PART:

1. The conversation that one conducts (privately) between him and his Creator, this conversation is made afterwards into a redemption and salvation for his children.

THOUGHTS

1. Through humility, one is saved from thoughts of idol worship.
2. When you are praying and thoughts of idol worship befall you, concentrate on the name “Elohainu” (our G-d. This should not be pronounced).
3. Good thoughts come through confession that is confessed before a Torah scholar.
4. Someone who tells stories that happened to righteous men, through this, good thoughts are drawn to him.

- ה. מי שיש לו מחשבות רעות, ידין את כל בני-אדם
לכף זכות תמיד.
- ו. על-ידי דמעה נמאסים כל התאוות.
- ז. מי שאינו מאמין בצדיק, על-ידי זה אין לבו נכון
עם השם יתברך.
- ח. התגורר שחגור בזה איזה צדיק – כשתחגור בזה הוא
סגלה לבטל הרהורים.
- ט. על-ידי שקר נתחלל הברית קדש.
- י. מי שמקדש את עצמו ועולה על מחשבתו
התפארות, כשישבר ההתפארות, ישיג ויקנה
התורה.
- יא. הצעקה מבטל את הפניות.
- יב. על-ידי למוד ארבעה "שלחן-ערוך" יתבטל
הפניות.
- יג. כשתחשב איזה תורה שחדשת, היא סגלה לבטל
המחשבות זרות.
- יד. מי שיש לו מחשבות רעות, ידבר לעצמו דברי
בזיונות.

5. Someone who has bad thoughts, should judge everyone favorably always.
6. Through tears, all lusts become despicable.
7. Someone who does not believe in the Tzadik, as a result, his heart is not right with Hashem, may He be Blessed.
8. The belt that a Tzadik was girded with -- when you gird yourself with it, it is conducive (*segulahh*) to nullify evil thoughts.
9. Through falsehood, the holy covenant (*circumcision*) becomes desecrated.
10. Someone who sanctifies himself, and pride arises in his mind, when he breaks the pride, he attains and acquires the Torah.
11. Crying out nullifies ulterior motives.
12. Learning the four [sections] of the *Shulchan Aruch* (Code of Jewish Law) nullifies ulterior motives.
13. Thinking about some Torah [thought] that you innovated is conducive to nullifying alien thoughts.
14. Someone who has bad thoughts should speak disgraceful words to himself.

- מ. אכילה ושתיה ממרידות את המחשבה.
- מז. על-ידי כעס בא הרהורי עבודה זרה.
- יז. כשמצבה את המועדות, בא להרהורי עבודה זרה.
- יח. מי שיושב בין אנשי נאוף או במקום שהיה בו נאוף, על-ידי זה בא להרהורים רעים.
- יט. אין היצר הרע תאב אלא לדבר שהוא אסור לו.
- כ. התאוות – מלבש בהם חסד השם יתברך.
- כא. על-ידי מחילת עוונות תזכה לבר-לבב.
- כב. על-ידי הרחמנות יתבטל ממך התאוות.
- כג. על-ידי עינים הלב מתאוה.
- כד. על-ידי תאוות הלב, אי אפשר שלא ידבק בך מאומה.
- כה. להרהורי זנות סגלה, שישתה סם המשלשל.
- כו. התפלה שהיא בכונת הלב היא פותחת כל הפתחים של מעלה.

15. Eating and drinking disturb the thought process.
16. Through anger comes thoughts of idol worship.
17. When one disparages the Festival holy days, he comes to (having) thoughts of idol worship.
18. One who sits among lewd people or in a place where there was lewdness, through this, he comes to evil thoughts.
19. The evil inclination only craves something forbidden to him.
20. Lusts -- the loving-kindness of Hashem, may He be Blessed, is clothed in them.
21. Through pardoning of sins, you merit a clean heart.
22. Through compassion, lusts will be nullified from you.
23. Through the eyes, the heart craves.
24. Through the lusts of the heart, it is impossible that something [impure] will not cling to you.
25. Regarding thoughts of promiscuity, it is conducive to drink a laxative.
26. Prayer with heartfelt concentration opens all the supernal doors.

כו. מִי שֵׁישׁ לוֹ הַרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה, אֵל יֵשׂא אֶצְלוֹ שׁוֹם זָהָב.

כז. עַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת בָּא הַרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה.

כח. עַל־יְדֵי אֲהֶבֶת נָשִׁים הַכְּבוֹד נָטַל מִמֶּךָ. גַּם אֲשֶׁתְּךָ אֵינָה קוֹלֶמֶת הַזֶּרַע וּמַפְלֵת, וּבִשְׁעַת הַלְלָה הַתִּינוֹק מֵת.

כט. עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקָת בָּאִים הַרְהוּרֵי עֲבוֹדָה זָרָה. גַּם בֵּית שֵׁישׁ בּוֹ מַחְלָקָת יִהְיֶה בֵּית עֲבוֹדָה זָרָה.

ל. בְּשָׂפָאִים לְאָדָם מַחְשָׁבוֹת זָרוֹת, יִגְבִּיהַ קוֹלוֹ כְּאֵלוֹ הוּא בּוֹכָה, וּבְזֶה יִסּוּרוּ מִמֶּנּוּ הַמַּחְשָׁבוֹת זָרוֹת.

לב. עַל־יְדֵי שְׁבוּעוֹת וּקְלָלוֹת בָּאִים מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת.

לג. עַל־יְדֵי בְטָחוֹן לֹא יָבוֹאוּ לָךְ מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת.

לד. תְּרִיקַת הַשָּׁנִים הִיא סִגְלָה לְבַטֵּל מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת.

לה. לְפִי הַמָּקוֹם שֶׁבִּתְפִלָּה בֵּין הַנִּיצוּצוֹת הַקְּדוּשִׁים מְלַבֵּישִׁים אֶת עֵצָמָם בְּפָנִיּוֹת וּבָאִים לְאָדָם כְּדֵי לְתַקְּנָם.

לו. מִסְכַּת יָדִים הִיא סִגְלָה לְבַטֵּל מַחְשָׁבוֹת רָעוֹת.

27. Someone who has thoughts of idol worship should not carry with him any gold.
28. Through drunkenness, thoughts of idolatry come.
29. Through love for women, honor is taken away from you. Also, your wife does not grasp the seed, and miscarries, and at the time of birth, the child dies.
30. Through strife comes thoughts of idol worship. Also, a house in which there is strife will be a house of idol worship.
31. When foreign thoughts come to a person, he should raise his voice as if he were crying, and through this, the foreign thoughts will depart from him.
32. Through oaths and curses come bad thoughts.
33. Through having trust (in G-d), evil thoughts will not come to you.
34. Grinding the teeth is conducive (*segulahh*) to nullifying evil thoughts.
35. According to the place in the prayer, so do the holy sparks clothe themselves in distractions and come to a person in order to be rectified.
36. [Learning] Tractate Yadayim (hands) is conducive (*segulahh*) to nullifying bad thoughts.

לו. מִי שֶׁתְּפַלְתּוּ אִינְהוּ אֱלֹהֵי בְּשָׁבִיל הַשְּׂכִינָה, לֹא יָבוֹא
לוֹ מִחֲשָׁבוֹת זְרוֹת.

לח. עַל־יְדֵי שְׁלוֹם נִתְרוֹמֵם שְׁמוֹ יִתְבָּרֵךְ.

לט. כְּשֵׁאִישׁ אֹי אִשָּׁה חוֹשְׁבִים בְּשַׁעַת תְּשֻׁמִּישׁ בְּאִיזָה

גוֹי אֹי בְּגוֹיָה, וְהַמְחַשְׁבָּה הִיא בְּאַהֲבָה לְאִיזָה גוֹי אֹי

גוֹיָה, אֲזַי הַנּוֹלָד הַנּוֹלָד מִזֶּה הַתְּשֻׁמִּישׁ נִשְׁתַּמֵּד.

מ. הַעֲצִיצִית הֵם גָּדֵר לְעָרוֹה.

מא. עַל־יְדֵי בְּקוֹר־חוֹלִים נִצּוֹל מִיַּצֵּר הָרַע.

מב. אִין יַצֵּר הָרַע שׁוֹלֵט אֱלֹהֵי בְּמָה שֶׁעִינֵינוּ רוֹאוֹת.

מג. בֶּן עֲשָׂרִים שָׁנָה וְלֹא נָשָׂא אִשָּׁה, כָּל יָמָיו בְּהַרְהוּרֵי

עֲבָרָה.

מד. מִי שֶׁעָבַר עֲבָרָה, וְאַחֲרֵי־כֵן מְהַרְהֵר בָּהּ לַעֲשׂוֹת עוֹד

אַף־עַל־פִּי שְׁלֹא עָשָׂה, נִפְרָעִין עַל הַהַרְהוּר.

מה. לְדַחוֹת אֶת הַיַּצֵּר הָרַע יֹאמֵר: רַחֲמָנָא נִגְעַר בְּהַ

בְּשִׁטָּן.

37. Someone whose prayer is only for the sake of the Divine Presence, will not have foreign thoughts come to him.

38. Through peace, His Name, may He be Blessed, is elevated.

39. When a man or woman thinks at the time of marital relations about some non-Jewish man or woman, and the thought is with love for that non-Jewish man or woman, then the child who is born from these relations will abandon the Jewish faith.

40. The ritual fringes are a fence (safeguard) for lewdness.

41. Through visiting the sick, one is saved from the evil inclination.

42. The evil inclination does not rule except on what his eyes see.

43. (Someone who reaches) twenty years old and has not married a woman, all of his days he will have thoughts of sin.

44. Someone who commits a sin and afterwards thinks about doing more, even though he doesn't do it, is punished for the thought.

45. To push away the evil inclination, say, "The Merciful One berates the Satan (Rachamana nigahr bey baSatan)."

מו. הַחֲמִידָה וְהַמְחַשְׁבָּה רְעָה הָעוֹלָה עַל הַלֵּב פֶּתְאוּם,
שְׂאִין בְּרִשׁוֹת הָאָדָם לְהַמְנַע מִמֶּנָּה, אִין נַעֲנְשִׁין
עָלֶיהָ, אֶלֵא כַּאֲשֶׁר יִהְרַהֵר וְחוּזֵר וּמְהַרְהֵר.

מו. לְרַב מְדוּת הָרַעוֹת טוֹב לְהַקְיֵז דָּם.

מז. עַל־יַדֵי אֲכִילַת דָּגִים נִתְרַבָּה הַתְּאֻוָּה.

מט. מִי שְׂאוּכַל בְּזָכוֹת אָבוֹת, נוֹפְלִים לוֹ הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה
זָרָה.

נ. עַל־יַדֵי מְשַׁכְּב־זָכָר בָּא לִיַדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.

נא. הַמְהַרְהֵר בְּכּוֹתֵיית, בָּא לִיַדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.

נב. הַמְסַתְּכַל בְּעֵרוּהָ, קִשְׁתּוֹ נִנְעֶרֶת.

נג. הַמְבַזָּה אֶת הַמוֹעֲדוֹת, כְּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה.

נד. מִי שֵׁשׁ לוֹ אֲמוּנָה, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִגֵּן עָלָיו,
שֶׁלֵא יָבוֹא לִיַדֵי הַרְהוּר וְאֲזִיל לְהֵהוּא עֲלֵמָא בְּלֵא
חַטָּא, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסִיעֵ לוֹ.

נה. בְּזִמְן שְׁעוֹסְקִים בַּתוֹרָה וּבְגִמְלוֹת־חֲסָדִים, יַעֲרֵם
מְסוּר בְּיָדָם.

46. The coveting and evil thoughts which arise in the heart suddenly, which are not in a person's power to prevent, one is not punished for them, unless one repeatedly thinks about them.

47. For most bad character traits, it is good to bloodlet.

48. Through eating fish, lust is increased.

49. Someone who eats through the merit of his forefathers, thoughts of idol worship befall him.

50. Through homosexuality comes thoughts of idol worship.

51. One who thinks (desires) of a Cuthite [non-Jewish] woman, comes to thoughts of idol worship.

52. One who looks at nakedness, his hardness becomes aroused.

53. One who belittles the Festival holy days, it is as if he worships idols.

54. Someone who has faith, the Holy One, Blessed be He, protects him from coming into the grip of [bad] thoughts, and he proceeds to That World [to Come] without sin, and the Holy One, Blessed be He, helps him.

55. At the time that they are involved in Torah and acts of kindness, their [evil] urge is placed under their control.

גו. מי שיש לו הנאה מדבר אפיקורסות, לסוף שיכפו אותו לעבודה זרה.

נז. כשימנע עצמו מעברות ויבקש כפרה, זה יגרום שאפלו במחשבה לא יחטא.

נח. הבא על הכותית, הוא ממשיך על עצמו הזדמנה, ואחר-כך בשבא על אשתו והוליד וְלָד, הולד יהיה מומר.

נט. אבנט – תקון על הרהורים.

ס. מי שיש לו הרהורי נשים, בטולם – על-ידי שלא יגב דעת הבריות.

סא. גם על-ידי צדקה.

חלק שני

א. כשבא לאדם הרהורי עבודה זרה, והוא מבטל אותם במחשבת אמונתו, אזי נעשה מהרהוריו בחינת טל של ברכה. גם על-ידי זה המוח שלו נתקנים ואין נתבלבל לעולם, אפלו בשנתנגע המוח על-ידי שמשוטט באיזה עיון עמוק, אזי הקדוש-ברוך-הוא מזמין לו מחשבות הנותנים ניהא למחו.

56. Someone who has enjoyment from something heretical, he will eventually be compelled to idol worship.

57. When someone holds himself back from sins and seeks atonement, this causes that he will not even sin in thought.

58. Someone who has relations with a Cuthean [non-Jewish] woman, draws down filth unto himself. Afterwards, when he has relations with his wife and bears a child, the child will be an apostate.

59. A sash is a remedy for [bad] thoughts.

60. Someone who has thoughts of women, the way to nullify them is by not deceiving people ...

61. ... also through charity.

SECOND PART :

1. When thoughts of idol worship come to a person, and he nullifies them by thinking of his faith in [G-d], then his thoughts become an aspect of dew of blessing. Also, through this, his mind has fortitude and does not ever become confused; even when the mind becomes tired from pondering some deep concept, then the Holy One, Blessed be He, arranges for him thoughts which relax his mind.

ב. מי שגשגמר מהרהורי עבודה זרה, זוכה בכל פעם לבטחון עד שאינו דואג מה יאכל למחר, והוא במדרגת "ברוך ה' יום יום", ועל-ידי זה הקדוש-ברוך-הוא, לא הביט און ולא ראה עמל בו, וכל הנוגע בו כאלו נוגע בבת-עינו.

ג. להרהורי עבודה זרה יעלה על מחשבתו ויקבל על עצמו, שיעסק בגמילות-חסדים ועל-ידי זה יתבטל מהרהורי עבודה זרה.

ד. על-ידי הרהורי עבודה זרה נשימתו מתקצרת, ואינו נהנה מבשורות טובות.

ה. כשבאין לאדם הרהורי עבודה זרה, ידע שדנין אותו למעלה.

ו. למוד הפוסקים מבטלים הרהורי עבודה זרה.

ז. על-ידי העמדת דינים שאינם הגונים בא הרהורי עבודה זרה.

ח. כשבאין לאדם הרהורי עבודה זרה, ידע שיבוא לידי איזהו חולאת או לידי איזהו עלילה מהשר.

2. Someone who guards himself from thoughts of idol worship merits to have constant faith (confidence in G-d), to the extent that he does not worry what he will eat tomorrow, and he is on the level of "Blessed is Hashem day after day." Through this, the Holy One, Blessed be He, perceives no wrongdoing and sees no iniquity in him, and anyone who touches him, it is as if he touched the pupil of His eye.
3. Regarding thoughts of idol worship, one should rouse in one's mind and one should accept upon himself to get involved in acts of kindness, and through this, he will desist from thoughts of idol worship.
4. Through thoughts of idol worship, one's breath becomes shortened, and he derives no pleasure from good news.
5. When thoughts of idol worship come to a person, he should know that they are judging him Above.
6. Studying codifiers of Torah law nullifies thoughts of idol worship.
7. Through the establishment of unqualified judges, comes thoughts of idol worship.
8. When thoughts of idol worship come to a person, he should know that he will come to some illness or some accusation from a governing official.

ט. על-ידי הרהורי עבודה זרה לסוף נצרך לידי השתמשות בשמות הקדושים.

י. על-ידי מעשר נתבטלים הרהורי זנות.

יא. לפעמים עולה במחשבתו של אדם, וחושב באיזהו חולאת, וזה סבה מאת השם יתברך, כדי שיזכר את עצמו לתקן המחשבה רעה, שהחולאת באה על-ידו.

יב. הרהורי עבודה זרה והרהורי זנות ושפיכות-דמים ולשון-הרע, הם באים על מי שרגיל בנדרים, אבל נתבטלים על-ידי המנהיג שבוער, המסדר הגביות והמסים על כל אחד ואחד לפי ערכו שיוכל לסבל.

יג. כשאדם יוצא לשוק ומתירא, שלא יבוא לידי הרהור על-ידי ראיה, שיראה נשים יפות, יאמר הפסוק: "הן אראלם צעקו" (ישעיהו לג, ט) וכו', ועל-ידי זה ינצל מראות.

יד. מי שיש לו הרהורי עבודה זרה, ידע שיד אמות העולם ישלט בו.

9. Through thoughts of idol worship, one will ultimately need to make use of holy names.

10. Through tithing, thoughts of promiscuity are nullified.

11. Sometimes, it will arise in a person's thought that he will think about some illness. This is caused by Hashem, may He be Blessed, in order that he should remind himself to fix the evil thought which is the cause of that illness.

12. Thoughts of idol worship, thoughts of immorality, bloodshed and evil speech come to someone who is accustomed to making vows, but they become nullified by the leader of the city, who arranges the fines and taxes upon each person, according to the amount that each one can handle.

13. When a person goes out to the market and is fearful lest he come to evil thoughts from what he sees, that he might see attractive women, he should recite the verse, "Behold, their brave ones (angels) cried out ... (angel of peace cried bitterly)" (Isaiah 33:7). Through this, he will be saved from seeing.

14. Someone who has thoughts of idol worship, should know that the hand of the nations of the world will reign upon him.

טו. בְּעִיר שְׂשֵׁי שָׁם יְרִידִים וַיּוֹמַר דְּשׁוֹקֵא גְדוֹלִים, שָׁם
הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה בְּיֹתֵר, וְהִסְגְּלָה לָזֶה שְׂעֵסֶק
בְּיוֹמָא דְּשׁוֹקֵא בַּתּוֹרָה, וְלֹא יָבוֹאוּ לוֹ הַרְהוּרֵי
עֲבוּדָה זָרָה.

טז. כְּשֶׁמִּבְטֵל הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה, עַל-יְדֵי זֶה מוֹחֲלִין לוֹ
כָּל עוֹנוֹתָיו.

יז. הַסְתַּכְּלוֹת לְמִזְרַח מִבְטֵל הַרְהוּרֵי זְנוּת.

יח. הַבְּכִיָּה מִבְטֵל הַרְהוּרֵי זְנוּת.

יט. בְּטוֹל הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה, עַל-יְדֵי הַתְּלַהֲבוֹת.

כ. עַל-יְדֵי גְנֻבַת דָּעַת כָּא לִיְדֵי הַרְהוּרֵי זְנוּת עִם גּוֹיָה.

כא. מִי שֶׁבָּא לוֹ הַרְהוּרֵי זְנוּת עִם בַּת אֵל נֶכֶר, בְּיָדוּעַ
שְׂיִהְיָה לוֹ אִיזְהוּ נְפִילָה, אוֹ חוֹלָאֵת יָבוֹא עַל אִשְׁתּוֹ
וּבְנָיו.

כב. עַל-יְדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה שׁוֹנְאִים בָּאִים
וְנִתְרוֹמְמִים עַל אָדָם.

כג. לְבַטֵּל הַרְהוּרֵי זְנוּת, יִצְיֵר דְּמוֹת אָבִיו. עֲצָה עַל

15. In a city that has fairs and big market days, there are many thoughts of idol worship. A *segulahh* (auspicious for protection) for this is to toil in Torah on market days, and thoughts of idol worship will not come to him.

16. When one nullifies thoughts of idol worship, through this, all of his sins are forgiven.

17. Gazing to the east nullifies promiscuous thoughts.

18. Crying nullifies promiscuous thoughts.

19. The nullification of thoughts of idol worship comes through [holy] enthusiasm.

20. Through deception, one comes to thoughts of promiscuity with a non-Jewish woman.

21. One who has thoughts of having relations with a gentile girl, it is certain that he will experience some downfall, or his wife and children will get sick.

22. Through thoughts of idol worship, enemies come and become elevated over a person.

23. To nullify promiscuous thoughts, one should imagine the image of his father. Good advice regarding evil thoughts is to get mad about something. This is alluded to in the verse, "Rage and do not sin". [I heard from our

הרהורים, לכעס על איזה דבר, ורמז: "רגזו ואל תחטאו". (שמעתי מרבנו, זכרוננו לברכה, בפרוש, שהפונה לרגז ולכעס על עצמו. וזה מרמז בדברי רבותינו, זכרונם לברכה: לעולם ירגז אדם יצר טוב על יצר הרע שנאמר; "רגזו" וכו', הינו לרגז ולכעס על עצמו, אבל חלילה לכעס ממש, פי עוון הכעס חמור מאד בידוע)

גם סגלה, לנתק ממקומו ולילך למקום אחר, גם טוב לקפץ ממקומו.

התנשאות

- א. מי שמטיל אימה יתרה על הצבור שלא לשם שמים, אינו רואה בן תלמיד-הכם.
- ב. המתחיל בדבר מצוה ואינו גומרה, מורידין אותו מגדלתו.
- ג. כשהקדוש-ברוך-הוא נפרע משונאי ישראל, ממנה להם פרנסים שאינם טובים.
- ד. מנשאים את בן צדיק, כשאינו הולך בדרך ישר, כדי שילך בדרך ישר.

master, of blessed memory, that the intent is to rage and get angry at oneself. This is hinted at in the words of our rabbis, of blessed memory: A person should always enrage his good inclination over his evil inclination, as it is written, "Rage ..", that is, to rage and get angry at oneself. But not to, G-d forbid, actually get angry, because the sin of anger is extremely grave, as is known.]

It is also a *segulah* to uproot from one's place and go to another place. It is also good to jump from one's place.

SUPERIORITY

1. One who instills inordinate dread upon the public not for the sake of Heaven, does not see a son as a Torah scholar.
2. One who begins a matter of a *Mitzvah*, and does not finish it, he is brought down from his greatness.
3. When the Holy One Blessed is He, takes retribution upon the enemies of Israel (t.n this is a euphemism for israel), He appoints for them directors whom are not good.
4. The son of a righteous man is raised when he does not go in a straight path, in order that he should go in a straight path.

- ה. על־ידי הצדקה מתנשא.
- ו. אין אדם עולה לגדלה אלא־אם־בן מוחלין לו כל עונותיו.
- ז. בשמנשאים את אדם חשוב, אין מורידין אותו.
- ח. על־ידי חכמה ושפלות ומערב בין הבריות, דבורו נתקיים למעלה.
- ט. בשרוצים לנשא איזה צדיק ולפרסם אותו, אזי הקדוש־ברוך־הוא שולח מחלקת בין הרשעים.
- י. בשאחד מבזה אותך, ואתה מקבל בשמחה, על־ידי זה תזכה לכבוד והתנשאות בשמחה.
- יא. מי שאינו מקבל תוכחה, על־ידי זה אינו נתגדל.
- יב. התנשאות בא למי שמחזר תמיד על למודו.
- יג. התנשאות בא על־ידי תוכחה.
- יד. מי שה' אלקיו עמו, יהיה לו עליה.
- טו. על־ידי שנוי השם נשתנה המזל.

5. Through (giving) charity, one rises.
6. A man does not rise to greatness unless he is forgiven for all his sins.
7. When [Heaven] raises an important man, they do not bring him down.
8. Through wisdom, humility, and being social, one's words are fulfilled above.
9. When [Heaven] wants to raise a righteous man and publicize him, [Heaven] sends discord between the evil people.
10. When someone humiliates you, and you accept it happily, through this you will merit respect and promotion with joy.
11. One who does not accept rebuke through this he does not grow (become great).
12. Superiority comes to one who constantly reviews his learning.
13. Superiority comes through rebuke.
14. One whom Hashem his G-d is with him, he will have an ascent.
15. Through a change of name comes a change in fortune.

- מ. על־יְדֵי הַנְּסִיעָה שְׁנוֹסְעִים מִכְּפָר לְכְּפָר וּמַעִיר לְעִיר, דְּבָרָיו אֵינָם נִשְׁמָעִים.
- י. מִי שֶׁמְלַמֵּד זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, זֹכֶה לְעֲלִיָּה גְדוֹלָה.
- יח. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ הַתְּנַשְׁאוֹת וְיָרָא שֶׁלֹּא יִצְטָרֵךְ לָמוֹת מַחֲמַת שֶׁהוֹגִיעַ עֵת שֶׁל חֵבְרוֹ לְקַבֵּל אֶת הַהַתְּנַשְׁאוֹת הַזֹּאת, יָנוּס מֵהַתְּנַשְׁאוֹת הַזֹּאת, אוֹ לַעֲשׂוֹת תַּחֲבוּלָה שֶׁיָּנוּס חֵבְרוֹ מֵהָעִיר הַזֹּאת.
- יט. כְּשֶׁבְנֵי־אָדָם בָּאִים אֶצֶל אֶחָד וְאוֹמְרִים לוֹ: לְמָדְנוּ דֶרֶךְ הַשֵּׁם, בְּיָדוּעַ שִׁיתְנַשֵּׂא.
- כ. אֵין אָדָם נַעֲשֶׂה מִפְּרָסָם אֶל־אִם־כֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא מוֹפִיעַ עָלָיו מִלְּמַעְלָה.
- כא. הַהַתְּנַשְׁאוֹת בָּא עַל־יְדֵי הַבְּטָחוֹן שֶׁבִשְׁעַת צָרָה.
- כב. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֶׁכֵּל, בּוֹדֵאֵי יְרוּם בְּמִהְרָה.
- כג. כְּשֶׁהַצַּדִּיק נִתְרוֹמֵם, אָזִי הָעוֹלָם תִּמְהִים עָלָיו.
- כד. מִי שֶׁשׁוֹנֵא גָזֵל, עוֹלָה לַגְּדֻלָּה.
- כה. עַל־יְדֵי חֲכָמָה אוֹ הַעֲלָחָה נַעֲשֶׂה מִפְּרָסָם.

16. Through the traveling one does from village to village and from city to city, his words are not heard (accepted).

17. One who judges Israel favorably merits to a great ascent.

18. One who has superiority, and fears lest he need die because his friend's time has come to receive this superiority, he should flee from this superiority, or he should employ a scheme that his friend should flee from this city.

19. When people come to one and say to him, "Teach us the Way of G-d", it is certain that he will have superiority.

20. A man does not become famous, unless the Holy One Blessed is He appears upon him from above.

21. Superiority comes through having trust (in G-d) in time of trouble.

22. Someone with intelligence will certainly ascend (to greatness) quickly.

23. When the tzadik is raised to great height, everyone is in wonderment over him.

24. One who hates theft rises to greatness.

25. Through wisdom or success, one becomes famous.

- כו. אדם – שאמות העולם נותנין לו מתנות, ידע שהתנשאות שלו נכונה מאת השם יתברך.
- כז. על-ידי אמירת תהלים נתרומם.
- כח. בשנתנשא אדם, הוי כאלו היום נולד.
- כט. על-ידי זכירת שמות עבודה זרה אינו מתנשא.
- ל. על-ידי למוד אנדה בליקה מתנשא.
- לא. התנשאות בא על-ידי ששונאים שקר.
- לב. על-ידי אהבת צדיקים מתנשא.
- לג. על-ידי עבדות בידעת, לא כמעוֹת אנשים מלמדה, בודאי יתנשא.
- לד. התנשאות בא על-ידי דבורים.
- לה. גם על-ידי הכנעה.
- לו. על-ידי קדושת השם האדם נתרומם.
- לז. התנשאות בא על-ידי רחמנות.
- לח. על-ידי אמונה הוא מושל על בעלי-גאווה.

26. A man to whom the nations of the world give him gifts, should know that his superiority has been prepared (correct/established) by the blessed G-d.
27. Through saying *Tehillim* (Psalms), one is elevated on high.
28. When a man attains superiority, it is if he was newborn.
29. Due to mentioning names of idolatry, one does not rise (gain superiority).
30. Through learning *Aggadah* (non legal lore of the Talmud and Medrash) at night, one rises.
31. Eminence comes about through hating falsehood.
32. Through loving the righteous (*tzadikim*), one rises.
33. Through serving G-d with cognizance, and not by rote, one will certainly rise.
34. Superiority comes through spoken words (statements, insights, maxims, or the like).
35. Also through submission (before G-d).
36. Through sanctifying the name of G-d, one is raised high.
37. Superiority comes through having mercy.
38. Through faith, one rules over the arrogant.

לט. מי שמעמיד דין שאינו הגון, לסוף שיפל ביד שופטי אמות.

מ. על-ידי תוכחה לשם שמים זוכה להתנשאות.

מא. על-ידי בנין שבונה בארץ ישראל, זוכה להתנשאות.

מב. על-ידי כבוד התורה זוכה להתנשאות.

מג. לאו בכל עת יכול אדם להנהיג נשיאותו, כי לפעמים בא עת, שאין לעת הזאת חיות כיאם מנשיא אחר.

מד. מי שנשא אותו הקדוש-ברוך-הוא, תנהג בו כבוד ותלך אצלו.

מה. התנשאות של האדם היא מובת השעה.

חלק שני

א. מי שנכנס בתחומו של חברו, גדלתו נתמעט.

ב. אין הקדוש-ברוך-הוא נותן גדלה לאדם, עד שבודקו בדבר קטן.

39. One who appoints a judge who is not worthy will in the end be judged by (lit. fall into the hand of) gentile judges.
40. Through giving rebuke for the sake of Heaven, one merits to superiority.
41. Through building a house in the Land of Israel, one merits to superiority.
42. Through giving respect to the Torah, one merits to superiority.
43. Not always can a man rule his presidency, for sometimes there comes a time which this time has vitality only from a different president.
44. Someone whom the Holy One Blessed is He has elevated, accord him respect and go to (be by) him.
45. The ascent of a man is a goodness of the hour.

SECOND PART:

1. One who infringes his friends territory, his greatness is diminished.
2. The Holy One Blessed is He does not give greatness to a man until He tests him with something small.

- ג. על-ידי בלבול הדעת נתקלקל היראה. גם על-ידי בלבול הדעת ממשלתו נופלת.
- ד. על-ידי זריזות זוכה להיות רועה נאמן. וסימן לדבר: לך אל נ'מ'לה' עצל ובתיב: משים רועה אבן ישראל.
- ה. בשנותנין ממון להשר בשביל איזהו התמנות, שיעביר את חברו וימנה אותו, זהו כמו בשוף.
- ו. הרהורי עבודה זרה והרהורי זנות ושפיכות דמים ולשון הרע, הם באים על מי שרגיל בנדרים, אבל נתבטלים על-ידי המנהיג שבפיר, המסדר הגבוה והמסים על כל אחד ואחד לפי ערכו, שיוכל לסבל.
- ז. בשאיזה רשע נתגדל, אזי קשה לחדש איזהו סברה בפוסקים. גם דברי הדינים אינם נשמעים באזני הבעלי-דינים.
- ח. אדם פשר צריך להקטין את עצמו, בשרואה ממשלת הרשע.
- ט. מי שנוטל שררה לעצמו, על-ידי זה בתו נעשית זונה.

3. Through confusion of the mind, fear (of G-d) is ruined. Also through confusion of the mind, one's dominion falls.

4. Through zeal, one merits to be a faithful leader (lit. shepherd). A hint for this is in the passage, "Go to the ant, lazy one (Mishlei-Proverbs 6:6)", and it is also written "From there the shepherd of the stone of Israel (Bereshit 49:24)" (the end letters of the words in this passage spell "ant").

5. When one bribes an official to be appointed to a position, that someone else should be removed and he should be appointed, this is like witchcraft.

6. Thoughts of idolatry, and promiscuous thoughts, and spilling blood, and slander come upon one who is accustomed to swearing oaths. However, they are annulled through the city's leader, who sets the collections and taxes on each person according to his worth, that he can bear.

7. When an evil person becomes great, it is difficult to bring out a new explanation in the rulings of the authorities of the *Halacha* (Jewish law). Also, the words of judges are not heard (accepted/sensible) by the litigants.

8. A kosher man must humble himself when he sees the sovereignty of an evildoer.

9. One who appropriates a position of authority for himself, through this his daughter becomes a prostitute.

י. מי שפניית צרכי צבור ועוסק בצרכי עצמו, כאלו לוקח שחר.

יא. על-ידי ודוי דברים זוכה להתנשאות.

יב. על-ידי קנאות השם ותפורה, ההתנשאות של ראשי הדור בתקופה ועז, ועל-ידי זה נחשב בעיני כל המצוה של הכנסת אורחים, ועל-ידי זה הלומדים זוכים שהלכה כמותם.

העלחה

א. כל המוציא מעשרותיו כראוי, אינו מפסיד כלום.

ב. תתחבר למצליח ותצלית.

ג. אין הברכה מצויה אלא בדבר הסמוי מן העין.

ד. העלחה – סיעתא דשמיא היא.

ה. מי שנפסקה לו ההעלחה ואינו מצליח, לא במהרה יצלית.

ו. תכף לתלמידי חכמים ברכה במעשה ידיהם.

10. One who leaves the needs of the community and engages in his own needs, is as if he takes bribery.
11. Through confession, one merits to superiority.
12. Through the sanctity of the blessed G-d's name, the rule of the leaders of the generation has full power and might, and through this the *Mitzvah* of hospitality is highly regarded in everyone's eyes, and through this those that study (the Torah) merit that the *Halacha* (final legal ruling on a matter of the Torah) is like them.

SUCCESS

1. Anyone who gives his tithes properly does not lose anything (to the tithing, t.n.).
2. Join a successful person, and you will be successful.
3. Blessing abounds only on something that it is hidden from sight.
4. Success – assistance from Heaven brings it (it is).
5. Someone whose success has ceased and is not successful will not come to success quickly.
6. Immediately after Torah scholars there is blessing in the work of their hands.

- ו. עֶסֶק הַתְּנוּרָה הִיא סְגֻלָּה לְהַצְּלָחָה.
- ז. מִי שֶׁאֵינוֹ מְשִׁיר פֶּת עַל שְׁלֹחָנוֹ, אֵינוֹ רוֹאֵה סִמָּן בְּרָכָה לְעוֹלָם.
- ח. כִּיּוֹן שֶׁלֹּא הַזְּכִיר אֶלֶּא צַד אֶחָד הַטּוֹב וְלֹא הַהֶפְדָּ, אֵין זֶה נְחוּשׁ.
- ט. בֵּית, תִּינוּק, וְאַשָּׁה, הֵם סִמָּן לְהַצְּלָחָה.
- י. מִי שֶׁמְּגַרֵּשׁ אֶת אִשְׁתּוֹ, אֵינוֹ מְצַלִּיחַ.
- יא. מִי שֶׁהִשְׁעָה מְצַלַּחַת לוֹ, לְבוֹ רֶם עָלָיו גַּם אִמְתּוֹ מְפַלֵּט עַל הַבְּרִיּוֹת.
- יב. מִי שֶׁאֵינוֹ מְדַבֵּר דְּבָרִים בְּטָלִים, מְצַלִּיחַ בְּכָל מַעֲשָׂיו.
- יג. מִי שֶׁאֹמֵר תְּמִיד אֱמֶת, הוּא מְצַלִּיחַ.
- יד. עַל־יְדֵי וְדוּי תַּצְּלִיחַ.
- טו. הַצְּלָחָה בָּא, לְמִי שֶׁמֵּאכִיל תְּלִמְיֵד־חֶכֶם עַל שְׁלֹחָנוֹ.
- טז. כְּשֶׁאֵין לָךְ אֱמֶת, אֲזִי נִטֵּל מִמֶּךָ הַהַצְּלָחָה וְנִתֵּן לְאֲמוֹת.

7. Engagement in Torah is a *segulah* for success.
8. Someone who does not leave over bread on his table never sees the sign of blessing.
9. Since he only mentioned the one good side and not the reverse, this is not considered divining.
10. A house, child, and wife are omens for success.
11. Someone who divorces his wife will not be successful.
12. Someone whom the hour is fortunate for him, his heart is exalted, also the fear of him is cast on everyone (lit. all creatures).
13. Someone who does not speak unnecessary words is successful in everything he does.
14. Someone who always speaks the truth, he is successful.
15. Through confession, you will be successful.
16. Success comes to one who feeds a Torah scholar on his table.
17. When you do not have truth, success is taken from you and given to the gentiles (lit. the nations).

יח. להצלתה תשמע כשהצדיק אומר יחוד השם, הינו
שמע ישראל.

יט. על-ידי אמונת חכמים בא הצלתה.

חלק שני

א. מי שהוא שמח תמיד, על-ידי זה הוא מצליח.

ב. צריך לכבד לזה שהשעה משחקת לו.

ג. מי שהוא מצליח, הזמן בידו.

הרי"ן

א. על-ידי שקרים אשה יש לה צער בהרי"ן.

ב. סגולה להרי"ן – שתשא אצלה עץ קטן מנג שעל

קבר הצדיק או מנגט ולתן צדקה.

ג. דגים קטנים מפרין ומר בין.

ד. עפרות ומיניקות לא יאכלו שומין ובצלים.

ה. אשה ששנואין מעשי רשעים בעיניה, על-ידי זה

נפקדת.

18. For success, listen when the *Tzaddik* recites the unification of G-d's Name, that is Shimma Yisroel.

19. Through faith in the sages comes success.

SECOND PART:

1. One who is always happy, through this he is successful.

2. One must honor someone to whom the hour is fortunate.

3. A successful person the, the time is in his hands.

PREGNANCY

1. Through falsehood, a woman has suffering in pregnancy.

2. It is beneficial (*segulah*) for a pregnancy – that she carry on herself a small piece of wood from the roof over the grave of a *Tzaddik*, or a magnet, and to give charity.

3. Small fish [cause one to be] fruitful and multiply.

4. Pregnant and nursing women should not eat garlic and onions.

5. A woman to whom the deeds of the wicked are hateful in her eyes will, as a result of this, become pregnant.

- ו. המקבל גלות על עצמו, הוא סגלה להריון.
 ז. אכילת בשר בהמה נקה ושתיית שמן זית היא סגלה להריון.

חלק שני

- א. אשה שאינה יכולה להתעבר, תביט על הסכין של מילה אחר המילה.

הוראה

- א. המורה הוראות שהוא נכנע לפני גדולים ממנו, על-ידי זה הקדוש-ברוך-הוא שומר, שלא יכשל בדבר הוראה.
 ב. מקום ההוראה היא מועלת ליראה.
 ג. בשארע לאדם טרפה בביתו על-ידי תערובת אסור בהתר, ואין בהתר לבטל את האסור, זה מראין לו, שפגם באיזהו יחוד וזווג עליון, כי היחוד והזווג הוא בחינת בטול האסור בהתר בבחינת: "מוציא אסירים בבושרות".

6. Accepting exile upon oneself is conducive (*segulah*) to pregnancy.

7. Eating the meat of small animals and drinking olive oil are conducive to pregnancy.

SECOND PART :

1. A woman who cannot conceive should look at the circumcision knife after the circumcision.

INSTRUCTION

(deciding the *halacha* – Jewish law, or those that are vested with that power)

1. Someone who rules legal (Jewish law) decisions and he is submissive to those greater than him, through this the Holy One Blessed He will guard him that he should not stumble in a matter of a legal decision.

2. A place of instruction is conducive to fear (of G-d).

3. When food in a person's house becomes non-kosher through the mixing of the forbidden with the permitted, and there is not enough of the permitted to annul the forbidden, this (is a sign) he is being shown (from Above) that the person has caused a blemish in some supernal unification and conjugation. For the unification and conjugation is the aspect of the forbidden being annulled in the permitted, the aspect of (Psalms 68:7) "[G-d returns individuals home (-this is understood as getting them married- an aspect of union- Likutay Moharan Vol. 2 Torah 29)] He frees those imprisoned (*asirim*-forbidden) in auspicious times (*kosherot* - permitted)."

- ה. כְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם מְלָכוֹת, עַל־יְדֵי זֶה נִוְלָדִים בְּיִשְׂרָאֵל בָּנִים בְּעַלֵי הוֹרָאָה.
- ה. מִי שֶׁמְחַמֵּיר לְאַחֲרִים וּמְקַל לְעַצְמוֹ, וְאוֹמֵר עַל מֵה שְׁלֹא שָׁמַע שְׁשָׁמַע, עַל־יְדֵי זֶה אֵינּוּ זֹכֵה לְרֵאוֹת בְּיוֹפֵי הַמְּלָךְ, כִּי הַקְּלָפָה שֶׁל אָדוּם שֶׁהִיא יֵרָאֶה רָעָה, מְחַשֵּׂיךְ מְאוּר עֵינָיו מְלַהֶסְתֵּבֵל בְּיוֹפֵי פָּנֵי הַמְּלָךְ.
- ו. עַל־יְדֵי גְאוּף נֹפֵל לְתַפִּיסָה אוֹ לְחָלִי כְּאֵב רַגְלִים. גַּם תִּלְמִיד שְׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמִזְרָה נֹפֵל לְזֶה. גַּם מְזִיקִין שׁוֹלְטִין עָלָיו.

וְדוּי דְבָרִים

חֵלֶק שְׁנֵי

- א. עַל־יְדֵי וְדוּי דְבָרִים גּוֹרְמִים שֶׁתְּקַדּוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא מְזַמֵּין מְלַמְדֵי תִינוּקוֹת, שְׁלֹמֵדִין בְּאַמוּנָה.
- ב. גַּם גּוֹרְמִים, שֶׁנִּתְקַנְּנִים הַדְּרָכִים מִמְּכֹשׁוֹלוֹת.
- ג. עַל־יְדֵי וְדוּי דְבָרִים זֹכֵכִים לְהַתְנַשְּׂאוֹת.
- ד. מִי שֶׁאֵינּוּ מְתוּדָה עַל עֲוֹנוֹתָיו, מוֹרָא בָּא עָלָיו.

4. When there is peace with the government, through this there is born in Israel (the Jewish people) children who (develop into) instructors (of the *halacha*).

5. One who is strict with others and lenient with himself, and claims he heard things he did not hear, through this he does not merit to see the beauty of the King. For the *klipa* (evil force) of *Edom*, which is bad fear, darkens the light of his eyes so that he cannot gaze upon the beauty of the countenance of the King.

6. Through promiscuity, one falls into captivity, or sickness of pain in his feet. Also a student who has not reached the level of giving (legal-*halacha*) instruction and instructs, falls to this. Also, destructive forces dominate him.

CONFESSIO

SECOND PART :

1. Through confession, this causes The Holy Blessed One to bring teachers of children who teach faithfully.

2. This also elicits fixing of the roads from obstacles.

3. Through confession, one merits to leadership (to be elevated).

4. One who does not confess his sins, [fallen] fear comes upon him.

וּתְרוֹן

חלק שני

א. מי שהוא וּתְרוֹן, אין עונותיו יכולין להכריע זכיותיו.

זִיבָן

א. על־ידי זיוף בא לענש בית האסורים.

ב. על־ידי זיוף הוא מתחבר עם המתנגדים.

זְכוּת אָבוֹת

א. על־ידי טבילת מקוה מזכירין זכות אבות.

חלק שני

א. על־ידי מפלגי וחרפי הדור מאירין את היראה,

ועל־ידי היראה מתנוצצין זכות אבות, ועל־ידי

התנוצצות האבות נתעורר תשובה בעולם.

ב. בפתח ביתו של אדם נכר, אם תמו זכות אבותיו

או אם חלה זכות אבותיו.

ג. הגומל חסדים, אין צריך לזכות אבות.

DEFERS (one who defers)**SECOND PART :**

1. One who is willing to defer to others, his sins will not be able to outweigh his merits

FORGER

1. Through forgery comes the punishment of incarceration.
2. Through forgery, one becomes connected to the opposers (of the *Tzaddik*).

ANCESTRAL MERIT

1. Through immersing in a ritual bath, one's ancestral merit is remembered.

SECOND PART :

1. Brilliant, ingenious people of the generation inspire awe; through that awe, ancestral merit sparkles, and through the sparkling of ancestral merit, repentance is aroused in the world.
2. At the entrance to a man's house it is discernible if his ancestral merit has finished, or if his ancestral merit is effective.
3. One who does acts of kindness does not need ancestral merit.

זְכִירָה

- א. מי שְׁמַבִּישׁ פְּנֵי חֵבְרוֹ, נַעֲשֶׂה שְׂכָחָן.
- ב. עַל־יְדֵי דְאָנָה בָּא שְׂכָחָה.
- ג. עַל־יְדֵי לְמוֹד בְּפֶה מָלֵא בָּא זְכִירָה.
- ד. עַל־יְדֵי צַעַר בָּא שְׂכָחָה.
- ה. בְּשֶׁתְּצִיר לְפָנֶיךָ צוּרַת אָבִיךָ וְאִמָּךְ, תְּבוֹא לְזְכִירָה.
- ו. עַל־יְדֵי מַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת הָאָדָם נִתֵּר מִמִּדַּת שְׂכָחָה וְנִקְשָׁר בְּמִדַּת זְכִירָה.
- ז. עַל־יְדֵי נְאוּף מֵאֵבֶד הַזְּכָרוֹן.
- ח. עַל־יְדֵי כְּזָבִים בָּא שְׂכָחָה.
- ט. מִי שֶׁאִין לוֹ זְכָרוֹן, יַחְזִיר אֶת בְּנֵי־אָדָם בְּתִשׁוּבָה.
- י. מִי שֶׁאִין לוֹ זְכָרוֹן, בְּיָדוּעַ שֶׁלֹּא תִקַּן חַטָּאוֹת נְעוּרִים.
- יא. מִי שֶׁהוּא שְׂכָחָן, יִתֵּן צְדָקָה.
- יב. מִי שֶׁאִין לוֹ זְכָרוֹן, יִקְדֹשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּקִדְשָׁה גְדוּלָּה.
- יג. עַל־יְדֵי שְׁפִלוֹת תִּזְכָּה לְזְכָרוֹן.

MEMORY

1. One who embarrasses his friend becomes forgetful.
2. Through worry comes forgetfulness.
3. Through learning aloud comes memory.
4. Through suffering comes forgetfulness.
5. By picturing before you the image of your father and mother, you will come to memory.
6. Through carrying out practical commandments, one is released from the vice of forgetfulness and is connected to the quality of memory.
7. Through promiscuity, one destroys the memory.
8. Through falsehood comes forgetfulness.
9. Someone without memory should bring people back in repentance.
10. Someone without memory, it is certain that he has not repaired the sins of his youth.
11. A forgetful person should give charity.
12. Someone without memory should sanctify himself with great holiness.
13. Through lowliness, you will merit to memory.

יד. על־ידי עצבות בא שכחה.

טו. המציע תלמודו בצנעה, אינו משבח.

זקנים

חלק שני

- א. זקנים מעמידים את ישראל ועצתם טובה לנו.
- ב. לפי הזקנים שבדור בן הפרנסה.
- ג. אם הזקנים אינם חכמים סימן לדבר – שעקר חשיבותם הוא אצל נשים הילדות.

זריזות

חלק שני

- א. על־ידי זריזות זוכה להיות רועה נאמן, וסימן לדבר: לך אל נמ'לה' עצל, וכתוב: משם רועה אבן ישראל.

14. Through sadness comes forgetfulness.
15. One who keeps his learning hidden does not forget.

THE ELDERLY

SECOND PART :

1. The elders uphold Israel, and their advice is good for us.
2. According to the elderly of the generation, so is the income.
3. If the elders are not wise, a sign of the matter is that their main esteem is by young women.

ZEAL

SECOND PART:

1. Through zeal, one merits to be a faithful shepherd (leader of people). An indication of this matter: "Go to the ant (*nemalla*), lazy one (see its ways and wisen up - Mishlei – Proverbs 6:6)." and the verse: "From there, the Shepherd, the Rock of Israel (Bereshit 49:24)" (the last letters of this second verse spell out *nemalla* – ant, thus showing that the function of Shepherd is built on this quality of zeal).

חלום

- א. לחלום רע תאמר בבקר: החלומות שוא ידברו.
- ב. לחלום טוב תאמר בלשון תמיהה: וכי חלומות שוא ידברו והא כתיב: "בחלום אדבר בו".
- ג. הצנוע בבית-הכסא – חלומותיו מישבין עליו.
- ד. על-ידי הדבור רע על איזה צדיק מת מראין לו חלומות מבהלין.
- ה. מי שרואה חלומות מבהלין, זה סימן לבן או תלמיד שיקדיח תבשילו ברבים.

חלק שני

- א. מי שרוצה שיתקומו חלומותיו, יכתב אותם בפנקסו ואת היום ואת השעה ואת המקום.

חן

- א. על-ידי צדקה זוכה לחן.
- ב. על-ידי שפלות זוכה לחן.

DREAM

1. For a bad dream, say in the morning, "The dreams speak vainly."
2. For a good dream, say in a tone of wonderment, "Could it be that dreams speak vainly, when it is written 'In a dream I speak to him,'" (Bamidbar, 12:6).
3. One who conducts himself modestly in the lavatory his dreams will be settled.
4. Through speaking disparagingly about a *Tzaddik* who has passed away one is shown nightmares.
5. One who sees nightmares, it is a sign that a son or student will turn heretic in public (lit. burn the food he is cooking).

SECOND PART :

1. One who wants his dreams to be realized should write them in his ledger, and the day, the hour, and the place.

GRACE

1. Through charity one merits to grace.
2. Through humility one merits to grace.

- ג. לְחֵן יִכְנִים אוֹרְחִים.
- ד. גַּם יִשְׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִמֵּאֲכָלֵי אֶסוּר, וַיִּשְׁמַר אֶת פִּיּוֹ מִדְּבוּר אֶסוּר.
- ה. מִי שֶׁמְפַזֵּר מְעוֹתָיו בְּשִׁבִיל לִקְנוֹת לְעֲצָמוֹ רַב לְלַמֵּד מִמֶּנּוּ, עַל־יְדֵי זֶה יִמָּצֵא חֵן.
- ו. בְּשִׁתְּעֵבִיר עַל מְדוּתֶיךָ, תִּמָּצֵא חֵן.
- ז. עַל־יְדֵי תוֹכְחָה תִּשָּׂא חֵן.
- ח. שְׂמֹנ־וַיִּת מְסַגֵּל לְחֵן.
- ט. סִגְלָה לְחֵן תִּכְתֹּב עַל קַלְפֶּךָ; בְּסֵף וְזָהָב חֶסֶד וְאַמֶּת אֱלוֹף.
- י. עַל־יְדֵי הַיְרָאָה מִתְלַמֵּיד־חֶכֶם תִּזְכֶּה לְחֵן.
- יא. דְּבוּרִים הַיּוֹצְאִים בְּגִיחוֹתָא נִתְקַבְּלִים אֶצְל בְּנֵי־אָדָם.
- יב. יֵשׁ דְּגִים שֶׁהֵם מְסַגְּלִים לְחֵן.
- יג. עֵסֶק הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ גּוֹתֶנֶת חֵן.
- חֵלֶק שְׁנִי**
- א. בְּשִׂאֲדָם בָּא לְעִיר לְדוּר, וַיִּשְׁלַח בְּשָׂר לְעֵינֵי הָעִיר, וְעַל־יְדֵי זֶה יִשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי שְׂרֵי הָעִיר.

3. To find grace, one should be a host to guests.
4. Also, one should guard oneself from forbidden foods, and guard one's mouth from forbidden speech.
5. One who expends money to acquire a rabbi from whom to learn, through this he will find grace.
6. When you defer, you will find grace.
7. Through [giving] rebuke, you will find grace.
8. Olive oil is a *segulah* (auspicious) for grace.
9. A *segulah* for finding grace is to write on parchment, "Silver and gold kindness and truth champion."
10. By the awe [you have] for a Torah scholar, you merit to grace.
11. Words that are spoken (lit. come out) calmly are accepted by people.
12. There are fish which are conducive to grace.
13. Learning Torah while traveling gives one grace.

SECOND PART :

1. When a man comes to a city to live, he should send meat to the poor of the city, and through this he will find grace in the eyes of the city's officials.

חֲנֻפָּה

א. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא לִידֵי נְבוּל־פָּה, וְהוּא הַדִּין לְהַפְדֹּי.

ב. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה נַעֲשִׂית אִשְׁתּוֹ אֶלְמָנָה וּבְנָיו יְתוּמִים וְאִין מְרַחֵם עֲלֵיהֶם.

ג. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא פֶּחַד.

ד. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשׁוֹק וְנוֹפֵל, בְּיָדוֹעַ שְׂיֵשׁ בּוֹ חֲנֻפָּה.

ה. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא כְּאֵב־לֵב.

ו. מִי שֶׁבִטָּחוֹנוֹ עַל אֲחֵרִים, בָּא לִידֵי חֲנֻפָּה.

ז. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עַצְמוֹ מִחֲנֻפָּה, עַל־יְדֵי זֶה בָּא לוֹ יְשׁוּעָה.

ח. מִתֵּר לְהַחֲנִיף לְרָשָׁעִים בְּעוֹלָם־הַזֶּה.

ט. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה נִתְעוֹרֵר הַדִּין.

י. גַּם תִּפְלְתוּ אִינָה נִשְׁמַעַת וּמְאוּס בְּעֵינֵי כָל.

חֶלֶק שְׁנִי

א. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה בָּא לִידֵי כְּפִירָה.

ADULATION

1. Through adulation, one comes into the grip of foul language, and the opposite is also true.
2. Through adulation, one's wife becomes a widow, and his children orphans, and no one has compassion on them.
3. Through adulation comes fright.
4. Someone who walks in the marketplace and falls, it is certain that he has adulation in him.
5. Through adulation comes heartache
6. Someone who relies on others, comes into the grip of adulation.
7. One who guards himself from adulation, through this, salvation comes to him.
8. It is permitted to adulate wicked people in this world.
9. Through adulation, judgment is aroused.
10. Also, one's prayer is not heard, and one becomes repulsive in everyones' eyes.

SECOND PART :

1. Through adulation, one comes into the grip of heresy.

חִקְיָה

- א. עַל־יְדֵי הַחִקְיָרוֹת בְּעוֹלָם הַתְּהוֹ, תִּינּוּ מַה לְמַעֲלָה מַה לְמַטָּה וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה גֹרֵם קָלָלָה, וְהַשּׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִחִקְיָרוֹת הָאֵלוֹ גֹרֵם בְּרָכָה.
- ב. עַל־יְדֵי הַחִקְיָה בְּמַה לְמַעֲלָה וּמַה לְמַטָּה וְכוּ', עַל־יְדֵי זֶה מְזוֹנְתִיו בִּיגִיעָה רַבָּה.
- ג. הַמַּעֲמִיק בְּעֵינָיו בְּמַעֲשֵׂי מְרַבָּה, נִסְתַּלֵּק קִדְּם זְמָנוֹ.

חֲדוּשֵׁי דְאֹרִיתָא

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. לְפִי הַחֲדוּשׁ שְׂאָדָם מְתַדַּשׁ בַּתּוֹרָה, בֵּן נִמְשָׁךְ לוֹ הָאָרֶה מְקַנְדֶּשֶׁת אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל.
- ב. עַל־יְדֵי אִסְמִכְתּוֹת נִשְׁפָּע פְּרִנְסָה גְדוֹלָה לְעוֹלָם. וְזֶה כִּי יֵשׁ בְּמַה דְּבָרִים, שְׁלֵא מְצִינּוּ לוֹ מְקָרָא מִן הַתּוֹרָה, וְטָרְחוּ חֲכָמֵינוּ וְכְרוֹנָם לְבָרְכָה, לְמַצָּא לְהֵם אִסְמִכְתָּא בְּעֻלְמָא.

PHILOSOPHY

1. Contemplation of the world of chaos - that is, what is above and what is below... (concepts beyond our grasp) - causes curse. Conversely, one who guards himself from these investigations causes blessing.
2. Due to speculating about what is above and below... one's sustenance comes with great effort.
3. One who delves deeply into the subject of the Chariot ("merkava" a mystical Kabbalistic concept of the Divine Presence) passes away before his time.

NOVELTIES OF TORAH

SECOND PART

1. According to the novel interpretation that a person innovates in Torah, so is it drawn to him light (inspiration and excitement) from the holiness of the Land of Israel.
2. Through 'asmachtos' [lit. supports, this is a term used by the Talmud when a rabbinic ordinance is provided with some sort of bases from Scripture - this is explained in the continuation of this adage], abundant livelihood is bestowed upon the world. This is because there are many things for which we do not find an [explicit] verse from the Torah and our sages, of blessed memory, labored to find for them some sort of support.

- ג. עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִינְתָא נִתְנַגְלָה הַשְּׁנָחַת הַשֵּׁם
 וְתַבְרָךְ יוֹתֵר לְבְנֵי-אָדָם.
- ד. כְּשֶׁאֶחָד מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל נִתְפָּס בַּתְּפִיסָה, עַל-יְדֵי זֶה
 לְפִי בְחִינָתוֹ נִסְתָּמוּ מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה מִחֲכַמֵי הַדּוֹר,
 וְלִהְפֹךְ כְּשִׁיּוּצָא מִהַתְּפִיסָה.
- ה. עַל-יְדֵי חֲדוּשֵׁין דְּאוּרִינְתָא נִתְּוֹסַף גְּרִים.
- ו. כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְהַשְׁיֵג אִיזְהוּ הַשְּׁנָה בַּתּוֹרָה, אֲזִי
 נִתְעוֹרֵר עָלָיו קַטְרוֹנַג גָּדוֹל, וְאִזּוּ הוּא בְּסַכְנָה גְּדוֹלָה
 וְצָרִיךְ לְהִתְלַבֵּשׁ אֶת עַצְמוֹ בְּקַלְסֶתֶר פָּנִים שֶׁל
 אַבְרָהָם, וְאִזּוּ נִצּוֹל מִהַקַּטְרוֹנַג.
- ז. מִחֲדָשֵׁי אוּרִינְתָא צְרִיכִים לְלַמֵּד קַדְמֵ הַחֲדוּשׁ
 פּוֹסְקִים וְגַם אַחֲר־כֵּן. וְהַלְמוּד פּוֹסְקִים הוּא
 הַשְּׁמִירָה שֶׁל הַחֲדוּשֵׁין, שְׁלֵא יִנַּע בְּהֵן זָר. גַּם
 כְּשֶׁרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת צְדָקָה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן כְּמוֹ
 בְּחֲדוּשֵׁין.
- ח. הַחֲדוּשֵׁין דְּאוּרִינְתָא וְהַצְדָּקָה, כֹּל אֶחָד מֵעוֹרֵר אֶת
 חֵבְרוֹ.
- ט. לְפִי הַחֲדוּשֵׁין דְּאוּרִינְתָא כֵּן נִתְחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁין בְּמַעֲשֵׂה
 בְּרֵאשִׁית.

3. Through novel Torah interpretations, the Providence of Hashem, may He be blessed, is more revealed to people.

4. When one of the children of Israel is incarcerated, through this, according to his aspect, the wellsprings of wisdom are concealed from the wise of the generation. The opposite is true when he is released from the incarceration.

5. Through novel Torah interpretations, there are additional converts.

6. When a person wants to attain any conception in Torah, then great accusation is aroused upon him. He is then in great danger, and needs to clothe himself in the visage of Abraham. He will then be saved from the accusation.

7. Torah innovators need to learn Torah codifiers before the innovation, and also afterwards. The study of the codifiers is a protection for the innovations, so that no stranger may touch them. Also, when a person wants to do charity, it is necessary to act the same way as with the innovations.

8. Novel Torah interpretations and charity -- each one arouses one's friend.

9. According to the novel Torah interpretations, so are novelties innovated in the work of Creation.

- י. לאו כָּל הַחַדוּשִׁין שְׁאָדָם מִחֲדָשׁ בַּתּוֹרָה מִתָּר לוֹ לְכַתּוֹב, כִּי יֵשׁ שְׂלֵא נִתֵּן לְכַתּוֹב אֶף-עַל-פִּי שְׁנִיתָנוּ לְדַרְשׁ. וּמִי שִׁוִּידַע אֵיזוֹהוּ לְכַתּוֹב וְאֵיזוֹהוּ לֹא, הוּא יוֹדֵעַ וּמַכִּיר יְהוּדֵי אֶחָד בֵּין אֶלֶף [אַלְפִים] מִן הָאָמוֹת.
- יא. צָרִיד אָדָם לְשָׁמֵר מִלּוּמַר דְּבָרֵי תּוֹרָה בְּעַת וּבְמָקוֹם שְׂאִינָם נִשְׁמָעִים, וְאַפְלוּ בְּעַת וּבְמָקוֹם שְׁנִשְׁמָעִים, צָרִיד לְשָׁקֵל אוֹתָם כַּמָּה יֹאמֵר, שְׂלֵא יִהְיֶה בְּבַחֲיַנַּת "כָּל רוּחוֹ יוֹצִיא כְּסִיל". כִּי עַל-יְדֵי זֶה מְבִיא חוֹלְאֵת שְׁקוֹרִין "גִּישׁוּוֹי לִיכִץ", כִּי הַחוֹלְאֵת הַזֹּאת בָּא עַל-יְדֵי הַתְּנַבְּרוֹת הַפִּים שְׁבָדָם, וְזֶה "לַעֲשׂוֹת לְרוּחַ מִשְׁקָל וּמִים תִּכֵּן בְּמִדָּה".
- יב. עַל-יְדֵי חַדוּשִׁין דְּאוֹרִיתָא זֻכָּה לְטָלִית נָאָה.
- יג. הַצַּדִּיק מִתְּנַגֵּעַ אֶל אֵיזוֹהוּ חֶפֶץ אוֹ עַל אֵיזוֹהוּ דְּבַר תּוֹרָה לְהַשְׁיִיגָהּ, וְאַחַר-כֵּן בָּא זֶה הַדְּבָר לְאָדָם פְּחוֹת בְּלֵי יַגִּיעָה וְעֵמֶל, וְכֹל זֶה כִּי כְּבָר הִפְתַּח פְּתוּחַ.
- יד. כְּשִׂאֵיזוֹהוּ רָשָׁע נִתְגַּדֵּל, אֲזִי קָשָׁה לְחַדֵּשׁ אֵיזוֹהוּ סִבְרָא בְּפוֹסְקִים. גַּם דְּבָרֵי הַדִּינִים אֵינָם נִשְׁמָעִים בְּאֲזַנֵּי הַבְּעַל־דִּינִים.

10. Not every novel interpretation that a person innovates in Torah is permitted for him to write. For some are not given to write, even though they are given to expound. Someone who knows which are to be written, and which not, he will know and recognize one Jew among a thousand (alternate text: thousands) gentiles (lit. from the nations).

11. A person needs to be careful not to speak words of Torah at a time and place when they will not be heard. Even at a place and time when they will be heard, it is necessary to weigh how many of them to say, so that he will not be in the aspect of “a fool emits all of his spirit” (Proverbs 29:11). Because, through that, he brings about a disease called “geshvilleks” (swelling). Because this disease comes about through an overwhelming amount of water in the blood. And this is (Job 28:25), “to make a weight for the spirit, and water He established in measure.”

12. Through novel Torah interpretations, one merits a nice *Tallit* [-prayershawl].

13. The Tzadik toils towards some desire or some matter of the Torah to attain it. Afterwards, this thing comes to a lesser person without toil or labor. All this is because the door had already been opened.

14. When some wicked person becomes great, then it becomes difficult to innovate any reasoning in the (works of the) Torah codifiers. Also, the words of the judges are not acceptable in the ears of the litigants.

- מ. בְּשִׁמְנֵלָה אֵיזְהוּ טַעַם מִטַּעַמֵי הַתּוֹרָה, עַל־יְדֵי זֶה רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הַיָּמֵנוּ.
- מז. קִטְנֵי אֲמָנָה – קָשָׁה לָהֶם לְהַשִּׁיג חֲדוּשֵׁינָּה דְאֹרֶזְתָּא.

חֲתוּן

חֶלֶק שְׁנִי

- א. מִי שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְוֹנוֹ יֹאמֶר בְּכֹנֶנָה שִׁירַת הַיָּם.
(ספר שמות, פרק ט"ו, פס' א'–י"ט)
- ב. קְדוּשׁ לְבִנְיָה – סִגְלָה שְׁיִמְצֵא אָדָם אֶת זְוֹנוֹ. וְסִימָן לְדַבֵּר: "לְבִנְיָה" – בְּתוֹלָה נִישְׂאת לַיּוֹם הָרְבִיעִי.
- ג. עַל־יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלִמִיד־חֶכֶם בָּאִים מוֹבוֹת וּבְרָכוֹת לְאָדָם.
- ד. עַל־יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלִמִיד־חֶכֶם נִצּוֹל מֵעֲנָשׁ הַבָּא, עַל־יְדֵי שְׂעִיז עֲצוֹת רָעוֹת עַל חֲבֵרוֹ.
- ה. עַל־יְדֵי חֲתוּן עִם תְּלִמִיד־חֶכֶם עַל־יְדֵי זֶה נִתְמַנִּים דִּינָיִם בְּשָׂרִים.
- ו. מִי שֶׁקָּשָׁה לוֹ לְמַצֵּא זְוֹנוֹ, יִרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ לְקָרוֹת בְּקַרְבָּנוֹת הַנְּשִׂאִים. (בספר במדבר, פרק ז')

15. When one reveals a reason from the reasons of the Torah, through this, the (spirit of the) people (lit. creations) are pleased (comfortable) with him.

16. Those of little faith, it is difficult for them to conceive novel Torah interpretations.

MARRIAGE

SECOND PART:

1. One who has difficulty finding his soulmate should say the Song at the Sea with concentration.

2. *Kiddush Levanah* (the Blessing over the New Moon) is a *segulah* (conductive) to finding one's soulmate. A sign for this: The Hebrew word for moon – LiVaNA is the acronym for: "A virgin is married on Wednesday." (opening words fo Tractate Kesuvos)

3. By making a marriage to a Torah scholar, benefits and blessings come to a person.

4. By making a marriage to a Torah scholar, one is saved from the punishment that comes through giving advice to do evil against a friend.

5. Through making a marriage to a Torah scholar, through this worthy judges are appointed.

6. One who has difficulty in finding his soulmate should accustom himself to reciting the passages about the sacrifices of the Princes of the Twelve Tribes.

ו. הַשְּׂדוּדָה שְׂדוּבָרִים אַף־עַל־פִּי שְׂאִינוּ נִגְמָר הַשְּׂדוּדָה בְּעֵצְמוֹ, גַּם זֶה מִן הַשָּׁמַיִם, וְהַשְּׂדוּדָה לְחֹדֶר עוֹשֶׂה רֶשֶׁם בּוֹ וּבָהּ.

ז. הַכְּסוּי שְׂמֻכְסִין פְּנֵי הַכֶּלֶה קָדָם הַחֶפֶז יֵשׁ לָהּ כַּח הַהוֹלָדָה.

ח. עַל־יְדֵי הַתְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת זְוִיגוֹ הַנִּכְרָז בְּשָׁמַיִם.

ט. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֵצְמוֹ מִלְּלוֹן וְגַם לְדוֹר שְׁנֵי זְוִיגוֹת בְּבֵית אֶחָד, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְחַתֻּנּוֹתָא בְּהַגִּים וּבְנֵי־אָדָם חֲשׂוּבִים גְּדוֹלִים.

י. בְּשִׂאָדָם נוֹשֵׂא אִשָּׁה אַחֵר מִיתַת אִשָּׁה הָרֵאשׁוֹנָה, אִשְׁתּוֹ הָרֵאשׁוֹנָה מַצְטַעֶרֶת בְּקִבְרָה.

טֵבַע

חֵלֶק שְׁנִי

א. בְּרִיאוֹת הַגּוֹף וְחַיָּו וְטֵבַעוֹ שֶׁל אָדָם, הַכֹּל הוֹלֵךְ לְפִי טֵבַע וְחַיֵּי וּבְרִיאוֹת אָבִיו וְאִמּוֹ.

ב. מִי שֶׁשִּׁעְרוֹתָיו מְרַבִּין שְׁלֵא עַל־פִּי הַטֵּבַע, זֶה עֲלוּל לְנִזְקִים הַרְבֵּה וּלְפִגְעִים רָעִים מֵהַסְּמָא־אֲחָרָא, סִגְלָתוֹ שִׁיקְרָא הַפְּרָשָׁה שְׁקוּרִין בְּיוֹם־כְּפוּרָה.

7. A proposed match which is spoken about, even though the actual match is not completed, this is also from Providence, and the proposal itself has an impact on him and her.
8. The shroud which is used to cover the face of the bride before the marriage rites, has the power of fertility.
9. Through prayer, one can change his soulmate that was announced in Heaven.
10. One who is careful not to spend the night or to house two couples in one house, through this he merits to have son-in-laws who are *Cohanim* (priests) and/or very important.
11. When a man marries a woman after the death of his first wife, his first wife is anguished in the grave.

NATURE

SECOND PART

1. Bodily health, one's life, and a person's nature all go according to the nature, life, and health of one's father and mother.
2. Someone whose hair is unnaturally abundant, this may lead to great damages and bad injuries from the Other Side. It is conducive for him to recite the section [of the Torah] that is read on *Yom Kippur*.

טִלְטוּל

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל-יְדֵי הַטִּלְטוּל זוֹכִין לְשֵׁם טוֹב.
- ב. עַל-פִּי רַב הִירָאִים – פֶּרְנָסָתָם בָּא עַל-יְדֵי טִלְטוּלִים.
- ג. לַפְעָמִים הַצַּדִּיק בָּא לְטִלְטוּלִים, בְּדֵי שְׂיָבוֹא לְעוֹלָם הַבָּא וַיִּזְכֹּר כָּל הַמְקוֹמוֹת שֶׁהָיָה בָּהֶם, וְעַל-יְדֵי זֶה יָבוֹאוּ טוֹבוֹת לְאֵלוֹ הַמְקוֹמוֹת.
- ד. לָאוּ בְּכָל מְקוֹם אָדָם זוֹכֵה לְסִגְלַת תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים. בְּשִׁבְלֵי זֶה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ-הוּא מְסַבֵּב סְבוּבִים, שְׂיִצְא זֶה הָאָדָם מִמְּקוֹם הַזֶּה לְמְקוֹם אַחֵר.
- ה. לַפְעָמִים נִתְחַיֵּב אָדָם אֵיזְהוּ גְלוּת וְנִתְחַלֵּף לוֹ עַל אֵיזְהוּ חוֹלְאָת.

מִתְרָה

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. אִשָּׁה בְּשָׂרָה מִמִּתְרַת הַבַּיִת מַצְרַעַת.

WANDERING

(having to move constantly from place to another)

SECOND PART:

1. Through wandering, one merits a good name.
2. For the most part, the G-d fearing – their livelihood comes through having to go from place to place.
3. Sometimes the *Tzaddik* comes to wander, so that when he comes to the World to Come, he will remember all the places he had been, and through this, good will come to those places.
4. Not in every place does a person merit to have fortunate attainment of Torah and good deeds. For this reason, the Holy One Blessed He brings about circumstances causing the person to leave one place and go to another.
5. Sometimes a person is obliged to suffer exile, and it is switched for him to some sickness.

PURITY

SECOND PART:

1. An upright woman purifies the house from leprosy.

ישועה

- א. אין עוֹשִׂין גַּם אֶלָּא לְמִי שְׁיֵשׁ לוֹ מְסִירוֹת־נַפֶּשׁ עַל קְדוּשַׁת־הַשֵּׁם.
- ב. הַשְּׂמַח בְּיַסּוּרֵיךָ, מְבִיא יְשׁוּעָה.
- ג. עַל־יְדֵי הַתְּבוּדוֹת בָּא יְשׁוּעָה.
- ד. עַל־יְדֵי נִסְיוֹן עוֹשִׂין לוֹ גַּם.
- ה. עַל־יְדֵי צַדִּיקָה בָּא יְשׁוּעָה.
- ו. עַל־יְדֵי עֲנִיעוֹת שֶׁל אָדָם מַחְזִירִין לוֹ כָּל הַטּוֹבוֹת, שֶׁנִּטְלָא אָדָם אַחֵר בַּתְּפִלוֹתָיו.
- ז. אין עוֹשִׂין גַּם לְנוֹאֵף.
- ח. אֵל תִּסְמָךְ עַל הַנֶּסֶם, כָּל זְמַן שֶׁאַפְשֵׁר לָךְ לְהִנָּצֵל בְּמִמּוֹן אוֹ בְּדָבָר אַחֵר.
- ט. קָדָם שֶׁעוֹשֶׂה הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא גַּם לְאָדָם, הָאָדָם הַזֶּה נוֹפֵל לְרָעָה, וְהַכֵּל לְפִי גִדְל הַנֶּסֶם.
- י. מִי שֶׁאֵינוֹ מְזַכֵּיר שֵׁם עֲבוּדָה זָרָה, הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת.

SALVATION

1. A miracle is only done for someone who has self-sacrifice to sanctify the name of G-d.
2. One who is joyous amidst suffering brings salvation.
3. Through hisbodidus (speaking to G-d in seclusion) comes salvation.
4. Through one's passing a test, a miracle is done for him .
5. Through charity comes salvation.
6. Through the modesty of a man, he receives in return, all the good that was taken from him by another through the other's prayers.
7. A miracle is not done for one who is promiscuous.
8. Do not depend on a miracle, as long as it is possible to be saved through money or other means.
9. Before the Holy One -Blessed is He- does a miracle for a man, the man falls into evil, completely according to the magnitude of the miracle.
10. One who does not mention names of foreign deities, the Holy One -Blessed is He- does him favors.

- יא. מִי שֶׁצָּרִיךְ לְאִיזָה יְשׁוּעָה, יִשְׁמַח אֶת הַצְּדִיק.
- יב. עַל־יְדֵי בְּטַחֲוֹן הָאָדָם נִפְלֵט מִצָּרוֹתָיו.
- יג. עַל־יְדֵי צְדָקָה תִּזְכֶּה, שְׁלֵא תִצְטָרֵךְ לִישׁוּעַת אָדָם.
- יד. עַל־יְדֵי בְּטַחֲוֹן תִּזְכֶּה לְהִבִּין, שִׁישׁוּעֶתְךָ מֵאֵת
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְלֹא מֵאָדָם.
- טו. גַּם עַל־יְדֵי אֲמַת תִּזְכֶּה לָזֶה.
- טז. כְּשֶׁאָדָם בָּא לְאִיזָה נִסְיוֹן, יִדַּע כְּשִׁיעֵמֹד בָּזֶה
הַנִּסְיוֹן, שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה לוֹ גַּם.
- יז. עַל־יְדֵי בְּטַחֲוֹן יִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בְּחֶסֶד הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
- יח. עַל־יְדֵי לְמוּד בְּעִמִּידָה מִפֶּר עֲצַת הָאֱמוּנוֹת.
- יט. עַל־יְדֵי תַעֲנִיַת הָאָדָם נִצּוֹל מִמִּיתָה.
- כ. עַל־יְדֵי בְּטַחֲוֹן יַעֲשֶׂה לְךָ חֶסֶד.
- כא. עַל־יְדֵי עֲנוּהָ בָּא יְשׁוּעָה.
- כב. מִי שֶׁמֵּתְפַלֵּל בְּשִׂמְחָה, יִזְכֶּה לְשִׂמְחַת בִּישׁוּעֶתוֹ.
- כג. הַיָּסוּס בָּא עַל־יְדֵי אֲמַת.

11. One who needs a salvation should give happiness to the *Tzaddik*.
12. Through trust, a man is saved (ejected) from his troubles.
13. Through charity you will merit that you will not need salvation of man (i.e. through other people).
14. Through trust you will merit to understand that your salvation is from G-d, and not from man.
15. Also through truth you will merit this.
16. When a person comes to a test, he should know that if he stands in it (i.e. not succumb to temptation), the Holy One, Blessed is He- will do a miracle for him.
17. Through trust, one merits to rejoice in the kindness of the Blessed G-d.
18. Through learning in a standing position, one annuls the scheming of the nations.
19. Through a fast, a man is saved from death.
20. Through having trust, kindness will be met out to you.
21. Through humility comes salvation.
22. One who prays joyfully will merit rejoicing in His salvation.
23. A miracle comes through truth.

- כד. הַיָּנֹס בָּא עַל־יְדֵי יְרָאָה.
- כה. מִי שֶׁמּוֹדִיעַ דְּרָךְ ה' לְרַבִּים, עַל־יְדֵי זֶה אֶפְלוּ בְּשֵׂהוּא
בֵּין הַגּוֹיִים, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹשִׁיעַ לוֹ.
- כו. מִי שֶׁמֵתְפַלֵּל כָּל הַיּוֹם, עַל־יְדֵי זֶה מְקַבֵּל [נִיזְבָּה
לְקַבֵּל] יְשׁוּעָה.
- כז. בְּשִׂיִּשְׂרָאֵל הַדּוֹבְרֵי אֱמֶת, עַל־יְדֵי זֶה נִשְׁפָּע לָהֶם
הַחֶסֶד מִן הַשָּׁמַיִם.
- כח. עַל־יְדֵי הַנְּגוּנִים שֶׁאֵתָּה מְשׁוֹרֵר, אֵתָּה מְעוֹרֵר אֵת
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁיִּסְתַּכֵּל בְּאַמָּה הַזֹּאת, שֶׁאֵתָּה
מְשׁוֹרֵר אֵת הַנְּגוּן שֶׁלָּהּ לָמָּה הִיא מְשַׁעֲבֶדֶת בָּךְ.

יְרָאָה

- א. מִי שֶׁאֵינּוּ חָכֵם בְּעֵינֵי עַצְמוֹ, יָכוֹל לָבוֹא לְיְרָאָה.
- ב. מִי שֶׁמְקַרֵּב אֶל הַזְּקֵן וְסוֹבֵל בְּעֶסוֹ, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה
לְיְרָאָה.
- ג. בְּשִׁנְדוּמָן לָיְדוּ אֵיזָה גְּמִילוֹת־חֶסֶד, וְאֵינּוּ גּוֹמֵל,
עַל־יְדֵי זֶה נוֹפֵל מִיְרָאָתוֹ.

24. A miracle comes through fear of G-d.

25. One who makes known the Way of G-d to the many, through this, even if he is amongst the gentiles, the Holy One -Blessed is He- saves him.

26. One who prays all day long, through this he will merit to receive salvation.

27. When the Jews speak the truth, through this kindness is sent to them from Heaven.

28. Through the melodies that you sing, you arouse the Holy One -Blessed is He- to look upon the nation whose melody you are singing – why it subjugates you.

FEAR OF G-D

1. Someone who is not wise in his own eyes is able to come to fear of G-d.

2. Someone who draws close to an elder and withstands his anger, through this he merits fear of G-d.

3. When someone has the opportunity to do kindness and he does not bestow it, through this, he falls from his fear of G-d.

- ד. מי שִׁמְמַעַט בְּשִׂיחָה, יִזְכֶּה לְיִרְאָה.
- ה. מי שִׁמְדַבֵּר וּמְסִית אֶת חֲבֵרוֹ לְיִרְאֵת־שָׁמַיִם, כָּל הַדְּבוּרִים שִׁמוּעִיא מִפִּיו, בְּשָׁעָה שִׁמְדַבֵּר עִם חֲבֵרוֹ, נַעֲשֶׂה מִמֶּנּוּ סֵפֶר.
- ו. מי שִׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת־שָׁמַיִם – דְּבָרָיו נִשְׁמָעִין.
- ז. בְּכִיָּה עַל מִיתַת אָדָם כָּשֶׁר הִיא חֲשׂוּבָה כְּמוֹ יִרְאֵת־שָׁמַיִם.
- ח. יִרְאֵת־הַשָּׁם תּוֹסִיף לְאָדָם יוֹתֵר מִמָּה שֶׁמְזֹלֹ מְחִיב וְהוּא הַדִּין לְהַפְדָּ.
- ט. עַל־יְדֵי שְׁמוּשׁ צְדִיקִים יָבוֹא לְיִרְאֵת־שָׁמַיִם וְהוּא הַדִּין לְהַפְדָּ.
- י. הַבּוֹשֶׁה מִבֵּיא לְיְדֵי יִרְאֵת־חֲטָא.
- יא. זְכוּת הַיִּרְאָה עַד אֶלֶף דוֹר.
- יב. מִי שֶׁאִינוֹ מְנִיחַ בֶּן אֹר תַּלְמִיד, זֶה נִקְרָא לֹא יִרְאֵ־אֱלֹקִים.
- יג. הַכְּסוּי שֶׁל הָרֹאשׁ מִבֵּיא לְיְדֵי יִרְאָה.
- יד. אָדָם שֶׁהַמּוֹן עִם מִתְבָּרְכִין בּוֹ, בְּדוּעַ שִׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת־שָׁמַיִם.

4. Someone who minimizes conversation will merit fear of G-d.
5. Someone who speaks and motivates his friend to fear of Heaven -- all the words that leave his mouth at the time that he speaks with his friend get made into a book.
6. Someone who has fear of Heaven, his words are heard.
7. Crying over the death of a kosher person is considered like fear of Heaven.
8. Fear of Hashem increases for a person beyond what his *mazal* (fortune) mandates, and the opposite is also true.
9. Through serving righteous people, one comes to fear of Heaven, and the opposite is also true.
10. Shame leads to fear of sin.
11. The merit of fear of G-d lasts for a thousand generations.
12. Someone who does not leave behind a son or a student, this is called "not fearing *Elo-him*".
13. Covering the head brings one to fear of G-d.
14. A person from whom the populace is blessed (go to for bless others that they should be like him) certainly has fear of Heaven.

טו. מִי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת־שָׁמַיִם, יָכוֹל לְשַׁבֵּר אֶת לֵב
הַמֶּתְנַאֲוִין.

טז. וּמִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂכִינָה בְּעוֹלָם.

יז. וּבֹא לְיַדֵּי הַכְּנָעָה.

יח. גַּם הַמִּסִּית לֹא יָכוֹל לְהִסִּית אוֹתוֹ.

יט. מִי שֶׁדְּבוּק תָּמִיד בְּיִרְאֵת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ,
הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לוֹ נִסִּים.

כ. מִי שֶׁמְקַשֵּׁר תָּמִיד בְּיִרְאֵת־הַשֵּׁם, וְאֵינּוּ שָׂכוּחַ מִמְּנוֹ,
מוֹחֲלִין לוֹ כָּל עוֹנוֹתָיו.

כא. מִי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאֵת־שָׁמַיִם, בְּיָדָיו יִשְׁמַע לְקוֹל
הַצַּדִּיקִים.

כב. גַּם יָבוֹא לְמִדַּת הַבְּטָחוֹן.

כג. עַל־יְדֵי יִרְאָה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ שְׁלוֹם.

כד. מִי שֶׁאֵין בּוֹ יִרְאָה, אֵינּוּ הוֹלֵךְ בְּדַרְכֵי הַשֵּׁם.

כה. עַל־יְדֵי יִרְאָה, יָבוֹא לְאַמֶּת.

כו. מִי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה אֵינּוּ נוֹפֵל מִגְּדֻלָּתוֹ וְהוֹלֵךְ וְגָדַל.

15. Someone who has fear of Heaven can break the heart of the haughty ...

16. ... and draws down the Divine Presence into the world.

17. ... and comes into the grip of submission [to G-d].

18. Also, the seducer is not able to deviate him.

19. One who constantly clings to the fear of Hashem, may He be Blessed, the Holy One, Blessed be He, does miracles for him.

20. One who is constantly connected to the fear of G-d and does not forget about it -- all of his sins are pardoned.

21. One who has fear of G-d will certainly listen to the voice of the righteous.

22. He will also come to the attribute of trust [in G-d].

23. Through fear (of Heaven) the Holy One, Blessed be He, gives him peace.

24. Someone who does not have fear of G-d, does not walk in the way of Hashem.

25. Through fear of G-d, one comes to truth.

26. One who has fear of G-d does not fall from his greatness, and keeps getting greater.

כז. מִי שֵׁישׁ לוֹ חֻכְמַת אֱלֹקִים בְּלִבּוֹ, הָעַם יִירָאוּ מִלְּפָנָיו.

כח. מִי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, כְּשֶׁבָא פֶחַד לְעוֹלָם הוּא לֹא

יִפְחַד, אֲבָל גַּם יִשְׁמַח.

כט. מִי שֵׁישׁ בּוֹ יִרְאָה, בְּיָדָיו יִכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ לְפָנָיו

הַצַּדִּיק.

ל. עַל־יְדֵי גְאוּהָ אֵין יִרְאָה.

לא. לְיִרְאָה תִלְדַּךְ לְמִקְוֵה.

לב. עַל־יְדֵי קְדוּשַׁת הַשֵּׁם תָּבוֹא לְיִרְאָה.

לג. הַפְּשָׁעִים מְסִירִין אֶת הַיִּרְאָה מִנֶּגֶד עֵינָיו.

לד. מִי שֶׁאֵינוֹ נוֹתֵן אֵל לְבוֹ יוֹם הַמִּיתָה, עַל־יְדֵי זֶה אֵין

לוֹ יִרְאָה.

לה. כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל מִיִּרְאָתוֹ, בְּיָדוֹעַ שֶׁדָּנִין אוֹתוֹ לְמַעַלָּה.

לו. עַל־יְדֵי מַתְנָה שְׁנוֹתֵנִין לְצַדִּיקִים זוֹכִין לְיִרְאָה.

לז. גַּם שִׁי [שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְעֶשְׂרִי] טְבִילוֹת מְסַגְּלִין לְיִרְאָה.

27. One who has the wisdom of Elokim (G-d) in his heart, the people will be afraid of him.
28. Someone who has fear of G-d, when fright comes to the world, he will not be afraid. Rather, he will even be happy.
29. Someone who has fear of G-d will certainly humble himself before the Tzadik.
30. Through haughtiness, there is no fear of G-d.
31. To [acquire] fear of G-d, go to the ritual bath.
32. Through sanctifying the Name [of G-d], you will come to fear of G-d.
33. Intentional sins remove the fear of G-d from before his eyes.
34. Someone who does not pay attention to the day of death, through this, he has no fear of G-d.
35. When a person falls from his fear of G-d, it is known that they are judging him Above.
36. Through the gift that one gives to the righteous, one merits fear of G-d.
37. Also, 310 immersions in a *Mikveh* (ritual) bath are a *segulah* (conducive) to fear of G-d.

לח. החשק שחושק האדם לעשות מצוה הוא סימן שיש לו יראה.

חלק שני

- א. על-ידי היראה והחסד נצול מאש וזוכה לפרנסה.
- ב. מקום ההוראה היא מועלת ליראה.
- ג. על-ידי למוד "שלחן-ערוך" באים ליראה.
- ד. על-ידי מפלגי וחרופי הדור מאירין את היראה, ועל-ידי התנוצצות האבות נתעורר תשובה בעולם.
- ה. יש כח ביד היחיד לפרק על שמים, ואין ביד הרבים לפרק על שמים.
- ו. הקול היוצא מבר-דעת שבקדשה מסגל ליראה.
- ז. על-ידי בלבול הדעת נתקלקל היראה, גם על-ידי בלבול הדעת ממשלתו נופלת.
- ח. הרבית מפסיד היראה.
- ט. אלו המקרבים ליראי-השם, גם הם זוכים ליראה ולדעת.

38. Desire -- that a person desires to perform a Torah commandment -- is a sign that he has fear of G-d.

SECOND PART :

1. Through fear of G-d and kindness, one is saved from fire and merits a livelihood.

2. A place of [Torah] decision (i.e. where the scholars study, decide, and teach the proper Torah conduct) is helpful for fear of G-d.

3. Through learning the *Shulchan Aruch* (Code of Jewish Law), one comes to fear of G-d.

4. Through the outstanding and sharp ones of the generation, fear of G-d is illuminated, and through fear of G-d, the merit of the forefathers is sparked, and through the sparkling of the forefathers, repentance is aroused in the world.

5. There is power in the hand of the individual to cast off the yoke of Heaven, but it is not within the hand of the masses to cast off the yoke of Heaven.

6. The voice that emanates from an intelligent, holy person is a *segulah* (conductive) to fear of G-d.

7. Through confusion of the intellect, fear of G-d is ruined. Also, through confusion of the intellect, one's authority falls.

8. Monetary interest causes a loss of fear of G-d.

9. Those who draw close to G-d fearing people, they also merit fear of G-d and knowledge.

יְחוּס

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. אִין כַּח הַקְּלָלָה חָל עַל מִיחָם.
- ב. אִפְלוּ אִשָּׁה צַדִּיקָת כְּשֶׁהִיא אֵינָה מִיחָסֶת, עַל־יְדֵי זֶה מוֹלֶדֶת בָּנִים וְשִׂאִינָם מִהַגָּנִים.
- ג. קָשָׁה לְפָנַי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְהַעֲבִיר וּלְבַטֵּל גְּדוּלֵי הַיְחוּס.

כְּבוֹד

- א. כְּשֶׁרוֹצִין לְדַחֹת אֵיזָה אָדָם מֵעֲבוֹדַת אֱלֹקוֹת, נוֹתְנִים לוֹ כְּבוֹד כְּדֵי לְמַרְדּוֹ.
- ב. מִי שְׂדוּבֵר עַל צַדִּיק, לְסוּף שְׁנַת־בְּזָה בְּעֵינַי כֹּל.
- ג. מִי שְׂמַבְזֶה אֶת עַצְמוֹ בְּכָל יוֹם בְּעֵינַי עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה שְׂשֻׁמוֹ אֵינוֹ שְׂכוֹחַ מִפִּי הַבְּרִיּוֹת, וּבְנֵי אָדָם יִקְרְאוּ אֶת בְּנֵיהֶם בְּשֻׁמוֹ.
- ד. תַּקּוּן תְּצוֹת הוּא סְגֻלָּה לְכְבוֹד.

LINEAGE

SECOND PART:

1. The force of a curse does not effect, one with respected lineage.
2. Even a righteous woman, if she does not have respected lineage, through this she will have children who are not upright.
3. It is difficult for the Holy One Blessed be He to cast away and annul those with respected lineage.

HONOR

1. When there is a desire to discourage a man from serving G-d, they give him honor in order to distract him.
2. One who speaks against the *Tzaddik* ends up humiliated in everyone's eyes.
3. One who belittles himself each day in his own eyes, merits that his name will not be forgotten by the people, and people will name their children after him.
4. *Tikkun Chatzot* (the Midnight Lament/Rectification) is a *segulah* (conducive) for honor.

- ה. מי שֶׁהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נְתַרומם עַל יָדוֹ לְמַעַלָּה, הוּא נַעֲשֶׂה מְפָרָסם.
- ו. מי שֶׁפּוֹנֵעַ בְּכָבוֹד שֶׁל צְדִיקִים, עַל-יְדֵי זֶה נּוֹפֵל לְחִלְשָׁה.
- ז. חֲבוּק הַסֵּפֶר תּוֹרָה מְסַגֵּל לְכָבוֹד.
- ח. עַל-יְדֵי עֲנוּה בָּא כְּבוֹד.
- ט. לְפַעֲמִים יֵשׁ לְאָדָם כְּבוֹד וּגְדֻלָּה בְּשִׁבִיל זְכוּת שֶׁל אֶחָד מִבְּנֵי בֵּיתוֹ.
- י. מי שֶׁאֹמֵר לֹא חָטָאתִי, הוּא מְבֻזָּה בְּעֵינֵי כָּל.
- יא. רַב הַבְּזוּיוֹנוֹת הַבָּאִים עַל הָאָדָם הֵם בְּשִׁבִיל חֲטָאוֹת נְעוּרִים.
- יב. צְמֵאוֹן הַמְּפֻלָּג הוּא סִימָן לִירִידַת הַכְּבוֹד.
- יג. מי שֶׁמְצִיל סֵפֶר-תּוֹרָה מִשׁוּם דְּבַר הַמְּאַבֵּד אוֹתוֹ, זֹכֶה לְכָבוֹד.
- יד. אִישׁ נִכְבָּד – דְּבָרָיו קְיָמִים.
- טו. כְּשֶׁאֲתָה נּוֹתֵן כְּבוֹד לְאָדָם, תִּתֵּן כְּבוֹד גַּם לְמִשְׁמָשׁוֹ.

5. One who causes the Blessed Holy One[’s glory] to be raised high, he becomes famous.
6. One who offends the honor of *tzaddikim*, through this he falls into weakness.
7. Hugging the Torah scroll is a *segulah* (conducive) for honor.
8. Through humility comes honor.
9. Sometimes a man receives honor and greatness because of the merit of one of his household.
10. One who says "I did not sin" is despised in everyone's eyes.
11. Most of the humiliations that come upon a man are due to the sins of his youth.
12. Extraordinary thirst is a sign of descent from honor.
13. One who saves a Torah scroll from any danger of destruction merits to honor.
14. The words of an honored man endure.
15. When you give honor to a man, give honor also to the one serving him.

מ. כְּשֶׁנֶחְטָטִים הַמֵּתִים, בְּיָדוּעַ לְשַׂרְצָה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-

הוּא לְהֵבִיא אִיזָה בְּזִיוֹן עַל הַחַיִּים, וְנִתְהַפֵּךְ הַדָּבָר.

י. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל צוּוֵי שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא נוֹפֵל

מִחַשְׁיבוֹתָיו.

יח. עַל-יְדֵי רְדִיפַת הַכְּבוֹד בָּא לִידֵי הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.

יט. אָדָם שֶׁהוּא בְּחַשְׁיבוֹת אֵין צָרִיךְ לְבִזּוֹתוֹ, אֲף-עַל-פִּי

שֶׁהוּא רָשָׁע.

כ. צָרִיךְ לִתֵּן כְּבוֹד לַמַּלְכוּת, אֲף-עַל-פִּי שֶׁהוּא עוֹבֵד

עֲבוּדָה זָרָה.

כא. עַל-יְדֵי כְּבוֹד שֶׁמְכַבְּדִין אֶת הַתּוֹרָה, אָדָם נִצּוֹל

מִשׁוֹנְאָיו.

כב. כְּבוֹד הַנֶּס לְבוֹא בְּהַצָּנֵעַ.

כג. מִי שֶׁהוּא מְבֻזָּה, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב כְּזָבִים.

כד. הַבְּגָדִים שֶׁל הָאָדָם מְכַבְּדִין אֶת הָאָדָם.

כה. הַכְּבוֹד תּוֹלָה בְּנַפְשׁוֹ.

כו. הַכְּבוֹד תּוֹלָה בְּרִצּוֹן הַלֵּב.

16. When the dead are unearthed, it is certain that the Holy One, Blessed be He, wanted to bring some humiliation on the living, and the matter was overturned.

17. One who transgresses the command of the *Tzaddik*, he falls from his importance.

18. Through chasing after honor one comes to idolatrous thoughts.

19. A man with a position of importance, it is not necessary to (i.e. one should not) humiliate him, even if he is wicked.

20. It is necessary to give honor to the monarchy, even though he worships idolatry.

21. Through the honor one gives to the Torah, one is saved from his enemies.

22. A miracle's honor is in its coming discreetly.

23. One who is despised, it is certain that he likes falsehood.

24. A man's clothes give honor to the man.

25. Honor is dependent upon the soul .

26. Honor is dependent upon the desire in the heart.

- כו. כְּשֵׁאתָה נִרְדָּף, תִּזְכֶּה לְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה.
- כז. עַל־יְדֵי בְקוֹר־חוֹלִים הַכֹּל מִתְכַּבְּדִין בּוֹ.
- כח. מִתְכַּבֵּד בְּקִלּוֹן חֲבֵרוֹ, לֹא יִזְכֶּה לְסֵפֶר, שִׁיִּקְרָא עַל שְׁמוֹ.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. בְּנֵי אָדָם הַמְכַבְּדִין זֶה אֶת זֶה, בְּיָדוּעַ שֶׁהֵם מְהַגְנִים וְכֵן לְהַפְדֵּי.
- ב. כָּל הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל הַמְלָכִיּוֹת נִכְלָלִים בְּאַרְבַּע מְלָכִיּוֹת, וְעַל־יְדֵי מַעֲשֵׂה מְנוּרָה וְקִדּוּשׁ הַחֹדֶשׁ וְקִטְרֵת וְשִׁמְרָה מִן מַאֲכָלִים טְמֵאִים, כָּל הָאֲרָבַע מְלָכִיּוֹת מַחְזִירִים אֶת הַכְּבוֹד שֶׁבְּתוֹכָם לְהֵשִׁיב יְתִבְרָךְ.
- ג. בְּזֶה שִׁיּוֹצְאִין לְקִרְאָת אָדָם חָשׁוּב, נִתְעוֹרְרִין עֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת, שֶׁבֵּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם. גַּם עַל־יְדֵי קִרְבַּת הָרְחוּקִים גַּם־כֵּן.
- ד. צָרִיד לְכַבֵּד לָזֶה, שֶׁהַשְּׂעָה מִשְׁחָקֵת לוֹ.

27. If you are being pursued (attacked), you will merit to have honor in this world.

28. Through visiting the sick, everyone is honored with him.

29. One who gains prestige by the shame of his friend will not merit to a book named after him.

SECOND PART :

1. People who honor each other, it is certain that they are upright, and so too the opposite.

2. All the honor of all the monarchies in the world, are included in the Four Monarchies. Through the fashioning of the *Menorah*, *Kiddush Levanah* (Sanctifying the New Moon), the Incense, and guarding oneself from forbidden foods, all Four Monarchies return the honor within them to the Blessed L-rd.

3. With this that (the people) go out to greet an important man, the ten utterances by which the world was created are aroused. This also comes through bringing those who are distant back to G-d.

4. It is necessary to honor one who the hour (fortune) smiles upon him.

בַּעַם

- א. מי שְׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִבַּעַם, שׁוֹנָאֵיו אֵינָם שׁוֹלְטִים עָלָיו.
- ב. גַּם יִשְׁכַּן בְּבֵיתוֹ, לֹא יְדוּרוּ אַחֲרָיו בְּמִקְוָמוֹ.
- ג. עַל־יְדֵי הַבַּעַם נִתְבַּזָּה.
- ד. לֹא תִרְתַּח וְלֹא תִחָטָא.
- ה. כָּל הַבּוֹעִים – חֲכָמָתוֹ וְנִבּוּאָתוֹ מִסְתַּלְקָת, וְאִפְלוּ פּוֹסְקִין לוֹ גִּדְלָה מִן הַשָּׁמַיִם, מוֹרִידִין אוֹתוֹ מִגִּדְלָתוֹ.
- ו. הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹהֵב לְמִי שְׁאֵינּוּ בּוֹעִים וְלְמִי שְׁאֵינּוּ מַעֲמִיד עַל מִדּוֹתָיו.
- ז. הִרְתַּחַן – חֲזָיו אֵינָם חַיִּים.
- ח. גַּם כָּל מֵינֵי גֵיהֶנֶם שׁוֹלְטוֹת בּוֹ.
- ט. וְתַחֲתוֹנִיּוֹת שׁוֹלְטוֹת בּוֹ.
- י. שְׂכִינָה אֵינָה חֹשׁוֹבָה כְּגִידּוֹ.
- יא. וּמִשִּׁבְחַת תְּלָמוּדוֹ.
- יב. וּמוֹסֵף טַפְשׁוֹת.

ANGER

1. One who guards himself from anger, those who hate him have no dominion over him.
2. Also, he will dwell in his house, and others will not lodge in his place.
3. Through anger, one is humiliated.
4. Do not lose your temper and you will not sin.
5. Anyone who becomes angry; his wisdom and prophetic ability departs. And even if greatness has been decreed for him in Heaven, he is brought down from his greatness.
6. The Holy One Blessed be He loves one who does not become angry and one who does not harbor resentment.
7. A hot-tempered person's life is not worth living.
8. Also, all sorts of hell reign over (or afflict) him.
9. And is overcome with hemorrhoids (in the shape of figs).
10. The Divine Presence is not important to him.
11. And he forgets his learning.
12. And increases stupidity.

- יג. וּבִידוּעַ שְׁעוֹנוֹתַי מֵרַבִּים מִזְכוֹתַי.
- יד. כַּעַם אַחַר אֲכִילָה מִזִּיק מָאֵד.
- טו. כַּעַם שֶׁל אִשָּׁה מִחֲרִיב אֶת הַבַּיִת.
- טז. עַל־יְדֵי כַּעַם בְּשָׂרוֹ נִכְחָשׁ.
- יז. סִגְלָה לְכַעַם שְׂיֵאכֹל פֶּת שְׁחֲרִית.
- יח. אָדָם שְׂאִין מִתְלוֹנֵן עַל הַבְּרִיּוֹת, יֵהָא יָקָר בְּעֵינַי הַבְּרִיּוֹת.
- יט. עַל־יְדֵי שְׂקָר בָּא כַּעַם.
- כ. מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן, יִדַּר נֶדֶר וַיִּשְׁלַם תְּכַף, עַל־יְדֵי זֶה יִבְטַל מִמֶּנּוּ הַכַּעַם.
- כא. מִי שֶׁמִּסְתַּכֵּל בְּפָנַי שְׂקָרָן, בָּא לִיְדֵי כַּעַם.
- כב. עַל־יְדֵי קִנְיָאָה בָּא לְכַעַם.
- כג. עַל־יְדֵי כַּעַם מְגֵרָה עַל עֲצָמוֹ דֵּינִים.
- כד. עַל־יְדֵי כַּעַם מוֹלִיד בְּנִים שׁוֹטִים.
- כה. עַל־יְדֵי כַּעַם נִתְקַצְרוּ יָמָיו.
- כו. סִגְלָה לְכַעַם – שֶׁתִּשְׁפִּיל גְּאִים.

13. And it is certain that his sins are more than his merits.
14. Anger after eating is very damaging.
15. The anger of a woman destroys the house.
16. Through anger one's flesh becomes emaciated.
17. It is conducive for [avoiding (or possibly: calming)] anger, to eat bread in the morning.
18. One who does not complain about people will be esteemed in peoples' eyes.
19. Through falsehood comes anger.
20. One with a bad temper should make a pledge and pay it immediately. Through this the anger will be annulled from him.
21. One who gazes at the face of a liar comes to anger.
22. Through jealousy one comes to anger.
23. Through anger one incites upon oneself harsh judgments.
24. Through anger one sires foolish children.
25. Through anger, one's lifespan is shortened.
26. It is conducive to (dispelling or preventing) anger, that you lower the haughty.

כו. כְּשֵׁלֵא יִהְיֶה לְךָ כַּעַם, עַל־יָדַי זֶה תֻּכַּל בְּהִסְתַּכְּלוֹתֶךָ
לְהַכְנִיעַ בְּעַלְי־נַאֲוָה.

כז. מִי שֶׁהוּא כַּעֲסָן, בְּיָדוֹעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב כְּבוֹד, וְאִפְלוּ
כָּל הַמְצֻוֹת שֶׁעוֹשֶׂה, אֵינּוּ עוֹשֶׂה אֱלֹא בְּשִׁבִיל כְּבוֹד.
כח. הַכּוֹעֵם עַל עֲנֵי מְכַבֵּד, כְּאֵלוֹ הַקְּנִיט אֶת הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵּךְ.

כט. גַּם נִתְאָלֵם.

ל. וְנַעֲשֶׂה מְצָרַע.

לא. מִי שֶׁמְשַׁבֵּר אֶת מִדַּת הַכַּעַם, יִזְכֶּה לְשֵׁם טוֹב.

לב. לַפְעָמַיִם בָּא כַּעַם עַל־יָדַי מִשָּׂא כְּבֻדָּה.

לג. עַל־יָדַי כַּעַם בָּא עֲצָבוֹת.

לד. כַּעַם בָּא עַל־יָדַי הַתְּבוֹדָדוֹת שֶׁאֵינּוּ כְּרָאוּי.

לה. עַל־יָדַי הַקְּפָדָה אֵין שָׁלוֹם.

לו. עַל־יָדַי אֲכִילָה נִסְתַּלַּק הַכַּעַם.

לז. תִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מִכַּעַם, בְּיוֹם שֶׁנַּעֲשֶׂה לְךָ יְשׁוּעָה.

לח. עַל־יָדַי צָדָקָה נִתְבַּטַּל הַכַּעַם.

27. When you don't have anger, through this you will be able, with your gaze, to humble the arrogant.
28. One who has a bad temper, it is certain that he loves honor, and even all the commandments (good deeds) he does, he only does for honor.
29. One who is angry at an honorable pauper, it is as if he taunted G-d.
30. Also, he becomes mute.
31. And becomes a leper.
32. One who breaks the vice of anger will merit a good name.
33. Sometimes anger comes through (bearing) a heavy burden.
34. Through anger comes depression.
35. Anger comes through hisbodidus (seclusion) not carried out appropriately.
36. Through choler, there is no peace.
37. Through eating, anger departs.
38. Guard yourself from anger on a day in which you had a salvation.
39. Through (giving) charity, anger is annulled.

מ. עַל-יְדֵי הַכַּעַם אִשָּׁה מְקַשָּׁה לִילָד.

מא. הַכַּעַם מִפְּחִיד אֶת הָאָדָם.

מב. הַכַּעַם מְזִיק לְהָרְאוֹת.

בְּשׁוֹף

א. בָּנִים הַנוֹלָדִים עַל-יְדֵי הַלְחָשִׁים שֶׁל שָׂמוֹת הַטְּמֵאָה

אוּ עַל-יְדֵי בְּשׁוֹף, הֵם יְהִיוּ נוֹאֲפִים.

ב. וְכָל הָעוֹסֵק בְּשָׂמוֹת הַטְּמֵאָה, הוּא נֶזְזֵק בְּכָל דְּבָר.

ג. אֵין הַבְּשׁוֹף מְזִיק אֶלָּא לְבַעֲלֵי-גְאוֹה.

לְמוֹד

א. מִי שֶׁעוֹשֶׂה תַעֲנוּג לְאָב וּמִשְׁמַח אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי זֶה

יְהִיָּה לוֹ חֶשֶׁק וְאַהֲבָה לְלָמוֹד.

ב. בְּשֵׂאתָה רוּצָה לְהַחֲיוֹת אִיזָה דְּבָר בְּאַמִּירַת תּוֹרַתְךָ,

אַל תְּדַרְשׁ מֵעַנְיָנִים רָעִים, אֶלָּא תְּדַרְשׁ פְּסוּקִים

וְעַנְיָנִים שֶׁל טוֹב.

ג. בְּשֵׂאָדָם אוֹמֵר חֲדוּשֵׁי אוֹרֵיתָא, עַל-יְדֵי זֶה מְשַׁמַּח

אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

40. Through anger, a woman has difficulty in childbirth (or having children).

41. Anger frightens a person.

42. Anger damages eyesight.

SORCERY (magic)

1. Children who are born through incantation of names of impurity or through sorcery will grow up to be sexual offenders.

2. And all who involve themselves with the names of impurity, he can be damaged by anything.

3. Sorcery only harms those who are haughty.

LEARNING

1. One who gives delight to his father and cheers him, through this he will have desire and love for learning.

2. When you want to give life to something through reciting words of your Torah, do not expound on negative subjects. Rather, expound on verses and subjects that deal with the good.

3. When a man recites novel Torah teachings, through this he gives joy to the Blessed G-d.

- ד. בְּשֶׁהֲרָשָׁע אָמַר תּוֹרָה, תִּדַע שֶׁהוּא מְכַשִּׁיל אוֹתָם הַשׁוֹמְעִים תּוֹרָתוֹ.
- ה. מִי שֶׁהוּא מְבַטֵּל אֶת חֲבֵרוֹ מֵהַלְמוּד, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא סָר מִדְרָךְ ה'.
- ו. לְמוֹד הַתּוֹרָה – אִפְלוּ מִתְנַמְנֵם הוּא טוֹב.
- ז. עַל־יְדֵי קִבְלַת הַיְסוּרִים בְּאַהֲבָה אֵינּוּ מְשַׁבְּחַת תְּלִמוּדוֹ.
- ח. כָּל מִה שֶׁלָּמַד אָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וְהָיָה נִמְנָע אֲצֵלוֹ לְעִמּוּד עַל אֲמִתּוֹת בּוֹנֵת הַלְמוּד בְּשִׁלְמוֹת, יִזְכֶּה לְהִבִּין עַל אֲמִתְתָּהּ בְּעוֹלָם הַבָּא.
- ט. עַל־יְדֵי קִיּוּמָה בְּפָנָי תְּלִמִּיד־חָכָם זוֹכִין לְתוֹרָה.
- י. כָּל יְדִיעָה בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה, הֵן מְצוּוֹת שְׁבִין אָדָם לְחֲבֵרוֹ הֵן מְצוּוֹת שְׁבִין אָדָם לְקוֹנּוֹ, הַיְדִיעָה הַזֹּאת בְּעֶצְמָהּ הִיא הַצְלָחַת הַנַּפְשׁ.
- יא. הַסֵּפֶר שֶׁנִּכְתַּב בְּדִיוֹ שֶׁל שְׁמֹן־זַיִת הוּא מְסַגֵּל לְלְמוּד.
- יב. יִרְאֶה מִתְּלִמִּיד־חָכָם מְסַגֵּל לְלְמוּד.
- יג. הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלִילָה – שְׂכִינָה בְּנִגְדוֹ.

4. When a wicked person says Torah, know that he causes to stumble those who listen to his teaching.
5. One who causes his friend to desist from his learning, it is certain that he has deviated from the Way of G-d.
6. Torah learning, even while half a sleep, is good.
7. Through accepting suffering with love, one does not forget his learning.
8. All the Torah that a person tried to learn in this world, and was prevented from understanding the full true intent of the learning, he will merit to understand it properly (truthfully) in the World to Come.
9. Through rising for a Torah scholar, one merits to Torah.
10. All the knowledge one gains in the laws of the Torah, whether dealing with the commandments relating to one's fellow man, or those between man and his Creator -- the knowledge itself is success for the soul.
11. A book written with ink made from olive oil is conducive (*segulah*) to learning.
12. Awe of a Torah scholar is a *segulah* (conductive) to learning.
13. One who engages in Torah at night, the Divine Presence is before him.

יה. מַה יַעֲשֶׂה אָדָם וַיִּחַכֶּם? יִרְבֶּה בִישִׁיבָה וַיִּמְעַט

בְּסַחֲוֶרָה וַיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים, כִּי הָא בְּלֹא הָא לָא סָגִי.

טו. הַדְּבֹר בְּקוֹל רָם מְבִיא הַרְגֵּשׁ וְתַנּוּעָה לְכָל

הָאִיבָרִים.

טז. הַלּוֹמֵד בְּקוֹל רָם מְאַרְיָךְ יָמִים, וְתִלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּם

בְּיָדוֹ.

יז. מִי שְׂאִין בּוֹ גְּסוּת, תִּלְמוּדוֹ מִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ.

יח. גַּם מִי שְׂמֵלֵמֵד לְאַחֲרִים.

יט. הַשּׁוֹמֵעַ מִפִּי הָרַב, מְסַתִּיעַ מִלְּתֵא מִפִּי.

כ. גְּדוֹל תִּלְמוּד תּוֹרָה מִהַקְּרֵבֶת תְּמִידִין.

כא. הָאוֹמֵר: שְׂמוּעָה זֹו נָאָה וְזֹו אֵינָה נָאָה, מְאַבֵּד הוֹנָה

שָׁל תּוֹרָה.

כב. מִיגְמַר בְּעֵתִיקָא קָשָׁה מִחֲדָתָא.

כג. הַשּׁוֹכֵחַ דְּבַר אֶחָד מִתִּלְמוּדוֹ, גּוֹרֵם גְּלוּת לְבָנָיו

וּמוֹרִידִין אוֹתוֹ מִגְּדָלְתוֹ.

כד. תִּלְמִיד־חֶכֶם, שְׂאִין תּוֹכוֹ כְּבָרוֹ נִקְרָא תּוֹעֵבָה.

14. What should a man do to gain wisdom? He should increase in learning (*yeshiva* – lit. sitting), minimize business, and ask for mercy. Because any one of these without the other is not enough.

15. Speaking in a loud voice brings feeling and movement to all the limbs.

16. One who learns in a loud voice lives long, and he retains what he learned (his learning is upheld in his hand).

17. One without arrogance, he retains his learning (his learning is upheld in his hand).

18. Also, one who teaches others.

19. Hearing directly from the sage is more beneficial.

20. Learning Torah is greater than offerings of the Tamid (sacrifice brought twice daily in the Temple).

21. One who says, "This Torah saying is pleasant, and that one is not" loses the wealth of the Torah.

22. Relearning something forgotten is harder than learning something new.

23. One who forgets one detail from his learning causes the exile of his children, and he is brought down from his greatness.

24. A Torah scholar whose inner being does not match up to his outward appearance is called an abomination.

- כה. תִּלְמִיד־חָכָם – בְּנֵי עִירוֹ מְצוּיִן לַעֲשׂוֹת מְלָאכָתּוֹ.
- כו. בְּשִׁבִיל בְּטוּל תּוֹרָה נַעֲשֶׂה כְּבִיכּוֹל מִן.
- כז. גְּדוֹל תִּלְמוּד תּוֹרָה מֵהַעֲלֵת נַפְשׁוֹת וּמִבְּנֵי
בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ וּמִכְבוֹד אָב וָאִם.
- כח. עַל־יְדֵי קְדֻשָּׁה זוֹכֵה לְבִינָה.
- כט. שְׁלִשָּׁה – הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹכֵה עֲלֵיהֶן בְּכָל יוֹם,
וְאֶחָד מֵהֶם, עַל מִי שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וְאִינוֹ
עוֹסֵק.
- ל. עַל־יְדֵי בִינָה זוֹכֵה לְתִשׁוּבָה.
- לא. אֲסוּר לְלַמֵּד אֶת הַרְשָׁע דְּבַר פְּלֵא.
- לב. גְּדוֹל יָכוֹל לְלַמֵּד מִרְשָׁע, אֲבָל קָטָן לֹא.
- לג. הַרְגֵּל הַלְמוּד הוּא עוֹלָה לְמַעְלָה עַל קִיּוֹם כָּל
הַמְצוּוֹת.
- לד. מִי שֶׁאִין לוֹ אִשָּׁה, שְׂרוּי בְּלֹא טוֹבָה.
- לה. אִינוֹ דוֹמָה הַלְמוּד מִפִּי עֲצָמוֹ לְלֹמֵד מִפִּי הָרֵב.

25. A Torah scholar -- the citizens of his city are obligated to do his work.

26. Due to annulling Torah study, G-d is made, so to speak, poor (i.e. put in a position where He is unwilling to help).

27. Torah study is greater than saving lives, and building the Temple, and honoring one's parents.

28. Through holiness one merits to understanding.

29. There are three over whom the Holy One, Blessed is He, cries every day, and one of them is a person who could engage in Torah and does not.

30. Through understanding, one merits to repentance.

31. It is forbidden to teach a wicked man a wondrous matter.

32. A great man can learn from the wicked, but a simple (lit. small) man can not.

33. Regularity of learning rises above the keeping of all the commandments.

34. One who is without a wife, languishes (lit. is imbued) without good (Torah).

35. One who learns by himself cannot compare to one who learns from a rabbi.

לו. לא נִיחָא לְהַקְרוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא, שְׂיִהְיוּ דְנִים אֶת
יִשְׂרָאֵל לְכַף חוֹב.

לז. מִי שְׂאוּהֵב תִּלְמִיד־חֶכֶם, הַתּוֹרָה מְחַזְרֵת עָלָיו וְעַל
זְרַעו.

לח. יִלְמַד אָדָם אֶפְלוּ בְּלֹא הַבְנָה.

לט. תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְרֵאוֹת פֶּה הָרַב בְּשַׁעַת הַלְמוּד.

מ. תּוֹעֵלֶת גְּדוֹל לְלַמַּד אֶצֶל נְהָרוֹת.

מא. הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּלֵילָה, כְּאֵלוּ עוֹסֵק בְּעִבוּדָה.

מב. הָעוֹסֵק בְּהַלְכוֹת עִבוּדָה, כְּאֵלוּ נִבְנָה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ
בְּיָמָיו.

מג. הַלּוֹמֵד תּוֹרָה לְתִלְמִיד שְׂאִינּוּ הַגּוֹן, נוֹפֵל לְגִיהֵנָם
וְהוּי בְּזוֹרֵק אֶבֶן לְמַרְקוּלִים.

מד. הַתּוֹרָה בְּעֶצְמָהּ נִתְּנָה לְכָל יִשְׂרָאֵל, אֲבָל הַפְּלֹפּוּל
לֹא נִתַּן אֶלָּא לְמוֹשֶׁה בְּלִבָּד, וְהוּא כְּטוֹבֵת עֵינַי נִתַּן
לְכָל יִשְׂרָאֵל.

מה. כְּשֶׁעוֹשֶׂה אָדָם אֶת עֶצְמוֹ הַפְּקָר לְלַמַּד תּוֹרָתוֹ לְכָל,
הַתּוֹרָה נִתְּנָה לוֹ כְּמִתְּנָה.

36. It is not pleasing to the Holy One, Blessed is He, when the Jewish people are judged unfavorably.

37. One who loves a Torah scholar, he and his seed will remain steadfast in Torah.

38. A person should learn even if it is without understanding.

39. It is very beneficial to see the mouth of the rabbi during the learning.

40. It is very beneficial to learn near rivers.

41. One who engages in Torah at night is as if he is engaged in the service (of the Holy Temple).

42. One who studies the laws of the Temple Service, it is as if the Holy Temple was rebuilt in his days.

43. One who teaches Torah to an unfit student falls into Hell, and is as if he were casting a stone to the (idol) marcolis.

44. The Torah itself was given to all of Israel. But *Pilpul* (formulating and developing argumentation and disputations) was only granted to Moshe alone, and he, in his generosity, gave it to all Israel.

45. When a man gives himself over entirely (*hefker*) to teach the Torah to all, the Torah is granted to him as a gift.

מו. אין התורה מתקיימת אלא למי ששמעמיד את עצמו ערום עליה, ובמי שמשים את עצמו כמי שאינו יודע.

מז. הלמוד קודם ליראת הטא, ויראת הטא קודם לעיון.
 מח. על-ידי פת שחרית תלמודו מתקיים בידו וזוכה ללמד וללמד.

מט. תורה צריכה דוקא להיות בדיבור, כי הלמוד שהוא במחשבה לבד נשתכח, ואין בא לידי מעשה.
 נ. הלומד ואינו חוזר, דומה לזורע ואינו קוצר.

נא. החוזר תלמודו – התורה מבקשת מאת השם יתברך שינגלה לו טעמי התורה וסתריה.

נב. מי שאין לו עת קבוע ללמד, הוא בא להרהורי זנות.
 נג. מי שאין חוזר תלמודו, קשה לו לגדל בנים.

נד. הלומד תורה לשמה, משים שלום בפמליא של מעלה ושל מטה, ומגן על כל העולם כלו, וכאלו בנה

46. The Torah (one learns) is only preserved by one who impoverishes himself for her (by abstaining from any business), and by one who makes himself as if he is without knowledge.

47. Learning precedes fear of sin, and fear of sin precedes in-depth study.

48. Through eating bread in the morning (*pas shacharis*), one's learning is preserved, and one merits to learn and teach.

49. Torah study must specifically be recited aloud, for the learning which is only in thought is forgotten, and does not come to be actualized in deed.

50. One who learns but does not review is comparable to one who sows but doesn't harvest.

51. One who reviews his learning -- the Torah requests from G-d to reveal to him the taamei Torah (lit. the taste or cantillation or reasoning, with an inference to the esoteric) and its secrets.

52. One who does not have established times for learning comes to promiscuous thoughts.

53. One who does not review his learning has difficulty raising children.

54. One who learns Torah with pure intention, creates peace in the *pamalia* (gathering of the wise, often translated as tribunal) Above

פְּלִטְרִין שֶׁל מַעֲלָה וְשֶׁל מַטָּה וּמִקְרָב אֶת הַנֶּאֱמָרָה.

גה. הַמְלַמֵּד בֶּן חֲבֵרוֹ תוֹרָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב, כְּאֵלוֹ
עֲשָׂאוֹ וּכְאֵלוֹ עֲשָׂאָהּ לְדַבְרֵי תוֹרָה וּכְאֵלוֹ עֲשָׂאוֹ
לְעֲצָמוֹ.

נג. הַמְשִׁחִיר פָּנָיו [עַל דְּבָרֵי תוֹרָה] בְּעוֹלָם הַזֶּה,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִבְּהִיק פָּנָיו לְעוֹלָם הַבָּא.

נד. הַמְרַעִיב עֲצָמוֹ עַל דְּבָרֵי תוֹרָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
מִשְׁבִּיעוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

נה. הַקּוֹרֵא בְּסִפְרֵי מִיָּנִין, נִקְרָא אֶפִיקוֹרוֹס.

נו. הַקּוֹרֵא פְּסוּק בְּזִמְנוֹ, מִבִּיא טוֹבָה לְעוֹלָם.

ס. בְּשֵׁישׁ שְׁנֵי פְּסוּקִים, מֵאֶחָד אֶתָּה יָכוֹל לְדַרְשׁ זְכוּת
וְטוֹב וּמֵאֶחָד אֶתָּה יָכוֹל לְדַרְשׁ לְהַפְּךָ, תְּדַרְשׁ
הַפְּסוּק שֶׁהוּא לְזְכוּת וּלְטוֹב.

סא. מִי שֶׁאִין לוֹ הַבְּנָה בְּלְמוּדוֹ, יִשְׁבֹּת אֶצֶל צַדִּיק, גַּם
עַל-יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְלַמֵּד תוֹרָה לְשִׁמְיָהּ. אוֹ יִשְׁתַּדַּל
לְעֲשׂוֹת אֵיזָה תַעֲנוּג לְצַדִּיק אוֹ יִלְמַד בְּשִׁמְחָה אוֹ
יִקְבַּל אֶת הַשְּׁבֹת בְּשִׁמְחָה אוֹ יִקְבַּל הַצַּדִּיק
בְּשִׁמְחָה.

and Below, and protects the whole world, and is as if he built the Upper and Lower Palace, and hastens the Redemption.

55. One who teaches his friend's son Torah, is considered as if he created him, and as if he created the words of Torah, and as if he created himself.

56. One who blackens his face for the words of Torah in this world, G-d will make his face radiant in the World to Come.

57. One who goes hungry for the sake of learning Torah, G-d will satiate him in the World to Come.

58. One who reads books of apostates is considered an apostate (lit. is called an '*apikorus*').

59. One who reads a scriptural verse in its time brings good to the world.

60. When there are two verses, from one you can expound on merit and good, and from the other you can expound on the opposite, expound on the verse which is of merit and good.

61. One who does not have understanding in his learning should spend a Shabbat with a *Tzaddik*. Also through this he will merit to learn Torah with pure intention. Or he should endeavor to do some favor for a *Tzaddik*, or learn with joy, or bring in the Shabbat with joy, or greet the *Tzaddik* with joy.

- סב. על-ידי לְמוֹד בְּעֵיוֹן יוּכַל לְהַתְּפַלֵּל.
- סג. מִי שְׂאִינוֹ יְכוּל לְלַמֵּד מִחֶמֶת מְנִיעוֹת, יִפְרֹשׁ מִמִּשְׁקָה הַמִּשְׁבֵּר.
- סד. על-ידי בְּטוּל תּוֹרָה יָבוֹא לְבְטוּל תְּפִלָּה וְהוּא הַדִּין לְהַפְדֵּי.
- סה. מִי שְׂאִין יְכוּל לְלַמֵּד כִּי אֵין לוֹ פְּנָאֵי וְלוֹמֵד בְּשֶׁבֶת וְרֵאשִׁיחֵדֶשׁ, בָּזָה הוּא מַעְצִיר אֶת רוּחַ הַטְּמֵאָה.
- סו. בְּשְׂאִין מִבֵּין אֶת לְמוֹדוֹ, בְּיָדוּעַ שְׂדֵינִים שׁוֹרִין עָלָיו.
- סז. בְּנִקְל לְהִבִּין אֵיזְהוּ עֲנָן בְּשֶׁהוּא בְּמָקוֹם גְּבוּהָ, דִּהְיֵנוּ בְּהַר אֹו מָקוֹם אַחֵר.
- סח. הַתְּעוֹרְרוֹת בְּבִקְר לְלַמֵּד – מְסַגֵּל לְחוּשׁ הַשְּׂמִיעָה.
- סט. על-ידי לְמוֹד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית-רַבֵּן נִתְרַבָּה הַשְּׁלוֹם.
- ע. צָרִיד לְהַתְּפַלֵּל, שְׂיִזְכֶּה לְתַלְמִידִים הַגּוֹנִים.
- עא. על-ידי דְּרוּשֵׁי הַתּוֹרָה לְמוֹבָה יְכוּל לְהִבִּיא יְשׁוּעָה.
- עב. על-ידי רַחֲב־לֵב יְכוּל לְהִבִּין דְּבַר מִתּוֹךְ דְּבַר.

2. Through learning in-depth, one is able to pray.
63. One who cannot learn because of impediments should abstain from intoxicating beverages.
64. Through neglecting Torah study, one comes to neglect prayer, and this is also the case in the converse.
65. One who cannot learn due to lack of time, and he learns on Shabbat and *Rosh Chodesh* (the first day of the month), with this he closes off the spirit of impurity.
66. When one does not understand one's Torah learning, it is certain that harsh judgments are laid upon him.
67. It is easy to understand some concept when one is in a high location, such as on a mountain or other such place.
68. Arousal in the morning to study is conducive (*segulah*) to the sense of hearing.
69. Through teaching the *Tinokos shel bais Raban* [- very young children], peace proliferates.
70. It is necessary to pray that one will merit to have upright students.
71. Through expounding on the Torah in a positive light, one can bring salvation.
72. Through an expansive heart, one can understand one thing from another.

עג. מי שֶׁאֵין לוֹ חֲשָׁקוֹת לְלַמֵּד, אֵל יִדְבַר עַל שׁוֹם אָדָם שׁוֹם דְּבַר רַע.

עד. אֵל תִּלְמַד אֶלֶּא אֶצֶל יִרְאֵי שָׁמַיִם.

עה. עַל־יְדֵי תוֹרָה תִּזְכֶּה לְשָׁלוֹם.

עו. כְּשֶׁתֵּאמַר תוֹרָה לְפִי מִדְּרַגְתָּךְ וְלֹא לְמַעַלָּה מִמְּדְרַגְתָּךְ, עַל־יְדֵי זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ־הוּא יִקְיֵם צְוֵיֶיךָ.

עז. עַל־יְדֵי הַכְּפִירוֹת אֵין לְאָדָם חֲשָׁקוֹת לְלַמֵּד.

עה. עַל־יְדֵי צְדָקָה לְשִׁמְהָ תִּזְכֶּה לְתוֹרָה לְשִׁמְהָ.

עט. עַל־יְדֵי קִימַת חֲצוֹת יִזְכֶּה לְהִבִּין אֶת הַתּוֹרָה וְלְדַרְשׁ אוֹתָהּ.

פ. מִי שֶׁפָּסַק מִדְּבַרֵי תוֹרָה לְדַבְּרִים בְּטִלִּים, תִּקְוֵנוּ – שִׁיקוּם חֲצוֹת.

פא. מִי שֶׁשׁוּנָא אֶת הַשֶּׁקֶר כְּמוֹ תוֹעֵבָה, יִהְיֶה לוֹ חֲשָׁק לְלַמֵּד.

פב. הַסֵּפֶר שֶׁאָדָם רָשָׁע לָמַד מִמֶּנּוּ, אֵל תִּלְמַד מִמֶּנּוּ, כִּי הָאוֹתִיּוֹת הֵם יִרְשִׁיעוּ אוֹתָךְ.

73. One who has no desire to learn Torah should not speak about anyone any bad word.

74. Do not learn, except by someone who is Heaven fearing.

75. Through Torah, you will merit peace.

76. When you say Torah (- ideas developed from the Torah) according to your level, and not beyond it, through this G-d will honor your commands.

77. Due to blasphemy, a person does not have desire to learn.

78. Through giving charity for the sake of the Divine Presence, one merits to Torah for the sake of the Divine Presence.

79. Through getting up at midnight, one merits to understand the Torah and explicate it.

80. One who interrupted his Torah study for trivial matters, his rectification is to get up at midnight.

81. One who hates falsehood as he would an abomination, he will have passion to learn.

82. A book that a wicked person learned from, do not learn from it, for the letters of the book will make you wicked.

פג. כְּשֵׁאתָה שׁוֹמֵעַ תּוֹרָה אוֹ מוֹסֵר מֵאַחַד וְלֹא נִתְכַבֵּד
בְּלִבְךָ, יָדוּעַ שֶׁהוּא אָוִיל.

פד. הַתּוֹרָה – שֵׁישׁ לֶךְ הוֹצֵאוֹת עֲלֶיךָ, עַל-יָדֶי זֶה לֹא
יִהְיֶה שְׂכוּחַ מִמֶּךָ.

פה. מִי שֶׁרוֹדֵף אַחַר תַּאֲוֹת לְבוֹ, עַל-יָדֶי זֶה תִּמְצָא אוֹתוֹ
בְּכָל פְּסוּק מִפְּסוּקֵי הַתּוֹרָה לְגַנְנָאִי.

פז. מִי שֶׁפּוֹרֵשׁ אֶת עַצְמוֹ מִן הַתּוֹרָה, נִתְחַבֵּר לְשֹׁטֵן.

פח. שְׁנַי תִּלְמִידֵי-חֲכָמִים הַמְּכַבְּדִין זֶה לְזֶה בַּהֲלָכָה
לְשִׁמָּה וּבַעֲנָוָה, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַצְלִיחַ לָהֶם,
וְעוֹלָיִם לְגַדְלָה וְזוֹכִין לְתוֹרָה, שֶׁנִּתְּנָה בְיָמֵינוּ וְזוֹכִין
לְדַבְּרֵם, שֶׁנִּתְּנִין בִּימֵינוּ שֶׁל תּוֹרָה.

פט. תִּלְמִיד-חֲכָם נוֹקֵם וְנוֹטֵר כְּנַחֲשׁ, הַדְּבִק בּוֹ, שֶׁסּוֹפֵף
לְהַגִּית מִתְלַמּוּדוֹ.

פסו. אִסוּר לְלַמֵּד מִן הַמְּשִׁיב לְעִבּוּדָה זָרָה, וְהַלּוּמֵד
מִמֶּנּוּ חַיֵּב מִיתָה.

צ. תּוֹרָה בְּלֹא מַצְוֹת הוּא כְּמוֹ הַדָּס, שֵׁישׁ בּוֹ רֵיחַ וְאֵין
בוֹ טַעַם.

83. When you hear Torah or moral instruction from someone, and in your heart you gain no respect for him, it is certain that he is a fool.

84. Torah (learning) for which you incur expenses, through this it will not be forgotten from you.

85. One who chases after the desires of his heart, through this you will find him alluded to in all the passages of the Torah – disparagingly.

86. One who separates himself from the Torah connects to the Satan.

87. Two Torah scholars who honor each other in legal study (*halacha*) for the sake of the Divine Presence, and in humility, G-d grants them success, and they rise to greatness, and merit to the Torah that was given by G-d's right hand, and merit to things given through the right hand of the Torah.

88. A Torah scholar who avenges and is spiteful like a snake, cling to him, for in the end you will benefit from his learning.

89. It is forbidden to learn from one who is drawn to idol-worship, and one who learns from him is liable to the death penalty.

90. Torah learning without deeds is like myrtle, which has fragrance but no taste.

צא. במי אתה מוצא סדרי תורה? במי שמשכים ומעריב עליהם בבית-המדרש ומשחיר את פניו עליהם כעורב, ומשים עצמו אכזרי על בניו כעורב.
 צב. אין מן הכל זוכה אדם ללמד, בשביל זה הולכים למרחקים ללמד.

חלק שני

א. יש יסורים הבאים על האדם ונקבע להם זמן לפי חיוב סדור הכוכבים, המחיבים כל אלו היסורים, אבל על-ידי הרצון והתאווה שנתעורר אצל התלמידים בשעה שהגיע עתם הקבוע להם לילך אצל הרב ללמד, על-ידי זה נתבטלים היסורים קדם הזמן הקצוב להם.

ב. התורה והמעשר והשבת הם נותנים תיים גשמיים גם-כן.

ג. על-ידי למוד "שלחן ערוך" באים ליראתה.

ד. מי שלמודו בתורה במחין זפים, שאכילתו כל-כף בקדשה, שגזון ממזון שהמלאכים גוזנין ממנו, על-

91. By whom do you find orders of Torah (i.e. vast arrays)? By one who rises early and stays up late for them in the study hall, and blackens his face for them as a raven, and makes himself cruel as a raven (regarding the needs of) his children.

92. A person cannot merit learning from anyone. Because of this people travel great distances to learn .

SECOND PART:

1. There are sufferings that come upon a person, whose allotted time is according to the alignment of the stars that determine all such sufferings. However, through the desire and longing that is aroused in students at the time appointed for their study sessions with their rabbi, through this sufferings are annulled before their appointed time.

2. The Torah, the tithes, and the Shabbat give physical life as well (as spiritual life).

3. Through learning the *Shulchan Aruch* (Code of Jewish Law), one comes to Fear of G-d.

4. One who learns Torah with a pure mind - that his eating is holy to the point that he is nourished from the food that the angels nourish from, Through this his enemies are punished with strangulation. This is learned from Torah passages: " And it was on the third day, at the beginning of

יְדִי־זֶה שׁוֹנְאָיו גְּדוֹנִין בְּחֶנְק. וְסִמָּן לְדָבָר: "וַיְהִי בַיּוֹם
הַשְּׁלִישִׁי בְהִיּוֹת הַבְּקָר"; "וּבַבְּקָר הִיְתָה שְׂכָבֶת
הַטָּל"; "וַיְהִי בְּאַשְׁמֶרֶת הַבְּקָר".

ה. עַל־יְדֵי מַפְלְגֵי וַחֲרִיפֵי הַדּוֹר מְאִירִין אֶת הַיְרָאָה,
וְעַל־יְדֵי הַיְרָאָה מִתְנַוָּצִין זְכוֹת אָבוֹת, וְעַל־יְדֵי
הַתְּנוּצָצוֹת הָאָבוֹת נִתְעוֹרֵר תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם.

ו. לְמוֹד הַפּוֹסְקִים מְבַטְלִין הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.

ז. בְּשֶׁהוֹלֵךְ מְרַב לְרַב, אִזּוֹ צָרִיף לְחֻזֵק אֱמוּנָתוֹ
בְּאַחֲדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי הַלְמוֹד מִהֶרְבֵּה מְלַמְּדִים
מִזִּיק לְאֱמוּנַת הַיְחוּד. וְכֵן הֶרַב שְׂיִישׁ לוֹ אֱמוּנַת
הַיְחוּד, הוּא יָכוֹל לְהֵאִיר לְכָל תְּלָמִיד וְתְלָמִיד כְּפִי
כַּחוֹ, וְכָל תְּלָמִיד אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ אֶלֶּא מֵהַ שְׂצָרִיף לוֹ
וְלֹא יוֹתֵר.

ח. הֶרַב הַמְּלַמֵּד אֶת תְּלָמִידוֹ בְּזֶה הַדְּרָךְ, הֵינּוּ שְׂלֵא
יִשְׁמִיעַ אוֹתָם אֶלֶּא לְכָל אֶחָד יִשְׁמִיעַ מֵהַ שְׂצָרִיף לוֹ
לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה, שְׁמַנְגְלִין פָּנִים
הַנָּאִים וְהַמְּשַׁבְּחִים שְׁבַת־זָרָה.

the morning (Shemot 19:16)", "And in the morning there was a layer of dew (Shemot 16:13)", "And it was in the watch of the morning (Shemot 14:24)". [An explanation for this can be found in the entry "Eating" book II: 5-page 67].

5. Through the outstanding and sharp ones of the generation, fear of G-d is illuminated, and through fear of G-d, the merit of the forefathers is sparked, and through the sparkling of the forefathers, repentance is aroused in the world.

6. Learning (*poskim*) the works of those who determine the *Halacha* (Jewish law) annuls thoughts of idol worship.

7. When one goes from master to master, then he needs to strengthen his faith in the Unity of Hashem, may He be Blessed. Because learning from many teachers damages faith in the Unity. So too, the master who has faith in the Unity, he is able to illuminate to each and every student according to his ability, and each student only hears what he needs, and no more.

8. A teacher who teaches his students in this manner -- that is, he only teaches to each student what he specifically needs to hear, not more and not less. Through this he merits that the most pleasant and praiseworthy aspects of the Torah are revealed to him.

ט. כְּשֶׁהִתְלַמֵּיד שׁוֹמֵעַ תּוֹרָה מִהָרֵב וְנִתְכַבֵּל רְצוֹנוֹ
 כַּנְּגֵד רְצוֹן הָרֵב, בְּזֶה יָדַע שֶׁשָּׁמַע, כִּי כִשְׁלֹא נִתְכַבֵּל
 רְצוֹנוֹ אַף־עַל־פִּי שֶׁשׁוֹמֵעַ אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ. גַּם כְּשֶׁנִּתְכַבֵּל
 הַרְגֵּשׁוֹתָיו בַּשָּׁעַת הַשְּׁמִיעָה, יָדַע גַּם־כֵּן שֶׁשׁוֹמֵעַ.

י. בַּשָּׁעָה שֶׁהִתְלַמֵּיד בָּא לְשָׁמַע תּוֹרָה מִפִּי הָרֵב, אָזִי
 גַּם הִרְעָה שָׁל הַתְלַמֵּיד, הֵינּוּ הַקְּלָפוֹת שֶׁנִּבְרְאוּ
 עַל־יְדֵי הָרַע שְׁלוֹ, בָּאִים גַּם־כֵּן לְשָׁמַע וְלִינֹק, אָבֵל
 עַל־יְדֵי שֶׁכָּל תְּלַמֵּיד אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ אֶלָּא הַשִּׁיף
 לְנִשְׁמָתוֹ כַּנֶּזֶק לְעִיל, עַל־יְדֵי זֶה בּוֹרְחִים הַקְּלָפוֹת
 וְאֵינָם יְכוּלִים לְשָׁמַע. אָבֵל יֵשׁ קְלֶפֶה דַּקָּה שֶׁהִיא
 קְרוֹבָה לְקַדְשָׁה, וְהִיא אֵינָה בּוֹרַחַת אֶלָּא כְּשִׁישׁ
 בַּתּוֹרָה יְשׁוּעַת יִשְׂרָאֵל, אָזִי הִיא גַּם־כֵּן בּוֹרַחַת.
 וְסִימָן לְדַבֵּר: "וַיִּשְׁלַח מֹשֶׁה אֶת חוֹתָנָו", לְמָאן
 דְּאָמַר יִתְרוֹ קֹדֶם מִתַּן־תּוֹרָה בָּא וְהִלָּךְ לוֹ.

יא. הַמוֹצִיא דְבַר־תּוֹרָה בְּפִיו, נִצּוֹל מִדִּין סְקִילָה.
 יב. לָאוּ בְּכָל מְקוֹם אָדָם זוֹכָה לְסַגֵּל תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים
 טוֹבִים, בְּשִׁבִיל זֶה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַבֵּב
 סְבוּבִים, שֶׁיֵּצֵא זֶה הָאָדָם מִמְּקוֹם הַזֶּה לְמְקוֹם אַחֵר.

9. When a student hears words of Torah from a rabbi, and annuls his will to the will of the rabbi, from this he can be sure that he listened. For when he does not annul his will, even though he hears, he really does not hear. Also, when his feelings (*senses*) are annulled at the time of hearing, this is a sign that he has truly heard.

10. At the time when a student comes to hear Torah from a rabbi, the student's evil -- that is, the impure husks (*klipos*) created by the evil in him, also come to hear and suckle. However, when each student hears only what is relevant to his soul, as was described above, the evil spirits (*klipos*) flee, and are not able to hear. Yet there is a subtle evil (*klipe*) which is close to holiness, that will only flee when there is within the Torah teaching a message of salvation of Israel, then it also flees. A hint for this from Scripture: "And Moshe sent his father-in-law" -- if one learns this passage according to the opinion that Yitro (the father-in-law of Moses) came and went his way before the giving of the Torah.

11. One who utters words of Torah is saved from the sentence of stoning.

12. A man cannot merit to Torah and good deeds in all places. Due to this, G-d brings about circumstances that cause the man to go from one place to another place.

יג. כְּשֶׁאָדָם לּוֹמֵד עַד שֶׁנִּתְיַגַּע, בְּזֶה מִמֶּתִיק דִּינָיִם
וּמְעוֹרֵר רַחֲמִים, גַּם עַל־יְדֵי זֶה מְעוֹרֵר רַחֲמִים אֲצֵל
אָבִיו בְּקָבֶר.

יד. עַל־יְדֵי תוֹרָה בָּא לְאִמּוּנָה, וְעַל־יְדֵי אִמּוּנָה בָּא
לְקִדּוּשׁ־הַשֵּׁם.

טו. זְכִי הָרְאוֹת יְכוּלִין לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם, מִי רַבּוֹ
שֶׁלְמֵדוֹ תוֹרָה. וְדוֹקָא כְּשֶׁמְכִירִין אֶת תַּאֲרַ פְּנֵי הָרַב,
כִּי עַל־יְדֵי הַהֲלָכוֹת שֶׁלְמַד מֵרַבּוֹ, נַעֲשֶׂה פְּנֵי
הַתְלַמִּיד כְּתַאֲרַ פְּנֵי הָרַב, כִּי הַהֲלָכָה הִיא חֲכָמָתוֹ
הַמְאִיר תַּאֲרַ פְּנָיו (חֲכָמָת אָדָם תְּאִיר פְּנָיו),
וּכְשֶׁמְקַבֵּל הַהֲלָכָה מְקַבֵּל חֵלֶק מִתַּאֲרַ פְּנָיו, וְלִפִּי
רַבּוּי הַהֲלָכוֹת כֵּן נִתְרַבֶּה חֵלְקֵי תַּאֲרַ פְּנָיו.

טז. עַל־יְדֵי קִדְשַׁת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ הַהִתְנַשְּׂאוֹת שֶׁל רֵאשִׁי
הַדּוֹר בְּתַקְוָה וְעוֹז, וְעַל־יְדֵי זֶה נִחְשָׁב בְּעֵינֵי כָל
הַמְצֻוֶה שֶׁל הַכְּנָסֶת־אוֹרְחִים, וְעַל־יְדֵי זֶה הַלּוֹמְדִים
זוֹכִים שֶׁהֲלָכָה כְּמוֹתָם.

13. When a man learns until he is exhausted, he sweetens judgments and arouses mercy. Also through this he arouses mercy for his father in the grave.

14. Through Torah, one comes to Faith, and through Faith, one comes to sanctify the Name of G-d.

15. Those with pure eyesight can recognize in a man, who the rabbi is who taught him Torah. This is specifically when the one looking is familiar with the face of the rabbi. For through the religious law that a man learns from his rabbi, his face becomes similar to the appearance of the face of the rabbi, for the law is his wisdom that enlightens the face of a man (as in the verse, "The wisdom of man enlightens his face."). When one receives the law, one receives an aspect of the appearance of the teacher's face. And according to the amount of laws he learns, the more aspects of the appearance of his face are acquired.

16. Through sanctifying the name of G-d, may He be blessed, the authority of the leaders of the generation is in full force and strength. Through this, everyone values the commandment of hospitality to guests, and through this, the Torah students merit that the law is set according to their opinion.

י. מִי שֶׁמְחַמֵּיר לְאַחֲרִים וּמְקַל לְעַצְמוֹ וְאוֹמֵר עַל מֵה
 שֶׁלֹּא שָׁמַע שֶׁשָּׁמַע, עַל-יְדֵי זֶה אֵינּוּ זוֹכֵה לְרֵאוֹת
 בְּיוֹפֵי הַמְּלָךְ, כִּי הַקְּלָפָה שֶׁל אָדוּם שֶׁהִיא יֵרָאֶה
 רָעָה, מַחְשִׂיךְ מְאֹד עֵינָיו מִלְּהִסְתַּכֵּל בְּיוֹפֵי פְּנֵי
 הַמְּלָךְ.

לְשׁוֹן הָרַע

- א. הַמְּסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְשֵׁר
 שֶׁל גֵּיהֶנָם: אֲנִי עָלְיוֹ מִלְּמַעְלָה וְאַתָּה עָלְיוֹ מִלְּמַטָּה.
 וְתִקְנֶנְתּוּ – יַעֲסֹק בַתּוֹרָה וַיִּשְׁפִּיל דַּעְתּוֹ גַּם עַל-יְדֵי זֶה
 לֹא יָבוֹא לְיַדֵּי לְשׁוֹן הָרַע.
- ב. עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע מִגְדִּיל עֲוֹנוֹתָיו כְּנֶגֶד שְׁלֹשׁ
 עֲבֻרוֹת.
- ג. מִלְּתָא דְּמִתְאַמְרָה בְּאַפֵּי מָרָא אוּ בְּאַפֵּי תִלְתָּא,
 לִית בַּהּ מִשּׁוּם לְשָׁנָא בִישָׂא.
- ד. הָאִי לְשָׁנָא בִישָׂא, אַף-עַל-גַּב דְּלִקְבוּלֵי לָא מְבַעֵי,
 לְמִיחַשׁ מִיבַעֵי.
- ה. מִי שֶׁדוֹבֵר רָע עַל יִשְׂרָאֵל, לְסוּף שֶׁיַּחֲלֶה עַל פִּיו.

17. One who is strict with others and lenient with himself, and says about what he did not hear, that he heard, due to this, he does not merit to see the beauty of the King. For the evil force (klipa) of *Edom*, which is bad fear, darkens the light of his eyes, so that he cannot see the beauty of the Face of the King.

SLANDER

1. One who slanders, the Holy One Blessed is He says to the Official of Hell, "I am on him from above, and you are onto him from below." His remedy is to engage in Torah and humble his self opinion. Also through this he will not come to slander.

2. Through slander, one enlarges his sins to the proportion of the three sins.

3. A matter said in the presence of the person being discussed, or in the presence of three listeners, is not accounted as slander.

4. This slander, even though it should not be accepted (outright as true), it warrants suspicion.

5. One who speaks negatively about the People of Israel, in the end he will have illness on his mouth.

- ו. בְּשֵׂאִין אֶהְבֶּה בֵּין יִשְׂרָאֵל נַעֲשִׂים הוֹלְכֵי רְכִיל, וְעַל־יְדֵי הוֹלְכֵי רְכִיל נַעֲשִׂים לְעִים.
- ז. בְּנִי־אָדָם שְׂאוּהֶבִים זֶה אֶת זֶה, מִתֵּר לֹמֵר זֶה לְזֶה מֵאִיזָה דְבָר שֶׁשָּׁמַע מֵאִיזָה אָדָם, גַּם חִבְרוּ מִתֵּר לְקַבֵּל דְּבָרָיו וְאִין בּוֹ מִשׁוּם לְשָׁנָא בִישָׂא.
- ח. עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע אִין לְאָדָם חֶשֶׁק לְלִמּוּד, גַּם מְבֹזָה אֶת הַצְּדִיק.
- ט. מִלְשׁוֹן הָרַע נִצּוֹל עַל־יְדֵי אָמֶת.
- י. בְּשִׁשׁוּמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלְשׁוֹן הָרַע, עַל־יְדֵי זֶה לֹא יִחְרַשׁ רָעָה עַל חִבְרוֹ.
- יא. מִי שֵׂאִין מְקַבֵּל לְשׁוֹן הָרַע עַל צְדִיק, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְהַמְנוֹת עִם הַצְּדִיקִים.
- יב. גְּסוֹת מְבִיא אֶת הָאָדָם לְדַבֵּר בְּגִנּוֹת בְּנִי־אָדָם.
- יג. לְשׁוֹן הָרַע אִין אוֹמְרוֹ, עַד שֶׁכּוֹפֵר בְּעֵקֶר וְהוֹטֵא בְּשָׂמִים וּבְאֶרֶץ.
- יד. מִתֵּר לֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע עַל בְּעַל הַמַּחְלָקֶת.

6. When there is not love between the Jewish People, gossipers are made, and through gossipers, scoffers are made.
7. People who love one another, it is permitted for them to tell each other things they heard from someone else, and the one who hears is permitted to accept his words, and this does not constitute slander.
8. Through slander, a man does not have desire to learn (Torah), also he derides the *Tzaddik*.
9. From slander one is saved through truth.
10. When one guards himself from slander, he will also not contemplate bad on his fellow.
11. One who does not accept slander about a *Tzaddik*, through this he will merit to be counted among the *tzaddikim*.
12. Coarseness brings a person to speak disparagingly about others.
13. Slander, one doesn't say until one comes to denying the core of faith and sinning in the Heavens and earth.
14. It is permissible to say slander about one who causes strife.

- טו. מוֹצִיא שֵׁם רָע עַל חֲבֵרוֹ, אִין לוֹ מַחִילָה עוֹלָמִית.
- טז. עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע אִין מְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.
- יז. הַמִּסְפָּר בְּלִשׁוֹן הָרַע וְהַמְקַבֵּלוֹ, רָאוּי לְהַשְׁלִיכוֹ לְכַלְבִּים.
- יח. תְּקוּן לְלִשׁוֹן הָרַע – אֲמִירַת הַקְּטָרֶת.
- יט. עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע נִנְעִים בָּאִים עָלָיו וּמַגְדִּיל עוֹנוֹת עַד לְשָׁמַיִם וְרָאוּי לְסַקְלוֹ בְּאֶבֶן.

חֶלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע נִתְפָּס בַּתְּפִיסָה.

לַיְצָנוֹת

- א. עַל־יְדֵי לַיְצָנוֹת יִהְיֶה לוֹ נוֹשִׂים הַרְבֵּה וְהֵם יִמְשְׁלוּ בוֹ. גַּם נִכְשָׁל בְּנֶאֱוָף, גַּם אֲשֶׁתּוֹ מוֹשְׁלַת בוֹ.
- ב. עַל־יְדֵי לַיְצָנוֹת הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל. גַּם בָּא לְמִדַּת שָׁקֶר, וְנָע וְנָד מִמְקוֹם לְמְקוֹם.
- ג. עַל־יְדֵי חֲנֻפָה בָּא לַיְצָנוֹת.

15. One who says false slander on his fellow (lit. lets out a bad reputation – based on a lie), he doesn't ever get forgiveness.

16. Through slander, one cannot receive the countenance of the Divine Presence.

17. One who says slander, and one who listens to it, it is fitting to throw him to the dogs.

18. A rectification for slander is the recitation of the (passages describing the) incense-offering.

19. Due to slander, plagues, come upon him, and his sins are magnified till the heavens, and it is fitting to stone him.

SECOND PART:

1. Through slander, one is caught and incarcerated.

MOCKERY

1. Through mockery, one will have many creditors, and they will rule over him. Also he will fail in promiscuity. Also, his wife will dominate him.

2. Through mockery, one walks and falls (alt. - continuously falls). Also, he comes to falsehood, and wandering from place to place.

3. Through adulation comes mockery.

- ד. עַל־יְדֵי לַיְצָנוֹת בָּאִים יְסוּרִים.
- ה. עַל־יְדֵי לַיְצָנוֹת אֵין לוֹ חֻכָּמָה.
- ו. הַלַּיְצָנוֹת הִיא מְתַעֶבֶת אֶת הָאָדָם עַל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְעַל הַבְּרִיּוֹת.
- ז. עַל־יְדֵי לַיְצָנוֹת בָּא שְׂרָפָה.
- ח. הַלּוֹעֵג עַל דְּבָרֵי חֻכָּמִים, נִדּוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת.
- ט. כָּל לַיְצָנוֹתָא אֲסִירָא חוּץ מִלַּיְצָנוֹתָא דְעֵבוּדָה זָרָה.
- י. קָשָׁה לַיְצָנוֹת, שְׂתַחֲלָתוּ יְסוּרִין וְסוּפוּ בְּלָיָה.
- יא. הַמִּתְלוֹצֵץ – מְזוֹנְתָיו מִתְמַעֲטִין וְנוֹפֵל בְּגִיחָנָם וּמְבִיא בְּלָיָה לְעוֹלָם.

מְרִיבָה

- א. אֵין תְּקוּמָה בְּמִלְחָמָה עַל־יְדֵי הַעֲבָרַת הַשְּׁבוּעָה.
- ב. מִי שְׂרֹדֵף אֶת חֲבֵרוֹ, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְבִיא עָלָיו רָעָה, בְּדֵי שִׂישְׁבַח אֶת חֲבֵרוֹ מִלְרְדוֹף אוֹתוֹ.
- ג. עַל־יְדֵי קְרִיאַת הַלֵּל יוֹשִׁיעַ לָךְ הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מֵאוֹיְבֶיךָ.

4. Through mockery comes suffering.
5. Through mockery he does not have wisdom.
6. Mockery makes a person loathsome to G-d and to people.
7. Through mockery come fires (lit. burning).
8. One who mocks the words of the Sages is judged (sentenced to be committed) in boiling excrement.
9. All forms of mockery are forbidden, except for the mocking of idol-worship.
10. Mockery is a dreadful matter – for it begins with suffering and its end is annihilation.
11. One who mocks, his sustenance is diminished, and he falls into Hell, and he brings destruction to the world.

CONTENTION

1. There is no maintaining a stand in war as a result of the transgression of an oath.
2. One who pursues his fellow-man (to attack or harm him), G-d brings evil upon him (the pursuer) in order that he will forget his fellow man from pursuing him.
3. Through the recitation of *Hallel* (six specific chapters of *Tehillim* traditionally recited together on certain holidays) the Holy Blessed One will save you from your enemies.

- ה. עַל־יְדֵי כְבוֹד הַתּוֹרָה אָדָם נִצּוֹל מִשׁוֹנְאָיו.
- ה. קָדָם הַמְלַחֲמָה צָרִיךְ תְּפִלָּה לַה' יִתְבָּרַךְ.
- ו. בְּכָל פַּעַם שֶׁאָדָם נוֹפֵל מֵאֱמוּנָתוֹ, הוּא מִמְשִׁיךְ עָלָיו מִתְנַגֵּד גָּדוֹל וְעָשִׂיר.
- ז. בְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל עַל שׁוֹנְאָיו, יִתְפַּלֵּל בְּבִקְרָה.
- ח. הַסְתַּכְּלוּת בְּכָל פַּעַם עַל הַשָּׂמַיִם זֶהוּ מְבַטֵּל שְׂנֵאת הָאוֹיְבִים.
- ט. בְּשֶׁשׁוֹכַח אֶת הָעֲנִיִּים אֵין מְנַצֵּחַ.
- י. עָנִי – שֶׁהִרְשַׁע רוֹדֵף אוֹתוֹ, תִּדְעַ שֶׁהוּא בַּעַל־נְאֻוָה.
- יא. מִי שֶׁהוּא נִצְחָן, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹכַח אוֹתוֹ וּמִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ.
- יב. בְּשֶׁאָדָם מֵצַר, אוֹיְבָיו נִתְרוֹמְמִים.
- יג. מִי שֶׁהוּא נִצְחָן, בָּא לִיְדֵי שִׂבְחָה.
- יד. מְרִיבָה בָּא לְאָדָם בְּשֶׁבֵּא לְאָדָם אֵיזְהוּ מִצְנָה וְהוּא מִשְׁלַחָה וְאֵינּוּ מְקַיְמָה.

4. Through giving honor to the Torah, a man is saved from those who hate him.
5. Before engaging in war, it is necessary to pray to the Blessed G-d.
6. Each time that a person falls from his faith, he draws upon himself a rich and powerful adversary.
7. When a person prays about his enemies, he should pray in the morning.
8. Gazing frequently at the heavens, this annuls the hatred of one's enemies.
9. When one forgets the poor, he does not triumph.
10. A poor man that is pursued by an evil man, know that the poor man is arrogant.
11. One who is obsessed with winning, the Holy Blessed One forgets him and hides His face from him.
12. When a person is in distress, his enemies rise.
13. One who is obsessed with winning comes to forgetfulness.
14. Contention befalls a person when the person is presented with the opportunity to do a *Mitzvah*, and he dismisses it and does not perform it.

טו. מִי שֶׁעוֹשֶׂה מְרִיבָה עִם הַצַּדִּיקִים, בְּיָדוּעַ שְׂמֵחַ שְׂבוֹתָיו רָעִים.

טז. לְפַעֲמִים הַמְקוֹם גּוֹרֵם מְרִיבָה לְאָדָם.

יז. מִי שֶׁיֵּשֶׁב לוֹ שׁוֹנְאִים יִכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ, עַל־יְדֵי זֶה יִצִּילָהוּ הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִשׁוֹנְאָיו.

יח. בְּשֵׁישׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְהוּא מְחַפֵּשׂ בְּכָל מִינֵי חַפּוּשׁ לְמַצֵּא לָהֶם אַהֲבָה, עַל־יְדֵי זֶה יִהְיוּ כְּאֶפֶס וּכְאֵין.

יט. בְּשֵׁישׁ לְאָדָם אוֹיְבִים, וְאֵינּוּ חוֹשֵׁב אִיךָ לְנַקֵּם בָּהֶם אֶלָּא, הוּא דְבוּק בְּשִׂמְחַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי זֶה הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ כַּחַ לְנַקֵּם מֵהֶם.

כ. הַנוֹאֲפִים – לָרַב הֵם בְּעָלֵי מְרִיבָה לְצַדִּיקִים.

כא. בְּשֵׁישׁ הַכְּנַעֲנִי, עַל־יְדֵי זֶה אֵין מוֹרָא בְּמִלְחָמָה. כְּאֵלוֹ הוּא יוֹשֵׁב בְּמִצּוֹר.

כב. מִי שֶׁהוּא נִצְחָן, בָּא עָלָיו חֲלָאִים לְאֵין מְרַפָּא.

כג. שְׁנַיִם שְׂמֵרִיבִים וְהוֹלְכִים לְדוֹן לְפָנָי הַשֵּׁר שֶׁל

עַבּוּדִים, עַל־יְדֵי זֶה הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מַבִּיא עֲלֵיהֶם

מַכָּה, שֶׁאֵין לָהּ רְפוּאָה.

15. One who quarrels with the *Tzaddikim*, it is certain that his thoughts are evil.

16. Sometimes the location causes a person contention.

17. Someone who has enemies should humble himself, and through this G-d will save him from his enemies.

18. When a person has enemies, and he searches in all sorts of ways to find (a way to) love them, through this they will be as absolutely nothing.

19. When a person has enemies and he does not think of how to take revenge against them, but remains bound to the joy of the Blessed G-d, through this the Holy Blessed One gives him the power to avenge himself against them.

20. Those who sin sexually, for the most part, are fighters with (i.e. against) the *Tzaddikim*.

21. When there is [the trait of] yielding (humility), through this there is no fear at war, as if he is dwelling in an impregnable fortress.

22. One who is obsessed with winning is visited with incurable illnesses.

23. Two who are quarreling and take their case before a gentile dignitary, through this the Holy Blessed One brings upon them a blow that cannot be healed.

- כד. לַפְעָמַיִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִזֵּק לֵב הָרָשָׁעִים
 כְּנֶגֶד הַצַּדִּיקִים בְּמְרִיבָה, כִּי שִׁיחֵיהָ לָהֶם מִפְּלָה.
- כה. מִי שֶׁנֹּתֵן כְּבוֹד לְזֶקֶן, הוּא נִצּוֹל מִמְּלַחְמָה.
- כו. מִי שֶׁמְגִיד רִיבוֹ לְפָנָי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאֶה
 נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו.
- כז. עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקֶת בָּא דִלּוֹת.
- כח. מִי שֶׁחֹלֵק עִם שְׂכֵנָיו, לְסוֹף שִׁיחֵיהָ לְעַג לְאוֹיְבָיו.
- כט. מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ חֲרָפְתּוֹ וְשׁוֹתֵק, נִקְרָא חָסִיד,
 וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵר אֶת נַפְשׁוֹ.
- ל. הַתְּפִלָּה בְּהַתְּלַהּבוֹת עַד שֶׁהַתְּלַהּבוֹת בָּא לוֹ
 בַּפְּנִים, עַל-יְדֵי זֶה נּוֹפְלִים וְנִתְּלַהֲטִים שׁוֹנְאָיו.
- לא. מִי שֶׁהוּא טוֹב וַיֵּשֶׁר מִנְעוּרָיו, עַל-יְדֵי זֶה כְּשֵׁי שׁ לוֹ
 אֵיזָה מַחְלָקֶת, יִתְנַדְּבוּ לָבָם שֶׁל הָרַבָּה בְּנֵי-אָדָם
 וַיִּתְחַבְּרוּ אֵלָיו לְעִזּוֹר לוֹ.
- לב. מִי שֶׁמְסִית וּמוֹנֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ מִדְּרֹךְ הַטּוֹב, אֵינּוּ יָכוֹל
 לָקוּם נֶגֶד אוֹיְבָיו בְּשַׁעַת מְרִיבָה וּמְלַחְמָה.

24. Sometimes, the Holy One, Blessed be He, hardens the heart of the wicked in contention against the righteous in order that [the wicked] have a downfall.

25. One who gives honor to an elderly man is saved from war.

26. One who recounts his quarrel before the Holy One, Blessed be He, sees his vengeance on his enemies.

27. Through strife comes poverty.

28. One who quarrels with his neighbors ends up being an object of ridicule to his enemies.

29. One who is denigrated and remains silent is called pious and the Holy One, Blessed be He, guards his soul.

30. Fiery prayer, so fired up that it comes to his face, through this his enemies fall and are singed.

31. One who is good and upright from his youth, through this, when he has a conflict, many people will volunteer and band together with him to help him.

32. One who seduces his fellow man and bars him from the good path, cannot stand up against his enemies in the time of contention and war.

- לג. עַל-יְדֵי וְדוּי יִתְבַטַּל מֵעֲלִיָּה מִחֲשֻׁבוֹת שׁוֹנְאֵיָהּ.
- לד. הַבַּעַל-מִחֲלָקֶת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב פֶּשַׁע.
- לה. מִי שֶׁהוּא עֲצוּר בְּמַלְיָן, לֹא יוּכַל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם.
- לו. כְּשֶׁמִּתְנַגְּדִים חוֹלְקִים עַל חֲסִידִים וְרוֹצִים לְבַטַּל אוֹתָם מִמְּלֶאכֶת-שָׁמַיִם, עַל-יְדֵי זֶה נּוֹפְלִים וְנִבְזִים בְּעֵינֵי עַצְמָן.
- לז. לְנֶצְחוֹן תֵּאמַר קַפִּיטַל "עַל הַשְּׂמִינִית".
- לח. מִי שֶׁמְבַקֵּר אֶת הַחוֹלָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ מוֹסֵר אוֹתוֹ בְּיַד שׁוֹנְאָיו.
- לט. מִי שֵׁשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים יֵאמַר כָּל הַיּוֹם תִּפְלוֹת וּבִקְשׁוֹת וְאֵל יִפְסַק פִּי מִתְפִּלוֹת וּבִקְשׁוֹת, עַל-יְדֵי זֶה יוֹשִׁיעַ לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְאוֹיְבָיו יִבוֹשׁוּ.
- מ. מִי שֶׁהוּא נִרְדָּף, יִזְכֶּה לְכִנּוּיִם וּבְנֵי כְּנָיִם.
- מא. מִי שֵׁשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, יִבְקֵשׁ רַבִּים, שִׁיבְקֵשׁוּ עָלָיו רַחֲמִים, וְיִהְיֶה לוֹ שָׁלוֹם מִן הַשׁוֹנְאִים.

33. Through confession, the thoughts of your enemies directed against you will be annulled.

34. A contentious person, it is certain that he likes sin (crime).

35. One who is reticent, no man can overcome him (compete with him).

36. When those opposed [to Chassidus - an approach to Jewish observance brought into the world by the holy Ba'al Shem Tov and his students] oppose *chassidim* and want to arrest them from their devotions of Heaven, through this they fall and become despicable in their own eyes.

37. For victory, say the chapter(s) (which opens), "On the eight-stringed instrument..." (Psalms 6 and 12)

38. One who visits the sick, the Holy One, Blessed be He, does not hand him over to his enemies.

39. One who has enemies should say prayers and petitions all day, and his mouth should not cease from prayer and supplication, through this the Holy One, Blessed be He, will save him, and his enemies will be shamed (see also 46).

40. One who is pursued will merit having children and grandchildren.

41. One who has enemies should request of many people that they pray for mercy for him, and he will have peace from his enemies.

מב. כְּשֵׁישׁ לָךְ שׁוֹנְאִים לְמַטָּה, בְּדוּעַ שֵׁישׁ לָךְ שׁוֹנְאִים לְמַעְלָה.

מג. עַל־יְדֵי לְמוֹד הַשׁוֹנְאִים יָשׁוּבוּ אַחֲזֹר.

מד. עַל־יְדֵי בְּטָחוֹן לֹא יוּכְלוּ הַשׁוֹנְאִים לְהִרְעֵ לָךְ.

מה. עַל־יְדֵי הַכְּנָעָה יִפְלוּ הַשׁוֹנְאִים בְּמַצּוּדָה, וְשֶׁהֲכִינוּ לָךְ.

מו. מִי שֶׁמֵתְפַלֵּל כָּל הַיּוֹם, עַל־יְדֵי זֶה בָּא בּוֹשָׁה עַל אוֹיְבָיו.

מז. מִי שֶׁהִרְעֵ לְשׁוֹנְאוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה יִזְכֶּה לְנִצְחַת תְּמִיד.

מח. כְּשֶׁבְּנֵי־אָדָם דּוֹבְרִים עִלְיָךְ, תִּלְמַד בְּכָל לַיְלָה אַנְדָּה.

מט. שְׁנֵי צַדִּיקִים אֵינָם יְכוּלִים לְדוֹר בְּעִיר אַחַת, עַד שֶׁיִּהְיֶה לָהֶם אַמֶּת.

נ. עַל־יְדֵי בְּטָחוֹן אוֹיְבָיו לֹא יִשְׁמַחוּ בְּצַרְתּוֹ.

נא. מִי שֶׁאֵין מְבִישׁ פְּנֵי חֲבֵרוֹ, לֹא יִשְׁמַחוּ אוֹיְבָיו עִלּוֹ.

נב. מִי שֵׁישׁ לוֹ הַרְבֵּה שׁוֹנְאִים, בְּדוּעַ שֶׁהַשִּׁנְאָה שֶׁלֹּא בָדִין, כִּי אֵי אֶפְשָׁר שִׁיִּצְאוּ בָלָם יְדֵי חוֹבְתוֹ כְּנִגְדּוֹ.

42. When you have enemies below (in this world), it is certain that you also have enemies Above (in the Upper World).
43. Through learning [Torah], one's enemies retreat.
44. By having trust, enemies will not be able to harm you.
45. By having [the trait of] submission, your enemies will fall into the trap that they prepared for you.
46. One who prays all day – through this shame comes upon his enemies (see also above 39).
47. One who harms (lit. did bad to) the enemy of a *Tzaddik* will merit to always triumph.
48. When people speak bad about you, learn Agaddah (legends of the Oral Torah) every night.
49. Two *Tzaddikim* cannot live in the same city, until they have truth.
50. Through having trust [in G-d], one's enemies will not rejoice in one's troubles.
51. One who does not humiliate his fellow man, his enemies will not rejoice over him.
52. One who has many enemies, it is certain that their hatred is not justified. For it is impossible that they are all vindicated in his wronging them.

גג. כְּשֵׁיט לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְאַחֲרֵי כֵן קָם עָלָיו אִישׁ אֶחָד מֵרַעִיו וְאִנְשָׁיו גַּם הוּא לְחַלֵּק עָלָיו, הוּא סִמָּן שֶׁהִבְעִיל־מַחֲלֶקֶת שָׁלוֹ יְהִיו נִבְשָׁלִים וְנוֹפְלִים.

גה. מִי שֵׁיט לוֹ אֲמוּנָה, אֵינּוּ יֵרָא מֵאוֹיְבָיִם.

גה. עַל־יְדֵי תַפְלָה בְּשׁוּעָה אוֹיְבָיו אֵינָם שְׂמַחִים עָלָיו.

גו. מִי שֵׁיט לוֹ שׁוֹנְאִים, וְאֵינּוּ יוֹדֵעַ אִם יִפֹּל בְּיָדָם אִם לֹא, יִסְתַּבֵּל אִם נוֹפֵל מִמְדַּרְגַּת עֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, בְּיָדוּעַ שִׁיְהִיָּה נִמְסָר בְּיָדָם.

גז. לְמַחֲלֶקֶת יִלְמַד מִסִּכַּת סִכָּה.

גח. מַחֲלֶקֶת בָּא עַל־יְדֵי חֲבוּרַת רְשָׁעִים.

גט. עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת גַּם הָאוֹהֲבִים יִחֲלְקוּ עָלָיָךְ.

ס. אֵין מְרִיבָה מְצוּיָה בְּבֵיתוֹ אֶלָּא עַד שֶׁתִּכְלָה תְּבוּאָה מִבֵּיתוֹ.

סא. לְפַעֲמִים בְּשֶׁהֲרַבָּה צַדִּיקִים חוֹלְקִים עַל צַדִּיק אֶחָד גַּם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַכֵּים עִמָּהֶם אִף שֶׁהֶאֱמַת עִם הַצַּדִּיק הָאֶחָד, וְהַצַּדִּיקִים מִמְּשִׁיבֵין אֶת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִמָּהֶם.

53. When a man has enemies, and afterwards one of his own friends and comrades also rises against him, it is a sign that his opponents will stumble and fall.

54. One who has faith is not afraid from enemies.

55. Through prayer - crying out from pain, one's enemies will not rejoice over him.

56. One who has enemies and does not know whether or not he will fall into their hands, should examine whether he falls from his level in service of the Blessed G-d, then it is certain he will be delivered into their hands.

57. For [abating] contention, learn the Tractate Sukkah.

58. Contention comes through an association of evildoers.

59. Due to depression, even your friends will oppose you.

60. Contention is not found (prevalent) in one's home only when all the produce in the house has been consumed.

61. Sometimes, when many *Tzaddikim* oppose one *Tzaddik*, the Holy One, Blessed be He sides with them, even though the truth rests with the one *Tzaddik*. the other *Tzaddikim* draw the Will of G-d to them.

סב. הַקּוֹרָא לְחֵבְרוּ רְשָׁע, רִשְׁאֵי לִירַד לְתוֹךְ אַמְנוֹתוֹ
וּלְמַעַט מְזוֹנוֹתָיו עַד שְׁלִישׁ.

סג. אִם אֵין לְאָדָם חֲבָרִים וְאוֹהֲבִים, נַח לוֹ שְׂיִמוֹת.

סד. כָּל הַדְּבָרִים נִבְרָאִים בְּבַחֲיַנַּת זְכָר וּנְקֵבָה, אֶפְלוּ
מְלָכִים: יֵשׁ מְלָךְ בְּחִינַת זְכָר וְיֵשׁ מְלָךְ בְּחִינַת נְקֵבָה,
וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵקֵן זֶה מִזֶּה כְּדֵי שְׁלֵא
יִחְרִיבוּ אֶת הָעוֹלָם.

סה. בַּעַל-מְרִיבָה – אַף-עַל-פִּי שֶׁהוּא לְמָדוֹן, אַל תִּכְבֵּד
אוֹתוֹ.

סו. בְּמִקּוֹם מְרִיבָה שָׁם הַשָּׁטָן.

סז. מִי שֶׁמְקַיֵּם קְרִיאַת-שְׁמַע שְׁחֵרִית וְעֵרְבִית, אֵינּוּ
נִמְסָר בְּיַד שׁוֹנְאָיו.

סח. עַל-יְדֵי תוֹרָה וּגְמִילוּת-חֶסֶדִים אוֹיְבָיו נוֹפְלִים
לְפָנָיו.

סט. עַל-יְדֵי רְדִיפָה הַנִּרְדָּף נִכְשָׁר לְקַרְבָּן לְפָנָי אֱלֹקִים.

ע. לְעוֹלָם תִּצְדַּד לְהַצִּיל אֶת הַנִּרְדָּפִים.

62. One who calls his fellow man wicked, it is permitted to interfere with his business and to decrease his income by up to one third.

63. If a person does not have friends and those who love him, death would be relief for him.

64. All things are created in the aspect of male and female. Even kings - there is a king whose aspect is male, and there is a king whose aspect is female. The Holy One, Blessed be He distances them from each other, that they should not come to destroy the world.

65. One who is contentious, even if he is an intellectual (knows how to study Torah), do not honor him.

66. In the place of contention; there is the Satan.

67. One who fulfills (the commandment) to recite the Shma; every morning and night, will not be handed over to his enemies.

68. Through [learning] Torah and performing kindnesses, one's enemies fall before him.

69. Through being pursued, a person becomes fit to be a sacrificial offering before G-d.

70. One should always side to save those being pursued (attacked).

עא. אין העולם מתקיים אלא בשביל מי שבולם את פיו בשעת מריבה.

עב. מי ששוכח דבר אחד מתלמודו, על-ידי זה קמים עליו בעלי מחלקת.

עג. על-ידי מחלקת שחולקין על הצדיק, נתעוררים מלחמות.

עד. בשדוברים על האדם, אזי יש כח ביצר הרע להגביר את עצמו על זה האדם, שדוברים עליו, וצריך לבקש רחמים על זה.

עה. מי שקשה לקבל פיוס, הוא מעלמא דנוקבא.

עו. למריבה, השכם והערב לבית-המדרש ולמד תורה. או כשאי אפשר לדון אותם, תתפלל עליהם והקדוש-ברוך-הוא יפילם, ואל תמסר אותם לשר.

עז. כל שיש לו קנאה על חברו ודומם, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו דין.

עה. אל תריב עם אדם שהוא תקיף ממך, אף-על-פי

71. The world would not continue to exist except for the sake of one who shuts his mouth at the time of contention.

72. One who forgets one detail from his learning causes antagonists to rise against him.

73. Through strife, that there is opposition on the *Tzaddik*, wars are aroused.

74. When [people] speak about a person, the evil inclination has power to strengthen himself over that person, and one must pray for mercy about this.

75. One who has difficulty accepting appeasement is from the feminine world.

76. For contention; go early and stay late in the hall of study and learn Torah. Or, if it is impossible to bring those opposing you to judgment [in a *Beis Din* - Jewish court], pray about them, and the Holy One, Blessed be He, will knock them down, but do not hand them over to a (non-Jewish) official.

77. One who has cause to retaliate against his friend and remains silent about it, the Holy One, Blessed be He, does justice for him.

78. Do not contend with a man who is stronger than you,

שֶׁהוּא מִכֶּבֶד אוֹתָךְ לְדַבֵּר בְּלִתי הַגּוֹן. אֲבָל אִם יֵשׁ לוֹ
אֵימַת שֶׁר, תִּלְךָ עִמוֹ אֶל הַשֶּׁר וְאֵל תַּעֲשֶׂה הַדְּבָר
בְּלִתי הַגּוֹן.

עט. עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע נוֹפְלִים בְּמִלְחָמָה.

פ. מִי שֶׁאֵין אוֹמֵר לְשׁוֹן הָרַע, הוּא מְנַצֵּחַ.

פא. שְׁנָה וּפְרָשׁ, עַל-יְדֵי זֶה אוֹיְבֵי רֹדְפֵינּוּ אוֹתוֹ.

פב. כְּשֶׁאֲשֶׁתוֹ שֶׁל אָדָם שׁוֹפְעַת דָּם בְּלֹא עֵת נִדְתָהּ,

בְּיָדוֹעַ שֶׁאֵיזָה שְׁנֵאָה נִתְעוֹרֵר עָלֶיו.

פג. כְּשֶׁהַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ מִחֻלְקַת עִם אֶחָד וַיִּכּוֹל לְהַצִּיל אֶת

עַצְמוֹ עִם מָמוֹן, יַצִּיל אֶת עַצְמוֹ וְאֵל יִשְׁתַּמֵּשׁ

בְּצַדְקָתוֹ.

פד. בְּכָל בַּעֲלֵי מִחֻלְקַת נִתְנַלְגָּלִים שֵׁם נִיצוּצֵינּוּ מִנְשַׁמַּת

דָּתוֹ וְאֲבִירָם.

פה. הַמִּחֻלְקַת שֵׁישׁ בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים לְמוֹבַת יִשְׂרָאֵל,

תִּדַע שְׁנֵם לְמַעַלָּה יֵשׁ שְׁנֵי מַלְאָכִים שְׁנֵם הֵם

חוֹלְקִים נִם-בּוֹ, וְאֵין לָהֶם מִכָּרִיעַ אֶלָּא הַקְּדוֹשׁ-

בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ.

even though he drives you to do something dishonorable. However, if he has fear of the governor, go with him to an official, and do not do the dishonorable thing.

79. Through evil speech (tale bearing), there are losses (fallen) in war.

80. One who refrains from speaking slander (tale bearing - lit. evil language) triumphs.

81. One who [was accustomed] to review [Torah] and then separated (ceasing his study of the Torah), through this his enemies will pursue him.

82. When a man's wife bleeds outside of the time of her period, it is certain that some hatred has been aroused against him.

83. When the *Tzaddik* has a conflict with someone and can save himself through monetary means, he should save himself, and not use his merits (lit. righteousness).

84. In all perpetrators of conflict, there are sparks from the souls of Dushan and Aviram.

85. Conflict between two *tzaddikim* is for the good of the Jewish People: Know that this is true, for also Above, there are two angels who are also in conflict, and there is no one to adjudicate for them except for the Holy One, Blessed be He, Himself.

פו. מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ הִרְפָּתוֹ וְשׁוֹתֵק, עַל־יָדַי זֶה נִתְבַּטַּל מִמֶּנּוּ רַבּוֹת רָעוֹת שֶׁהָיוּ רְאוּיִין לָבוֹא עָלָיו.

פז. דַּעְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נוֹטָה תָּמִיד אַחַר הָרָב, אֲבָל אִם הָרָב הֵם רְשָׁעִים, אֵין דַּעְתּוֹ נוֹטָה אַחֲרֵיהֶם.

פח. אֵין מְלַמְּדִין זְכוֹת עַל הַמַּסִּית.

פט. כְּשֵׁיט מַחְלֶקֶת מִשְׁנֵי אַנְשִׁים, וּלְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ אַנְשִׁים הַמְצַדְּדִים לוֹ, כְּשֶׁגּוֹזְרִים מִיָּתָה לְמַעַלָּה חֵם וְשָׁלוֹם, עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמַּחְלֶקֶת, מִתְחִילִין מִן הַקָּטָן שֶׁבֵּהֶם, וְלֹא מִן הָאִישׁ שֶׁהוּא עֶקֶר בַּמַּחְלֶקֶת.

צ. לְפַעֲמִים נִגְזֵר עַל הָאָדָם, שֶׁיִּכְלֶה זָרְעוֹ. וּכְשֶׁנִּמְסַר בְּיַד שׁוֹנְאָיו, עַל־יָדַי זֶה נִתְבַּטַּל הַנְּזֵרָה שֶׁל כְּלִית זָרְעוֹ.

צא. מִי שֶׁמְרַחֵק אֶת הָאָדָם מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, עַל־יָדַי זֶה יָבוֹא מִמֶּנּוּ זָרַע, שֶׁיִּצְעְרוּ לְזָרְעוֹ שֶׁל הַמְרַחֵק.

צב. מִי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ לְמַחֹת בְּרְשָׁעִים וְלֹא מַחָה, כְּאֵלוֹ הוּא עוֹשֶׂה הָרַע.

86. One who hears his degradation and remains silent through this great evils that were fit to come upon him are nullified.

87. The Holy One, Blessed be He, always assumes a position in favor of the majority. However, if the majority is [comprised of] evildoers, He does not favor them.

88. One must not give the benefit of the doubt (interpret his actions in a favorable manner) to a seducer (someone who tries to bring people to foreign beliefs).

89. When there is a conflict between two people, and each one has people taking his side; when from Above, death is decreed upon one of the disputants, G-d forbid, it begins with the (smallest) least involved, and not with the person who is the main contender.

90. Sometimes it is decreed on a man that his seed will be wiped out. However, when he is delivered into his enemies' hands, the decree of the destruction of his seed is annulled.

91. One who distances a man from the service of the Blessed G-d, through this that man will have descendants who will afflict the descendants of the one who distanced him.

92. One who has the ability to protest [the deeds of] the wicked and does not, it is as if he himself did the wrong.

- צג. הַמַּחְזִיק בַּמַּחְלֶקֶת, עוֹבֵר בְּלֹא וְרֹאוי לְהַצְטַרֵּעַ.
- צד. הַחוֹלֵק עַל מַלְכוּת בֵּית־דָּוִד, רֹאוי לְהַפְּיֵשׁוּ נְחֹשׁ.
- צה. עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה יָכוֹל לַעֲמֹד בְּקִשְׁרֵי הַמַּלְחָמָה.
- צו. צָרִיף לְהִתְחַזֵּק נֶגֶד הַשּׁוֹנְאִים וּלְהַעֲרִיף עִמָּהֶם מַלְחָמָה בְּתַחֲבוּלָה, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו.
- צז. לְמַחְלֶקֶת סִגְלָה לֹאמַר: "וַיִּקְרָא אָסָא אֶל ה'" עַד "אֲנֹשׁ" (בְּדַבְּרֵי־הַיָּמִים ב יד, י).
- צח. מִי שֶׁאֵין בְּמַחֲוֹנוֹ בְּאַלְקִיו, עַל־יְדֵי זֶה בָּאִים מַלְחָמוֹת וּמְרִיבוֹת.
- צט. עַל־יְדֵי לְמוֹד תּוֹרָה נוֹפֵל פַּחַד עַל הָאֲמוֹת, שְׁלֵא יִלְחָמוּ עִם יִשְׂרָאֵל.
- ק. לְמַחְלֶקֶת תֹּאמַר: "וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹקֵי אֲבוֹתֵינוּ" עַד "כִּי עָלִיף עֵינֵינוּ" מִה שֶׁאָמַר יְהוֹשֻׁפָט (בְּדַבְּרֵי הַיָּמִים ב יז).
- קא. בְּשַׁעַת מַלְחָמָה צָרִיף לְהַכִּין כְּלֵי מַלְחָמָה כְּנֶהוּג, וְהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעֲשֶׂה מִה שֶׁבְּרַצוֹנוֹ, וְאֵין לְסַמּוֹךְ עַל הַנֶּס.

93. One who sustains a conflict transgresses a negative commandment, and it befits him to become a leper.

94. One who challenges the Kingship of the House of David is fit to be bitten by a snake.

95. Through being involved in studying Torah, one can withstand the vicissitudes of war.

96. One must strengthen oneself against those who hate him, and wage war upon them cunningly, and [know that] the Holy One, Blessed be He, will do what is right in His Eyes.

97. In situations of conflict, it is auspicious (*segulah*) to say the passages, "And Asa called to G-d ..." until "mortal." (Chronicles II, 14:10).

98. One who does not put his trust in G-d, through this he is confronted with war and conflict.

99. Through the study of Torah, fear falls upon the nations that they do not wage war against Israel.

100. In situations of conflict, say, "And he (king Yehoshafat) said, G-d of our forefathers,..." until "For our eyes are turned to You." What was said by Yehoshafat by Yehoshafat (Chronicles II, 20: 6-12).

101. In a time of war, one must prepare the weapons of war appropriately, and the Holy One, Blessed be He, will do according to His Will, but do not rely on miracles.

- קב. הַקּוֹבֵעַ מְקוּם לְתַפְלָתוֹ, אוֹיְבָיו נוֹפְלִים תַּחְתָּיו.
- קג. אֵין לְהַתְפַּלֵּל עַל שׁוֹם אָדָם שְׂיִמּוֹת אֶפְלוּ עַל מִין, כִּי יוֹתֵר טוֹב לְהִרְגֵנּוּ אוֹתָם בְּיַד אָדָם וְלֹא בְּיַד שָׁמַיִם.
- קד. אַל תִּתְנַגְּרָה בְּרִשְׁעֵי; כֹּל שֶׁכֵּן בְּרִשְׁעֵי שְׂהַשְׁעָה מְשַׁחֲקֵת לוֹ.
- קה. מִתֵּר שְׂלֹא לְהוֹדוֹת עַל הָאָמֶת וְלַחֲלֹק עָלָיו, כִּדִּי דִלָּא לְטַעֵי כְּלֵי עֲלָמָא בְּתֵרָה.
- קי. בְּעוּזֵן שְׁנֵאֲתֵּי חֲנָם מְרִיבָה רַבָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ.
- קי. חֶרֶב וּבָזָה רַבָּה בָּא בְּעוּזֵן עֲנוּי הַדִּין וְעוֹת וּמְלָקוּל הַדִּין וּבִטּוֹל תּוֹרָה.
- קכ. אֲשֶׁה נְדָה דְּפִסְקָה בֵּין תְּרֵי, אִם סוּף נְדָה הִיא עוֹשֶׂה מְרִיבָה בֵּינֵיהֶם.
- קכ. הַנְּרַדְף שְׁמַפִּיִּים אֶת הַרוֹדֵף, עַל־יְדֵי זֶה נִתְעוֹרֵר דִּין עַל הַרוֹדֵף.
- קי. הַמְפְּרִיֵּם אֶת שׁוֹנְאָיו, עַל־יְדֵי זֶה נִדּוֹן הַשׁוֹנֵא כְּדִין שְׂרָפָה.

102. One who establishes a fixed place for his prayer, his enemies fall beneath him.

103. One should not pray for the death of any man, even an apostate. For it is better to kill them by mortal means, rather than by the Hand of Heaven.

104. Do not provoke an evildoer, all the more so (don't start up with) one whose hour of fortune is at hand (lit. the hour is laughing for him).

105. It is permissible to not admit the truth, and (even) deny it, in order that people not be led astray after [an evildoer].

106. Due to baseless hatred, a person will have great conflict in his house.

107. [Blows from] a sword and great plundering come through the sin of procrastinating justice, distorting, and ruining judgment, and for neglect of Torah [study].

108. A woman at the end of her menstrual period who passes between two men causes strife between them.

109. A pursued (attacked) person who placates the pursuer, through this harsh judgment is aroused upon the pursuer.

110. One who gives sustenance to his enemy causes a decree of burning on the enemy.

חֵלֶק שֵׁנִי

א. עַל-יְדֵי שְׂדוּכָרִים עַל הַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי זֶה נִתְנַבֵּר הַפִּילוֹסוֹפִיָּא בְּעוֹלָם וְכֵן לְהַפְּדוֹ.

ב. יֵשׁ מְפָרְסָמִים שְׁעָקָר הַפְּרָסוּם שְׁלָהֶם נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת.

ג. עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת נוֹפֵל לְתַאֲוֹת נְאוּף.

ד. מִי שְׁקָמִים עָלָיו רַבִּים וְחוֹלְקִים עָלָיו עַל אֲמוּנָתוֹ, וְהוּא עוֹמֵד בְּנִגְדָם וְטוֹעֵן בְּנִגְדָם דְּבָרִים הַנִּתְקַבְּלִים, עַל-יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְבָנִים רַבִּים וְהָעוֹלָם נִתְמַלֵּא מִזְרָעוֹ.

ה. מִי שֶׁנֹּתֵן עֵינֵי שְׂכָלוֹ תָמִיד לְחַקֵּר אֶת רְאִשֵׁי-הַדּוֹר וּמַעֲיֵן בָּהֶם בְּעֵינָא בִישָׂא, עַל-יְדֵי זֶה נוֹפֵל לְרַעֲב שְׁלַעֲתִיד, הֵינּוּ לֹא רַעֲב לְלֶחֶם, וְזֶה "רַעֲב" עֵינַי בְּתוֹךְ רַב.

ו. עַל-יְדֵי צְדָקָה בְּסִפָּה קָלָה הוּא מַכְנִיעַ אֶת אוֹיְבָיו, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַצִּילוֹ מִסַּבּוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל אוֹיְבָיו.

SECOND PART :

1. Talking (bad) about a *Tzaddik* causes [heretical] philosophy to gain strength in the world, and so too, the opposite [i.e. praising a *tzaddik* strengthens faith].
2. There are famous religious leaders whose fame is primarily created through controversy.
3. Through strife, one falls into sexual lust.
4. One against whom many arise to challenge him on account of his faith; and he stands up against them and makes well-received counter-claims, through this he will merit having many children, and the world will be filled with his seed.
5. One who always sets his mind's eye to investigate the leaders of the generation, examining them unfavorably (lit. with a "bad eye"), through this he falls into the hunger predicted for the future, that is to say, "...not a hunger for bread..." (Amos 8) For the Hebrew word for hunger, Ra'AV, is the word *RaV* (denoting the head rabbi) with the letter Ayin (which is Hebrew for "eye") in the middle (*Reish* and *Beit* spell *Rav*, and *Reish - Ayin - Beit* spell hunger. [I.e. putting a (bad) eye on (in) the *Rav* leads to hunger, *Ra'AV*].)
6. Through giving charity, one defeats his enemies through minimal means (cause or effect) and the Holy One, Blessed be He, saves him from even the great means of his enemies.

ו. עַל־יְדֵי בְרַכְת־הַמְזוּן נִתְוַדַע הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם.
גַּם עַל־יְדֵי בְרַכְת־הַמְזוּן נִתְיָשָׁב הַמַּלְכוּת מִן
הַמְרִיבוֹת וְהַמְלַחְמוֹת.

ח. מִי שֶׁלְמוּדוֹ בַתּוֹרָה בְּמַחֲזִין וְכִיּוֹם, שֶׁאֵכִילְתוּ כָּל־כֶּף
בְּקִדְשָׁה, שֶׁנִּזְוֵן מִמְזוּן שֶׁהַמְלָאכִים נִזְוֵנִין מִמְנוֹ,
עַל־יְדֵי זֶה שׁוֹנְאָיו נִדְוֵנִין בְּחֻנְקָה. וְסִימֵן לְדַבָּר: "וַיְהִי
בַיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי בַהֲיוֹת הַבְּקָר"; "וּבַבְּקָר הִיְתָה שְׂכַבְת
הַטָּל"; "וַיְהִי בְּאַשְׁמֹרֶת הַבְּקָר".

ט. הַצֶּעַר וְהַקְּנֻטוֹר שֶׁיֵּשׁ עַל הַחֶכֶם, עַל־יְדֵי זֶה בָּא לִידֵי
שְׂכַחָה.

י. עַל־יְדֵי הַמְרִיבָה גּוֹרְמִים, שֶׁהַתְּלִמִּידִים הַקְּטַנִּים
נִתְפָּרְסְמִים קִדְם זְמַנָּם, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּלַת נְפָלִים,
שֶׁהוֹלֵךְ יוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם קִדְם זְמַנוֹ, וְעַל־יְדֵי זֶה
גּוֹרֵם עֲנִיּוֹת וְלַפְעָמִים גּוֹרֵם מִיתוּת, חֵם וְשָׁלוֹם.

יא. לַפְעָמִים אֵין שָׁלוֹם בַּיִת לְאָדָם וְכֹל בְּנֵי־בֵיתוֹ
בְּקַטָּה, בְּיָדוּעַ שֶׁיֵּשׁ שְׂרִידִים בְּבֵית הַגּוֹרְמִין כָּל זֶה,
וְעַל־יְדֵי זֶה בָּאִים יְסוּרִים עַל אֲנָשֵׁי בֵיתוֹ.

7. By saying *Birkat HaMazon* (the blessings after the meal which fulfill the Torah mandate, "You shall eat, be satisfied and bless the L-rd, your G-d.."), the Blessed G-d becomes known in the world. Also through Grace After Meals, the government is rested from strife and war.

8. One who's Torah learning is with a pure mind, [including that his] eating is so holy that he is nourished from the [same] food from which the angels are nourished, causes that his enemies be punished with strangulation. A sign (or hint to the veracity) of this matter is: (three similar Biblical phrases): "And it was on the third day, at the beginning of the morning..." (Shemot 19:16), "And in the morning there was a layer of dew..." (Shemot 16:13)" "And it was in the watch of the morning..." (Shemot 14:24)

9. The suffering and accusations that come upon a Torah sage cause him to forget.

10. Quarreling causes that students of small stature become famous before their time. This is an aspect of miscarriage - when a fetus comes into the air of the world before its time. This causes poverty, and sometimes (even) causes deaths, G-d forbid.

11. Sometimes a man does not have peace in his house, and all the members of his household quarrel with each other. It is certain that there are demons in the house causing all this - and through this affliction comes upon his household.

- יב. לַפְעָמִים מְקוֹמוֹ שֶׁל אָדָם גּוֹרֵם לוֹ מְרִיבוֹת, כְּמוֹ שֶׁאֵין שׂוֹאֲלִין בְּשָׁלוֹם חֵבְרוּ בְּמָקוֹם הַטְּנֵפֶת.
- יג. עַל־יְדֵי הַצַּעַר וְהַעֲצָבוֹת בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם, וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמֵחָה בָּא שָׁלוֹם בְּעוֹלָם.
- יד. הַתְּנַלּוֹת הַתּוֹרָה הִיא עַל־יְדֵי הַשָּׁלוֹם.
- טו. הַמִּשְׁאֵל־וּמִתֵּן אוֹ הַמְּלָאכָה שֶׁאָדָם מֵיַנֵּעַ בּוֹ בַּיּוֹם תַּעֲנִיתוֹ, זֶה הַדְּבָר מַצִּיל אוֹתוֹ מִשׁוֹנְאִים וּמְרוֹצְחִים.
- טז. מִי שֵׁישׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, קָשָׁה לוֹ לְכוֹן דַּעְתָּהּ בַּתְּפִלָּה.
- יז. מִי שֶׁעוֹשֶׂה פְּרוּד בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, הֵינּוּ שְׁהוֹלֵף לְאִישׁ וּמִינְפָה אֶת הָאִשָּׁה בְּפָנֵי הַבַּעַל, וְהוֹלֵף אֶל הָאִשָּׁה וּמִנְנָה אֶת הַבַּעַל בְּעֵינֶיהָ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה פְּרוּד בֵּינֵיהֶם, עַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה טְרוּד בְּמִזְוֹנוֹתָיו.
- יח. כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רֹאֶה אִיזָה צַדִּיק, שֵׁישׁ כַּח בְּיָדוֹ לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם לְעַבְדוֹתוֹ, אִזִּי מַעֲמִיד עָלָיו שׁוֹנְאִים, כִּדִּי שְׂיוּכַל לְקָרֵב בְּנֵי־אָדָם, כִּי הַצַּדִּיק שֵׁאֵין לוֹ שׁוֹנְאִים, אֵין יָכוֹל לְקָרֵב, כְּמוֹ כְּעַת בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ יֵשְׁבוּ בְּשִׁלּוּהַ, וְאִז אֵין מְקַבְּלִים גֵּרִים.

12. Sometimes a person's place causes him quarrels, for the same reason as it is forbidden to ask about a person's peace in an unclean place. [The Hebrew word for peace, “shalom” is a Name of G-d and should not be spoken in a filthy place – thus we find that certain places are contrary to peace.]

13. Through pain and sadness, contention comes to the world. [Conversely], through joy, peace comes to the world.

14. Revelation of the Torah comes through peace.

15. The business or work that a man strains to do on a fast-day, this matter saves him from enemies and murderers.

16. One who has enemies has difficulty concentrating in prayer.

17. One who causes a separation between a man and his wife - that is, he goes to the husband and glorifies the wife in his eyes, and then goes to the wife and discredits the husband in her eyes, until it causes a separation between them - causes difficulty with his own livelihood.

18. When the Holy One, Blessed be He, sees that there is a *Tzaddik* who has the power to draw people to the service of G-d, He raises up enemies against him in order to enable him to draw people close [to G-d]. For a *Tzaddik* without enemies cannot draw anyone close – just like in the days of the Messiah the world will dwell in tranquility, and then no new converts will be accepted.

יט. עַל-יְדֵי הַרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה שׁוֹנְאִים בָּאִים וְנִתְרוֹמְמִים עַל אָדָם.

כ. מִי שֶׁשׁוֹנְאֵיו נִתְרוֹמְמִים, הוּא נּוֹפֵל לְתַאֲוֹת אֲכִילָה.

כא. כְּשֶׁאָדָם מְרַגֵּשׁ חֲבוּדָה בְּגוּפוֹ, יַדַּע שֶׁיֵּשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, וְלִפְעָמִים שֶׁעַל-יְדֵי מַכּוֹת וְחַבּוּרוֹת שֶׁיַּעֲשֶׂה בְּגוּפוֹ, עַל-יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִשׁוֹנְאִים, כִּי זֶה נִתְחַלֵּף בָּזֶה.

כב. יֵשׁ שְׁנֵי צַדִּיקִים, שֶׁאֶחָד דְּבִרְיוֹ הֵם בְּחַרֵּי־שָׂה, וְהַשְּׁנִי דְּבִרְיוֹ בְּקִצְיָרָה, אוֹ אֶחָד דְּבִרְיוֹ הֶקְמַת הַבְּרִית לְזוּוּג, וְהַשְּׁנִי דְּבִרְיוֹ הֵם הַמְּשִׁיכִים אֶת הַזֵּרַע וּמַהוּיִם אֶת הַזֶּלֶד בְּבֶטֶן אִמּוֹ וּמַגְדִּילִין אוֹתוֹ. בְּכֵן כְּשֶׁיֵּשׁ מַחְלָקַת בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים הָאֵלּוּ, אֵל יִתְעַרֵּב זֶר בְּתוֹךְ דְּבוּרֵיהֶם, שֶׁמְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִקְלַקֵּל הַמְּכֻבָּד.

כג. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, יִזִּיר מִן הַיָּיִן, וְעַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה רֹאשׁ לָהֶם.

כד. סִגְלָה לְהַנְצִיל מִשׁוֹנְאִים, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁל מַחְלָקַת הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁבְּדַרְדָּרָה, שֶׁמִּתְיָרָא מֵהֶם, לוֹמֵר כֹּל הַטְּעָמִים שֶׁבַּתְּוֵרָה, דִּהְיֵנוּ פִּשְׁטָא מִנַּח זֶרְקָא וְכוּ'.

19. Due to idolatrous thoughts enemies come and dominate (lit. elevate over) a person.

20. One whose enemies rise up (against him) falls into lust for food .

21. When a person feels itching in his body, he should know that he has enemies. Sometimes through the blows and bruises he brings upon his own body, he is saved from enemies, for one is in exchange for the other.

22. There are two *Tzaddikim*, one of whose words are in plowing, and the other's in harvesting; or one whose words erect the the bris (circumcision – a holy reference to the male covenant) for relations, and the other's words draw the seed and create the fetus in its mother's womb, and cultivate it. Thus, when there is an argument between these two *Tzaddikim*, an outsider should not involve himself in their words that they speak one on another, in order no to ruin the goal.

23. One who has enemies should prohibit himself from wine, and through this he will become their head

24. A *segulah* to be saved from one's enemies - whether they are enemies in controversy or enemies on the routes of travel - of whom he is afraid; is to say all the names of the ta'amim (incantation notes) of the Torah - that is: *Pashta*, *Munach*, *Zarkah*, etc.

מִמּוֹן

- א. הַמֵּתְלוֹצֵץ – מִזִּנְיוֹתָיו מִתְמַעֲטִין.
- ב. לְשׁוֹן חֲכָמִים מִבֵּיא עֵשֶׁר.
- ג. אֵין הָעֵשֶׁר מִתְקַיֵּם, מִפְּנֵי שְׂאִין מְרַחֲמִים עַל הַבְּרִיּוֹת.
- ד. הָעוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שֶׁל נְאוּף, יִזְכֶּה לְעֵשֶׁר גָּדוֹל בֵּין הַשּׁוֹנְאִים שְׁלוֹ.
- ה. גְּדוֹלָה מְלֵאכָה שְׁהַזְהִיר עָלֶיהָ הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שִׁיעֲשֶׂה אִיזָה מְלֵאכָה.
- ו. כְּגוֹן: אָנוּ לוֹוִין וְאוֹכְלִין.
- ז. הָרוּצָה שִׁיתְעֵשֶׂר, יַעֲסֹק בְּבִהְמָה דַּקָּה וּבְחֹרֶשִׁין.
- ח. אֲכִילָה וּשְׂתֵיָה יִהְיֶה פָחוֹת מִמָּה שְׂיֵשׁ לוֹ, וְיִלְבֹּשׁ וְיִתְכַסֶּה כְּמָה שְׂיֵשׁ לוֹ, וְיִכְבֵּד אֶשְׁתּוֹ וּבְנָיו יוֹתֵר מִמָּה שְׂיֵשׁ לוֹ.
- ט. קָשָׁה עֲנִיּוֹת בְּבֵיתוֹ שֶׁל אָדָם יוֹתֵר מִחֲמָשִׁים מִכּוֹת.

MONEY

1. One who ridicules -- his livelihood is diminished.
2. The speech (terminology & phraseology) of the sages brings wealth.
3. Wealth does not endure, on account of not having mercy on people.
4. One who stands in a test of sexual immorality will merit to great wealth amidst his enemies.
5. Great is work, being that G-d warned about it, that a person should do some type of work.
6. [People weak] such as ourselves, should borrow in order to eat.
7. One who wants to become wealthy should deal in small animals (t.n. like sheep and goats) in a remote location.
8. [The amount a person spends on] eating and drinking should be below his means, and he should dress and cover himself according to his means, and he should honor his wife and children beyond his means.
9. Poverty in a man's house is harder than fifty plagues (like those of Egypt).

- י. אִין אַשְׁתּוֹ שֶׁל אָדָם מִתָּה אֱלֹא-אִם-בֶּן מִבְּקִשִׁין
מִמּוֹן וְאִין לוֹ.
- יא. הִבַּח שְׂיִישׁ לְאֲמוֹת לְגֹזֵל אֶת יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי
שְׁלוֹמְדִים [תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים] תַּנְדִּי.
- יב. הֵיִן מְבִיא עֲנִיּוֹת.
- יג. כָּל אָדָם שְׂיִישׁ בּוֹ דַּעַה, לְסוּף מִתְעַשֵּׂר.
- יד. הַגּוֹזֵל אֶת חֲבֵרוֹ, עַל-יְדֵי זֶה מְטַמְּאִין אוֹתוֹ בְּטַמְּאֵת
קָרִי.
- טו. כְּשֶׁבֵּא לְאָדָם אֵיזָה הַכָּנָה חֲדָשָׁה, בְּיָדוֹעַ שְׁכָרוֹף
בַּעֲקָבוֹ מִמּוֹן רַב.
- טז. מִמּוֹן שֶׁל יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְלַ בְּיַד עֲבוּרִים מִיַּד טְהוֹר.
- יז. מִי שֶׁבָּנִיו וּבָנוּתָיו מְטָלִין בְּרָעַב, עַל-יְדֵי זֶה נִצּוֹל
מִדִּין שְׂרָפָה שֶׁבְּאַרְבַּע מֵיתוֹת בֵּית-דִּין.
- יח. מִי שֶׁפּוֹרֵץ גֵּדֵר שֶׁל רֶבֶן, נַעֲשֶׂה עֲנִי.
- יט. מִי שֶׁמְשַׁבֵּר תַּאֲוֹת אֲכִילָה, זוֹכֵה לְדִירָה נְאֻה.
- כ. קָשִׁים מְזוֹנְוֹתָיו שֶׁל אָדָם בְּקָרִיעַת יַם-סוּף, וְיֹתֵר מִן
הַנְּאֻלָּה, וּכְפָלִים כִּיּוֹלְדָה.

0. A man's wife does not die unless others ask him for money and he does not have it.
11. The power that the non-Jewish nations have to steal from Israel comes from their studying the Scriptures.
12. Wine brings poverty.
13. A man who has cognizance, in the end becomes wealthy.
14. One who steals from his fellow-man, through this they make him impure with the impurity of subconscious emission.
15. When some new understanding comes to a man, it is certain that great wealth is at (lit. attached to) its heel.
16. Money of a Jew that falls into the hands of a gentile, immediately becomes permissible.
17. One whose sons and daughters are enduring famine, through this he is spared from the judgment of burning that is one of the four death-sentences of the religious courts.
18. One who disregards the safeguards the Rabbis established to protect the Torah becomes poor.
19. One who overcomes his lust of eating, merits to a nice abode.
20. A man's livelihood is paramount to the splitting of the Red Sea, and more than the Redemption, and twice as difficult as childbirth.

כא. כִּיּוֹן שְׁנַתְמַנָּה אָדָם פְּרָנָם עַל הַצְּבוּר נִתְעַשֵּׂר.

כב. קִטְרֵת מְעֻשָּׂרֶת.

כג. אֵל יִדְאֵג אָדָם לֹאמֹר, פְּלוֹנִי יִקְפַח פְּרִנְסָתִי, כִּי

עַל־כִּרְחָם יוֹשִׁיבוּךָ בְּמִקְוֵמָךְ וּבְשִׁמְךָ יִקְרְאוּךָ.

כד. עַל אַרְבַּעַה דְּבָרִים נִכְסֵי בַעֲלֵי־בָתִּים יוֹרְדִים

לְטַמְיּוֹן: עַל עוֹשֵׂקֵי שְׂכָר שְׂכִיר, וְכּוֹבְשֵׁי שְׂכָר שְׂכִיר,

וְעַל שְׁפוֹרְקִין עַל מַעַל צְוֹאֲרֵיהֶן וְנוֹתְנֵין עַל חֲבָרֵיהֶן,

וְעַל גִּסּוֹת־הָרוּחַ.

כה. שְׁנוּי הַמָּקוֹם וְשְׁנוּי הַשֵּׁם טוֹבִים לְפָרְנָסָה.

כו. אֵין הַגִּשְׁמִים נִעְצָרִין אֶלָּא עַל בְּטוּל תְּרוּמוֹת

וּמַעֲשָׂרוֹת, וּמִסְפְּרֵי לְשׁוֹן, הָרַע וְעֵזִי, פָּנִים וּבְטוּל

תּוֹרָה, וְעוֹון גָּזֵל.

כז. הַתְּקוּן לְמָטָר – יִרְבֶּה בַתְּפִלָּה.

כח. עַל־יְדֵי אֱמוּנָה נִתְרַבֶּה פְּרִנְסָה.

כט. כְּשֵׁישׁ שֶׁבַע בְּעוֹלָם, אֲזִי הַחֲלָשׁוֹת נִתְמַעְטִים.

ל. אֵין הַגִּשְׁמִים נִעְצָרִין אֶלָּא עַל פּוֹסְקֵי צְדָקָה כְּרַבִּים

וְאֵינָם נוֹתְנִים.

21. Whence a person is appointed as a *parnas* (president to manage the welfare) of a group, he becomes wealthy.
22. The Incense (offered in the Temple) makes wealthy.
23. A person should not worry saying, so-and-so will curtail my livelihood. For against their will they will seat you in your (rightful) place and call you by your (rightful) name.
24. On account of four things, the possessions of householders fall into continuous reduction: For delaying the payment of employees, for fully denying employees their salary, and for casting off responsibility from their necks and placing it on their fellows, and for arrogance.
25. Changing one's place and name are beneficial for making a livelihood.
26. The rain is only withheld due to not giving *terumos* (portion for priests) and tithes, people who speak *lushon hura* (bad talk/slander), haughty people, annulling study of the Torah, and the sin of stealing.
27. A rectification for (lack of) rain – make abundant prayer.
28. Through faith, livelihood is abundant.
29. When there is prosperity (lit. satiation – antonym of famine) in the world, physical weaknesses are diminished.
30. The rain is only withheld due to those who publicly pledge charity and do not give.

- לא. מְאִיסוֹתָא דְבֵיתָא מְבִיא לְיַדֵּי עֲנִיּוֹת.
- לב. שְׁלֹשָׁה דְבָרִים מְבִיאִין אֶת הָאָדָם לְיַדֵּי עֲנִיּוֹת:
הַמְשִׁתִּין בְּפָנָיו מִטָּתוֹ עָרוֹם, וְהַמְזַלְזֵל בְּנִטְיַלְת־יָדָיו,
וּמִי שֶׁאֵשֶׁתוֹ מְקַלְלָתוֹ בְּפָנָיו.
- לג. הַמַּעֲשֵׂר מְסַגֵּל לְעִשְׂרוֹת דְּוָקָא בְּאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל.
- לד. כְּבוֹד הַתּוֹרָה וּכְבוֹד שַׁבַּת מְסַגֵּל לְעִשְׂרוֹת.
- לה. כְּבוֹד מְרוֹר שְׂאוֹכְלִין בְּפֶסַח, מְסַגֵּל לְפָרְנָסָה.
- לו. לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה מְסַגֵּל לְפָרְנָסָה.
- לז. בַּת־כֹּהֵן לְיִשְׂרָאֵל אוֹ בַת־תַּלְמִיד־חָכָם לְעַם־הָאָרֶץ,
מְבִיאָתוֹ לְיַדֵּי עֲנִיּוֹת.
- לח. לְהַשְׁתַּתֵּף עִם מִי שֶׁהִשְׁעָה מְשַׁחֲקֵת לוֹ טוֹב
לְהַצְלִיחָהּ.
- לט. מִי שֶׁאֹהֵב אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּאֲכִילָתוֹ וּבְשִׁתּוֹ
וּשְׂאֵר תַּעֲנוּגִים, זוֹכֵה לְפָרְנָס אֶת עַמּוּם רַבִּים.
- מ. מִי שֶׁשׁוֹנֵא מִמּוֹן, זוֹכֵה לְאַרְיֵכוֹת־יָמִים.
- מא. מִי שֶׁמְחַפֵּשׂ אַחֵר אוֹצְרוֹת, הוּא מְקַרֵּב מִיתָתוֹ.

31. Disgusting things (or actions) in the house bring poverty.
32. Three things bring a man to poverty: 1) One who urinates in front of his bed, naked, 2) One who is careless in ritual handwashing, and 3) One whose wife curses him in front of him.
33. Giving tithes is conducive (*segulah*) to wealth specifically in the Land of Israel.
34. Honor to the Torah and honor to the Shabbat is a *segulah* (conducive) for wealth.
35. The *Kezayit* (measure like that of an olive) of bitter herbs that is eaten on Passover, is a *segulah* (conducive) for wealth.
36. Writing a Torah scroll is a *segulah* (conducive) for livelihood.
37. A daughter of a *Cohen* marrying a common Jew, or a daughter of a Torah scholar marrying an unlearned man, brings him to poverty.
38. Joining forces with one whose hour of fortune is at hand, is good for success.
39. One who loves G-d in the midst of his eating, drinking, and other pleasures, merits supporting many nations.
40. One who despises money merits length of days.
41. One who searches after treasures brings his time of death closer.

מב. מי שלא תקן חטאות נעורים, נעשה רש.

מג. מי שמנגע את עצמו יומם ולילה אחר פרנסה, ואינו מוצא את פרנסתו, תקנתו - שיחזיר בני-אדם בתשובה.

מד. מי שמשבר איזה כלי שלא במתבונן, בידוע שהוא חוטא.

מה. מי שלהוט אחר עבודת אדמה, בנדאי אין בו תועלת.

מו. בכל אשר תעשה תבקש את הצדיק, שיתפלל עליך.

מז. השמחה תמידית מסגל להצלחה.

מח. דרך-ארץ צריך חזוק.

מט. המשתף שם שמים בצערו, כופלים לו פרנסתו; גם פרנסתו מעופפת לו בצפור.

נ. בעוון בטול תרומות ומעשרות השקר אבד, ובני אדם רצים אחר פרנסתם, ואינם מגיעים.

42. One who has not rectified the sins of his youth becomes impoverished.
43. One who exhausts himself day and night for an income, and does not attain it, his rectification is to bring others back in repentance.
44. One who breaks some vessel unintentionally, it is certain that he is a sinner.
45. One who is enthusiastic (*bent*) to work the land, certainly he is of no benefit.
46. In everything you do, ask the *Tzaddik* to pray on your behalf.
47. Constant joyfulness is conducive (*segulah*) for success.
48. *Derech Eretz* (trade or occupation) needs encouragement (strengthening).
49. One who includes G-d in his pain, his income is doubled. Also, his income flies to him like a bird.
50. Through the sin of neglecting *terumos* (portion given to the priests), and tithing, profit is lost, and people run after their income and do not attain it.

נא. מָטָר בְּשֶׁבִיל יָחִיד וּפְרָנָסָה בְּשֶׁבִיל רַבִּים. וַיָּחִיד
דְּאֵלִים זְכוּתָהּ כְּרַבִּים דְּמִי.

נב. עַל-יְדֵי קְדוּשָׁה עַל הַיַּיִן בָּא מָטָר וְנִשְׁמַע תְּפִלָּתוֹ.

נג. הַמְקֻיָּמִים סֵפֶר תּוֹרָה שֶׁל אָבִיו בְּבֵיתוֹ, זֹכָה לְעֹשֶׂר.

נד. מָטָר בְּזִכּוֹת אָדָם אֶחָד וְשָׂדֵה אַחַת וְעֹשֶׂב אֶחָד,
וּבְזִכּוֹת הָאָרֶץ וְחֶסֶד וַיְסוּרִין.

נה. הַנְּשָׂמִים נִעְצָרִין בְּשֶׁבִיל עֲבוּדָה זָרָה, וּבְשֶׁבִיל נְאוּף,
וּבְשֶׁבִיל צְדִיק שֶׁלֹּא נִסְפַּד כְּהֶלְכָה, וּבְשֶׁבִיל מְקַפְּחֵי
פְּרָנָסַת אַחֵרִים.

נו. עַל-יְדֵי עֲנִיּוֹת נִצּוֹל מִדִּינָה שֶׁל גֵּיהֶנָם.

נז. עַל-יְדֵי שְׁמוּשׁ שְׁמוֹת הַקְּדוּשִׁים בָּא עֲנִיּוֹת וּמִיתָה,
וְאִפְלוּ עַל מִי שֵׁישׁ בְּיָדוֹ לְמַחֹת וְאִינוּ מוֹחָה.

נח. כְּשֵׁישׁ לוֹ צִעֲקַת לְגִימָא עַל חֲבִירוֹ וְדוּמָם,
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ דִּין.

נט. כְּשֶׁרוּאָה אָדָם שְׁמוֹנוֹתָיו מְצַמְצָמִין, יַעֲשֶׂה מֵהֶם
צְדָקָה.

51. Rain is given in the merit of individuals, and income is given in the merit of the many. But an individual whose merit is great is considered like the many.

52. Through the *Kiddush* made over wine, rain comes, and his prayers are heard.

53. One who keeps his father's Torah scroll in his house merits wealth.

54. Rain comes in the merit of one man, one field and one blade of grass, and in the merit of the land, and kindness, and suffering.

55. The rains are withheld due to idol worship, and because of promiscuity, and due to a *Tzaddik* who was not eulogized according to law (i.e. befittingly), and due to those who diminish the income of others.

56. Through poverty, one is spared from the punishment of Hell.

57. Through using holy names, come poverty and death, and even to someone who is able to protest it and does not.

58. When someone is in a position that he should be screaming out against his fellowman who is stealing from him even jeopardizing his food, but is silent, G-d does justice for him.

59. When a man sees that his food (income) is limited, he should give of it to charity.

- ד. דְּאָנָה וְטָרְדָא עַל מְזוֹנוֹתַי מִכְחֵישִׁין כַּחוּ שְׁל אָדָם.
- סא. עַל-יְדֵי נְאוּף בָּא עֲנִיּוֹת.
- סב. לַפְעָמִים בְּשָׂאִין לְצַדִּיק מִזֶּל עַל פְּרִנְסָה, אָז מְקִימִים עָלָיו אֵיזָה מִתְנַגְּדִים, וְעַל-יְדֵי זֶה נוֹתְנִים לוֹ פְּרִנְסָתָם הָרְאוּי לָהֶם.
- סג. הָעוֹסֵק בְּבִנְיָן מִתְמַסְכֵּן.
- סד. הַצְּנִיעוֹת מְסַנְּל לַעֲשִׂירוֹת.
- סה. מִשְׂרְבוּ הַצְּרִי-עֵין, רְבוּ הַמְּקַפְּחִים פְּרִנְסָתוֹ שְׁל אָדָם.
- סו. מְזוֹנוֹת שְׁל אָדָם נִתְמַעֵט, בְּשָׂאִין דָּן אֶת הָאָדָם לְכַף זְכוּת.
- סז. גַּם בְּשִׂמְעָרְב מַיִם בְּמִשְׁקָיו.
- סח. גַּם בְּשִׂאָדָם שׁוֹמֵעַ לַעֲצַת הַמַּסִּית.
- סט. גַּם בְּשִׂעֵבֵר עֵבְרָה לְהַכְעִים, נַעֲשֶׂה עָנִי, וְהָעוֹלָם אֵין מֵאַמִּינִים לוֹ שֶׁהוּא עָנִי.
- ע. מִי שֶׁעוֹסֵק בְּשִׂמּוֹת הַטְּמָאָה וּבְכִשְׁפִּים, נַעֲשֶׂה עָנִי.

60. Worry and strain over his income (food) diminishes the strength of a man.

61. Through promiscuity comes poverty.

62. Sometimes when a *Tzaddik* has no fortune with respect to income, opposers are brought up against him, and through this, he is given the income that was intended for them.

63. One who is involved with construction becomes poor.

64. Modesty is conducive (*segulah*) for wealth.

65. From the time that people with a narrow (envious, stingy) eye began to proliferate, there was a proliferation of those who curtail the income of others.

66. The sustenance of a person is diminished when he does not judge others with the benefit of the doubt.

67. Also, when he mixes water with his drinks.

68. Also, when a person listens to the advice of a seducer.

69. Also, when one commits a sin in order to anger (G-d), he becomes poor, and the world does not believe him that he is poor.

70. One who deals with impure names and witchcraft becomes poor.

עא. החלצת של כחישת הפֶּשֶׁר, הנִקְרָא דָּאָר, הֵבֵא עַל

אֶחָד מִבְּנֵי הַבַּיִת הוּא סִימָן לְדָלוֹת.

עב. כְּשֵׁאִיזָה בּוֹשָׁה בָּאָה עַל הָאָדָם הוּא סִימָן לְדָלוֹת.

עג. מִי שֶׁהוּא שׁוֹנֵא מִמוֹן, מְלַמְּדִין אוֹתוֹ מְלַמְעָה

הַדֶּרֶךְ, שְׂיִלְךָ בָּהּ.

עד. לְפַעֲמִים מֵיִתֵּת כֶּרֶת נִתְחַלֵּף עַל עֲנִיּוֹת.

עה. עָנִי הוּא מִבְּלָבָל כְּשֶׁבּוֹר.

עו. עַל־יְדֵי אוֹנָאָה נַעֲשֶׂה עָנִי.

עז. מִי שֶׁעוֹשֶׂה מַעֲשָׂיו בְּמַהִירוֹת בְּלִי יְשׁוּב־הַדַּעַת,

נַעֲשֶׂה בְּעַל־חֹב.

עה. מִי שֶׁמְקַפֵּחַ פְּרִנְסָה לְאֶחָד, כְּאֵלוֹ הֶרְגוּ.

עט. לְעוֹלָם יִחְזִיק אָדָם בְּנִחְלַת אֲבוֹתָיו, וְאֵל יִמְכֹּר וְאֵל

יִחְלִיף אוֹתָם.

פ. מִי שֶׁהוּא תָּאֵב לְמִמוֹן, הוּא נּוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ.

פא. עַל־יְדֵי כְּפִירָה בָּא דָלוֹת.

71. When the sickness of weakening of the flesh, which is called *Dar*, comes upon one of the members of one's household, it is an omen of poverty.

72. When some shame comes upon a person, it is an omen of poverty.

73. One who despises money, he is taught from Above the way he should go.

74. Sometimes the death of *karet* (dying early due to certain sins) is replaced with poverty.

75. A poor person is confused like a drunkard.

76. Through overcharging (this word can be translated as verbal abuse), one becomes impoverished.

77. One who conducts his affairs in haste, with an unsettled mind, falls into debt.

78. One who curtails the livelihood of another is as if he murdered him.

79. A man should always hold fast to the estate of his forefathers, and not sell or exchange them.

80. One who desires money, he falls from his level.

81. Through apostasy comes poverty.

- כב. מִי שֶׁהוּא עָנִי, יִשְׁתַּדֵּל לְסַפֵּק מְזוּן לְדוֹרְשֵׁי הַשֵּׁם.
- כג. אֲמוּנָה הוּא טוֹב לְפִרְנָסָה.
- כד. כָּאֵב עֵינַיִם הוּא סִימָן לְעֵנִיּוֹת.
- כה. עַל־יְדֵי הַכְנָעָה בְּהַמּוֹתָיו שֶׁל אָדָם נִתְרַבָּה.
- כו. עַל־יְדֵי צְדָקָה זוֹכִין לְפִרְנָסָה.
- כז. מִי שֶׁנּוֹתֵן מְזוּן לְמַכְשָׁפִים, עַל־יְדֵי זֶה תוֹלֵין לוֹ פִּרְנָסָתוֹ בְּבֵית שֶׁל נְכָרִים.
- כח. דְּבוּרָיו שֶׁל הַצַּדִּיק מְבִיאִין פִּרְנָסָה.
- כט. הָעֲצָבוֹת מִפְּסִיד הַפִּרְנָסָה.
- צ. עַל־יְדֵי צְדָקָה יִהְיֶה לָּךְ הִרְחָבָה.
- צא. הִרְבֵּה שָׁנָה מְבִיא אֶת הָאָדָם לִיְדֵי עֵנִיּוֹת.
- צב. הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבְצְדָקָה, זוֹכֵה לְעֵשִׂירוֹת.
- צג. אוֹקִירוּ לְנִשְׁיָכוֹ, כִּי הֵיכָא דְּתִיתְעַתְרוּ.
- צד. אֵין הַבְּרָכָה מְצוּיָה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ שֶׁל אָדָם אֲלֵא בְּשָׂבִיל כְּבוֹד אִשְׁתּוֹ.

82. One who is poor should strive to provide food to those who beseech G-d.
83. Faith is good for livelihood.
84. Pain in the eyes is an omen for poverty.
85. Through submission, a man's livestock increases.
86. Through charity, one merits to a livelihood.
87. One who gives money to sorcerers causes that his livelihood will be dependent on a gentile household.
88. The words of the *Tzaddik* bring income.
89. Depression causes loss of income.
90. Through giving charity, you will have expansion.
91. A lot of sleep brings a person to poverty.
92. One who involves himself in Torah and charity merits wealth.
93. Esteem your wives so that in that way you become wealthy.
94. Blessing is not prevalent in the house of a man except for the sake of the honor of his wife.

- צה. המלֹוה בְּרִבִּית, נִכְסֵיו מִתְמוּטְטִין וְאִינָן עוֹלִין.
- צו. עַל-יְדֵי שְׁמִבְטָלִין זָמַר שֶׁל שְׁחֹק, בָּא זוֹל.
- צו. מִי שְׂאִין לוֹ פְּרָנְסָה, יַעֲסֵק בַּתוֹרָה וְאַחַר כֵּן יִתְפַּלֵּל
עַל פְּרָנְסָה, בְּנֹדָאֵי יִתְקַבֵּל תְּפִלָּתוֹ.
- צח. אִין לְאָדָם לְמַכַּר מְקַחוּ הָרָא שׁוֹן.
- צט. מִי שִׁיזְרַד לְפְרָנְסַת חֵבְרוֹ, נִקְרָא רָשָׁע.
- ק. לֹא יָבוֹא שׁוֹם אֶחָד לְהִזִּיק אֶת חֵבְרוֹ אִם לֹא מִנְּאֻת
לְבוֹ.
- קא. נְשִׁירָה קָשָׁה לְעִנְיֹוֹתָא.
- קב. עֲשִׂיר הוּא בְּחִינַת זָכָר, וְעִנִּי הוּא בְּחִינַת נּוֹקְבָא.
- קג. בָּאֵב עֵינַיִם סִימָן לְהִזְק.
- קד. לְכָל הַדְּבָרִים הֵן חֲכָמָה אוֹ עֲשֶׂר אוֹ בְּנִים, צָרִיךְ
עֵסֵק בְּדַרְךְ הַטְּבַע, וַיִּבְקֹשׁ רַחֲמִים, שִׁיְצַלִּיחַ בְּדַבַּר
הָעֵסֵק.

95. One who lends on interest, his possessions collapse and do not rise.

96. Through the annulling of irreverent music, prices are lowered.

97. One who has no livelihood should study Torah and afterwards pray for a livelihood – certainly his prayer will be accepted.

98. A man should not sell the first item he purchased.

99. One who intrudes on the livelihood of his fellowman is called an evildoer.

100. No man would come to hurt his friend, if not for the arrogance in his heart.

101. Crumbs are conducive to poverty.

102. A wealthy person is the aspect of male, and a pauper is the aspect of female.

103. Pain the eyes [alternate text: toothache] is a sign of damage.

104. For all attainments, whether it be wisdom, wealth or children, one must engage according to the laws of nature, but ask for mercy from G-d, that he be successful in the matter of his engagement.

חלק שני

- א. שָׁנָה שֶׁהִיא שְׁנַת מִשְׁאֵל־וּמְתָן הוּא סִימָן טוֹב לְבְרִיאוֹת הַגּוֹף.
- ב. מִי שֶׁלְהוֹט אַחַר עֲבוֹדַת אֲדָמָה, בָּא לִידֵי אֶחָד מִשְׁלָשָׁה; אוֹ לִידֵי שְׁפִיכוֹת־דָּמִים אוֹ לִידֵי צָרַעַת אוֹ לִידֵי שְׁכָרוֹת.
- ג. עַל־יְדֵי הִירָאָה וְהַחֶסֶד נִצּוֹל מֵאֵשׁ וּזְזוּכָה לְפָרְנֶסָה.
- ד. עַל־יְדֵי שְׁהַדִּין־תּוֹרָה הוֹלֵךְ וְנִתְמַעֵט, עַל־יְדֵי זֶה הַפְּרָנְסָה מִתְמַעֵטֶת וְכֵן לְהַפְּדוֹ.
- ה. עַל־יְדֵי אִסְמֻכְתּוֹת נִשְׁפָּע פְּרָנְסָה גְּדוֹלָה לְעוֹלָם. וְזֶה כִּי יֵשׁ כַּמָּה דְּבָרִים, שֶׁלֹּא מְצִינוּ לָהֶם מִקְרָא מִן הַתּוֹרָה, וְטָרְחוּ חֻכְמֵינוּ, זְכוּרֹנָם לְבִרְכָה, לְמִצְאָ לָהֶם אִסְמֻכְתָּא בְּעָלְמָא.
- ו. לְפַעְמִים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִתְפָּאֵר בְּכַשְׂרִים שֶׁבְּאֵמוֹת כְּנֶגֶד הַשָּׁטָן, כִּדִּי שְׂיֻכַּל לְתַן פְּרָנְסָה לְיִשְׂרָאֵל בְּלִי קַטְרוֹנָא.

SECOND PART:

1. A year which is a year of business is a good sign for physical health.
2. One who is passionate about working the land, comes to one of three things, either, spilling blood (i.e. murder), or leprosy, or drunkenness.
3. Through fear (of Heaven) and kindness, one is saved from fire, and merits a livelihood.
4. When Torah arbitration decreases, through this income decreases, and so too the opposite.
5. Through the finding of Torah sources for Rabbinic traditions, large income is delivered (emanated) into the world. This is because there are various things that we don't find a reference to them in the Scriptures of the Torah, and the Sages of blessed memory labored to find them some sort of basis.
6. Sometimes G-d brags about the upright of the nations in front of the Satan, so that He can give livelihood to Israel without accusation.

- ז. על-ידי השתוקקות שאדם משתוקק לקבורת ארץ-ישראל, על-ידי זה נשפּע פרנסה גדולה.
- ח. לסעדת מצוה יטריח אדם את עצמו אפלו בבקיעת עצים, ויכּון בבקיעת עצים שהוא בוקע ומפריד הרע מהטוב שבעץ-הדעת, ועל-ידי זה יזכה לפרנסה.
- ט. על-ידי תשובה הפרנסה בנקל.
- י. מי שמקיים – "יהי ממזון חברך חביב עליך כשילך" – על-ידי זה זוכה להתפלל בכּונת הלב.
- יא. גדול הנהגה מיגיע כפו, שהוא מכיר בכבודו של מקום מה שאין המלאכים יודעים.
- יב. לפי השנויים שנעשו במלאכים, הינו לפעמים יושבים, לפעמים עומדים, לפעמים נשים, לפעמים אנשים וכן שאר השנויים, בן השפּע הפא מן השמים נשתנה, לפעמים אש, לפעמים מים, לפעמים אבנים וכן שאר השפּעות, וכל אלו השנויים נעשים בעולם ובאדם. גם נשתנה רצונו לפי השנויים, לפעמים רוצה כך ולפעמים רוצה רצון אחר.

7. Through the longing with which a person craves to be buried in the land of Israel, through this comes great income.

8. For a feast of a *Mitzvah* a person should trouble himself, even to chop wood. When splitting the wood, he should have the intention that he is splitting and separating out the evil from the good in the Tree of Knowledge. Through this he will merit to a livelihood.

9. Through repentance, livelihood comes easily.

10. One who fulfills the maxim, "Your friend's money should be precious to you like your own", through this he merits to pray with intention in his heart.

11. Great is one who benefits from the exertion of his hands, for he recognizes the honor of G-d what angels don't know.

12. According to the changes that are done by the angels -- for example, sometimes they are sitting, sometimes standing, sometimes they are female, sometimes male, and other such differences -- so the bounty that comes from Heaven varies; sometimes fire, sometimes water, sometimes stone, and so other endowments. All these variations are manifest in the world and in man. Also, the will of a person changes according to the variations -- sometimes he wants one thing, and sometimes he wants something else.

- יג. הַפְּרָנְסָה לְפִי הַזְּוֹג.
- יד. לְפִי הַזְּקֵנִים שֶׁבְּדוֹר בֶּן הַפְּרָנְסָה.
- טו. הָרַבִּית מִפְּסִיד הַיְרָאָה.
- טז. הַמְּלוּוָה בְּרַבִּית, אֵינּוּ מוֹצֵא מִי שֶׁיִּלְמַד עָלָיו זְכוּת.
- יז. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּעֵבֵר עַל "לֹא תַחְמַד",
עַל־יָדֵי זֶה נִצּוֹל מִכַּעַם וּמִנְאָוָה וּמִחֶסְרוֹן אַמוּנָה,
הַבָּאָה עַל־יָדֵי כַּעַם וּנְאָוָה.
- יח. עַל־יָדֵי מִשְׁאֵל־וּמַתָּן בְּאַמוּנָה נִתְבַּטְּלִים הַקְּלָלוֹת.
- יט. מִי שֶׁצָּרִיךְ לְלוֹוֹת מֵאַחֲרֵים, הוּא דוֹמֵה לְבַהֲמָה.
- כ. מִי שֶׁהוּא סְרִסוֹר, כְּשֶׁרוֹצֵה לְסְרֹסֵר, שִׁיקְנָה אָדָם
גָּדוֹל אֵיזְהוּ דָּבָר מֵאָדָם פְּחוּת וְרוֹאֵה שְׂאִין דְּבָרָיו
נִכְנָסִין בְּאֲזְנֵי הָאָדָם הַפְּחוּת, שֶׁיִּמְכֹּר אֶת הַדְּבָר
לְאָדָם הַגָּדוֹל, אֲזִי יִתְפַּלֵּל הַסְּרִסוֹר, שֶׁיִּכְנָסוּ דְּבָרָיו
בְּאֲזְנֵי הַפְּחוּת וְיִמְכֹּר לְאָדָם הַחֹשֵׁב.
- כא. מִי שֶׁהוּא שׁוֹלֵט בְּיַצְרוֹ, בְּנִיּוֹ אֵינָם יוֹצְאִים לְתַרְבוֹת
רְעָה, וְעַל־יָדֵי זֶה מְמוֹנָו נִתְבַּרֵּךְ, וְעַל־יָדֵי זֶה לֹא
יָבוֹא לְיָדֵי גִסְיוֹן.

13. A person's livelihood is according to his marital match.
14. According to the elders of the generation so is the livelihood.
15. Interest (monetary) detracts fear (of G-d).
16. One who lends on interest cannot find anyone to judge him favorably.
17. One who guards himself from transgressing the command not to envy, through this he is saved from anger, arrogance, and lack of faith that comes in the wake of anger and arrogance.
18. Through faithful business conduct, curses are annulled.
19. One who needs to borrow from others, he is comparable to an animal.
20. Someone who is a middleman, when he wants to intercede, in order that an important man will buy an item from a common man, and he sees that his words are not being accepted by the common man - to sell the item to the important man, in that case the broker should pray that his words have effect on the common man, and he will sell to the important man.
21. One who controls his evil inclination, his children will not become delinquent (involved with bad society or culture). Through this his money will be blessed, and through this he will not come to be tested.

כב. הַדְרָכִים מִבִּיאִין אֶת הָאָדָם לְלִשׁוֹן הָרַע וְעִבּוּדָה זָרָה
וְגִלּוּי-עֲרִיזוֹת וְשִׁפְיכוֹת-דָּמִים, וְאֵלוֹ הָעִבְרוֹת
מִפְּסִידֵי הַפְּרָנְסָה.

כג. עַל-יְדֵי הַמּוֹן שְׁנוֹתַי לַעֲנִי אֶרֶץ-יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי זֶה
מָמוֹנִי נִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ.

כד. הַשְּׂרָפוֹת בָּאִים לְעוֹלָם בְּשָׂבִיל מְעוֹת עִבּוּדָה זָרָה
לְכָלוֹת אוֹתָם.

כה. כְּשֶׁקָּם מֶלֶךְ חָדָשׁ אוֹ שָׂר חָדָשׁ, אֲזִי נִתְחַדֵּשׁ וְנִשְׁתַּנָּה
הַפְּרָנְסָה.

כו. מִי שֶׁעֲסָקוֹ וּמִשְׁאוֹ-וּמִתְנוֹ עִם הָאֲמוֹת בְּעַת חַגָּם אוֹ
אֶפְלוֹ שְׁלֵא בְּעַת חַגָּם, אֵלֶּא שֶׁפְּרָנְסָתוֹ שִׁמְעֵמִיד
דְּבָרִים לְעִבּוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, עַל-יְדֵי זֶה אֲשַׁתּוֹ
שׁוֹפֵעַת דָּם תִּכְרַף סְמוּךְ לְמִבִּילְתָּהּ.

כז. מִי שֶׁעוֹשֶׂה פְּרוּד בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, הִינּוּ שְׁהוּלָף
לְאִישׁ וּמִיפָּה אֶת הָאִשָּׁה בְּפָנֵי הַבַּעַל, וְהוּלָף אֶל
הָאִשָּׁה וּמִגְנָה אֶת בַּעְלָהּ בְּעֵינֶיהָ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה פְּרוּד
בֵּינֵיהֶם, עַל-יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה טְרוּד בְּמוֹזוֹנוֹתָיו.

22. Traveling (lit. thoroughfares) brings a person to *lushon hura* (evil speech), idol worship, promiscuity, and spilling blood (i.e. murder), and these sins detract one's livelihood.

23. Through the money one gives to the poor of the Land of Israel, through this one's money is preserved in his keeping.

24. Fires (lit. burning) come to the world on account of money used for idol worship, to destroy it.

25. When a new king or a new minister arises, livelihood is renewed and undergoes change.

26. One who has dealings and business with non-Jews at the time of their festivals, or even not at the time of their festivals – but his revenue is from supplying things for their idolatry, through this his wife has bleeding shortly after her ritual immersion.

27. One who makes a separation between a man and his wife -- that is, he goes to the man and praises his wife to him, but goes to the wife and defames the husband in her eyes, until a separation is created between them -- he becomes troubled (preoccupied, overtaken) by his expenses (for food or sustenance).

כח. מי שסחורותיו ונחלותיו מפוזרים ואינם במקום אחד, לפעמים נצול על-ידי זה מקריעה על מתו.
כט. הסוחר הגדול שבעיר הוא הנר שבעיר.

מפלות

- א. על-ידי פחד האשה מפלת.
- ב. סגלה למפלת נפלים שתשא אצלה מנגמ, גם תשא אצלה חתיכת עץ מקבר הצדיק, גם יתן צדקה.
- ג. אשה שהיא מפלת, תשא אצלה מי טל.
- ד. סגלה למפלת – שתמכר עברה
- ה. בעוון שנאת-חנם האשה מפלת נפלים.
- ו. על-ידי תאות אכילה ושתיה שלה היא מפלת.

חלק שני

- א. אשה המפלת נפלים, לא תלך בקשויי זהב.
- ב. הטחינה של קמח והלישה של המצות של פסח היא סגלה לאשה, שמפלת נפלים.

28. One whose merchandise and estates are scattered, and not in one place -- sometimes he is saved through this from having to tear his garments for his deceased.

29. The largest businessman in a city is the light (lit. candle) of the city.

MISCARRIAGE

1. Due to fear, a woman miscarries.

2. A *segulah* (conducive) for a woman that miscarriages with stillborns, is that she should carry with her a magnet. Also, she should carry with her a piece of wood from the grave of a *Tzaddik*. Also, she should give charity.

3. A woman who is prone to miscarry should carry with her dew-water.

4. A *segulah* (conducive) for one who miscarries, is that she should sell her fetus.

5. On account of the sin of needless hatred, a woman miscarries stillborns.

6. Through her lust for food and drink, she miscarries.

SECOND PART:

1. A woman who miscarries stillborns should not go with golden jewelry.

2. The grinding of flour and kneading of the matzah of Passover is a *segulah* (conducive) that miscarries with stillborns.

מְסוּר

- א. מי שאומר מסירות על חברו, לסוף שיהא מטלמל, ושונאים קמים עליו, ורואה בעצמו מה שרצה לראות על חברו, וכל הנסמכין עליו נופלים, ומשפחת הנרדף לוקחין גְדֵלְתוֹ.
- ב. מי שמסר את הצדיק, יורד מנכסיו.
- ג. מתר להרג את המסור.
- ד. אסור למסר אפלו את הרשע להריגה.

מִשְׁקָה

- א. על-ידי גְּנֵבָה המִשְׁקוֹת מתקלקלין.
- ב. גם על-ידי גְּאֹה.

מְשִׁיחַ

חֵלֶק שְׁנִי

- א. על-ידי ספורי מעשיות של צדיקים ממשיכין אור של משיח בעולם, ודוחה הרבה חשך וצרות מן העולם, גם זוכה לבגדים נאים.

INFORMER

1. One who informs on his fellow man (to gentiles) ends up being a vagabond, enemies rise up against him, he experiences himself that which he wanted to bring upon his fellow, all those who depend on him fall, and the family of the one he pursued takes his greatness.
2. One who informs (to gentiles) on the *Tzaddik* loses all his possessions.
3. It is permitted to kill an informer (to gentiles).
4. It is forbidden to deliver (to gentiles) even an evildoer to execution.

BEVERAGES

1. Through theft, drinks spoil.
2. Also through arrogance.

MASHIACH (MESSIAH)

SECOND PART:

1. Through the stories of *Tzaddikim*, the light of the *Mashiach* is drawn into the world, much darkness and suffering is dispelled from the world, and also one merits to attractive clothing.

- ב. על-ידי תשובה הרוח של משיח מנשבת על גזרות המלכות ומבטלן.
- ג. עתיד דור אחד שיהיה בעולם, שיהיה בלוי זכאי.
- ד. על-ידי אמת בא הקיץ.
- ה. על-ידי שמירת שבת ממשיך על עצמו אור של משיח, גם על-ידי תשובה.

מוהל

- א. צריך לחזור אחר מוהל צדיק וירא-שמים, כי בשמהמוהל אינו טוב, יכול להיות שלא יהיה מוליד, חס ושלום, הנמול על-ידו. גם על-ידי שהמוהל אינו טוב, על-ידי זה בא התינוק, חס ושלום, לידי חלי נופל.
- ב. אשה שאינה יכולה להתעבר, תביט על הסבין של מילה אחר המילה.
- ג. המוהל נותן הבנה לנמול בלמוד התורה.
- ד. מצות מילה – יש לה כח שיש לבגדי כהן גדול.

2. Through repentance, the Spirit of the *Mashiach* wafts upon the harsh decrees of the nations (lit. kingdoms) and annuls them.
3. In the future, there will be a generation in the world that will be totally righteous.
4. Through Truth, the End (of the exile) will come.
5. Through keeping the Shabbat one draws upon oneself the light of the *Mashiach*, also through repentance.

MOHEL

(One Who Performs a Circumcision):

1. One must seek out a *Mohel* who is a *Tzaddik* and Heaven fearing. For when the *Mohel* is not good, it is possible that the child he circumcises will be unable to sire, G-d forbid. Also, when the *Mohel* is not good, through this the child can come, G-d forbid, to falling sickness (epilepsy).
2. A woman who is unable to conceive should gaze upon the circumcision knife immediately following the circumcision.
3. The *Mohel* gives the circumcised child understanding in the learning of the Torah.
4. The commandment of circumcision has the power that resides in the clothes of the *Cohen Gadol* (High Priest).

ה. מי שנוֹלַד מְהוּל, בְּיָדוֹעַ שְׂכַח הַמְדָּמָה שְׁלוֹ מֵזָב וַיִּפֶּה.

ו. מי שְׁגוּמַל חֶסֶד, שֵׁם אֲשֶׁר יִקְרָא יִתְקַיֵּם, בְּשָׁבִיל זֶה קִדְּם שִׁיקְרָא שֵׁם לְתִינוּק, יִגְמַל חֶסֶד, וְעַל-יְדֵי זֶה יִתְקַיֵּם הַשֵּׁם.

מִפְרָסָם

א. יֵשׁ מִפְרָסָמִים, שְׁעַקַר הַפְּרָסוּם שְׁלָהֶם נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַמַּחֲלָקָת.

ב. הַנְּסִיזוֹן הוּא בְּשָׁבִיל לְגַדֵּל וּלְפָרְסָם אֶת הָאָדָם.

ג. עַל-יְדֵי הַמְרִיבָה גּוֹרְמִים שְׁהַתְלַמִּידִים הַקְּטַנִּים נִתְפָּרְסָמִים קִדְּם זְמַנָּם. וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפְּלַת נְפָלִים, שֶׁהוֹלֵד יוֹצֵא לְאֹוִיר עוֹלָם קִדְּם זְמַנּוֹ, וְעַל-יְדֵי זֶה גּוֹרֵם עֲנִיּוֹת וְלַפְעָמִים גּוֹרֵם מִיתוֹת חַס וְשָׁלוֹם.

נאוף

א. מִי שְׁמַהְרַהֵר בְּבַת אֵל נִכְרָ, עַל-יְדֵי זֶה בָּנָיו לֹא יִהְיוּ לוֹמְדִים.

5. One who is born circumcised, it is certain that his power of imagination is good and proper.

6. One who does acts of kindness, the name that he bestows will endure. For this reason, before naming a child, one should do kindness, and through this the child's name will endure.

FAMED

1. There are famed leaders whose fame is mainly created through dispute.

2. A person is tested in order to make him great and famous.

3. Through strife, it happens that the lesser students become famous before their time. This is the aspect of miscarriage, that the infant emerges into the air of the world before his time. This causes poverty, and sometimes causes deaths, G-d forbid.

PROMISCUITY

1. One who entertains thoughts of a gentile woman, through this his children will not be Torah students.

- ב. מִזֶּל שֶׁל אִשָּׁה כְּפִי מִזֶּל הָאִישׁ.
- ג. הַזּוּנָג שֶׁהוּא בְּבֵית נָאָה, עַל־יְדֵי זֶה נִמְשָׁךְ צוֹרֵה יָפָה וּמִתְקַנֶּת לְבָנֶיהֶם.
- ד. הַבָּא עַל הַגּוֹזֵה, כְּאֵלוֹ נִתְחַתֵּן עִמָּהֶם.
- ה. הַבְּשָׂמִים מִכְּנִיסֵין תֵּאָוֶה לְאָדָם.
- ו. בַּת בֶּהֶן לְיִשְׂרָאֵל וּבַת תְּלַמִּיד־חֶכֶם לְעַם־הָאָרֶץ, אֵין זּוּנָגִם עוֹלָה יָפָה: אוֹ אֶלְמָנָה, אוֹ גְרוּשָׁה, אוֹ זֶרַע אֵין לָהּ, אוֹ קוֹבְרָה, אוֹ קוֹבְרָתוֹ, אוֹ מְבִיאָתוֹ לְיְדֵי עֲנִיּוֹת וְלִידֵי גְנוֹת.
- ז. זְקָן מְנַאֵף – אֵין הַדַּעַת סוֹבְלָתוֹ וְאַחֲר־כֵּךְ הוּא נִבְּוֶה בְּעֵינֵי עַצְמוֹ.
- ח. שִׁבְעָה בְּמַנְדִּין, וְאַחַד מֵהֶם – מִי שֶׁאֵין לוֹ אִשָּׁה.
- ט. תֵּאוֹת נְאוּף אֵינוֹ נִרְחַק מִן הָאָדָם אֶלָּא עַל־יְדֵי הִרְחָקַת רְאוֹת הָעֵינַן וְהַמְחִשְׁבָּה.
- י. לֹא תִכְנַס עִם פְּתוּיִיד בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן, כִּי אַרְיַכַת הִרְגָּשַׁת הַחוֹשֵׁב אֶפְלוֹ לְבַחֲיַנַּת הַשּׁוֹלֵל תִּפְעַל הַנְּבָרַת הַחֶפְזִין וְתִתְהַפֵּף הִרְצוֹן אֵלָיו.

2. The fortune of a woman goes according to the fortune of the man (i.e. her husband; present or future).
3. Intercourse that takes place in a beautiful home draws a beautiful and proper appearance upon their children.
4. He who has relations with a non-Jewish woman is considered as if intermarried.
5. Perfumes inject desire in a man.
6. A daughter of a *Cohen* and a common Jewish man, or a daughter of a Torah scholar and an unlearned man - their match does not have fortune: Either she will be widowed, or divorced, or childless, or her husband will bury her, or she will bury him, or she will bring him to poverty and shame.
7. A promiscuous elderly man - people (lit. cognizance) cannot bear him, and eventually he becomes despised in his own eyes.
8. There are seven that are like they have been excommunicated, and one of them is one that does not have a wife.
9. Sexual desire can not be distanced from a man except through distancing the vision of the eye and thought.
10. Do not enter into negotiations with your temptations, for the elaboration of the sensations of the contemplator, even directed at negation, will effect reinforcement of the desire, and his will - will be overturned on him (towards it).

- יא. עַל־יְדֵי הַיַּיִן רוֹב נְאוּף.
- יב. מִי שָׁאִין לוֹ אִשָּׁה, אֵינּוּ אָדָם, וּבָאֵלוּ שׁוֹפֵךְ דָּמִים
וּמַמְעֵט אֶת הַדְּמוּת.
- יג. מִי שֶׁמְחַסֵּר עֹנֵת אִשְׁתּוֹ, וַיֵּשׁ לָהּ צַעַר מְזוּהָ, הוּא
נִעְנָשׁ בְּמִיתָה.
- יד. לַפְּעָמִים עַל־יְדֵי שְׂדוּכִים שָׁאִינָם הַגּוֹנִים זֶה לְזֶה,
אֶחָד מֵהֶם מֵת.
- טו. מִי שֶׁנּוֹשֵׂא אִשָּׁה רְשָׁעָה גְרוּשָׁה – קוֹבְרָתוֹ.
- טז. נְאוּף שֶׁל אִשָּׁה מְחַרֵּב אֶת הַבַּיִת.
- יז. כָּל הַמְזוּנָה, עַל־יְדֵי זֶה אִשְׁתּוֹ רוֹאָה בְּחֵלוֹם טְמֵאוֹת
הַנִּקְרָא מְאָרִין.
- יח. כָּל הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה לְשֵׁם שָׁמַיִם, כָּאֵלוּ יִלְדָהּ.
- יט. עַל־יְדֵי זְוֹנָה שָׁאִינּוּ בְּקִדְשָׁה כָּא שְׂרָפָה.
- כ. כָּל הַבָּא דְּבַר עֵבֶרָה לְיָדוֹ וְאֵינּוּ עוֹשֵׂאָהּ, עוֹשִׂים לוֹ
גֵם.
- כא. הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה שָׁאִינָהּ הוֹגְגֵת לוֹ, כָּאֵלוּ חוֹרְשׁוֹ
לְכָל הָעוֹלָם כֵּלּוֹ וְזוֹרְעוֹ מְלַח, וּבְשֶׁהִקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא

11. Through wine (comes about) most promiscuity.
12. One without a wife is not a man, and is as if he spills blood and diminishes the image.
13. One who detracts from his wife's time (i.e. the time and circumstances that the Torah allows for procreation), and she suffers from this, is punished with death.
14. Sometimes, through marital matches whose partners are not suited to each other, one of them dies.
15. One who marries a wicked divorced woman, she comes to bury him.
16. The licentiousness of the wife destroys the house.
17. Anyone who has immoral sex, through this their wives see in a dream impurities called murrin.
18. Anyone who marries a woman for the sake of Heaven is as if he gave birth to her.
19. Through a marriage which is not holy comes fire.
20. Anyone to whom an opportunity to sin comes, and he refrains, a miracle is done for him.
21. One who marries a woman who is not appropriate for him, is as if he plows the whole world and plants in it salt,

מִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ, הוּא מַעִיד עַל כָּל הַשָּׁבָטִים, וְאִינוּ
מַעִיד עָלָיו.

כב. הַמִּפְר בְּרִית, כְּאֵלוּ הַפֶּר כָּל הַמְצוּוֹת.

כג. הַמְכַנְסִים מְכַפְּרִים עַל גְּלוּי עֲרִיוֹת.

כד. עַל־יְדֵי נְאוּף נּוֹפְלִים הַצַּדִּיקִים.

כה. עַל־יְדֵי שְׁמֻקּוֹנָן עַל מִיתַת הַצַּדִּיקִים, עַל־יְדֵי־זֶה
מְשַׁבֵּר אֶת עֲצָמוֹ מֵאֲהַבַת נָשִׁים.

כו. עַל־יְדֵי הוֹצָאת זֶרַע לְבִטְלָה בּוֹרָא קְלָפוֹת
הַמֵּתִלְבָּשִׁים בְּבְנֵי־אָדָם מִתְנַגְּדִים וְחוֹלְקִים עָלָיו
וְעוֹשִׂין לוֹ יְסוּרִין.

כז. הֵבֵא עַל אִשֶׁת אִישׁ, סוּף שְׂבָא לִיְדֵי שְׁפִיכוֹת־דָּמִים.

כח. מִי שֶׁהוּא מְבַעֵר נוֹאֲפִים, בָּזָה הוּא מִתְקַן תַּטְּאֵת
אֲבוֹתָיו.

כט. מִי שֶׁרוֹצֵה לְשַׁמֵּר אוֹת בְּרִית, יֹאמֶר תְּמִיד אִמֵּת, גַּם
יַעֲשֶׂה חֶסֶד עִם מִי שֶׁלֹּא יִצְפֶּה לְתִשְׁלוּם גְּמוּלוֹ.

and when G-d basks His Divine Presence, He testifies on behalf of all the Tribes, but not on behalf of him.

22. One who breaches the Covenant (that is, one who commits sexual transgressions) is as if he transgressed all the commandments.

23. Pants atone for sexual immorality.

24. Through promiscuity, the righteous fall.

25. . Through lamenting the death of the righteous, one breaks himself from love of women.

26. Through spilling one's seed wastefully, one creates *Klipos* (husks - evil forces) that enclothe themselves in people who oppose him, and antagonize him, and cause him suffering.

27. One who has relations with a married woman, in the end comes to spill blood (i.e. murder).

28. One who eradicates sexual transgressors, with this he rectifies the sins of his forefathers.

29. One who wants to guard his sexual purity (lit. the sign of the covenant) should always say the truth, and also should do kindness to one from whom he does not expect repayment.

- ל. לְפָנֵם הַבְּרִית יְהוּה רֹדֵף שְׁלוֹם.
 לא. עַל-יְדֵי מַחְלָקֶת בָּא לִיְדֵי פָנֵם הַבְּרִית.
 לב. הִרְהוּרֵי נְאוּף בָּאִים מִחֶמֶת שְׁבִירַת כְּלֵי שֶׁל חֶסֶד,
 וּלְפִי רַב הַנִּיּוּצוֹת הֵן רוֹב הַמַּחְשְׁבוֹת שֶׁל נְאוּף.
 לג. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל מִשְׁכַּב-זָכָר, עַל-יְדֵי זֶה נִתְפָּס
 בַּתְּפִיסָה.
 לד. כֶּסֶף חֵי מְסַגֵּל לְגִבּוֹרֵת אֲנָשִׁים.
 לה. מִי שֶׁמְזוֹנֵג עִם אִשְׁתּוֹ בְּשַׁעַת שִׁנְאָה, זָרַע הַנּוֹלָד הֵן
 מְשֻׁמְדִין אֶת עֶצְמוֹ.
 לו. עַל-יְדֵי נְאוּף בָּאִים לְגָלוֹת תַּחַת יַד שָׂרִים לְעִים,
 וְנַעֲשֶׂה בְּעַל-חֹב.
 לז. בְּזִכּוֹת שֶׁהַנְּקֻבוֹת נִזְהָרִים מִנְּאוּף, יְבוֹא מְשִׁיחַ, גַּם
 לֹא יִצְטָרֵף אָדָם לַחֲבֵרוֹ, וּכְבוֹד הַצַּדִּיקִים נִתְנַדֵּל.
 לח. נְאוּף בָּא עַל-יְדֵי הַתְּעַסְקוֹת בְּשִׁמוֹת הַטְּמֵאָה
 וּבְכִשְׁפִּים.

30. For [the rectification of] despoiling sexual purity (lit. covenant), he should pursue peace.

31. Through strife, one comes to despoiling sexual purity (lit. covenant).

32. Promiscuous thoughts come as a result of the "Breaking of the Vessel of Kindness", and according to the abundance of (fallen) sparks, so is the abundance of the promiscuous thoughts.

33. One who transgresses the prohibition against homosexual relations through this he is caught and incarcerated.

34. Mercury is conducive for masculine potency.

35. One who has relations with his wife in a time of hatred, the children born make themselves apostates.

36. Through promiscuity, one becomes exiled under the hand of frivolous governors, and becomes in-debt.

37. In the merit that the women guard against promiscuity, the Messiah will come, also a person will not be dependent on his fellow, and the honor of the *Tzaddikim* is aggrandized.

38. Promiscuity comes as a result of involvement with names of the impure and witchcraft.

לט. הבא על הכותית, מכנים כל השפע לסמרא אחרא.

מ. על-ידי נאוף בא שכחה.

מא. תקון להוצאת זרע לבטלה – שישתדל להחזיר

בני-אדם בתשובה.

מב. מי שהוא נוטר ברית, אף-על-פי שאין לו זכות

אבות, הקדוש-ברוך-הוא עושה לו זכות.

מג. על-ידי מעוט אמונה באין הרהורי נאוף.

מד. בעוון בשוף ונאוף הצדיק נסתלק.

מה. בני נואפים יהיו נצרכים לכשוף.

מו. בנים הנולדים על-ידי עסק הכשוף יהיו נואפים.

מז. הנואפים – לרב הם מתנגדים לצדיקים.

מח. המוציא זרע לבטלה, באלו הביא בניו קרבן

לעבודה זרה, גם נדון בסקילה.

מט. על-ידי נאוף מאבד את הזכרון.

39. One who has relations with a non-Jew (lit. a Kutite) channels all the bounty to the Other (Impure) Side.
40. Through promiscuity comes forgetfulness.
41. A repair for releasing seed in waste – that he should make efforts to bring people back in repentance.
42. One who guards sexual purity (lit. covenant), even if he does not have ancestral merit, the Holy One – Blessed is He, grants him merit.
43. Through inadequate faith come promiscuous thoughts.
44. Through the sin of witchcraft and promiscuity, the *Tzaddik* passes away.
45. The offspring of sexual offenders will become in need of witchcraft.
46. Offspring born through witchcraft will be promiscuous.
47. Sexual offenders, for the most part, oppose the righteous.
48. One who emits his seed in vain, it is as if he brings his children as a sacrifice to idol worship, and also he is judged by stoning.
49. Through promiscuity, one destroys the memory.

- ג. עַל־יְדֵי נְאוּף הַבוּשָׁה נִסְתַּלֵּק.
- נא. עַל־יְדֵי אֲכִילָה נִסָּה בָּא לְנְאוּף.
- נג. בְּשִׂאָדָם עוֹבֵר עֲבָרָה, אַחֲר־כֵּן הוּא מְצַעֵר מִחַמַּת הַנִּיצוּץ שָׁבוּ, אֲבָל בְּשִׁפְנָם בְּבְרִית אֵין מְצַעֵר אַחֲר־כֵּן, כִּי כָּבֵר הֵלֶךְ מִמֶּנּוּ הַנִּיצוּץ.
- נד. מִי שִׂאֵינוּ מִפֶּר בְּרִית, עַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ לוֹ זְכִירָה.
- נה. הִרְהוּרֵי נְאוּף בָּאִים עַל־יְדֵי שְׁבוּעַת שָׁקֶר.
- ני. מִי שֶׁהוּא עֹרֵב בְּעַד רָשָׁע, נַעֲשֶׂה נוֹאֵף.
- נז. מִי שֶׁמְשַׁחֵת דְּרָכּוֹ, עַל־יְדֵי זֶה נִכְלָה פְּרוּטָה מִן הַבָּיִם.
- נח. עַל־יְדֵי גְלוּי עֲרִיּוֹת בָּא הִרְיָגָה.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי נְאוּף נוֹפֵל לְתַפְיֶסָה אוֹ לְחָלִי כְּאֵב רַגְלִים, גַּם תִּלְמִיד שְׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה נוֹפֵל לָזֶה, גַּם מִזִּיקִין שׁוֹלְטִין עָלָיו.
- ב. עַל־יְדֵי הַמַּחְלָקָת נוֹפֵל לְתַאֲוֹת נְאוּף.

50. Through promiscuity, sense of shame departs.
51. Through overeating, one comes to promiscuity.
52. When a man commits a sin, afterwards he is pained due to the spark (of holiness) within him. But when a man violates his sexual purity (lit. covenant), he is not pained afterwards, for the spark has already left him.
53. One who does not despoil his sexual purity (lit. covenant), through this he has memory.
54. Promiscuous thoughts come as a result of false oaths.
55. Someone who serves as a guarantor for a wicked person becomes promiscuous.
56. One who destroys his path (seed), through this the wallet is penniless.
57. Through sexual immorality comes murder.

SECOND PART:

1. Through promiscuity, one falls into incarceration or to the sickness of feet pains. Also a student who has not achieved (the level) of instructor (in Jewish law, and even still goes ahead) and rules, suffers this fate, also destructive spirits dominate him.
2. Through discord, one falls into sexual lust.

- ג. עַל־יְדֵי תִשְׁמִישׁ הַמַּטָּה בְּיָמִים שְׂאֵסוּרִין בְּתִשְׁמִישׁ,
עַל־יְדֵי זֶה נּוֹפֵל לְתַפְיֶסָה.
- ד. עַל־יְדֵי תַאֲוֹת נְאוּף בָּא עֲצִירוֹת, וְעַל־יְדֵי עֲצִירוֹת
בָּא צָרַעַת.
- ה. עַל־יְדֵי טוֹבוֹת שְׁעוֹשֶׂה עִם בְּנֵי־אָדָם, נִתְבַטַּל תַּאֲוֹת
נְאוּף וְכֵן לְהַפְדָּ.
- ו. שׁוֹמֵר הַבְּרִית הוּא מְקוֹר הַבְּרָכוֹת.
- ז. כָּל הַשׁוֹמֵר הַבְּרִית, זוֹכֵה לְהִבִּין הַשְּׂבָעִים לְשׁוֹן
הַגְּנוּזִים בַּתּוֹרָה.
- ח. אָסוּר לְלַמֵּד זְכוֹת, עַל זֶה שְׁעֵבֵר עַל מְשֻׁכָּב זְכוֹר.
- ט. הַפְּרָנְסָה – לְפִי הַזְּוֹג.
- י. אִישׁ בְּטֵל שְׂאִין עוֹסֵק בְּשׁוּם עֵסֶק, עַל־יְדֵי זֶה תַּאֲוֹתוֹ
מְרָבָה בְּמִשְׁגָּל, וּמְדַבֵּר דְּבָרֵי טְנוּף תָּמִיד.
- יא. מִי שֶׁהוּא שׁוֹמֵר הַבְּרִית מִתֵּר לוֹ לְשִׁמְחָה, בְּשִׂרְוֹאָה
מִפְּלֵת שׁוֹנְאָיו.
- יב. סִבְנַת הַדְּרָכִים בָּא עַל־יְדֵי פָּנִים הַבְּרִית. וְסִמָּן
לְדַבֵּר: "אֲרַחֲי וְרַבְעֵי זְרִית" וְכוּ'.

3. Through sexual relations on days that relations are forbidden, through this one falls into imprisonment.
4. Through sexual lust comes constipation, and from constipation comes leprosy.
5. Through favors one does for others, sexual lust is annulled, and so the opposite.
6. Guarding sexual purity (lit. the covenant) is the source of the blessings.
7. All who guard their sexual purity (lit. covenant) merit to understanding the seventy languages that are hidden in the Torah.
8. It is forbidden to judge favorably one who has transgressed with homosexual relations.
9. *Parnassa* (livelihood) is according to the marital match.
10. An unoccupied man who is not involved in any occupation, through this his sexual desire abounds, and he constantly speaks filthy words.
11. Someone who guards his sexual purity (lit. covenant) is permitted to rejoice when he sees the fall of his enemies.
12. Danger on the roads comes as a result of sexual impurity (lit. violation of the covenant). A hint for this from the Torah: "my going and resting you have encompassed etc." (*Tehillim* 139:3)

יג. אשה שנתבעת לזנות, אף-על-פי שלא נבעלה,

התביעה לחוד עושה בה רשם.

יד. מי שעוצם עיניו מראות ברע, על-ידי זה נצול

מבזיונות.

טו. על-ידי זנות בא רציחה.

טז. על-ידי זנות עם האמות בא שקר.

יז. מי שנוטל שררה לעצמו, על-ידי זה בתו נעשית

זונה, חס ושלום.

יח. הבעלי השבונות – על-פי רב הם בעלי תאות נאוף.

יט. מי שאין מסתכל על נשים, זוכה שזרעו יחברו

פרושים על התורה.

נדה

א. אשה שהיא מרבה בדרמים, היא דברנית; ואל

תתייפה בעיני בני אדם, גם תרחין את עצמה במי

מענינות, גם אל תיגע את עצמה הרבה, גם בעלה

13. A woman who is accosted for illicit relations, even if she did not actually have relations, the request itself leaves an impression upon her.

14. One who shuts his eyes to avoid seeing evil, through this he is saved from humiliations.

15. Through forbidden sexual relations comes murder.

16. Through sexual relations with non-Jews (lit. the nations) comes apostasy.

17. One who self appoints himself to a position of authority through this his daughter becomes a prostitute, G-d forbid.

18. Accountants, for the most part, are full of promiscuous lust.

19. One who does not look upon women merits that his descendants will compile commentaries on the Torah.

MENSTRUAL IMPURITY

1. A woman who bleeds abundantly is an excessive talker. She should not beautify herself in people's eyes, also she should wash in spring water, also she should not exert herself excessively. Also, her husband should be careful with

יזהר בנטיילת-יָדַיִם, גַּם אֵל תִּכְעַס, גַּם אַחֲרֵי
הַטְּבִילָה תִּתֵּן צְדָקָה. גַּם בְּעֵלָה יִלְמַד מִסֵּכֶת נִדְהָ
וְאַחֲרֵיכֵן יֹאמֶר שִׁיר שֶׁל יוֹם. גַּם תִּרְחֹץ אֶת עֲצָמָה
בְּדָבָרִים הָעוֹלִים מִתּוֹךְ הַמְּצוּדָה מִן הַנְּהָר, גַּם
תִּשְׁתֶּה חֵלֶב עֹז, גַּם תִּרְחֹץ בְּנוֹצַת עֵזִים, גַּם תַּעֲשֶׂן
אֶת עֲצָמָה בְּלִבּוֹנָה.

ב. אִשָּׁה שֶׁשׁוּפָעַת דָּם, תִּכְתֹּב אוֹתִיּוֹת "לֹא אֶחָד"
וְתִשָּׂא עָלֶיהָ.

ג. אִשָּׁה שֶׁהִיא פְּרוּצָה, עַל-יָדֶי זֶה אֵין לָהּ וָסֵת וּמִרְבֵּה
בְּדָמִים.

ד. נִדְהָ שֶׁרָאָתָה דָּם דְּרֹךְ מִקְרָה הוּא מִחֲמַת הַטָּא
הָאִישׁ.

חֻק שֵׁנִי

א. אִשָּׁה שֶׁאֵין לָהּ וָסֵת תִּתְעַנֶּה.

ב. סִגְלָה לְהַחְזִיר לְאִשָּׁה וָסֵתָה עַל-יָדֶי הַכְּנָסֶת-
אוֹרְחִים.

ג. מִי שֶׁעִסְקוּ וּמִשָּׂאוֹ-וּמִתְנֹו עִם הָאֲמוֹת בְּעֵת הַגָּם אוֹ

ritual hand washing. Also, she should not get angry. Also, after her immersion she should give charity. Also her husband should learn the tractate *Nidah* (Menstrual Impurity), and afterwards recite the Song for the Day (every day of the week has a different Psalm). Also, she should wash herself with things that can be raised from nets in the river. Also, she should drink goats' milk. Also, she should wash herself using goat feathers, and smoke herself in frankincense.

2. A woman who is oozing blood should write the letters lo echad (not one), and carry it on her.

3. A woman who is immodest, through this she does not have a set time for her period and bleeds abundantly.

4. A woman in her time of impurity, who saw blood by chance, it is because of a sin of the husband.

SECOND PART:

1. A woman who does not have a period should fast.

2. A *segulah* (conducive) to restore to a woman her period, is through hospitality.

3. One whose business and dealings are with the non-Jewish nations at the time of their festivals -- or even not at that

אֶפְלוּ שְׁלֵא בַעַת חָנּוּם, אֲלֵא שְׁפָרְנָסְתוּ שְׁמַעְמִיד
 דְּבָרִים לַעֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, עַל־יְדֵי זֶה אִשְׁתּוּ
 שׁוֹפַעַת דָּם תַּכְרַף סְמוּךְ לְטַבִּילָתָהּ.

נפילה

- א. לַפְעָמִים אָדָם נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ לְעַת זְקֵנָתוֹ.
- ב. עַל־יְדֵי גְבִית מַס נוֹפֵל אָדָם מִמְדַּרְגָּתוֹ.
- ג. עַל־יְדֵי קִנְיָאָה נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ.
- ד. עַל־יְדֵי קִנְיָאָה אֵינּוּ הוֹלֵךְ בְּדַרְךְ אֶחָד, לַפְעָמִים
 מִתְפַּלֵּל בְּהַתְלַהֲבוֹת וְלוֹמֵד בְּהַתְמַדָּה, וְלַפְעָמִים
 הַתְפַּלָּה וְהַלְמוּד עָלָיו כְּמִשָּׂא.
- ה. מִי שֶׁנִּמְעַד בְּדַבּוּרוֹ, וּבְיַדָּאֵי הַרְגִּילוֹת שֶׁל לְשׁוֹנוֹ הִיָּה
 צָרִיךְ לְדַבֵּר כָּל מָה שֶׁצָּרִיךְ, אֲבָל מִי שֶׁנִּמְעַד
 בְּרַגְיִלוֹת לְשׁוֹנוֹ, בְּיָדוּעַ שְׁפָרְנָסְתוֹ נִתְמַעַט וְהוּא
 צָרִיךְ לְחַסֵּד גָּדוֹל וַיִּשׁוּעָה שְׂיִתֵּן לוֹ
 הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא פִּרְנָסָה.
- ו. עַל־יְדֵי הַשְּׁבוּעָה נִפְרַת [נִכְרַת] הַהִשְׁתַּוְּקָקוֹת שֶׁל
 אָדָם.

time, but he derives an income from supplying them with articles to be used for their idol worship -- through this, his wife bleeds immediately following her immersion.

FALLING

1. Sometimes, a man falls from his level in his old age.
2. Through collecting taxes, a man falls from his level.
3. Through jealousy one falls from his level.
4. Due to jealousy, a person does not have consistency. Sometimes he prays with enthusiasm and learns with diligence, and other times, the prayer and learning are a burden to him.
5. One who blunders in his speech [stammers], and certainly one needs a fluent tongue for everything he needs to express - but one who (nevertheless) blunders in his speech, it is certain that his livelihood has been curtailed, and he is in need of great kindness and salvation, that the Holy One, Blessed be He, should grant him his livelihood.
6. By (taking) an oath, a person's longings can be recognized [alternate version: his longings are cut off. Both versions are correct, however only one justifies this dictum to be categorized here under the entry of falling].

ו. כְּשֶׁאָדָם מַחְלִיק וְנוֹפֵל, זֶה עַל-יְדֵי שֶׁהִתְחַזַּק לְעֵבֶר עֲבָרָה.

ח. כְּשֶׁאָתָה מִתְחִיל לַעֲשׂוֹת אֵיזֶה מְצֻנָה, וְהִתְחַלְתָּה הֵיא בְּכָל לֵבָב, תִּצְלִיחַ בְּזוֹ הַמְצֻנָה וְלֹא יֵאָרַע לְךָ שׁוּם הֶזֶק.

ט. מִי שֶׁנוֹפֵל מִיִּרְאָתוֹ, בְּיָדוֹעַ שִׁירְאָתוֹ לֹא הֵיִתָּה טְהוֹרָה.

י. אָדָם נוֹפֵל מִחֶמֶת תְּאֹת מְמוֹן.

יא. כְּשֶׁתִּשְׁמַר אֶת עֲצֻמְךָ מִגְּזֵלוֹת וּמִשְׁבֻּעוֹת וּמִשֶּׁקֶר, לֹא תִפֹּל מִמְדַרְגְּתְךָ.

יב. כְּשֶׁאָדָם מִתְפַּלֵּל בְּמִנְיֵן שֵׁשׁ שָׁם רְשָׁעִים, לְפָעַמִּים הֵם מְשַׁלְּיְכִין אוֹתוֹ לְמַטָּה, וְהַסְגְּלָה לָזֶה – שִׁינְגִּיָּה יְדִיו לְמַעְלָה בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

יג. מִי שֶׁלְּבוֹ נוֹפֵל מִהִתְחַלְתֵּיבּוֹת, הוּא מִחֶמֶת שֶׁשׁוֹנֵא אֶת הַצַּדִּיק.

יד. הַצַּדִּיק שֶׁמְנַהִיג בְּאֵמֶת אֶת הָעוֹלָם, לֹא יִפֹּל מִחִשְׁיבּוֹתוֹ.

טו. מִי שֶׁבוֹרַח מִן הַכְּבוֹד וְהַכְּבוֹד רוֹדֵף אַחֲרָיו, בְּוֹדָאֵי לֹא יֵרֵד וְלֹא יִפֹּל מִכְּבוֹדוֹ.

7. When a man slips and falls, this is because he had strengthened himself to commit a sin.
8. When you begin doing a *Mitzvah*, and the beginning is with all your heart, you will be successful in fulfilling this *Mitzvah*, and no harm will come to you.
9. One who falls from his awe of G-d, it is certain that his awe was not pure.
10. A person falls due to desire for money.
11. If you guard yourself from thievery, and from oaths, and from falsehood, you will not fall from your level.
12. When a man prays in a minyan which includes wicked people, they sometimes cast him down. A *segulah* (to be protected) for this is to raise one's hands up during prayer.
13. One whose heart falls from its enthusiasm, it is because he hates the *Tzaddik*.
14. The *Tzaddik* who rules the world with (in) truth will not fall from his importance.
15. One who flees from honor and the honor pursues him, will certainly not descend from nor fall in prestige.

מ. על־ידי התקשרות לצדיקים לא יפל ממדרגתו.

חלק שני

א. מי שהולך ונופל, ידע שמלאכיו השומרים אותו נסתלקו.

ב. מי שבא לו הרהור זנות עם בת אל נכר, בידוע שיהיה לו איזהו נפילה.

ג. או איזהו חולאת יבוא על אשתו ובניו.

נבול־פה

א. מי שמדבר נבול־פה, בידוע שלבו חושב מחשבות און.

ב. על־ידי נבול־פה בא חנפה.

ג. בעוון נבול־פה צרות וגזרות מתחדשות, ובחורי ישראל מתים, חם ושלום, ויתומים ואלמנות צועקים ואינם נענין.

ד. המגבל פיו, אפלו חותמין עליו גזר־דין של שבעים

16. Through attachment to *Tzaddikim*, one will not fall from one's level.

SECOND PART :

1. One who who is going (walking) and falls, should know that his guardian angels have deserted him.
2. One who has a thought of having relations with a gentile woman, it is certain that he will have some sort of fall.
3. Or some sickness will come upon his wife and children.

FOUL LANGUAGE

1. Someone who speaks foul language, it is certain that in his heart he thinks thoughts of sin.
2. Through foul language comes adulation.
3. From the sin of foul language, troubles and [evil] decrees are renewed, and the young men of Israel die, G-d forbid, and orphans and widows cry out and are not answered.
4. One who defiles his speech, even if they have sealed for him a decree of seventy years for good, they reverse it to

שָׁנָה לְמוֹדָה, הוֹפְכִין עָלָיו לְרָעָה, גַּם מֵעַמִּיקִין לוֹ
גִּיהֶנָם, גַּם לְשׁוֹמֵעַ וְשׁוֹתֵק.

ה. חֲמוּר הָאוֹמֵר בְּפִיו מִן הָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה.

נְהַנֶּה מֵאַחֵרִים

א. מִה שְׁהַצְדִּיק מְקַבֵּל מִמוֹן מִהַרְשָׁע, אַף־עַל־פִּי שְׂוֵה
הַמִּמוֹן הוּא סֶפֶק גָּזֹל, אַף־עַל־פִּי־בֶן מִתֵּר לְקַבֵּל
מִמֶּנּוּ, כִּדֵּי שֶׁלֹּא יִקְבֹּל הַרְשָׁע לְעַצְמוֹ אִיזְהוּ תִלְמִיד
חָכֵם רָשָׁע, וַיֹּאמֶר עָלָיו שֶׁהוּא צַדִּיק, וַיִּתֵּן לוֹ הַמִּמוֹן,
וַיַּחֲלֵק עַל הַצַּדִּיק הָאֵמֶת.

ב. מִשְׂרָבוֹ מְקַבְּלֵי מַתָּנוֹת, נִתְמַעֲטוּ הַיָּמִים וְנִתְקַצְרוּ
הַשָּׁנִים.

ג. אָדָם – שֶׁקִּבְּלָתָּ הַנָּאָה מִמֶּנּוּ פַּעַם אֶחָד, אַל תִּבְזֶהוּ.

ד. מִי שֶׁמְכַבֵּד עָלוֹ עַל בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל, לְסוֹף שֶׁנִּצְרָף
לְאַחֵרִים.

ה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה טוֹבוֹת לְבְנֵי־אָדָם, מִתֵּר לוֹ לְהַנּוֹת מֵהֶם
וּצְרִיכִים לְשָׂרְתוֹ.

bad. Also, they deepen Hell for him. This also applies to one who hears [such speech] and remains silent.

5. More stringent is one who speaks verbally than the one who performs an action.

BENEFIT FROM OTHERS

1. When a *Tzaddik* accepts money from a wicked person, even if the money is possibly stolen, it is permitted for the *Tzaddik* to accept it, so that the wicked one will not take on some wicked Torah scholar, claiming that the scholar is a *Tzaddik*, giving him the money, and he will oppose the True *Tzaddik*.

2. Since the proliferation of those who accept gifts, days have become diminished and years shortened.

3. A person who you received benefit from one time - do not humiliate him.

4. One who weighs his clout on the Jewish people ends up being needy of others.

5. One who does favors for others is permitted to benefit from them, and they ought to serve him.

- ו. על-ידי הנאה שאתה מקבל מתברך, על-ידי זה אתה סובל צער על עוונותיו.
- ז. מי שאינו מקבל ממון מאחרים, יגדל כל זרעו.
- ח. המלך גובה יציאותיו מן העם.
- ט. צריך לעסוק באיזה משא-ומתן, כדי שלא יצטרך לסוף לבטל מדברי תורה.
- י. מי ששואל חלקו בפיו, כאלו גזל.
- יא. המצפה לשלחן חבירו, עולם חשך בעדו גם תייו אינם חיים.
- יב. מי שיש לו נשמה, הוא נהנה מריח.

חלק שני

- א. גדולה יגיע כפו, שמציל את האדם מהריגה.
- ב. מי שהוא שונא מתנות, אינו מתירא מעלילות.

6. Through the benefit you receive from your fellow man, through this you suffer pain due to his sins.

7. One who does not accept money from others, will raise all his seed (the Hebrew word for raise or bring up, can also mean will make great). raise all his children.

8. The King funds his expenditures from the people.

9. One must be involved in some form of business, in order that ultimately he will not need arrest the study of (lit. words of) Torah.

10. One who asks for his portion verbally is as if he had stolen.

11. One who is reliant on his friend's table, his world is darkened, and his life is not considered life.

12. One who has a *Neshamah* (3rd level of the Jewish soul) is able to enjoy from smell.

SECOND PART :

1. Great is [the benefit from] the work of one's own hands, for it saves a man from killing.

2. One who hates (accepting) gifts does not fear from false accusations.

נְגִינָה

חֵלֶק שְׁנִי

- א. כְּשֶׁהֲצַדִּיקִים נִתְפָּרְסָמִים בְּעוֹלָם, עַל־יְדֵי זֶה
נִתְחַדְּשִׁים נְגוּנִים בְּעוֹלָם.
- ב. הַלְוִיִּים הָיָה לָהֶם לְכָל יוֹם נְגוּן מִיַּחַד, וְעַכְשָׁו בְּגִלוֹת
נִשְׁתַּכְּחוּ הַנְּגוּנִים. וְכִשְׁבֹּאָה אֵיזָהוּ שָׁבֵר עַל אֵיזָהוּ
אָמָה, אָזִי מִתְנַוֵּץ הַנְּגוּן שֶׁל הַלְוִיִּים שֶׁהוּא כְּנֶגֶד
הַשָּׁבֵר הַזֶּה.
- ג. עַל־יְדֵי הַנְּגוּנִים שֵׁשׁ בָּהֶם קוֹל בְּכִיָּה, יְכוּלִים
לְהוֹצִיא הַשְּׁבוּיִים, בְּחִינַת מוֹצִיא אֲסִירִים
בְּבוֹשְׂרוֹת.
- ד. עַל־יְדֵי הַנְּגִינָה אָדָם נִפְרָ, אִם קָבַל עָלָיו עַל תּוֹרָה.
- ה. מָה בְּשֹׂאֲדָם שׁוֹתָה, מִתְחִיל לְזַמֵּר וּלְנַגֵּן וְלֹא כֵן
בְּאֲכִילָתוֹ, מִחֲמַת שֶׁאָמְרוּ שִׁירָה עַל הַבָּאָר, וְלֹא
אָמְרוּ שִׁירָה עַל הַמֶּן.

MUSIC

SECOND PART:

1. When *Tzaddikim* are publicized in the world, through this new melodies are brought into the world.
2. The *Leviim* had a special melody designated for each day, but now, in the Exile, the melodies have been forgotten. When some tragedy comes upon some nation, the melody of the *Leviim* corresponding to that crisis is aroused (lit. sparks or glistens).
3. Through the melodies that contain a tone of crying, it is possible to release the captives, the aspect of "He brings out prisoners *bakosharot* (in a kosher – propitious – time)." [t.n. The word *bakosharot* is split into two words (by the Medrash): bekhi – meaning crying, shirot – meaning song = song with a crying tone].
4. Through song, a person can be discerned if he accepted upon himself the yoke of Torah.
5. That which a person when he drinks begins to sing and make melody (music), which is not so when he eats -- this is because they (the Jews in the desert) expressed shira (song of praise and gratitude to G-d) over the Well, and not over the Manna.

נסיון

חלק שני

- א. הנסיון הוא בשביל לגדל ולפרסם את האדם.
- ב. מי שאין במעלות הצדקות, וגם אין לו זכות אבות, ורועה לקרב את בני-אדם לעבודת השם יתברך, ישמר את עצמו מנסיונות, ובפרט שלא יתקנאו בו הרשעים.
- ג. מי שהוא שולט ביצרו, בגיו אינם יוצאים לתרבות רעה, ועל-ידי זה ממונו נתברך, ועל-ידי זה לא יבוא לידי נסיון.

גַּר תָּמִיד

חלק שני

- א. בזכות גַּר תָּמִיד הדולקים בשמן-זית, נצולין מגזרת שָׂמֶד.

TEST

SECOND PART:

1. A test is to bring greatness and fame to a man.
2. One who is not on the hierarchy of righteousness, and also does not have ancestral merit, and (nevertheless) wants to draw people to the service of the blessed G-d, he should guard himself from tests, and especially (guard himself/ so as) not to arouse the jealousy of the wicked.
3. One who is master over his desires, his children will not go off in bad ways, and through this his wealth is blessed, and through this, he will not come to be tested.

MEMORIAL (lit: CONSTANT) LIGHT

SECOND PART:

1. In the merit of memorial (lit. constant) lights that burn on olive oil, there is salvation from losing the Jewish faith.

ספירת העמר

חלק שני

- א. על ידי ספירת העמר נצולין מגרוש.
 ב. ביותר צריך להזהר לטבל לקריו בימי עמר.
 ג. בספירת העמר יכולין להכניע את המסור. וסימן:
 לעמר – ראשי תבות: מאיגרא ר'מא ל'בירא
 ע'מיקתא.

סוד

חלק שני

- א. על ידי עיון עמק בסודות התורה יוכל לפקד עקריות
 ולרפאות חולאת חזק.

ספר

חלק שני

- א. מי שיש בידו לחבר אינהו ספר ואינו מחברו, זה
 כמו שכול בנים.

THE COUNTING OF THE OMER

(the Torah commands to count daily 7 weeks starting from the day that the 'Omer' was offered in the Temple - the second day of Passover, and culminating with the Holiday of *Shavuot* – the celebration of the giving of the Torah)

SECOND PART

1. Through counting of the omer, there is saving from expulsion.
2. Extra special care must be taken to dip [in a *Mikveh*] for one's accidental emission during the days of the omer.
3. In the counting of the omer it is possible to subdue an informer. A sign for this: "LaOMeR" [- to the omer – this is how the Omer is counted: 1 or 49 days to the Omer] this is an acronym for: "Me'igra Rama L'bira Ohmikta" (from a high roof to a deep pit).

SECRET

SECOND PART:

1. Through deep contemplation on the secrets of the Torah, one can bring conception to barren women and heal a serious illness.

BOOK

SECOND PART:

1. Someone who has the potential to write a book and does not; this is considered like losing children.

ב. אלו המתברי הספרים – צריך להם לשקל במשקל את דברי הספר, אם יש בהם כדי ספר, כי עקר הספר אינו אלא אלו הדברים הנאמרים בהתקשרות הנשמות בבחינת: "זה ספר תולדות אדם", ואם יש בו מעט בהתקשרות הנזכר לעיל, אין בו כדי ספר.

ג. מביני מדע יכולים להבין, בשרואים בספר חדושין דאורייתא, אם בעל המתבר חדש אלו החדושין בעצמו, או שכבר היה לעולמים שחדש אלו החדושין. ומחמת שלא היה בהם כדי ספר, נתגלה לבעל המתבר אלו החדושין, כדי לתברם בספרו, אבל באמת לא טרח על אלו החדושין, כי בא לו בנקל, כי כבר היה מי שטרח בשבילם והביא אותם לגלוי.

ד. כשנדפס איזהו ספר חדש, על-ידי זה הבכיה, שעל-ידו נתחדש זה הספר בבחינת "ושקני בכי מסכתי", הבכיה הזאת נתגבר כנגד גזרותיהם של האמות שלא יתגברו עלינו. גם עקר פח ממשלתם

2. Writers must weigh the words of their books, to see if there is enough in them for a book. For the essence of a book is only the things which have been said with the connection of the souls, in the aspect of: "This is the book of the offspring of man." (Genesis 5:1) And if there is only a small amount from such a binding, then it is insufficient for a book.

3. When those with depth of understanding see novel Torah teachings in a book, they can discern whether the author conceived of them himself, or whether they were already existing beforehand from time immemorial that there was one who conceived these novelty, and, because there had not been enough to comprise a book, these novelty were revealed to this author, for them to be included in his book, but in truth, he did not labor for these teachings, for they came to him with ease, for someone else had already toiled for them and brought them to revelation.

4. When some new Torah book is printed, the crying through which the book was created - in the aspect of "and my drink I mixed ("musachti" - close to "meseches" meaning tractate) with tears", this crying braces up against the decrees of the nations, that they should not overpower us. Furthermore, the main power of their sovereignty is only from the crying

אינו אלא בבכיה של עשו, וסימן לדבר: והיה
מספר בני ישראל כ'הול הים.

ה. מי שאין מסתכל על נשים, זוכה שזרעו יחברו
פרושים על התורה.

ו. מה שספרים קדושים של צדיקים נגנזין ונאבדין
ונשכחין מן העולם, כגון כמה ספרים של תנאים
וקדמונים שנאבדו ונשכחו, הוא טובה לעולם, כי
על-ידי זה נאבדין ונעקרין ונמחין ספרי מינין
ואפיקורסים הרבה, ימח שמם, גם על-ידי זה
נתבטל קנאה ושנאה בין איש לאשתו הכשרים,
המתנהגים בקדושה.

ז. על-ידי ספר גדול שיוצא לעולם, נפקדין עקריות,
וסימן "זה ספר תולדות אדם".

סגלה

חלק שני

א. נוצה של עופות הבר הם סגלה לחלאי הראה,
ומסגל לחזק את הרוח-חיים.

of Eisov. A sign of this (Hosea 2:1): "And the number of the children of Israel will be as the sand of the sea." (the initials spell out the word 'crying').

5. One who does not look upon women, merits that his descendants will author commentaries on the Torah.

6. That which holy books by *Tzaddikim* are buried (respectfully), and lost, and forgotten from the world, as with several books of the Tanaim and early Torah sages, which were lost and forgotten, this is beneficial for the world, for through this, many books by heretics and blasphemers, may their names be blotted out, are lost, uprooted and erased. Also, through this is annulled jealousy and hatred (existing) between an upright couple who live in holiness.

7. Through a significant book that comes into the world, barren women conceive. A hint for this (Genesis 5:1): "This is the book of the offspring of man."

SEGULAH

(An auspicious action or object)

SECOND PART:

1. Feathers from wild birds are a *segulah* for healing sicknesses of the lungs, and are conducive to strengthening the breath of life.

- ב. הַשָּׁמַיִם – יֵשׁ בָּהֶם שְׁנוּי מַרְאוֹת לְפִי מַרְאוֹת עֲשָׂבִים
הַנִּגְדָּלִים עַל־יְדֵיהֶם, וְהֵם מְסַגְּלִים לְהַסְתַּכֵּל בָּהֶן.
- ג. מִי גַּשְׁמִים מְסַגְּלִין לְמִי שְׂאִין לוֹ גְבוּרַת אַנְשִׁים.
- ד. אֲמִירַת תְּהִלִּים סְגֻלָּה לְהוֹרִיד גַּשְׁמִים "תְּהִלָּם" –
לְמַטַּר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתַּה מַּיִם.
- ה. סְגֻלָּה לְהַחְזִיר לְאִשָּׁה וְסִתָּה עַל־יְדֵי הַכְּנָסַת
אוֹרְחִים.
- ו. מִי שֶׁשְׁעָרוֹתָיו מְרַבִּים שְׁלֹא עַל־פִּי הַטַּבֵּעַ, זֶה עָלוּל
לְנִזְקִים הַרְבֵּה וְלַפְגָּעִים רָעִים מֵהַסְטֵרְא־אֲחָרָא,
סְגֻלָּתוֹ שִׁיקְרָא הַפְּרָשָׁה שְׁקוֹרִין בְּיוֹם־כְּפוּרִים.
- ז. מִי שֶׁנִּתְאָלַם בְּפֶתַע פְּתָאוּם, יַעֲבִירוּ עָלָיו חֶלֶף
בְּשֵׁר.
- ח. סְגֻלָּה לְמַקְשָׁה לִילָד, תְּתַלֶּה לָּהּ עַל צְוֹאֲרָה מִפְתַּח
שָׁל הַבַּיִת עֲלֻמִּין. גַּם הַמְּפִתַּח הַזֶּה מְסַגֵּל לַעֲקָרָה.
- ט. סְגֻלָּה לְחֹלֵי הַצְּוֹאֵר, שִׁיבְכָה עַל חֶרֶבֶן בַּיִת־הַמְּקַדָּשׁ.

2. The heavens have changes in their appearance according to the appearance of the grasses that grow by them, and it is effective to gaze on them.

3. Rainwater is a *segulah* for an impotent male.

4. Recital of *Tehillim* (Psalms) is a *segulah* for rainfall. [The letters of the word] *Tehillim* [are the acronym for the Biblical phrase] - "According to the Rains of the Heavens, You will drink Water."

5. A *segulah* for renewing a woman's monthly cycle is to host guests.

6. Someone whose hair is unnaturally abundant, is liable to causing much evil damage from the Other Side. A *segulah* against this is reciting the section (of the Torah reading) that is read on *Yom Kippur*.

7. Someone who becomes mute suddenly and unexpectedly, should pass a kosher butcher's knife over his mouth.

8. A *segulah* for a woman having difficulty giving birth is to hang the key to the cemetery upon her neck. Also, this key is a *segula* for a barren woman.

9. It is a *segulah* for one suffering illness in the neck, to weep over the destruction of the Temple.

י. סִגְלָה בְּשִׁנְכֶנֶם לְבֵית חָדָשׁ לְגוֹר, יִכְנִים לְשֵׁם חָרֵב
 או סִבִּין או שְׂאֵר כְּלִי-זֶיֶן. וְסִמָּן לְדַבֵּר: בְּחֻכְמָה
 יִבְנֶה בַּיֵּת – כְּלִי חֶמֶס מִכְרוֹתֵיהֶם; חֲרֻבוֹתֵיהֶם
 מְגוֹרוֹתֵיהֶם.

יא. תַּפּוּחִים מִסִּגְלִים לְמִקְשָׁה לִילָד.

יב. סִגְלָה לְחוֹלָה – לְהִסְתַּבֵּל עַל הַצִּיצִית. (וְהַסּוֹד
 בַּפְּסוּק: "הִנֵּה בְנֵךְ יוֹסֵף בָּא אֵלֶיךָ", כִּי כָּל אֱלוֹ
 הַתְּבוּת מְרַמְזִין עַל הַצִּיצִית, הֵינּוּ מִנֵּן הַחוּטִין
 וְהַחֲלִיּוֹת וְהַקְּשָׁרִים כְּמוֹ שְׂמֵבֶאֱר בַּפְּרִי-עֵץ-חַיִּים,
 עֵינֵי שָׁם, וְעַל-יָדֵי זֶה: "וַיִּתְחַזַּק יִשְׂרָאֵל"). וְעֵינֵי
 בְּלִקוּטֵי מוֹהַר"ן חֵלֵק א' סִמָּן ז.

יג. סִגְלָה לְחוֹלָה נּוֹפֵל – שְׂיִפּוֹר צְדָקָה. פְּיֹר גִּיתָן
 לְאַבְיוֹנִים (לִקְוֵי מוֹהַר"ן כט).

יד. סִגְלָה לְמִקְשָׁה לִילָד, שְׂתַרְחֵץ בֵּינָן מִלְּפָנֶיהָ
 וּמֵאַחֲרֶיהָ; נִכְנָם זֶיֶן יֵצֵא סוֹד.

10. Upon entering a new house in which to live, it is a *segulah* to bring in a sword, knife or other weapon. An indication for this (from Scripture): "Through wisdom a house is built" (Proverbs 24:3) the letters of "wisdom" (ChuChMah) stand for "Weapons of Violence they practice where they Reside (Bereshit 49:5)". Their swords, their residence (the Hebrew word in the verse which was translated as "their residence" can be alternately translated: "their swords" (in which case the "weapons of violence" would be translated as, stolen weapons, see Rashi there)). [t.n. Thus a connection between weapons and the maintaining of residence can be established].

11. Apples are a *segulah* for one who has difficulties in childbirth.

12. It is beneficial (*a segula*) for a sick person to look upon the *tzitzis* (fringes). [This secret is (found) in the verse (Beraishis 48:2), "behold, your son Yosef has come to see you." For all these words allude to the *tzitzis*; i.e. to the number of the strings, and the chulyos (stitches), and the knots, as is explained in *Pri Eitz Chaim* (Fruit of the Tree of Life – a Kabbalistic work of the Arizal) see there, and through this (the end of the verse), "and Israel strengthened himself"}. See also LM I:29

13. It is beneficial for an epileptic, to distribute money to charity.

14. . It is beneficial (*a segula*) for a woman having difficulty giving birth, for her to wash with wine from in her front and from in her back; 'when wine enters, secrets come out.'

עֲנָה

- א. מִי שֶׁמִּשְׁתַּף אֶת עַצְמוֹ בְּצָרוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִתְפַּלֵּל
עֲלֵיהֶם, עַל־יָדַי זֶה בָּא לְעֲנָנָה.
- ב. עַל־יָדַי אֲמַת יִזְכֶּה לְעֲנָנָה.
- ג. עַל־יָדַי אֲמוֹנָה בָּא הַכְּנָעָה.
- ד. עַל־יָדַי קְבִיעוֹת מְקוֹם לְתַפְלָה בָּא לְיָדַי עֲנָנָה
וְחִסְדוֹת.
- ה. עַל־יָדַי עֲנָנָה תַּפְלָתוֹ נִשְׁמַעַת, וּכְאֵלוֹ הַקְּרִיב כָּל
הַקֶּרֶבָּנוֹת.
- ו. עַל־יָדַי עֲנָנָה מוֹסִיפִין לוֹ גְּדֻלָּה עַל גְּדֻלָּתוֹ.
- ז. עַל־יָדַי עֲנָנָה מֵאֲרִיךְ יָמִים.
- ח. עַל־יָדַי עֲנָנָה אֵין מְדַקְדְּקִין אַחַר מַעֲשָׂיו.
- ט. יוֹם שְׂאֵתָהּ מִקְטִינ אֶת עֲצֻמָּהּ, יוֹם הַזֶּה מוֹסִיף כַּחַ
וְנִבְוֶרָה וְהַתְרוֹמָמוֹת בְּקַדְשָׁהּ שֶׁל מַעֲלָה.
- י. כְּשֵׂאֵתָהּ רוּאָה שֶׁעֲנָנָה נִתְרַבָּה בְּעוֹלָם, תִּצְפֶּה לְרַגְלֵי
דְּמִשִּׁיחָא.

HUMILITY

1. One who shares in the suffering of the Jewish People, and prays for them, through this he comes to humility.
2. Through truth, one will merit to humility.
3. Through faith one comes to submission.
4. Through retaining a specific place for prayer, one comes to humility and piety (*hassidut*).
5. Through humility one's prayer is heard, and it is as if he had offered all the sacrifices.
6. Through humility, additional greatness is added to one's greatness.
7. Through humility, one's days are lengthened.
8. Through humility, one's deeds are not scrutinized.
9. The day on which you humble yourself, that day adds strength, might, and exaltation to the Holiness Above.
10. When you see that humility is increasing in the world, be expectant for the footsteps of the Messiah.

- יא. על־יְדֵי עֲנָה נִתְבַּטַּל פֶּחַד הָאוֹיְבִים.
- יב. על־יְדֵי עֲנָה נִתְבַּטַּל הַמַּחְלָקֶת וְהִיסוּרִין.
- יג. על־יְדֵי עֲנָה הִכַּל עֲמוּ בְּשָׁלוֹם.
- יד. על־יְדֵי עֲנָה בָּא חֵן.
- טו. מִי שֵׁשׁ לוֹ הַכְּנַעְנָה, אֵין לוֹ מוֹרָא, כְּאֵלוֹ יוֹשֵׁב
בְּמִצּוֹר.
- טז. מִי שֵׁאֵין בוֹ הַכְּנַעְנָה, אֵין בוֹ יִרְאָה.
- יז. על־יְדֵי עֲנָה נִתְנַדָּל, גַּם אֵינּוּ נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ.
- יח. מִי שֶׁהוּא לֵב רָךְ, הוּא יִכּוֹל לְהַכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ
בְּיֹתֵר.
- יט. על־יְדֵי עֲנָה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא זוֹכֵר אוֹתוֹ.
- כ. על־יְדֵי עֲנָה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה לוֹ תַּאֲוָתוֹ.
- כא. אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם אֶלָּא עַל מִי שֶׁמְשִׁים עַצְמוֹ כְּאֵין.

11. Through humility, fear of enemies is annulled.
12. Through humility, contention and suffering is annulled.
13. Through (one's having) humility, everyone is at peace with him.
14. Through humility comes grace.
15. One who has the quality of submission, does not have fear, as if he were sitting in a fortress.
16. Someone without the quality of submission has no fear (of Heaven).
17. Through humility one becomes great, also he does not fall from his level.
18. Someone who is soft hearted, he can submit himself more extremely (to the extreme).
19. Through humility, the Holy One Blessed is He remembers him.
20. Through humility, the Holy One Blessed is He fulfills one's desires.
21. The world is only sustained by one who makes himself as nothing.

חלק שני

- א. סגולה לבנים – להקטין את עצמו.
- ב. על-ידי גאווה רבה נבעל באשה.
- ג. האדם נבר בקולו, אם הוא ענו או בעל-גאווה.
- ד. לפעמים על-ידי שפלות שאדם משפיל את עצמו, או אחרים משפילין אותו, על-ידי זה מבטלין מעליו גזרת מיתה.
- ה. כשאדם מרגיש בעצמו שפלות, ידע שמיתה נגזרה עליו.

עצבות

- א. מי שלא תקן חטאת נעורים, על-ידי זה באים לו דאגות.
- ב. לרב בא הצער לאדם על-ידי דבורו.
- ג. כשיש לך צער, תדבר מזה הצער.
- ד. על-ידי דאגה בלב נופל על האדם אימת מות.

SECOND PART:

1. A *segulah* (auspicious) for having sons is to humble oneself.
2. Through excessive arrogance, one will be sodomized like a woman.
3. One can recognize in a man's voice, whether he is humble or arrogant.
4. Sometimes, through the lowliness with which a person diminishes himself, or through others diminishing him, through this is annulled a decree of death which was passed upon him.
5. When a person senses lowliness in himself, he should know that death has been decreed upon him.

DEPRESSION

1. One who has not rectified the sins of his youth, through this worries come upon him.
2. For the most part, suffering comes to a man through his speech.
3. When you are suffering, speak about this suffering.
4. Through worries of the heart, there falls upon the person fear of death.

- ה. עַל־יְדֵי הַכְּנָעָה נִתְבַּטַּל רְעָה וַיִּגּוֹן.
- ו. מִי שֵׁשׁ לוֹ עֲצוּבוֹת, יִסְתַּבֵּל עַל הַצַּדִּיקִים, וַיָּבֵא לוֹ שְׂמֹחָה בְּלִבּוֹ.
- ז. כְּשֵׁאתָה נִכְנָס בְּבֵית נֹכְרִי, עַל־יְדֵי זֶה בָּא עֲצוּבוֹת.
- ח. עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת אָדָם נִחְלָשׁ.
- ט. עַל־יְדֵי לֵב רַע הַפְּנִים נִשְׁתַּנָּה.
- י. כְּשֵׁשׁ לָךְ צַעַר בַּיּוֹם שְׂמֹחָה, וְכָל שְׂמֹחָתְךָ נִשְׁבָּת, תִּדְעַ שְׂתַּמָּה זְכוֹת אֲבוֹתֶיךָ.
- יא. מִי שֵׁשׁ לוֹ עֲצוּבוֹת, יִתֵּן מִתְּנָה לְצַדִּיק תְּדִיר.
- יב. עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת בָּא שְׂרָפָה.
- יג. עֲצוּבוֹת סִימָן לְאִיזָה הַלָּאת, שְׂמִמְשִׁמֶשׁ לָבוֹא.
- יד. עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵין עֲמוֹ.
- טו. עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת רוּאָה קָרִי.
- טז. עֲצוּבוֹת בָּא עַל־יְדֵי כַּעַס.
- יז. עַל־יְדֵי עֲצוּבוֹת אֵינּוּ מְשִׁיג תּוֹחֵלְתוֹ.

5. Through submission, evil and sorrow are annulled.
6. One who is depressed should gaze upon the *Tzaddikim*, and joy will come to his heart.
7. When you enter the house of a non-Jew, through this depression comes [upon you].
8. Through depression one becomes weakened.
9. Through an evil heart, one's face is transformed.
10. When you have anguish on a day of joy, and all your happiness is dispelled, know that your ancestral merit has been exhausted.
11. One who is depressed should continually give a gift to a *Tzaddik*.
12. Through depression come fires (burnings).
13. Depression is a sign that some disease is about to manifest.
14. Due to depression, the Holy One, Blessed be He, is not with him.
15. Through depression, one has (lit. sees) a wanton seminal emission.
16. Depression comes through anger.
17. Through depression, a person does not reach his aspiration.

- יח. עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת נִתְבָּזָה.
- יט. עַל־יְדֵי בְכִיָּה אֵין אָדָם יְכוּל לֶאֱכֹל.
- כ. מִי שֶׁאֵין לוֹ עֲצָבוֹת וְהוּא תָמִיד בְּשִׂמְחָה, בְּנֹדֵאי יִתְנַשֵּׂא.
- כא. עַל־יְדֵי עֲצָבוֹת בָּא בְּזִיּוֹן.
- כב. בְּכִיָּה הוּא סִימָן טוֹב לְחוּלָה.
- כג. עַל־יְדֵי יְגוֹן אוֹיְבָיו נִתְרוֹמָמִים.
- כד. עַל־יְדֵי יְגוֹן בָּא כָּאֵב לֵב.
- כה. מִי שֶׁהוּא מְהִיר, הוּא עֲצָבָן.
- כו. קִרְבַּת הַצַּדִּיקִים מְשַׂמַּח אֶת הַלֵּב.
- כז. סְגָלָה לְהַסִּיר עֲצָבוֹת, שִׁישְׁמַע אֶת צַדִּיק נִכְבָּד, כְּשֶׁהוּא מְזַמֵּר.
- כח. מִי שֶׁאֵין מִתְוַדֶּה עַל עֲוֹנוֹתָיו, אֲנַחָה וְדֹאגוֹת בָּאִים עָלָיו.
- כט. כְּשֶׁאָדָם מִתְאֵוָה לְדְבָרִים שֶׁהֵם נִגְדִּיִּים לְקִדּוּשׁ בְּרוּד־הוּא, עַל־יְדֵי זֶה בָּא לוֹ אֲנַחָה.
- ל. הַעֲצָב עַל חֵלוֹם רַע מְבַטֵּל אֶת הַחֵלוֹם, שְׁלֵא יִתְקַים.

18. Due to depression, one is degraded.
19. Due to weeping, a person is unable to eat.
20. One who is not depressed, but is always joyful, will certainly be raised up.
21. Through depression comes degradation.
22. Crying is a positive sign for a sick person.
23. Through anguish, one's enemies are highly elevated.
24. Through anguish comes heart pain.
25. One who is hasty is gloomy (*sad/annoyed/irritated*).
26. Drawing close to *Tzaddikim* makes the heart joyous .
27. A *segulah* for removing depression is to listen to an honored *Tzaddik* when he sings.
28. One who does not confess his sins has sighing and worries come upon him.
29. When a person lusts after things that are against [the Will of] the Holy One, Blessed be He, through this anguish (*sighing*) comes upon him.
30. Sadness due to a bad dream annuls [the influence of] the dream, preventing it from coming to pass.

- לא. קול ומראה וריח משיבין דעתו של אדם.
 לב. על-ידי הצעקה נתבטל הצער.
 לג. מי שיש לו עצבות, מביא על עצמו יסורין.
 לד. כל הנמשך אחר צערו יותר מדי, הצער נמשך אחריו.
 לה. תמרים מבטלין דאנה.
 לו. אנדה משמח את האדם.

חֵלֶק שְׁנִי

- א. עצבות שבלב האדם, כשמרגיש ברעתו, כי הלב הוא המסב לכל זה; כי הלב הוא הגורם לכל דבר הן לטוב הן להפך.
 ב. צריך לשמר את עצמו מעצבות, כדי שלא יבוא, חס ושלום, לידי אבלות.
 ג. על-ידי הצער והעצבות בא מריבה בעולם, ועל-ידי השמחה בא שלום בעולם.
 ד. על-ידי קלקול השמחה בא חלאים עליו.
 ה. סגולה להסיר העצבות על-ידי הרחמנות.
 ו. הנדרים והנדבות מביאין שמחה.

31. Voice, appearance, and scent restore a person's wellbeing (lit. knowledge/awareness).
32. Through screaming, one's pain is annulled.
33. One who is depressed brings suffering upon himself.
34. One who draws too far after his own suffering, suffering draws towards him.
35. Dates annul worry.
36. *Aggadah* (Talmudic legends) brings joy to a man.

SECOND PART :

1. Depression [fills] the heart of a man when he becomes aware of his own evil (bad fortune). For the heart causes all of this, because the heart is the cause of everything; for good or for bad (lit. the opposite).
2. One must guard himself from depression in order that he not come to mourning, G-d forbid.
3. Through suffering and sadness, conflict comes into the world. Conversely, through joy, peace comes to the world.
4. Through the spoiling of one's joy, sicknesses come upon him.
5. It is a *segulah* to remove depression through mercy.
6. Vows and pledges bring happiness.

עצירות

- א. על־ידי עצירות באים הרהורי עבודה זרה.
- ב. לכל דבר מיתה יפתח נקביו.
- ג. עצירות מזיק לעינים.

עברה

- א. יש עברות שהמקום גורם.
- ב. מי שעובר עברה להכעיס, לסוף שנתפזה בעיני בני־אדם, והוא בועס עליהם.

עצלות

- א. על־ידי תאוות שאדם תאב, ואינו משיג אותם, על־ידי זה בא עצלות, והוא הדין להפך.
- ב. על־ידי זריזות מסיר את השנה ומתירה את המחין.

עניש

- א. לפעמים בשאדם עושה מצוה, והקדוש־ברוך־הוא מעניש אותו, זה מחמת שלא עשה מצוה כזו, בשבאה לידו.

CONSTIPATION

1. Through constipation come idolatrous thoughts.
2. In any case of impending death, one should open his orifices.
3. Constipation harms the eyes.

SIN

1. There are sins that the place (location) instigates.
2. Someone who commits a sin in order to anger (G-d, not for self gratification): In the end, he will be derided in the eyes of others, and he will be enraged at them.

LAZINESS

1. Through the desires that a man desires, but does not attain them, through this comes laziness. This is also the case in the converse.
2. Through zeal, one removes sleep and enlivens the mind.

PUNISHMENT

1. Sometimes, when a person performs a *Mitzvah* (Divine commandment/good deed) and the Holy One, Blessed be He, punishes him, this is because he did not perform a similar Divine commandment when he had the opportunity to do so.

- ב. לַפְעָמַיִם דָּנִין אֶת הָאָדָם עַל פִּיּוֹ.
- ג. לַפְעָמַיִם הָאָדָם נֶהְרָג, מִחַמַּת שְׁהִיָּה יְכוּל לְהַמְלִיץ
בְּעַד אֶחָד, שְׁשׁוֹנְאֵין אוֹתוֹ בְּחַנָּם.
- ד. לַפְעָמַיִם הָאָדָם נֶעֱנֵשׁ, עַל שְׁפִשֵׁעַ בְּמִלְאֲכָתוֹ, אוֹ
שְׁנַגְזָר גְּזָרָה עַל אֲנָשֵׁי מְקוֹמוֹ אוֹ עַל עַמּוֹ.
- ה. הַקְּרוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְמַהֵר לְהַפְרֵעַ מִכְּפוּיֵי טוֹבָה
עַל-יְדֵי כְּפוּיֵי טוֹבָה.
- ו. מִי שֶׁכָּלַב נִשְׁדָּךְ אוֹתוֹ, בְּיָדוּעַ שֶׁקָּבַל לְשׁוֹן הָרַע, אוֹ
שֶׁסָּפַר לְשׁוֹן הָרַע.

עֵצָה

- א. אַל תִּשְׁאֵל עֵצָה אֲלֵא מִמִּי שִׁיּוֹדֵעַ סְתֵרֵי תוֹרָה.
- ב. טוֹב לִשְׁאֵל עֵצָה מִזְקֵנִים.
- ג. הַנּוֹתֵן לְחֻבְרוֹ עֵצָה שְׂאִינָה הוֹנֵנֶת לוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה
נוֹפְלִים לוֹ מִחֲשָׁבוֹת עֲבוּדָה זָרָה.
- ד. מִי שֶׁהוּא בְּעַל מִחֲשָׁבוֹת רְעוּת, אַל תִּקַּח עֵצָה מִמֶּנּוּ.

2. Sometimes a person is judged according to his own words.
(t.n see Likutay Moharan 113)
3. Sometimes a man is murdered because he had the ability to advocate on behalf of someone who was being hated for no reason.
4. Sometimes a man is punished because of negligence in his work, or because a decree had been passed upon the people of his community or upon his nation.
5. The Holy One, Blessed be He, is swift to punish those who are ungrateful, through the agency of those who are ungrateful.
6. Someone who was bit by a dog, it is certain that he accepted slander (*lushon hura*) or spoke slander.

ADVICE

1. Do not ask advice except from one who knows secrets of the Torah.
2. It is good to ask advice from the elderly.
3. One who gives his fellow advice inappropriate for him, through this he is beset by idolatrous thoughts.
4. Someone who is accustomed to having bad thoughts, do not take advice from him.

- ה. עַל-יְדֵי שְׂאֵתָה נֹטֵל עֵצָה מִהָרֶב, עַל-יְדֵי זֶה תִּזְכָּה לִישׁוּעָה.
- ו. בְּשֵׂאֵתָה רוּאָה, שְׂרַעֲיָךְ אֵינָם עוֹזְרִים לָךְ, בְּיָדוּעַ שְׂאֵיִן שׁוֹם עֵצָה מוֹעִיל לָךְ.
- ז. בְּשֵׂאֵתָה עוֹזֵר לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל, יוֹעִיל לָךְ עֵצָה.
- ח. הָעֵצָה הַיָּא מְסַגֵּלֶת יוֹתֵר בְּשָׂדָה.
- ט. הַהוֹלֵךְ אַחֵר עֵצַת אִשְׁתּוֹ, נוֹפֵל בְּגִיהָנָם.
- י. אֵל תִּשְׁאֵל עֵצָה אֱלֹא מֵאִישׁ וְלֹא מֵאִשָּׁה.

עֲזוֹת

- א. מִי שִׁישׁ בּוֹ עֲזוֹת, בְּיָדוּעַ שְׂעֵבֵר עֲבָרָה לְהַכְעִים.
- ב. עֲזוֹת בָּא עַל-יְדֵי כַעַס.
- ג. עַל-יְדֵי עֲזוֹת לֹא יִקְבֵּל מוֹסֵר.
- ד. עַל-יְדֵי עֲזוֹת נַעֲשֶׂה אֲבִיר-לֵב, גַּם בְּיָדוּעַ שְׂעֵדִין לֹא תִקַּן פְּשָׁעֵי אָבִיו.
- ה. מִי שִׁישׁ לוֹ עֲזוֹת, תִּקְוֹנוֹ – שְׂיִנִּיחַ תְּפִלִּין, שְׂהִיו עַל רֹאשׁ צַדִּיק.

5. Through that which you take advice from the official rabbi, through this you will merit salvation.
6. When you see that your friends are not helping you, it is known that no advice (or remedy) will help you.
7. When you help the Jewish People, advice can help you.
8. Advice is more auspicious (*segulah*) in a field.
9. One who follows the advice of his wife falls into Hell.
10. Do not ask advice; only from a man, and not from a woman.

BRAZENNESS

1. One who is brazen, it is certain that he has transgressed out of spite.
2. Brazenness comes through anger.
3. Through brazenness, one will not accept *Mussar* (ethical criticism).
4. Through brazenness, one's heart becomes armored and it is also certain that he has yet to repair the sins of his father.
5. One who is brazen, his rectification is to don *Tefillin* (phylacteries) that had been on the head of a *Tzaddik*.

ו. כְּשֶׁרָשַׁע מֵעַז בְּפָנָי יִשְׂרָאֵל, אֵין זֶה אֱלֹא כְּדֵי שֶׁהַיִּשְׂרָאֵלִי יִפְשָׁפֵשׂ בְּמַעֲשָׂיו.

ז. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲזוּת, בְּיָדוֹעַ שֶׁאֵינוֹ מִסְתַּפֵּק בְּמָה שֶׁיֵּשׁ לוֹ.

ח. הַתּוֹרָה הִיא תִקּוּן לְעֲזוּת.

ט. עַל-יְדֵי עֲזוּת גְּשָׁמִים נִעְצָרִים, וּבְיָדוֹעַ שֶׁנִּכְשַׁל בְּעֵבְרָה, וְסוֹפוֹ שֶׁיִּכְשַׁל בְּעֵבְרָה, וּמִתָּר לְקָרוֹתוֹ רָשָׁע, וּמִתָּר לְשִׁנְאוֹתוֹ, וְהוּא אֶחָד מִתַּתְקַע"ד [מִהַתְּשַׁע מֵאוֹת שִׁבְעִים וְאַרְבָּעָה] דוֹרוֹת.

י. הַצָּפָה אֶפְלוֹ כְּלָפֵי שָׁמַיָא מְהֵנִי, וְהוּא מְלִכּוּתָא בְּלֵא תִנָּא.

חלק שני

א. כְּשֶׁרוֹאִין שֶׁהָעוֹלָם מְעִיזִין פְּנִיָהֶם בְּנֶגֶד הַתְּלַמִּידִי-חֲכָמִים, יָדְעוּ שֶׁבּוֹדָאֵי מְלַחְמוֹת גְּדוֹלוֹת יִתְעוֹרְרוּ עַל מְדִינָה הַזֹּאת.

ב. כָּאֵב הָרֵאשׁ בָּא עַל שֶׁמֵּעַז פְּנָיו בְּנֶגֶד זֶרַע דָּוִד הַמְּלֻךְ.

6. When an evildoer acts brazenly before an upright man, this is only so that the upright one will examine his deeds.
7. One who is brazen, assuredly he is not making do with what he has.
8. The Torah is a rectification for brazenness.
9. Through brazenness, rains are withheld. And it is certain that he stumbled in a sin and, in the end, will stumble in more sin. It is permitted to call him "wicked", and it is permitted to hate him, and he is from one of the 974 generations. [that were to precede the giving of the Torah, but because H'Y understood that the world couldn't manage that long without the Torah so he spread those generations throughout the rest of history].
10. Audacity, even against Heaven, is effective, but it is considered as ruling without a crown (i.e. illegitimately).

SECOND PART :

- 1 When one sees everyone (behaving) brazen-faced to the Torah scholars, it is certain that great wars will be aroused against the nations.
2. Headaches come upon one who is brazen to the face of someone from the seed of King David.

פחד

- א. בַּשָּׂעָה שֶׁבָּא פֶּחַד עַל רָשָׁע, בְּיָדוּעַ שֶׁבֹּזֵה הַשָּׂעָה
הַקְּדוּשָׁה בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לְצַדִּיק תַּאֲוָתוֹ.
- ב. עַל־יְדֵי פֶּחַד בָּא מִכְּשׁוֹל.
- ג. עַל־יְדֵי בְּטָחוֹן תִּנְצֵל מִפֶּחַד.
- ד. סִגְלָה לְבַטֵּל אֶת הַפֶּחַד, לְזִכֹּר אֲבֹרָהּם אֲבִינוּ.
- ה. בְּצַדִּיקָה תִּבְטֵל אֶת הַפֶּחַד.
- ו. סִגְלָה לְבַטֵּל אֶת הַפֶּחַד, שֶׁתֹּאמֶר ה' עֲבָאוֹת.
- ז. עַל־יְדֵי הַפֶּחַד נִתְּבַטֵּל הַנְּאֻוָּה.
- ח. פֶּחַד מִכְּחֵיש כַּחוֹ שֶׁל אָדָם.
- ט. בְּרִדְעַת אֵין לוֹ לְהִתְפַּחַד מִפְּנֵי קוֹל בְּעֵלְמָא.
- י. מָאן דְּמִבְעַת, אִתְּעַל־גַּב דְּאִיהוּ לָא חֲזִי מְזִלָּה חֲזִי,
וְתַקְנָתוֹ, יִדְלַג מִדְּכִתְהָ אַרְבַּע גְּרָמִידֵי אוֹ לִיקְרִי
קְרִיאַת־שְׁמַע אוֹ יֹאמֶר עֲזִי דְּבִי טַבְּחָא שְׁמִינָא מִינָאִי.
- יא. מִי שֵׁישׁ לוֹ פְּחָדִים, יִזְמַר וְזָמַר שֶׁל שְׂמֻחָה.

FEAR

1. At the time that an evildoer becomes afraid, it is certain that, at this time, the Holy One Blessed be He grants the Tzadik his desire.
2. Through fear comes stumbling.
3. Through trust [in G-d], you will be saved from fear.
4. A *segulah* (effective way) to nullify fear is to remember our father Avraham.
5. With charity, you will nullify fear.
6. An effective way to nullify fear is to say "Hashem *Tzva-os*".
7. Through fear, arrogance is nullified.
8. Fear saps a person's strength.
9. An intelligent person has nothing to fear from a mere noise.
10. Someone who becomes frightened, even though he does not see, his *mazal* (fortune) sees. To remedy this, he should jump from his place a distance of four cubits, or recite the Shema, or say, "the goats in the butcher shop are fatter than I".
11. Someone who has fears should sing a song of joy.

יב. עַל-יְדֵי שְׁתַּעֲזִיר שֵׁם אֱלֹקִים לְגַגֵּד עֵינַיָּךְ, יִלְכוּ
הַפְּחָדִים מִמָּךְ.

יג. מִי שֶׁאוֹכֵל מִמּוֹן יִשְׂרָאֵל, פְּחָדִים בָּאִין עָלָיו.

יד. מִי שֶׁאֵינוֹ נִזְהָר בְּבִרְכַּת הַנְּהַנִּין תְּחַלֶּה וְסוּף, פְּחָדִים
בָּאִים עָלָיו.

טו. עַל-יְדֵי בְּטָחוֹן לֹא יִהְיֶה לְךָ פֶּחַד.

טז. הַזְּשַׁעְנוֹת חֲבוּטִים מְסַגְּלִים לְבַטֵּל הַפֶּחַד.

יז. מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ וְאֹצִית לְדִין תּוֹרָה, נִצּוֹל מִפֶּחַד.

יח. שְׁלֹשׁ מְאוֹת וָעֶשֶׂר טְבִילוֹת מְבַטְּלִין הַפֶּחַד. גַּם יִתֵּן
מִתְּנָה לְצַדִּיק.

יט. עַל-יְדֵי אֶמֶת הָאָדָם נִצּוֹל מִפֶּחַד בְּלִילוֹת.

כ. עַל-יְדֵי עֲנוּהָ לֹא יִהְיֶה לְךָ פֶּחַד.

כא. בֵּית שְׁשִׁישׁ בּוֹ פֶּחַד, בְּיָדוּעַ שְׁשִׁישׁ בּוֹ חֵלֶק
לְסִטְרָא-אַחֲרָא.

כב. בְּשִׁישׁ אֵיזָה פֶּחַד, וְאַחֲר־כֵּךְ בָּא שְׂרָפָה, בְּיָדוּעַ
שִׁיתְּבַטֵּל הַפֶּחַד.

כג. פֶּחַד בָּא עַל-יְדֵי חֲנֻפָּה.

12. By picturing the name Elokim before your eyes, fears will leave you.
13. Someone who consumes Jewish money, fears come to him.
14. Someone who is not careful with the blessings at the beginning and end [of eating], fears come to him.
15. Through trust in [G-d], you will not have fear.
16. Willow branches beaten [on *Hoshana Rabba*] are conducive (*a segula*) to nullifying fear.
17. One who listens to and obeys a Torah courts decision (Torah law) will be saved from fear.
18. Three hundred and ten immersions [in a *mikveh* - ritual bath] nullify fear. One should also give a gift to a Tzadik.
19. Through truth, a person is saved from fear at night.
20. Through humility, you will not have fear.
21. A house in which there is fear, it is certain that the Other Side has a portion in it.
22. When there is some fear and, afterwards, a fire (burning) comes, it is certain that the fear will be annulled.
23. Fear comes through adulation.

- כד. כְּשִׂישְׂרָאֵל בְּאַחֲדוּת, הָאֲמוֹת מִתְפַּחְדִּין מֵהֶם.
- כה. כְּשִׂישׁוֹכְחִים אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךְ וְאִינָם נִשְׁעָנִים עָלָיו,
עַל־יְדֵי זֶה מִתְפַּחְדִּים מֵאֲמוֹת.
- כו. עַל־יְדֵי דְאָנְהָ בָּא פֶּחַד.
- כז. עַל־יְדֵי פֶּחַד בָּא כְּזָבִים.
- כח. אֹרֶךְ הַיָּר - סְגֻלָּה לְפֶּחַד.
- כט. עַל־יְדֵי הַתְּפָאֲרוֹת בְּעִשִּׁירוֹת בָּא פֶּחַד.
- ל. פֶּחַד בָּא עַל־יְדֵי כַּעַס.
- לא. עַל־יְדֵי דְאָנְהָ וּפֶחַד נַעֲשֶׂה הַלֵּב אָמוּם.
- לב. עַל־יְדֵי לְמוּד תּוֹרָה עַל הַשְּׁלֶחַן בְּשַׁעַת סְעוּדָה נִצּוּל
מִפֶּחַד.
- לג. מִי שִׂישׁ לוֹ פֶּחַד, הוּא סִימָן שֶׁהִקְדוּשׁ בְּרוּךְ־הוּא
הִסְתִּיר פָּנָיו מִמֶּנּוּ, וְסִימָן שֶׁדִּינֵין שׁוֹרִין עָלָיו.
- לד. מִי שֶׁאִינוֹ מִתְנַדֵּה עַל עֲוֹנוֹתָיו, מוֹרָא בָּא עָלָיו.

חלק שני

- א. כְּשֶׁבֵּא פֶּחַד עַל אָדָם, יֵדַע שֶׁבֵּא בֶן גִּילּוֹ לְאִיזְהוֹ עָרָה.

24. When Israel is united, the nations fear them.
25. When they forget Hashem, may He be Blessed, and do not rely on him, through this, they fear the nations.
26. Through worry comes fear.
27. Through fear comes lies.
28. The light of a candle is a remedy (*segulah*) for fear.
29. Through boasting of wealth, comes fear.
30. Fear comes through anger.
31. Through worry and fear, the heart becomes sealed (insensitive).
32. By learning Torah at the table at mealtime, one is saved from fear.
33. Someone who has fear - this is a sign that the Holy One, Blessed be He, hides His Face from him, and a sign that judgments rest on him.
34. One who does not confess his sins - fear comes to him.

SECOND PART :

1. When fear comes to a person, he should know that someone who shares his fortune (*mazal*) has come into some trouble.

- ב. לַפְעָמִים אָדָם מִתְפַּחַד קִדָּם שֶׁבֵּא עָלָיו אִיזוּהוּ טוֹב.
 ג. מִי שֶׁבֹרַח מִן הַצָּרָה, הוּא פֶקֶח.
 ד. בְּלִילָה שָׁיֵשׁ לֶךְ פֶּחַד בְּשַׁעַת שְׁנָה, אֵל תֵּלֵךְ בַּדֶּרֶךְ בַּיּוֹם.
 ה. כְּשֶׁאָדָם נוֹטֵה לָמוֹת, אֲפֹלוּ כְשֶׁעֲדִין בְּקֶרֶה־הַבְּרִיאָה וְאִינוּ יוֹדֵעַ שְׁדִינּוּ לְמִיתָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן הוּא מִתְפַּחַד וְאוֹמֵר בְּפִיו שְׁיָמוֹת.

פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים

- א. עַל־יְדֵי גְבָהוֹת הַלֵּב נוֹפֵל לְתַפְיֶסָה.
 ב. דְּמוּדָה לְנִכְרִים נוֹפֵל בִּידִיהוֹן, אֲלֵא כָּל דְּבָרֵיהֶם תִּסְתֵּר.
 ג. הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ, מְבִיא גְּאֻלָּה לְעוֹלָם.
 ד. עַל־יְדֵי פְדִיּוֹן שְׁבוּיִים נִתְקַבֵּץ נִדְחָיו שֶׁל הַפּוֹדֵה.
 ה. מִי שֶׁאִינוּ יוֹצֵא מִבֵּיתוֹ חָשׁוּב, כְּתַפְיֶסָה.
 ו. בְּעוֹזן מִשְׁכַּב־זָכָר נִתְפָּס בְּתַפְיֶסָה.

2. Sometimes a person becomes afraid before some good comes to him.
3. Someone who flees from trouble is smart.
4. On a night that you have fear while sleeping, do not go on the road in the day.
5. When a person is on the verge of death, even if he is still healthy and does not know of his death sentence, nonetheless, he becomes afraid and says verbally that he will die.

REDEEMING PRISONERS

1. Through haughtiness of the heart, one falls into incarceration.
2. One who agrees with the non-Jews falls into their hands. Rather, one should contradict all of their words.
3. Someone who says a statement in the name of the one who said it (*originator*), brings redemption to the world.
4. Through redeeming prisoners, the redeemer's dispersed are gathered.
5. Someone who does not leave his house is considered as if incarcerated.
6. Through the sin of homosexuality, one becomes incarcerated.

ו. מי שְׁמַרְחֵם עַל הַשְּׁבוּיִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ מִמִּיתָה.

ז. מי שֶׁהוּא בְּתַפִּיסָה, בְּיָדוּעַ שָׁגַם נִשְׁמָתוֹ לְמַעַלָּה בְּתַפִּיסָה.

ח. מי שֶׁבָּא לְצַדִּיק וְשׂוֹאֵל אֶת הַצַּדִּיק עֵצָה וּמַפְרַע עֲצָתוֹ אַחֲרֵי-כֵן, עַל-יְדֵי זֶה נִתְפָּס בְּתַפִּיסָה.

ט. מי שֶׁמֵּאֲכִיל לֶחֶם לְרַעֲבִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִיל אוֹתוֹ מִבֵּית-הָאֲסוּרִים.

י. מי שֶׁשָּׂא תַקֵּן חַטָּאוֹת נְעוּרִים, עַל-יְדֵי זֶה בָּא לְבֵית-הָאֲסוּרִים.

יא. מי שֶׁהוּא רָגִיל לְהִיּוֹת מוֹהֵל, אוֹ לְסַפֵּק צָרְכֵי סְעוּדַת בְּרִית-מִלָּה שֶׁל עָנִי, עַל-יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִבֵּית-הָאֲסוּרִים.

חֶלֶק שֵׁנִי

א. עַל-יְדֵי גֵאוּף נוֹפֵל לְתַפִּיסָה אוֹ לְחָלִי כָּאֵב רַגְלִים. גַּם תִּלְמִיד שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, נוֹפֵל לָזֶה, גַּם מִזִּיקֵין שׁוֹלְטִין עָלָיו.

7. Someone who has mercy on prisoners, the Holy One, Blessed be He, saves him from death.

8. Someone who is incarcerated, it is certain that his soul above is also incarcerated.

9. Someone who comes to the Tzadik and asks the Tzadik advice, and afterwards violates his advice, as a result, he becomes incarcerated.

10. One who feeds bread to the hungry, the Holy One, Blessed be He, saves him from the jailhouse.

11. One who did not fix the sins of his youth, as a result, he goes to the jail house.

12. Someone who is accustomed to performing circumcisions, or providing for the expenses of the circumcision feast for a poor person, through this, he is saved from the jail house.

SECOND PART :

1. Through lewdness, one falls into incarceration or foot pain sickness. Also, a student who had not reached the level of delivering a halachic directive, yet prescribes, falls into this. Also, damaging spirits rule over (afflict) him.

- ב. סִגְלַת הַצְדָּקָה לְבַטֵּל כָּל אֱלוֹ הָעֲנָשִׁים.
- ג. בְּשָׁבִיל שְׂאִין מִבְּקָשֵׁין רַחֲמִים עַל חֵבְרוֹ, עַל-יְדֵי זֶה נוֹפֵל לְתַפִּיסָה, וְתִקּוֹן לְתַפִּיסָה, שִׁיפְרָנִם אִיזְהוּ בְעַלְי-חַיִּים.
- ד. עַל-יְדֵי תִשְׁמִישׁ הַמָּטָה בְּיָמִים שְׂאֲסוּרִין בְּתִשְׁמִישׁ, עַל-יְדֵי זֶה נוֹפֵל לְתַפִּיסָה.
- ה. כְּשֶׁאֶחָד מִבְּנֵי-יִשְׂרָאֵל נִתְפָּס בְּתַפִּיסָה, עַל-יְדֵי זֶה לְפִי בְּחִינַתוֹ נִסְתָּמוּ מְעִינוֹת הַחֲכָמָה מִחֲכָמֵי הַדּוֹר, וְלִהְפֹךְ כְּשִׁוּצֵא מִהַתַּפִּיסָה.
- ו. לְפַעֲמִים עַל-יְדֵי תַפִּיסָה נִצּוֹל מִכְּלִיּוֹן בָּנִים.
- ז. עַל-יְדֵי לְשׁוֹן הָרַע נִתְפָּס בְּתַפִּיסָה.
- ח. הַשְּׁעָרוֹת שֶׁגִּדְלִין עַל הָאָדָם וְהַמְּלַבּוּשִׁים שֶׁעַל הָאָדָם בְּשַׁעָה שִׁוּשָׁב בְּתַפִּיסָה, שׁוֹרָה עֲלֵיהֶם רוּחַ מְכַעַר, שֶׁעוֹכֵר וּמְבַזֶּה אֶת הָאָדָם.
- ט. הַשְּׁתַדְּלוֹת בְּפְדִיּוֹן שְׁבוּיִים מְסַגֵּל לְהוֹלְדָה.
- י. מִי שֶׁעוֹסֵק בְּפְדִיּוֹן שְׁבוּיִים, גְּדוּלֵי הַדּוֹר נִכְלָלִים בּוֹ עַל-יְדֵי זֶה.

2. Charity is a *segulah* (conductive) to nullifying all of those punishments.
3. Due to not requesting compassion on behalf of one's friend, as a result, one falls into incarceration. And a remedy for incarceration is to support some living creature.
4. Through having marital relations on days on which such relations are forbidden, through this one falls into incarceration.
5. When one of the children of Israel falls into incarceration, as a result, according to his aspect, the wellsprings of wisdom are sealed up from the wise of the generation, and the opposite is true when he is freed from incarceration.
6. Sometimes, through incarceration, one is saved from loss of children.
7. Through *lushon hura* (slander), one becomes incarcerated.
8. The hairs that grow on a person and the clothes on a person at the time that he sits in captivity, an ugly spirit rests upon them which makes a person ugly and degraded.
9. Making an effort to free prisoners is a *segulah* (conductive) for child-bearing.
10. Someone who is involved in freeing prisoners, through this, the great ones of the generation are included in him.

פְּרִישׁוֹת

חלק שני

- א. אָדָם הַמְתַּנְהֵג בְּפְרִישׁוֹת וְאַחֲר־כֵּן הוֹזַר מִפְּרִישׁוֹתוֹ,
עַל-יְדֵי זֶה הוּא נוֹפֵל לְתַאֲוָה נוֹסֶפֶת מִמָּה שֶׁהָיָה לוֹ
קִדְּם פְּרִישׁוֹתוֹ.
- ב. הַפְּרִישׁוֹת מְבִיא שְׂבַע.
- ג. פְּרִישׁוֹת מֵתִשְׁמֵשׁ חָשׁוּב כְּמוֹ תַעֲנִית.
- ד. הוֹלֵאת שָׁל רְקִיקַת דָּם בָּא, עַל-יְדֵי שֶׁמְבַטֵּל עוֹנָה
שָׁל לַיִל טְבִילָה.

פּוֹסֵק

חלק שני

- א. עַל-יְדֵי לְמוּד פּוֹסְקִים עַד שֶׁיִּדַּע לְהוֹרוֹת הוֹרָאוֹת,
עַל-יְדֵי זֶה גּוֹרֵם פְּקִידָה לְכַמָּה עֲקָרוֹת.
- ב. עַל-יְדֵי לְמוּד "שֶׁלְחַן-עֲרוּד" בָּאִים לְיִרְאָה.
- ג. לְמוּד הַפּוֹסְקִים מְבַטְלִין הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה זָרָה.

ABSTINENCE

SECOND PART :

1. One who conducts himself with abstinence and afterwards retracts from it, falls into additional lust, more than he had before his abstention.
2. Abstinence brings satiety.
3. Abstinence from sexual relations is reckoned as a fast.
4. The sickness of coughing up blood is due to canceling (or refraining) from the sexual relations of the night of (one's wife's) ritual immersion.

CODIFIERS OF THE LAW

SECOND PART :

1. By learning the codes of Jewish law until one is able to render halachic decisions, one causes numerous barren women to conceive.
2. Through studying the *Shulchan Aruch* (the primary book of Jewish law), one comes to fear [of Heaven].
3. Studying codifiers of Torah law nullifies thoughts of idol worship.

ד. כְּשֵׁאִיזְהוּ רָשָׁע נִתְגַּדֵּל, אֲזִי קָשָׁה לְחַדֵּשׁ אִיזְהוּ
סִבְרָא בְּפוֹסְקִים. גַּם דְּבָרֵי הַדִּינִים אֵינָם נִשְׁמָעִים
בְּאֲזְנֵי הַבַּעֲלֵי-דִינִים.

צְדָקָה

- א. כָּל צְדָקָה וְחֶסֶד שֶׁיִּשְׂרָאֵל עוֹשִׂין בְּעוֹלָם הַזֶּה, שְׁלוֹם
גָּדוֹל וּמְלִיצֵי יֵשֶׁר בֵּין יִשְׂרָאֵל לְאֲבֵיהֶם שֶׁבַשְׁמַיִם.
- ב. גְּדוּלָה צְדָקָה שֶׁמְקַרְבֶּת אֶת הַגָּאֲלָה.
ג. וּמַצְלֶת מִן הַמִּיתָה.
ד. וּמְקַבֵּל פְּנֵי הַשְּׂכִינָה.
ה. וְנַעֲשֶׂה מְלִוָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
ו. וְנִתְרוֹמַם מְזֵלוֹ.
ז. וְנִקְרָא צְדִיק גָּמוֹר.
ח. עַל-יְדֵי צְדָקָה נַעֲשֶׂה סוּר מֵרַע.
ט. מְצַוָּה לְזוּן אֵלוֹ שְׁעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה יוֹתֵר מֵאֵלוֹ שְׂאִין
עוֹסְקִין, אֲכָל לְעַנְיָן דִּינָא אֵין לְחִלְקָ.

4. When a wicked person rises in power, it becomes difficult to derive a new theory in the Codes. Also, the words of judges are not heard (acceptable) in the ears of the litigants.

CHARITY

1. All the charity and kindness that the Jewish People do in this world [engenders] great peace and [the formation of] angelic advocates between Israel and their Father in Heaven.

2. Great is charity, in that it brings the Redemption near.

3. And saves from death.

4. And [causes the] receiving of the Divine Presence.

5. And one is made a lender to the Holy Blessed One.

6. And raises his fortune (*mazal*).

7. And he is called an absolute *Tzaddik* (completely righteous person).

8. Through charity, a person becomes an avoid for evil.

9. It is a greater *Mitzvah* (good Torah deed) to provide food for those who are engaged in Torah, than for those who do not engage. However, from the standpoint of *Halacha* (religious law), there is no (grounds) to differentiate.

- י. כְּשִׁמוּצִיא גְזֵלָה מִתַּחַת יַד תְּכַרוּ, כִּאלֹו נָתַן צְדָקָה.
- יא. הַפְּשָׁרָה הִיא מִשְׁפָּט, שְׁיִישׁ בּוֹ צְדָקָה.
- יב. הַנּוֹתֵן צְדָקָה לְעַנִּי שְׁאִינוֹ הַגּוֹן, אֵין מְקַבֵּל עַל זֶה שְׂכָר.
- יג. צָרִיד לְהַחְזִיק טוֹבָה לַנּוֹתֵן, וְאֵל תֹּאמַר שְׁלֵא נָתַן לְךָ מִשְׁלוֹ.
- יד. שְׁקוּלָה צְדָקָה כְּנֶגֶד כָּל הַמְצוּוֹת.
- טו. גְּדוֹל הַמְעוֹשָׂה יוֹתֵר מִן הָעוֹשָׂה.
- טז. כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה מִצְטָרְפִין לְחֶשְׁבוֹן גְּדוֹל.
- יז. גְּדוֹל הָעוֹשָׂה צְדָקָה בְּסֵתֵר יוֹתֵר מִמּוֹשָׂה.
- יח. הַנּוֹתֵן פְּרוּטָה לְעַנִּי מִתְבָּרֵךְ בְּשֵׁשׁ, וְהַמְפִּיסוֹ מִתְבָּרֵךְ בְּאַחַת־עֶשְׂרֵה.
- יט. הַרֹודֵף צְדָקָה, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִמְצִיא לוֹ מְעוֹת וּמִמְצִיא לוֹ בְּנֵי־אָדָם מְהַנְּנִים כְּדִי לְקַבֵּל עֲלֵיהֶם שְׂכָר, וְזוֹכָה לְבָנִים בְּעַלִּי עוֹשֵׁר, בְּעַלִּי חֶכְמָה, בְּעַלִּי אַנְדָּה.

10. When one extracts stolen goods from the hands of his fellowman, it is as if he has given charity.
11. Compromise is a legal judgment wherein there is charity.
12. One who gives charity to an improper poor person is not rewarded for it.
13. It is necessary to be appreciative to one who gives, and you should not say that he didn't give of his own .
14. Charity has the importance of all the other commandments combined.
15. one (collecting charity) who brings another to do (to give charity), is greater than the one who does (the giver).
16. Every penny and penny (of charity one gives) is added together into a large sum.
17. One who gives charity in a hidden manner is greater than Moshe (Moses).
18. One who gives a coin to a poor person is blessed with six (blessings), and one who placates him is blessed with eleven (blessings).
19. One who pursues (opportunities to give) charity, G-d provides him with money, and provides him with upright people (in need of charity), in order that he should gain reward from (giving charity to) them, and he merits having children who are wealthy, wise, and masters of *Aggadah*

- כ. בְּרֵאשֵׁי-הַשָּׁנָה דָּנִין אֶת הָאָדָם כַּמָּה יַפְסִיד, וְאִם זָכָה נוֹתֵן זֶה הַמָּמוֹן לְעֲנִיִּים.
- כא. יְרוּשָׁלַיִם נִפְדֵּית בְּצְדָקָה.
- כב. עַל-יְדֵי צְדָקָה נִתְכַפֵּר לְאִחָאֵב מִחֲצָה.
- כג. הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים מִגֵּן עַל חֵטָא עֲבוּדָה זָרָה.
- כד. גְּדוּלָה הַכְּנֶסֶת-אוֹרְחִים שְׁמֵרְחֶקֶת אֶת הַקְּרוֹבִים וּמְקַרְבֶּת אֶת הָרְחוֹקִים.
- כה. הַמְזֻמֵּן עֲבוּ"ם בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמְשַׁמֵּשׂ עָלָיו, גּוֹרֵם גְּלוּת לְבָנָיו.
- כו. כְּשֶׁהָעוֹלָם אֵין נוֹתֵנִים צְדָקָה, הַמַּלְכוּת גּוֹזֵר גְּזֵרוֹת רָעוֹת וְלוֹקַח מָמוֹנָם.
- כז. יִתֵּן לְצְדָקָה בְּשֵׁתֵי יָדַיִם, וַיְהִיָּה תִפְלָתוֹ נִשְׁמַעַת.
- כח. עַל-יְדֵי הַנְּדִיבוֹת תִּתְהַיֶּה לָךְ תְּקוּמָה.
- כט. עַל-יְדֵי צְדָקָה בָּא אֲמוּנָה.
- ל. מִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּשִׁבִיל צְדָקוֹת, הוּא מְשַׁבֵּךְ חֲמָה מִן הָעוֹלָם.

20. On *Rosh HaShana*, man is judged how much money he will lose (i.e. fail to keep). If he merits, he gives that money to the poor.

21. Jerusalem is redeemed with charity.

22. Through charity, Achav (one of the Kings of Israel) was forgiven half (of his sins).

23. Hospitality protects one from the (punishment of the) sin of idolatry.

24. Great is hospitality, in that makes those who are close (to holiness) distanced (if they do not give), and brings near (to holiness) those who are distant.

25. One who invites a non-Jew into his house and serves him, causes his children to be exiled.

26. When the people do not give charity, the government passes harsh decrees and takes their money.

27. One should give charity with both hands [which causes] his prayer to be heard.

28. Through generosity you will have a standing.

29. Through charity comes faith.

30. One who goes out for the benefit of charities, sedates rage from the world.

- לא. גַּם זֹכָה לְאַמֶּת.
- לב. עַל־יְדֵי צְדָקָה יִהְיֶה לְךָ בָּנִים, וַיְהִיֶּה שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.
- לג. עַל־יְדֵי צְדָקָה הַפְּרוֹת מִצְמִיחִין.
- לד. עַל־יְדֵי צְדָקָה מְקַרֵּב הַיְשׁוּעָה.
- לה. בְּעֵת צָרָה מִזְכִּירִין לוֹ הַצְּדָקוֹת שֶׁנָּתַן.
- לו. עַל־יְדֵי צְדָקָה שֶׁתָּתַן, גַּם הַשָּׂרִים וְהַמְּלָכִים יִהְיוּ עִמָּךְ בְּשָׁלוֹם.
- לז. עַל־יְדֵי צְדָקָה לֹא יִשְׁמַע אָדָם חָמָס וְשׂוֹד וְשָׁבֵר.
- לח. עַל־יְדֵי צְדָקָה זֹכָה אָדָם לְחַן.
- לט. מִי שֶׁמְדַבֵּר לְבִנְי־אָדָם שֶׁיִּתְּנוּ צְדָקָה, הוּא מְרַבֵּה יְשׁוּעָה.
- מ. כְּשֶׁאֵין בְּעִיר מִי לְסַמֵּךְ אֶת הָעֲנִיִּים, בָּא שְׂרָפָה.
- מא. בְּזָכוֹת הַצְּדָקָה נִצּוֹל מִגְּאֻוָּה.
- מב. אֲמוּנָה חָשׁוּב בְּצְדָקָה.
- מג. עַל־יְדֵי צְדָקָה לְשֵׁם שָׁמַיִם בָּא לְמִדַּת בּוֹשָׁה.

31. Also, he merits to truth.
32. Through charity, you will have children, and there will be peace between them.
33. Through charity, the fruit proliferate.
34. Through charity, one draws salvation close.
35. In a time of trouble, the charity one did is remembered for him.
36. Through the charity you give, officials and kings will also have peaceful relations with you.
37. Through charity a person will not hear (know) from theft, armed pillage, or hunger.
38. Through charity a person merits grace.
39. One who urges people to give charity increases salvation.
40. When there is not someone in a city to support the needy, fire comes upon it.
41. In the merit of charity, one is saved from arrogance.
42. Faith is reckoned as charity.
43. Through charity given for the sake of Heaven, one comes to the quality of [holy] shame.

מד. על־יְדֵי הַנְּדִיבוֹת יָבוֹא לְאַהֲבַת הַצְּדִיקִים.

מה. מִי שֶׁגִּזַּל אֶת הָעֲנִי, בְּזִיווֹנוֹת בָּאִים עָלָיו.

מו. מִי שֶׁנֹּתֵן צְדָקָה, בְּאֵלוֹ מְבִיא קָרָבָן.

מז. על־יְדֵי צְדָקָה בָּא גִּשְׁם.

מח. על־יְדֵי צְדָקָה אֵין מְגַרְשִׁין אֶת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל
מִמְּקוֹמָם.

מט. בְּשִׂאֲנָשִׁים נוֹתְנִים צְדָקָה, על־יְדֵי זֶה הַפְּרוֹת
נִתְבָּרְכִין וְהַשְּׁלוֹם בְּעוֹלָם.

נ. על־יְדֵי אֲמַת רוֹאִים אֶת הַצְּדָקָה שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה.

נא. צְדָקָה מִגֵּן עַל זֶרְעוֹ שֶׁל אָדָם.

נב. מִי שֶׁמֵּתְפַלֵּל עַל חֵבְרוֹ, נִחָשֵׁב לוֹ כְּצְדָקָה.

נג. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ דֵי סְפוּקוֹ, וְאִף־עַל־פִּי־כֵן עֵינֹ רָעָה
בְּעֲנִיִּים, שֶׁבָּאִים וּפּוֹשְׁטִים יְדֵיהֶם, שִׁיתֵן לָהֶם, גַּם מִי
שֶׁנֹּתֵן עַל מַחְצִית שֶׁכֶר, וְהֵם עֹמְלִים וּמְבִיאִים לוֹ
מַחְצִיתוֹ, וּכְשֶׁרוֹאֶה שֶׁהֵם מְרוֹיחִין וַיֵּשׁ לָהֶם
פְּרָנְסָתָם וְדֵי סְפוּקָם, הוּא מֵצֵר עַל זֶה, כִּי עֵינֹ רָעָה,
עָלָיו נִתְקִים

44. Through generosity one comes to love the *tzaddikim*.
45. One who steals from the poor, humiliation comes to him.
46. One who gives charity is as if he offered a sacrifice.
47. Through charity comes rain.
48. Through charity the Jews are not banished from their place.
49. When people give charity, the fruits are blessed and there is peace in the world.
50. Through truth, the charity you do is noted (lit. seen).
51. Charity protects a person's descendants.
52. One who prays for one's friend, it is reckoned for him as charity.
53. One who is materially well-off, and despite that, is miserly (literally, a bad eye) toward the poor who approach and beg him (literally, stretch out their hands) to give them; also, one who provides funding for a venture for half the profits, and they work and bring him his half, and when he sees that they are profiting and have an income and enough to suffice, he is irked by this due to his miserliness (literally, bad eye) - on these will be fulfilled the prophecy beginning after the verse

הַנְּבוּאָה, הַנִּכְתָּב אַחַר פָּסוּק "בְּמִלְאוֹת שִׁפְקוֹ יֵצֵר לוֹ" עַד "זֶה חֵלֶק אָדָם רָשָׁע".

גה. מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם אוֹהֲבֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי זֶה מִתְקַן פָּנִים הֶבְרִית.

גה. בְּזָכוֹת עֲנִיִּים אָנוּ נִצּוֹלִים מִן הַגּוֹיִים.

גו. כְּשֵׁאתָה עוֹשֶׂה מִצְוָה, תִּרְאֶה שֶׁהַמִּצְוָה לֹא תִהְיֶה בְּחֵנֶם, אֲלֵא בְּכֶסֶף מָלֵא.

גו. בְּעוֹזֵן תְּרוּמוֹת וּמַעֲשָׂרוֹת הַשָּׁמַיִם נִעְצָרִים וְהֵיכָר הָיָה.

גח. הַשְּׂמִיחָה בְּצְדָקָה הִיא סִימָן עַל לֵב שָׁלֵם.

גח. עֲשֵׂה עַד שֶׁאֵתָה מוֹצֵא וּמִצּוֹי לָךְ וְעוֹדֶךָ בְּיָדֶךָ.

ס. כָּל הַמְּשַׁגֵּר מִתְנַנּוֹתָיו לְכֹהֵן אֶחָד, מִבִּיא רָעַב לְעוֹלָם.

סא. הַמְּטִיל מְלֵאֵי לְבָבִים שֶׁל תִּלְמִיד־חֶכֶם, זוֹכֵה לִישֵׁב בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה.

סב. גְּדוּלָה צְדָקָה יוֹתֵר מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת.

"In the fulfillment of his needs" until "This is the portion of a wicked man." (Iyov 20:22-29. See there, the Divine wrath rains down upon him etc.)

54. One who does kindness to those who love the Blessed G-d, through this he repairs the spoiling of the covenant (circumcision, i.e. any improper thoughts, speech, or actions thereof).

55. In the merit of the poor, we are saved from the nations.

56. When you do a *Mitzvah* (a commandment or good deed), see to it that the *Mitzvah* is not for free, but that you pay with a full purse.

57. Due to the sin of not giving the *trumah* and *maaser* (portions and tithes given to the priests, leviites, and poor), the Heavens are held up and there is strong inflation.

58. The joy one feels in giving charity is a sign of a whole heart.

59. Give charity (literally do), while you still have (the opportunity; that you) found [a befitting recipient], and you have [the money to give], and you are still in your own hands.

60. All who give their gifts (exclusively) to a specific *Cohen* (one of the Priestly tribe), bring famine to the world.

61. One who provides merchandise for Torah scholars to profit from, merits to sit in the *Yeshiva* of Heaven.

62. Charity is greater than all the sacrificial offerings.

סג. גְּדוּלָה גְּמִילוּת־חֶסֶדִים מִן הַצְּדָקָה.

סד. שָׁמָא תֹאמַר כָּל הַבָּא לְקַפֵּץ וְלִתֵּן צְדָקָה, מִסְפִּיקִין בְּיָדוֹ, וּמְמַצִּיאִין לוֹ אֲנָשִׁים מְהַגְנִים, תִּלְמוּד לֹאמַר: "מַה יָּקָר", צָרִיךְ לְטָרַח וְלָרֶדֶף אַחֲרֵיהֶם, לְפִי שְׂאֵינָם מְצוּיִים לְזִכּוֹת עִם מְהַגְנִים.

סה. הַצְּדָקָה הִיא בְּשָׁנֵי פָּנִים: כְּמִתְנַת יָדוֹ וּכְבִרְכַת ה'.

סו. מִי שֵׁשׁ לוֹ וְאִינוֹ רוֹצֵה לְהִתְפָּרֵס מִשְׁלוֹ וּמִקְבֵּל מֵאַחֲרֵים, תִּדְעַ שְׁנִפְרָעִין מִמֶּנּוּ לְאַחַר מוֹתוֹ, שְׁנַעֲשֶׂה עֶבֶד לְזֶה שְׁלָקַח מִמֶּנּוּ.

סז. מִי שְׁנוֹתָן צְדָקָה, אַף־עַל־פִּי־כֵן יִכּוֹל לְהִיּוֹת שְׂיָרֵד מִנְּכָסָיו.

סח. כָּל הַמַּעֲלִים עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה, כָּאֵלוֹ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה.

סט. הַגּוֹזֵז נְכָסָיו, נִצּוֹל מִדִּינָהּ שֶׁל גֵּיהֶנָם.

ע. אֲפֵלוֹ עָנִי יִתֵּן צְדָקָה, וְאִין מֵרָאִין לוֹ סִמְנֵי עֲנִיוֹת.

63. Doing acts of kindness is greater than giving charity.

64. Lest you [err and] say that anyone who jumps to give charity, he is afforded the means, and is afforded with with proper (needy) people (to whom to give)—the Torah says, "How precious...", [meaning] one needs to labor and chase after them, for (the proper poor) they are not readily found, to merit (giving charity) with the proper (poor).

65. Charity is in two areas: According to one's generosity, and according to what God has blessed with him.

66. One who has (money), but does not want to use his own money for his expenditures, so he receives from others, know that they will collect from him after his death; that he will become a slave to one from whom he took.

67. One who gives charity, even still it is possible that he will be impoverished.

68. Anyone who averts their eyes from (seeing the need) to give charity, it is as if he is serving idolatry.

69. One who shears his possessions [to give charity] is saved from the judgment of Hell.

70. Even a poor person should give charity, and he will not see further signs of poverty.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי נְאוּף נּוֹפֵל לְתַפְיֶסָה אוֹ לְחָלִי כָּאֵב רַגְלִים.
 גַּם תִּלְמִיד שְׁלֹא הִגִּיעַ לְהוֹרָאָה וּמוֹרָה, נּוֹפֵל לָזֶה, גַּם
 מִזִּיקִין שׁוֹלְטִין עָלָיו. סְגֵלַת הַצְּדָקָה לְבַטֵּל כָּל אֵלוֹ
 הָעֵנְשִׁים.
- ב. הַתּוֹרָה וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַשֶּׁבֶת הֵם נוֹתְנִים חַיִּים וְשִׂמְיִים
 גַּם־בֵּן.
- ג. עַל־יְדֵי צְדָקָה בְּסֶבֶה קָלָה הוּא מְכַנֵּיעַ אֶת אוֹיְבָיו,
 וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצִילוֹ מִסַּבּוֹת גְּדוּלוֹת שֶׁל
 אוֹיְבָיו.
- ד. לְסִיעַ לְתִלְמִידֵי־חֻכְמִים, בְּזֶה מְבַטֵּל הוֹרָאָת
 הַבּוֹכְבִּים וּמְזֵלוֹת.
- ה. עַל־יְדֵי מַפְרָנְסִי עֲנִיִּים נִצּוּלִין הַמוֹזֵעִם מִן הַמַּגָּפָה
 בְּזִכּוּתָם. גַּם בְּזִכּוּתָם מַחִין דְּגִדְלוֹת קוֹדֶמִין לְמַחִין
 דְּקַטְנוֹת.
- ו. עַל־יְדֵי צְדָקָה מְמַתִּיק הַדִּין שֶׁל לְעֵתִיד לְבֹא, הֵינוּ
 יוֹם הַדִּין שֶׁלְעֵתִיד לְבֹא.

SECOND PART :

1. Through promiscuity one falls into imprisonment or diseases causing pain in the feet. Also a student who has not reached the level of being able to rule, and rules, falls into this, also evil spirits attack (dominate) him. Charity has the *segulah* (auspicious quality) to annul all these punishments.

2. [Learning] Torah, [giving] tithes, and [keeping] the Shabbat give physical life as well [i.e. in addition to other benefits].

3. Through charity, with a simple maneuver he subdues his enemies, and the Holy Blessed One saves him from grand schemes of his enemies.

4. To aid Torah scholars, with this he annuls the ruling of the stars and constellations.

5. Through those who support the poor, the masses are saved from plagues, in their merit. Also in their merit, expanded consciousness precedes constricted consciousness.

6. Through charity, one sweetens the judgment of the Time to Come, that is, the Day of Judgment in the Time to Come.

ו. אלו גוֹמְלֵי-חֶסֶדִים הַעוֹשִׂים חֶסֶד, וְלִפְעָמִים גּוֹרְמִים
 עִם הַחֶסֶד לְרָעָה, וְעוֹשִׂים עֲצָמָן כְּאֵלוֹ אֵינָם רּוֹאִים
 הַרְעָה הַצּוֹמַחַת מִחֶסֶדָם, וְזֶהוּ בְּחִינַת הָאֲזִקְרָה
 שֶׁהַזְהִיר לְכַהֲנִים, בְּחִינַת חֶסֶד שְׁלֵא יִפְסִיעוּ פְּסִיעָה
 גְּסָה, עַל-יְדֵי זֶה גּוֹרְמִים, שֶׁהַדִּין שְׁלִמְעָלָה, חֵם
 וְשָׁלוֹם, אֵינוֹ בְּמַתִּינּוֹת. וְכֵן לְהַפְּךְ בְּשִׁמְדֵי קִדְקִים
 בְּחֶסֶדָם, שְׁלֵא יִצְמַח רָעָה, עַל-יְדֵי זֶה הַדִּין
 בְּמַתִּינּוֹת.

ח. מִחֲדָשֵׁי אֲוִרִיתָא צְרִיכִין לְלַמֵּד קַדְמֵי הַחֲדוּשׁ פּוֹסְקִים
 וְגַם אַחֲרֵי-כֵן, וְהַלְמוּד פּוֹסְקִים הוּא הַשְּׁמִירָה שֶׁל
 הַחֲדוּשִׁין, שְׁלֵא יִנַּע בְּהֵן זֶר. גַּם בְּשִׁרְוֹצָה לַעֲשׂוֹת
 צְדָקָה, צְרִיךְ לַעֲשׂוֹת כֵּן כְּמוֹ בְּחֲדוּשִׁין.

ט. הַחֲדוּשִׁין דְּאֲוִרִיתָא וְהַצְדָּקָה, כָּל אֶחָד מְעוֹרֵר אֶת
 חֲבֵרוֹ.

י. גְּדוּל כַּח הַמַּעֲשֵׂר, שְׁמֵהֶפֶךְ הַקְּלָלָה לְבִרְכָה.

יא. עַל-יְדֵי מַעֲשֵׂר נִתְבַטְּלִים הַרְהוּרֵי זְנוּת.

יב. הַגּוֹמֵל חֶסֶד, אֵין צְרִיךְ לְזִכּוֹת אָבוֹת.

יג. עַל-יְדֵי גְּמִילוֹת-חֶסֶד בָּא לְאֲרִיכוֹת-יָמִים.

7. Those who abound in doing kindnesses, but occasionally cause something bad through their kindness, and they pretend not to see the bad that sprouted as a result of their kindness - this is an aspect of the warning to the *Cohanim* (the Priests), who are the aspect of kindness, that they should not take overly large steps. Through this [failing, one] causes the Judgment Above, God forbid, to be unmoderated. The same is true in the converse, when in performing kindness one is careful that bad should not result, through this the Judgment will be moderated.

8. Those who produce Torah novelty need to learn from the works of the halachic regulators before the novelty and also after, and this learning of the halachic regulators is the protection of the novelty, so that no strangers touch them. Also, when one wants to give charity, it is necessary to do so – as with the novelty [i.e. to learn *halacha* before and after].

9. Torah novelty and charity—one arouses the other.

10. Great is the power of tithing that it transforms curses to blessings.

11. Through tithes, promiscuous thoughts are annulled.

12. One who does kindness does not need ancestral merit.

13. Through doing kindness, one gains longevity.

יג. יֵשׁ תְּפִלוֹת שְׂאִינָם נִתְקַבְּלִים לְמַעַלָּה אֱלֹהֵי עַד
שְׁנוֹתָנִים כָּל־כֶּךָ מְעוֹת לְצַדִּיקָה כְּפִי מִסֵּפֶר הָאוֹתִיּוֹת
שֶׁל הַתְּפִלָּה הַשְּׂיָף לְזֶה הַדָּבָר. לְמִשָּׁל, כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל
יֵאלוּ הַתְּבוֹת: "תֵּן לִי בָּנִים", צָרִיף לְתֵן צַדִּיקָה
כְּמִסֵּפֶר אוֹתִיּוֹת "תֵּן לִי בָּנִים".

יד. עַל־יְדֵי צַדִּיקָה זוֹכֵה לְבָנִים.

טו. מִי שֶׁהוּא מִפְּרָגִם אֶת הָרַבִּים, עַל־יְדֵי זֶה מִמְשִׁיף
הַבְּרָכָה מֵאַרְצֵי־יִשְׂרָאֵל לְחוּץ לְאַרְצָא.

טז. עַל־יְדֵי הַמּוֹמֵן שְׁנוֹתָן לְעַנְיֵי אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, עַל־יְדֵי זֶה
מְמוֹנָז נִתְקַיֵּם בְּיָדוֹ.

יז. כְּשֶׁאָדָם בָּא לְעִיר לְדוֹר, יִשְׁלַח בְּשָׂר לְעַנְיֵי הָעִיר,
וְעַל־יְדֵי זֶה יִשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי שְׂרֵי הָעִיר.

יח. עַל־יְדֵי נְתִינַת שְׂקָלִים נִצּוֹל מֵיִצָּר הָרָע.

צְדִיק

א. אֵל יִקְשֶׁה לְךָ הַדָּבָר כְּשֶׁאֲתָה רוּאָה, שֶׁהַצְּדִיק לֹא
תִקַּן אִיזְהוּ דָּבָר, כִּי זֶה סִבָּה מֵאֵת הַשֵּׁם וְתִבְרָךְ,
שֶׁיִּנְיַח מְקוֹם לְבָנָיו לְהַתְנַדֵּל בּוֹ.

14. There are prayers that are not accepted Above until one gives sufficient charity, according to the number (numerical value) of the letters in the prayer related to the problem about which one is praying. For example, when one prays the words, "Give me children" (=592), one needs to give charity according to the number of letters of "Give me children".

15. Through charity one merits to have children.

16. One who sustains the many, draws blessing from the land of Israel to the rest of the world.

17. Through money one gives to the poor of the Land of Israel, through this one merits to retain his wealth.

18. When a man moves to a city, he should send meat to the poor of that city, and through this he will find favor in the eyes of the city officials.

19. Through the giving of "shekulim" (the currency used in Biblical times) one is saved from the evil inclination.

TZADDIK

1. It should not be difficult to you when you see that a *Tzaddik* did not repair something, for this was intended by G-d, that he (the *tzadik*) should leave something for his children to (repair and thereby) become great (with it).

- ב. פְּעָמִים שֶׁבְטוּלָה שֶׁל תּוֹרָה זֶהוּ יְסוּדָה.
- ג. מִקְבָּלִים מִתְנֹנֹת מְרֻשָּׁעִים, כְּדֵי שְׂיִחְזְרוּ בְּתִשׁוּבָה.
- ד. צַדִּיקִים מֵהֵנִי זְכוּתֵיהוּ אֶעֱלֶמָא, אֲדִידָהוּ לָא.
- ה. מְצִינּוּ שֶׁצַּדִּיק אֶחָד עוֹשֶׂה דְבָר, כְּדֵי שְׂיִהְיֶה רַבּוֹ לְצַדִּיק אֲחֵר.
- ו. תּוֹעֵלֶת גְּדוּל לְרֵאוֹת פְּנֵי גְדוּלֵי הַדּוֹר.
- ז. הַצַּדִּיק נֶעֱנָשׁ, כְּשֶׁאֵינּוּ מִתְפַּלֵּל עַל הַדּוֹר.
- ח. הַלּוֹמֵד תּוֹרָה לְתַלְמִיד שְׂאִינּוּ הַגּוֹן, נִקְרָא רָשָׁע.
- ט. לְשׁוֹן חֲכָמִים הִיא מְעַשֶּׂרֶת וּמִרְפָּא, בְּכֵן תִּלְמַד לְדַבֵּר בְּלִשׁוֹנָם.
- י. הַמְלַמֵּד תּוֹרָה לְאַחֵרִים, הַתּוֹרָה נִתְנַלָּה לוֹ בְּלֹא טָרַח.
- יא. מְצִינּוּ שֶׁהַצַּדִּיק מִתְרַעֵם, כְּשֶׁאֶחָד מִתְלַמְּדֵיּוֹ מְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק אֲחֵר כְּדֵי לְהַתְפָּאֵר.
- יב. לְקָרֵב לְצַדִּיקִים בְּטָרְחָא מִסְתִּיעָא מִלְתָּא טְפִי לְעִבּוּדַת הַבּוֹרָא.

2. There are times when desisting the study of Torah is its foundation.
3. Gifts are (permitted to be) accepted from the wicked, so that they should return in repentance.
4. *Tzaddikim*, their merit is beneficial for the world, but not for themselves.
5. There are cases in which one *Tzaddik* does something, in order to be the rabbi of another *Tzaddik*.
6. It is very beneficial to see the faces of the leaders (lit. great) of the generation.
7. A *Tzaddik* is punished when he does not pray for his generation.
8. One who teaches Torah to a student who is not becoming, is called "wicked".
9. The language (terminology and phraseology) of the sages brings wealth and healing. This being the case, learn to speak in their language.
10. One who teaches Torah to others, the Torah is revealed to him without effort.
11. We find that a *Tzaddik* becomes belligerent when one of his students draws himself close to another *Tzaddik* in order to glorify himself.
12. Drawing close to *Tzaddikim* with strenuous effort is more propitious for the serving of G-d.

יג. לַפְעָמַיִם מֵרְאִים מִן הַשָּׁמַיִם לְצַדִּיק דְּבַר שְׂאִינוֹ.
 יד. הָעוֹשֶׂה טוֹבָה לְמִי שְׂאִינוֹ יוֹדְעָהּ, בְּזוֹרֵק אֶבֶן
 לְמַרְקוּלִים.

טו. כָּל אָדָם יִנְהַג אֶת עֲצָמוֹ, כְּמוֹ שֶׁשָּׁמַע מֵרַבּוֹ.
 טז. לַפְעָמַיִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאַסֵּף כְּמָה צַדִּיקִים
 בְּמָקוֹם אֶחָד, כְּדֵי שְׂיִדְחֻקוּ זֶה אֶת זֶה וַיִּצְטַעְרוּ,
 וְעַל-יְדֵי זֶה יִתְבַּשְּׁלוּ כָּל צָרָכָם.

יז. מִי שְׂאִינוֹ מַעְצִיר אֶת עֲצָמוֹ, זוֹכֵה לְתַלְמִידִים.
 יח. יֵשׁ צַדִּיק שֶׁקּוֹלוֹ הוֹלֵךְ מֵרְחוֹק, הֵינּוּ בְּפֶרְסוֹם,
 וְאַחֲרֵי-כֵן הוּא נוֹפֵל עַל-יְדֵי תַּאֲוֹת מָמוֹן.

יט. מִי שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָשׁוֹב בְּעֵינָיו, יִכְתֹּב בְּסֵפֶר
 כָּל שְׁמוֹת הַצַּדִּיקִים וְהַתְּנָאִים וְהַיְרָאִים לְזַכְרוֹן.

כ. אֵל יִקְשֶׁה לָךְ, לָמָּה לָהֶם לְצַדִּיקִים לְהִנּוֹת מֵאַחֲרֵים
 כְּדֵי לְהִנְהִיג אֶת בְּנֵי-בֵיתוֹ בְּעֶשֶׂר וּבְכַבּוֹד, מוֹטֵב
 שְׁלֵא לְהִנְהִיג וְלֹא לְהִנּוֹת מֵאַחֲרֵים, אֵל יִקְשֶׁה לָךְ,
 כִּי כָּל מֶה שֵׁיִשׁ תַּעֲנוּג וְהִרְחָבָה לְצַדִּיק, עַל-יְדֵי-זֶה

13. Sometimes, from Heaven there is revealed to a *Tzaddik*, something with is not.

14. One who does a favor for someone who is not aware of it, is like one who throws a stone to Marculis (an ancient form of idolatry).

15. Every man should conduct himself according to what he heard from his rabbi.

16. Sometimes G-d gathers several *Tzaddikim* together in one place, so that they will press upon each other and be discomfited, and through this, they will come to their maturity.

17. One who does not hold back from relieving himself, merits to students.

18. There is a *Tzaddik* whose repute travels far, that is to say, with fame, and afterwards he falls through desiring money.

19. One who the Holy One Blessed He is important in his eyes, should write in a book all the names of the *Tzaddikim*, and the *Tannaim* (the rabbis who compiled the *Mishnah*), and the G-d fearing, for remembrance.

20. Do not question why the *Tzaddikim* benefit from others in order to conduct their households with wealth and honor -- Would it not be better for them to not conduct -- and not benefit from others? Do not have this difficulty. Because for

נִתְגַדֵּל נִשְׁמָתוֹ, וְאָזִי יֵשׁ בֵּית מְנוּחָה לְשִׁכִּינֵת
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְכֵן אֵין לָבוֹא לְבֵית בְּיָדַיִם
רִיקָנִיּוֹת.

כא. כְּשֶׁתִּרְצֶה שְׂוִיתֶפְלֵל עָלַיִךְ אֵיזָה צַדִּיק, תִּלְךְ לְצַדִּיק
שֶׁהוּא רַחֲמָן.

כב. מִי שֶׁהוּא מְפָרְסֵם בְּדוֹרוֹ, צָרִיךְ לְקָרוֹת אוֹתוֹ רַבִּי,
אֲפֹלוֹ שְׂאֵתָה גְדוֹל מִמֶּנּוּ.

כג. כְּשֶׁהצַּדִּיק נוֹפֵל לְאֵיזָה צָרָה, צָרִיךְ לוֹ לְבַקֵּשׁ מִצַּדִּיק
אֲחֵר, שְׂוִיתֶפְלֵל בְּעֵדוֹ.

כד. אֵלוֹ בְּנֵי-אָדָם הַנוֹסְעִים לְצַדִּיק, אַף-עַל-פִּי שְׂאֵין
מְקַבְּלִים תּוֹרָה מִמֶּנּוּ, מְקַבְּלִים שְׂכָר עַל הַנְּסִיעָה.

כה. מִי שְׂאֵינּוּ מְשַׁמֵּשׁ תִּלְמִידֵי חֲכָמִים, חַיֵּב מִיתָה.

כו. הַצַּדִּיק יִכּוֹל לְהַעֲלוֹת מֵתִים לְמַדְרֵגָה גְדוֹלָה.

כז. בְּהַלִּיכָה שְׁהוֹלֵךְ אֲצֵל תִּלְמִידֵי-חֲכָם, בְּזָה הוּא מְתַקֵּן
פָּנָם שְׂפָנָם בְּבִרְכַת הַנְּהַגִּין.

כח. כָּל שְׂאֵפְשֵׁר לוֹ לְמַחֹת וְלֹא מַחָה, הוּא נֶעְנֵשׁ
עֲלֵיהֶם.

all the delight and expansion the *Tzaddik* has, his soul grows greater, and then there is created a House of Rest (Prophecy-i.e. a Temple) for the Divine Presence of the Holy One Blessed He. Thus, one should not come to the house (of the *Tzaddik*) empty-handed.

21. When you want a *Tzaddik* to pray for you, go to a *Tzaddik* who is merciful.

22. One who is famous in his generation, you should call him "Rabbi", even though you are greater than him.

23. When a *Tzaddik* falls into some crisis, he should ask another *Tzaddik* to pray on his behalf.

24. Those people who travel to a *Tzaddik*, even if they do not receive a Torah teaching from him, they are rewarded for the journey.

25. One who does not serve Torah scholars is liable to the death penalty.

26. The *Tzaddik* can bring departed souls up to a great level.

27. In the walking that one does to come to a Torah scholar, with this he rectifies an infraction that he violated in the blessings of 'neh-henin' (benefit, pleasure; these are blessings said before eating or before smelling a fragrance).

28. Anyone who is capable of protesting and did not protest, is punished on their account.

- כט. לָאוּ אֶרְחָ אֶרְעָא לְקַבֵּל מְרוֹת אַחֲרִים בְּפָנֵי הַצַּדִּיק.
- ל. כָּל הַמִּתְעַצֵּל בְּהַסְפְּדוֹ שֶׁל חֶכֶם, אֵינּוּ מֵאֲרִיךְ יָמִים.
- לא. הַצַּדִּיק יָכוֹל לְעַנֵּשׁ לְפִי מִזְלוֹ.
- לב. כְּשֶׁהַצַּדִּיק נִפְטָר, אֲזִי לְקוֹתָא בָּא לְפִי מִדָּתוֹ שְׁנֵהֲגוּ.
- לג. בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיק תִּלְמִידָיו מִתְפָּרְנְסִים.
- לד. מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ תּוֹרָה מִהַצַּדִּיק, הָיִי כְּאִלוֹ הוּא אָמַר הַתּוֹרָה.
- לה. שְׁקוּלָה מִיתַת הַצַּדִּיקִים כְּשֶׁרַפַּת בֵּית אֱלֹקֵינוּ.
- לו. אִם תִּלְמִיד־חֶכֶם הֶגְנוֹן הוּא לְמַד מִמֶּנּוּ, וְאִם לָאוּ פָּרִשׁ מִמֶּנּוּ.
- לז. אֵין לְהַסְתַּבֵּל עַל רַבּוֹ בְּבֵית־הַמְּרֻחָץ וּבְדוֹמָה.
- לח. לְפַעֲמִים יֵשׁ שְׁנֵי צַדִּיקִים שְׂוִין, לְאַחַד מֵרְאִין לוֹ דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים, וְלְאַחַד אֵין מֵרְאִין לוֹ. תִּדְעַ שְׁנֵיהֶם שְׂאִין מֵרְאִין לוֹ, מִפְּנֵי שֶׁצָּרִיךְ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּזִכּוֹתוֹ לְהִגָּן עַל אַחֲרִים.
- לט. מוֹטָב לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק שֶׁהוּא רַחֲמָן.

29. It is not courteous to acknowledge the authority of others in front of the *Tzaddik*.
30. All who are lethargic with the eulogy of a Torah scholar will not have length of years.
31. The *Tzaddik* can punish according to his fortune.
32. When a *Tzaddik* passes away, the world is hit with a deficiency according to his distinguishing attribute that he conducted.
33. In the merit of the *Tzaddik*, his students attain their livelihood.
34. One who hears a Torah teaching from the *Tzaddik* is as if he himself said the teaching.
35. The death of *Tzaddikim* is as grave as the burning of the Temple (lit. the House of our G-d).
36. If a Torah scholar is an upright person, learn from him, and if not, separate yourself from him.
37. One should not look upon his rabbi in the bathhouse and the like.
38. Sometimes there are two equal *Tzaddikim*, and to one there is revealed lofty things, while the other has no revelations. Know, that this that he is not shown anything is because it is necessary to use his merits for the protection of others.
39. It is better to draw close to a *Tzaddik* who is merciful.

- מ. בְּזָכוֹת שֶׁמוֹשׁ אָדָם גָּדוֹל אָדָם נִצּוֹל מִמִּיתָה.
- מא. הַמּוֹרָה הֵלְכָה בְּפָנָי רַבּוֹ, הִיב מִיתָה, וְרָאוּי לְהַכְשִׁיחַ
נְחֹשׁ, וְנִקְרָא חוֹטֵא, וּמוֹרִידִין אוֹתוֹ מִגְּדֻלָּתוֹ, וְאֶזְיֵל
לְשֵׁאוֹל בְּלֹא וָלֶד.
- מב. הַמְקוֹר שֶׁמִּמֶּנּוּ תִשָּׂאב הַחֲכָמָה דְּהִינּוּ הַרְבֵּי, הַשְּׁתַדֵּל
שִׁיחֶיהָ בְּרוּךְ וְכָשֶׁר, וְלֹא תִחְלִיפֶנּוּ, לֹא תִמִּיר אוֹתוֹ.
- מג. כָּל אִישׁ יִדְמָה בְּמַעֲשָׂיו לְבִרְכַת אוֹתוֹ הַשֶּׁבֶט.
- מד. כְּשֵׁיִשׁ רָשָׁע בְּבֵית, אֶזְיֵי נִסְתַּלֵּק מִהַצַּדִּיק מֵעֵין
הַתּוֹרָה.
- מה. בְּזָכוֹת קְבוּרַת הַצַּדִּיקִים בְּחוּץ לְאֶרֶץ יִזְכוּ גַם שְׂאֵר
הַמֵּתִים מִגְּלֹגֹל מְחֻלוֹת.
- מו. הַמְמוֹן שֶׁמְהַנְּה אֶת הַצַּדִּיק, הֵרִי זֶה כְּאֵלוֹ עֶבֶד
עֲבוֹדַת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.
- מז. יֵשׁ צַדִּיקִים שְׂאִינָם נִקְרָאִים בְּשֵׁם רַבִּי.

40. In the merit of serving a great man, one is saved from death.

41. One who rules a halachic (Jewish law) decision in the presence of his rabbi is liable to the death penalty, and it is fitting for a snake to bite him, and he is called a sinner, and he is cast down from his greatness, and he descends to Hell childless.

42. The source from which one draws wisdom -- that is, the Rabbi -- be sure that he is blessed and worthy, and do not replace him and do not exchange him.

43. Every Jew should (/will) conduct himself in accordance with the blessing that was given to his tribe.

44. When there is an evildoer in the house, the wellsprings of the Torah depart from the *Tzaddikim*.

45. In the merit of the *Tzaddikim* buried outside of Israel, the other corpses will also merit to (be transported to Israel through) rolling in underground passages.

46. The money from which a *Tzaddik* benefits is as if it had been used for the service in the Holy Temple.

47. There are *Tzaddikim* who are not called by the title of Rebbe.

מח. כְּשֶׁהַצַּדִּיק אוֹמֵר אֵיזְהוּ דְבַר, כָּל זְמַן שֶׁהַדְּבַר לֹא נִתְקַיֵּם, שְׁעָדִין לֹא בָּא זְמַנו, הַדְּבַר הַזֶּה חָקוּק בְּעוֹלָם הָעֶלְיוֹן, אָבֵל אֵין מֵאִיר בְּבִהִירוֹת, וּכְשֶׁמִּגִּיעַ הַזְּמַן שִׁיתְקַיֵּם, אָזִי הַדְּבַר מִתְחִיל לְהֵאִיר בְּבִהִירוֹת.

מט. הַמְהַנֶּה אֶת תְּלַמִּיד־חֻכָּם, צָרִיד לְחֻק שְׁלֹא יִתְבַּזֶּה בְּעֵינָיו הַתְּלַמִּיד־חֻכָּם.

נ. הַמוֹנֵעַ הַלֶּכֶה מִתְלַמִּידוֹ, בְּאֵלוֹ גּוֹזְלוֹ מִנְחֵלֶת אָבוֹתָיו, וְאִפְלוֹ עֶבְרִין שְׂבַמְעֵי אִמָּן מְקַלְלִין אוֹתוֹ וּמְנַקְבִּין אוֹתוֹ כְּבִכְרָה. וְאִם לְמַדּוֹ זוֹכָה לְבָרְכוֹת כְּיוֹסֵף, וְזוֹכָה וּמְלַמְּדָה לְעוֹלָם הַבָּא.

נא. מִי שֶׁאֵינוֹ מְהַנֶּה תְּלַמִּיד־חֻכָּם מִנְכַסִּיו, אֵינוֹ רוֹאֶה סִימָן בְּרָכָה לְעוֹלָם.

נב. הַמְלַגֵּל עַל דְּבָרֵי חֻכָּמִים, הוּא נֶעְנֵשׁ מִיָּתֵהּ.

נג. קָרִבַּת הַצַּדִּיקִים טוֹב בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא.

נד. הַצַּדִּיק בְּדַבְּרוֹ יְכוּל לְפַסֵּק לָזֶה גִּזְעָדָן וְלָזֶה גִּיהֶנָם.

נה. טוֹב לְבָלוֹת זְמַן רַב, בְּשִׁבִיל שְׁעָה אַחַת, שִׁיתְקָרֵב לְצַדִּיק.

48. When a *Tzaddik* says something, as long as it does not come to pass, because its time has not come, the statement is engraved in the supernal world, but does not radiate brightly, and when its time comes to be manifest, the words begin to radiate brightly.

49. One who gives benefit to a Torah scholar must strengthen himself, that the scholar should not become disrespected in his eyes.

50. One who withholds a *Halacha* (Torah law) from his student is as if he stole the student's ancestral inheritance. Even fetuses in their mothers' wombs curse him and he is pierced full of holes as a sieve. If he teaches him (it – the student or the *halacha*), he merits to blessings like Joseph, and merits to teach it also in the World to Come.

51. One who does not give support to a Torah scholar from his possessions will never see a sign of blessing.

52. One who scoffs at the words of the sages is punished by death.

53. Drawing close to *Tzaddikim* is beneficial both in this world and the next world.

54. The *Tzaddik*, through his word, can sentence one man to Heaven and another to Hell.

55. It is good to expend much time in order to gain one hour of closeness to the *Tzaddik*.

נ. כְּשֶׁנִּתְמַעַט לְאָדָם מִשְׁמֹשׁוֹ, יִדְאָג מִיּוֹם הַמִּיתָה אוֹ מִדְּבַר אַחֵר.

נז. יֵשׁ נְאֻחָה דוֹרֵשׁ, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן אֵינוֹ מְכוּן אֶל הָאֱמֶת.

נח. צַדִּיק יָכוֹל לְהִגְבִּיחַ תּוֹרָה שֶׁל צַדִּיק אַחֵר.

נט. מִה שֶׁהַצַּדִּיק מְתַדַּשׁ בַּתּוֹרָה, הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אוֹמְרָה בְּשֵׁמוֹ.

ס. דְּבָרֵי צַדִּיקִים חֲכָמִים חֲבִיבִים מִדְּבָרֵי תּוֹרָה וּמִדְּבָרֵי נְבִיאִים, וְצָרִיךְ לְשָׁמַע וּלְצִיחַ אוֹתָם אֶף־עַל־פִּי שְׂאִין מֵרֵאִין לְךָ שׁוֹם מוֹפֵת.

סא. מִי שֶׁמְשַׁבֵּחַ אֶת הַצַּדִּיק, יְנוּחוּ בְּרָכוֹת עַל רֵאשׁוֹ.

סב. הַצַּדִּיק שֶׁבְּעִיר – כָּל דְּבָרֵיהֶם עָלָיו מִטָּל.

סג. מִתֵּר לְצַדִּיק לְשַׁמֵּשׂ עִם מִי שֶׁהוּא שׁוֹנֵה הַלְכוֹת, כְּשֶׁהוּא מְלַמְּדוֹ אֵיזֶהוּ דְּבַר תְּדַשׁ.

סד. מִי שֶׁמְבִיא אֶת עַם־הָאָרֶץ לְקָרֵב תַּחַת כַּנְּפֵי הַצַּדִּיק מִקְבֵּל עַל־יָדָיו זֶה שְׂכָר.

56. When a man loses some of his servants, he should worry from the day of death, or of leprosy (lit. something else).

57. There is one who expounds beautifully (on the Torah), and even still he misses the true intention.

58. A *Tzaddik* can raise up the Torah teaching of another *Tzaddik*.

59. Whatever new teachings a *Tzaddik* propounds in the Torah, the Holy One Blessed He quotes them in his name.

60. The words of wise *Tzaddikim* are more precious than the words of the written Torah and the Prophets. One must listen and obey them, even if they show no proof.

61. One who praises the *Tzaddik*, blessings will rest upon his head.

62. The *Tzaddik* of a city -- all of its affairs are incumbent upon him.

63. It is permitted for a *Tzaddik* to put to his service someone who reviews *Halacha* (i.e. a Torah scholar), provided that he (the *tzadik*) teaches him (the attendant) something new.

64. One who brings a boorish (uneducated) man to be drawn close under the wings of the *Tzaddik*, receives reward for it.

- סד. על־ידי הקבלת פְּנֵי הַרֵב לֹא יֵרָאֶה שַׁחַת.
- סו. לְפַעֲמִים הַתְּפִלָּה אֵינָה מוֹעֵלֶת אֶלָּא בְּשַׁעֲתָהּ, וּבְשׂוֹסָקִין מְלֵהֲתַפְּלֵל, עוֹשֶׂה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא רְצוֹנוֹ וְחַפְצוֹ.
- סז. הַמְּבִיא דוֹרוֹן לְתַלְמִיד־חֶכֶם, בְּאֵלוֹ מִקְרִיב בְּבוֹרִים.
- סח. אֵין לְהַטְרִיחַ אֶת הַמָּקוֹם.
- סט. מִי שְׂאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לְשַׁמֵּר אֶת הַצַּדִּיק, שְׁלֹא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רָע.
- ע. כָּל טוֹבָתָן שֶׁל רְשָׁעִים רָעָה הִיא אֶצֶל הַצַּדִּיקִים.
- עא. אֵל תְּתַפְּלֵל וְאֵל תְּטַרִּיחַ אֶת קוֹנֵךְ, כָּל זְמַן שֶׁאַתָּה יָכוֹל לַעֲשׂוֹת בְּפַעֲלָהּ.
- עב. הַצַּדִּיק – כָּל זְמַן שֶׁהוּא בְּעוֹלָם הַזֶּה, הַגּוֹן־עַדֵּן שֵׁישׁ לוֹ מִשְׁתַּמְשֵׁין בּוֹ הַצַּדִּיקִים הָאַחֲרִים שֶׁבְּגוֹן־עַדֵּן.
- עג. יֵשׁ תַּלְמִידִים שֶׁעֲקָרָם תְּלוּוִים בְּזִכּוֹת הַצַּדִּיק, וּבְשִׁנְסַתְלַק הַצַּדִּיק אֲזִי נִסְתַּלְקִים גַּם הֵם אוֹ נֶעְנְשִׁים.

65. Through greeting a Torah authority, one will not see Hell.

66. Sometimes, prayer is only effective at the time it is said, and when the prayer is stopped, the Holy One Blessed He (returns and) does His will and His desire.

67. One who brings a gift to a Torah scholar is as if he offered *Bikurim* (offering of the first fruit).

68. One should not unduly task G-d.

69. One who loves the *Tzaddik* must guard the *Tzaddik*, so that there doesn't go out on him a bad reputation.

70. All the good (kindness) that wicked people do is harmful (bad) to the *tzaddikim*.

71. Do not pray and burden your Creator, so long as you can reach your objective through your own action.

72. The *Tzaddik*, as long as he is in this world, the Heaven ('*Gan Eden*') that is reserved for him is used by other *tzaddikim* in Heaven.

73. There are students who are primarily dependent on the merit of the *Tzaddik*. When the *Tzaddik* passes away, then they too pass away, or they are punished.

עד. הַמְקַרְבִּים שֵׁישׁ לְצַדִּיק בְּחַיָּיו, הֵם יִהְיוּ מְקַרְבִּים
בְּמוֹתָם.

עה. מִי שֶׁהָיָה מְקַרֵב לְצַדִּיק אֶחָד, וְאַחֲרֵי־כֵן מְקַרֵב אֶת
עַצְמוֹ לְצַדִּיק אֲחֵר, הַתּוֹרָה שֶׁשָּׁמַע מֵהַצַּדִּיק הָרִאשׁוֹן
מִמְרִידֵינֵי אוֹתוֹ.

עו. לַפְעָמַיִם הַצַּדִּיק נִפְטָר, כְּדֵי שְׂיִכָּרְעֵ אֵיזָה דֵּין
לְמַעַלָּה.

עז. אֵיזָהוּ בֶן עוֹלָם הַבָּא, זֶה שְׁחוֹלְקִין לוֹ כְּבוֹד מִחַמַּת
הַכְּמָתוֹ.

עה. עַל־יְדֵי צְדָקָה נַעֲשֶׂה סוּר מֵרַע.

עט. אֵינְךָ זְכוּק לְיִסּוּר תִּלְמִידְךָ וְלִסְלִקוֹ מִלְּפָנֶיךָ, כְּשֶׁאֵינּוּ
רוֹצֵה לֵילֵךְ בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר, אֲלֵא תִקְרַבְהוּ, כִּי זֶה
טוֹבֵת שְׂאֵר הַתִּלְמִידִים, וְסוּפוֹ לְתֵת לֵב.

פ. לַפְעָמַיִם אָדָם מֵת קִדְּם זְמַנּוֹ עַל־יְדֵי תַרְעֻמַּת צַדִּיק.

פא. יְכוּל לְהֵיוֹת שְׂיִהְיָה אָדָם צַדִּיק גְּדוֹל, אַף־עַל־פִּי
שֶׁלֹּא לְמַד הִרְבָּה.

74. Those who are close to a certain *Tzaddik* in his lifetime, they will be close to him after his death (there is an alternate reading – their death).

75. One who had been close to one *Tzaddik*, and afterwards draws close to a different *Tzaddik*, the Torah teachings he heard from the first, encumber him.

76. Sometimes a *Tzaddik* passes away, in order to be the pivotal decider of some ruling Above.

77. Who is destined to inherit the World to Come? One who is granted honor due to his wisdom.

78. Through giving charity, one gains the quality of distancing himself from wrongdoing.

79. It is not necessary to punish your student and banish him from your presence, when he does not want to go in the straight path. Rather, draw him close to you, for this is beneficial to the other students, and eventually he will reform (lit. give heart).

80. Sometimes a man dies before his time due to the grievance of a *Tzaddik* against him.

81. It is possible for a man to be a great *Tzaddik*, even though he did not learn a lot.

פב. מי שאינו מאמין בדברי הצדיקים, ראוי לענש,
 כל־שכן מלגלג.

פג. כשאחד בא לקרב את עצמו לצדיק, מתר לו
 להרחיקו, כששואל קשיות שאינו צריך.

פד. כשהצדיק אומר תורה לעם, מתר לו לחבב תורתו
 בעיניהם קדם שיאמר.

פה. אפלו זונג ראשון מתהפך בתפלה.

פו. בעולם הזה כל הרועה לקרב את עצמו מקרב, אבל
 בעולם הבא אין מקרבין אלא המקרבין מכבד.

פז. צדיק שקרב את האדם, והאדם הזה לא רצה לקרב
 את עצמו, מתר לו לרחות בידים.

פח. הצדיק יכול לענש את האדם במיתה, אפלו על־ידי
 חלישות דעתו, אפלו בטעות.

פט. דברים שאתה שומע מפי הצדיק, הם מועילים
 יותר, ממה שאתה לומד בספרים.

צ. אדם מבין יותר, כשרואה פני המדבר.

82. One who does not believe in the words of the *tzaddikim* is fit to be punished, all the more so one who ridicules them.

83. When one comes to draw close to a *Tzaddik*, he (the *tzaddik*) is allowed to distance him when he asks unnecessary questions.

84. When a *Tzaddik* delivers a Torah teaching to the people, he is permitted to endear his teaching in their eyes before he says it.

85. Even a person's first (intended) soulmate can be changed through prayer.

86. In this world anyone who wants to bring himself close – can draw close. But in the World to Come, only those who were already close will be drawn close(r).

87. A *Tzaddik* who drew a person close, but the person did not want to draw himself close, it is permitted for him (the *tzaddik*) to push him away (with his hands).

88. The *Tzaddik* can punish a person with death, even through being disheartened – even mistakenly.

89. Things that you hear (directly) from the mouth of a *Tzaddik* are more effective than what you learn from books.

90. A person understands better when he sees the face of the speaker.

- צא. על־יְדֵי דְבוּר קַל שֶׁל הַצַּדִּיק נִפְתָּח אוֹר גָּדוֹל, אִזּוּ
בְּנִקְל לְבַנְי־אָדָם לְהַשִּׁיג חֲכָמוֹת רָמוֹת.
- צב. מִי שֶׁאִינוּ נוֹהֵג בְּשׁוֹרָה, מִתָּר לְהִשְׁתַּעֲבֵד בּוֹ.
- צג. לְפַעֲמִים הַצַּדִּיק מְנַשֵּׂא אֶת הָאָדָם וְאַחַר כֵּן
מִשְׁפִּילוֹ וְזֶה לְטוֹבַת הָאִישׁ.
- צד. יֵשׁ צַדִּיק נִקְרָא טוֹב, וְיֵשׁ צַדִּיק שֶׁאִינוּ נִקְרָא טוֹב,
וְיֵשׁ רָשָׁע רָע, וְיֵשׁ רָשָׁע שֶׁאִינוּ רָע.
- צה. גְּנָאִי הוּא וְשִׁפְלוֹת לְדוֹר, שֶׁכְּפוּפִין לְזֶה שֶׁאִין לוֹ מִי
שֶׁיַּעֲשֶׂה מְלֹאכֶתוֹ.
- צו. לְלַמֵּד לְאַחֵרִים עָדִיף מִמַּעֲשֶׂה.
- צז. יֵשׁ לְהִזְהַר מִלְּהִרְאוֹת חֲסִידוֹת לְפָנֵי גְּדוֹלִים.
- צח. מֵהוֹת הָאָדָם נָכַר עַל־יְדֵי הַתְּקַרְבוֹתוֹ; כְּשֶׁרוֹאִין לְמִי
הוּא מְקַרֵּב.
- צט. הַצַּדִּיק – אֵל יִסְכֵּן עֲצָמוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּעֲצָמוֹ, עַד
שֶׁיִּהְיֶה הוּא מְסֻכָּן, אֲלָא יִשְׁתַּתַּף עִמּוֹ צַדִּיק אַחֵר.

91. Through the casual (lit. light) speech of the *Tzaddik*, a great light is opened up. Then it is easy for people to attain high wisdoms.

92. One who does not behave properly, it is permitted to enslave him.

93. Sometimes a *Tzaddik* raises up a man, and then humbles him, and this is for the man's benefit.

94. There is a *Tzaddik* who is called "good", and there is a *Tzaddik* who is not called "good", and there is an evildoer who is evil, and an evildoer who is not evil.

95. It is a disgrace, and lowliness of the generation, when the people are subject to a leader who has no one to do his work for him.

96. To teach others (Torah) is greater than doing (actual fulfillment of the Torah).

97. One should be careful not to show hasidus (special piety in keeping the Torah and devotion to G-d) before great people (leaders).

98. The essence of a man is recognizable according to his drawing close, by seeing to whom he is close.

99. A *Tzaddik* should not endanger himself by praying alone, to the extent that he is endangered, rather he should have another *Tzaddik* join him.

- ק. הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ כַּחַ לְהִתְפַּלֵּל עַל אָדָם שֶׁיִּנְצֵל מִחַטָּאִים.
- קא. הַצַּדִּיק הוּא הַצֹּלֵם־אֱלֹקִים שֶׁל הַדּוֹר.
- קב. הַצַּדִּיק הוּא סוֹבֵל לְסוֹבְלָיו בְּעֵת צָרָתָם.
- קג. יְכוּל אָדָם שְׂיִהְיֶה צַדִּיק, אֲף־עַל־פִּי שְׂאִין לוֹ בְּטָחוֹן בְּשִׁלְמוֹת.
- קד. הַצַּדִּיק יְכוּל לְהִתְעַנֵּג, וְאִינוֹ יֵרָא מִהַיָּצַר הָרַע, כִּי תוֹרָתוֹ מִגְּנָה עָלָיו.
- קה. מִי שְׂאִינוֹ עוֹמֵד בְּפָנַי רַבּוֹ, נִקְרָא רָשָׁע וְאִינוֹ מְאָרִיךְ יָמִים וְתִלְמוּדוֹ מִשְׁתַּכַּח.
- קי. אִין לְהַטְרִיחַ אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּשִׁיְכוּלִין לְהוֹעִיל עַל־יְדֵי דְבַר אַחֵר.
- קיז. לְפַעֲמִים עַל־יְדֵי נַחַת־רוּחַ אֶחָד וּמַעַט שְׁעוֹשִׂין לְצַדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְעוֹלָם הַבָּא.
- קכ. מִי שְׂיֵשׁ לוֹ אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בַּשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יְכוּל לַעֲשׂוֹת נַחַת־רוּחַ לְצַדִּיק.
- קכז. מִי שְׂאִין לוֹ שׁוֹם הִרְהוּרֵי עֲבוּדָה יָרָה, הוּא מְשִׁתּוֹקֵם תְּמִיד לְהַצִּיל אֶת הַצַּדִּיקִים.

100. A *Tzaddik* has the power to pray for a man, that he should be saved from sins.

101. The *Tzaddik* is the image of G-d of the generation.

102. The *Tzaddik* bears those who bear him at the time of their pain.

103. It is possible for someone to be a *Tzaddik*, even if he does not possess the trait of trust (in G-d) in completeness.

104. The *Tzaddik* can take delight (from the physical world), and need not fear from the evil inclination, for his Torah protects him.

105. Someone who does not stand up before his rabbi is called "wicked", and does not live a long life, and his Torah learning is forgotten.

106. One should not burden the blessed G-d, when one can be helped through other means.

107. Sometimes, through one bit of satisfaction one brings to the *Tzaddik*, through this one merits to the World to Come.

108. One who has complete faith in the blessed G-d can give satisfaction to the *Tzaddik*.

109. One who does not have a trace of thoughts of idolatry, he constantly longs to save the *tzaddikim*.

קי. מִי שֶׁרוֹצֵה לַעֲשׂוֹת טוֹבָה לְצַדִּיק, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ
הוּא נוֹתֵן לוֹ כַח לָזֶה.

קיא. תִּלְמִיד-חֶכֶם הַמִּבְעֵט בְּרִבּוֹתָיו, נִתְקַצְרוּ שָׁנוֹתָיו.

קיב. הַמְנַהִיג עֲצָמוֹ בְּרִבְנוֹת כְּשֵׁישׁ גָּדוֹל מִמֶּנּוּ, נִתְקַצְרִים
שָׁנוֹתָיו.

קיג. כְּשֶׁהַצַּדִּיק צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל שְׂיִתְּנוּ לוֹ אֵיזָה דָבָר וְיֵרָא
מִהַמְקַטְרָגִים עַל צַדְקָתוֹ, יִבְקֶשׁ הַפֶּךָ רְצוֹנוֹ.

קיד. כְּשֶׁרָשָׁע עוֹשֶׂה אֵיזָה רָעָה וּבָא לְהַצַּדִּיק וְשׂוֹאֵל מִמֶּנּוּ
אִם יָפָה עָשָׂה, מֵתָר לוֹמֵר לוֹ: יָפָה עָשִׂיתָ, כְּדִי
לְהַצִּיל אֶת נַפְשׁוֹ.

קטו. מִי שֶׁמְפָרִישׁ בְּנֵי-אָדָם מִלְּבוֹא תַחַת כַּנְּפֵי הַשְּׂכִינָה,
עַל-יְדֵי זֶה נוֹפְלִים בָּנָיו לְעַבְדוֹת.

קטז. לְפַעֲמִים צָרִיךְ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל הַחוֹלָה שְׂיִמּוֹת.

קיז. בְּתַחֲלָה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְגַלֶּה הַסּוּד בַּתּוֹרָה
לְצַדִּיק, וְאַחֲרֵי-כֵן אוֹמֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַתּוֹרָה
בְּשִׁבִיל [בְּשֵׁם] הַצַּדִּיק.

110. One who wants to do a favor for the *Tzaddik*, the Holy One Blessed He gives him strength for it..

111. A Torah scholar who shows impudence to his rabbis causes his years to be shortened.

112. One who conducts himself with Rabbinic authority when there is someone greater than him, his years are shortened.

113. When a *Tzaddik* needs to pray to be given something, and he fears from forces challenging his righteousness, he should ask for the opposite of what he wants.

114. When a wicked man does some evil, and comes to the *Tzaddik* and asks him if what he (the wicked man) did was acceptable, it is permissible (for the *Tzaddik*) to tell him, "You did well", in order to save himself (lit. his soul).

115. One who separates people from coming under the wings of the Divine Presence causes his sons to fall into slavery.

116. Sometimes it is necessary to pray for mercy on a sick person - that he should die.

117. First the Holy One Blessed He reveals a secret of the Torah to a *Tzaddik*, and afterwards, the Holy One Blessed He says this Torah in the name of that *Tzaddik* .

- קיה. לַפְעָמִים הַצַּדִּיק מִתְעַנֶּה וּמִתְפַּלֵּל וְאִינוֹ מוֹעִיל.
- קיס. הַצַּדִּיק מִתֵּר לוֹ לַפְרִיץ גְּדָרִים שֶׁל אַחֵרִים בְּשָׂבִיל דְרָכּוֹ.
- קכ. לַפְעָמִים גּוֹזְרִים מְלַמְעֵלָה עַל מִסְפַּר בְּנֵי-אָדָם שְׂיִמּוֹתוֹ, וַיֵּשׁ אֶחָד בֵּינֵיהֶם שֶׁהַצַּדִּיק אוֹהֵב אוֹתוֹ, יֵשׁ כַּחַ בַּצַּדִּיק לְהִתְפַּלֵּל עָלָיו וּלְהַצִּיל אוֹתוֹ וּלְתַן אַחֵר תַּחֲתָיו.
- קכא. יֵשׁ כַּחַ בַּצַּדִּיק לְקַח מְזוּהָ וּלְתַן לְזוּהָ.
- קכב. בְּרַבְתַּת הַצַּדִּיק הוּא פְּדִיּוֹן.
- קכג. כָּל צַדִּיק יֵשׁ לוֹ דְבַר עֲבוּדָה, שֶׁהַצַּדִּיק אַחֵר, אֶפְלוֹ גְּדוֹל מִמֶּנּוּ, אִינוֹ יָכוֹל לְהַשִּׁיג עֲבוּדָתוֹ.
- קכד. מִהַ שֶׁהַצַּדִּיקִים נוֹסְעִים מִמְּקוֹם לְמְקוֹם בְּשָׂבִיל מְמוֹן, כִּי דְבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמְקוֹמָם וְעֹשִׂירִים בְּמְקוֹם אַחֵר.
- קכה. אַרְיֵכַת יָמִים שֶׁל תִּלְמִיד־חֶכֶם בָּא, בְּשִׁמְכְבְּדִין זֶה אֶת זֶה.

118. Sometimes the *Tzaddik* fasts and prays, and it does not help.

119. It is permitted for the *Tzaddik* to break through the (religious) safeguards of others to forge his own way.

120. Sometimes it is decreed from Above that a number of people should die, and there is one among them that the *Tzaddik* loves. The *Tzaddik* has the power to pray for him, and save him, and put another in his place.

121. A *Tzaddik* has the power to take from one and give to another.

122. The blessing of a *Tzaddik* is a *Pidyon* (redemption, ransom).

123. Each *Tzaddik* has a matter of devotion that another *Tzaddik*, even one greater than he, cannot attain (conception of) his service.

124. That which *tzaddikim* travel from place to place for (to raise) money, it is because the words of Torah are poor in one place and rich in another.

125. Length of years comes to Torah scholars when they honor each other.

קכו. אֵינָהּ דוֹמָה תְּפִלַּת צַדִּיק בֶּן צַדִּיק לְתְּפִלַּת צַדִּיק בֶּן רָשָׁע.

קכז. מִי שֶׁמְנַסֶּה אֶת הַצַּדִּיק, כְּאֵלוֹ מְנַסֶּה אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא.

קכח. כָּל הַגְּבוּיֹת שְׂאֵמוֹת הָעוֹלָם גּוֹבִין מִיִּשְׂרָאֵל, אִין זֶה אֶלָּא בְּשִׁבִיל הַפָּנִים שֶׁפָּגְמוּ בְּכַבּוֹד הַצַּדִּיק.

קכט. כְּשֶׁשׁוֹנְאֵי הַשֵּׁם דוֹבְרִים וְחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק, הוּא כְּבוֹד גָּדוֹל לַצַּדִּיק.

קל. עַל-יְדֵי אַמוּנַת צַדִּיקִים נִמְתַּק הַדִּין.

קלא. הַצַּדִּיק הוּא מְלַמֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹרָתוֹ, אִיךָ יִתְנַהֵג עִמּוֹ.

קלב. הַתְּפִלָּה שֶׁאָדָם מִתְּפַלֵּל בְּהִתְקַשְּׁרוֹת הַצַּדִּיקִים, הוּא נֶעֱנֶה.

קלג. הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל עוֹנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּשִׁבִיל הַצַּדִּיקִים.

קלד. הַלְיָצְנוֹת אֵינָן מְנִיחַ אֶת הָאָדָם לִילֵךְ לַצַּדִּיקִים.

126. There is no comparing the prayer of a *Tzaddik* who is the son of a *Tzaddik*, to the prayer of a *Tzaddik* who is the son of a wicked man.

127. One who puts the *Tzaddik* to the test is as if he tests the Holy One Blessed He.

128. All the levies that the nations demand from the Jewish People are only due to the violation that they violated the honor of the *Tzaddik*.

129. When those who hate G-d slander and stand against the *Tzaddik*, it is a great honor for the *Tzaddik*.

130. Through faith in *tzaddikim*, the *Din* (judgement) is sweetened.

131. The *Tzaddik* teaches G-d through his Torah (exegesis), how to deal with us.

132. The prayer a person prays with attachment to the *tzaddikim*, it is answered.

133. The Holy One Blessed He forgives the sins of Israel for the sake of the *tzaddikim*.

134. The mockery, does not allow one to go to the *tzaddikim*.

- קלה. על־יְדֵי צַדִּיקָה זֹכָה לְהִתְקַרְבוֹת לְצַדִּיקִים.
- קלו. אֵינן לָד צַדִּיק שְׂאִין עָלָיו מַחְלָקַת וּמַחְקָרִים.
- קלו. יֵשׁ רָשָׁע שֶׁהוּא בּוֹשׁ לְכַפֵּר בְּצַדִּיק עֲצֹמוֹ וּמְדַבֵּר רְעוֹת עַל אֱלוֹ שָׁהֵם תַּחַת הַצַּדִּיק.
- קלה. על־יְדֵי רְאִית פְּנֵי הַצַּדִּיק נִתְחַדַּד הַשִּׁבְל.
- קלמ. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת הַצַּדִּיק, שְׁלֵא יִפֹּל בּוֹ שׁוֹם צַעַר, יִזְכֶּה לְכָבוֹד וְיִהְיֶה מְצַדִּיקַת הַצַּדִּיק.
- קמ. על־יְדֵי שְׂמִיעַת תּוֹרָה מִפִּי הַצַּדִּיק מְקַבְּלִין חַיּוֹת.
- קמא. רָשָׁע שֶׁעָשָׂה חַטָּאִים רַבִּים, תִּקְנָתוֹ – שְׂיִהְיֶה בְּעִלּוֹתָיו לְחַיּוֹת אֶת הַצַּדִּיק.
- קמב. בְּשֶׁרָשָׁע מְכַנִּיעַ אֶת עֲצֹמוֹ תַּחַת הַצַּדִּיק, בְּיָדוֹעַ שֶׁנִּגְזַר עַל הַצַּדִּיק אֵיזָה צָרָה וְעַכְשָׁו לֹא יָבוֹא עָלָיו עוֹד הַצָּרָה.
- קמג. בְּשֶׁתִּירָא מִהַצַּדִּיק, תִּזְכֶּה לְסוּר מֵרָע.

135. Through charity, one merits to come close to *tzaddikim*.
136. There is no *Tzaddik* who does not have a conflict on him, and investigators.
137. There is a (type of) evildoer who is ashamed to blaspheme the *Tzaddik* himself, and so he slanders those that are under the *Tzaddik*.
138. Through seeing the face of the *Tzaddik*, the intellect is sharpened.
139. One who protects the *Tzaddik*, that no suffering should come to him, will merit to honor, and will benefit from the righteousness of the *Tzaddik*.
140. Through hearing Torah directly from the (mouth of the) *Tzaddik*, one receives vitality.
141. An evildoer who has committed many sins, his rectification is – that his actions should be (geared) to give vitality to the *Tzaddik*.
142. When an evildoer submits himself under the *Tzaddik*, it is certain that some hardship had been decreed upon the *Tzaddik*, and now the hardship will no longer come upon him.
143. When you have fear of the *Tzaddik*, you will merit to distance yourself from wrongdoing.

קמד. בְּשֵׁהצַדִּיק שׁוֹרָה בְּצַעַר, וְהִרְשָׁע מִבְּקֵשׁ רַחֲמִים
עָלָיו, עַל־יָדֵי זֶה יִזְכֶּה לְעֵתִיד לְעַמּוֹד עַל שְׁעָרֵי
צַדִּיק.

קמה. מַה יִשְׁלַפְעָמִים הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ
תְּפִלַּת הַצַּדִּיק, כִּדֵּי לְשִׂדְחָה בְּזֶה אֶת הַרְשָׁעִים,
שִׁישְׂאָרוֹ בְּרִשְׁעוֹתָיו.

קמו. עַל־יָדֵי מַחְלֶקֶת עַל הַצַּדִּיק שׁוֹכְחִין אֶת הַתּוֹרָה.

קמז. הַשֶּׁבַח שֶׁמְשַׁבְּחִין אֶת הַצַּדִּיקִים, כְּאֵלוֹ מְשַׁבְּחִין
אֶת הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

קמח. עִיר שֶׁהִיא צִיָּת אֶת הַצַּדִּיק, אֵין מְלַחֲמָה נִשְׁמַעַת
בָּהּ וְאֵין מְהוּמָה וְאֵין שְׁמוּעָה רָעָה.

קמט. הַהִתְנַגְּדוֹת עַל הַצַּדִּיקִים זֶה בָּא מִהִתְנַגְּדוֹת שְׁבִין
הַצַּדִּיקִים בְּעֶצְמָן.

קנ. בְּשִׁבִיל זֶה הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן פְּרִנָּסָה לַצַּדִּיק
עַל־יָדֵי הַמּוֹנֵעַם, כִּדֵּי לְשִׁיחֶיהָ לוֹ אֵיזָה הַתְּחַבְּרוֹת
עִמָּהֶם, וּכְשִׁיזְכֹּר הַקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אֶת הַצַּדִּיק,
יִזְכֹּר גַּם אוֹתָם.

קנא. בִּיאַת הַמְּשִׁיחַ תְּלוּי בְּקִרְבַּת הַצַּדִּיק.

144. When a *Tzaddik* is set with pain, and an evildoer asks for mercy on his behalf, through this he will merit in the future to stand at the gates of a *Tzaddik*.

145. That which the Holy One Blessed He does not heed the prayer of the *Tzaddik*, (it is) in order to thus reject the evildoers, that they should remain in their wickedness.

146. Through conflict on the *Tzaddik*, the Torah is forgotten.

147. The praise that is extolled of the *tzaddikim* is as if it is praise to the Holy One Blessed He.

148. A city that obeys the *Tzaddik*, no war is heard in it, and there are no upheavals or evil tidings.

149. The opposition to the *tzaddikim* comes from the opposition between the *tzaddikim* themselves.

150. For this reason the Holy One Blessed He gives livelihood to a *Tzaddik* through the general populace, in order that he will have some connection with them, [and] so that when the Holy One Blessed He remembers the *Tzaddik*, He will remember them as well.

151. The coming of the Messiah depends on drawing close to the *Tzaddik*.

- קנב. עָקַר שְׁלֵמוֹת הַנֶּפֶשׁ תְּלוּי בְּקִרְבַּת הַצַּדִּיקִים.
- קננ. מִי שֶׁמִּקְרַב אֶת עַצְמוֹ לַצַּדִּיק וְקִרְבָּתוֹ אֵינוֹ בְּתַמִּימוֹת, עַל־יְדֵי זֶה נִתְּהַפֵּךְ אַחֲרֵי־כֵן לְרוֹדֵף.
- קנד. הַשִּׁקָּרָן – בְּשָׁעָה שֶׁבָּא לְרֵאוֹת אֶת הַצַּדִּיק, לְבוֹ חוֹשֵׁב אֵיךְ יִדְבַּר אַחֲרֵי־כֵן.
- קנה. הַדְּבוּרִים שֶׁדוֹבְרִים עַל הַצַּדִּיק, לְסוֹף שֶׁדְּבָרֵיהֶם נִהְפְּךְ עֲלֵיהֶם, וְנוֹפְלִים לְמַשְׁכָּב.
- קנו. מִי שֶׁמְכַנֵּעַ אֶת עַצְמוֹ בְּפָנֵי הַצַּדִּיק, בְּזֶה מְעוֹרֵר אֶת־הָבָה אֶצֶל הַצַּדִּיק.
- קנז. עַל־יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת מַצַּדִּיקִים, עַל־יְדֵי זֶה זוֹכִין לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם.
- קנח. לְפִי רוּחַ־הַקֹּדֶשׁ שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לַצַּדִּיק, בֶּן הַעֲשִׂירִים סוֹמְכִין אוֹתוֹ, וְלְפִי סְמִיכָתָם אוֹתוֹ, בֶּן יָכוֹל לְהַחְזִיר אֶת הָרָשָׁעִים בְּתַשׁוּבָה.
- קנט. הַיְסוּרִין שֶׁבָּאִין עַל הַצַּדִּיקִים, בְּשִׁבִיל כְּדֵי שְׁלֵא יִתְרַהֲרוּ הָרָשָׁעִים לְעוֹלָם הַבָּא עַל הַטּוֹב, שִׁיתֵּן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לַצַּדִּיקִים.

152. The primary fulfillment of the soul comes through drawing close to the *tzaddikim*.

153. Someone who draws close to the *Tzaddik*, but his drawing close is not with sincerity (innocence), through this he is turned around afterwards to be an opposer.

154. A liar – when he comes to see the *Tzaddik* - his heart contemplates how he will speak afterwards.

155. The words that people speak against the *Tzaddik*, in the end their words are turned around against them, and they fall bedridden.

156. One who submits himself before the *Tzaddik*, with this he arouses the love of the *Tzaddik*.

157. Through the stories of the *tzaddikim*, through this one merits to draw close to them.

158. According to the Divine Inspiration the Holy One Blessed He grants to a *Tzaddik*, so the wealthy people support him. According to the support they give him, so he can bring the evildoers back in repentance.

159. The suffering that comes upon the *tzaddikim*, is so that in the World to Come, the wicked will not question (in their minds) the good that the Holy One Blessed He will be giving the *tzaddikim*.

קס. בְּשִׁחֵירָאִים הֵם בְּהַתְּחַבְּרוֹת עִם הַצַּדִּיק, עַל־יְדֵי זֶה
גּוֹרְמִים זְוֹנָג בֵּין קְדָשָׁא בְּרִידָה הוּא וּשְׂכִינְתָהּ פָּנִים
בְּפָנִים, וְאִין יְרִידָה אַחֲרָיו.

קסא. עַל־יְדֵי שְׂבַח שְׁמֵשׁבְּחִין אֶת הַצַּדִּיקִים, מִפִּילִין אֶת
הַרְשָׁעִים נְפִילָה גְדוֹלָה.

קסב. הַצַּדִּיק נִסְתַּלַּק בְּעוֹז בְּשׁוֹף וְנִאֹף.

קסג. הַנּוֹאֲפִים, לְרַב הֵם מֵתְנַגְּדִים עַל הַצַּדִּיקִים.

קסד. בְּשִׁחֵצַדִּיק נִסְתַּלַּק, נִשְׁאָר הָעוֹלָם כְּטַמְאִים,
וְצַדִּיקֵת הָעוֹלָם נִמְאָם בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

קסה. עַל־יְדֵי הַגְּדֵלַת הָעוֹלָם עַל הַצַּדִּיק נִתְעוֹרַר, חֵם
וְשָׁלוֹם, חֲרוֹן־אַף, גַּם יִשְׂרָפָה נִתְעוֹרַר.

קסו. טַלְטוּל הַצַּדִּיקִים לְפַעְמִים הוּא בְּשִׁבִיל לְגִלוֹת
אִיזָה צַדִּיק נִסְתָּר.

קסז. לְפַעְמִים יִסּוּרִין בָּאִים עַל הַצַּדִּיק, כְּדֵי לְמַעַט
בְּצַרוֹת יִשְׂרָאֵל.

קסח. מְלוֹי כְּרָסָם שֶׁל הַמּוֹזֵעִים עִם גּוֹרָם לְאַבְדַּת הַצַּדִּיק.

160. When the G-d fearing are connected to the *Tzaddik*, through this they cause a union between the Holy One, Blessed be He, and the Divine Presence, face to face, and there is no regression from this afterwards.

161. Through the praises that one extolls the *tzaddikim*, the wicked are pushed down to a great fall.

162. The *Tzaddik* passes away due to the sins of witchcraft and promiscuity.

163. The promiscuous are for the most part opposers of the *tzaddikim*.

164. When the *Tzaddik* passes away, the world (the people) remain as though impure, and the righteousness of the world is disgusting in the eyes of the Holy One Blessed He.

165. Through the haughtiness people hold above the *Tzaddik*, there is aroused, G-d forbid, Divine wrath. Also fires (lit. burning) are aroused.

166. The wandering about of the *tzaddikim* is sometimes in order to reveal some hidden *Tzaddik*.

167. Sometimes suffering comes upon the *Tzaddik*, in order to decrease the hardships of Israel.

168. The gluttonous eating of the masses causes the loss of the *Tzaddik*.

קסמ. יסורים שפּאִים על הצדיקים הוא כפָּרָה על כָּל
יִשְׂרָאֵל.

קע. מִי שֶׁאִינוֹ רוֹצֵה לְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ עַל שֵׁל הַצַּדִּיק,
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹעֵס עָלָיו וּמְבַעֲתֵהוּ.

קעא. מִי שֶׁמְבִיא דוֹרוֹן לַצַּדִּיק, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה
לוֹ נֶחֱת-רוּחַ.

קעב. עַל-יְדֵי דוֹרוֹן שֶׁמְבִיאִין לַצַּדִּיקִים, מְכַנְיַעִין אֶת
הַשּׁוֹנְאִים וּמְבַטְלִין אֶת הַרוּחַ רָעָה, שֶׁשׁוֹרָה עַל
הָאָדָם.

קעג. עַל-יְדֵי הַשְּׁתַּטְחוֹת עַל קְבָרֵי הַצַּדִּיקִים
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ טוֹבוֹת, אַף-עַל-פִּי
שֶׁאִינוֹ רְאוּי לְכָד.

קעד. מִי שֶׁמְסַפֵּר מַעֲשֵׂיֹת מַצַּדִּיקִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא עוֹשֶׂה לוֹ חֶסֶד.

קעה. מִה שֶׁהַצַּדִּיק מְנַהִיג אֶת הָעוֹלָם, הוּא מְחַמֵּת יְרָאָה
שְׁבֵת־וּכּוֹ.

קעו. כְּשֶׁאָדָם נִתְבָּרַךְ מִן הַצַּדִּיק, צָרִיךְ לַעֲמֹד עַל רַגְלָיו.
הַמְלִיךְ גּוֹבֵה יְצִיאֹתָיו מִן הָעָם.

169. The sufferings that come upon the *tzaddikim* are an atonement for all of the Jewish People.

170. One who does not want to accept upon himself the yoke of the *Tzaddik*, the Holy One Blessed He is angry at him and kicks him.

171. One who brings a gift to the *Tzaddik*, the Holy One Blessed He gives him satisfaction.

172. Through the gifts that people bring to *tzaddikim*, the enemies are subdued, and there is annulment of the evil spirit that sets upon a person.

173. Through prostrating oneself on the tombs of *tzaddikim*, the Holy One Blessed He does favors for him, even if he is not worthy of such.

174. Someone who recounts stories of the *tzaddikim*, the Holy One Blessed He does him kindness.

175. That which the *Tzaddik* rules over the world (-people) is due to the fear of G-d within him.

176. When a man is being blessed by the *Tzaddik*, he should stand on his feet.

177. A king is permitted to collect his expenses from the people.

קעח. עַל־יְדֵי כְבוֹד שְׁמִכְבְּדִין אֶת בְּנֵי הַצַּדִּיקִים,

נִתְעוֹרֵר רְצוֹן אֶצֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ שְׂיָבוֹא מְשִׁיחַ.

קעט. עַל־יְדֵי הַהֲלִיכָה שֶׁהוֹלְכִים לְצַדִּיק, מִכְּנִיעִים אֶת

הַשׁוֹנְאִים.

קפ. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל הַצְּוִי שֶׁל הַצַּדִּיק, הוּא נוֹפֵל

מִחֲשִׁיבוֹתוֹ.

קפא. מִי שֶׁמְהַנְהוּ מִנְכָסִיו, כְּאֵלּוּ מְהַנְהוּ כָּל יִשְׂרָאֵל וְנִצּוֹל

מִמִּיתָה.

קפב. מִי שֶׁמְסַרֵּב עַל דְּבָרֵי צַדִּיק, כְּאֵלּוּ שָׂאֵל בְּקוֹסְמִים.

קפג. עַל־יְדֵי הַחֲכָמָה ה' עִמּוֹ, גַּם אֵימָתוֹ מִטְּלַת עַל

הַבְּרִיּוֹת.

קפד. מִי שֶׁסּוֹמֵךְ אֶת הַצַּדִּיק בְּכֹל מִיַּיִן סְמִיכוֹת, הוּא

סְמוּךְ וְקָרוֹב לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא.

קפה. מִי שֶׁמְתַנַּגֵּה בְּצַדִּיק, לְסוֹף הוּא נִתְפָּס בְּמַצּוּדָה

רָעָה.

קפו. מִי שֶׁמְסַפֵּר מַעֲשִׂיּוֹת מַצַּדִּיקִים, מִזְכִּירִין לוֹ

צַדִּיקוֹתָיו.

178. Through the honor people extend to the children of the *tzaddikim*, the desire is aroused in the blessed G-d for the arrival of the Messiah.

179. Through the (act of) going – that people go to the *Tzaddik*, they subdue the wicked.

180. One who transgresses the command of the *Tzaddik*, he falls from his importance.

181. One who gives the *Tzaddik* enjoyment (benefit) from his property, is as if he benefited all of Israel, and he is saved from death.

182. One who disobeys (by refusal to perform) the words of the *Tzaddik* is as if he engaged in the asking of diviners.

183. Through wisdom, G-d is with one, and also the fear of him is cast upon the people.

184. One who supports the *Tzaddik* with all types of support, he is close and near to him in the World to Come.

185. One who starts up with the *Tzaddik*, in the end he is caught in a bad trap.

186. One who recounts the stories of *tzaddikim*, his righteousness is recalled.

- קפז. הַצַּדִּיק יָכוֹל לְהֵן דָּבָר, שְׁלֵא בָּא לְעוֹלָם.
- קפח. הַצַּדִּיק, כָּל מְקוֹם אֲשֶׁר יִדְרֹךְ בּוֹ רַגְלָיו הוּא קוֹנֵה.
- קפח. מִי שְׁנוֹתָן עֵצָה לְצַדִּיקִים בְּעַת הַתְּנַגְדוֹת, מַעֲשֵׂה יָדָיו קַיָּמִים; וְאִין מְבַטֵּל אוֹתָם.
- קצ. בְּשַׁעַה שְׁמֹסְתַּבֵּל עַל הַצַּדִּיק, יִסְתַּבֵּל בְּאִימָה, כְּדִי שְׁלֵא יַעֲנֹשׁוּ אוֹתוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.
- קצא. עַל־יָדֵי יִרְאֵת־שָׁמַיִם נִשְׁתַּוְּקַק הָאָדָם לְקָרֵב אֶת עַצְמוֹ לְצַדִּיק.
- קצב. עַל־יָדֵי יְשִׁיבָה אֵצֶל שְׁלֵחַן הַצַּדִּיק נִתְבַּטֵּל הַמְּלַחְמָה.
- קצג. מִי שֶׁהוּא זֵיפֹן, לְסוּף שְׂוִית־חֵבֵר עִם הַמְּתַנַּגְדִּים, שְׁחוֹלְקִים עַל הַצַּדִּיק.
- קצד. לְפַעֲמִים הַצָּרַעַת פּוֹרַח לְצַדִּיק, כִּי מְקָרֹב קָרֵב אִיזָה אָדָם בְּתִשׁוּבָה.
- קצה. מִי שֶׁאוֹמֵר עַל הַצַּדִּיק שֶׁהוּא רָשָׁע וְעַל הָרָשָׁע שֶׁהוּא צַדִּיק, עַל־יָדֵי זֶה יִפֹּל לְחַלְשָׁה, גַּם עַל־יָדֵי זֶה חֲמָה וּלְבָנָה נִלְקִין.

187. The *Tzaddik* can give something that has not yet come into the world.

188. The *Tzaddik* – everywhere his feet tread, he acquires.

189. Someone who gives advice to *tzaddikim* at a time when they are facing opposition, the work of his hands endures, and will not be annulled.

190. At the time when one looks upon the *Tzaddik*, he should look with dread, so that he will not be punished by Heaven.

191. Through fear of Heaven, a persons gains a longing to draw himself close to the *Tzaddik*.

192. Through sitting at the table of the *Tzaddik*, war is annulled.

193. One who is a forger, in the end he will join the opposers who stand against the *Tzaddik*.

194. Sometimes the plague of leprosy breaks out upon the *Tzaddik*, because he had recently brought someone back in repentance.

195. Someone who says of a *Tzaddik* that he is wicked, and of a wicked one that he is a *Tzaddik*, through this he falls into a state of weakness, also the sun and moon are eclipsed.

- קצו. התקשרות לצדיק הוא רפואה גדולה.
- קצז. קשה לאדם להשיג איזה תשועה, כשיש צדיק בעיר, ואינו מבקש ממנו, שיתפלל עליו.
- קצח. לפעמים יש אחד שמקרב בהתקרבות גדול לצדיק, ואינו מרגיש בעצמו שום יראת-שמים; ידע כי אם לא היה מקרב, לא היה ראוי לחיות בלל.
- קצט. לפעמים הצדיק מתבייש לבקש מהקדוש-ברוך הוא על צערו. מה עושה הקדוש-ברוך הוא, מביא צער כזה על רשע, כדי ששחרשע בא ומבקש ממנו, שיתפלל עליו, על-ידי זה נצול גם הצדיק מצערו.
- ר. מי שחולק על הצדיק בפניו, בידוע שאין בו יראת-שמים.
- רא. לפעמים המחלקת על הצדיק היא הוכחה גדולה שזהו צדיק.
- רב. יש רשע שמצליח, וכשרודף את הצדיק, אזי הקליפות בעצמם נוקמים ממנו.

196. Connection to the *Tzaddik* is a great healing.

197. It is hard for a man to receive a salvation, when there is a *Tzaddik* in the city, and he (the man) does not ask the *Tzaddik* to pray for him.

198. Sometimes a person comes very close to the *Tzaddik*, and yet does not feel within himself any fear of Heaven. He should know that if he had not come close, he would not be worthy of living at all.

199. Sometimes a *Tzaddik* is ashamed to pray to the Holy One Blessed He about his personal suffering. What does the Holy One Blessed He do? He brings similar suffering upon an evildoer, so that when the evildoer comes and asks from him (the *tzaddik*) to pray for him, and through this, the *Tzaddik* is also saved from his suffering.

200. One who disputes the *Tzaddik* in front of him, it is certain that he does not have fear of Heaven.

201. Sometimes the controversy surrounding a *Tzaddik* is a great proof that he is a *Tzaddik*.

202. There is an evildoer who is successful. But when he pursues (attacks) the *Tzaddik*, the *Klipos* (husks - impure forces) themselves take revenge on him.

ג. החלוק שִׁבְיָן צַדִּיק לִירֵא־שָׁמַיִם, שֶׁהִירֵא אֵין לוֹ
 רְשׁוֹת לְגַלוֹת מִסְתוֹרָיו שֶׁל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל
 הַצַּדִּיק יֵשׁ לוֹ רְשׁוֹת.

ד. מִי שֶׁדוֹבֵר עַל הַצַּדִּיק, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא גִדְּלָן.

ה. בְּשֶׁהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה, שֶׁהַצַּדִּיק יִלְמַד דְּרָךְ
 אֶת הָעָם, מְרַמֵּז לוֹ בְּפִרְנָסָתוֹ.

ו. הַצַּדִּיק בְּשִׁמְתִּפְלֵל עַל הָאָדָם, הוּא מְבִיֵן, עַל אִיזָה
 עֲבָרָה בָּא עָלָיו הַפְרָעוֹת הַזֹּאת.

ז. מִי שֶׁשׁוֹמֵר אֶת בְּרִיתוֹ, בְּוֹדָאֵי מְחַבֵּב אֶת הַצַּדִּיק.

ח. בְּשֶׁהַצַּדִּיק עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְאֵינוֹ מְשַׁנֵּיחַ עַל
 הַמּוֹן-עַם, לְלַמֵּד אוֹתָם, עַל-יְדֵי זֶה נוֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ.

ט. עַל-יְדֵי הַפְרָנְסָה שֶׁמְפָרְנְסִין אֶת הַצַּדִּיק, נִמְחָל לָהֶם
 כָּל עוֹנוֹתֵיהֶם, כְּמוֹ הַכֹּהֲנִים אוֹכְלִים, וּבְעֵלִים
 מִתְכַּפְּרִים.

203. The difference between a *Tzaddik* and one who has fear of Heaven, is that the one with fear does not have permission to reveal the mysteries of the Holy One Blessed He, whereas the *Tzaddik* has permission.

204. One who slanders the *Tzaddik*, it is certain that he is arrogant.

205. When the Holy One Blessed He wants the *Tzaddik* to teach the people the Way of G-d, He hints this to him through his livelihood.

206. The *Tzaddik* – when he prays on behalf of someone, he can discern from which sin this suffering came upon the person.

207. Someone who guards his covenant (circumcision) will certainly have love for the *Tzaddik*.

208. When the *Tzaddik* serves the blessed G-d, without supervising the masses to teach them, through this he falls from his level.

209. Through the income people provide for the livelihood of the *Tzaddik*, all their sins are forgiven. Just as (we find in the Torah) the *Cohanim* (priests) eat (of the sacrifices) and (by this) the owners (those that brought the sacrifices) are atoned.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. עַל־יְדֵי סַפּוּרֵי מַעֲשֵׂיֹת שֶׁל צַדִּיקִים מִמְּשִׁיבֵינָא אֹר
שֶׁל מְשִׁיחַ בְּעוֹלָם, וְדוּחָהּ הַרְבֵּה חַשְׁדָּ וְצָרוֹת מִן
הָעוֹלָם.
- ב. גַּם זוֹכָה לְבִגְדֵימַיִם נְאִים.
- ג. בְּשִׁבְעַת יָמֵי אֲבֵלוֹת שֶׁל הַצַּדִּיק, הַקְּדוּשָׁ בְּרוּךְ־הוּא
מִשְׁפִּיעַ עַל הַמֵּתֵאֲבָלִים עָלָיו מֵאֹר הַגְּנוּז מִשְׁשֵׁת
יָמֵי־בְּרֵאשִׁית.
- ד. אַל תִּתְמָה עַל הַחַפְּזִי, שֶׁהָאָדָם הוּא בְּרִיָּה קְטַנָּה וְבו
תְּלוּי כָּל הָעוֹלָמוֹת, כִּי בֶן בְּכָל מְקוֹם שֶׁהַשְּׂכִינָה
שָׂרוּיָה; מוֹעֵט מִחֲזִיק אֶת הַמְּרַבֶּה.
- ה. כָּל אָדָם מְצִיר בְּזִיו פְּנָיו וְגַן־עֵדֶן שָׁלוֹ.
- ו. עַל־פִּי רַב, הַיְרָאִים – פֶּרְנִסְתָּם בָּא עַל־יְדֵי
טְלָטוּלִים.
- ז. לְפַעֲמִים הַצַּדִּיק בָּא לְטְלָטוּלִים, כִּדֵּי שֶׁכְּשִׁיבֹא
לְעוֹלָם הַבָּא, יִזְכַּר כָּל הַמְּקוֹמוֹת, שֶׁהָיָה בָּהֶם,
וְעַל־יְדֵי זֶה יְבוֹאוּ טוֹבוֹת לְאֵלוֹ הַמְּקוֹמוֹת.

SECOND PART:

1. By telling over stories of *tzaddikim*, one draws the light of Messiah into the world, and pushes out much darkness and hardship from the world.
2. Also, one merits to nice clothing.
3. In the seven days of mourning over the *Tzaddik*, the Holy One Blessed He dispenses on the mourners from the hidden light of the Six Days of Creation.
4. Do not be puzzled on the scheme, that man is a small creature and all the worlds are contingent on him. For such is the way with every place wherein the Divine Presence pervades; the little holds the large.
5. Every man has drawn in his visage his (portion in) *Gan Eden* (Heaven).
6. For the most part, the G-d fearing – their livelihood comes through moving about.
7. Sometimes the *Tzaddik* comes to moving from place to place, so that when he comes to the World to Come, he will remember all the places he had been, and through this good will come to all those places.

- ח. מִי שִׁוְדַע שְׁמוֹת שֶׁל בְּנֵי הַצַּדִּיקִים שֶׁבְּדוֹר, הוּא יוֹדַע כָּל הַמְּאָרְעוֹת שֶׁיְהִיָּה.
- ט. מִי שֶׁמְצַדִּיק אֶת הַבְּרִיּוֹת, כָּל חֲפָצָיו נַעֲשִׂים בְּלִי שׁוּם מוֹנַע.
- י. כְּשֶׁהַצַּדִּיק נִחְלָשׁ כַּחוֹ, שְׂאִין יְכוּל לַעֲשׂוֹת רְצוֹן קוֹנוֹ כְּמִקְדָּם, יָדַע שְׂאִין הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה עוֹד, שִׁוְרָה דְרָךְ תְּשׁוּבָה לְרָשָׁעִים.
- יא. עֶקֶר כֹּחַ הַצַּדִּיקִים הוּא כְּשֶׁהַדִּין נִמְתָּק, הִינּוּ עַל-יַדֵּי אַחֲדוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.
- יב. כְּשֶׁהַצַּדִּיקִים נִתְּפָרְסָמִים בְּעוֹלָם, עַל-יַדֵּי זֶה נִתְּחַדְּשִׁים נְגוּנִים בְּעוֹלָם.
- יג. מִי שֶׁמוֹסֵר נַפְשׁוֹ בְּשֶׁבִיל יִשְׂרָאֵל, דִּינָיו אֵינָם בְּמַלְיָם וְכֹאֲשֶׁר יִגְזַר בֶּן יָקוּם.
- יד. עַל-יַדֵּי שְׁמוֹשׁ הַצַּדִּיק בָּא חֲרוֹת וְנִתְּבַטַּל הַקְּלָלוֹת.
- טו. אֵלּוּ הַמְּקַרְבִּים לִירְאֵי-הַשֵּׁם, גַּם הֵם זוֹכִים לִירְאָה וּלְדַעַת.

8. Someone who knows the names of the children of the *tzaddikim* of the generation, he knows all the events that are yet to come.
9. Someone who justifies the people, all his interests are fulfilled without hindrance.
10. When a Tzaddik's strength is weakened, so that he cannot do the will of his Creator as before, he should know that the Holy One Blessed He no longer desires that he instruct the way of repentance to the wicked.
11. The main strength of the *tzaddikim* comes when the judgment is sweetened, that is, through the unification of the blessed name of G-d.
12. When the *tzaddikim* become famous in the world, through this there are new melodies in the world.
13. One who has self-sacrifice for the sake of the Jews (lit. Israel), the judgments he passes are not annulled, and what he decrees will be fulfilled.
14. Through serving the *Tzaddik* comes freedom, and the curses are annulled.
15. Those who are close to G-d fearing people, they also merit fear and cognizance.

טו. כְּשֶׁהַצַּדִּיק נִתְעַשֵּׂר, עַל־יְדֵי זֶה הַרְשָׁעִים חוֹזְרִים
בְּתִשׁוּבָה.

יז. כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רֹאֵה אִיזָה צַדִּיק, שֵׁיֵשׁ כַּח
בְּיָדוֹ לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדָתוֹ אֲזִי מַעֲמִיד עָלָיו
שׁוֹנְאִים, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְקָרֵב אֶת בְּנֵי-אָדָם, כִּי הַצַּדִּיק
שֶׁאֵין לוֹ שׁוֹנְאִים, אֵין יָכוֹל לְקָרֵב, כְּמוֹ כְּעֵת בִּיאַת
הַמְּשִׁיחַ יֵשְׁבוּ בְּשָׁלוֹם, וְאִז אֵין מְקַבְּלִין גֵּרִים.

יח. יֵשׁ שְׁנֵי צַדִּיקִים, שֶׁאֶחָד דְּבִרְיוֹ הֵם כַּחֲרִישָׁה, וְהַשֵּׁנִי
דְּבִרְיוֹ כַּקְּצִירָה, אוֹ אֶחָד דְּבִרְיוֹ הֶקְמַת הַבְּרִית
לְזוּוג, וְהַשֵּׁנִי דְּבִרְיוֹ הֵם הַמְּמַשִּׁיכִין אֶת הַזֶּרַע וּמְהוּיִם
אֶת הַזֶּרֶע בְּבֶטֶן אִמּוֹ וּמְגַדְּלִין אוֹתוֹ. כְּכֵן כְּשֵׁיֵשׁ
מִחֲלָקֶת בֵּין שְׁנֵי צַדִּיקִים הָאֵלוֹ אֵל יִתְעַרֵב זֶר בְּתוֹךְ
דְּבוֹרָם, שֶׁמְדַבְּרִים זֶה עַל זֶה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִקְלַקֵּל
הַמְּכֻוֵן.

יט. כְּשֶׁהוֹלְכִין עַל קַבְרֵי צַדִּיקִים, צָרִיךְ לָזַה זְכוּת שְׂיֻכַּל
לְאַסֹּף רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ לְקַבֵּר שְׂיִהְיֶה כְּאֵלוֹ הוּא חַי, כִּי
אִם אֵין זְכוּת, אֲזִי רוּחוֹ וּנְשָׁמָתוֹ עוֹלִין לְמַעְלָה לְתוֹךְ
שָׁאֵר הַצַּדִּיקִים.

16. When a *Tzaddik* becomes wealthy, through this the wicked return in repentance.

17. When the Holy One Blessed He sees that a certain *Tzaddik* has the power to draw people to His service, He stands up on him enemies, in order that he will be able to draw the people (to G-d). Because a *Tzaddik* who does not have enemies, he cannot draw (people to G-d). This is comparable to the time of the arrival of the Messiah, they will reside in peace, and then converts will not be accepted.

18. There are two *Tzaddikim*, that one, his words are like plowing, and the second, his words are like harvesting. Or one, his words are like the erection of the covenant (circumcision) for conjugation, and the second, his words are what draws the seed to impregnation and form the fetus in its mother's womb and develop it. Thus, when there is an argument between these two *Tzaddikim*, an outsider should not interfere in their words which they say against each other, so that he does not ruin the intended aim.

19. When one goes to the tombs of the *Tzaddikim*, one needs merit to be able to draw his (the *Tzaddik's*) spirit and soul, to the tomb, (so it will be) as if he is alive. For if there isn't merit, then his (the *Tzaddik's*) spirit and soul ascend to Heaven, to the midst of the other *Tzaddikim*.

ב. על-ידי הזכרת שמות הצדיקים יכולין להביא שנוי במעשה בראשית, כלומר לשנות הטבע. וסימן לדבר: "אלה תולדות השמים והארץ" וכו' "ואלה שמות בני ישראל" וכו' – גזרה-שנה.

כא. מי שיודע מארץ-ישראל, שטעם באמת טעם ארץ-ישראל, הוא יכול להכיר באחר, אם היה אצל צדיק על ראש השנה אם לאו, כי מי שזוכה להיות אצל צדיק אמתי על ראש-השנה, אזי בכל מקום שהאיש הזה מסתכל, נעשה אותו האויר בחינת אויר ארץ-ישראל, ועל-פן מי שיודע מטעם ארץ-ישראל כל אחד לפי ערכו, הוא מחיב להרגיש ארץ-ישראל כשפוגע ומתועד יחד עם זה האיש, שהיה אצל הצדיק אמתי על ראש-השנה, כי על-ידו נעשה האויר בבחינת ארץ-ישראל כנ"ל.

קללה

א. על-ידי הקללות בא אבלות, חס ושלום.
 ב. אין אדם רשאי לקלל אלא-אם-פן יכול לראות הדורות שיצאו ממנו.

20. Through mentioning the names of the *Tzaddikim*, one can bring changes in the Creation, that is to say, to change nature (do the supernatural). An indication for this matter is: "These are the offspring (chronicles) of the Heaven and the Earth (Bereshit 1:1)", and "These are the names of the children of Israel (Shemot 1:1)" – syllogism [- *gezaira shuvva* - the usage of the words "These are" in both passages is the basis to apply what is found by one of them to the other].

21. One who knows from the Land of Israel, who has truly tasted the taste of the Land of Israel, he can recognize in another if he had been by a *Tzaddik* on *Rosh HaShana* (the Jewish New Years) or not. Because one who merits to be by a true *Tzaddik* on *Rosh HaShana*, then in every place where this person looks, the air of that place becomes the aspect of the air of the Land of Israel. Therefore, one who knows from the taste of the Land of Israel, each according to his level, it is imperative for him to sense the Land of Israel, when he meets and gets together with this man who had been by the true *Tzaddik* on *Rosh HaShana*. For at his hand the air becomes of the aspect of the Land of Israel, as explained above.

CURSE

1. Curses cause a state of mourning, G-d forbid .
2. One does not have permission to curse unless he can see the generations to come from the one [he is cursing].

- ג. אל תהיה קללת הדיוט קלה בעיניך.
 ד. הקללות הולכים אחר הפונה.
 ה. לפעמים נתקנים קללת הצדיק כל ימי חייו ולא
 לאחר מותו.
 ו. סוף – שקללת חנם ישוב על המקלל.
 ז. קללת חכם אפלו בחנם ואפלו על תנאי באה.
 ח. אפלו נכרי המברך את ישראל מתברך.

חלק שני

- א. אדם הרגיל בקללות הוא מעולם־התהו וכן להפך,
 הרגיל בברכה הוא מעולם התקון.
 ב. על־ידי החקירות בעולם־התהו, הינו מה למעלה
 מה למטה וכו', על־ידי זה גורם קללה, והשומר את
 עצמו מחקירות האלו גורם ברכה.
 ג. הרגיל בקללה, על־ידי זה לא יהיה לו בנדים על
 שבת.
 ד. אין כח הקללה חל על מיחס.

3. Do not take the curse of a common man lightly (in your eyes).
4. Curses affect according to the intention (with which they are said).
5. Sometimes the curse of a *Tzaddik* are fulfilled as long as he lives, but not after his passing.
6. In the end, an unjustified curse returns upon the one who cursed.
7. The curse of a Torah sage comes to pass, even if it was unjustified, and even if it was given conditionally.
8. Even a non-Jew who blesses the Jewish People is blessed.

SECOND PART :

1. A man who is accustomed to cursing is from the World of Disorder, and conversely, one accustomed to blessing is from the World of Repair.
2. Investigating the World of Disorder, that is to say, speculating about what is Above and what is Below, etc, draws down curse; one who restrains himself from these investigations causes blessing.
3. One accustomed to curse through this he will not have clothes for Shabbat.
4. The power of a curse does not have effect on one with [an honored] lineage.

- ה. על-ידי שמוש הצדיק בא חרות ונתבטל הקללות.
 ו. על-ידי משא-ומתן באמונה נתבטלים הקללות.
 ז. כשאדם מקלל לחברו בשעת תרדה, מזיק לו הקללה מאד.

קִלְפָה

- א. אותיות א'ת'ה' מכניעים את הקלפות.
 ב. שמירה ליוֹלָדָת, שכתב על קלף פסוק: "ה' רמה ידך בל יחזיון". (יהוה רמה ידך בל יחזיון ויחזו ויבשו קנאת עם אף אש צריך תאכלם): (ישעיהו כו, יא)
 ג. בחרבות קלפות שכיחים.
 ד. הַנֵּר מְכַנֵּיעַ שְׁלִיטַת הַקְּלָפוֹת.
 ה. מָזְלוֹ שֶׁל אָדָם שׁוֹמֵר אֶת הָאָדָם מִלְּהִיּוֹת נֶזֶק.
 ו. הַשְּׁבָעָה קוֹלוֹת שְׁאֵמֵר דָּוִד עַל הַמַּיִם, בְּדַבְּרוֹן מְכַנֵּיעֵין הַרוּחַ רָעָה.
 ז. מְזִיקֵין מְצוּיִים בְּבוֹרוֹת כְּמוֹ שְׂמֻצוּיִין בַּשְּׂדוֹת.

5. Through serving the *Tzaddik* comes freedom and curses are annulled.
6. Through conducting business faithfully, curses are annulled.
7. When a man curses his fellow during a time of dread, the curse is very damaging to him.

HUSKS (EVIL FORCES)

1. The letters *Aleph-Tav-Heh* subdue the evil husks.
2. Protection for a woman giving birth is to write on parchment the verse "Hashem, Your hand was lifted up high, they did not see; [they shall see and be ashamed about Your jealousy for the people, the very fire of Your enemies consumes them.]" (Isaiah 26:11)
3. Evil husks are prevalent in ruins.
4. A candle subdues the dominion of the evil husks.
5. A person's good fortune protects him from being harmed.
6. The seven cries that David uttered at the water, when recited, subdue the evil spirit.
7. Damaging forces are found in pits, just like they are found in fields.

- ת. מקום שאין בני-אדם מצויין, שכיחים שם שדים
אפלו ביום, אבל בעיר אפלו בלילה לא הישינן.
ט. לצד צפון השדים נגלים לבני-אדם מאד.
י. סגולה להברית רוח הטמאה, לקרות פֶּרֶשֶׁת נח.
יא. כשמדבר עם רשע, על-ידי הכל פיו נתנשם.

חלק שני

- א. יש שדים שמצויים בבתים, שהם מקלקלין
השלום-בית, ועל-ידי זה פעם וקטמות בבית. ועקר
הבית הוא האשה כי ביתו זו אשתו, ועל-כן על-פי
רב עקר הקטמות ממנה. ולפעמים נאחזים בשאר
בני-הבית, ועל-ידי זה נעשים הקטמות והמריבות
כנ"ל, ועל-ידי זה באים יסורים על בני הבית. וזה
מפרש בפסוק: "בתיהם שלום מפחד", ודרשו
רבותינו, זכרונם לברכה: מפחד – אלו שדים, וזהו
"שלום מפחד" כי השלום הפך הפחד, שהם השדים
המקלקלים השלום כנ"ל, וזהו: "ולא שבט אלוה"
וכו', הינו היסורים כנ"ל.

8. A place where people are not found, demons are common there even during the day. But in the city, even at night, we are not wary.

9. On the north side, demons are very much revealed to people.

10. A *segulah* (auspicious) way to chase away the evil spirit is to recite the Torah portion of Noah.

11. When speaking with a wicked person, through the breath of his mouth we become more coarse (more physical).

SECOND PART :

1. There are demons that are found in homes which ruin peace in the home, and as a result there is anger and quarreling in the home. The mainstay of the home is the wife, because one's "house" is his wife. Therefore, in general, the quarreling mainly comes from her. Sometimes, [the demons] become attached to the other members of the home. and as a result, they create quarreling and complaints, as [in the case of the wife]. Through this, suffering comes to the members of the household. This is explained in the verse, "Their homes are at peace from fear ...". Our sages of blessed memory explained: "from fear" refers to demons. Hence, "at peace from fear": because peace is the opposite of "fear", which are the demons that ruin peace. " ... and the rod of G-d is not [upon them]", referring to the aforementioned suffering.

קִנְיָה

- א. כְּשֵׁיתִבְטַל הַקִּנְיָה, אֲזִי יִהְיֶה קְבוּץ גְּלוֹת.
- ב. עַל־יְדֵי קִנְיָה בָּא שְׂרָפָה.
- ג. עַל־יְדֵי קִנְיָה בָּא שְׂפִיכוֹת־דָּמִים.
- ד. עַל־יְדֵי קִנְיָה בְּמִזְוֵן חֲבֵרוֹ נַעֲשֶׂה שׁוֹטָה.
- ה. עַל־יְדֵי בִיאַתְךָ לְצַדִּיק יִתְבַטַּל מִמֶּךָ הַקִּנְיָה.
- ו. עַל־יְדֵי קִנְיָה עֲצֻמוֹתָיו מְרַקִּיבִין.
- ז. הַשּׁוּם מוֹצִיא קִנְיָה.
- ח. דְּפָרַע קִנְיָה מִחֲרִיב בֵּיתוֹ.
- ט. עַל־יְדֵי קִנְיָה בָּא תְּשִׁישׁוֹת כַּח.

קָרִי

- א. קָרִי בָּא עַל־יְדֵי דְבוּר מְזֻנּוֹת גַּם עַל־יְדֵי שְׁנַפְל מֵאֲמוֹנָתוֹ.
- ב. מִי שְׂמוֹצִיא קָרִי, לְסוֹף הוֹלֵךְ עָרוֹם.

JEALOUSY

1. When jealousy will be annulled, the Ingathering of the Exiles will take place.
2. Through jealousy come fires (burning).
3. Through jealousy comes bloodshed.
4. Through coveting the money of one's fellow, one becomes a fool.
5. Through your coming to a *Tzaddik*, your jealousy will be annulled.
6. Through jealousy, one's bones rot.
7. Garlic expels jealousy.
8. One who takes revenge out of jealousy destroys his house.
9. Through jealousy comes a weakening of strength.

WANTON EMISSION OF SEED

(unintentional, unless otherwise stated)

1. Emission of seed comes through talking about promiscuity, and also through that which one fell from his faith.
2. One who (intentionally) releases seed wastefully, in the end goes naked.

- ג. עַל־יָדַי עֲצָבוֹת רוּאָה קָרִי.
- ד. מִי שֶׁנִּזְקָה לְאָכֹל מִשְׂאֵלֵת חֶכֶם, הוּא נִצּוֹל מִטְּמֵאֵת קָרִי.
- ה. אִין לוֹ לְאָדָם לְאָכֹל עַל שְׁלֶחַן הַצַּדִּיק, קָדָם שֶׁטָּבֵל לְקָרִיו.
- ו. תִּשְׁמַח בְּטוֹב שָׂבָא עַל הַצַּדִּיקִים, וְזֶה תִּקּוֹן לְקָרִי.
- ז. עַל־יָדַי הַלִּיצְנוֹת בָּא לְטְמֵאֵת קָרִי.
- ח. קָרִי בָּא מִקְלוֹת־רֹאשׁ.
- ט. קָרִי בָּא עַל־יָדַי אֲכִילֵת שׁוֹם וּבִיעִים.
- י. גַּם עַל־יָדַי דְּבָרִים בְּטָלִים וְנִבּוֹל פֶּה.

חֶלֶק שֵׁנִי

- א. הַשְּׂכָרוֹת גּוֹרֵם גְּלוֹת גַּם גּוֹרֵם הוֹצָאת זָרַע לְבִטְלָה.
- ב. הַבְּזִיוֹנוֹת בָּאִים עַל־יָדַי קָרִי.
- ג. הַדְּבֹר שֶׁאָדָם מְדַבֵּר בְּחֻצֵי דְבֹר, שְׂאִינוֹ מוֹצִיא אוֹתִיוֹת הַדְּבֹר יָפָה יָפָה, זֶה בְּחִינָה כְּמוֹ בְּחִינַת קָרִי.

3. Through depression, one comes to having (lit. seeing) a wanton emission.
4. One who avoids eating food whose *kashrut* (kosher status) was (for what ever reason, found questionable and was deemed necessary to be) asked to an authority, he is saved from the impurity of wanton emission.
5. A person should not eat at the table of a *Tzaddik* before he has immersed (in a *mikveh* to purify himself) from his emissions.
6. Rejoice in the good that comes upon the *Tzaddikim*, and this is a rectification for emissions.
7. Through mockery, comes the impurity of wanton emission.
8. Wanton emission comes from lightheadedness.
9. Wanton emission comes as a result of eating garlic and/or eggs.
10. Also as a result of pointless speech and/or foul language.

SECOND PART:

1. Drunkenness causes exile, also it causes releasing seed wastefully.
2. Ridicule comes through wanton emissions.
3. Speech that a person half-pronounces - in that he does not enunciate the words clearly - this is an aspect similar to the aspect of wanton emissions.

ד. הַבְּנִיּוֹת מֵתִים, חֵם וְשָׁלוֹם, עַל-יְדֵי רֵאִית קָרִי.
 ה. תִּקְוֵן גָּדוֹל לְמִקְרָה, חֵם וְשָׁלוֹם, לוֹמֵר אֵלֶּי עֲשֶׂרָה
 קִפִּיטֵל תְּהֵלִים בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם, שְׁקָרָה לוֹ, חֵם וְשָׁלוֹם,
 וְאֵלֶּי הֵן: ט"ז "מִכְּתָם לְדוֹד"; ל"ב "לְדוֹד מִשְׁכִּיל
 אֲשֶׁרִי"; מ"א "אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֵל דָּל"; מ"ב "בְּאֵיל
 תַּעֲרֵג"; ג"ט "לְמַנְצָה אֵל תִּשְׁחַת"; ע"ז "עַל יְדוֹתוֹן";
 צ"ז "תִּפְלָה לְמִשְׁחָה"; ק"ה "הוֹדוּ לַה' קְרָאוּ"; קל"ז "עַל
 נְהוֹת בְּבֵל"; ק"נ "הִלְלוּ אֵל בְּקִדְשׁוֹ". וְתִדַּע נְאֻמָּה,
 שְׂאֵלֶּי עֲשֶׂרָה קִפִּיטֵלֶיךָ מִסְּגָלִים מְאֹד מְאֹד לְתִקְוֵן
 עֲוֹן זֶה, וְהַנְּהַר בְּזֶה לוֹמֵר אוֹתָם בְּנ"ל, אֵין צָרִיךְ
 לְהַתְּיָרָא עוֹד כָּלֵל, כִּי בּוֹדָאֵי יִתְקַן בְּזֶה, כִּי חֵם תִּקְוֵן
 גָּדוֹל מְאֹד.

קִשּׁוּי לִילָד

א. אִשָּׁה שְׂאוּכָלֶת צְנוּן בְּעִבּוּרָה, תִּלְד בְּקִשּׁוּי.
 ב. אִשָּׁה שְׂהִיא מְקֻשָּׁה לִילָד, סְגָלָה שְׂתִתֵּן לָהּ לְשִׁתוֹת
 מִיָּם מִשְׁבְּעָה בְּאֵרוֹת.

4. One's children die, G-d forbid, through (lit. seeing – meaning having or experiencing) wanton emissions.

5. A GREAT RECTIFICATION FOR A WANTON EMISSION G-d forbid, to say these ten chapters of *Tehillim* (Psalms) on the same day that it occurred to him G-d forbid, and these are them (listed here; number of the chapter with words from the beginning of the chapter): (16 “Mikhtam liduvid”, 32 “Liduvid maskil ashrei”, 41 “Ashrei maskil el dul”, 42 “”Ki-ayal taarohg”, 59 “Lamnatzayach al tashkhais”, 77 “Al Yidusun”, 90 “Tefilah liMoshe”, 105 “Hodu Ladon---oy keeroo”, 137, “Al naharos Buvel”, 150 “Hallilu Ail Bikudshoh”)

Be assured, that these ten chapters are very very propitious for the rectification of this sin, and one who is careful to say them as described above, does not need to fear anymore whatsoever, for certainly it will be rectified by this, for they are a very great rectification.

DIFFICULTY IN CHILDBIRTH

1. A woman who eats radishes while in pregnancy will have difficulties in childbirth.

2. A *segulah* for a woman having difficulty in childbirth is to give her to drink water from seven wells.

- ג. גם בְּנִיָּהּ לֹא יִהְיוּ עִמָּה בְּבֵית.
- ד. גם תִּלְחַשׁ לָהּ בְּאֲזִנָּהּ אוֹתִיּוֹת שֶׁל שֵׁם ס"ג.
- ה. גם מִטְּתָהּ לֹא תֵעָמֵד בְּמַעְרַב וּבְדָרוֹם.
- ו. גם תִּתְּלַחַּעַל עַל צְוֹאֲרֶהּ מִמְרוֹר הַנְּשָׂאָר.
- ז. גם תִּלְחַשׁ לָהּ בְּאֲזִנָּהּ אוֹתִיּוֹת: פֶּא וְיוֹ עֵינַי הֵא.

הַרְחַקַת רְשָׁעִים

- א. כְּשֶׁהַצַּדִּיק בָּא לְבֵית הַרְשָׁע, הַבַּיִת נִתְבָּרַךְ, וְדוֹקָא שֶׁהַבַּיִת מְזֻמָּן לְבִרְכָּה.
- ב. הַרְחַק מִרְשָׁעִים, כִּדִּי שֶׁלֹּא תִתְפַּס בְּעֲנָשָׁם.
- ג. בְּשָׂבִיל אֵיכָה מְרַאֵין אֵיזָה קְרִיבוֹת לְרְשָׁעִים.
- ד. לְפַעֲמִים כְּשֶׁעוֹשִׂין אֵיזָה מוֹכָה לְרְשָׁע גָּמוֹר, בְּזָה עוֹשִׂין נַחַת־רוּחַ לְקְדוּשַׁבְּרוּךְ־הוּא.
- ה. אֲסוּר לְסַפֵּר בְּשִׁבְחֵן, אֲבָל מְקוּם שֶׁיִּבּוֹא מִשְׁבַּחַן שִׁבַּח לְצַדִּיק מִתֵּר לְסַפֵּר קֶצֶת.
- ו. מִי שֶׁמְלַמֵּד זְכוּת עַל רְשָׁע, גַּם הוּא נִקְרָא רְשָׁע.

3. Also, her children should not be with her in the house.
4. Also, whisper in her ear the letters of the name Sa”g.
5. Also, her bed should not stand in the west or the south.
6. Also, hang from her neck bitter herbs left over [from Passover].
7. Also, whisper to her in her ear the letters *Pey–Vav–Ayin–Hey*.

DISTANCING THE WICKED

1. When a *Tzaddik* comes to the house of a wicked person, the house is blessed, but this is only when the house is fit to receive blessing.
2. Keep far away from the wicked, so that you will not be caught up in their punishment.
3. Due to enmity, one may display friendliness to the wicked.
4. Sometimes, when one does a favor for a totally wicked person, it gives satisfaction to the Holy Blessed One.
5. It is forbidden to relate their praise (*evildoers*). However, in a case in which praising them will also result in praise for a *Tzaddik*, it is permitted to relate a little.
6. One who judges a wicked one favorably is also called wicked.

- ו. אִפְלוּ עוֹשֵׂה אִיזְהוּ דָּבָר בְּדַת וְכַדִּין, אִין אָנוּ סוּמְכִין עָלָיו.
- ז. מִי שֶׁעָרַב בְּעַד רָשָׁע, נוֹפֵל לְיַד תַּאֲוֹת גְּאוּף גַּם נוֹפֵל לְחַלְשָׁה.
- ח. רָשָׁע שֶׁשָּׂכַח אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְגַמְרֵי, בְּיָדוּעַ שְׁלֵא יֵצֵא מִמֶּנּוּ זָרַע כְּאֶשֶׁר.
- ט. כְּשֶׁנוֹפֵל שׁוֹנְאֵוּ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדוּ, אֵל תִּרְחַמְהוּ.
- י. כְּשֶׁלֵּא תִחַבֵּר אֶת עַצְמְךָ לְשִׁקְרָנִים הַיְדוּעִים לָךְ, עַל-יְדֵי זֶה תִּזְכֶּה לְהִבִּין אֶת הַצְּבוּעִים.
- יא. מִי שֶׁשׁוֹנֵא אֶת הַמְּסִיתִים, בְּוֹדָאֵי לֹא יִדְבַק בּוֹ דְּבָרֵיהֶם.
- יב. עַל-יְדֵי לְמוֹד תּוֹרָה נַעֲשֶׂה רְחוּק בֵּין הָרָשָׁעִים הַמְּקַרְבִּים.
- יג. מִי שֶׁמְרַחֵק אֶת עַצְמוֹ מִרָשָׁעִים, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ יְשׁוּעָה.
- יד. הַפּוֹזֵר שְׂיֵשׁ בֵּין הָרָשָׁעִים – סִימָן לְיְשׁוּעָה.

7. Even when an evildoer does some act according to the religious law, we do not depend on him.

8. One who was a guarantor for an evildoer, falls into sexual lust, and also becomes weak.

9. An evildoer who has forgotten G-d completely, it is certain that no upright descendants will issue forth from him.

10. When an enemy of G-d fall into your hands, do not have mercy on him.

11. When you do not attach yourself to liars, that are known to you, through this you will merit to discern the hypocrites.

12. One who hates seducers (*missionaries*), their words will certainly have no influence (*literally - stick*) on him.

13. Through learning Torah, distance is created between the wicked who are drawing close.

14. One who distances himself from the wicked, the Holy Blessed One brings him a salvation.

15. The scattering of the wicked from each other is a sign of salvation.

- טו. תִּרְחִיק מִלְדוּר בְּבֵית, שְׂדֵר בּוֹ רָשָׁע.
 יו. אַל תִּדְבֵר עִם הַמְסִיתִים אֲפֵלוּ לְהוֹכִיחֵם וּלְקַרְבָּם.
 יח. הִתְחַבְּרוּת רָשָׁעִים מְזִיק לְעִבּוּדַת הַיֵּשׁם יִתְבָּרֵךְ.
 יט. נָאֵה וּמִתְקַבֵּל לְקְדוּשֵׁי ה', שְׁיַעֲשׂוּ מָסַךְ וּמָגֵן, עַד שְׂמֻמָּנוּ יִבְרַח כָּל אִישׁ מֵצִיק וְרָשָׁע.

חֻקֵּי שֵׁנִי

- א. מִי שְׂאִינוּ מִבֵּין רִשְׁעַת הָרָשָׁעִים הַצְּבוּעִים, הוּא מִתְעַב.
 ב. הַצְּבוּעִים גּוֹרְמִים כָּאֵב עֵינַיִם לְהַמּוֹן־עַם, הַטּוֹעִים בָּם.
 ג. צָרִיךְ אָדָם לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ, מִלְנַשֵּׁק אֶת עֲצֻמוֹ עִם רָשָׁעִים, כִּי עַל־יְדֵי הַנְּשִׁיקָה נַעֲשֶׂה בֵּינֵיהֶם הִתְקַשְּׁרוֹת גַּם לְאַחַר מִיתָה.
 ד. יֵשׁ בְּנֵי־אָדָם שֶׁהֵם מֵינִים וְאַפִּיקוֹרְסִים גְּדוּלִים, אֲבָל הֵם אֵינָם מְגֻלִים אַפִּיקוֹרְסוֹת, וְאִין בְּן־אָדָם יוֹדֵעַ לְשָׁמֵר אֶת עֲצֻמוֹ, אֲבָל עַל־יְדֵי מִדַּת הַצְּנִיעוּת אָדָם נִצּוֹל מֵאלוֹ הָאַפִּיקוֹרְסִים.

16. Avoid living in a house in which an evildoer lived.
17. Do not speak to seducers (missionaries), even to chastise them or bring them close (to repent).
18. Associating with the wicked is damaging to the service of G-d.
19. It is appropriate and fitting for the holy servants of G-d to make a screen and shield, to the point that every afflicting and evil person will flee from it.

SECOND PART :

1. One who does not understand the wickedness of hypocritical evildoers is abhorrent.
2. Hypocrites cause eye pain to the errant masses who are fooled by them.
3. A man needs to guard himself from kissing evildoers, for the kiss creates a bond between them even after death.
4. There are those who are great apostates and heretics, but they do not reveal their heresy, and one is unaware of the need to guard himself. However, through the attribute of (conducting oneself) modesty, a person is saved from these heretics.

ה. הַרְשָׁעִים אִינָם מְבַלְבְּלִים אוֹתָנוּ מֵעֲבוּדָתָנוּ בְּעֵבְרוֹת שְׁעוֹבְרִים, כְּמוֹ שְׂמַבְלְבְּלִים אוֹתָנוּ בְּמַצּוֹת שָׁהֵם עוֹשִׂים, בְּשִׁבִיל זֶה: גּוֹי שֶׁשָּׁבַת חַיֵּב מִיָּתָה.

רַחֲמָנוּת

- א. מִי שֶׁמָּרַחֵם עַל עֲנִיִּים, זוֹכֵה לְרֵאוֹת בְּנִחָמוֹת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
- ב. גַּם מְנַצַּח תְּמִיד.
- ג. כְּשֶׁאֵין רַחֲמָנוּת, אֲזִי רָעַב בָּא לְעוֹלָם.
- ד. גַּם גְּזֻלוֹת נִתְרַבְּהוּ.
- ה. מִי שֶׁמֵתְפַלֵּל בְּכַחַת, זוֹכֵה לְרַחֵם עַל עֲנִיִּים.
- ו. מִי שֶׁאֵין לוֹ רַחֲמָנוּת נִשְׁתַּנֵּעַ.
- ז. מִי שֶׁמְשַׁלֵּם טוֹבָה תַּחַת רַעָה, מֵאַרְיֵךְ יָמִים וְשָׁנִים.
- ח. עַל־יְדֵי הַרַחֲמָנוּת יִתְבַּטֵּל מִמֶּךָ תַּאֲוֹת.
- ט. כְּשֶׁאַתָּה רוֹאֵה, שֶׁאַחִיךָ בְּצָרָה, וְאֵין אַתָּה עוֹזֵר לוֹ, כְּאֵלוֹ אַתָּה עֹשֵׂיתָ לוֹ הָרָעָה.

5. The wicked do not confuse us in our holy service through their sins that they transgress, as they do through the good deeds they do. It is for this reason that a non-Jew who observes the Shabbat is liable to the death penalty.

MERCY

1. One who has mercy on the poor, merits to see the comfort of G-d, may He be blessed.
2. Also, he will always win.
3. When there is no mercy, hunger comes to the world.
4. Also, theft increases.
5. One who prays with force merits to have mercy on the poor.
6. One who does not have mercy goes insane.
7. One who pays back good for evil, increases increase the length of his days and years.
8. Through having mercy, your base desires are annulled.
9. When you see that your brother is in pain, and you do not help him, it is as if you did the harm.

- י. הרוואה חבירו בצער, צריך שיבקש עליו רחמים.
- יא. על-ידי בקשת הרחמים זוכה לעשות שדוכים טובים הגונים.
- יב. הדין את בני-אדם לכף זכות, יזכה לקבל את המועדים כנכון.

חלק שני

- א. בשביל שאין מבקשין רחמים על חברו, על-ידי זה נופל לתפיסה. ותקון לתפיסה – שיפרנס איזהו בעלי-חיים.
- ב. כאב השנים בא על-ידי אכזריות על בעלי-חיים.
- ג. סגלה להסיר העצבות – על-ידי הרחמנות.
- ד. צריך לשמר את עצמו מלצער את בעלי-חיים, כי יזיק לו.

10. One who sees his friend in pain must ask for mercy on his behalf.

11. Through asking for mercy, one merits to make marital matches which are good and honorable.

12. One who judges people favorably merits receiving the festivals appropriately.

SECOND PART:

1. Due to not asking mercy for one's friend, through this one falls into imprisonment. A repair for being imprisoned is to feed some animal.

2. Toothache comes through cruelty to animals.

3. A *segulah* (conductive) to remove sadness – through mercy.

4. It is necessary to guard one's self from causing animals pain, for it will harm him.

רְאִיָּה

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. אֵין הָעֵין יָכוֹל לְרֹאוֹת, אֶלָּא מַה שְּׁנוֹתָנִים לוֹ רְשׁוֹת לְרֹאוֹת, אֶפְלוּ שִׁיְהִיָּה הַדָּבָר לְפָנָיו, אֵינּוּ יָכוֹל לְרֹאוֹת עַד שְׁנוֹתָנִים לוֹ רְשׁוֹת מִן הַשָּׁמַיִם לְרֹאוֹת.
- ב. חֶסְרוֹן הַלְבָנָה וּלְקוֹתָהּ מְזִיק לְחִלוּשֵׁי הָרֹאוֹת.
- ג. קְדוּשׁ הַחֹדֶשׁ מְסַגֵּל לְרִפְאוֹת חִלוּשֵׁי הָרֹאוֹת.
- ד. תְּקוּן חֲצוֹת מְסַגֵּל לְחִלוּשֵׁי הָרֹאוֹת.
- ה. עַל־יְדֵי שְׁבוּעָה בָּא בָּאב עֵינַיִם.
- ו. הַצְּבוּעִים גּוֹרְמִים בָּאב עֵינַיִם לְהַמּוֹן־עִם הַטּוֹעִים בָּם.
- ז. בְּשֹׂאדָם גָּדוֹל מְרַגֵּשׁ אֵיזְהוּ בָּאב בְּעֵינָיו, יֵדַע שֶׁבָּנּוּ אוֹ תִלְמִידוֹ עָשׂוּ אֵיזְהוּ עֲבָרָה.
- ח. מִי שֶׁעוֹצֵם עֵינָיו מִרֹאוֹת בְּרָע, עַל־יְדֵי זֶה נִצּוֹל מִבְּזִיוֹנוֹת.

VISION

SECOND PART:

1. The eye can only see what it is given permission to see. Even if an object is in front him, he will not be able to see, until Heaven grants him permission to see.
2. The waning of the moon, and its eclipse, are harmful to those with weak vision.
3. *Kiddush Levanah* (Blessing over the New Moon) is effective (*segulah*) for healing weak vision.
4. Saying *Tikkun Chatzot* (the Midnight Rectification) is effective for healing weak vision.
5. Through an oath comes pain in the eyes.
6. Hypocrites cause pain in the eyes to the masses who are deceived by them.
7. When a great man feels some pain in his eyes, he should know that his son or his student has committed some sin.
8. One who closes his eyes to avoid seeing evil, through this he is saved from humiliation.

ט. כְּשֶׁאָדָם יוֹצֵא לְשׁוֹק וּמִתְיָרָא, שְׁלֵא יָבּוֹא לְיַדֵּי הַרְהוּר עַל-יַדֵּי הַרְאֵיָה, שְׂיִרְאָה נָשִׁים יָפוֹת, יֹאמֶר הַפְּסוּק "הֵן אֲרָאֶלֶם צָעֲקוּ חֲצָה מִלְּאֲכֵי שְׁלוֹם מֶר יִבְכְּיוּן" (ישעיהו לג, ט) וְעַל-יַדֵּי זֶה יִנְצֵל מִרְאוֹת.

י. הַסְתַּכְּלוֹת עַל אֲתֵרוֹג הוּא רְפוּאָה לְכָאֵב עֵינַיִם.

יא. זְכִי הָרְאוֹת יְכוּלִין לְרְאוֹת עַל הַחֲלָפִים שֶׁל הַשׁוֹחֲטִים אֶת כְּלֵי בֵית-הַמִּקְדָּשׁ.

יב. זְכִי הָרְאוֹת יְכוּלִין לְהַכִּיר אֶת הָאָדָם מִי רַבּוֹ, שֶׁלְמִדּוֹ תוֹרָה. וְדוֹקָא כְּשֶׁמְכִירִין אֶת תַּאֲר פְּנֵי הָרַב, כִּי עַל-יַדֵּי הַהֲלָכוֹת שֶׁלְמַד מִרַבּוֹ, נַעֲשֶׂה פְּנֵי הַתְּלָמִיד כְּתַאֲר פְּנֵי הָרַב, כִּי הַהֲלָכָה הִיא חֲכָמָתוֹ, הַמְאִיר תַּאֲר פְּנֵיו – "חֲכָמַת אָדָם תְּאִיר פְּנֵיו". וְכִשְׁקַבֵּל הַהֲלָכָה, מִקַּבֵּל חֶלֶק מִתַּאֲר פְּנֵיו, וּלְפִי רַבּוּי הַהֲלָכוֹת כֵּן נִתְרַבֶּה חֶלְקֵי תַּאֲר פְּנֵיו.

יג. כָּאֵב עֵינַיִם מְזִיק לְעֵתִים.

יד. הַגְּנֵבָה מְזִיק לְעֵינַיִם.

9. When a person goes out to the marketplace and fears he will come to (improper) thoughts through his vision – that he will see beautiful women, he should say the verse: "Hen errelum tzaaku chutza malachei shalom mar yivkuhyun (Yeshiyahu 32:7 – Yea, the angels screamed outside and the angels of peace cry bitterly), and through this he will be saved from seeing.

10. Looking at the *Etrog* (one of the four species taken on Succos – the citrus fruit) is a healing for pain in the eyes.

11. Those with pure vision are able to see on the knives of the butchers the vessels of the Holy Temple.

12. Those with pure vision can discern in a person who his rabbi is – who taught him Torah. This is true specifically when the viewer is already familiar with the visage of the rabbi. For through the religious laws one learned from his rabbi, the face of the pupil becomes like the visage of the rabbi, for the Torah laws are his wisdom which illuminates his face, 'the wisdom of a man radiates from his face' (Kohelet Ecclesiastes 8:1). When the student receives the law, he receives a degree (part) of his rabbi's visage, and the more laws he learns, the more degrees (parts) of his visage will be accumulated.

13. Pain in the eyes is harmful at times.

14. Theft is harmful to the eyes.

רפואָה

חלק שני

א. דַּע, שְׁיִישׁ לְכָל עֹשֶׁב וְעֵשֶׂב כַּח מִיחָד לְרִפְאוֹת אִיזְהוּ חוֹלָאֵת מִיחָדָת, וְכֹל זֶה אֵינוֹ אֱלָא לְמִי שְׁלֵא שָׁמַר אַמוּנָתוֹ וּבְרִיתוֹ, וְלֹא שָׁמַר אֶת עֲצָמוֹ מִלְּעֵבֵר עַל "אֵל תְּהִי בְּזוֹ לְכָל אָדָם". אֲבָל מִי שְׁיִישׁ לוֹ אַמוּנָה בְּשִׁלְמוֹת, וְהוּא גַם־כֵּן שׁוֹמֵר הַבְּרִית וּמְקַיֵּם "אֵל תְּהִי בְּזוֹ לְכָל אָדָם", אֵין רִפּוּאָתוֹ תּוֹלָה בְּחֻלְקֵי עֹשְׁבִים הַמִּיחָדִים לְחוֹלָאֵתוֹ, אֱלָא נִתְרַפָּא בְּכָל מַאֲכָל וְכָל מִשְׁקָה בְּבַחֲיִנַת "וּבִרְדָּךְ אֶת לַחֲמֹד" וְכוּ', וְאֵין צְרִיךְ לְהַמְתִּין עַד שְׁיִתְרַמּוּ לוֹ עֹשְׁבִים הַמִּיחָדִים לְרִפְאוֹתוֹ.

ב. עַל־יְדֵי עֵיוֹן עֲמֹק בְּסוּדוֹת הַתּוֹרָה יִכּוֹל לְפַקֵּד עֲקָרוֹת וּלְרִפְאוֹת חוֹלָאֵת חֲזָק.

ג. לְצַרְעַת מְזִיק דְּבָרִים מְלוּוָחִים וּרְפּוּאָתוֹ מִיָּם חַיִּים. וְסִימָן לְדַבָּר: "יִגְרַע נְטִפֵי־מַיִם", הֵינּוּ צַרְעַת הַבָּא מֵהַתְּגַבְרוֹת הַדָּם עַל הַמַּיִם שָׁבוּ, "יִזְקוּ מִטֵּר לְאֲדוּ", (יִזְקוּ – לְשׁוֹן הַזֶּק).

ד. הַסְתַּכְּלוֹת עַל אֶתְרוּג הוּא רִפּוּאָה לְכָאֵב עֵינַיִם.

HEALING

SECOND PART :

1. Know, that every herb has its unique power to heal a specific sickness. However, all this is only relevant for one who did not preserve his faith, his covenant (circumcision), and did not guard himself from transgressing “Do not disdain anyone.” However, one whose faith is complete, who guards his sexual purity and is wary not to transgress “Do not disdain...” his healing is not dependent on herbs specific to his illness, rather, he can be healed by all foods and drinks, in the aspect of "and He will bless your bread," (Shemot 23:25) and he does not need to wait until the herbs specific to his disease are available to him.

2. Through in-depth study of the secrets of Torah, one can cause barren women to conceive and heal serious illnesses.

3. For leprosy salty things are detrimental, and its healing is fresh [naturally flowing] water. A sign for this [Job 36:27]: "The diminishing of the drops of water," that is, the leprosy that comes from the overwhelming of the blood over the water in it; “send rain to its cloud.”

4. Looking at the *Etrog* is a healing for pain in the eyes.

שְׁמֹחָה

- א. כְּשֶׁאָדָם עוֹשֶׂה מִצְוָה בְּשִׂמְחָה, זֶה סִימָן שֶׁלִּבּוֹ שָׁלֵם לְאֱלֹקָיו.
- ב. מִחֲמַת שְׂמֹחָה נִפְתַּח הַלֵּב.
- ג. בְּרַבּוּת הַשְׂמֹחָה נִתְחַזַּק כּוֹחַ הַשְּׂכָלִי, וְהַמְאֹכֵל וְהַמְשֻׁתָּה הֵם סֶבֶה גְדוֹלָה לְשִׂמְחַת הַלֵּב וּלְהִרְחִיק הָעֲצָבוֹת וְדָאגוֹת.
- ד. עַל־יְדֵי צְדָקָה בְּלֵב שָׁלֵם בָּא לְיַדֵי שְׂמֹחָה.
- ה. הַשְׂמֹחָה שֶׁל מִצְוָה הִיא מְעוֹ לְאָדָם.
- ו. כְּשֶׁאֲתָה רוּאָה, שֶׁהָרָשָׁע בִּפְתַע פְּתָאוֹם הוּא שׁוֹחֵק, בְּיָדוּעַ שֶׁנִּפְּל לֹא אֵיזָה עֲצָה עַל עֲבָרָה.
- ז. עַל־יְדֵי עֲצוֹת טוֹבוֹת שֶׁתִּתֵּן, תִּזְכֶּה לְשִׂמְחָה.
- ח. עַל־יְדֵי הֶרְקוּדִין וְהַתְּנוּעוֹת שֶׁאֲתָה עוֹשֶׂה בְּגוֹף, נִתְעוֹרֵר לָךְ שְׂמֹחָה.
- ט. כְּשֶׁנִּפְּל לָךְ שְׂמֹחָה בְּלִבְךָ בִּפְתַע פְּתָאוֹם, זֶהוּ מִחֲמַת שֶׁנּוֹלַד אֵיזָהוּ צָדִיק.
- י. עַל־יְדֵי יְרָאָה בָּא הַתְּלַהֲבוֹת.

JOY

1. When a person does a *Mitzvah* joyfully, it is a sign that his heart is whole with G-d.
2. Due to joy, the heart opens.
3. Through an increase in joy, the intellect is strengthened, and food and drink are powerful causes for joy in the heart, and distancing sadness and worry.
4. Through giving charity with a full heart, one comes to joy.
5. Joy of [performing] *Mitzvot* is strength for a man.
6. When you see that an evildoer suddenly chuckles, it is certain that he came upon some idea to commit a sin.
7. Through the good advice that you give, you merit happiness.
8. Through the dancing and movements that you do with your body, you are aroused to joy.
9. When joy suddenly enters your heart, this is because some *Tzaddik* has just been born.
10. Through fear comes fervor.

- יא. מִי שְׁמֵבֶזָה בְּעֵינַי עֲצָמוֹ, עַל־יָדַי זֶה יָבוֹא
לְהִתְלַהֲבוֹת.
- יב. עַל־יָדַי כְּוָנוֹת הַלֵּב בָּא שְׁמֹחָה.
- יג. מִי שֶׁהוּא רָגִיל בְּשָׁחוֹק, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא רָחוֹק מִגְּדֹלַת
הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
- יד. עַל־יָדַי זָמַר תָּבוֹא לִיָּדַי שְׁמֹחָה וְהִתְלַהֲבוֹת.
- טו. כְּשֶׁתִּשְׂמַח אֶת הַצַּדִּיק, תּוֹכֵל לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם
יִתְבָּרֵךְ בְּשְׁמֹחָה.
- טז. מִי שֶׁמְפָרְסֵם אֶת הַצַּדִּיק, זוֹכֵה לְשְׁמֹחָה.
- יז. עַל־יָדַי בְּטָחוֹן בָּא שְׁמֹחָה.
- יח. עַל־יָדַי תְּנֹעוֹת הַגּוֹף בָּא הִתְלַהֲבוֹת הַלֵּב.
- יט. עַל־יָדַי אֲמוֹנָה שְׁלֵמָה תָּבוֹא לְמִדְרָגָה שֶׁתִּתְאַוֶּה
בְּגוֹף וְנִפְּשׁ לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
- כ. מִי שֶׁמְשִׁים עֲצָמוֹ בְּשִׁירִים, יוֹכֵה לְהִתְלַהֲבוֹת.
- כא. עַל־יָדַי שְׁמֹחָה תְּפִיסַת הַמֶּחַ נִתְגַּדֵּל.
- כב. הַשְּׁמֹחָה הִיא סִימָן שֶׁהוּא זָרַע בְּרֵךְ ה'.

11. One who is denigrated in his own eyes, comes through this, to enthusiasm.
12. Through intentions of the heart comes joy.
13. One who is accustomed to lightheartedness, it is certain that he is far from the greatness of G-d.
14. Through music you will come to joy and enthusiasm.
15. When you give joy to the *Tzaddik*, you can serve G-d with joy.
16. One who publicizes the *Tzaddik* merits joy.
17. Through trust [in G-d] one comes to joy.
18. Through movements of the body comes enthusiasm of the heart.
19. Through complete faith you will come to a level that you will desire, with body and soul, to serve G-d.
20. One who makes himself insignificant (lit. like leftovers) will merit enthusiasm.
21. Through joy, one's mental capacity expands.
22. Joy is a sign that a person is of stock blessed by G-d.

כג. הַנְּשָׂמִים יוֹרְדִין בְּזָכוֹת שְׂמֵחַת חַתָּן וְכֻלָּהּ.
 כד. עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוֵה הַקְּדוּשָׁה־בְּרוּךְ־הוּא מְסַכֵּף
 עָלָיו.

כה. עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה בְּשְׂמֵחַת תּוֹרָה זֹכֶה לְעֵבֶד אֶת הַשֵּׁם
 יִתְבָּרֵךְ בְּאַהֲבָה.

כו. כְּשֶׁהַשְּׂמֵחָה בָּאָה לְאָדָם פְּתָאוֹם, בְּיָדוּעַ שְׂיָבוֹא לוֹ
 חֶסֶד וַיִּשְׁוּעָה.

כז. עַל־יְדֵי שְׂמֵחָה נִתְנַגְּלָה כְּבוֹדוֹ שֶׁל אָדָם, גַּם יִזְכֶּה
 לְדַעַת.

חֵלֶק שְׁנִי

- א. מִי שֶׁהוּא שְׂמֵחַ תָּמִיד, עַל־יְדֵי זֶה הוּא מְצַלִּיחַ.
 ב. הַנְּדָרִים וְהַנְּדָבוֹת מְבִיאִין שְׂמֵחָה.

שְׁכָרוֹת

- א. עַל־יְדֵי שְׁכָרוֹת נֹפֵל מִמְדַּרְגָּתוֹ.
 ב. עַל־יְדֵי שְׁתִּית יַיִן, לְסוֹף שְׂמַקְבֵּל שַׁחַד.
 ג. הַשְּׁכָרוֹת מְבִיא לְיְדֵי כְּפִירָה בְּאַמֶּתת וּלְהוֹדוֹת לְשִׁקְרָה.

23. Rain falls in the merit of bringing joy to the groom and bride.

24. Through joy of the *Mitzvot*, G-d protectively covers (as a roof) over him.

25. . Through the joy one has from the joy of the Torah (on the holiday of Simchas Torah), one merits to serve G-d with love.

26. When joy comes to a person suddenly, it is certain that kindness and salvation will come to him.

27. Through joy, the honor of a person is revealed, and he also merits knowledge.

SECOND PART :

1. Someone who is always happy, through this he is successful.

2. Vows and pledges bring joy.

DRUNKENNESS

1. Through drunkenness, one falls from his level.

2. Through drinking wine, one ends up accepting bribes.

3. Drunkenness brings one to deny truth and to attest to falsehood.

- ד. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב מִי שְׂאִינוּ מִשְׁתַּכֵּר.
- ה. הַשָּׁמֶן מְבַטֵּל הַשְּׁכָרוֹת.
- ו. הֶרְאִיָּה מִשְׁכָּרַת בְּיֹתֵר.
- ז. עַל-יְדֵי שְׁכָרוֹת נוֹפֵל לְהִרְהוּרֵי גֵאוּף.
- ח. הַשְּׁכָרוֹר – אֵין יִכְלֵת בְּיָדוֹ לְהַמְתִּיק דֵּינִים.
- ט. הַשְּׁכָרוֹר – אֵין מְגַלִּין לוֹ רְזִין דְּאוּרִיתָא.
- י. יֵין עִם לְבוֹנָה מְטַרִּיפִין דַּעְתּוֹ שֶׁל אָדָם.

חֵלֶק שֵׁנִי

- א. מִי שֶׁלְהוֹט אַחַר עֲבוֹדַת אָדָמָה, בָּא לְיַדֵּי אֶחָד מִשְׁלֵשָׁה, אוֹ לְיַדֵּי שְׁפִיכוֹת-דָּמִים אוֹ לְיַדֵּי צָרַעַת אוֹ לְיַדֵּי שְׁכָרוֹת.
- ב. הַשְּׁכָרוֹת גּוֹרֵם גְּלוּת גַּם גּוֹרֵם הוֹצָאת זֵרַע לְבִטְלָה.
- ג. אֵי אֶפְשָׁר לְשְׁכָרוֹת שְׁלֵא יָבִיא לְאִיזָה תַקְלָה.
- ד. עַל-יְדֵי שְׁכָרוֹת הוּא שׁוֹכֵחַ בְּאִזְהָרוֹת מִשָּׂה רַבָּנוּ, כִּי מִשָּׂה מְלַבֵּשׁ בְּרַמ"ח אֵיבָרָיו שֶׁל אָדָם, וּבְכָל אֵיבָר

4. The Holy One, Blessed be He, loves one who never gets drunk.
5. Oil nullifies drunkenness.
6. Vision intensifies drunkenness.
7. Through drunkenness, one falls to having promiscuous thoughts.
8. One who is drunk (/a drunk) does not have the power to sweeten harsh judgments.
9. One who is drunk (/a drunk) - secrets of the Torah are not to be revealed to him.
10. Wine with the spice of frankincense confound a person.

SECOND PART :

1. One who is eagerly desirous to work the land, comes to one of three things; either murder, or leprosy, or drunkenness.
2. Drunkenness causes exile, and also causes wanton emission of seed.
3. It is impossible that drunkenness will not lead to some mishap.
4. Through drunkenness, one forgets the warnings of Moshe Rabbeinu (Moses our leader). For Moshe is enclotted in the 248

- וְאֵיבֵר מִזְהִיר אֶת הָאָדָם בְּמַצּוֹת הַתְּלוּיוֹת בּוֹ,
 וּבִשְׂבִיל זֶה נִקְרָא "מַחֲקֵק" – גִּימַטְרִיָּא רַמ"ח.
 ה. עַל־יְדֵי הַשְּׂכָרוֹת מַפְשִׁיט אֶת הַדַּעַת מִהֶלְבוֹשׁ
 חֲסָדִים, וּמִלְבִּישׁוֹ בְּגַבּוּרוֹת חֲזָקוֹת, חֵס וְשָׁלוֹם.
 ו. מִי שֵׁשׁ לוֹ שׁוֹנָאִים, יִזִּיר מִן הַיִּיז, וְעַל־יְדֵי זֶה נַעֲשֶׂה
 רֵאשׁ לָהֶם.

שָׁרִים

- א. מִי שֶׁסָּבְאוּ מָהוּל בְּמַיִם, הַשָּׁרִים אֵינָם נוֹהֲגִים עִמּוֹ
 בְּיִשְׁרָנוֹת.
 ב. מִי שֶׁאֵין דָּן אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף־זְכוּת, כְּאֵלוֹ הַרְגוּ, גַּם
 הַשָּׁרִים אֵינָם נוֹהֲגִים עִמּוֹ בְּיִשְׁרָנוֹת.
 ג. אֲמִירַת הַלֵּל וְצַדִּיקָה מְסַגְּלִין לְחֵן בְּעֵינֵי הַשָּׁר.
 ד. עַל־יְדֵי אֲכִילַת פֶּת עֲכוּ"ם מוֹנְעִין הַיַּעַר מִלְחַטֵּב
 עֵצִים.
 ה. בְּשִׂבִּיל אַרְבָּעָה דְבָרִים נִכְסֵי בְּעַל־בָּתִּים נִמְסָרִים
 לַמְּלָכוֹת.

limbs of a man and in each and every limb, he warns the man regarding the *Mitzvot* contingent to it. Because of this Moshe is called “Mechokek” (one who inscribes the law), which has the *Gematria* (numerical value) of 248.

5. Through drunkenness, one removes the kindness which clothe the 'daas' (realization of knowledge), and clothe it (the daas) with intense harshness, G-d forbid.
6. One who has enemies should swear off wine, and through this he will become their head.

MINISTERS

1. One who's wine is diluted with water (t.n. this is most probably referring to wine for sale), the officials do not deal with him in a straight manner.
2. One who does not judge his fellow favorably is as if he killed him. Also the officials do not deal with him in a straight manner.
3. Saying of *Hallel* and giving charity are a *segulah* (conducive) to [having] favor in the eyes of the minister.
4. Through eating bread baked by a non-Jew, the forest is prohibited from cutting down its trees.
5. Due to four things, the property of householders is handed over to the government (monarchy). [1] Keeping a note of debt after it has been paid off; 2) Charging interest; 3) Remaining silent in a case where one should speak out against evil; and 4) Promising to make a donation in public and not carrying through.]

שִׁחַד

- א. עִיר שְׁיֵשׁ בָּהּ קִבְּלַת שִׁחַד, תִּלְוֹת בָּאִין עָלֶיהָ.
 עַל-יְדֵי שִׁחַד גִּדְּלָתוֹ מִסְתַּלְקֶת.
 עַל-יְדֵי שִׁחַד בָּא שְׂרָפָה.

שְׁלוֹם

- א. יְרוֹת שָׁל שֶׁבֶת מְרַבִּין שְׁלוֹם.
 ב. עַל-יְדֵי רְדִיפַת שְׁלוֹם זֹכִין לְכָבוֹד בְּעוֹלָם הַזֶּה
 וּלְחַיִּים בְּעוֹלָם הַבָּא.
 ג. כָּל שֶׁהוּא מְפַנֵּי דְרַכֵּי שְׁלוֹם אֵין בּוֹ מִשּׁוּם "מַדְבַּר
 שְׁקֵר תִּרְחֶק".
 ד. בְּנֵי-אָדָם הַכּוֹפִים לְצַדִּיקָה, עַל-יָדָם הַמַּלְכוּת
 נִתְּוֶסֶף.
 ה. עַל-יְדֵי רְדִיפַת שְׁלוֹם בָּא לְבִטְחוֹן.
 ו. שְׁלוֹם בָּא עַל-יְדֵי אֲמֶת.
 ז. בְּנִין יְרוּשָׁלַיִם תָּלוּי בְּשְׁלוֹם.
 ח. עַל-יְדֵי שְׁלוֹם בָּאִים בְּשׁוֹרוֹת טוֹבוֹת.

BRIBERY

1. A city in which bribes are accepted, armies come upon it.
2. Through bribery, one's greatness departs.
3. Through bribery come fires.

PEACE

1. The Shabbat candles increase peace.
2. Through pursuing peace, one merits honor in This World and life in the World to Come.
3. Anything which is for the sake of the 'ways of peace' is not subject to [the injunction to] "distance yourself from something false".
4. People who press [others to give] charity, through them the peace with the government increases.
5. Through pursuing peace, one comes to trust [in G-d].
6. Peace comes through truth.
7. The building of Jerusalem is dependent on peace.
8. Through peace come good tidings

- ט. כְּשֵׁישׁ מוֹסֵר, יֵשׁ שְׁלוֹם.
- י. עַל־יְדֵי לְמוֹד תִּינּוֹקוֹת בְּבֵית רַבֵּן נִתְרַבָּה שְׁלוֹם.
- יא. עֲבִירַת הַפִּיִּם הוּא סִימָן שֶׁאֵין שְׁלוֹם.
- יב. כְּשֵׁאֵין שְׁלוֹם, הַתְּפִלוֹת אֵינָם מִתְקַבְּלוֹת.
- יג. עַל־יְדֵי שְׁלוֹם זוֹכִין לְהַתְּנָלוֹת אֵלָיָהּ.
- יד. כְּשֵׁאֵין שְׁלוֹם, אֵין הַנְּשִׁים יוֹלְדוֹת זְכָרִים.
- טו. מִי שֶׁמִּשְׁאֵיל לְבְנֵי־אָדָם דְּבָרִים הַצָּרִיכִים לָהֶם, כְּשֵׁישׁ בְּרִיחָה בְּעוֹלָם, הוּא נִמְלֵט.
- טז. הַשְׁלוֹם הוּא סִימָן לְחַיִּים.
- יז. עַל־יְדֵי רְדִיפַת שְׁלוֹם מַצִּיל לְבָנָיו מִמִּיתָה וּמַגְּלוֹת.
- יח. הַבְּרָכָה בָּא עַל־יְדֵי שְׁלוֹם.
- יט. כְּשֵׁישׁ שְׁלוֹם, אֵין פֶּחַד.
- כ. עַל־יְדֵי שֵׁישׁ שְׁלוֹם בֵּין הָרָשָׁעִים, עַל־יְדֵי זֶה יֵשׁ לָהֶם כָּל טוֹב.
- כא. לְפַעֲמִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה שְׁלוֹם בֵּין יִשְׂרָאֵל עַל־יְדֵי רָשָׁעִים.

9. When there is *Mussar* (moral refinement), there is peace.
10. Through the very young school childrens' studying, peace is increased.
11. Turbidity of the water is a sign that there is no peace.
12. When there is no peace, the prayers are not accepted.
13. Through peace, one merits to revelation of Eliyahu [the Prophet].
14. When there is no peace, the women do not give birth to male children.
15. One who lends to people things that they need, when [a crisis causing] mass fleeing comes to the world, he will be spared.
16. Peace is a sign of life.
17. Through pursuing peace, one saves his children from death and exile.
18. Blessing comes through peace.
19. When there is peace, there is no fear.
20. Through that which there is peace among the wicked, through this, they have everything good.
21. Sometimes the Holy One, Blessed be He, makes peace among the Jewish People through evildoers.

כב. הַשְּׁלוֹם סִימָן לְשִׁבְעַ.

כג. כְּשֶׁהַשָּׂרִים שָׁל מַעֲלָה מִתְנַגְּרִים, תִּכְרַף הָאִי תִּגְרָא
נִתְהַוָּה בֵּין הָאֲמוֹת וּבֵין הַחֲכָמִים.

שְׁבוּעָה

- א. עִיר שְׂיִישׁ בָּהּ שְׁבוּעוֹת תִּתְחַרֵּב וְתִתְהַרַס חֵם וְשָׁלוֹם.
- ב. עַל־יְדֵי שְׁבוּעוֹת שְׂקָר נּוֹפְלִים מֵאֲמוֹנָה.
- ג. לְמוֹד מִסְכַּת שְׁבוּעוֹת מְסַגֵּל לִירִידַת הַגִּשָּׁם.
- ד. עַל־יְדֵי שְׁבוּעַת שְׂקָר בָּאִין הִרְהוּרֵי נְאוּף.
- ה. מִי שֶׁהוּא רְגִיל בְּשְׁבוּעוֹת, מִחֲשָׁבוֹת רָעוֹת בָּאִים לוֹ
תְּמִיד.
- ו. עַל־יְדֵי הַעֲבָרַת הַשְּׁבוּעָה אֵין תִּקּוּמָה בְּמִלְחָמָה.
- ז. מִי שֶׁעוֹבֵר עַל הַשְּׁבוּעָה, בְּיָדוּעַ שֶׁאֵינוֹ מְכַבֵּד יִרְאֵי
הַשָּׁם.
- ח. עַל כָּל עֲבָרוֹת שְׁבִיתוֹרָה נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ; וְכֹאן – מִמֶּנּוּ
וּמִשְׁפָּחָתוֹ וּמִכָּל הָעוֹלָם כְּלוּ, וּמִמֶּנּוּ נִפְרָעִין
לְאֶלְתֵּר.

22. Peace is an indication of satiety.

23. When the officials Above dispute with each other, immediately the same argument happens among the nations and among the scholars.

OATH

1. A city in which there are oaths will be ruined and destroyed, G-d forbid.

2. Through false oaths, [people] fall from faith.

3. Learning the [*Talmud*] tractate *Shavuot* [Oaths] is conducive to (bring) rainfall.

4. Through a false oath comes thoughts of lewdness.

5. Someone who is accustomed to (making) oaths, evil thoughts come to him constantly.

6. Through transgressing an oath, there is no stance in war.

7. Someone who transgresses an oath, it is certain that he does not honor the G-d fearing.

8. For all the sins in the Torah, they take retribution from him; and here [regarding oath transgressions]; from him, and from his family, and from the whole world, and from him they take retribution immediately.

- ט. דברים – שאין אש ומים מכלין אותם, שבועות
שקר מכלין אותן.
י. מלאך גבריאל הוא ממנה על השרפה לשרף, גם
להציל.

שבת

חלק שני

- א. התורה והמעשר והשבת הם נותנים חיים ושמחים
גם-כן.
ב. הרגיל בקללה, על-ידי זה לא יהיה לו בנדים על
שבת.
ג. עיר ששומרין את עצמם מללקת חוץ לתחום שבת,
על-ידי זה שם הבשר בזול.
ד. על-ידי שמירת שבת ממשין על עצמו אור של
משיח גם על-ידי תשובה.
ה. על-ידי שמירת שבת הוא כבן המתחטא לפני אביו
והוא ממלא שאלותיו, גם הוא גוזר והקדוש-ברוך
הוא מקיימה, גם הקרן של המעשים טובים שלו
קיימים לעולם הבא, ואינו אוכל אלא מפרותיהם.

9. Things which (even) fire and water do not annihilate, false oaths annihilate them.

10. The angel Gavriel is appointed over fire, to burn and also to save.

SHABBAT (the Sabbath)

SECOND PART:

1. The Torah, the tithes, and the Shabbat, they give material life as well.

2. One accustomed to cursing, through this he will not have (appropriate) clothes for the Shabbat.

3. In a city where they guard themselves from going beyond the Shabbat boundary (2000 amot beyond the last houses), through this the meat is cheap.

4. Through observing the Shabbat one draws upon oneself the light of the Messiah, also through repentance.

5. Through observing the Shabbat, one is like a son who comes clean before his father, and his father fulfills his wants. Also, he decrees, and G-d enacts. Also, the principle reward for his good deeds is preserved for the World to Come, and (in the meantime) he benefits from their dividends.

שנה

חלק שני

- א. מי שהוא מקדש יותר, הוא רחוק מהשנה יותר.
- ב. על-ידי רבוי השנה והתנומה, על-ידי זה דוחפין אותו ממרכבה דקדשה, ונשתנה פניו, ונתקלקל צלם-אלקים.
- ג. חמשה-עשר "שיר המעלות" שבתהלים מסגלים לבטל השנה.
- ד. מי שאינו יכול לישן, יעלה על מחשבתו אמונת תהית-המתים.

שוחט

חלק שני

- א. על-ידי שוחטים הגונים בני-אדם מרחמים זה על זה, והוא הדין להפך.
- ב. השוחט שהוא מקים כבוד אב, הקדוש-ברוך-הוא משמר, שלא להאכיל טרפות, והוא הדין להפך.

SLEEP

SECOND PART

1. One who has more holiness, he is further away from sleep.
2. Through excessive sleeping and slumber, one is pushed out of the *Merkava* of Holiness, one's face changes, and one's G-dly image is corrupted.
3. The fifteen Songs of Ascent that are in the book of *Tehillim* (Psalms chapters 120-134) are propitious to annul sleep.
4. One who is unable to sleep should bring to mind faith in the Resurrection..

BUTCHER

SECOND PART:

1. Through (morally) upright butchers, people have mercy on each other, and the opposite is also true.
2. A butcher who fulfills (the commandment to) honor his father, the Holy One -Blessed is He- guards him from feeding people non-kosher meat, and the opposite is also true.

- ג. על־ידי השׁוֹחֲטִים הַרְשָׁעִים, הַמֵּאֲכִילִין מְרֵפוֹת,
הַגּוֹזְלוֹת גְּתֵרְכָה בְּעוֹלָם.
- ד. זְכִי הָרְאוֹת יְכוּלִים לְרְאוֹת עַל הַחֲלָפִים שֶׁל
הַשׁוֹחֲטִים אֵת כְּלֵי הַבַּיִת־הַמְּקֻדָּשׁ.
- ה. מִי שֶׁנִּתְאַלֵּם בְּפֶתַע פְּתָאוֹם, יַעֲבִירוּ עַל פְּיוֹ חֲלָף
בְּשָׂר.

תְּשׁוּבָה

- א. הַתַּעֲנִית מוֹעִיל לְכָל דְּבָר.
- ב. מִי שֶׁהוּא עָרוֹם מִמַּעֲשִׂים טוֹבִים, אֵינּוּ יְכוּל לְהַפְרִישׁ
אֲחֵרִים מִרְשָׁעָתָם.
- ג. הַתַּעֲנִית קָשָׁה מִחֶרֶב.
- ד. הַתְּשׁוּבָה רְאוּי, שֶׁתִּהְיֶה בְּאוֹתוֹ דְּבָר עֲצוּמוֹ.
- ה. בְּשֵׂאֲדָם חוֹשֵׁב: כֶּךָ וְכֶךָ אַעֲשֶׂה; כֶּךָ וְכֶךָ תַּעֲלֶה
בְּיָדִי, עַל־יָדֵי זֶה אֵין מַחֲשֶׁבֶתוֹ גְּתֻקָּים.
- ו. גְּלוֹת מִכַּפֶּרֶת עַל הַכֹּל.
- ז. מִי שֶׁדַּעְתּוֹ שֶׁפִּלְהָ, כְּאֵלוֹ הַקָּרִיב כָּל הַקָּרְבָּנוֹת.

3. Due to wicked butchers who feed (i.e. distribute) non-kosher meat, robberies increase in the world.
4. Those with pure vision can see on the knives of the butchers the vessels of the Holy Temple.
5. Someone who becomes suddenly mute, a kosher butcher's knife should be passed over his mouth.

REPENTANCE

1. Fasting helps for everything.
2. One who is bereft of any good deeds cannot separate others from their evil.
3. A fast is stronger than a sword.
4. It is fitting that repentance should be done through the very same matter (wherein one sinned).
5. When a person thinks, 'I will do such and such; such and such I will attain', through this his thought is not fulfilled.
6. Exile atones for everything.
7. One who is humble, it is as if he offered all the sacrifices.

- ח. כָּל הַמִּתְוֹדֶה, יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא.
- ט. הַמְלַמֵּד אֶת בֶּן חִבְרוֹ תוֹרָה, בְּאֵלוֹ עֲשָׂאוֹ וּבְאֵלוֹ עֲשָׂאוֹ לְדַבְרֵי-תוֹרָה וּבְאֵלוֹ עֲשָׂאוֹ לְעַצְמוֹ.
- י. רַב פָּפָא יְתִיב בְּתַעֲנִיתָא, עַל שֶׁקָּרָא לְתַלְמִידֵי-חֲכָם בְּלִשׁוֹן גְּנָאִי.
- יא. יִשְׁמַר אָדָם אֶת פִּיּוֹ מִלּוֹמַר: אַעֲשֶׂה הָעֲבָרָה הַזֹּאת אֲפִלּוּ בְּדַרְךְ לִיצְנּוֹת, כִּי דַבְּרוּ מְכַרְיַח אוֹתוֹ לְמַעֲשֵׂה.
- יב. כָּל הַבּוֹכֶה בְּלִילָה, קוֹלוֹ נִשְׁמָע, וְכוֹכָבִים וּמַזְלוֹת בּוֹכִין עִמּוֹ.
- יג. חִיבֵי כְּרִיתוֹת שֶׁלְקוֹ, נִפְטְרוּ מִיַּדֵי כְּרִיתָתָן.
- יד. כְּשֶׁבָא צַעַר לְעוֹלָם, יִחַשֵׁב שֶׁבִשְׂבִיל חֲטָאוֹ בָּא זֹאת הַצָּרָה.
- טו. הַמְלַבּוֹשִׁין שְׁעוֹשִׂין לְצַדִּיק, כָּל מְלַבּוֹשׁ יֵשׁ לוֹ סְגֻלָּה בְּפָנָי עַצְמוֹ לְכַפֵּר.
- טז. כִּיּוֹן שֶׁנִּשְׂאָ אָדָם אִשָּׁה, עוֹנֹתָיו מִתְּפַקְקִין.
- יז. כְּשֶׁרוֹאֶה אִוֹ שֶׁשָּׁמַע אִיזָה יִסּוּרִין, שָׂבָא עַל גּוֹי, יִהְרַחֵר בְּתִשׁוּבָה.

8. Anyone who confesses has a portion in the World to Come.

9. One who teaches his friend's son Torah is as if he created him, and as if he made the words of Torah, and as if he made himself.

10. *Rav* (Rabbi) Papa fasted for having referred to a Torah scholar in a disparaging fashion.

11. A person should guard his mouth from saying, "I will do such and such a sin", even mockingly, for his words force him to do the action.

12. Anyone who cries in the night, his cries are heard, and the stars and the constellations cry with him.

13. Those liable to *kurais* (lit. cut off – this is a Divine punishment of early death) who received lashes, they are absolved from *kurais*.

14. When suffering comes to the world, one should think it is because of his sin(s) that this suffering came.

15. The clothes that are made for the *Tzaddik* -- each garment has its own unique *segulah* (power) to atone.

16. When (lit. since or because) a man marries a woman, all his sins are forgiven (literally, sealed off).

17. When one sees or hears about some suffering that befell a non-Jew, he should have thoughts of repentance.

- יח. הִדָּר בְּאֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל, שָׂרוּי בְּלֹא עוֹוֹן.
- יט. יֵשׁ לְהַקְלֵל אַפְּנֵי הַתְּשׁוּבָה עַל הַחֹטְאִים.
- כ. הָעוֹוֹן מִכְחִישׁ כַּחוֹ שֶׁל אָדָם.
- כא. בְּשִׁבְאֵין שְׁנֵי מִצְוֹת לְיָדָךְ, תַּעֲשֶׂה זֹאת הַמִּצְוָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ כִּפּוּיִת הַיָּצֵר יוֹתֵר.
- כב. צְרִיכִין לְהַתְּעַנּוֹת, בְּשִׁמְצֵעֵרִין אֶת הַצְּדִיק.
- כג. יָצֵר הַלֵּב הוּא קָרוֹב לְהוֹרִיד דְּמָעוֹת.
- כד. הַמַּחְזִיר בְּנֵי־אָדָם בְּתְשׁוּבָה זֹכָה וְיוֹשֵׁב בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעֲלָה, וְהַקְּדוֹשׁ־שׁ בְּרוּךְ־הוּא מִבְּטֵל הַגְּזֵרָה בְּשִׁבְלֹו.
- כה. חֲלִישׁוֹת דַּעְתּוֹ שֶׁל הָאָדָם הֵיא גְדוּלָה מִתְּעַנִּית.
- כו. הָעוֹשֶׂה דְּבַר עֲבָרָה וּמִתְּהַרֵּט בָּהּ, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנֹוֹתָיו.
- כז. הַנּוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בְּאִמּוּנָה, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל עוֹנֹוֹתָיו.
- כח. תַּחֲלַת הַמַּחֲשָׁבָה עוֹזֶרֶת לְאָדָם לְאַמְצֵעַ וְסוּף הַמַּעֲשֶׂה, שֶׁיִּמְשֹׁךְ בְּקִנְיָהּ, וְאִם לֹא חָשַׁב בְּקִנְיָהּ

18. One who lives in Israel fares without sin.
19. It is appropriate to lighten the conditions of repentance on the sinners.
20. Sin weakens the strength of a man.
21. When two *Mitzvot* (commandments/good deeds) come to your hands, do that *Mitzva* that demands greater restraint of your desires.
22. It is necessary to fast when causing suffering to the *Tzaddik*.
23. Pain in the heart is close to shedding tears.
24. One who brings others back in repentance merits to sit in the *Yeshiva* Above, and the Holy One, Blessed is He, annuls a harsh decree for him.
25. A person's despondence is greater than a fast.
26. One who does a sin and then regrets it, all his sins are forgiven.
27. One who does business dealings faithfully, all his sins are forgiven.
28. The first thoughts helps a person through the execution and finishing of the project, that it should be carried out in

בַּתְּחִלָּה, אִזְּיָאֲרַע תִּקְלָה בְּאַמְצַע וּבְסוּף.

כב. שֶׁלֶחַן בְּהִכְנֶסֶת אֹרְחִים מְכַפֶּרֶת.

ל. הַגְדֵּלָה מְכַפֶּרֶת.

לא. לַפְעָמִים בְּשִׂמְתָחִיל לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה, בָּאִין לוֹ

יְסוּרִין, זֶה מִפְּנֵי שֶׁשָּׂהָה מְלַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה.

לב. עַל־יְדֵי אֲנָחָה שֶׁנֶּאֱנַחַת, נַעֲשֶׂה בְּרִיָּה חֲדָשָׁה.

לג. עַל־יְדֵי אֲהַבַת צְדִיקִים יְכוּלִין הַצְדִיקִים לְהַחְזִיר אֶת

הָעָם בְּתְשׁוּבָה.

לד. מִי שֶׁמְחַזֵּר אֶת הָעָם בְּתְשׁוּבָה, בְּזִכּוֹתוֹ אֵין פֶּחַד

וּמַחְלֶקֶת בְּעוֹלָם.

לה. מִי שֶׁעוֹזֵר לִיתוּמִים, עַל־יְדֵי זֶה מְשַׁבֵּר כַּחַם שֶׁל

הָאֲמוֹת וְעַל־יְדֵי שְׂבִירָתָן, רִשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל חוֹזְרִין

בְּתְשׁוּבָה.

לו. מִי שֶׁמְחַזֵּר בְּנֵי־אָדָם בְּתְשׁוּבָה, נִצּוֹל מִבֵּית־

הָאִסוּרִים.

לז. גַּם הוּא מְכַבֵּד בְּעֵינֵי הַשָּׁם.

לח. גַּם זוֹכֵה לְהִיּוֹת מִפְּרָסָם בֵּין הָאֲמוֹת.

holiness. However, if he did not think in holiness at the beginning, then mishaps will arise in the middle and at the end.

29. A table to which guests are invited, atones.

30. Greatness atones.

31. Sometimes when a person starts to repent, sufferings come upon him. This is because he delayed repenting.

32. Through the sigh that is sighed, one becomes a new being.

33. Through having love for the *Tzaddikim*, the *Tzaddikim* are able to bring the people back in repentance.

34. One who brings back the people in repentance, in his merit there is no fear and contention in the world.

35. One who helps orphans, subdues (lit. breaks) the power of the nations through this, and through their being subdued (lit. broken), the wicked [of the] Jews return in repentance.

36. One who brings people back in repentance is saved from jail.

37. Also, he is honorable in G-d's eyes.

38. Also, he merits becoming famous among the nations.

- לט. מי שֶׁדָּרְכוּ תָּמִיד לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה,
בְּזָכוֹתוֹ מִבְּטָל מִחֲשָׁבוֹת זָרוֹת מְגֹדְלֵי הַדּוֹר.
- מ. מי שֶׁמִּחְזִיר רְשָׁעִים בְּתִשׁוּבָה, יִזְכֶּה לְשִׁמְרַת שַׁבָּת.
- מא. גַּם אִינוּ נִזְוָק מִנְחָשׁ.
- מב. כְּשֶׁתִּלְמֹד אֶת בֶּן רְשָׁע דֶּרֶךְ טוֹב, עַל-יְדֵי זֶה תֻּכַּל
לְבַטֵּל גְּזֵרוֹת.
- מג. עַל-יְדֵי שֶׁקָּר מִחֲזִיק יְדֵי רְשָׁעִים.
- מד. מי שֶׁעוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה בְּכָל לֵב, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
נוֹתֵן לוֹ לֵב לְדַעַת אוֹתוֹ.
- מה. עַל-יְדֵי שְׁמִיעַת קוֹל שׁוֹפָר מֵאָדָם כְּאִשֶּׁר הֵיָצַר הָרַע
נִשְׁפָּר, וְנִתְעוֹרַר תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם.
- מו. מי שֶׁרוֹצֵה לָשׁוּב, יִזְהַר מִלְּהִיּוֹת בְּעַל-חֹב.
- מו. מי שֶׁאוֹהֵב אֶת הַצַּדִּיקִים, יְכוּל לְהַחְזִיר אֶת בְּנֵי-
אָדָם בְּתִשׁוּבָה.
- מז. מי שֶׁמִּתְנַוְּדָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב אוֹתוֹ אֶהְבֵּת
נְדָבָה וּמְשִׁיב מִמְּנוּ חֲרוֹן-אַפּוֹ.

39. One who's way is to constantly bring people back in repentance, in his merit foreign thoughts desist from the leaders (lit. great) of the generation.

40. One who brings back evildoers in repentance, will merit to observe (lit. guard) the Shabbat.

41. Also, he will not be harmed from a snake.

42. When you teach the son of a wicked person the good way (proper conduct), through this you will be able to annul harsh decrees.

43. Through falsehood one strengthens the hands of the wicked.

44. One who repents with all his heart, the Holy One – Blessed is He - gives him a heart to know Him.

45. Through hearing the shofar blown by an upright (lit. kosher) man, the evil inclination is broken, and repentance is aroused in the world.

46. One who wants to repent should take precaution of being in debt.

47. One who loves the *Tzaddikim* is able to bring people back in repentance.

48. One who confesses, the Holy One, Blessed is He - loves him with a munificent love, and withdraws His anger from him.

- מט. הָאֲמוֹת הֵם קְרוּבֵי תְּשׁוּבָה.
- נ. לְמוֹד הַתּוֹרָה הִיא מְכַפֶּרֶת.
- נא. מִי שֶׁהוּא בְּמִדְרָגָה גְּדוֹלָה, יְכוּל לְהַשִּׁיג שְׁלֵמוֹתוֹ בְּמַעוֹט פְּעֻלוֹת.
- נב. כְּשֵׁאִיזָה צֶעַר בָּא עָלֶיךָ, תִּפְשָׁפֶשׂ בְּמַעֲשֵׂיךָ.
- נג. מִי שֶׁרוּצָה לַעֲשׂוֹת מַעֲשִׂים טוֹבִים וַיֵּשׁ לוֹ מְנִיעוֹת, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְשַׁלֵּם לוֹ שָׂכָר כְּאִלּוֹ עֲשָׂה, וּמִי שֶׁאִינּוֹ עוֹשֶׂה לְפִי יְכַלְתּוּ, אֲזִי מְקַבֵּל עֲנֵשׁ עַל זֶה.
- נד. מִי שֶׁמּוֹצֵחַ אֶת הָרַבִּים, נַעֲשֶׂה שְׂתָף לְקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית.
- נה. אִין עֵרֶךְ לְמִצְוָה שֶׁעוֹשֶׂה אָדָם לְעַצְמוֹ לְבַד, אֶפְלוּ שְׂתִהְיֶה רַבָּה; לְמִצְוָה שֶׁתִּמְשָׁךְ מִמְּנָה זְכוּת לְרַבִּים, אֶפְלוּ שְׂתִהְיֶה קְטָנָה.
- נו. הַפְּרָנְסָה וְהַשּׁוֹנְאִים וְהַחֹלְאִת וְרַבּוּי הָעֵשֶׂר הֵן הַמוֹנְעִין לְאָדָם מִהַגִּיעַ אֶל הַשְּׁלֵמוֹת וְהַתְּכֵלִית.
- נז. כְּשֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה אִיזָה הֶזְקָה, זֶה הַסִּימָן שֶׁיִּצְרַח הָרַע שׁוֹלֵט עָלֶיךָ.

49. The nations are close to repentance.

50. Learning the Torah atones.

51. One who is on a high level can reach his perfection with a minimum of actions.

52. When some suffering comes upon you, examine your deeds.

53. One who wants to do good deeds but is prevented with impediments, the Holy One – Blessed He- rewards him as if he had done them. But one who does not do as much as he could, he receives punishment for this.

54. One who causes the people to gain merit becomes a partner with G-d in the Creation of the World.

55. There is no comparison between a *Mitzva* (commandment /good deed) one does for himself alone, even if it be great, to a *Mitzva* which will bring merit to the people, even if it be small.

56. The demand to earn a living, and enemies, and disease, and overabundant wealth prevent a man from reaching perfection and the ultimate purpose.

57. When you do some damage, it is a sign that the evil inclination dominates over you.

- נח. מי שִׁמְסִית אֶת חֲבֵרוֹ מִדֶּרֶךְ הַטּוֹב, שִׂרְפָה בָּא עָלָיו.
- נט. מי שִׁאִינּוֹ יָכוֹל לִבְכוֹת, הַסִּגְלָה שִׁיִּשֵׁב בְּמָקוֹם, שִׁשׁוּפְכִים שָׁם שְׁנֵי נְהָרוֹת בְּיַחַד.
- ס. מי שִׁמְחִיזֵר אֶת בְּנֵי-אָדָם בְּתִשׁוּבָה, זֹכֶה לְחֶכְמָה.
- סא. עַל-יְדֵי הָעֲצָלוֹת נִדְמָה לְאָדָם, שֶׁנִּסְתָּר מִמֶּנּוּ דֶּרֶךְ הַתִּשׁוּבָה.
- סב. מי שִׁמְנִיגָה סוּדוֹתָיו, אֲזִי קָשָׁה לְדַבֵּר הַזֶּה לְהִתְקַיֵּם.
- סג. מי שִׁשׁוּשׁ עַל עֲוֹנוֹתָיו, הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה עִמּוֹ צְדָקָה.
- סד. הַתַּעֲנִית שֶׁהוּא בְּלֹא דַעַת אִינּוֹ תַעֲנִית.
- סה. מִשְׁעָה שֶׁאָדָם חוֹשֵׁב לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה, אֲזִי מִקְבְּלִין תְּפִלָּתוֹ, אַחֲ-עַל-פִּי שְׁלֹא עָשָׂה עֲדִין.
- סו. בְּשִׁתְּרֻצָּה לַעֲשׂוֹת תִּשׁוּבָה, תִּבְקַשׁ מֵהַצַּדִּיק, שֶׁהוּא יִכְנִים אוֹתוֹ לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ.
- סז. עַל-יְדֵי חֶסֶד וְאַמֶּת יִכְפֹּר עוֹוֹן.

58. One who tempts his fellowman away from the good path, fire (lit. burning) comes upon him.

59. One who is unable to cry, the *segulah* (propitious) for this is – he should sit in a place where two rivers pour out together.

60. One who returns people back in repentance merits wisdom.

61. Through laziness, it appears to a person that the way of repentance is hidden from him.

62. One who reveals his secrets, it becomes hard for the thing (he revealed) to endure (- or be fulfilled).

63. One who is ashamed of his sins, the Holy One – Blessed is He- deals with him charitably.

64. A fast that is without cognizance is not considered a fast.

65. From the moment a person thinks of repenting, his prayers are accepted, even if he has not yet actually repented.

66. When you want to repent, ask the *Tzaddik* to bring you before the Blessed G-d.

67. Through kindness and truth, sins are forgiven.

סח. עַל־יְדֵי שְׁתַּבְקַשׁ מֵהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שְׂיִתֵּן לְךָ אֶהְיֶה,

עַל־יְדֵי זֶה יִכְסֶה הַקְדוֹשׁ־שׁ בְּרוּךְ־הוּא פְּשָׁעֶיךָ.

סט. מִי שֶׁמִּתְוַדֶּה עַל עֲוֹנוֹתָיו, יִזְכֶּה שְׁלֵא יִצְטָרֵךְ לְמִכַּר

מִנְחָלַת אַבּוֹתָיו.

ע. כְּשֵׂאתָה מוֹכִיחַ אוֹתָם, שְׁלֵא תִקְנֶנּוּ חַטָּאת נְעוּרִים,

תִּכְלָל אֶת עֲצָמְךָ עִמָּהֶם, וְעַל־יְדֵי זֶה יִקְבְּלוּ מִמֶּךָ.

עא. עֵקֶר תִּקּוֹן פָּנִים עֲוֹנוֹתָיו – עַל־יְדֵי הַכְּנָעָה.

עב. צָרִיךְ אָדָם לְהוֹכִיחַ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל בִּקְרָה.

עג. הָעֲבָדוֹת שֶׁאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם בְּבַחֲרוּתוֹ, כָּל יוֹם

עֲרֹכוּ יָקָר מִשָּׁנִים רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעֵת זְקִנְתּוֹ.

עד. אִי אֶפְשָׁר שְׂיִדַּע אָדָם בְּחַיּוֹ, אִם נִתְקַבֵּל תְּשׁוּבָתוֹ.

עה. מַה שֶּׁאֵנּוּ רוֹאִים, שְׁמִי שֶׁמִּתְחִיל לְעַבֵּד אֶת ה',

יִסוּרֵין בְּאֵין עָלָיו, זֶה מִחֲמַת שֶׁהִתְחִיל מִתּוֹךְ יִרְאָה

שֶׁל צַדִּיק.

עו. הַמִּתְחִיל לְעַבֵּד אֶת ה', הַקְדוֹשׁ־שׁ בְּרוּךְ־הוּא אוֹמֵר לוֹ:

יִדַּע אָנִי, שֶׁחֲפָצְךָ וְרִצּוֹנְךָ לְעַבֵּד אוֹתִי, אֲכַל מַה הוּא

68. Through your asking G-d to give you love, G-d covers over your sins.

69. One who confesses his sins will merit that he will not have to sell from the inheritance (estates) of his forefathers.

70. When you chastise those who have not corrected the sins of their youth, include yourself with them, and through this they will accept from you.

71. The main rectification for the blemish from one's sins is through submission.

72. A person should rebuke himself every morning.

73. The service with which a man serves G-d in his youth, every day (of service) -- its value is much greater than many years of serving G-d in his old age.

74. It is impossible for a man to know in his lifetime, if his repentance was accepted.

75. That which we see, that someone who begins to serve G-d, suffering comes upon him, this is because he began with fear of justice.

76. One who starts to serve G-d, the Holy One – Blessed is He- says to him, "I know that your longing and desire is to serve Me. But what assurance do I have that tomorrow you

הַבְּטוּחוֹת שֶׁמָּא לְמַחֵר תַּעֲזֹב אוֹתִי, אִם בֶּן אֵיף
 אֶקְרַב אוֹתְךָ בְּשִׁבִיל הַרְצוֹן שְׂרָצִיתָ, וְאֵיף אֲנַלְּה לְךָ
 תִּקְּף דְּבָרִים נִסְתָּרִים, אֲלֵא בֶּן תַּעֲשֶׂה: בְּתַחֲלָה אֶהֱב
 אוֹתִי כִּךָ וְתַעֲשֶׂה מִצְוֹתַי, אֶף־עַל־פִּי שְׂאִין אַתָּה
 יוֹדַע הַשֶּׁכֶל שֶׁל הַמִּצְוָה, וְעַבַּד אוֹתִי פְּשׁוּט בְּלֹא
 חֲכָמוֹת, וּכְשֶׁתַּעֲבֹד אוֹתִי בַּמָּה וּמְנִים, אֲזִי אֶאֱמִין לְךָ
 וְאֲנַלְּה לְךָ טַעַם וְשִׁכְל שֶׁל כָּל דָּבָר וְדָבָר וְאֶקְרַב
 אוֹתְךָ בְּכָל מִינֵי הַתְּקַרְבוֹת, כִּי הַזְּמַן הַרַב שֶׁעַבַּדְתָּ
 אוֹתִי מִקִּדְּם הוּא בְּטוּחוֹת, שֶׁלֹּא תַעֲזֹב אוֹתִי [הוּא אֶמֶת].

עו. בְּזֶה יוֹדַע הָאָדָם, שֶׁבְּאַמֶּת הוּא רוֹצֵה לַעֲבֹד,
 כְּשֶׁאִינוּ רוֹצֵה בְּפָרְסוּמוֹ.

עח. מִי שֶׁאִינוּ יוֹדַע דְּרֵךְ הַשֵּׁם, יִקְטִין אֶת עַצְמוֹ.

עט. עַל־יְדֵי תַפְלָה שֶׁהִיא בְּשׁוּעָה יִמְחַל לְךָ
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא.

פ. עַל־יְדֵי שְׂקָרִים אֵין אָדָם יְכוּל לְהִיטִיב מַעֲשָׂיו.

פא. מִי שֶׁאִינוּ יְכוּל לְבַטֵּל אֶת הַיִּצָּר הָרַע עַל־יְדֵי
 הַמְּשַׁכֵּת אוֹתוֹ לְבֵית־הַמְּדַרְשׁ, יֵדַע שֶׁעַדִּין בְּרִשְׁעָתוֹ
 קָיָם.

will not leave me? So how can I draw you close for the wish you desire, and how can I reveal to you hidden things right away? Rather do the following: In the beginning, love Me this way and do my commandments, even though you do not know the reason (lit. intellect) of the *Mitzva*, and serve Me simply without sophistication. When you serve Me this way for a long time (lit. many times), I will believe you, and reveal to you the reason and the intellect of every matter, and I will draw you close with every form of bonding. For, the long period that you served Me beforehand, is assurance that you will not desert Me."

77. Through this a person can know if he truly wants to serve [G-d] - when he has no interest in his own renown.

78. One who does not know the Way of G-d should belittle himself.

79. Through prayer that is expressed intensely (t.n. raised voice and uplifted eyes - Zohar), G-d will forgive you.

80. Due to falsehoods, a person cannot improve his behavior.

81. One who cannot annul his evil inclination through drawing it to the hall of study, should know that he is still in a state of wickedness.

פב. הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָפֵץ בְּמִצְוֹת, שְׁעוֹשֶׂה בָהֶם גַּם

רְצוֹן הַבְּרִיּוֹת, יוֹתֵר מִבְּמִצְוֹת שֶׁבֵּין אָדָם לְקוֹנוֹ.

פג. מוֹטֵב לְאָדָם לְקַיֵּם הַמִּצְוָה בְּפִי הָאִפְשָׁר, מִלְּהַנִּיחַ

לְגַמְרֵי.

פד. תִּקְוֵן הַגּוֹף קִדְּם תִּקְוֵן הַנְּפֶשׁ.

פה. הַבּוֹכָה וּמִתְאַבֵּל עַל אָדָם בְּשָׂר, מוֹחֲלִין לוֹ עַל כָּל

עוֹנוֹתָיו.

פו. מִצְוָה לְהַחְזִיר [לְהַזְהִיר] אֶת בְּנֵי-אָדָם עַל כָּל דְּבַר

פָּשַׁע, וְאִם אָתָּה יֵרָא, שְׁלֵא יִשְׁמַע לָךְ תִּנְאֹמֵר דְּבַרְיָךְ

בְּשֵׁם צַדִּיק אַחֵר, כִּדֵּי שִׁישְׁמְעוּ אוֹתָךְ.

פז. כָּל הָאוֹמֵר "וַיִּכְלוּ" בְּכּוֹנֵה וּמִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה, מִלְּאֲכִי

הַשָּׂרֵת מִבְּקִשֵׁין מֵהַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ שִׁיכַפֵּר לוֹ.

פח. הָעוֹנֵה "אֲמֵן יְהִי שְׁמֵהּ רַבָּא" בְּכָל כּוּחַ, אִפְלוּ יֵשׁ בּוֹ

שְׂמִיךְ שֶׁל עֲבוּדָה זָרָה, מוֹחֲלִין לוֹ.

פט. אֵלּוּ אֵין רוֹאִין פְּנֵי גֵיהֶנֶם: דְּקְדוּקֵי עֲנִיּוֹת וְחוּלֵי מַעֲיִם

וְמֵי שִׁישׁ לוֹ נוֹשִׁים וְעַל מַלְכוּת.

82. The Holy One – Blessed is He- desires the *Mitzvot* in which a person also does the will of people, more than those *Mitzvot* which are matters between man and his Creator.

83. It is better for a person to fulfill the *Mitzva* however much possible, than to abandon it altogether.

84. Repairing the body comes before repairing the soul.

85. One who cries and mourns over a kosher man is forgiven for all his sins.

86. It is a *Mitzva* to cause people to repent (alternate text: to warn people) regarding every sin. If you fear that they will not listen to you, say your words in the name of a different *Tzaddik*, so that they will listen to you.

87. All who say *Vayechulu* (Book of Bereshit, Verse 2:1-3, which is customarily said as part of the prayers on the Shabbat night) with intention, and prays with intention, the Ministering Angels ask G-d to forgive them.

88. One who answers *Amen Yehey Shmey Rabah* with all his might - even if he has a smudge of idol worship, he is forgiven.

89. The following do not see (the face/presence of) Hell: Those in extreme poverty, and those with stomach illness, and someone who has creditors, and (someone who has) burden (pressure/persecution) of the sovereignty.

- ז. הַתְּחִיךְ בַּמְצוּוֹת יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהֵיכֵלֶת בְּיָדְךָ.
 זא. הַפֶּסֶד מִמּוֹן מְכַפֵּר עַל גּוֹפוֹ.
 זב. הַצְמָאוֹן הוּא תִקּוֹן דְּבָרִים בְּטָלִים.
 זג. הַתְּשׁוּבָה מְבִיאָה רְפוּאָה לְעוֹלָם.
 זד. תְּשׁוּבָה מִירָאָה – זְדוֹנוֹת נַעֲשִׂין בְּשִׁנְאוֹת, וּמֵאֲהָבָה –
 נַעֲשִׂין בְּזִכְיוֹת.
 זה. תְּשׁוּבָה מְקַרְבֶּת אֶת הַנְּאֻלָּה וּמֵאֲרַכֶּת יָמָיו וּשְׁנוֹתָיו
 שֶׁל אָדָם.
 זו. עַל־יְדֵי תְּשׁוּבַת יָחִיד מוֹחֲלִין לוֹ וּלְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ.
 זיא. הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִתְפָּיֵם עַל־יְדֵי וְדוּי, וְדוּמָה כְּאֵלוֹ
 בְּנֵה מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב קָרְבָן.
 זיב. מִי שֶׁמַּעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו, מַעֲבִירִין לוֹ עַל כָּל פְּשָׁעָיו.
 זיג. הַתְּוֹרָה וּגְמִילוֹת־חֲסָדִים מְכַפְּרִין.
 ק. צַעֲקָה וּבְכִיָּה בְּלִילָה יוֹתֵר נִשְׁמַעַת לְרַחֵם.
 קא. בְּעַל־תְּשׁוּבָה יִתְפַּלֵּל עַל הַנַּשְׁטָם, וְעַל־יְדֵי זֶה מְכַפְּרִין
 לוֹ עַל עֲוֹנוֹתָיו.

90. Strengthen yourself in doing *Mitzvos*, beyond what is in your power to do.
91. Monetary loss atones for one's body.
92. Thirst is a rectification for unnecessary speech.
93. Repentance brings healing to the world.
94. By doing repentance out of fear, one's deliberate sins become as if they were inadvertent. By repenting out of love, they become like merits.
95. Repentance brings close the Redemption, and lengthens the days and the years of a man.
96. Through repentance of an individual, forgiveness is given to him, and to the entire world.
97. The Holy One, Blessed is He- is pacified by confession, and (the one who confesses) is as if he built an altar and offered a sacrifice.
98. One who is resilient in how people treat him, G-d overlooks all his sins.
99. The (learning of) Torah and doing acts of kindness, atone.
100. Crying out and weeping in the night has more influence in arousing mercy.
101. A ba'al tshuvah (someone who has returned in repentance) should pray for rain, and through this all his sins are atoned.

קב. כְּשִׁישָׂרְאֵל מִתְעַנֵּין, אֵינן נֶעְנֵין, עַד שִׁיְהִיו עִם רְשָׁעִים
בְּאַגְדָּה.

קג. הַדְרֵךְ שִׁיבּוֹר לֹא הָאָדָם, שִׁיֵּאָהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת
וַיִּחְזִיק בְּאַמוּנָה יִתְרָה.

חֵלֶק שֵׁנִי

א. יוֹם שֶׁהָאָדָם עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן
וּמַעַלָּה כָּל הַיָּמִים לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן, וְכֵן יוֹם־הַכַּפּוּרִים
הוּא לְמַעַלָּה מִהַזְּמַן.

ב. גַּם עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה הָרוּחַ שֶׁל מְשִׁיחַ מְנַשְּׁבֵת עַל
גְּזֵרוֹת הַמַּלְכִּיּוֹת וּמַבְטְלָן.

ג. גַּם עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה נִתְבַּטֵּל הַחֲמִימוֹת הַגְּדוֹלָה.

ד. הַנְּעָרִים הוּא בְּקַל לְהָשִׁיב אוֹתָם לְהַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ
מִזְקָנִים.

ה. צָרִיךְ לְכַפּוֹת אֶת הָרְשָׁעִים בְּכַפִּית מָמוֹן, שִׁיְחִזְרוּ
בְּתְּשׁוּבָה.

ו. עַל־יְדֵי תְּשׁוּבָה הַפְּרָנְסָה בְּנֶקֶל.

102. When the Jewish People fast, they are not answered until evildoers are included in the union.

103. The path a person should select, is to love rebuke (given to him), and to hold greater faith.

SECOND PART:

1. The day that a person repents is beyond (lit. above) time, and it raises all the days above time, and so, *Yom Kippur* is beyond (lit. above) time.

2. Also through repentance, the Spirit of Messiah blows upon the decrees of the nations (lit. kingdoms) and annuls them.

3. Also through repentance, great heat is annulled.

4. The young are easier to return (them) to the Blessed G-d than the elderly.

5. One must force the wicked with monetary pressure so that they return in repentance.

6. Through repentance, livelihood comes easily.

- ו. עַל-יְדֵי מַפְלְגֵי וַחֲרִיפֵי הַדּוֹר מְאִירִין אֶת הַיְרָאָה,
וְעַל-יְדֵי הַיְרָאָה מִתְנוּצֵץ זְכוּת אָבוֹת, וְעַל-יְדֵי
הַתְּנוּצָצוֹת הָאָבוֹת נִתְעוֹרֵר תְּשׁוּבָה בְּעוֹלָם.
- ז. הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה שְׂבִילִין בַּיּוֹם, כְּדֵי לְכַבֵּשׁ
עוֹנוֹתֵינוּ וּלְהוֹצִיא צְדָקוֹתֵינוּ.
- ח. כְּשֶׁהַצַּדִּיק נִתְעַשֵּׂר, עַל-יְדֵי זֶה הָרָשָׁעִים חוֹזְרִים
בְּתִשׁוּבָה.
- ט. עַל-יְדֵי שְׂמִירַת שַׁבַּת מִמְּשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ אֹר שֶׁל
מְשִׁיחַ גַּם עַל-יְדֵי תְּשׁוּבָה.

תּוֹכַחָה

- א. הַמּוֹכִיחַ צָרִיךְ לֹאמַר תּוֹכַחְתּוֹ עַל-יְדֵי הַתְּקַשְׁרוֹת
הַדְּבוּר לְשֶׁרֵשׁוֹ, וְאִזּוֹ נִתְקַבֵּל תּוֹכַחְתּוֹ.
- ב. מִי שֶׁנִּשְׁתַּמֵּד, אֵל תּוֹכַח אֹתוֹ כִּי לֹא תוֹעִיל.
- ג. עַל-יְדֵי שְׂאִין מְקַבֵּל תְּכַחוֹת, נִחָרֵב מְעוֹנוֹ.
- ד. מִי שֶׁמּוֹכִיחַ אֶת הָעוֹלָם שְׁלֵא בְּחֻכְמָה, עַל-יְדֵי זֶה
מְעוֹרֵר, חֵם וְשָׁלוֹם, גְּלוּת גְּדוֹל וְהַכְּבָדָה מִהָאֲמוֹת.

7. Through the exceptionally brilliant (sharp) of the generation, awe is aroused (lit. illuminated), and through the awe, the merit of the forefathers is kindled (lit. sparks or sparkles), and through the sparkling of the forefathers, repentance is aroused in the world.

8. The Holy One, Blessed is He- creates paths in the sea, in order to overpower our sins and to extract our righteousness.

9. When the *Tzaddik* becomes wealthy, through this the wicked return in repentance.

10. Through observing the Shabbat, one draws on oneself the light of the Messiah, also through repentance.

CHASTISEMENT

1. One who chastises must give his reproof by connecting his speech to its root, and then his admonishment will be accepted.

2. An apostate (Jew), do not admonish him, for it will be of no avail.

3. Through not accepting chastisement, one's home is destroyed.

4. One who chastises the world, without wisdom, through this he instigates, God forbid, great exile and pressure from the nations.

- ה. לְעוֹלָם אֵל יוֹצִיא אָדָם אֶת עֲצָמוֹ מִן הַכְּלָל.
- ו. מִפְּנֵי עָנָשׁ תּוֹכַחָה חוֹזֵר בּוֹ הַקְּדוֹשׁ-שׁ בְּרוּךְ-הוּא עַל הַטּוֹב, שִׁיִּצָּא מִפּוֹ.
- ז. הֵיכָא דִּידַע דְּלֹא מְקַבְּלֵי תּוֹכַחָה, הֵנַח לְהֵם.
- ח. מִי שִׁירָא מִבְּנֵי-אָדָם לְהוֹכִיחַ אוֹתָם, לְסוּף שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹבֵר אוֹתוֹ לְפָנֵיהֶם.
- ט. מִי שִׁיִּדַּע לְהִזְהִיר, וְאֵינּוּ מִזְהִיר, גַּם חִבְרוּ מִיָּדוֹ גַּעְזָשׁ [גַּם דָּם חִבְרוּ מִיָּדוֹ נְדָרָשׁ].
- י. עַל-יְדֵי צְדָקָה תִּזְכָּה לְקַבֵּל מוֹסֵר.
- יא. מִי שִׁאֵינּוּ מְקַבֵּל מוֹסֵר, נִדוֹן בְּמִיתָה.
- יב. עַל-יְדֵי תּוֹכַחָה שֶׁתּוֹכִיחַ, תִּנּוּחַ בְּקַבֵּר בְּלֹא צַעַר גִּיהֵנִם וְתִזְכָּה לְגַן-עֵדֶן.
- יג. מִתֵּר לְדַחוֹת בְּשִׁתֵּי יָדַיִם, אֶת זֶה שֶׁלֹּא קִבֵּל מִמֶּךָ תּוֹכַחָה.
- יד. כָּל זְמַן שֶׁתּוֹכַחָה בְּעוֹלָם, נַחַת רוּחַ וְטוֹבָה וּבְרָכָה בְּאֵין לְעוֹלָם.

5. A person should never exclude himself from the collective (group of Jews).

6. Due to punishment [for a lack] of chastisement, G-d retracts from the good He had said (He would bring).

7. When you know that people will not accept chastisement, let them be.

8. One who is fearful of people to chastise them, in the end G-d breaks him in front of them.

9. Someone who is in a position to warn and does not warn, is also held accountable for the downfall (literally – blood) of his friend.

10. Through giving charity, one merits to receive *Mussar* (ethical criticism).

11. One who does not accept *Mussar* (ethical criticism) is sentenced to death.

12. Through the chastisement you give, you merit to rest in the grave without the pains of Hell, and you will merit to the *Gan Eden* (Heaven).

13. It is permitted to push away with both hands, one who did not accept chastisement from you.

14. As long as there is chastisement in the world, satisfaction, good, and blessing come to the world.

טו. על־ידי תּוֹכַחָה נִמְתַּק הַדִּין וְנִמְשָׁךְ הַחֶסֶד.

חֵלֶק שֵׁנִי

א. מִי שֶׁאֵין בְּמַעֲלוֹת הַצְדִּיקוֹת, וְגַם אֵין לוֹ זְכוּת אָבוֹת, וְרוּצָה לְקַרֵּב אֶת בְּנֵי־אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, יִשְׁמַר אֶת עַצְמוֹ מִנְסִיוֹנוֹת, וּבִפְרָט שְׁלֹא יִתְקַנְאוּ בּוֹ הָרָשָׁעִים.

ב. מִי שֶׁמְקַרֵּב אֶת הָרְחוּקִים לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְפָּרֵךְ, הַבְּרָכוֹת מְסוּרִים בְּיָדוֹ.

ג. מִי שֶׁשׁוֹמֵעַ תּוֹכַחָה וְאֵינוֹ נִתְקַבֵּל אֶצְלוֹ, יַדַּע שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְלוֹוֹת אֶצֶל אֲחֵרִים, וְסִימָן לְדַבֵּר: "בְּדַבְרִים לֹא יוֹסֵר עֶבֶד", "לָוֶה לְאִישׁ מְלוֹוָה".

ד. אֵין מִי שֶׁיִּכּוֹל לְזַרֵּק דְּבוּרִים לְתוֹךְ פִּיּוֹ שֶׁל חֵבְרוֹ מִרְחוֹק, אֲלֵא עַד שֶׁיִּכְנִיֵּס אֶת חֵבְרוֹ לְבַחֲיַנַּת עֲבוּר תַּחֲלָה.

ה. בָּזָה שְׂיוּצָאֵין לְקִרְאָת אָדָם חָשׁוּב, נִתְעוֹרְרִין עֲשָׂרָה מֵאֲמָרוֹת, שֶׁבֵּהֶם נִבְרָא הָעוֹלָם, גַּם עַל־יְדֵי קִרְבַּת הָרְחוּקִים גַּם־כֵּן.

15. Through chastisement, judgments are sweetened, and kindness is drawn.

SECOND PART :

1. One who has not reached a high level of righteousness, and does not have ancestral merit, yet wants to draw people to the service of G-d, should guard himself from tests, especially that the wicked should not envy him.

2. One who draws close those who are far, to the service of the Blessed L-rd, the blessings are given over to his hands (i.e. he is empowered to grant blessings).

3. One who hears chastisement and does not accept it, should know that he will need to borrow from others. A sign for this is: "A slave will not be corrected by words" (Proverbs 29:19), and "A borrower is a slave to the one who lent him" (Proverbs 22:7).

4. No one is able to throw words into the mouth of his friend from a distance. Not until he brings his friend first into the aspect of "fetus".

5. With this, that people go out to greet an important man, the ten statements with which the world was created, are aroused. This is done also through drawing the far, close [to G-d].

תּוֹפְלוֹת

- א. צָרִיךְ אָדָם לְהִיּוֹת נְכֻסָּף וּמִשְׁתוֹקֵק לְטוֹב הַכָּלְלִי, אַף־עַל־פִּי שְׂיִמְשֵׁךְ לוֹ לְבַד הַפֶּסֶד.
- ב. הַמְתַּפְּלֵל בְּבֵית־הַכְּנֻסֶת, כְּאִלוּ הֵבִיא מְנַחֵה טְהוֹרָה.
- ג. הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְצוּי בְּבֵית־הַכְּנֻסֶת.
- ד. עַל־יְדֵי חֲנֻפָּה אֵין תּוֹפְלוֹתוֹ נִשְׁמָעֵת.
- ה. עַל־יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה מִתּוֹךְ דַּחֵק תּוֹפְלוֹתוֹ נִשְׁמָעֵת.
- ו. הַמְתַּפְּלֵל עַל חֵבְרוֹ, וְהוּא צָרִיךְ לְאוֹתוֹ דְּבַר, הוּא נִעְנֶה תַּחֲלָה.
- ז. מִי שֶׁדַּעַתוֹ שְׂפֵלָה עָלָיו, אֵין תּוֹפְלוֹתוֹ נִמְאָסֶת.
- ח. לְעוֹלָם יִקְדִּים אָדָם תּוֹפְלוֹת לְצָרָה.
- ט. כָּל הַמְאֻמֵּן עֲצָמוֹ בְּתוֹפְלוֹת לְמִטָּה, אֵין צָרִים יְכוּלִים לְהַסְטִינוּ מִלְּמַעְלָה.
- י. לְעוֹלָם יִבְקֹשׁ אָדָם רַחֲמִים, שְׂיִהְיוּ הַכֹּל מְאֻמְצִין אֶת כַּחוֹ, וְשְׂיִסְיְעוּהוּ מִלְּאֲכִי הַשָּׂרֵת לְבִקֵּשׁ רַחֲמִים, וְשִׁלָּא יִהְיוּ לוֹ מִסְטִינִים מִלְּמַעְלָה.

PRAYER

1. A person should yearn and long for the general good, even though it will draw for himself alone, a loss.
2. One who prays in a synagogue, it is as if he brings a pure meal offering (*mincha*).
3. The Holy One, Blessed be He, is found in the synagogue.
4. Due to adulation, one's prayer is not heard.
5. Through engaging in Torah whilst under duress, one's prayer is heard.
6. One who prays for his friend, and he [himself] needs the thing [he is praying for], he is answered first.
7. One who has a humble opinion of himself, his prayer is not despised.
8. A person should always preempt prayer before trouble.
9. Anyone who exerts himself in prayer below, enemies are not able to oppose him above.
10. A person should always beseech mercy, that everyone strengthen him, and that the ministering angels assist him in requesting mercy, and that they (there) should not oppose him from above.

- יא. תְּפִלַּת אַחַר מוֹעִיל יוֹתֵר מִתְּפִלַּת עֲצֻמוֹ, וְאִפְלוּ צַדִּיק
צָרִיךְ לְתְּפִלַּת אַחֲרֵים.
- יב. מִתֵּר לְהִתְפַּלֵּל עַל בֶּעַל לְשׁוֹן הָרַע, שְׂיִמוֹת
וְשִׂישְׁתִּבַּח תּוֹרָתוֹ וְשֵׁלֵא יִהְיֶה לוֹ חֶלֶק לְעוֹלָם הַבָּא
וְשֵׁלֵא יִהְיוּ לוֹ בְּנִים חֲכָמִים.
- יג. כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה, הַקְּרוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹשֶׂה לוֹ
חֶפְצָיו.
- יד. יָפָה צִעֲקָה לְאָדָם בֵּין קֶדֶם גְּזֵר־דִּין בֵּין לְאַחַר
גְּזֵר־דִּין.
- טו. אַל יִבְקֶשׂ אָדָם עַל שׁוֹם דָּבָר יוֹתֵר מִדְּאִי.
- טז. בַּיּוֹם הַגָּשְׁמִים יִשׁוּעָה פָּרָה וְרַבָּה בְּעוֹלָם, וּמְלִיצֵי
זְכוֹת נִכְנָסִין לְפָנָיו.
- יז. תְּפִלַּת יַחִיד אֵינָה נִשְׁמָעַת אֶל־אִם-כֵּן לְבוֹ מְכֻוֹן,
וְתְּפִלַּת צְבוּר נִשְׁמָעַת, אֶף-עַל-פִּי שְׂאִין לֵב כָּלָם
שָׁלֵם.
- יח. לֹא מִצְלִינָן אֶתְרַתִּי.
- יט. אָסוּר לְהִטְרִיחַ אֶת הַשֵּׁם לְשָׁנוֹת אֶת הַטָּבַע.
- כ. מִי שֶׁמַּעֲבִיר עַל מִדּוֹתָיו, תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמָעַת.

11. The prayer of another is more effective than one's own prayer, and even a *Tzaddik* needs the prayers of others.

12. It is permissible to pray regarding a habitual slanderer, that he should die, and that his Torah be forgotten, and that he should not have a portion in the World to Come, and that he should not have wise children.

13. Anyone who engages in Torah, the Holy One, Blessed be He, fulfills his needs.

14. Crying out is good for a person, whether before the decree or after the decree.

15. A person should not beseech excessively for anything.

16. On a rainy day, salvation flourishes in the world, and advocates of merit enter before Him [G-d].

17. The prayer of an individual is not heard unless he concentrates in his heart, but the prayer of a congregation is heard, even though all of them do not [pray with] a full heart.

18. One should not pray for two things [at once].

19. It is forbidden to burden Hashem to change nature.

20. One who is forbearing, his prayer is heard.

כא. הַמִּסְפָּר בְּשִׁבְחוֹ שֶׁל מְקוֹם יוֹתֵר מִדָּאֵי, נֶעְקֵר מִן הָעוֹלָם.

כב. בֵּית־הַכְּנֶסֶת שְׂמֵחַ־שְׂבִין בּוֹ חֲשִׁבּוֹנוֹת, לְסוֹף שְׂיָלִינוּ בּוֹ מֵת מְצוּהָ.

כג. לְכָל דָּבָר שֶׁבִקְדָּשָׁה צָרִיךְ הִכָּנָה וְהִזְמָנָה.

כד. בְּשִׂאלַת צָרְכֵינוּ אֵל יָרִים רֵאשׁוֹ לְשִׂאל שְׂאֵלָה גְדוֹלָה, אֲבָל בַּתוֹרָה וַיִּרְאֵת־שָׁמַיִם יִשְׂאֵל כָּל תַּאֲוֹתוֹ.

כה. מְצוּהָ לְהִיּוֹת לוֹ בְּגִדִים מְכַבְּדִים בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה.

כו. הַנְּהִיגוּ בְּרִכּוֹתֵינוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, כִּי לְהִיּוֹת רְגִילִין לְעוֹלָם הַבָּא.

כז. יִבְקֹשׂ אָדָם רַחֲמִים, שְׂלֵא יָבוֹא לְיַדִּי עֲנִיּוֹת.

כח. עַל־יַדִּי הַתְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת אֶת הַמְּזוֹל.

כט. הַדְּבֹר בְּקוֹל רָם מֵבִיא הַרְגָּשָׁה וְתִנּוּעָה בְּכָל הָאִיבָרִים.

ל. מִי שֶׁעוֹלָה עַל רוּחוֹ לְהִתְחַנֵּן לְפָנֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד, עַל־יַדִּי זֶה נוֹשֵׂא חַן בְּעֵינֵי הַשֵּׁם יִתְפָּרֵד.

21. One who excessively relates the praises of the Omnipresent One is uprooted from the world.
22. A synagogue in which financial calculations are made -- in the end, the body of a *Met Mitzvah* (an anonymous corpse whose duty of burial falls on the congregation at large) will repose there.
23. Every matter of holiness requires preparation and invitation.
24. In requesting one's needs, one should not be so bold (lit. raise one's head) as to ask for a huge request. However, in matters of Torah and fear of Heaven, one should request all that he desires.
25. It is a *Mitzvah* for one to have respectable clothing at the time of prayer.
26. They instituted blessings [to G-d] in This World, so that [people] should become accustomed [to saying them] in the World to Come.
27. A person should ask for mercy, that he not come to poverty.
28. Through prayer, one can change the fortunes (set by the constellations).
29. Speaking in a loud voice brings feeling and movement to all the limbs.
30. One who is moved in his spirit to plead before Hashem, may He be Blessed, through this he finds grace in the eyes of Hashem, may He be Blessed.

- לא. עַל־יְדֵי בְטָחוֹן הַקְדוּשׁ־בְרוּךְ הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ.
- לב. אֵל תִּתְפַּלֵּל בְּבֵית, שְׂבָנָה בְּעַל־מַחְלָקֶת.
- לג. קִדְּם הַתְּפִלָּה תִּתֵּן צְדָקָה, וּתְקַשֵּׁר אֶת עַצְמְךָ לְצַדִּיקֵי הַדּוֹר.
- לד. אֲדָם מִקְבֵּל שְׁפַע וְכַח אֱלֹקֵי כָפִי אוֹתוֹ הַמָּקוֹם שְׂמֵת־פִּלֵּל בּוֹ.
- לה. כְּשֶׁהַצְּבוֹר מִתְפַּלְּלִים, הוּא עֵת רְצוֹן.
- לו. מִי שֵׁשׁ לוֹ בֵּית־הַכְּנֶסֶת, וְאֵינוֹ נִכְנָס לְשָׁם לְהִתְפַּלֵּל, גּוֹרֵם גְּלוּת לְבָנָיו.
- לז. עַל כָּל הַדְּבָרִים, הֵן עַל דְּבַר גְּדוֹל הֵן עַל דְּבַר קָטָן, תִּתְפַּלֵּל.
- לח. אֲקַדִּימוּ וְאַחֲשִׁיכוּ לְבֵי־כְנִישָׁתָא כִּי הֵיכִי דִתְאַרִיכוּ חַיִּי.
- לט. מִי שֶׁאֶפְשָׁר לוֹ לְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עַל חֲבֵרוֹ וְאֵינוֹ מְבַקֵּשׁ, נִקְרָא חוֹטֵא.
- מ. הַנְּפָנָה וְנוֹטֵל יָדָיו וּמְנִיחַ תְּפִלִּין וְקוֹרֵא קְרִיאַת־שְׁמַע וּמִתְפַּלֵּל, כְּאֵלוֹ בָּנָה מִזְבֵּחַ וְהִקְרִיב עָלָיו קָרְבָּן וּכְאֵלוֹ טָבַל.

31. Through having trust, the Holy One, Blessed be He, hears one's prayers.
32. Do not pray in a house built by a conflict monger.
33. Before the prayer, give charity, and bind yourself to the *Tzaddikim* of the generation.
34. A person receives abundance and G-dly power according to the place where he prays.
35. When a congregation prays, it is a time of [Divine] favor.
36. One who has [access to] a synagogue, and does not enter there to pray, causes his children to be exiled.
37. For everything -- whether for something big, or for something small -- you should pray.
38. Come early and stay late in the synagogue, for this is how you will lengthen your life.
39. One who has the ability to beseech mercy for his friend, and does not beseech, is called a (inadvertent) sinner.
40. One who relieves himself, washes his hands, dons *Tefillin*, recites the Shema and prays, it is as if he built an altar and offered a sacrifice on it, and it is as if he ritually immersed.

מא. מִי שֶׁנִּזְהָר לֹאמֹר דְּבוּר קָדוֹשׁ בְּבֵית הַטְּנִפֶת, יִזְכֶּה
לְאַרְיֵכוֹת יָמִים.

מב. גְּדוּלָה תְּפִלָּה מִמַּעֲשִׂים טוֹבִים וּמִן הַקָּרְבָּנוֹת.

מג. תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וּתְפִלָּה וְדַרְדַּר־אָרֶץ צְרִיכִין
חֲזוּק.

מד. אֵל תְּתַפְּלֵל אֱלֹא בְּבֵית שֵׁשׁ בּוֹ חֲלוֹנוֹת.

מה. עַל־יְדֵי צְדָקָה בְּשֵׁתֵי יָדַיִם תְּפַלְּתוּ נִשְׁמַעַת.

מו. בְּשַׁעַת תְּפִלָּה יִפְרֹשׁ בְּפִיו, בְּאֵלוֹ מְקַבֵּל אֵיזָה דָּבָר.

מז. עַל־יְדֵי גָזֵל אוֹ מִבֵּישׁ פְּנֵי חֵבְרוֹ, אֵין תְּפַלְּתוֹ
נִשְׁמַעַת.

מח. שֶׁבֶת וְרֵאש־חֹדֶשׁ יוֹתֵר מְסַגֵּל לְהַעֲלוֹת הַתְּפִלָּה.

מט. כְּשֶׁאָדָם נֶעְצָר, זֶה סִימָן שֶׁאֵין תְּפַלְּתוֹ נִתְקַבְּלַת.

נ. עַל־יְדֵי הַהֲשָׁתוֹקָוֹת שֶׁאָדָם מִשְׁתוֹקֵק בְּלִילָה לַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ, עַל־יְדֵי זֶה בְּנִקְל לוֹ לְהַתְּפַלֵּל בְּבִקְרָה.

נא. תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּדַמְעוֹת הִיא נִתְקַבְּלַת.

41. One who is careful not to say words of holiness in a filthy house (a place where due to the filth Jewish law forbids speaking holy words) will merit length of days.
42. Prayer is greater than good deeds and sacrifices.
43. Torah, good deeds, prayer, and good manners require encouragement.
44. Only pray in a house that has windows.
45. Through giving charity with two hands, one's prayer is heard.
46. During prayer, one should spread out one's hands (palms), as if he is receiving something.
47. Due to stealing, or embarrassing one's fellow man, one's prayer is not heard.
48. Shabbat and *Rosh Chodesh* (the first of the Jewish month) are more conducive (*segulah*) to bring up the prayer.
49. When a person is constipated, this is a sign that his prayer is not accepted.
50. Through the longing that a person longs at night for Hashem, may He be Blessed, through this it is easy for him to pray in the morning.
51. Prayer which is tearful, it is accepted.

- נד. כְּשֶׁאַתָּה מִבְּקֵשׁ אֵיזָה דָבָר, תִּזְכֹּר זְכוֹת אָבוֹת.
- נג. כְּשֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מַעֲנִישׁ אֵיזָה רָשָׁע שִׁיּוּדַע בּוֹ, שְׁלֹא יַעֲשֶׂה עוֹד תְּשׁוּבָה, וְהַצַּדִּיק מִתְפַּלֵּל עָלָיו יוֹתֵר מִדָּאִי, עַל-יְדֵי זֶה נֶעֱנֵשׁ הַצַּדִּיק.
- נה. כְּשֶׁהַמְּתַפַּלֵּל נּוֹפֵל לְקַטְנוֹת, זֶה סִיּוֹן שְׁלֹא יִתְבַּלְבֵּל [יִתְקַבֵּל] תּוֹפְלָתוֹ.
- נז. כְּשֶׁאֵין לָךְ שְׁלוֹם עִם הָעוֹלָם, אֵין נִתְקַבֵּל תּוֹפְלָתְךָ.
- נו. צָרִיךְ לְהִתְפַּלֵּל בְּשְׁלוֹם הָעִיר, אֲשֶׁר אַתָּה דָר בָּהּ.
- נז. מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל בְּשִׂמְחָה, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַבֵּד אוֹתוֹ וּפּוֹקֵד אֶת לוֹחֲצָיו.
- נח. עַל-יְדֵי תְּקוּן-חַצוֹת מִזְכִּירִין אֶת [לְפָנַי] הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַטּוֹבוֹת, שֶׁהִבְטִיחַ לְיִשְׂרָאֵל.
- נט. מִי שֶׁמְלַמֵּד זְכוֹת עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי זֶה מְעוֹרֵר תְּשׁוּעָה, וְהַתְּשׁוּעָה בָּאָה עַל יָדוֹ.
- ס. מִי שֶׁאֵין מִתְפַּלֵּל עַל צָרַת יִשְׂרָאֵל, נִקְרָא חוֹטֵא.

52. When you pray for something, you should mention ancestral merit.

53. When the Holy One, Blessed be He, punishes an evildoer that He knows will not ever repent, and the *Tzaddik* prays too much for him, through this the *Tzaddik* is punished.

54. When someone praying falls into small-mindedness, this is a sign that his prayer will not be accepted [the original text has a noted mistake: confused].

55. When you are not at peace with the world, your prayer is not accepted.

56. You should pray for the peace of the city in which you live.

57. Someone who prays joyfully, the Holy One, Blessed be He, honors him and punishes his oppressors.

58. Through [saying] *Tikkun Chatzot* (the Midnight Rectification), one reminds the Holy One, Blessed be He, of the favors He promised to do for Israel.

59. One who educes merit of Israel (especially where circumstances would seemingly deem the culpable), through this, he arouses salvation, and the salvation comes through his hand.

60. One who does not pray concerning the suffering of Israel is called a (inadvertent) sinner.

סא. צָרִיךְ אָדָם לְהִתְפַּלֵּל עַל זֵרְעוֹ וְעַל כָּל הַבָּאִים אַחֲרָיו.

סב. אָסוּר לְאָדָם שְׂיִהְיֶה בְּפוּי טוֹבָה בֵּין לְיִשְׂרָאֵל בֵּין לְגוֹי.

סג. מִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל יִשְׂרָאֵל, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְכַפֵּר לוֹ עַל כָּל עֲוֹנוֹתָיו.

סד. הַחוֹלָה שֶׁמִּתְפַּלֵּל עַל עֲצָמוֹ בְּדַמְעוֹת, בְּנֹדֵאי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִרְפָּא אוֹתוֹ וַיִּקְבַּל תְּפִלָּתוֹ.

סה. בְּשֵׂאתָה רוּצָה לְשֵׂא תְּפִלָּתְךָ, תִּתְפַּלֵּל בְּעַד יִשְׂרָאֵל.

סו. הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְבַקֵּשׁ אֶת הָאָדָם שֶׁיִּתְפַּלֵּל לְפָנָיו.

סז. מִי שֶׁמְצִיל אֶת הָעַנִּי מִחֲזֹק מִמֶּנּוּ בְּכַח, הוּא בִּנְקֵל בְּאוֹתֵיזוֹת הַתְּפִלָּה.

סח. עַל-יְדֵי בִטְחוֹן תְּפִלָּתוֹ שֶׁל אָדָם נִשְׁמַעַת.

סט. מִי שֶׁהוּא עָנּוּ, יָכוֹל לְצַעֵק בְּתְפִלָּתוֹ מִן הַלֵּב.

ע. עַל-יְדֵי שִׂמְחָה תָּבוֹא תְּפִלָּתְךָ בְּהִיכַל מְלֶךְךָ.

61. A person needs to pray for his offspring, and for all those who will come after him.

62. It is forbidden for a person to be ungrateful, neither to a Jew nor to a Gentile.

63. Someone who prays for the sake of Israel, the Holy One, Blessed be He, atones for all his sins.

64. A sick person who prays for himself with tears, the Holy One, Blessed be He, will certainly heal him and accept his prayers.

65. When you want to uplift your prayer, pray for the sake of Israel.

66. The Holy One, Blessed be He, requests of a person to pray before Him.

67. Someone who saves a poor person from someone physically stronger than him, is easily (resonated) in the letters of the prayer.

68. Through having trust (in G-d), a person's prayer is heard.

69. Someone who is humble is able to cry out in his prayer from the heart.

70. Through joy, your prayer will come into the palace (chamber) of the King.

- עא. מי שֶׁאֵין לוֹ הַנָּאָה מִתְּפִלָּתוֹ, יִתְפַּלֵּל בְּרִנָּה.
- עב. מי שֶׁמִּתְּפַלֵּל בְּכֶתֶר, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּתוֹ.
- עג. מי שֶׁנֶּדְרָר אֵיזוֹהוּ נֶדְרָר, אֵין מְקַבְּלִין תְּפִלָּתוֹ עַד שֶׁיִּשְׁלַם אֶת נֶדְרוֹ.
- עד. מי שֶׁאֵין בּוֹ אַמוּנָה, אֵין תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמָעַת.
- עה. מי שֶׁמְשַׁמַּח אֶת הַצַּדִּיק, תְּפִלָּתוֹ נִשְׁמָעַת.
- עו. צָרִיד קָדָם הַתְּפִלָּה לְדַבֵּק אֶת רוּחוֹ בְּבוֹרָא, וּמִחַמַּת הַדְּבָקוֹת יֵצְאוּ הַדְּבוּרִים מֵעֶצְמָן מִפִּי.
- עז. בְּשִׁתְּשִׁמְעַת הַרְפָּתָד וְתִשְׁתַּק, תִּזְכָּה שֶׁיִּעֲנֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּקִשְׁתָּד.
- עח. מי שֶׁמִּתְּפַלֵּל עַל תְּכַרוּ, עַל-יְדֵי זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹפֵל לוֹ אֶת מוֹכָתוֹ.
- עט. תְּפִלָּה שֶׁאֵינָה נְתַקְבָּלַת לְמַעְלָה נִשְׁרָפַת.
- פ. מי שֶׁמִּתְּפַלֵּל עַל הַחֲרָבָן, עַל-יְדֵי זֶה יִזְכָּה לְהַתְּפַלֵּל בְּלֵב וְגוֹף.

71. One who derives no pleasure from his prayer, should pray with glad song.
72. One who prays with intensity, the Holy One, Blessed be He, hears his prayer.
73. One who took a vow upon himself, his prayer is not accepted until he fulfills his vow.
74. One who does not have faith, his prayer is not heard.
75. One who makes the tzadik happy, his prayer is heard.
76. Before praying, one should attach one's spirit to the Creator, and due to the attachment, the words will emerge from his mouth of their own accord.
77. When you hear yourself being humiliated and you are silent, you merit that the Holy One, Blessed be He, will answer your request.
78. One who prays for his friend, through this the Holy One, Blessed be He, doubles for him the good he [receives].
79. Prayer that is not accepted above is burned.
80. One who prays about the destruction of the Temple, through this, he will merit to pray with heart and body.

פא. תּוֹפְלָה שֶׁהיא בְּשִׁמְחָה היא עֲרֵבָה וּמִתּוֹקָה לְשֵׁם יִתְבָּרַךְ.

פב. מי שֵׁישׁ לוֹ עֲנוּה, אִפְלוּ בְּשִׂמְת־פֶּלֶל בְּמַחֲשָׁבָה, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא עוֹשֶׂה מַחֲשַׁבְתּוֹ.

פג. לְפַעֲמִים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא אֵין מְקַבֵּל תּוֹפְלַת הַצַּדִּיק, בְּשִׂמְת־פֶּלֶל עַל אֵיזָה אָדָם, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא יוֹדֵעַ, שֵׁימְשִׁיךְ זֶה הָאָדָם לְאַחַר זְמַן אֶת הַצַּדִּיק בְּחַטָּאִים מַחֲטָאִיו.

פד. אֵין הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֵכֶת אֶלָּא אַחַר הָעוֹבֵד. (פְּרוּשׁ מִי שְׁעוֹבֵד הַשֵּׁם, אַחֲרָיו הוֹלְכִים וְנִמְשָׁכִים הַמַּחֲשָׁבוֹת לְבִלְבָּל יוֹתֵר מִשְׁאֵר בְּנֵי-אָדָם, וְזֶהוּ אֵין הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֵכֶת אֶלָּא אַחַר הָעוֹבֵד)

חֵלֶק שֵׁנִי

א. בְּשָׁבִיל שְׂאֵין מְבַקְשִׁין רַחֲמִים עַל חֵבְרוֹ, עַל-יְדֵי זֶה נוֹפֵל לְתַפִּיסָה, וְתַקוּן לְתַפִּיסָה - שְׂיִפְרָגִם אֵיזָהוּ בְּעַל־חַיִּים.

ב. הַתּוֹפְלָה מְעַלָּה [מוֹעִילָה], בְּשִׁפְנָיו כְּלַפֵּי מְעַלָּה.

81. Pray which is with joy is pleasing and sweet to Hashem, may He be Blessed.

82. One who has humility - even when he prays [only] in thought, the Holy One, Blessed be He, fulfills his thought.

83. Sometimes, the Holy One, Blessed be He, does not accept the prayer of a *Tzaddik* when he prays for some person. For the Holy One, Blessed be He, knows that in the course of time, this man will draw the *Tzaddik* into the some of the sins that he himself commits.

84. Thoughts only follow after one who is serving. (Explanation: One who serves Hashem, thoughts follow and are drawn after him, to confuse him more than other people. And this is: “Thoughts only follow after one who serves”).

SECOND PART :

1. Due to not asking mercy upon one's friend, one falls into incarceration. The rectification for incarceration – that he should provide for animals.

2. Prayer is paramount [another text: is effective] when one's face is turned upward.

- ג. מִי שֶׁמִּבְקֵשׁ רַחֲמִים עַל בְּנֵי־דוֹרוֹ, זוֹכֵה לְגִלּוֹי שְׂכִינָה.
- ד. עַל־יְדֵי שִׁירוֹת וְתַשְׁבְּחוֹת מִמְּשִׁיכֵינ שְׂכִינָתוֹ לְמַטָּה.
- ה. תּוֹפְלַת שְׁלִיחַ־צְבוֹר יֵשׁ בָּהּ בְּחִינַת מְלַחְמָה.
- ו. מִי שֶׁמִּקְנִים "יְהִי מִמוֹן חֶבְרֹן חֲבִיב עֲלֶיךָ בְּשִׁלְדָךְ", עַל־יְדֵי זֶה זוֹכֵה לְהַתְּפַלֵּל בְּכּוֹנֶנֶת הַלֵּב.
- ז. אֲמִירַת תְּהִלִּים סִגְלָה לְהוֹרִיד גְּשָׁמִים. "תְּהִלָּם" – לְמַטֵּר הַשָּׁמַיִם תִּשְׁתַּה מַּיִם.
- ח. כָּל הַמַּצֵּר בְּצָרוֹת יִשְׂרָאֵל וּמִתְּפַלֵּל עֲלֵיהֶם, אַף־עַל־פִּי שְׁמַטִּיחַ דְּבָרִים כְּלָפִי מַעֲלָה אֵינּוּ נֶעֱנָשׁ.
- ט. יֵשׁ תְּפִלוֹת שְׂאִינָם נִתְקַבְּלִים לְמַעַלָּה אֲלֵא עַד שְׁנוֹתֵנִים כָּל־כֶּךָ מְעוֹת לְצַדִּיקָה כְּפִי מִסְפֵּר הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַתּוֹפְלָה הַשֵּׁנִיךָ לְזֶה הַדְּבָר. לְמַשָּׁל, בְּשִׁמְתְּפַלֵּל אֵלּוֹ הַתְּבוֹת: "תֵּן לִי בָּנִים", צָרִיךְ לִתֵּן צַדִּיקָה כְּמִסְפֵּר אוֹתִיּוֹת "תֵּן לִי בָּנִים".

3. One who requests mercy for the members of his generation merits revelation of the Divine Presence.
4. Through songs and praises, one draws down the Divine Presence.
5. The prayer of the leader of the prayer service possesses the aspect of war.
6. One who fulfills [the maxim] "Your fellow man's money should be as dear to you as your own", through this he merits to pray with heartfelt intention.
7. The saying of *Tehilim* (Psalms) is conducive (*segulah*) to causing rain to fall. [This is learned from the acronym of the Hebrew letters of the word] *TeHiLiM = Li'mtar Hashamayim Tishteh Mayim* (from the rain of the heavens it will drink water).
8. Anyone who is troubled by the sufferings of Israel and prays for them, even though he slams his words (slightly disrespectfully) towards Heaven, he is not punished.
9. There are prayers that are not accepted Above until one gives the amount of charity equal to the number of letters in the prayer relevant to the matter. For example, when one prays with the words "Give me children", one needs to give charity according to the number (numerical value) of the letters in the words "Give me children" (=592).

- י. עַל־יְדֵי תְּפִלָּה יָכוֹל לְשַׁנּוֹת זְוֹגוֹ הַנִּכְרָז בְּשָׁמַיִם.
- יא. הַתְּפִלָּה שֶׁל רַבִּים נִשְׁמַעַת יוֹתֵר בְּשָׁהֶם בְּכַנּוּפִיא מִמָּה שֶׁהֵם מְפָרְדִים.
- יב. לְפַעֲמַיִם אֵינָהּ בָּאָה הַיְשׁוּעָה אֲלָא עַד שִׁיתְּפִלְלוּ כַּמָּה בְּנֵי־אָדָם, וְלֹא דֵי בְּתַפְלַת יְחִיד.
- יג. מִי שֵׁיִשׁ לוֹ שׁוֹנְאִים, קָשָׁה לוֹ לְכוּן דַּעְתָּהּ בְּתַפְלָה.
- יד. צָרִיךְ אָדָם לְהִזְהַר, בְּשַׁעַת שְׁמִזְכִּיר אֶת הַשֵּׁם, שִׁיְהִיָּהּ בְּקִדְשָׁה וּבְטְהָרָה, הֵינּוּ שִׁיקְדֵשׁ רוּחַ פִּיּו כָּל־כֶּךָ שִׁיְהִיָּהּ בְּבַחֲיִנַת רוּחַ נְבוּאָה, וְאִזּוּ הָרוּחַ הַזֶּה הוֹלֵךְ וּמְפִיל אוֹתָם הַבוֹטְחִים בְּשׂוֹא וּבְהֶבֶל, וְזֶהוּ: בְּיֵשׁם יְהוָה אֱלֹהֵינוּ גִזְכִּיר – הֵמָּה כָּרְעוּ וְנָפְלוּ.

חֲזַק חֲזַק וְגַתְּחֲזַק

גַּתְּ נַחֲמֵי נַחֲמֵי מֵאוֹמְנוֹ

10. Through prayer, one can change the marital match proclaimed for him in Heaven.

11. The prayers of the many are heard more when they are gathered together, then to when they are scattered about.

12. Sometimes salvation does not come until several people pray, and the prayer of an individual is not enough.

13. One who has enemies, it is difficult for him to concentrate in prayer.

14. One must be careful when one mentions the Name of G-d, that it be said in holiness and purity. That is, he should sanctify the breath of his mouth to such a degree that it becomes the aspect of the spirit of prophecy. Then, this spirit goes out and casts down those who trust in falsehood and vanity. This is [hinted at in the first letters of the verse (Psalms 20:8)]: *B'Shem YKVK Aelokainu Nazkir* ("With the Name of the L-rd our G-d we mention") [= *NAB'Y* (Prophet). And the next verse continues:] "They bowed and fell."

BE STRONG, BE STRONG

AND MAY WE BE STRENGTHENED!

Na Nach Nachma Nachman MeUman !!!

He immediately summoned his son-in-law, and said, "Know that this *Maggid* is from the forces of evil. The sign is that a *Maggid* from the Side of Holiness has the whole alphabet written on his forehead, and the letters of the four-letter Name of God are illuminated. However, while a *Maggid* from the forces of evil also has the alphabet inscribed, the letters of the Name are not illuminated. So when the *Maggid* comes to you, you see that the letters of the Name on his forehead are not illuminated, and you will know that he is from the forces of evil. Beware of him, for he will try to harm you. I will give you amulets to protect you."

That night, the *Maggid* came to him, and when the student saw that the letters of the Name on his forehead were not illuminated, he knew that he was from the forces of evil, and followed his father-in-law's instruction and was saved from him.

When Rabbi Nachman heard this story, he was very excited, and said to Rabbi Dov, "But with me, thank God, all the letters of the alphabet are illuminated!" Immediately after this, he transmitted his alphabetical Book of Traits to be transcribed

daily. He would relate stories and Torah teachings from ancient books, and Rabbi Nachman would occasionally lift up his hand and declare that a particular teaching truly emanated from Divine Inspiration.

One time, Rabbi Dov told Rabbi Nachman a story about a certain head of a yeshiva who married his daughter to one of the students, who was a superlative scholar. He studied day and night, and spent his nights in the study hall. A Torah *Maggid* from Heaven began to come to him, and would study with him the whole night. However, this *Maggid* was from the forces of evil, not from a holy source (for apparently the student had stumbled in some sin, through which the Other Side gained power over him). The student did not tell anyone about this, and was not aware that the *Maggid* was from the forces of evil.

One time, the *Maggid* began to tempt the student to have relations with his wife during her period of impurity. He proved to him that it was the will of Heaven, and that through this; his wife would conceive the soul of the Mashiach. The student believed him, and began to speak to his wife to convince her of this. He told her of the *Maggid* that had come to him from Heaven and commanded this, for it was the will of Heaven. However, his wife had great fear of Heaven, and said she would ask her father first, and did so. Her father was very shocked by this, for he perceived that the *Maggid* was from the forces of evil.

sages say, "A limb supports another limb," meaning that eating the limb of an animal strengthens the corresponding and adjacent human limb, similarly, an aspect of a given trait, which can be considered a "limb" of that trait, will support another trait connected with it. Therefore, when a person wants to follow the path of holiness, he must break all of his negative character traits and attain good character traits. One must be on constant vigilance to assess himself in each and every character traits, whether or not it is complete by him. And if one sees some lack in any trait, one should draw support for it from a connected trait.

This is the idea behind this list of traits. For instance, if one is lacking in humility, there is the trait of trust that one can use for support to attain humility. That is, one may find it easier to attain trust than to attain humility, in which case, one should first work on attaining the easier trait, which will help him attain as well the one that is harder for him. Or, sometimes one may naturally possess a certain trait, but does not activate it, but when wants to attain another trait, one will have to use it.

The story of how this book came to be revealed:

There was a follower of Rabbi Nachman, Rabbi Dov Chailis, who gave up a respected Rabbinic post in order to give himself entirely to the path of Breslov. He came to live near Rabbi Nachman, and merited to come before him

sometimes a person want to search to find a concept of learning, and sometimes he wants to find from a concept of holy eating etc., therefore it is worthy that it should be written in both places in order that he be able to find what he is looking for with ease, in the place that he is interested in, and so forth with the other traits. For this reason the items are repeated in many places.

The blessed G-d should lead us in the truthful path, and just as we merited to arrange them, so we should merit to fulfill them, until Israel returns to their habitat like doves to their windows, very soon, in our days, amen, so should be the Divine will.

SECOND INTRODUCTION

A Thought about Character Traits Heard directly from the Rebbe:

There are many different aspects to each and every character trait. Each trait is a complete spiritual structure on its own, and therefore, when one of the aspects of any given trait is lacking, even if all the other aspects are complete, the missing aspect will make it seem that the entire trait is lacking. This can be compared to a person who is missing a limb, in which case, his entire body is disoriented and feels the lack of that limb. Similarly, one will feel lacking in the entire trait if one aspect of it is lacking.

Behold, character traits are interconnected, and therefore, progress in one trait will assist progress in another. As the

comprehend all the paths of advice elucidated here next to each trait. Then we will have success in our way, and then we will be enlightened.

It should also be noted that many items of the second Aleph-Bet are found repeated. The reason for this is; know brother, that the second book our master OB”M gave over to us in his holy handwriting, and by him the material was not written in alphabetical order, just in order of the perceptions, according to what he perceived each and every item in its place and time, but he instructed us to copy the material and arrange them, each and every item, according to the trait associated to it, in alphabetical order. He also charged us, explicitly, that everything that is relevant to two or three entries, that we should write them two or three times (once) by every (applicable) trait, and so we did. For example, in the letter (entry) Lamed – Limud (Learning), 'Someone whose Torah learning etc. that his eating etc'. through this his enemies are judged etc., this item is pertinent to (the entry) Limud -Learning, and also related to Meriva – Conflict, and also relevant to letter Aleph – Achila – Eating, therefore it is written in all these places. From this learn out to the rest. For his holy intention was to facilitate for the reader, who desires to sanctify himself, to find what he seeks with ease. So that if he wants to know the segula and the idea of any trait, he will be able to find with ease, according to the alphabetical arrangement, any matter that comes to his mind. As in the example above;

aimed at the same thing, to reveal the derision of falsehood and the virtue of honesty in order that we strengthen ourselves with all our might not to speak dishonestly, just the truth in the name of G-d. It was for this that he revealed to us all the advantages achieved through honesty, and the converse, all the losses which come about through falsehood, and in what way one merits to truth, and so forth. So it is with these matters – if their sources, where they were carved from, the places from which they effuse, are different one from another, for higher and higher is the guard etc, even still they are all return to one place, so that we should merit to truth. Therefore, I decided to present everything in order, so that everything together would be complete in one arrangement according to the alphabet. Just – I drew a line between the items of the first Aleph-Bet and the perceptions of the second Aleph-Bet, and I presented the second Aleph-Bet in small letters, in order for the reader to know to differentiate between it and the first Aleph-Bet. For I have already disclosed, that I heard from his holy mouth, that his his later words – those of the second Aleph-Bet greatly and vastly surpass and surmount the first ones, therefore I put a border between them, to differentiate and to distinguish.

The good L-rd should lead us in the straight and true path, so that we may merit to learn and teach, observe, do, and fulfill all these words written here, and to understand and

matter in the place that he perceived, and the verse is just an extraneous support, for there is nothing that isn't hinted to in the Torah, therefore if he did not draw up the shards and remove the mask of blindness which hovers over our eyes, and reveal to us these perceptions, we would not find the jewel, because it is not in our power to adjudicate and learn out by ourselves such things from verses and words of our Sages OB”M, only someone who merits to really sanctify himself until he merits to attain perception from above (is capable of such), and he who is wise will understand all of this on his own.

Also I revised the format for these holy teachings, for the the first Aleph-Bet book was published not in my presence, and the printer messed up, because he printed the second Aleph-Bet by itself and put it completely separate from the first one. This is not the way I would have it done. For even though they are different in many ways as explained above, even still they should not be distanced one from another, since the both of them are good, and both address the nature of the traits, their virtues and their faults etc., certainly it is fitting to present together all the material relating to one trait. Such as the letter Aleph – Emess (Truth), it is proper and appropriate to compile together the material relating to the virtue of honesty and the derision of falsehood, even though the perceptions of the second Aleph-Bet very vastly surpass and surmount those of the first, as mentioned above, even still their inner intent are

where they effuse, from which verse or adage of our Sages OB”M. Some of them are explicit adages in the words of our Sages OB”M, as the reader can see with his eyes. Several people have already toiled on many matters from this book and found where they are alluded to.

Now, as we work on printing it a second time, I was moved in spirit not to copy from these allusions and sources, not a full matter nor half a matter, for many reasons, and also because we still did not do justice to find allusions to all the matters, therefore my mind was set not to present any of them. However, afterwards I reconsidered, for just because one cannot complete a mitzvah etc. everything that is in one's power to do, one should do. Therefore I decided to present several sources for parts of the work that I or my peers had already found, an allusion as a source, where there is a hint to the matter at hand in the Torah; written or oral, and a meager few that I heard from his holy mouth, personally, as will be elucidated in its place. For there are many things that are written here in brevity, and in reality he revealed on those matters a lengthy Torah, with wondrous and awesome explanation, in his extremely wondrous style. One who looks with truth will understand on his own, that after all this, even in the cases where we found the hint, it is just that, a hint and a support, but the actual substance of the issue, in the way he perceived it, is hidden from our eyes, for all his words are the words of the Living G-d, that he attained perception of each and every

section and border is the aspect of the head, and this section and border is the aspect of the right hand, and similarly all the twelve borders of the Land of Israel, which was apportioned to the tribes, all of them are according to the arrangement of the parts of the human structure, as this (concept) is brought down in the holy books. He (Rabbi Nachman) said, that by every border of the Land of Israel, there is written there the medical treatment necessary for that limb, which corresponds to this border, as explained above.

All of this I already heard from his holy mouth, and I understood from his holy words that he attained all these understandings in his very childhood. But we did not merit to receive from him only what is written in this book, that which he looked, and saw, and weighted the matters with his holy intelligence, what should be given over to the world - which is the material he gave over to be copied as mentioned above, and what was necessary to hide from the world, that he deemed to have burned (as is described elsewhere).

Now behold, by him OB”M, there was written all these matters that are in this book with citations to the places from which he extrapolated these perceptions. However, when I copied them down from the dictation of his holy mouth, he gave me only to copy these things as they are, and he did not say where the sources were. But from the inference of his holy words, I understood that any man can find some sort of source or allusion for these items, from

This is to make known, that this book I transcribed letter by letter from his holy mouth. For by him OB”M, he had written, on small pages, all these things and more possibly even twice as much. But because he did not desire to give over all of his words - which he had by him written in a fashion similar to this, therefore he did not want to hand over his manuscript to me the way it was, to copy it. Rather, he attended to this personally, his honorable self. He read before me with his holy mouth, word for word, from within his writings (mentioned above), from his mouth he dictated to me, and I wrote in the book. It was heard from his mouth, that he said, that on the entry (lit. letter) of 'healing' alone, he had many many pages written, it seems that he said - two hundred pages, but he did not want to give them over to the world.

Also, I heard from his holy mouth, that he told over before me, a long time before he gave over to me this Alphabet Book to transcribe, that he had by him certain writings on all the traits, and other matters – and they are the words of this book. He then (continued and) told me that he had perceived all the healings in the world (encoded) within the divisions of the Land of Israel described in the book of Joshua. For the names of all the cities which are written there along the dividing lines of the country, are permutations of the names of all the medications in the world, how they are called in all the languages. For, the Land of Israel is a complete spiritual structure, and the apportionment of the Land of Israel is according to the structure of man, i.e. that this

These are the words of the transcriber, whom is reduced to sighing and is crushed by the departure of the splendor of our heads, the majesty of our strength, the cherishing of our eyes, What can we say? May G-d (lit. the place for G-d is the place of the world and not vice versa) comfort us very soon, the little one, Nussun son of my master, my father, our *Maggid* (spiritual guide) Rav Naftoli Hertz may his aura shine, from the greater Nemerov; son-in-law of the Rav, the genius, the famous, (and) the tzadik, our *Maggid* (spiritual guide) Rav Dovid Tzvi OB”M - Chief of the Court of the Congregation of Muehluv.

Now behold, this holy book had already been published once, but since it is cherished there was high demand, and there is not even one copy remaining. For, many are the people who desire this book - that in such a compact volume includes all the traits as well as many other matters.

as we as many other matters, and much advice to reach straight paths in serving the Creator. There is nothing in the world that you are deficient in, that this book does not address, as the reader will see with his own eyes. It is all founded on mountains of holiness, verses from the Bible, Prophets, and Scriptures, and the words of our Sages, may their memory be for blessing, in the Talmud, the Midrashim, the Zohar and the other holy books. Thus we decided to print the book a second time, with many emendations and wondrous, new additions.

cease from our mouths, for it is our life. He himself wrote it in a very small volume and said that his intent was to enable each and every one to carry it with him always, because the traits are the foundation of the entire Torah – and with this a youth (or someone of that standing) will make his ways meritorious to heed everything that is written in this book, then he will bring success to his ways, and then he will be enlightened. For this is the main task of a person, all the days of his life, to flee from vice and bad desires, and to cling to virtue and upright conduct, that are elucidated in this book.

Fortunate is the person who listens to these words, to fulfill all that is written herein. He will never slip and his righteousness will answer for him in the time to come, when he comes to receive his reward. In the measure that a person meets out, so (in that same measure) is he met with. Fortunate is one who chooses life, Hashem will repay his endeavors; if it is to scoffers He will scoff, he will not gain wealth and his wealth will not endure, woe to his soul – for the retribution of his handiwork will be done to him, it will not be cast to the ground, one who is good before G-d will escape from it. How great is the goodness hidden away for him, in his joy no stranger will take part, a laboring soul benefits from its labor. Let us pour out our souls to Hashem to put our portion with Him, to stand at the threshold of His shade, they will have no regrets – those who put their trust in Him, no eye has seen (their reward) except for You G-d, what He will do for those who put their hope in Him.

on what its foundations were cast, the reason for the matter, its characteristics, and a very hidden, deep, and wondrous support from within the Written Torah or Oral Torah. It is not for us to elongate on the paramount praise of these matters, because all who add, detract. For it is not hidden from our eyes the lowliness of our worth, and the greatness of our master the holy Rav, supernal candelabra, OB”M, and his utter hiddenness and concealment from the eyes of the world (people), this being the case, we must put restraint to our mouth, to be silent and not to mention, not to relate the magnitude of his holy praise, not a matter nor half a matter, and the enlightened will be silent now, Almighty G-d Hashem – He knows and Israel will know. Fortunate is he who waits and reaches the days that have aspiration, at the time when the glory of Israel will rise, truth from the earth will rise, 'a language of truth will be established forever' (provers 12:19), it does not say 'was established' but 'will be established'. The medication for the matter, silence, everyone, according to the fathoms of his heart, will understand and comprehend the extent, to where these matters reach.

Still, we come with these words, to arouse the hearts of the readers, to make known to them the nature of the book and its affairs. It is incumbent upon us to make known and reveal to the ears of our peers (the hasidim of Breslov), that our honorable master, the hidden light, of holy and blessed memory, warned strongly to engage in this book, and that it should not

of Our Sages OB”M, and with the other commentaries, to understand and comprehend the relevant sources.

In contrast to this, the issues elucidated in the second part are lofty and awesome conceptions perceived by the author OB”M, in the days of his greatness. All of these matters transcend human comprehension and are hidden from all eyes. For each and every item there is a very wondrous and awesome taam (reason, taste, cantillation, secret) and it is supported by some verse or teaching of Our Sages OB”M through a very wondrous and fabulous allusion, in his wondrous style, as the reader will see for himself. For there are many items elucidated here without (presentation of) any reason or proof, and within the major compilation of discourses, it is expatiated there, a complete matter, and a wondrous and awesome exposition on this item at great length, and this you will find in many places. So too one should learn the characteristics of the vague from what is explained, that also in the places that he did not explain the item explicitly, also there, his masterful hand attained a complete conception of it (the item presented without elaboration), just, for some ulterior reason he did not want to provide the explanation of the item.

For all these matters, all of them are supernal and from a holy place they traverse, from a very extremely awesome lofty source, and they do not contain a single matter which does not command an awesome and wondrous exposition

founded on verses of the Bible (Torah, Prophets, Scriptures) and on the words of Our Sages OB”M, all of them cogent to the understanding and straight, for those who have found cognizance.

The second part is also similar to the first part, in form and arrangement, there is no (marked) difference between them, for it is also an elucidation of the virtue of good traits and the derision of bad traits and the like.

Nevertheless, there is a difference between them, for the items elucidated in the first part, on each and every trait, they are matters which are elucidated in the holy books, explicitly or at least in allusion, so that someone who puts his heart to understand the matter, and he who wants to study in depth to understand one matter from another, can understand and comprehend from where the Rav extracted this item, from which verse or from which teaching of Our Sages OB”M. For, all the matters elucidated in the Aleph Bet of Old are not remote and not distant from the one studying them, to come to its property, to understand and comprehend from where the items effuses. Albeit, without the Rav , who illuminated our eyes with these matters, it would not have occurred to the reader to extract these matters from within the holy books. However, after he already opened our eyes to these matters, it is possible for the enlightened (reader), whose heart is complete with the holy books; with the Tanach (acronym for: Bible, Prophets, Scriptures – 24 books in all), and with the Aggadot (lore)

Everything, he gathered and assembled together in the order of the Aleph Bet, and in the course of time there was found by him a complete compilation on all the traits, and he instructed to copy all of it, and from his mouth he read to me, and I transcribed in the book, in order that this book should not desist from our mouths, to speak (think) it always, in order that we cease from bad traits. For everyone, when he sees arranged the utter derision of a bad trait and the great loss it causes, and the dreadful violation that is realized through it, he will have compassion on his soul, and he will gird his loins to stand up against it, and he will beseech from He to whom mercy is His, to escape with his soul from the abyss, to save him from those bad traits or bad desires or similar ones, and so in the converse regarding good traits.

Furthermore, one who gives heart to contemplate his words (to forge his way), will find good - true advice how to guard one's self from any particular vice, through making sure to be safe from the vice which is close (in the set up of the book, and it thus revealed that they are associated) to, for they are neighbors to each other, and each one guards her friend as (this is) explained subsequently in the introduction that I heard from his holy mouth. The importance of this book, there is no need to explain, to anyone honest, who desires truth, and longs with cherishing to grasp the ways of propriety, certainly he will find in it a repose for his soul. Fortunate is he who takes hold of it, then it will be good for him in this (world) and in the coming (world), because this entire book is

INTRODUCTION

This book elucidates all the traits and conduct arranged according to the aleph-bet/alphabet. It is divided into two sections which are known to us by the names: Aleph-bet of Old and Aleph-bet of New. The first part is a wondrous collection, collected by our pure and holy master in his childhood, all that his huge intellect perceived by understanding one matter from another, and he gathered from all the holy books, everything that he found in them pertaining to morals, conduct, and upright behavior, which he recorded to have by him for memory's sake. Whatever he found elucidated in the words of Our Sages of Blessed Memory, whether it be a virtue of a good trait, or the opposite; derision of a bad trait, entirely everything, he would gather little by little and copy them by him in the order of the Aleph Bet by each and every trait, so that he should have them for remembrance, to see with his eyes the significance of each and every trait and its converse, in order to go in the ways of the good and guard the ways of the tzaddikim. Moreover, his powerful intellect perceived many precious and wondrous matters which are not explicitly elucidated in the words of Our Sages OB" M, just by the sheer magnitude of his perception he understood one matter from another, and conceived precious novelty in the concepts of the traits from within the scriptures and from within the words of Our Sages OB" M, which are not explicitly elucidated in their words, just hinted to – for a genius of his caliber.

SEFER Table of Contents **HAMIDOT**

SWEETENING OF JUDGMENTS	169
THE COUNTING OF THE OMER	427
TEST	425
THE ELDERLY	243
THEFT	143
THOUGHTS	197
TIDING	131
TRAVEL (a way)	163
TRUTH	25
TRUST (in G-d):	125
TZADDIK	489
VISION	569
WANDERING	261
WANTON EMISSION OF SEED	553
WIDOWER	71
ZEAL	242

SEFER Table of Contents **HAMIDOT**

REDEEMING PRISONERS	463
PRAYER	625
PREGNANCY	233
PROMISCUITY	393
PUNISHMENT	449
PURITY	261
REPENTANCE	595
SALVATION	263
SECRET	427
SECLUSION - HISBODIDUS	197
SEGULAH	431
SHABAT	591
SHAME	113
SIN	449
SLANDER	319
SLEEP	593
SORCERY	291
SUPERIORITY	217
SUCCESS	229

SEFER Table of Contents **HAMIDOT**

LOVE	39
LOST ARTICLE	75
MARRIAGE	257
MASHIACH	389
MEMORY	241
MEMORIAL (lit: CONSTANT) LIGHT	425
MENSTRUAL IMPURITY	409
MERCY	565
MINISTERS	583
MISCARRIAGE	387
MOCKERY	323
MOHEL	391
MONEY	359
MUSIC	423
NATURE	259
NOVELTIES OF TORAH	251
OATH	589
PEACE	585
PHILOSOPHY	251

SEFER Table of Contents **HAMIDOT**

FEAR	457
FEAR OF G-D	267
FOUL LANGUAGE	417
GRACE	245
HEALING	573
HONOR	277
HOUSE	107
HUSKS (EVIL FORCES)	549
HOSPITALITY	37
HUMILITY	437
INFORMER	389
INSTRUCTION	235
ISRAEL, LAND OF	71
JEALOUSY	553
JOY	575
JUDGE	167
LAZINESS	449
LEARNING	291
LINEAGE	277

SEFER Table of Contents **HAMIDOT**

CODIFIERS OF THE LAW	469
CLOTHES	121
COGNIZANCE	147
CONFESSION	237
CONTENTION	325
CONSTIPATION	449
CRYING	133
CURSE	545
DISTANCING THE WICKED	559
DEFERS (one who defers)	239
DEPRESSION	441
DIFFICULTY IN CHILDBIRTH	557
DREAM	245
DRUNKENNESS	579
EATING	63
FALLING	413
FORGER	239
FAITH	43
FAMED	393

Table of Contents

ABSTINENCE	469
ADULATION	249
ADVICE	451
ANCESTRAL MERIT	239
ANGER	285
ARROGANCE	133
BENEFIT FROM OTHERS	419
BEVERAGES	389
BLESSING	131
BOOK	427
BRAZENNESS	453
BRIBERY	585
BUTCHER	593
CHARITY	471
CHASTISEMENT	619
CHILDREN	75

Please guard the sanctity of this book!

In memory of the chassidic Rabbi

Rabbi Israel Dov Odeser ztk'l

Student of **Rabbi Israel Kardoner ztk'l**

Student of **Rabbi Moshe Breslover ztk'l**

Student of **Rabbi Natan of Breslov ztk'l**

Student of the holy master

Rabbi Nachman of Breslov

Na Nach Nachma Nachman Me'uman

And In memory of the chassidic Rabbi

Amram yosef b'r moshe nahum halevi horvitz zt'l

Meir akavya ben ya'akov yemini zt'l

Aharon ben ya'akov patz zt'l

All of Rebbe Nachman's books at non profit prices
and for free download "www.BreslovBooks.com"

ה'תשע"ד

שׁוֹמְתֵי יְהוָה לְנֶגְדֵי תְמִיד

Na Nach Nachma Nachman
Me'uman

The Book of Traits

“Sefer Hamidot”

“The Book of Attributes”

“The Alef Bet Book”

Special Edition

Publishers by
“ebay hanachal”